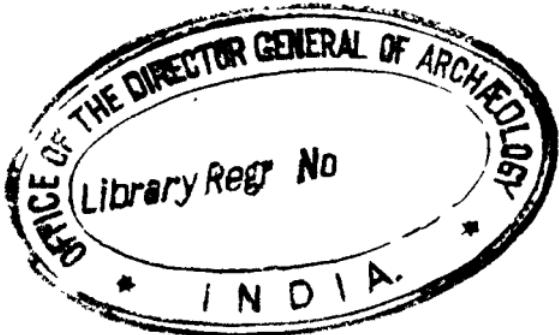

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
CENTRAL.
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

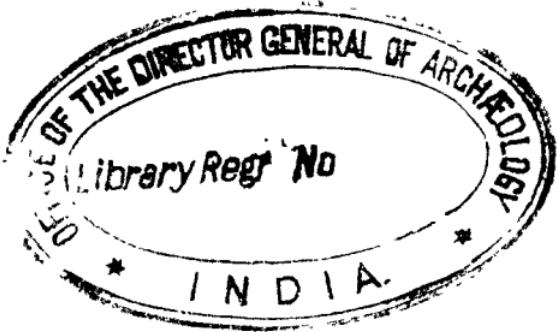
ACCESSION NO. 35821

CALL No. R 491. 5332/P.G.E.D

D.G.A. 79

PAHLAVI, GUJARĀTI AND ENGLISH DICTIONARY.

BY

JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA,

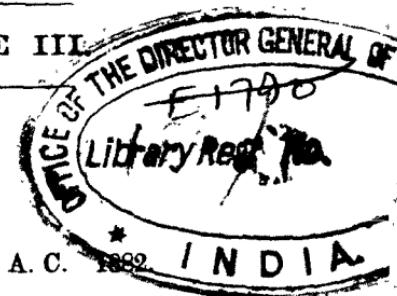
FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY, AND
MEMBER OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

35271

VOLUME III

R 491.5332
P.T.B.C.

A. Y. 1251.

BOMBAY—JEHANGIR BEJĀNJI KARANI, 18, PARSI BAZAAR.

LONDON—MESSRS. TRÜBNER & Co., 57 & 59, LUDGATE HILL.

(All rights reserved.)

65 ✓

CEN. LIBRARY, POLITICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 35821

Date 26.7.61

Call No. RUL91.5.332.1.P.G.E.D.

BOMBAY:

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

પેહેલવી—ગુજરાતી અને ઈંગ્રેજ શાસ્કોષ.

રચનારૂ,

જમાસ્પેલું ઈસ્ટિર મીનોચેહું ગુજરાતમાસ્પ આસાના,
સુંખઈની ચુનીવરસીઠીનાં દેલો, અને સુંખઈની રાયલ એસી-
આઠીક સોસાઈટીના મેઘર.

દ્વિતી ઉ જું.

સને ૧૨૫૧ યજ્ઞદ્વારદી. સને ૧૮૮૨ ઈસવી.

સુંખઈ—એહાંગીર ઐજનાલ કરાની
નાં ૧૮, પારસી બજર.

લંદન—મીસીઅરસ તુખનારની કુપની,
૫૭ અને ૫૮, લાંગેન હીલ.

(તરજુનો કરવાનો તથા જીળ સને ૬૫૦ મેઘડારીને યાતાને સ્વાધીન રાખવાં છે.)

મુખ્યમંડળ

એજચ્યુકેશન સોસાઈટીના છાપખાનામાં છાપાવી પ્રગત કર્યું છે.

OPINIONS ON THE WORK AFTER THE PUBLICATION OF ITS SECOND VOLUME.

Pahlavi, Gujarati and English Dictionary, Vols. I. and II. By
JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA.

(*Deccan Herald*, June 10, 1879.)

We have the pleasure to acknowledge receipt of the Pahlavi, Gujarati and English Dictionary, the work of Mr. Jamaspjee Dastur Minocheherjee Jamasp Asana. Pahlvi scholars will doubtless be glad to welcome this book as a very great aid to them in their studies. The Parsis are not far behind in the work, which has been so attractive to Danish and German students of Oriental literature. The importance of such a work has long been felt, and we are glad to notice that this help to the Oriental student has now been furnished. It will be useful to Europeans, as the meanings are given both in Gujarati and English. The peculiarities of the language have been very carefully explained. In the body of the work the words are arranged in their phonetic rendering into Gujarati and English, and then their meaning is given. The Pahlavi language is the most ancient and difficult of all the languages spoken in Persia, though many recent words are derived from the Avesta, Sanscrit, and other languages. This book will be exceedingly useful to every Pahlavi student, and we trust it will be well patronized by students generally in Western India.

(*Indian Daily News*, June 18, 1879.)

There are some languages that are called dead, which yet live, there are some dying that can well be spared, and there would be some advantage if some that are dying could be helped in the process. There would be a gain to mankind if humanity could approach a little nearer to unity of speech, and the Babel of tongues be reduced once more to harmony. It will always happen, however, that as threatened men live long, threatened languages will die hard. The tendency to extinction as regards the Welsh tongue roused the patriotic fire of the people, and to preserve their distinctness as a people, they immediately set to work to cultivate the Welsh language,

and gave prizes for Welsh songs and books. Whether they will be able to preserve their language for popular use is doubtful in this age of Board Schools. No doubt it was similar inspiration that led Jamaspjee Minocheherji Dastur to compile a Pahlavi, Gujarati, and English Dictionary. The work seems to have been undertaken in the same spirit, and the second volume has just been published. The language is quite strange to people on this side of India, and we cannot pretend to give any critical notice of it. We may observe, however, the first volume was highly spoken of by Oriental authorities; and scholars and students of the language will doubtless find it a useful and acceptable work.

(*Madras Athenaeum and Daily News*, June 20, 1879.)

We have received a copy of the above work which is published at the Education Society's Press, Byculla. It is beautifully printed and well got up, and reflects great credit on the publishers. It has been compiled by Jamaspji Dastur Minocheherji Jamasp Asana, a Fellow of the University of Bombay and a Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society. We do not profess to be acquainted with the Pahlvi and Gujarati languages, and have therefore referred the work to a native scholar in Madras, a graduate of the University, whose opinion we give below. The author tells us in his preliminary note "that owing to the study of the language having been almost abandoned by the people, and to the negligence and unwillingness of its teachers in imparting its knowledge to some praiseworthy few who desire to penetrate the mysteries of their ancient tongue, it has day by day sunk into obscurity, and finally has become almost obliterated." It appears that the work was designed and commenced by the author's father, whose death made it incumbent on the son to complete it. Several individuals, including the late Dr. Wilson, appear to have taken much interest in its compilation, and to have rendered some assistance to the compiler, who is afraid that several errors may have crept into the work, as it is the first attempt of its kind. The native gentleman to whom we showed the work says that it is conscientiously compiled, and as a book of reference it should be received with favour in the Gujarati country, where it is likely to prove a useful and explanatory guide, both to classical students and to the boys in public schools in Bombay as well as to ordinary readers and men of business in that Presidency.

(*Bombay Review and Daily Advertiser*, June 28, 1879.)

We have before us a work which has been too long needed not to meet with a cordial welcome ; for though the learned Dastur may have left something to be desired from a scientific point of view, his book cannot fail to be of immense value to all who aspire to a practical knowledge of the Pahlavi tongue. In order to form an idea of the advantage accruing to students by the publication of a work of this description, it must be remembered that the Pahlavi language, though generally written in a character very similar to its parent, the Zend, has, by a traditional system of abbreviation, come to contain a vast number of words only symbolically represented. To illustrate this by an example, it is enough to open the Dictionary at the first page, where we find the Zend form of the letter *ā* used in Pahlavias the equivalent of the Zend sounds *ā*, *ā*, *i. e.*, *kha* and *ha* ; and glancing down the following pages we find this single symbol employed to represent no less than twenty-five words and prefixes of the most varied nature. Until a few years ago these readings were known only by tradition and by the aid of a few imperfect glossaries, and although Dr. West and the late Dr. Martin Haug laboured in this field, it was without any immediate result, for the former never completed his book and the latter died in the midst of his work. Moreover, it is to be feared, that owing to the small attention bestowed on the study of English and German by the majority of the Parsi priesthood, the works of European scholars would be of little or no use to the very class who would in reality most require their assistance. The learned Dastur has therefore not only bestowed a boon on Oriental scholars as a whole, but has fully doubled the value of his work by giving a full version with the pronunciation, in the Gujarati language, thus rendering the Pahlavi Dictionary perfectly accessible to his own nation.

The lexicography itself appears to be the result of a much more extensive perusal of Pahlavi works than is usually possible, and the compiler has had access to many rich private libraries ; so that in all probability his work contains a larger number of words than a European scholar would have been able to collect. It seems to us a matter to be regretted that the references to the authorities have been given only in a limited number of instances, though the author tells us that this has been done wherever the meaning of a word

appeared to him doubtful. It must indeed be evident to scholars that, by a more copious quotation of the sources used, the Dictionary, though essentially a popular work chiefly designed for the use of the Parsis themselves, would make a valuable foundation upon which to construct a more elaborate and scientific work.

The author, in his preliminary note, makes a brief statement of the system he has followed, which is an excellent one; indeed it is impossible to overrate the advantages gained by an alphabetical arrangement of the Pahlavi words according to their initial symbols, independently of their pronunciation As a popular and reliable guide and assistant to the native student Dastur Jamaspji Minocheherji's Dictionary stands alone, while to the European scholar it will prove itself to be of the greatest value in any future attempt to compile a thoroughly scientific Pahlavi Lexicon.

(*The Contemporary Review*, October, 1879.)

A *Pahlavi Dictionary*, by Dastur Jamaspji Minocheherji Jamasp Asana, of which the first two volumes have just appeared (London, Trübner & Co., 1879), supplies a want long felt by students of the old Persian speech. Pahlavi is the name applied to the old Persian tongue, and more particularly to that phase of it which was spoken during the reigns of the Sassanian kings. It is of great interest to the philologist, inasmuch as it contains a large admixture of Semitic words, derived, however, from a different source than the Arabic element in modern Persian, and appears to be akin to the Assyrian.

. Dastur Jamaspji Asana interprets the word *Huzvaresh* to mean the "language of Assyria"—a suggestion which, if correct, throws some light on the origin of the language. The etymology of the word Pahlavi has been the subject of much discussion, but the latest as well as the most reasonable conjecture is that of Dr. Haug (followed by the author of this Dictionary), that it is identical with *Parthva*, the Parthia of the classical writers; the most warlike and important nation having given its name to the language, just as the province of Pars has given the name to the language of modern Iran. The great difficulty in compiling such a Dictionary as the present, apart from the unsatisfactory nature of the available texts, is that the alphabet is so very vague and confused. The language

contains a very great number of sounds which the alphabet, borrowed from the Semitic, is incapable of expressing ; the same letter, therefore, is often used for different sounds, and combinations of the various letters again often express simple sounds. This makes the arrangement very difficult, but the author of this work has adopted the only safe method—that of arranging the words according to the alphabetical order of the letters rather than in order of sounds. A table, in which the various combinations of the letters are explained, also much simplifies reference. The author has in all cases followed the traditional reading and interpretation of words, leaving to the more critical scholars of Europe the task of investigating them from a scientific point of view.

(*Native Opinion*, June, 1879.)

The second volume of this valuable work, compiled by Mr. Jamaspji Dastur Minocheherji Jamasp Asana, Fellow of the Bombay University and Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, is now before the public. It continues the Dictionary from page 169 to page 440 in the same painstaking, detailed and instructive manner which had been pursued in the first volume in four different characters and languages ; a peculiarity which alone is calculated to impart to this Dictionary a marked pre-eminence over any other hitherto published work. The opinions of the late Professor Westergaard, of Dr. Haug, as well as of the living scholars, such as Darmesteter, West, &c. prefixed to this volume are of more weight than anything we could say of its value, so that we may be excused for not adding our poor eulogy. The clearness of the various types used is conspicuous and the paper good, which external recommendations will also contribute to enhance the intrinsic worth of the book to students.

From a private letter dated January 26, 1880, from DR. WILH.
GEIGER, Professor of Oriental Languages at the University of
Erlangen (Germany).

. I am quite of the same opinion as our authorities—West, Darmesteter, &c., who find your Dictionary to be of great value and advantage to all people studying the Pahlavi. The thing I especially appreciate is your arrangement of the words, by their signs and not by their sound ; in a similar way as West has done it in his capital Dictionary to Arda Viraf Nameh. By this way your

Pahlavi Dictionary has become a valuable and quite indispensable book. At the same time you have opened to your learned men fresh resources, so far unknown to them, smoothing especially many disputes with regard to the Ritualism.

Accept, dear Sir, my best thanks for having sent to me your valuable work. You may be sure that I use it constantly in my studies, and that I take it for a great honour to have made your acquaintance in this way. I am convinced that, especially by working together (the Parsee and European learned men), the investigations of your religious and the sacred documents of the old Iranian nation will be more and more brought to perfection.

Yours, &c.

DR. WILH. GEIGER.

Translation of a Review of the second part of Pahlavi Dictionary written in the "Revue Critique" of 31st May 1880, by Dr. James Darmesteter, Professor of Iranian Languages at Paris.

The learned Dastur Jamaspji has now published the second part of his Pahlavi Dictionary, (see the review of the first part in the *Revue Critique* of 15th September 1877), in which he takes us as far as the group *ash*. For this part we have to repeat the same remarks that we said for the previous one. When this work will be finished the Pahlavi scholars will have an immense material. At first it may not have been easy for them to find everything in it, but they will surely find a great deal at last. We unfortunately learn that it is very improbable that it would be finished. The third volume is in the press, but it is to be feared that this would be the last. The times have been hard at Bombay it appears, and the subscribers of the Dastur seem to withdraw their promises. The subscription of the English Government is not sufficient to cover its expenses. We hope that the fellow countrymen of Mr. Jamaspji will come to better feelings, more in keeping with the commandments of Vendidad and with the interests of that beautiful and great Zoroastrian literature of which they have the sacred trust, because the subscription is in fact a kind of contract of the kind *Zasta marshlo Mithra* (*Ճաշ կրչաց-միջոց*) and is not less sacred, and it would be unworthy on the part of the intelligent

community of Bombay to neglect and lose by its lethargy the treasures which are bequeathed to them by their ancestors. Should they mind spending a few rupees every year? The work of their learned Dastur will for a great part contribute to make the word of Zoroaster and the good law of Mazda better understood in the whole of Europe, as they have before them such a prosperous wealth. What would the soul of Sir Jamsetji Jijibhoy say in the Gurothman?

JAMES DARMESTETER.

Translation of the Review of the Second Part of the Pahlavi Dictionary written in a German periodical called "Das Literarische Centralblatt," of June 1880.

It is the want of a clerical hand-book, which makes the study of the Pahlavi Literature so very difficult. It is true we have a few special Dictionaries, such as Arda Viraf of West, and the Bundeheš of Justi; but a Dictionary of the whole literature, containing especially the translations of the Avesta, has always been a great necessity for all Iranists. For this reason we may well express our joy, that the learned Parsee Priest Jamaspji, whose knowledge in the Pahlavi literature surpasses by far all Europeans, has continued and finished the great work of the Pahlavi Dictionary, begun by his father.

This Dictionary contains 440 pages, about 4,000 words, written in original types, as well as in Gujarati and Roman letters, with their meaning in the Gujarati and the English languages. The whole book is arranged in the same way as Dr. West's Dictionary of Arda Viraf; the last word of the 2nd volume being *ashuftan*.

We sincerely hope that this Dictionary will progress more and more; it will certainly meet with great success. A certain number of letters, just printed, prove that the completion of this Dictionary is looked for with interest by all learned men.

Translation of a Review by Dr. C. DE HARLEZ, of the University of Louvain (Belgium), in the Bulletin Critique of 1st January 1881.

. The religious books of the ancient Persians and of the Zoroastrians of the posterior times are still in obscurity. A complete Dictionary of the Pahlavi language is one of the principal

desiderata of Oriental science. Certainly there are some special lexicons explaining certain texts; but a complete glossary of the language has not yet been compiled. It is therefore very satisfactory that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gujarat, has undertaken this work so difficult and important.

It is evidently not a long time since Europe taught India to understand its religious books. The Indian Parsis, instructed by our great masters, have taken the lead in their turn, and are now the pioneers of science. But their zeal could only be admired chiefly because a religious sentiment and some opinion of their faith instigates them.

It was therefore with a lively sympathy that the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocheherji was received. Two volumes of the Pahlavi Dictionary are already published, notwithstanding the material difficulties which detained our author up to this moment. We sincerely hope that his work may be brought to a successful end.

Although the method of the author is not that of European science, yet his book constitutes a collection of the most precious materials. Dastur Jamaspji Minocheherji was perfectly prepared for the execution of this great work. He possesses numerous Pahlavi works and manuscripts, several of which were yet unexplored; he has studied them thoroughly; and knows the whole of the contents. His work is received with great favour, as could be seen from the Introduction of the 2nd volume, where the opinions of some princes of European science are given. In fact we see among them the editors of our principal reviews: West in the *Academy*, Angelo de Gubernatis in the *Bulletino*, Ferd. Justi in the *Bibliographisches Anzeigen*, and Haug in his *Essays*.

In his preliminary notes he first gives the explanation of his method of compilation, on reading which the student must engrave it in mind if he wishes to profit by the use of the book.

It is sufficient for us to say that the work of the author has all the characters of a true scholarship, and that it will render good service to Oriental science. Everybody like us will wish that it may be finished soon, and will be thankful to its talented author for his efforts and his services.

(*Revue Critique Internationale*, of April, 1881.)

When a report of the two first volumes of this important work was published, the learned author informed us that the third part is on the point of appearing. We content ourselves to-day to communicate to our readers this excellent new hope that the third volume will be obtained by us.

A complete Pahlavi dictionary is certainly one of the principal desiderata of the Oriental science; many parts of the version of the Avesta and some other books of the Parsis are yet obscure, and consequently many Pahlavi words are left unexplained and also cannot be read with certainty. The learned head of the Dasturs of Bombay is one of the scholars, the best prepared to bring to a good end this difficult enterprise. He possesses numerous manuscripts, several of which have not yet been explored by any one but him, and he is the sole inheritor of books of his father who left behind him an illustrious name in the learned world. He is wholly destined to accomplish the commenced monument. The most distinguished Iranists—as West, Haug, Justi, and Westergaard—have given their unanimous eulogies to the first volume of the Pahlavi Dictionary. We cannot but associate ourselves with it, and wish the most happy success to the work of the learned Dastur.

(From a private letter dated 2nd December 1881 from Dr. MEURIN, Roman Catholic Bishop of Bombay.)

"The *Pahlavi Dictionary* is undoubtedly of the greatest and, indeed, of an everlasting importance, and for which the scientific world is highly indebted to you."

(Translation of an article from the *Journal Asiatique* of 1881.)

A complete Dictionary of the Pahlavi of the Persian books is still one of the principal desiderata of the Oriental science. It exists well in the form of special lexicons, explaining the texts of certain books in particular, such as the Pandnameh, the Ardaviraf Nameh, the Goshte Farian and of certain fragments, such as are given in the second volume of the "Traditional Literature of the Parsis" by Spiegel, and our "Pahlavi Manual," but a complete one of the

language has not yet been attempted, and arranged in order. Many important books are, therefore, in some measure obscure up to this time. It was therefore with a lively satisfaction that European savants learnt that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gujarat, had undertaken this task, equally difficult and important. They now see that the time when Europe taught the Indian Zoroastrians to understand their religious books has passed away. The Indian Parsis, instructed by our own qualified masters, have taken the lead in their turn, and the science will be soon indebted to them for the remarkable progress.

Amongst the books destined to favour this progress we can mention the Pahlavi Dictionary of the Chief Dastur of Bombay. His rank as a Fellow of the University of Bombay already tells us that we have to do with a man of science.

It will not at all be astonishing, therefore, for the favour with which the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocheherji was received. The author was besides perfectly able for the execution of this great work. He possesses a rich library and precious manuscripts, several of which are still unknown to Europe. He has managed to turn his literary riches to good account. The savants of India as well as of Europe are pleased to give their unanimous eulogium to this new Dictionary. The reviews taken by Drs. West, Justi, Angelo de Gubernatis, Haug, and Westergaard are to be found in the Introduction of the 2nd volume. It is also with profound surprise that we have learnt that this interesting work is threatened to be interrupted by want of perseverance of its supporters. It would do honour to the Indian Government if it should take such means as could bring the work to a successful end—the learned Europeans would certainly co-operate with all the power that lies in them.

In the beginning of his work, Dastur Jamaspji Minocheherji gives some indications relating to the alphabetical order adopted in the Dictionary. It is not at all an easy thing to arrange the Pahlavi words in such an order as could make the reference easy. The author, according to our notion, has followed here the most wise plan, and it is likewise what we are resolved upon. He has only taken into account the form of letters—the scholar has thus an assured guide. In the arrangement of letters the author has followed, contrary to the adopted usage, the linguistic order (order relating to the Science of

Language), placing first the vowels, then the gutterals, palatals, dentals, &c., following. The Dictionary of the Dasturan Dastur of Bombay will certainly be a rich thesaurus of the Zend (Pahlvi) language, and the most precious assistance for the Iranists. Numerous are the words for which one could vainly search in the usual lexicons printed as well as unprinted. With a modesty which honours him greatly, the author recognizes how it is easy to be misled in a work of this kind, undertaken for the first time, and he begs of his readers to point him out his errors. He has tried to rectify the readings adopted by his co-religionists, and has, for this purpose, very much compared them with the system adopted in Europe. However, we think, it would have been better if he had followed it completely.

. . . The Introduction, which is not at all without scientific value, treats of the Pahlavi language and of the signification of the words *Pahlavi* and *Huzváresh*. The author naturally follows the Zoroastrian and Avestic traditions—he takes the origin of the language from the Kayanian and the Peshdadian Kings. We are not to discuss here the questions of this kind which only indirectly concern the Dictionary. Everybody like us would wish that the learned Dastur may be able to finish the work soon, and will eagerly recognize the services which it would render to the science. We have learnt that he has been able to overcome the difficulties which retarded his publication, and that the third volume of the Pahlavi Dictionary is now on the point of appearing.

આજે પુસ્તકનો બીજો ભાગ છપાઈ બાહેર પડીઝા પછી તે
બ્યુર અધારથિલાં મનો.

પહેલવી-ગુજરાતી અને હિન્દુ શાખા કોષ, ભાગ ૧લો
અને ૨ જો, રચનાર દસ્તુર જમાસ્પણ મીનો-
ચેહરણ જમાસ્પ આસાના.

જમેજ મસેદ—તાં ૧૧ મી જુન ૧૯૩૮.

પહેલવી લેવી પુરાળી અને મરણ પામેલી ભાપાને રાજુવન કરનારા તથા
એવી એક ભાપાનો રાખ્ય કોષ અનાવનારા તરીકે દરાતુરણ રાહેય જમા-
શાપળ મીનોચેહેરણ જમારાપાંચાનાનું નામ હું પછીની તવારીખમાં
અને અકશાર કરીને જરથોરાતી શીરકામા અમરગ રૈહેરો. દરાતુરણ રાહે-
નું આ બીજું વાલમ માન રાહીત સ્વીકારતાં હમોને તેમની તારીખમાં
થાડાક રાખ્યો લખવાની ફરજ પોછે. આ પુરાતક અનાવવામાં તેમને
જર અને લેહેમત મેનો મોટા ઘરચ કર્યો પડતો હરો, એવું એ પુરાતક
હાથમાં લેતાંજ વાચનારને જહત માલમ પડી આપેછે. આ પુરાતકની
તારીખ હોનો પોતેજ કરીએછે એમ નથી, બીજો વરતમાં પતરોચેજ
કરીએ એમ નથી, પણ પ્રોફેશાર વેરાટ, ડાક્ટર હાઉંગ અને જરમનીના
બીજો કાશેલ વીદ્ધાનો અને જરતોરાતી ઘરમના અભ્યારીચ્યોએ કરી
છે. એ અંથ જરથોરાતી પુરાતકોનાં ડેટાઓઓનાંને શારી લેખ હોએ એ-
માતો કશી નવાઈ નથી. જુની ચાપડીએ અને બીજો પુરાતકોમાંથી
ઉતારા કરી તેને નવી ધ્યામાં બનાવવાં રોહલ છે, પણ એક મરણ પામેલી
ભાપાને રાજુવન કરી તેનો કોષ અનાવવો કાંઈ રોહલ કરું નથી. દરાતુર
જમારાળું એ કોપના ચુલજાતી શાથ અંગરેજ અરથો પણ આપી-
આછે, અને તેથી છદ્રિરાપના વીદ્યારથીએની પણ તેચ્યોએ એક
ચાઠી અગત પુરી પાડીછે. એવાયુના મરનાર બાવા દરાતુરણ રાહેય
મીનોચેહેરણનાં પગલાં ઉપર આલી તેમનીજ માફક તેચ્યોએ જરથોરાતી
કોમની શેવા અન્નવાની જરી રાખીછે તે લોઈ હમોને આનંદ ઉપનેછે. થા-
તાના ધંધાના કામથી એવાયુને કુરરાદ ધથ્યી થાડી મલતી હરો અને તેનો
દ્વિપીચ્યોગ બાવાં એક અગતનાં પણ બીકત કરું પાછલ તેચ્યોએ રાખેલો
જોઈ હોનો તેવાયુને મુખારકબાદી આપીએ છીએ તો પણ જરથોરાતી ધર-
મના એક વડા ધરમ ગરુ તરીકી એવાયુની ફરજ એવાં કાંબ પાછલ ચીત

લગાડવાની હમો તો રાહમજુએ છીએ. દશતુરજુ રાહેએ ધણુક ભાષણે આપીએછે, ધરમ બાબુદ ઉપર ધણુક નીચેથી છ્યાવીએછે. અને બીજાં ધણું પુરાતકો બાહાર પાડીએછે તેમાં આ પેહલવી રાખ્યા કોષ પેહલી અગત ધરાવતારો છે એવું હમો કહીએછીએ. તેમનાં પેહલાં વાલમ ઉપર તેઓએ જેઠી અદાગ મેહનત લીધેલી માલમ પડી છે, તેરલીજ આ બીજાં ઉપર પણ એવણે લીધેલી જણુએછે, અને હમો વકી રાખીએછે કે તેવણું તેમનાં બાકીનાં શાધ્યાં વાલમો ઉપર પણ તેવીજ કાલજુથી મેહનત લઈ એ ભાષાને શમપુરણુપણે પરંતુ અને વીદ્યારથીએ. હજુર મેહલવાને પછાત પડ્યો નહીં. એ પુરાતકનો રંગરહ કરવા તથા બોમણે એજલુકે. રાન રોશાએ પરેસ લેવાં મોઢાં છાપખાનામાં શક્કાદાર અને શરસા રીતે છ્યાવવા પાછળનો તેમનો અરચ, તથા એ ઉપરની તેમની મેહનત જેતાં એની લે કીમત એંઝાએ રાખીએ તે હમો નજીવી રાહમજુએછીએ. સુંઘરીની, મંવરાજની અને ચુદ હીદુશતાનની રારકારે એ પુરાતક અરીદી દશતુરજુની મેહનતની કદર ચુલ્લે, અને પારશી કોમે એ પુરાતકને જરૂર આરારો આપી તેમનાં ધરમાં અને પુરાતકખાનામાં તેને જલવી રાખવું એવી લલામણ હમો દરેક જરૂરોશતાતી ભાઈને કરીએછીએ. એ કોરાના પેહલા વાલમ વીરો જરૂરનીના ધણુક કાશેલ વીદ્યાનેએ આપેલાં મત આ બીજાં વાલમભાં આપવામાં આવેલાં, અને તે વાંચી જેતાં મોઢી ચુશાલીતો એ પેદા થાએછે કે, રાખે કોઈએ એ પુરાતકની અગત કચુલ રાખતી વખતે ઉપર કરા કીડા કીધા નથી, અથવા એક પણ ચુક કાહાડી નથી, એજ દશતુરજુની શાધ્યાં કાશેલીએત બતાવી આપેછે, તથા તેમની મેહનતનો બદલો તેમાં વલલો દશતુરજુ રાહેણ જમારાપજુ એશક રાહમજતા હોવા જોઈએ.

બોષે ગેનેટ—તા ૧૦ ૧૨ મી જુન ૧૮૭૮.

દસતુર જમારાપ માનોચેહેરજુ જમારપ આરાનાએ બનવેલા પેહલવી ચુજરાતી અને છંગેલ રાખ્યા કોષની પોહોચ હમો ચુશીસાથે સ્વીકારીએ છછેએ. પેહલવી ભાપાના વીદીઅરથીએ. પોતાના અભ્યાસમાં એક મોઢી મદદ તરફિ આએ કેતાખતે આવકાર દેવાને બેરાક ધણુ ચુરી થરો. પુર્વ દેરાની ભાપા માનનાં દેનીશ અને જરૂરન અભ્યારીએનું ધીઅન લે કામપર લાગુ છે તે કામમાં પારરીએ. પણ કોઈ રીતિ પછાત નથી. એવા એક ગ્રંથની અગત ધર્મી સુદૃત થઈ ચાલતી આવી છે, અને હમે જાળ્યાને ચુશી છછેએ ને પુર્વ દેરાની ભાપાના અભ્યાશીને એ મદદ હવે પુરી પાડવામાં આવી છે. ચુજરાતી તથા છંગેલ ભાપાએનાં એલોના અર્થ આપીએ છે, તેથી ચુરાપીએન વીદીઅરીએને પણ એ ગ્રંથ કામનો થઈ પડ્યો. પેહલવી ભાપાની વીરોધતા એમાં ધણુજ સંભાલથી સમજાવામાં

આવેલી છે. એ ગ્રંથમાં બાલોને ઉચ્ચાર પરમાણુ ગુજરાતી અને છંગેજુ માં ગોઠીએ આ છે, અને પછી તેમીના અર્થ આપીએ છે. પેહેલવી ભાષાના જેકે કેટલાક નવા બોલો અવસ્થા, સંસ્કૃત અને ખીજુ ભાષાપરથી ઉપનિવામાં આવીએ છે, તો પણ એ ભાષા સંખલી દરશાની ભાષાએમાં સરવેથી અસલ અને પીકડ છે. આચ્છે કેતાખ દરખેક પેહેલવી અભ્યાશીન ધર્થીજ અગત્યની થરો અને હમે આરા રાખીએ છાફ્યે જે પશીમ હિંદુસ્તાનમાંના સંખલા અભ્યાશીએ તરફથી એને સારો આરારો. મલરો.—દેકન હેરલદ.

નેદીન ચ્યાપીનીચ્યન—તાઠ ૧૫ મી જુન સને ૧૮૭૬.

દસતુર જમાસ્પજુ મીનાચેહેરજુ જમાસ્પ આસાના, તે સુંઘર્ષની યુનિવરસીટીના એવો એંચ રાયલ એશીયાઈક સોસાયટીના એક મેમબર એવને રચેલા આચ્છે કીમતી ગ્રંથનો ભીજો ભાગ હવે આહાર પડીએછે. જેવી મેહનતથી અને તપસીલવાર અને ઉપરેરા કરીને પેહેલો ભાગ રચીએ હતો તેજ ધીરણથી ચાર જુદી જુદી લીપી અને ભાષામાં આચ્છે ભીજો ભાગ ૧૬૬ થી ૪૮૦ માં સફેદુધી રચીએ છે; એકલી એજ વિશેષતાના સબજ્યથી આચ્છે રાખ્યકોણે બીજો કોઈબી આગલ પ્રગટ થયા હોય તેના કરતાં વધારે પ્રસિધ શ્રેષ્ઠપણું ધેર છે. મરહુમ પ્રોફેસર વેસ્ટરગાડ અને દાક્ટર હાઉિગ તેમજ વલી હાલના વીદ્યાર્થીએ જેવા કે દાર-મેસ્ટેર, વેસ્ટ વગેરેએ આપેલાં ભત જે આચ્છે દ્રશ્ટરના પેહેલા ભાગમાં આપીએ છે, તેમતે એકેતાખની અગત્ય વીરો હમારા કંઈબી વીચાર કરતાં વધારે વજનદાર છે; એટલા વાસને હમારી તરફની નાકેશ તારીક કરી તેમાં વધારો કરતા નથી. એની છપાઈની સક્ષાંખ ધર્થી સારી અને પ્રસીદ્ધ છે, અને વલી કાગળ ધાણું સારાં વાપરીએ છે; એવી આહારની ભલામણથી પણ અભ્યાશીએની નજર માં એ ગ્રંથની ખરેખરી કીમતમાં વધારો કરશો.

છંડિયન દેલી ન્યુજ—તાઠ ૧૮ મી જુન ૧૮૭૬.

કેટલીક ભાષાએ કે ને સુવેલી સમજવામાં આવે છે, તે હજુર જીવતી છે; કેટલીક ભાષાએ મરતી હોય તેનો અચાવ સારી રીત થઈ રહે છે, અને તેએમાંની કેટલીકિને મરતી અચાવવામાં જે મદદ મલ્લી રહે તો તેથી કેટલોક ફાયદો છે. માણસજાત પોતાના ભાપણુને સહેજ વધારે નજરીઝીથી એક સરખુ કરી રહે અને પોતાની જુદી જુદી વાચાને ફરીથી એકસરખી અને એકસંપ્રકરે તો તેને ધાણું ફાયદાકારક છે. તો પણ જે મં ભીખીનડવેલાં માણસો લાંખી સુદૂર સુધી જુયે છે, તેમ તેવી ભાષાએનું મરહુમ દુચ્ચા નાયુદ થંડું પણ હમેશાં ધાણું કરણું છે. વેલશ ભાષા નાયુદ થવા લાગી ત્યારે રહ્ય-

અતનો સ્વહેશાનીમાની જુસો ઉસકેરયો, અને પોતાની રહ્યેત તરફિની કીર્તી સાચવવા સારુ તેચ્યો તરતજ તે ભાષાને પાછી સુધારીને તાજુ કરવા અને તે ભાષામાં છાપેલાં ગીત અને ખીજુ કેતાએ સારુ ઈનામ આપવા લાગા. તેચ્યો પોતાની ભાષાને સર્વોપયોગી વપડાસ સારુ સાચવી રાકશે કે નહીં તે વીદ્યાલય સંબંધી હુલના જમાનામાં રાક ભરેલું છે. એરાક દસતુર જમાસજુ મીનોચેહેરજુ એ એવીજ બ્યારત છ આ કલ્પનાથી એક ઐહેલવી યુજરાતી અને છંગેજુ રાયદ્વકોપ રચ્યો છે. એવીજ કીમત અને ઉલ્લથી એ કામ એમને માયે લીધું છે, અને એનો ખીજે ભાગ હુમણુજ છ પાછને બાહર પડીએયો છે. હિનુસ્તાનની આએ તરફના લોકોને એ ભાપા તદન અનજાળીછે અને એ વારી ધણું બારીકીથી વીચાર આપવાને હેઠે અરાકિ છછે. તોપણું એગલું તો કહી રાશીએ છછું એ ને પુર્વદેશની ભાષાના વીચારીએ એ એ કેતાખના પેહેલા ભાગપર ધણું એટ અને ઉત્તમ-મત આપ્યાં છે; અને એ ભાષાના વીચારી અને અભ્યારીએ ને એરાક એક ધર્માજ ઉપયોગી અને પસંદ પડતો ગ્રંથ થશે.

“એથીન્ય અ એન્ડ દેલી ન્યુજ” —સુકરવાર, તા. ૦ ૨૦મી જુન સને ૧૯૭૬

ઉપલી કેતાખ, કે ને એન્જિનિયરશાન સોસાયટી પ્રેસ, ભાયખલા મધે છપા-ઇછે, તની એક નકલ હુસુને મળીછે. એની છપાઈ ધર્મા સુંદર અને બનાવટ ધર્મા સારી છે, તથી એને છાપી પ્રગટ કરનારાએને ધણું જેબ આપેછે. એ કેતાખ દસતુર જમાસપજુ મીનોચેહેરજુ જમાસ્ય આસાના-એ બનાવીછે, કે ને વન સુંબદ્ધની યુનીવરસીયીના ક્લેસો, અને બોંબે એચ્ય રાખલ એસીઆતીક સોસાયટીના મેન્યર છે. પેહેલવી અને યુજરાતી ભાષા-એની હુસુને માણિતી નહીં હોવાના સખ્યથી હુમાએ એ પુસ્તક મદરસના એક વીદ્યારથી અને યુનીવરસીયીના ગ્રાજ્યુએટને સોંપીડ હતું અને તેવનું મત હેઠાં નીચે આપીએ છછું. એકેતાખના બનાવનાર દીબાચામાં એમ લએછે, કે લોકોએ હાલ એ ભાષાનો અભીઆસ ધર્મા ઘરે છે-ડિફેવાના સખ્યથી અને ને થાડાક કીર્તીવાન લોકો ને એયો પોતાની અસલી ભાષાનો બેદ સમજવાની આહેશ રાએછે તેઓને એ ભાષાનું જાન આપવાની તેઓના શીક્ષકોની એદરકારી અને નાયુશીના સખ્યથી એ ભાષા દહૃતી દહૃતી અધિકારમાં દુલી જવા માંડીછે, અને સેવટે નજરીક મહુદ થઈ પડીછે. એ ગ્રંથ એના બનાવનારના આવાએ પહેલ વેહેલું શુરૂ કીંદું હતું, પણ તેવનના મરાણુથી એને સંપુર્ણ કરવાની ફરજ તેવનના પુત્ર ઉપર ઉત્તરીછે. એ કેતાખની બનાવટ માં ધણું એક સહેલાએ બલટ તથા કાલજ એતાવી હતી કે ને એનામાં મરહુમ ડાક્ટર વીલસનથી હતા; વળી તેઓએ એના બનાવનારને એ બાબદમાં કાંઈક મદદ કીધેલી પણ દીસેછે. એવાં દીકલ કામમાં પહેલ વેહેલું જ પગલું હોવાને લાઘ એ ગ્રંથ-

કરતા ધાસતી રાખેછે ને એમાં ધણીએક ચુક દાખલ થઈ હશે. ને દેશી ગૃહસ્થને હમોએ એ કેતાખ દેખાડી હતી તેવન કેહેછે, કે એ કેતાખ દેખાની નતદારીથી અને પાક દીલથી અનાવવામાં આવીછે, અને એક સાધનની ચોપડી તરીકે ગુજરાતી દેશમાં એને મેહેરબાની ભરેલો આવકાર મલવો ધોછે, કારણું કે તે, દેશમાં પ્રવીણ વીદ્યાર્થીએને અને સુંઘટના જહેર મકતખાનાએના નીરાલીઆચ્છાને અને વળી તેમજ તે ઈલાકાના સાધારણ વાંચનારાએને અને એ ધંધાના માણસોને એક અગત્યનો સહમજ આપનારે બોધો થઈપડશે.

બોધે રિંગ્યુ એન ઇન્ડિયન એન્ડવર્લ્ટાઇસર—તા. ૨૮ મી

જુન ૧૮૭૫.

આચ્છે એક કેતાખ હસુને એવી ભલી છે કે નેને એક દીલથી આવકાર મલવાની ધણી અગત્ય છે; કારણું કે જો એ પઢેલા દસતુરજીએ કોઈ રીત વીદ્યા હુનરની બાબુદ એમાં ખતાવવાનું રાખ્યું હોય, તો પણ પેહેલવી ભાષા શીખનારાએને એ કેતાખ ધણીજ કીમતી થયા વગર રૈહેનાર નથી. એવીએક કેતાખ છ્યાંદેને બાહુર પડવાથી અભ્યાસીએને થતા ઝાયદાનો વીચાર કરવા સાર ઈચ્છાદ રાખ્યું જોઈએ, ને પેહેલવી ભાષા નોંધે એવી વડીલ જંદ ભાષાને ધણી અરી એક મલતી રીતલાખવામાં આવે છે, તો પણ અસલથી સંક્ષેપમાં લખાતી આવેલી રીતથી હાલ તરત એ ભાષાના ધણું એક બોલાને કુકત એકજ આકારથી એલાખવામાં આવે છે. એનો એક દાખલો એ કોષને પેહેલેજ પાણે માલમ પડશે કે જ્યાં જંદનો ચ્યા શબ્દ પેહેલવીમાં જંદના ચ્યા ચ્યા એ અને હું તરીકે આપીઆ છે; અને વલી આગળ કેટલાંક પાનાપર જોઈ એ છદ્ધે તો એજ શીકલથી એણામાં એણા પચીસ જુદા જુદા બોલા લખવામાં આવીઆ છે. થાડાંક વરસાની આગમજ તો એ ભાષાનું વાંચણું અસલી રેવાજ માફક અને થાડાંક અધ્યુરા રાખ્ય કોષની મદદથી ઉકલાવામાં આવતું હતું અને જો કે દાકતર વેસતે અને મરહુમ દાકતર મારતીન હાઉઝે એવા કોષની બાબુદમાં કેટલીક મેહનેત કીધી તો પણ કોઈઓ રીતે એનું પગણું મનમાનતું નીવડીઓ નહીં કારણું ને દાકતર વેસતે પોતાની કેતાખ સંપુરણ કીધી નહીં અને દાકતર હાઉઝ પોતાના કામની અધ્યવચ્ચમાંજ મરણું પામીએ. વલી એવી ઝીકર રાખવામાં આવે છે, ને પારસી કોમના ચોખેદામાં ધણે એ રૌભાગ્ય ભાગ અંગ્રેજ અને જરમન ભાષાના અભ્યાસપર વિઝાન થાડું આવે છે, તેથી કુરોપીયન વીદ્યારથી એવી રચેલાં કામો ને વર્ગને ખરેખર મદદના થવાં જોઈએ તેણોને તો તે ધણુંનું થાડાં અથવા તદ્દન નકામાં થઈપડશે. વાસતે એ પઢેલા દસતુરજીએ એ પુર્વ દેશની ભાષાના વીદ્યાર્થીએપર એક પુરૈપુરી બખરોશ કીધી છે, એણલુંન નહીં પણ પોતાની કેતાખમાં બોલાના અર્થ અને ઉર્ચાર ગુજરાતી ભાષામાં

આપીએ છે, તથી પોતાના ક્રામને એવડી કીમત અને ઉપયોગનું કીધું છે, અને એ પેહેલવી દીક્ષાનેરી પોતાની ક્રામને પુરૈપુરી અગત્યની અને મદદની કીબી છે.

સાધારણ પેહેલવી કેતાએ કરતાં વધારે ઓહોલાં વાંચણથી આએ કોષ રચવામાં આવ્યો છે, એવું એ ખુદ કોષપરથી માલમ પડે છે, અને એના રચનારને ધણા એક કીમતી જ્ઞાનગી કેતાખાનાની મદદ મળી છે. તથી એક ખુરાકીઘ્ન વીધાર્થી બાલ એકડા કરી રહે તે કરતાં વધારે માટી સંખીએ આએ કોષમાં સમાવેલી છે. એટલું દલગીર થવાનેગ છે, ને બાલને જે કેતાએપરથી ઉપજવામાં આવ્યા છે, તેએના સાધનો એક કોષમાં ચોક્સ ડેકાણેજ આપ્યાં છે, જો કે એના રચનાર આપણને જણ્ણુંને જે ને બાલના અર્થ વીરો શક બરેલું જણ્ણાયું છે, તેજ બાલા જ્યાંથી મળીએ છે, તેના સાધનો જણ્ણાવીએ છે. વીધાર્થીએને ખુલું માલમ હરો ને એથી વધારે બાલના સાધનો એક કોષમાં આપીએથી એક કેતાખ, જો કે સુધ્ય કરીને પારસીએનાજ વપરાસનો જરૂર કરીને એક લોકપ્રીય અને સર્વોપયોગી ગ્રંથ છે, તોપણ એક વધારે બાહ્યલિ ગ્રંથ એપરથી રચવાને એ એક કીમતી સુળ થઈ પડે.

એ કેતાખના સુળ વીધયમાં એના ઘનાવનારે જે ટપથી એ ગ્રંથ રચ્યો છે, તેનો દુકખુલાસો કીધો છે; એ રીત ધણીજ સારી છે. પેહેલવી બાલને તેએના ઉચ્ચાર વત રોગ તેએના પેહેલા રાખ્યોની શીકલ પ્રમાણે સુલાક્ષરના કાયદાસુલભ ગોડવીએથી થતા કાયદા વીરો વધારે કહેલું અશક્ય છે. દસતુર જમાસ્પજીની દીક્ષાનેરી દેશી અભ્યાશીએને એક વખતાયેલો અને ભરાદાર બોમ્યા છે, અને છર્યાપીયન વીધાર્થીને હવે પછી એક બીજો સંપુર્ણ પેહેલવી કોષ રચવામાં એ સહૃદી માટી કીમતનો થઈ પડે.

વિદ્યામિત્ર—જુલાઈ ૧૯૭૬.

Great works are performed not by strength, but by perseverance
JOHNSON.

દસુરજી સાહેબ જમાસ્પજીનાં પેહેલવી રાખ્ય કોષનાં પેહેલા વાલમની ખખર લેતાં જોકે અમોએ સને ૧૮૭૭ નાં અકોટાખર મહીનાનાં અંકમાં અમારા વિચાર લંબાંનથી જણ્ણાયા હતા, તોપણ આડેકાણે વલીતેજ ખુલરગ પહૈરેજગાર તરફથી નીકલેલાં પુસ્તકનાં બીજાં વાલમની પોહાચ ધાર્યાં જોયા માન દ્વારા સ્વીકારતાં અમોને જણ્ણાયા વગર આલતું નથીકે તે જોઈ અમોને બારે હર્ષ ચેદા થાયછે. એક દેશની ચાલુ ભાષામાં તે ભાષાનો રાખ્ય કોષ રચવો એ ક્રામ કેટલું બીકટ છે, તે એટલા ઉપરથી માલમ પડરી કે ડાઇરેક્ટ જાનસન જેવા સાખરાને પોતાની માતુઓ ભાષાનો રાખ્ય કોષ રચવાને એની

દાયેકા કરતાં વધારે વર્ષ લાગાં હતાં; પણ એક નજરીક નાખું થયલી ભાખાનો રાખ્ય કોષ રચવો, અને તેથી વલી તેનાં વ્યાકરણ વગેરે ઉત્પત્તીએ સાથ, એ કાંબ કાંદ થાડું ખીકટ નથી. આ કામમાં, અલખત, દસ્તુરજી જમાંસંપત્તિને કેટલી અધી ધીરજ અને માયાદુઃખ અનું પડું હશે, તેનો વીચાર ધણ્ય થાડાએનેજ આવરો. આ રાખ્ય કોષ રચી આ પણ્ય દસ્તુરજી એક ગોયા નારા પાખેલી ભાખાને હસ્તીમાં લાવ્યાછે. ડાક્ટર જેનરન, જે ના ભથાલે સુકેલા છંગરેજ એલો ઉપરથીજ માલમ પેઢે, કે એવું એક માહાભારત અને ખીકટ કાંબ કંદ એંગ બલથી થદ શકતું નથી પણ તેતો એક દીલથી તે કાંભની પાછલ લાગવાથી પાર પેઢે, તેમજ દસ્તુરજી સાહેય જમાંસંપત્તિને આ કાંબ પાછલ ઘંઠાને લાગવા સાર કેટલી અધી ધીરજ અને વીચાર શકતી વાપરવી પડતી હશે? એટલુંજ કરીને આપણા દસ્તુરજી એથી નથી રહ્યા, પણ આ ફરહંગપરથી માલમ પેઢે, કે તેનાવિએ તેને સંપૂર્ણ ખનાવાને તેનાવાથી બની આવું તેથું કીધુંછે, કેટલેક ડેકાણે સંસ્કૃત રાખ્યા જ્યાં મલી આવ્યા ત્યાં તેપણું યાંકી બતાવાની કોરોશ તેનાવિએ કીધુંછે. અમો હી મતથી કુહીએ છે, કે આપણા બુજરગ જમાંસંપત્તિ જેને યહેલવીમાં અહુએ-રદ કહેછે, તે નકી ફરી ચુકાઓ, જે બોલનો અરથ દસ્તુરાંન દસ્તુર થાયછે, અને જે બોલ અમોએ આ બાધ્યને ભથાલે લાગુ પાડવાને દર્શા વીચાયું છે.

હીંદુસ્થાનમાં વિદ્યા કેટલી જોવી પડે છે, તે જે ધરહસ્યો ચોપડીએ. આહાર પાડે છે, તેએનેજ અખર પેઢે. ધર્માખરીવાર હીંદુસ્થાનનાં દેશી વિદ્વાનોને પોતાનાં પુસ્તકો અધુરાં સુકી નાશીપાસીથી હારી બેસવું પેઢે, તે તરફ વીચાર કરતાં અને આ પુસ્તક તરફ નજર એરવતાં અમોને વધારે સતોપ એટલા માટે થાયછે, કે આપણા દસ્તુરજી સાહેય પોતે માથે લીધેલાં કામમાં તેવો ફૂટહંદ ઉત્તર્યા છે.

જરથોસ્તી ધર્મનાં ફરમાનોનું સુલ તત્ત્વ “સફ્ઝાઈ” છે, તે સફ્ઝાઈગીયા દસ્તુરજી સાહેય પેતાનું પુસ્તક રચવામાં પણ વાપરી હોય એવું દેખાયછે. કુકિ આએજ પુસ્તક નહીં, પણ તેવાનાં ખીંબ પુસ્તકો અને વાએજને વઠીક જે અમોને જોવાને ધર્માખરીવાર તક મલેલી છે તે સધલાં છપાવાનો તેનાવાનો સવાદ ધર્ણે વખાણવા લાયક છે.

આજના પારસી વિવાથીએ જેએ પોતાની ખીંબ ભાખાએમાં તરેહ-વાર ભાખાએ. પસંદ કરેછે, તેએને લાજે મછે, કે આ એક પુરાંશી ભાખા જે તેએનાં વડવાએએ દરાંન સરજભીન ઉપર એકવાર પોતાની ભાતુશી ભાખા નરહિ વાપરી હતી, અને જેના નાદર નસુના અને લેએ હણી પણ આપણુંને આ કાની દુનિયામાં કેટલાક એમુલ ધડા શીખેછે, તેનો અભ્યાસ કરી આ ભાખાને એકવાર ફરીથી સળવન કરવી યોગ્ય છે. એમ થવાથી તેએનાં પુરાતન અને ભારે બોજ આપવા લાયક પુસ્તકો, જેવાં કે

દાદસ્તાંન, જીરંગસ્તાંન, અને પેહેલવી રૈવાયેતો કગેરે ને આજે ગોયા અધારામાં પેઠાંછે તેઓ ઉપર પ્રકારા નાંખવાને તેઓ શકતીવાંન થશે; દીન-કરદ અને બુહુનહિસા જેવી નામીઓ કેતાઓના તેઓ ધણી થશે; અને આ હનીયાંના કેટલાક ધૂપા બેદા આ ભાષાની મદદથી તેઓ જાંખુંતાં શીખશે.

અમોએ આ પુસ્તકનાં પેહેલા વાલમને માટે ને વીચારો જણાયા હતા તે આ ડેકાણે પણ એકવાર ફરીથી લાગુ પાડી અમો આપણા બુજરગ દસ્તુરજીને તેઓએ હાથ ધરેલાં એક બીકટ કામમાં ખરાં જુગરથી સુખાર-કાયાદીસાથે ફેટેહ છાંખે છે.

યજ્ઞદાં પરસ્ત.

“પેહેલવી ઝરહુંગ” — દસ્તુરજી સાહેબ જમાસપજી મીનોચેરજી જમાસપ આસાનાએ બનાવેલી પેહેલવી ઝરહુંગનો ખીને ભાગ છપાઈ બાહેર પડ્યો છે, તેની એક નકલ અમોને મળીછે, જેની પોહોચ માન સાથ સીકારીએ છે. દસ્તુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ પુસ્તકની ખૂબી પર દુરપના નામીઓ વીદ્વાનોએ ને મત બાહેર કરીયાં છે, તે આ ખીન ભાગમાં સંખલાં દાખલ કરવામાં આવીયાં છે, ને બિપરથી માલમ પેઢે કે દસ્તુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ કાંભને મોતેખર અને બિનેજન આપવા લાયક ગણુવાને એ વીદ્વાનો પછાત પડ્યા નથી. દસ્તુરજી સાહેબના આ ખીન ભાગ પર અમો જેગવાઈએ ધીઆન આપીશું.

“યજ્ઞદાં પરસ્ત” ૩૧ મી આગસ્ટ ૧૯૭૬.

પેહેલવી ઝરહુંગ, ભાગ ખીનો— દસ્તુરજી સાહેબ જમાસપજી મીનો-ચેરજીએ બનાવી માઉલી પેહેલવી ઝરહુંગનો ખીને ભાગ છપાઈ બાહેર પડ્યોછે. ને મ એ ઝરહુંગના પેહેલા ભાગપર સરવે તરફથી સારા વીચારો બાહેર પડ્યા હતા, તેમ આ ખીન ભાગને પણ તેટલીજ રૈહેમ નજરથી પુરવ ભાષાના અભ્યાસીએ અંગીકાર કરશે એકસ છે. દસ્તુર સાહેબ જમાસપજીએ બિલસેલું કાંભ કાંઈ નાહનું જેવું નથી. તે કાંઈ એકાદ રસાયા લખી કાહાડવાનું અથવા એકાદ વાખ્યાન લખવા ને એવું સહેલું નથી. પણ તે જીડા અભ્યાસ, બાહેલી રોધ, અને એવી દીલસેલુંનું કાંભ છે, ને કાંભમાં એ દસ્તુર સાહેબ હમણા શુદ્ધી ને રીતે ફેટેમદ બિતરેલા દીશીયા છે. તે રીત જેતાં તેમને હાથ ધરેલું આ “પેહેલવી શાબ્દ કોપ” નું કાંભ અધી રીત સરનબામ બિતરવાની આપણે આશા રાખીશું. પેહેલવી ઝરહુંગ આજ શુદ્ધી કોઈએ બાહેર પાડી નથી, જીથી દસ્તુર જમાસપજીનું કાંભ નવું તેમજ માહાબારત છે. તેમના એ કામની એવી કદરદાની પીણનનસા ને મ આ દેરામાં તેમજ દુરોપમાં છે, એ જાણુને કેટલોક સંતોષ પેદા થાય.

છે. તેમના કાંભને પુરપના વીદ્વાનો જેવા કે પ્રોફેસર ઈ. ડાયલ્ફ્યુ. વેસટ, જે મસ દારમેસતેતર, એક પુસ્તી, પ્રોફેસર વેસતરગારદ, અને ડાક્ટર મારઠીન હાઉન્ગ જેવાએ એ પસંદ રાખ્યું છે, અને તેમાં તેઓએ એ દસ્તુર સાહેબને ફોન છીધીછે. હંમેશાં હેડેક નવું કાંભ તેની રાહાતમાં ખાંભી વગરનું તો હેઠું નહીં જોઈયે. તેમાં કાંછ નહીં ને કાંછ આમી તો હેખ્યાવીજ જોઈયે. અને તે પ્રમાણે જે કે દસ્તુરજી સાહેબના આ રાખ્ય કોષ્ટમાં થોડી ધર્થી ખાંભી રહેલી હોય, પણ તેટલા માટે તે કાંભ નાપસંદ તરીકી ગળુવા લાયક અથવા દ્વેષભાવી દીકાને પાત્ર છર્ટનું નથી. તેપર ખાલેસ દીકાએ થવાથી અને ખરાં દીલથી તે માહેલી ખાંભીએ બતાવી આપવાથી તે શુધારવાને એ દસ્તુર સાહેબ જેટલા મધન થરો તેટલાજ તેઓએ એવા ખાલેસ દીકા કરનારાએના આભાર તથે જરો.

" રાનવધેંક " સપ્તેમ્બર ૧૯૭૬.

ગાયુએ વરશાની લાંઘી મુદ્દત વેર દોલા તનાવી મજજુર પેહલવી-ગુજરાતી અને છુંગેજી શાખદેકાખનું દૃશ્યતર ખીજું હાલ બાહેર પડ્યું છે, જેની એક નકલની પોહચ અને માન સાથે સ્વીકરેંદ્રીએ છીએ. આ પુસ્તકના પેહલા ઉર સફ્ટએંઝામાં જે મજજુર પરંપરાના પેહલા ભાગ ઉપર અપાયલાં માટે ઉતારી લીધાંછે, તેપરથી માલમ પેઢે કે એ કેતાખ અન્રેની તેમજ પુરોપ એંડની ભાણેલી પ્રભને પસંદ પડ્યી થએછે. તથા પુરોપના નામીચા ઉગમણું તરફની ભાવા જાણુનારાએ એની કદર બુજુ સારાં વાયુએ કર્યા છે. આ કદર સનાસીથી આપણા જાણીતા દસ્તુરજી સાહેબ જમાસ્તપજીને એવિનની ભારે મેહનતનો જોકે પુરતો ને અવેજદાર બદલો મદ્દેની નથી તોપણ એવને માથે ઉડાવી લીધેલાં બાહીલા ઉપયોગના આ કામમાં આ મીઠા સખુનોથી એવને પોતાનો રસ્તો જોસભરી બિલટથી કાપવાને બની આવસે. વલી હીંડુસ્થાનના ત્રણે છલાકાએની નામદાર સરકારે આ પુસ્તક અરીદી જે નાહનો આરારો આપણા ગ્રંથકર્તા દસ્તુરજીને આપ્યોછે, તે એક મુખેલી પણ કદીમ, નામીચી, પાદરાહ પેહલવાંતોની જાણાને સજીવન કરવામાં મદદ કરવાની ખાહેરનો સરકારને જેથે દેનારો માત્ર નમુનો છે, જે ખાહેરા, આરાં છે, જે આપણી ભાયાલુ સરકાર, ઉત્તેજન આપી વધારવાને ચુક્કરો નહીં.

એનુકેરાન સોસાઈટીના મોધા-પ્રેસના ખીંચો માફિક આ વાંલમની છપાઈ સફ્ટએંડિયર તથા બાંધહું સારી છે. આ તકે હુમે એક સુઅના કરવાની રજ લીજુએ છીએ કે હવે પછી બાહેર પડતાં વાંલમની પીઠ પર, તેમાં જે બ્યાલો સમાયલા છે, તે કયા અક્ષરથી તે કયા વેરછે, તે જાણુબનારા અક્ષરો નાખવા, જેથી એને વપરાસમાં લેતાં અમસથાં વાંલમો બોલવાની જરૂર પડે નહીં. સેવટે, આ લોકાપયોગી શુભ કામમાં દસ્તુરજી સાહેબ

જમાસ્પળને પુર ફેઠે છચ્છતાં, તેને જહડ્ય સાથ ચોકસાઈથી સંપુર્ણે કરવાને હોય તેમને મજબૂત ભલાંમણું કરીએ છીએ.

કાન્તે અપરી રીવ્યુ.—અક્તોબર સને ૧૮૭૮ નો અંક.

દસતુર જમાસ્પળ મીનાચેહેરલુ જમાસ્પ આસાનોએ રચેલી પેહેલવી દીકરાનેરીકે જેના પેહેલા એ ભાગ હાલ ખહાર પડીએછે (લનડન: તુખનર અને કુંપની, ૧૮૭૮) તેથી અસલ છરાની જખાનના અભીઆશીઓની એક ધર્યું લાંખી મુદતની ગરજ પુરી પડીછે. “પેહેલવી” એ નામ અસલી છરાની ભાષાને અને ચોકસ કરીને સાસાની વંશના રાજાઓના વખતમાં જે ભાષા ચાલુ આવીમાં વપરાતી હતી તેને આપવામાં આવ્યું છે. એ દીકરાનેરી ભાષા રાખીએને ધર્યું અગતની છે, કારણ જે એમાં ધાણુએક સેમેટીક બોલાનો ભેતી કરવામાં આવ્યોછે અને તે બોલો હાલની ફરસી ભાષાના આરથી તત્વ બિપરથી નહીં પણ એક પીળજ. રીત કાહાડવામાં આવ્યાછે, અને એસીરીએન ભાષાને મલતાએછે. દસતુર જમાસ્પળ “હુન્જવારેશ” એ માલનો અર્થ “પારથીઅન ભાષા” એવો કહેછે, કે જે સુચના જે અરી હોય તો એ ભાષાના અસલીઅત પર કાંછક અન્જવાલું નાએછે. “પેહેલવી” માલના ધાતુ વીરો ધર્યું એક તકરાર ચાલી રહીએછે, પણ છેહેલો અને સંજીવી વાજભી ગણવાનેગ અટકોલો, દાક્તર હોણનો છે, કે જેને મલતોજ વીચાર આએ દીકરાનેરીના અનાવનારનો બી છે, કે એ એલ “પેરેથ્વ” છાને અસલી મોટા ગ્રંથકારોના લંખાણ સુજાય “પારથીઆ” પરથી નીકલેલોછે, કારણ કે જે સુજાય “પારસ”ના પરગણ્યપરથી હાલની છરાન દેશની ભાષાને પોતાનું નામ મલેલું છે તેજ સુજાય એ સરવેથી આહારુ અને ભારદસ્ત પ્રજાએ પોતાનું નામ એ ભાષાને આવ્યું હતું. એવી એક દીકરાનેરી અનાવવામાં મોટી અદ્યાય એ છે જે એ ભાષાના અસલ બોલા તથા લખાણું મનમાનતી રીત મલી આવતા નથી, એટલુંજ નહીં પણ એના પુરતા અક્ષરો ધાણું અસ્પદ અને ગુચ્છવારા ભરેલાએછે. એ ભાષાના ઉર્ચારો ધર્યું એક તરંહથી થાએછે, કે જે ઉર્ચારો એના સેમેટીક પરથી લીધેલા સુણાક્ષરો પરથી બરાબર નીકલી રાકતા નથી. એટલા વાસને એક રાષ્ટ્રને વારે ધરીએ જુદા જુદા ઉર્ચારોને વાસને વાપરવામાં આવેછે, અને તેમજ જુદા જુદા રાષ્ટ્રની મેળવધીથી વારેધડીએ સાદા ઉર્ચારો નીકલેછે. એથી કરીને એ દીકરાનેરીની ગોઠવણું ધર્યું અધડી થઈ પડેછે, પણ એના અનાવનારે એકજ સાખેત ધારણું પકડી છે તે એ જે એલાને તેના ઉર્ચાર પ્રમાણે નહીં પણ તેના સુણાક્ષરો પ્રમાણે ગોઠવીએછે. વળી એક કોડો કે જે માં રાષ્ટ્રની જુદી જુદી જોડનીએ સમજવામાં આવીએ તેથી પણ બોલાનું સંધાન સેહેલથી અનેછે. એના અનાવનારે બોલાનું વાંચાયું અને તેનાં અર્થ સંધલી બાબ્દોમાં પુર્વેથી

આલતી આવેલી શીત મુજબ આપી છે, અને તેઓના વીધા રાખ્ના નીયમ પ્રમાણે નીકલતા અર્થને શોધવાનું કામ પુરોપના વધારે પરીક્ષક વીધાચી-ઓને સોખુંછે.

જરભની દેશનાં ચેરલાનજન શહેરની યુનિવર્સીટીનાં પ્રેક્સર વિલહેન ગાંધેગરનાં એક કાગજ ઉપરથી:-

.....ડાકતર વેસ્ટ, દારમેસ્ટેર વગેર જે એ. તમારા શાખ કોષને સધલા પેહેલવી ભાવાના અભીભારી થકી ધણેણ કી મતી અને ફાયદા કારક સમજે છે તેઓના મતને હું તદ્દન મલતો હું. જે બાબદને હું ખાસ પસંદ કરેંધું તે તમાચે અધીક્ષી બાલાની ગોઠવણ છે, અને તે એ છે જે ને મ ડાકતર વેસ્ટ પોતાના અરદાચ્છે વીરાઙ્નો કી મતી શાખ કોષ રચીએ છે તેમજ તમાચે પણ બાલાને તેઓના ઉચ્ચાર પ્રમાણે નહીં પણ તેઓની શીકલ પ્રમાણે ગોઠવી આ છે. એથી કરીને તમારો પેહેલવી શાખ કોષ એક કી-મતી અને અગત્યના ગ્રંથ બનીએછે. વલી, આપણા કોષેલ વીદ્ધાનોને જે ઉપાયો હજુર સુધી અમાલમ હતા તેવા નવા ઉપાયો તથા મારગો તમાચે તેઓ હજુર ચુલ્લા કીધા છે, અને ચોક્સ કરીને ધરમને લગતી કિયા-એની રીતભાત સંબંધી ધર્માચ્છે તકરારૈ તથા વીદ્ધાનો તમાચે શાંત ક્રિધાએ.

ખારા સાહેબ, તમાચે જે તમારી કી મતી કેતાખ મારી પર મોકલીએ તે વીશેનો મારી તરફનો ધર્મો મેટો એહેશાન માન્ય કર્જો. તમે નિશ્ચય જાળુંને કે એ તમારી કેતાખ હું મારા અભ્યાસમાં હુમેશાં વાપરુંધું, અને એ બાબદમાં તમારી સાથે એલાઘાન થવાથી મને માટું આન સમજુંધું. મારી ખાતરી છે જે પારસી અને પુરોપીએન વીદ્ધાનોના સાથે મલીને કામ કરવાથી તમારા ધરમ સંબંધી અને અસલી છરાનીએના પવીત્ર દસ્તાવેજેની શોખ વધારે સંપુર્ણ થશે. તમારો નમનતાદ ભરેલો સેવક.

દખલુ. ગેંગર—(ડાકતર.)

ચેરલાનજન, તાં ૨૬ મી જનેવારી ૧૮૮૦.

**ચેરીસવાલા ઈરાની ભાષાના પ્રેક્સર મો. જેમ્સ દારમેસલેટેરે
સને ૧૮૮૦ ના મે મહીનાના “રેલુ ફીટીક” માં
છપાવેલા પેહેલવી દીક્શાનેરીના બીજી ભાગના
રીવ્યુનો તરજુમો:-**

દસતુર જમાસ્પજુએ હવે પોતાની પેહેલવી દીક્શાનેરીના બીજો ભાગ આહાર પાડીએછે. (પેહેલા ભાગનો રીવ્યુ ૧૫ મી સપ્તેમ્બર ૧૮૭૭ ના “રેલુ ફીટીક”માં જુવો.) આચ્છે બીજી ભાગમાં એવણે આપણુંને વ્યાશ સુધી

ઓલો આખ્યાછે. પેહેલા ભાગને વાસતે હમે ને વીચાર આગલ આખ્યા છે તેજ વીચાર આએ બીજા ભાગને વાસતે પણ પ્રગઠ કરીએ છુટ્ટે. જ્ઞાને એ કામ પુરુષ થારો ત્યારે પેહેલવી ભાષાના અભ્યાસીએને અતીરથ એલોની સામગ્રી મલરો. પેહેલ વેહેલ તેઓને કદાચ સધલું સેહેલાછથી નહીં મલરો, તો પણ આખરે એ કામ પુરુષ થવાથી તેઓને એલોના ધાર્યોજ મોટો જથ્યો મલી રાકરો.

નરસા ભાયગે હમુને એવી ખખર મલીછે ને એ કામ પુરુષ થવું ધાર્યું અસંભવીત છે. એનો તીજો ભાગ છાયાછે. પણ એ ભાગ છહેલોજ બાહેર પડરો એવી ધાસતી રાખવામાં આવેછે. સુંબદ્ધિનાં હાલ વખત ધણેણ કદાચ છે અને એ કેતાખના કેટલાએક આગમજથી નોધાયલા અરીદારો પોતાની કરુલાતથી પાછા ફરી જયાછે. અન્યેજ સરકારનો આસરા ઈચ્છા ઉધરાયું એનો અરચ પુરો કરવાને પુરતાં નથી. હમે આરા રાખી એ છીએ ને "વદીદાદ" માં જણાવેલાં ફરમાન સુજાપ ચાલવાને અને ને રસીલી અને મહાભારત જરૂરીસતી ધરમની વીધાનો હવાલો તેઓને સર છે. તે વીધાના લાભને આતર દસતુર જમાસ્પજીના સ્વરૂપી ભાઈએને એ બાધ્યામાં વધારે લાગની તથા કાલજ રૈહેરો, કારણ ને એ કેતાખ અરીદવાનું આગમજથી ભરાએલું ઉધરાયું એ ખરું જોતાં તો એક જતનો કોલ આપીએ બરોખર ઈચ્છા છજારો લીધા બરોખર છે (પીઠાં ૩૪૧-૩૪૨)

અને એ કોલ ધણેણ પવીત્ર છે. સુંબદ્ધના ચાલાક અને અંચલ લોક (જરૂરોશાલીએ) ને લાયક નથી ને પોતાના સુડદાર વીચારોથી પોતાના વડવાએએ અર્પણ કૃપિયો. ધજણેણ જોહી દીએ. સારો ધજણેણ તેઓની સનસુખ હોવાથી તેઓ દર વરસી થાડાક ઇથીએ અરચરો તો તેઓના પઢેલા વડા ધરમ શુરુના આએ કામથી આખ્યાં પુરોપામાં જરૂરોસતનું ભાષણ અને મજદુના નેક કાયદાએ વધારે સારી રીત સમજવામાં આવરો. સર જમશેદજી જજુભાઈનું રવાન ગરૌથમાનમાં એ વીરો શું કહેરો.

નેમસ દારમેસ્તેતર.

તારીખ ૧ લી જનેવારી ૧૯૮૧ ના "બુલેતીનિક્ટિક" માં બેલ-
જ્ઞાનની લુચેનવાલી ચુનીવરસીટીના દાક્તર સી.

ડી. હાર્લેએ પ્રગઠ કુદ્દેલો પેહેલવી ડીક્શને-
ચીના શીયુનો તરજુભોઃ—

અસલી છરાનીએની અને ત્યાર પછીના જરૂરોશાલીએની ધરમ સંબંધી કેતાએ હજુર ધર્મની અપ્રસીધ છે. પુરુષ દેશની વિદ્યામાં પેહેલવી ભાષાના એક સંપુર્ણ રાખ્ય કોષની એક સુખ પુરુષ છે. એટલું તો અહું છે ને કેટલાંએક ચોકસ સુણ પુસ્તકોની સમજણું સારું થાડીક આસ કરેણો

છપાઈ બાહેર પડીછે, પણ એ ભાષાનો એક પુરૈપુરૈ કોષ હજુર સુધી રચવામાં આવ્યો નથી; અને તેથી કરીને જરયોશાતીએના એક ધર્મ ગુરૂ, કે જે વન ગુજરાત તરફના એક દસતુર છે, તવણે એ ખીકટ અને અગત્યનું કામ પોતાને માયે લીધાથી ધાણું આતરી પુર્વક અને સતીપ ઉપજાવેછે.

એથિં તો ખુલ્ખું છે જે ને પુરૈપના વિદ્વાનોએ હિંદુસ્તાનના લોકોને તએની ધર્મ સંબંધી કેતાએ સમજવાને શીખ્યોંથું તેને કાંઈ લાંખી મુદ્દત થઈ નથી. હિંદુસ્તાનના પારસીઓ આપણા મોદ્યા શીક્ષણાથી કેલવછે હવે પોતાની વારીએ તએ પેહેલ કાહાઢી વિદ્વાના આગેવાન થયા છે. પણ મુખ્ય કરીને ધર્મ સંબંધી વીચારાથી અને તએના મહિજયને લગતાં અનુમતથી તએને એ બાબ્દમાં ઉસકેરની મલેછે, તેથી તએની ઉલટ વાખાણુવા લાએક છે. એટલા વાસતે દસતુર જમાસ્પળ મીનાચેહેરળુના આચ્છે કામ તરફ તેની રાજાતથીજ ધણી ઉલટ બરી મમતા દેખાડવામાં આવી હતી. એકોધારના બનાવનારને અત્યારસુધી કેટલી મોદી અડચણેં નડવા છતાં એના એ દૃષ્ટતરી બાહાર પડીએં છે. અંત:કરણુથી આશા રાખીએ છીએ ને એવનાં કામ ફેઠેમંદીથી પાર પડે.

લેકે ગ્રંથકરતાએ એ કામમાં વાપરેલી રીત પુરૈપીઅન વિદ્વાનોની માફક નથી તોપણ એ ગ્રંથ ધણાજ કીમતી મજબુનોથી ભરપુર છે. દસતુર જમાસ્પળ એ માહાભારત કામ પાર પાડવાને પુરતા યોગ્ય અને પ્રવીણું છે. એવણુના અસતકમાં પુષ્કલ પેહેલવી કેતાએ અને અસલી લખાણે છે કે જે માંનાં ધણાએક હજુર બીન માણીત છે. એવને તેનો પુરૈપુરૈ અભ્યારા કરયોછે અને તેના આપ્યા માયાને પુરતીરીત સમજેછે. ખીંલાં દૃષ્ટરના દીબાચામાં આપેલાં પુરૈપીઅન વિદ્વારથીએના મત પરથી માલમ પેઢે ને એવનાં એ કામને ધણેં ખુશી ભરેલો આવકાર મલીએં. તેમાં એશાક આપણા મુખ્ય “રિંધ” એના અધીપતીએના મત જેવામાં આવેછે,— જેવા કે “એકેદ્ભી” માં “દાકતર વેસ્ટ,” “બુલેતીની” માં “એનન્ઝેલો દી ગુખરનેતીસ,” “બીલ્લીએં આશીકીરો એનન્જાઈગન” માં “ફરીનાન્દ પુસ્તી” અને દાકતર હોંગે પોતાના લખેલા રસાલાએનાં એ વીરો લખીંદેછે.

ગ્રંથકર્તા પોતાના દીબાચામાં એ કેતાખની રચના અને વાંચણની સમજણું આપેછે, અને જે અભીઆશી એ કેતાખના વંડાસથી ફાયદા મેલવવા ચાહે તો એ સમજણું તેણે પોતાના મનમાં કેતારી રાખવી જોઈએ. હિંદુએ એથિં કેલ્ખું બસ થશે ને એ કેતાખમાં ઘરેઘરાજ વિદ્વાનપણાના અને પંડીત્યના ગુણું સમાવેલાછે, અને પુર્વ દેશની વિદ્વાને એ ધણી કામની થશે. હમારી માફક દરએક જણ ચાહારો ને એ કેતાખ જલદીથી પુરી થાએ, અને એના કાખેલ બનાવનારની મેહેનત અને સેવા વીરો તએના આભારી થશે.

(સહી) સી. ડી.—હારણ.

શેખ ડિલીક એંતરના શીંગોનાલ—એપ્રેલ સને ૧૮૮૧.

આએ અગતની કેતાબના પેહેલા એ ભાગનો હેવાલ લખાયો ત્યારે એના પદેલા બનાવનારે હમુને લખી જણાયું ને એનો ત્રીજો ભાગ છપાવાની તથારી પર છે. એથી કરીને હમોથી વાંચનારાએને આને આએ નવી આરાની અખર આપવાને હમુને સંતોષ ઉપનેછે, કે એનો ત્રીજો ભાગ હવે આપણુને મલી રાકશે. પુર્વ તરફની વીધામાં પેહેલવી ભાષાના એક સંપુરણ કોષની ચોક્સ કરીને મુખ્ય અગત છે. પારસીએની અવસતા ભાષાના અને બીજી કેટલીક કેતાબોના ભાષાંતરના ધણ્યાએક ભાગો હજુર ધણ્યા અધુરા અને અપ્રસિધ્ય છે, તેથી કરીને ધણ્યાએક પેહેલવી એલા અર્થ વગરના રહીયાછે. અને વળી તેએ આતરીથી વાચી રાકાતા નથી. મુંઘના દસ્તુરોના કાખેલ પ્રસુષ એક શીખેલ વીધાર્થી છે, અને આએ બીકટ કામને સરંજામ પેહેંચાડવાને સહી હુશીએર અને પ્રવીણુ છે. હાથની લખેલી પુષ્કલ કેતાબોના એવન માલેક છે, કે ને માની ધણ્યાએક ફૂકત એવન શીવાય બીજા કોઈએ ઉકલાવી નથી; એવનના સુરખી ભાવા કે ને વન દુનિયાના વીધાર્થીએમાં પોતાનું નામ પ્રખ્યાત કરી ગયા તેવનના કેતાબાનાના એવન વારસ છે. આએ છિંબાદગારીનું કામ ને શુરૂ કરવામાં આવ્યું છે, તે પાર પાડવાની પુરેપુરી સરન્જત એવનને છે. વળી દરિની ભાષાના સહી જાળીતા વીધાર્થીએ ને વાકે વેસ્ટ, હોગ, યુસ્તી અને વેસ્ટરનગાડું એએએ એ પેહેલવી દીકરાનરીના પેહેલા ભાગની એક મનથી તારીક ક્રીધીછે; હમે પણ તે તારીકની સાથે એક મલતા છછએ અને એ વીદોન દસ્તુરના કામને ધણી ઝુશીભરેલી ફૂટેહ છધીએ છધીએ.

મુંઘના રોમન કેથલીકોના વડા બીશપ દાકતર મ્યુ- રીનનો અલ્લીપ્રાય.

...તમારી પેહેલવી દીકરાનરી એરાક એક સરવેથી મોઢી અને ખરેખર સર્વ કાલ અગત્યની કેતાબ છે, કે ને વિશે દુનિયાના શાખાએનો તમારા ધણ્યાજ આભારી છે.

મુંઘ, તારીખ ૨૭ ડિસેમ્બર ૧૮૮૧.

૧૮૮૧ નાં સાલના “ઝુરનાલ આસીએટીક” નામના ફેચ
ઓપાણીએમાં છપાએલી એક આરીકલનો તરજુમેટે

પુર્વ દેશની વીધાની મુખ્ય અગત્યો માહેલી એક અગત્ય, તે દરાનદેશની કેતાબોમાંની પેહેલવી ભાષાનો એક સંપુરણ રાખ્દેકાય છે. કેટલીક ચેક્સ

કેતાએ જેવીકે “પંદ્નાસું,” અરદાવીશાકનાસું, “ગોશતેકરીઆન” અને સ્વીગલની “ત્રેદીશનલ લીટરેચર આફ ધી પારસીસ” ભીજું વાલમ અને “પહેલવી મેન્યુઅલ” માંના ચોકસ નાંખલા ભાગોના લખાંણે સમજવા સારુ આસ કરુંગોના આકારમાં એ દીકરણનરી જે કે બાહાર પડેલીછે, તો પણ એ ભાવાનો એક સંપુર્ણ કોષ બનાવવાનો અને તેને કાયદાસર રચવાનો યત્ન હજુર સુધી કરવામાં આવ્યો નથી. એથી કરીને ધણીએક અગતની કેતાએ હજુ શુધી કેટે દરજને અંધારામાં રહેલીછે. પુરોપીઅન વીદાનો એ ધણીજ ખુશીભરી આતરીથી સાંભળીઓ કે એક જરૂરોશાતી પાદરી કે જે વન ગુજરાત તરફના એક દસતુર છે તેવને એ ખીકટ તેમજ અગતનું કામ માથે લીધું. તેણા (જાને પુરોપીઅન વીદાનો) હવે જુવેછે કે, જે વખતે પુરોપી હોદુસ્તાનના જરૂરોસતીએને તેણાની ધરમ સંબંધી કેતાએ શીકી હતી તે વખત હવે જતો રહ્યો છે. હોદુસ્તાનના જરૂરોસતીએના, કે જેવો હમારા પોતાના કેલવાએલા શીક્ષકોથી ભણેલા છે, તેણાની હવે પોતાની એ બાધદમાં આગેવાની કરવાની વારી આવાછે, અને સેહેજ વખતમાં વીદાનો એ નામીચા સુધારાને લિધે તેણાના આભારી થઈ પડ્યો. મજકુર સુધારાને મદ્દ કરનારી જે કેતાએ છે, તે કેતાએ માહેલી એક કેતાખ તે આપણા મુંઘણનિઃ વડા ધરમ ગુરુની આચ્છે પહેલવી દીકરણનરી છે. મુંઘણનિઃ કુનીવરસીઠીના એક ઝેલો તરીકેની એવનની એક પદ્વીજ આપણું ને ખુલું હેખોડું છે, જે આપણું એક ભણેલા રાખવા માથે એ બાધદમાં વહીવટ પડ્યો છે. વલી તથી કરીને દસતુર જમાસ્તુર મીનોચેહેરજુના આચ્છે ખીકટ કામની રાહાંતને જે સારો આવકાર મલીએનો તે કોઈઓ રહ્યે આશ્રય કારક નથી: કારણ કે એ અધંકું કામ બજાવવામાં એવનું પુરતા સામર્થ્યવાન હતા. એવનના અસતકમાં એક ધાર્યું મોતેખર કેતાખ-આનું અને કીમતી લખાણે છે, કે જે માના ધણીએક વિરો હજુ શુધી પુરોપમાં કોઈનેણી અખર નથી. એવને પોતાના વીદાધનનો ધણેણું સારો ઉપયોગ કીનેછે. હોદુસ્તાન તેમજ પુરોપના વીદાનો ખુશીથી એકમત થઈ આચ્છે નવા રાખ્યું કોષની તારીઝ કરેછે. દાકતર વેસત, યુસ્તી, એનજુલો દી યુધરનાતીસ, હોગ, અને વેસરગારડે એ કોષની જે તપાસ લીધી છે, તે એના ખીજા વાલમના દીભાચામાં આપેલીછે. વળી હમુને સાંભળીને અત્યેત ગમરાઈ પેદા થયેછે, જે એ અગતના કામને આગલ વધવામાં તેને આસરો આપનારાએની આભારી કાંઈક અડચણું પડ્યો. જે હોદુસ્તાનની સરકાર હેવા કોઈ ઉપયોગ કે જે જે કામ ઇતેહમંદીથી પાર પડ્યો તો એરાક તેને ધાર્યું માનભારેલું છે, અને વલી ચોકસ કરીને પુરોપના વીદાનો પણ પોતાથી બનતી મદ્દ એ કામને આપરો.

દસતુર જમાસ્તુર એવે પોતાની દીકરણનરીમાં સુલાક્ષરોની કેવી રહ્યે ગોડવણું કીધીછે, તે વિરો કાંઈક સમજણું એ ચોપડીની રાહાંતમાં આપી-

છે. પેહેલવી જ્ઞાનોને સાધી કાહાડવાનું સેહેલ બની રહે એવી ગોઠવણું કરવાનું કામ કાંઈ સહેલું નથી. એવણે જે ગોઠવણું કીધીછે તે ગોઠવણું હોય વિચાર પ્રમાણે ધણીજ ડાહાપણ ભરેલીછે અને તેજ હોય પણ સુકરર કરીએ છુટ્ટે. એવણે ફક્ત શાખ્દોન તેના આકાર પ્રમાણેજ ગોઠવીએછે, અને તેથી કરીને વીધાથીને એ એક જ્ઞાતરી પુરવક બોંઘો થઈ પડેછે. શાખ્દોની ગોઠવણું એવને આખુ કામદાથી ઉલ્લિરીતે જઈને “ભાગાની રીત” અભ્યત્યાર કીધીછે, ઈઝાને ભાગાની વીધાને લગતો કાયદો પદ્ધતીએછે અને પેહેલ વેહેલે સ્વર, અને ત્યાર પદી “કંદસ્થ,” “તાલુસ્થ” અને “દંતસ્થ” ઇત્યાદી આપીએછે. મુંબદીના આએ દસતુરાને દસતુરની બનાવીલી દીકરાનરી ચેકસ કરીને જંદ (પેહેલવી) ભાગાનો એક કીમતી બંડાર, અને છરાની ભાગા શીખનારાએને સઉથી જોઈ મદદ થઈ પડ્યો. પેહેલવી ભાગામાં ધણુએક જ્ઞાનો છે કે જે સાધારણ ધારેલી તથા લખેલી કુરહુંગોમાં કોઢને મલી રહે નથી. એ કેતાખના બનાવનાર પોતાની ઝુંજેરગીને વધારનારી અને માન આપનારી સભ્યતા તથા સાલેસાઈથી સારી રેવેરાથી સમલેછે જે એવું એક બીકર કામ કે જે માં પેહેલે વહેલેજ પગલું ભરવામાં આવેલું છે. તેવાં કામમાં ભુલચુક પડવી ધણી સેહેલ છે, અને તેથી કરીને પોતાની કેતાખના વાંચનારાએને અરજ કરેછે જે કાંઈબી ચુક તચ્ચોની નજરે પડે તો તેવનને હેખાડવી. એવને પોતાના જલ ભાઈએના વાંચણું તથા ઉચ્ચારો સુધારવાની કોરોશ કીધીછે, અને તે કારણસર પુરૌપીએનોની વાંચવાની ધોરણું સાથે ધણીએક સરખામળી કીધીછે. તોપણું હોય ધારીએ છુટ્ટે એવને એવી ધોરણું એવને પુરૈપુરી અભ્યત્યાર કીધી હતે તો વધારે સારું થતે, એ કેતાખનો દીબાચો કે જે કોઈબી રીતે કાયદીએલી અતથી આલી નથી, તેમાં પેહેલવી ભાગ વીરો અને “પેહેલવી” અને “હુલવારેશ” એલ વીરો સમજણું આપેલો છે. એ કેતાખના ખનાર, જરથોસતી અને અવસતાની અસલી કથા પ્રમાણે પોતાના વીચાર આપેછે, અને એ ભાગાનો જનમ કેયાની અને પેરાદારી વરના પાદશાહેથી આપેછે. એવી જલના સવાલો કે એ દીકરાનરીને લગતો નથી તે સવાલો વીરો અણીએં હું તકરાર કરતા નથી. એ ભણેલા ધરમચુર પોતાની કેતાખ જલદીથી પુરી કરે એવું હોય માફક દરએક જણ ચાહારો, અને વલી વીધાના હકમાં એ કેતાખ જે ઉપયોગની થશે તે વીરો પણ તેઓ હોંશથી તેની કદર ઝુંજરો.

હોય સાંભળવામાં આવીઉંછે જે એવનની કેતાખના કામને જે અડચણું નડતી હતી તે ભધલી અડચણું એવેવન મટારી રાજ્યા છે, અને વલી એ દીકરાનરીનો ત્રીનો ભાગ છ પાવાની તછારી ઉપર છે.

લીટરરીશ સેનનાલખાંત એવે નામનાં જરમન
ચોયાન્યા ઉપરથી:-

એક સંપુર્ણ રાખદ કોષની ખુટને લાધી પેહેલવી ભાષાનો અભ્યારા ધણેા ભીકર થઈ પડ્યો છે. એઠલું તો ખરું છે જે આપણી પાસ થોડાક પાસ નાં ધલા કોષ હાલ છે, જેવા કે—વેસ્તની અરદાવીરાફ અને પુસ્તીની ખુનદ્વારાનાં, પણ આચ્છી ભાષાનો. એક કોષ કે જે માં મુખ્ય કરીને અવસ્તાના સધલા બાલાના અર્થ સમાયલા હોય તેવા એક કોષની દરાની ભાષાના સધલા અભ્યાશીએને હમેશાં ધર્ણી મોઢી જરૂર પડતી આવીછે. એ કારણુસર આપણ ખુશી થઈએ છઈએ જે પારસીએના કાયેલ દસ્તુર જમાસ્પણ, કે જે વનનું પેહેલવી ભાષાનું જ્ઞાન સધલા ખુરાયી અનો કરતાં ધર્ણ વધારે છે. તેવને પેહેલવી રાખદ કોષનું ભીકર કામ જે તેવનના બાવાએ શુરૂ શીંદું હતું તેને આગલ સાથું કરીને પુરું કીંચું છે.

એ રાખદ કોષમાં ૪૪૦ પાના પર આસરે ૪૦૦૦) બોલ સમાવેલાછે. એ જ્ઞાના અસલ ટાઈપિંગમાં આપી તેના ઉચ્ચચાર ગુજરાતી અને રૈમન હરકે બતાવી આછે, અને ત્યાર પછી તેના અર્થ ગુજરાતી અને દંગેજ ભાષામાં આપી આછે. એ આચ્છી કેતાખને દાક્તર વેસ્તના અરદાવીરાફના રાખદ કોષની માઝક રચીછે. એ રાખદ કોષના ભીજો ભાગનો છે. જો બોલ આશુકતન છે. હમે ખરા અંતઃકરણથી આરા રાખી એ છઈએ જે આચ્છે રાખદ કોષ પુરો કરવાનું કામ આગલ વધીઓ જરો. સેવટે એને ચોકસ કરીને મોઢી ફેટેહ મલરો કેટલાંક પત્રો છંપાયાં છે તેપરથી સાખેત થાએ છે જે સધલા કાયેલ રાખશો. આચ્છે રાખદ કોષ પુરો થચ્છેલા જોવાને ધણું આતુર છે.

annoy, to vex; to disperse, to scatter; to irritate, to fret; to agitate; to hinder, to interrupt; to change, to alter, to differ; to exchange (money), to convert into small change. Per.

آشتن

ાશોક્તન આશોક્તન, *âshôftan*. See ॥૩૧૪ અશ્નુતન.

ાશોક્તે આશોક્તે, *âshôftê*. કું વિં ગબરાએલું; ભોહીત પડેલું, દેવાનું; કેગાલ. Partic. adj. Distracted, confounded; enamoured; mad; wretched.

ાશોમરદ આશો-મરદ, *ashô-mard*. નાં પવિત્ર પુરુષ.

Subs. A pious—righteous man. Comp. Av.

ાશુરુફ + અશુરુફ

ાશુરદન આશુરદન, *âshurdan*. કિં ચુંદલું; મેલવલું; ભુંજલું; છુંદલું; બાંજલું, ધોલું. V. To knead, to mix up; to bake; to bruise, to break; to wash. Per.

ાશરદન

શુરુફ

અશક, અશક, અશક, ashka, ashk, ashak. નાં ટાપુ, આંસું; એક માણસનું નામ છે, કે જે ખુલેરગ પાદશાહી આનાનો હતો; ખોદાની રાહનો મુસાફર; પંગુ. Subs. A drop, a tear; the name of a person of illustrious royal family; a traveller in the path of godliness. Per.

અશક આશક, ashak. નાં અરખસ્તાનના એક પાદશાહનું નામ છે. Subs. The name of a king of Arabia.

આદાક, âdâk. નાં ટાપુ, પાણીથી ઘરાયલી જમીન. Subs. An island; a tract of land surrounded by water. Comp. Per. اداک

આશક, âshak. નાં ચાહનાર, આશક. Subs. A lover, one deeply in love ; an *enamorado*.

ખોશક, khôshk. વિં સું. Adj. Dry. Comp. Pehl. ૧૭૩

સશક, sashak. સંખ્યા૦ વિં નેવું, ૬૦). Numer. adj. Ninety, 90.

અશકહુની, ashkahunî. કિં આજા૦ તું પામ—
મેલવ—હાંસલ કર. V. Imper. Get—acquire (thou).

અશગહાનશ, ashgahâna-sh. See અશગહાનશ ashgahâni.

અશગહાન, અશગહાન, ashgahân, ashgâhan. વિં આલસુ, સુસ્ત, ઉધમ વગરતું. Adj. Idle, sluggish, not occupied. Comp. Pâz. અશગહાનશ (in Ham-kâra Afrîn).

આશકારે, âshkârê. વિં ભશહર, જહેર, ખોલ્યું, પ્રગટ, બેગુમાન, બેશક. કિં અ૦ તુરત, ખાહેર. Adj. Famous, well-known, evident, clear, apparent, proclaimed ; undoubted. Adv. Immediately, instantly ; outside, abroad. Corrupt form of અશકારાં âshkâr.

અશકાનાન, ashkânân. નાં પાદશાહી તખક્કાનું
નામ છે કે જેને ‘અશકાન્યાન’ કહેછે. Subs. The name
of a kingly dynasty called *Ashkânyân*.

અશગાનીજ, ashgânîz. નાં સુસ્તી, કાહેલી, આલસાઈ.
Subs. Laziness, idleness, indolence.

અશ્કહુનિ અશકહુની, ashkahunî. See અશકહુનિ ashkahunî.

અશગહુનાન અશગહુનાન, ashgahunân. નાં સુસ્તી—આત-
સાઈનો દેવ. Subs. The demon of idleness—
indolence.

અશકહુનાદ, ashkahunâd. કિં મેલવે, હાંસલ
કરે, પામે. V. May get—acquire.

અશકહુની અશકહુની, ashkahunî. See અશકહુનિ ashkahunî.

અશકહુનીહેદ, ashkahunîhêd. કિં તે પામેછે—
—મેલવે છે. V. He gets—acquires.

અશકહુનેદ, ashkahunêd. કિં ચાહે, ઈચ્છા રાખે;
પામે, મેલવે. V. May wish—desire; may get—
obtain.

અશકહુનતન, ashkahunatan. કિં પામતું, આ-
હેશ કરવી, હાંસેલ કરતું; આપતું. V. To get, to desire,
to acquire; to give.

અશકહુનમ, ashkahunam. કિં હું મેલતું. V. I
may acquire.

એશકાર, âshkâr. વિં અહેર, ટેખીતું, આશકાર.
Adj. Obvious, manifest, clear. Av. એન્દ્ર,
Per. શકાર

એશકાર એશકાર, êshkâr. નાં શેકાર, શેકાર કરવો. Subs.
Chase, hunting.

એશકારાક, âshkârâk. See એશકારાક âshkârâk.

એશકારગીહા એશકારગીહા, âshkârgîhâ. કિં અં અહેર
—ઝુલ્લી રીતિ; સાચ્ચુ—અહેર ડામ. Adv. Clearly,
openly, obviously.

આશ્કારે, આશ્કારે, *âshkârê*. See અશ્કારું *âshkârê*.

આશ્કારગી, આશ્કારગી, આશ્કારગિ, *âshkâragî*. ના० અહેરીઆત, પ્રસિફતા, આશ્કારાપણું. Subs. Abst. Publicity, celebrity.

આશ્કારગિહા, આશ્કારગિહા, *âshkârgîhâ*. See અશ્કારગિહા *âshkârgîhâ*.

આશ્કાર-ગોખનીહા, આશ્કાર-ગોખનીહા, *âshkârê-gôbashnîhâ*. ના० અહેરમાં બોલનાર, સ્પષ્ટ બોલનાર. Subs. One who speaks before the people at large ; one who speaks clearly—distinctly.

આશ્કાર-ગોખને, આશ્કાર-ગોખને, *âshkârê-gôbashnê*. See અશ્કાર-ગોખને *âshkârê-gôbashnîhâ*.

આશ્કાર-વરજિદારાન, આશ્કાર-વરજિદારાન, *âshkârê-varjîdârân*. ના० લોકોમાં અહેર કરનારા. Subs. Those who make known to people in general.

આશ્કાભનતન, *a-shakbahunatan*. કિ० નહીં છુપાવતું, નિયે નહીં મેલતું; પડી નહીં રેહેતું, નહીં દટાવતું, છુપું નહીં થતું. V. Not to conceal, not to make a secret of; not to put down; not to be concealed, not to be hidden.

આશેકસ્તન, *a-shêkastan*. કિ० નહીં બાંજતું—તોડતું; નહીં હરાવતું; ચીરી નહીં નાંખતું. V. Not to break, not to tear asunder, not to defeat; not to tear away. Contrast Per. شકستن

આશકિના, *a-shakinâ*. ના० ખરાખ—ઝુદુ—ન-

કાણું નસતર—ધરી. Subs. A bad lancet, a blunt — useless knife.

શક્બુહનેદ આ-શકભુહનેદ, a-shakbuhunêd. કું નહીં પામે —હાંસલ કરે. V. May not acquire—obtain.

અશ્કેમ અરકેમ, અરકીમ, ashkêm, ashkím. નાં પૈટ, હો-જરી. Subs. The stomach, the belly. Comp. Pehl. ۶۱۷, Per. شکم

અશ્કો, ashkô. નાં ઘેરનો માળ—તખંડો ; આસમાન. Subs. A story; a stage of a building; the sky.

અશ્કો, ashkô. See ۶۱۷, ashkôf, âshkôp.

અશ્કના આ-શકના, a-shaknâ. વિં તવંગર, પૈસાદાર, ગરીબ .નહીં. Adj. Rich, wealthy, not poor. Contrast Pehl. ۶۱۷

અશ્કનાઈ, a-shaknâî. વિં See ۶۱۷ a- shaknâ. નહીં વાગેખું—તોડેખું, ચીરી નહીં નાખેખું. Adj. Unhurt, uninjured, unbroken, unsplit, untorn. Comp. Av. چુક્કાન = Av. Rt. چાન = ચિન્દ = Per. شકستن

અશ્કોખીદન, ashkôkhîdan. કું કસડીઆં મારવાં, પડવું. V. To move slowly (as an infant), to crawl.

અયાકન્દ, a-yâkand. નાં ખરાખ યાકુત. Subs. A bad ruby—sapphire.

અશ્કોબ, ashkôb. નાં માળ; છાલં, છાપં ; અગાસી. Subs. A story; a roof; eaves; a balcony. Per. اشکوب

અશ્કન્દ અશ્કન્દ, આશ્કન્દ, આશ્કન્દ, ashkand, a-shakand,

a-shkand. વિ૦ નહીં વિધેલું, કુમારું, એમનુંએમ રહેલું.

Adj. Not bored—perforated; unwedded, unmarried; untouched, unused. Comp. Av. અશ્કન્દ-

અશ્કનશ અશ્કનશ, ashkanash. ના૦ દીવાલ ઉપર લાવવી;

ઈમારત—અમલો ખાંધવો. Subs. Raising a wall; constructing and raising any edifice.

અશ્કુન ashkun. વિ૦ વરસીઆ—ગોધા—ખલદ જેલું.

Adj. Like a white bull—ox—bullock.

અશ્કુન્તન ashkuntan. કિ૦ પામવું, હાંસલ કરવું,

મેળવવું. V. To get, to acquire, to obtain.

અશ્કોકુ, આશ્કોપ, ashkôf, âshkôp. ના૦ છાપરું,

છજીદું, તખક્કો, માળ, ઘેરની ઉંચાઈ; થાંબલો, સ્તંભ, જરૂખો,

અગાસી, ઝુપડું. Subs. A roof, eaves, a stage, a story, the height of a house, a pillar, a prop; a portico, a terrace, a cottage. Comp. Av. અશ્કોપ,

Sans. સ્કમ્ભ.

અશ્કોકુ, ashkôf. વિ૦ શોકતવાલું, દખદખા ભરેલું.

Adj. Majestic, pompous. Comp. Per. અશ્કો

અશ્કોક્ષીદાન, ashkôfidan. કિ૦ આરાસ્તે કરવું,

શીંગારવું. V. To adorn, to decorate, to embellish.

અશ્કોક્ષેતે, ashkôftê. See અશ્કોકુ ashkôf.

અશ્કોક્ષેતે, êshkôftê. ના૦ કલી; કુલ. Subs. A

bud; a flower. Comp. Per. શ્ગુફ

અશ્કોક્ષેત-તગ, a-shékôft-tag. વિ૦ ઉતાવલી

ચાલનું નહીં તે; ધીમી ચાલનું. Adj. Not fast going, slow-paced.

અશ્કુમ, ashkum. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કુમે, ashkumbê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કુમ્બે, ashkumbê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમ, ashkam. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમ્બ, ashkamb. નાં હોજરી. Subs. The stomach.

અશ્કમ્બે, ashkambê. See અશ્કેમ ashkêm.

અશ્કમ્બે, ashkambê. નાં લશ્કર, સેના, રીજિટ. Subs. An army, a force, a regiment.

અશ્મોગ, ashêmôg. નાં અશોઈને તોડનાર, પરહેજારીનો નાશ કરનાર ; આશ્મોગ. Subs. A destroyer of purity—righteousness—piety ; an *Ashmôgh*. Av. अश्मोऽग्निष्ठू, Pâz. અશ્માષ્ટુ

અશ્કર, ashkar. નાં ડાલી પુછડી અને યાલ સાથનો રાતો ઘોડો ; રાતા રેંગનું ઉંટ. વિં રાતું ; ચીકળું, ચીકાસવાળું. Subs. A red horse with a black tail and mane ; a camel of a red colour. Adj. Red ; glutinous, viscous. Comp. Per. اشتر

અદાખ, a-dâgh. વિં ડાહામ—ડાધ વગરતું. Adj. Having no brand—scar—stain. Contrast Per. داخ

અયાધ, ayâgh. નાં પીઆણું ; પીવાનું વાસણ ; કીરતી, અરતબો ; બખરોશ ; દયા ; સેહેલો ભારગ. Subs. A cup ; any drinking-vessel ; glory, dignity ; a gift ; charity, compassion ; an easy passage. Comp. Per. ایا خ

લિપિ

લિપિ અથાવ, ayâv. ઉભયાં અંદો અથવા, યા. Conj. Or, either. Per. બા

લિપિ અથાવ, ayâv. નિં પાણીવાલું ; બીજું, ઈજત બરેલું ; આખરદાર. નાં ઈજત, માન. Adj. Full of water, watery ; moist ; respectable, honourable. Subs. Respect, honour.

લિપિ આગાજ, âgâz. નાં શરૂઆત, મંડાણ. Subs. Beginning, commencement. Comp. Per. آغاز

લિપિ અથાવાક, ayâvâk. નાં પામનાર, મેલવનાર. Subs. One who acquires—obtains.

લિપિ અથાવશેદ, ayâvshêd. ક્રિં એવું જણાશે—માલમ. પડશે. V. It will be found—discovered.

લિપિ અથાવીચેદ, અથાવશેદ, ayâviêd, ayâvashêd. ક્રિં જણાય, માલમ પડે. V. May be known, may come to one's knowledge.

લિપિ અથાવીહેદ, આથાવીહેદ, ayâvihêd, âyâvihêd. ક્રિં પામે, ઉપને. V. May obtain, may be realized.

લિપિ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં આવવું, દાખલ થવું. Subs. Coming, entering.

લિપિ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં આએપત, આવક ; મદદ ; મેલવવું. Subs. Income, earnings ; assistance ; obtaining.

લિપિ અથાવશ્ની, ayâvashnî. નાં દાનાઈ, ચાહાલું. Subs. Wisdom, sense ; wishing. Pâz. જાણાયાદ

લિપિ અ-થાપશને, a-yâpashnê. નાં નહીં મેલવવું—ફાસલ કરવું. Subs. Not obtaining—gaining.

અયાવશ્ન અયાવશને, આયાવશને, ayâvashnê, âyâvashnê.
ના० દિલથી જણતું, દિલથી પાભી જતું. Subs. Knowing
in one's heart.

અયાવસ્ન અયાવસન, આયાવસને, ayâvasna, ayâvasnê. See
"અયાવશ્ન" ayâvashnî.

અયાચ્છિન ઐશ-ચ્છિન, êsh-chîn. ના० આંખનો પલકારો, આંખનાં
પોપચાં ડ્રપરની કરાયલી. Subs. A twinkling of the
eye; the wrinkles over the eyelids.

અયાવિની અ-યાવિની, a-yâvînî. ક્રી० તું નહીં પામે ; તું નહીં
હાંસેત કરશે—મેળવે. V. You may not acquire;
you will not gain.

અયાવસ્ને અયાવસને, ayâvasnê. See "અયાવસ્ન" ayâvasna.

અયાવસ્તન અયાવસ્તન, ayâvastan. ક્રી० જેતું, નેધાણ કરવી,
પામતું, ખાહેશ કરવી. V. To see, to turn the eyes to,
to acquire, to desire.

અયાવિનદ, ayâvînad. ક્રી० પામે, જેઓ. V. May
obtain—see.

અયાવિનિદ, ayâvîned. ક્રી० મદ્દ કરેછે, પાસખાન
થાયછે, મેળવે છે. V. Assists; keeps watch; ob-
tains.

અયાવિનમ, ayâvînam. ક્રી० હું પાસું ; હું મેળતું છું.
V. I may acquire; I gain.

અયાવિદ, ayâvîdê. બૂ० કુ० મેળવેલું, પામેલું. Past
partic. Got, acquired.

અયાવિદન, ayâvîdan. See "અયાવસ્ન" ayâvasnan.

અયાવોમ, ayâvôm. ક્રી० હમો પામીયે છીયે. V.

We acquire—get. Pâz. *पायम* = Per. پايم

ઓદું અયાકે, આ-યાકે, ayâfê, a-yâfê. વિ० જહેર થયણું, ચુમાન—શકવાણું થયણું ; બેહુંકુ—બેવકુકી બરેણું નહીં. Adj. Become public ; doubtful ; not absurd—foolish. Contrast Per. ياوه

ଓદું અયાકે, ayâfê. ના० ખોદતાલાનાં નામો મધેનું ઓક નામ ; પાભી નહીં શકતું. Subs. One of the names of the great God.

ଓદું અ-યાવે, અ-યાવેહ, a-yâvê, a-yâvêh. વિ० મેલવવા જેગ નહીં, હાંસેલ નહીં થઈ શકે તેવું. Adj. Not obtainable ; that may not be gained. Comp. Per. نا ياب

ଓદું દો-શવે, dô-shavê. ના० એ રાત્ર. Subs. Two nights.

અઓદું અ-યાવગી, a-yâvgî. See ૨૫૩૦ a-yâvashnê.

અઓદું અયાવગી, આયાવગી, ayâvgî, âyâvgî. See ૨૫૩૦ ayâvashnî. Av. ૬૯૪૪ = Per. يافتگي

ઝલું અયકૃત, આયકૃત, ayaft, âyaft. ના० મોરાદ, ઈરદ્ધા, ખાહેશ ; કાયદો, નક્કો, આએપત. Subs. Desire, wish ; profit, gain, income. Av. ૨૧૪૨ =

ઝલું અયાકૃત, ayâft. કિ० પામણું, મેલણું. V. Got, obtained (past tense).

ઝલું અ-યાકૃત, a-yâft. વિ० મેલવવા જેગ નહીં : જેનો અંત નહીં આવે અનું. Adj. Unobtainable, endless.

ઝલું આશુકૃત, âshuft. વિ० ઘેણું, દેવાનું, મગજ — અકૃલથી અસેણું. Adj. Mad, insane ; unsound in mind or intellect.

ઝલું અયાકૃતાર, આયાકૃતાર, ayâftâr, âyâftâr. ના०

પામનાર, મેલવનાર, નકો મેલવનાર. Subs. One who gains—acquires ; one who obtains profit.

આદિસાજલ્પિ અયાક્તોમન્દી, *ayâftômandî*. ના० નાઉમેદી ; નહીં મેલવી શકાય તે. Subs. Hopelessness ; unobtainableness.

શ્રીમદ્ભગવત્ અયાક્તીનીદારી, *ayâftinîdâri*. ના० યાદદાસ્ત. Subs. Memory.

એજલ્પિ અયાક્તે, *ayâftê*. કૂ० વિ० મેલવેલું, તપાસી તપાસીને. Partic. adj. Acquired ; after careful examination, searchingly.

એજલ્પિ અ-યાક્તે, *a-yâftê*. બૂ० કૂ० નહીં પામેલું—મેલવેલું. Past partic. Not obtained—acquired.

એજલ્પિ અશોક્તે, *ashôftê*. કૂ० વિ० પરેસાન હાલનું, ઘબરાયલું, દેવાનું, આશક થયલું. Partic. adj. In a distracted state, confounded, mad, enamoured. Per.

آشفتہ

આદિસાજલ્પિ અયાક્તેઓમન્દી, *ayâfteômandî*. See **આદિસાજલ્પિ** *ayâftômandî*.

આદિસાજલ્પિ અયાક્તન, આયાક્તન, *ayâftan*, *âyâftan*. કુ० ઉપ-જલું, નિપજલું ; મેલવલું, પામલું ; જાણલું ; દાખલ થલું ; સોધલું, સોધી કાઢલું. V. To be produced ; to turn out ; to acquire ; to obtain, to get ; to examine ; to be profited ; to discover, to find. Comp. Pehl.

આદિસાજલ્પિ, Av. આપ = Sans. આપ = Per. يَا فَتَن

આદિસાજલ્પિ અ-યાક્તન, *a-yâftan*. કુ० નહીં પામલું—હાંસલ કરલું. V. Not to obtain—gain. Contrast Per. يَا فَتَن

આદિસાજલ્પિ અયાવતન, *ayâvtan*. કુ० આવલું. V. To come.

આયાક્તિ આયાક્તે, *âyâftê*. વિ. પામેલું, મેલવેલું. ના. મત-
લખ, સારાંશ, સાર. Partic. adj. Obtained, acquired.
Subs. Purport, substance ; moral.

આયાક્તિ આયાક્તગી, *âyâftagî*. ના. હાંસલ ; નકો, આવક.
Subs. Profit, gain ; income. Av. *એચ્યુલ્યું*

આયાક્તિનાર અયાક્તે-નાર, *ayâftê-tar*. વિ. વધારે મેલવવા જેગ.
Adj. More obtainable.

આદા અયાક્તે, *ayâftê*. See *એચ્યું* *ayâftê*.

આદાચા આદા-ચ, *âdâ-cha*. ના. જે આત્મા, જીવનેભી ; જે ભક્તે
એન્ડ્રુલ્યું “કોઈભી રીતે આત્માને.” Subs. The soul
which ; even to the animal life *એન્ડ્રુલ્યું* (*âdâcha-*
chand)=anyhow to the soul.

ઝૂલું

ઝૂલું અઈખત, *aibat*. ના. આત્માના શોલા. Subs. Flames
of fire.

ઝૂલું અ-દાદ, *a-dâd*. વિ. ઘાડેલું, હુચાઈ બરેલું, ઉલંડું,
નારાસ્ત, જીકું ; બેદાદ, ગેરઈનસાક, જીલમ બરેલું ; ઓઢું
કરનાર. ના. ગેરઈનસાકી, બેદીની, જીદો કાયદો ; નહીં આપ-
નાર. Adj. Corrupt, roguish ; despotic, wrong,
unjust. Subs. Injustice ; irreligion, a contrary
rate ; not giving. Av. *એચ્યુલ્યું*

ઝૂલું અ-બાક્ત, *a-bakht*. વિ. નહીં બરડેલું—છડેલું. Adj.
Not ground coarsely ; not beaten (rice). Av.

ઝૂલું અભાદ, *abâd*. ના. હવા, આભાદી. વિ. વસ્તીવાલું, ખુ-
નુમા ; જેતી કીધેલી. Subs. A benediction, prayer ;

prosperity. Adj. Populous; pleasant; cultivated. Per. آباد

એવું અયાદ, ayâd. ના० યાદ, નકશા, ચિતાર; યાદદારી; અગૃતી, અજખર. Subs. Remembrance; painting, a drawing; memory; wakefulness. Per. يادگار

એવું અસ્ત, હૃષ્ટ, asht, hasht. સંખ્યા० વિ० આઠ, ૮. Numer. adj. Eight, 8. Av. એવું, Sans. અષ્ટન्, Per. هشت

એવું અશ્ત, asht. Vand. XIX. ના० પેગઘર, ઓદાની તરફથી પેગામ—દીન લાવનાર. Subs. A prophet, a messenger from God; he who brings down religion from God—that is, one inspired with divine revelation. Corrupt form of એવું = Av.

એવું

એવું અશાદ, અશાદ, ashad, ashâd. ના० ઓકવીસે તુસ્ક મધેનાં ઓક તુસ્કનું નામ છે કે જેને “પાચમ” કહેછે. Subs. One of the 21 Nôisks, called Pâcham.

એવું આયાદ, વ્યાદ. ના० આવવું, પોહોંચવું, આવક; આવજે, આવો. Subs. Coming, arrival, income; goodbye! welcome!

એવું આસ્ત, સ્થાસ્ત. ના० દોસ્ત, ભિન્ન, સોખતી, ભાઈખંડુ. Subs. A friend, a comrade, a brother, a kinsman.

એવું ખેસ્ત, khêsh't. ના० હેટ, હેટરડી. Subs. A brick. Av. એવું, એવું, Sans. ઇષ્કા, Per. خشت

એવું દસ્ત, dasht. ના० જંગલ. Subs. A desert, a plain without water. Comp. Per. دشت

એવું હૃષ્ટ, hasht. ક્રો છે. V. Is.

અસ્તુદી અશ્તાબ, ashtâb. કું અં જલદી, હુરત, પલવા-
રમાં. Adv. Soon, quickly; in an instant.
Comp. Per. شتاب

અસ્તુદી આસ્તી, âshti. નાં સુલેહ, સંપર, દોસ્તી, ભાઈબંધી,
ભીલનસારી. Abst. subs. Peace, concord, friend-
ship, brotherly intercourse, affability. Av.
અસ્તુદી Per. شتی۔ Comp. Pehl. آસ્તુ

અસ્તુદીનેદ આશ્તાઈનેદ, âshtâinêd. કું કાયદેમંદ થાયછે.
V. Becomes advantageous—profitable.

અસ્તુદીનેદ } આશ્તાઈનેદ, âshtâinêd. See અસ્તુદી

અસ્તુદીનેદ } âshtâinêd.

અસ્તુદી અ-જાદાન, a-jâdân. વિં નહીં જ્ઞેલાં, પેદા થવાનાં.
Adj. Unborn, not brought forth, unborn (plu.).
Comp. Av. અસ્તુ

અસ્તુદીનુખી અ-દાદ-ખાહી, a-dâd-khâhî. વિં મદદ વગરતું.
નાં જુલમને ચાહનાર. Adj. Destitute of help. Subs.
A lover of tyranny—despotism.

અસ્તુદી અ-જાદાન, ajâdân. See અસ્તુદી a-jadân.

અસ્તુદીન્મે અસ્તાન્મે, ashtânmê. નાં બેડી ; વાસણ. Subs.
A fetter ; a vessel, a pot.

અસ્તુદી સે-દો-તાક, sê-dô-tâk. નાં પાંચ ટુકડા ; બરસમની
પાંચ તાખે. Subs. Five bits—pieces ; five twigs
of the *Barsom*.

અસ્તુદી અશ્તાવ, ashtâv. See અસ્તુદી ashtâb.

અસ્તુદી ખશ્તાવ, khashtâv. નાં નાસુશી, ગમગીની, દલગીરી,
ઉદાસી ; દરદ, દુઃখ ; લડાઈ, ચુદ્ધ. Subs. Displeasure,

grief, sorrow ; sadness, depression in spirits ; disease, pain, affliction ; battle, war.

॥ରୂପରୂପ ଅଧିତାଵିଦନ, khashtâvîdan. ୬୦ ଆତୁ. V.
To eat.

અષ્ટાદ આષ્ટાદ, આશ્તાદ, ashtâd, âshtâd. ના० એક
તુસ્કનું નામ ; એક કરેસ્તાનું નામ છે ; છવીસમાં રોજનું નામ
છે. Subs. The name of a Nôsk ; name of an
angel ; the 26th day of every month.

સાચાદ, hashtâd. સંખ્યા ८० એસી, ૮૦.
 Numer. adj. Eighty, 80. Av. સાચાદ, Sans.
 અગ્રાતિ, Per. ષણાદ

۱۸۰,۰۰۰ अरताद-हजार, ashtâd-hazâr. संख्या० १०
ऐसी हजार, ८०,०००. Numer. adj. Eighty
thousand, 80,000. Per. هشتاد هزار

અષ્ટામે, ashtâmê. See અષ્ટામું ashtânmê.

અષ્ટરી અષ્ટરી, ashtarî. નાં ખંજર, હથિઆર. Subs.
A dagger; a weapon.

અષ્ટરાશ ashtara-sh. નાં તે ખંજર ; તે હથિ-
આર. Subs. That dagger ; that weapon.

સુન્હાલી આશતારી, *âshtârî*. ના० શુનહગારી, વાંક, તકસીર.
Snbs. Sinfulness, fault, offence, crime.

અદાદ આ-દાદે, a-dâdê. નાં ઉલટો—ખોટો માર્ગ, ખોદાઈ કાયદાથી ઉલટો માર્ગ, અનીતિ. Subs. A contrary—wrong path; path contrary to divine laws; immorality.

ગુણ. આષ્ટી, *âshtî*. See ગુણ *âshtî*.

કુલું અશ્તે, khashtê. ના० જીવન, અપતો, સેતમ, દુઃખ.

વિ० જાખી થાએલો, બીમાર, થાડી ગાએલો, નખલો. Subs. Oppression; undue restraint, tyranny; affliction. Adj. Wounded, sick, infirm, fatigued. Comp. Per. خستہ

કુલું એશ્તે, khêshâté. See કુલું khêsh.

કુલું આ-દાદી, a-dâdî. See કુલું a-dâd.

કુલું અસ્ત-શ, ashta-sh. સંખ્યા० વિ० તે આડ. Numer. adj. Those eight (persons or things).

કુલું અસ્ત-દેહ, asht-dêh. સંખ્યા० વિ० એંઝી, ૮૦. Numer. adj. Eighty, 80.

કુલું અશ્તિ, ashtî. ના० આડ માણસની મંડલી. Subs. An assemblage of eight men.

કુલું આદાદી, âdâdî. ના० નેકી, સલાહ, ઈનસાહ. Subs. Virtue, peace, justice.

કુલું આશ્તિ, âshtî. See કુલું âshtî.

કુલું અ-દાદીહા, a-dâdîhâ. ટું અ० એદાદીથી, જીવનથી, પેકાયદે ; અનીતિ બરેલી રીતે. Adv. Unjustly, despotically, irregularly ; immorally.

કુલું-**કુલું** અ-દાદીહા-એરદ, a-dâdîhâ-khêrad. ટું અ० બરાખર અકુલ પ્રમાણે નહીં, એઅંકલીથી, મૂર્ખાઈપણે, એવહુદી બરેલી રીતે. Adv. Not according to common—ordinary sense ; senselessly, unwisely, foolishly.

કુલું-**કુલું** અ-દાદીહા-એરદી, a-dâdîhâ-khêradî. ના० ફેકાણા વગરનું ધેઆન ; અકુલનું બગડનું. Subs. Heedless attention ; the impairing of the intellect. Comp. A.v. એફલુ-નેનાનાનુ

આષ્ટિબ્રહ્મ આશતી-ખવીહુન, âshtî-bavîhûn. નિ૦ સુલેહ શોધતું—ચાહાતું, મનમનાવતું, રીજવતું, કૃપા સંપાદન કરતું, જમજુતી કરાવતું, નરમ પાડતું, શાંત કરતું, દેખાશો દેતું. Adj. Peace-seeking, conciliating, pacifying, appeasing, bringing to a just understanding, bringing round or over, consoling.

આષ્ટિ-બહુન આશતી-ખવીહુનાન, âshtî-bavîhunân. ના૦ સલાહ શોધનાર—ચાહનાર. Subs. A peace-seeker; a lover of peace.

આબાદ્યાન આભાદ્યાન, âbâdyân. ના૦ મેહેઆભાદ ('દસાતીર' પ્રમાણે ફુનિયાનો જગ્યાથી પેહેલો નાણસ); મેહેઆભાદી ટોલો. Subs. Mêhêâbâd (the first of the creation-world according to the *Dasâtîr*); the Mêhêâbâdi sect.

આસ્થાદ્ય અસ્ત-દહુમ, asht-dahum. સંખ્યા૦ નિ૦ અદારસું, ૧૮ સું. Numer. adj. Eighteenth, 18th.

આયાદગાર, ayâdgâr. ના૦ યાદગારી; કેતાખ, ચોપડી; બેત, કવિતા. Subs. A remembrance-token; a book, a verse; poetry.

આદ અ-દાદી, a-dâdî. See એદું a-dâd.

આદું આશતી, âshtî. See એસું âshtî. ના૦ ખુશ—સારી ખખર. Subs. Good news, joyful tidings.

આદેસ્તાની અ-દાદેસ્તાની, a-dâdêstânî. ના૦ ગેરઈન-સાકી, જુલમ. Subs. Injustice; oppression.

આદેસ્તાની અ-દાદેસ્તાની, a-dâdêstânî. See એસું a-dâdêstânî.

આદું અસ્ત-સદ, હસ્ત-સદ, ashta-sad, hashta-sad.

સંખ્યા ० વિ ० આઠસો, ८૦૦. Numer. adj. Eight hundred, 800. Av. અદાદસ્તાન, Per. هشت صد a-dâdastân. See એદાદ a-dâdê. અદાદસ્તાન અ-દાદસ્તાન, a-dâdêstan. ના ૦ ગેરઈનસાક ક-રનાર; જુલમ ચલાવનાર; ખોટો ભારી, બેદાદી. Subs. One who does injustice; a tyrant; a wrong path; unfairness; mismanagement.

અદાદસ્તાની અ-દાદસ્તાની, a-dâdêstâni. See એદાદસ્તાન a-dâdêstâni.

અદાદસ્તાનીહા અ-દાદસ્તાનીહા, a-dâdastânihâ. કુ ૦ અ ૦ ગેરવાજબી રીતે, અનીતિને લીધે; જલઠી રીતે. Adv. Unjustly, immorally; in a contrary way.

અદાદસ્તાની અ-દાદસ્તાની, a-dâdêstâni. વિ ૦ લુંડી હીનના ભારીને લગતું, ગેરઈનસાકીને લગતું, જુલમ બરેલું. Adj. Appertaining to a bad creed; unjust, unfair; despotic.

અશી અ-શતીની, અશીનીને, a-shatînî, ashînînê. વિ ૦ અશી કર્યા વગરતું; નખલું નહીં. Adj. Uncastrated; not weak. Comp. Av. એશીલ્લુલ્લુ.

અયાદિનેદ અયાદિનેદ, ayâdînîed. કુ ૦ યાદ રાખે; યાદાદત રાખે. V. May remember; may keep memoranda.

અયાદિનિદારી અયાદિનિદારી, ayâdînîdârî. વિ ૦ યાદ કરવા લાયકતું, યાદાસ્તને લગતું. Adj. Worthy to be remembered; relating to memory.

અષ્ટિનેહ અષ્ટિનેહ, આષ્ટિને, ashtînêh, âshtînê. ના ૦ મરધીનું ઈંકું, મોરગ—પક્ષીનું તોખમ. Subs. The egg of a hen; what is laid by birds.

અદાદજકનીમુનેદ, a-dâd-jaknimûnêd. નહીં આપ્યું છે, તેણે નથી આપ્યું ; તે બેદાદ—ઈનસાક વગરતું છે. V. He has not given ; it is unjust—in-equitable.

ફૂલદુષ અસ્તીમ, *ashtîm. નાં ચરકીન, પરં ; નજીસાત. Subs. Purulent substance ; matter, filth.

અસ્તો, ashtô. See અસ્ત. Av. ૨૩૪-

અસ્તો, ashtô. નાં આંગલી. Subs. A small finger.

આબાદ, âbâd. વિં પાણીવાખું, શોભાયમાન, સુશોભિત, વનસ્પતી—ભાજ પાલાવાખું ; વસ્તીવાખું. Adj. Abounding with water (lit.) ; elegant, beautiful ; full of vegetation ; peopled, populous ; prosperous. Per. ૦૮૮

અદાતોખ્મે, a-dâ-tôkhmê. વિં ખદ તોખમ—અતવાખું. Adj. Of low birth ; of ignoble parentage. Corrupt form of અદાતોખ્મ.

અસ્તવિન, ashtavîn. સંખ્યા૦ વિં આઠમું, ૮) સું ; નાં આઠમો શાખા. Numer. adj. Eighth, 8th. Subs. The eighth person.

અદાતોભરાન, a-dâtôbarân. નાં ઈનસાક નહીં આપનારા—કરનારા, ખદે નહીં પોછોંચનારા. Subs. Deniers of justice ; those that do not hold out a helping hand ; those who do not come to the rescue.

અઈખ્તુન, અઈખ્તન, aîkhtun, a-ikhtan. વિં એખ વગરતું, ખોડખાપણ વિનાતું. Adj. Free from blemishes—defects—deformities.

॥૧૪૭૩॥ આઈખ્તન, આએખ્તન, કીક્હતન, કીક્હતન. વિ૦ ભાગિયા—પંલાલા વગરનું, એખલું ; મીસાલ વગરનું : જેના જેણું બીજું નહીં તે, આપઅખલાર ; ઓદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ છે. Adj. Having no partner ; single ; incomparable, unequalled ; independent ; one of the names of the Creator.

॥૧૪૮૪॥ હેશ્તન, hēshtan. કિ૦ છોડવું, છોડી દેવું, પડવા દેવું, છાંટવું ; લટકવું, V. To dismiss, to leave ; to let fall ; to sprinkle ; to hang loose. Per. هشتون

ગુજરાતી અ-જતુનાનદ, a-jātunānad. કિ૦ નહીં આવે—પોછોયે. V. May not come—reach.

ગુજરાતી આજતુનેદ, ájātunēd. કિ૦ આવેછે ; પોછોયે છે. V. Comes, reaches ; arrives (pres. 3rd sing.).

ગુજરાતી અશતોહ, ashatôh. Gloss. વિ૦ તંગીમાં—કબજનમાં આવેલું, ઘેરાઈ ગયલું. ના૦ ડામલી, ધાબરી. Adj. Straitened, embarrassed, perplexed ; surrounded by. Subs. A blanket.

ગુજરાતી અસ્તવદ, ashtavad. ના૦ બીજ ગાથાનું નામ છે. Subs. The name of the second Gâthâ. Comp. Pehl. ૭૪-૧૬૦૭૩

ગુજરાતી અસ્તુદે, ashtûdê. સંખ્યા૦ વિ૦ આઠસું, ચ સું. Numer. adj. Eighth, 8th. Av. ફુલુંસાલું

ગુજરાતી અસ્તુમ, ashtum. સંખ્યા૦ વિ૦ આઠસું, ચ સું. Numer. adj. Eighth, 8th. Av. એસું, Sans. અષ્ટમ, Per. هشتم

ગુજરાતી અસ્તુલુમ, ashtulum. ના૦ મજલુતી ; ધાર્તી, બથ

ધભરાઠ ; અધીરાઈ ; પોકાર ; લડાઈ ; ટંદો. Subs. Firmness ; terror, dread ; consternation; impatience ; exclamation ; war ; contest. Comp. Per. اشتلم

જાહેરાવર ખશથ્રા-વર, khshathra-var. ના० સુરાદનો સાહેખ ; ઉગેદનો ધણી ; પાદશાહ ; રોહેરેવર અમેશાસ્પંદ, ધાતુ, અજનો. Subs. Lord of hope ; master of wishes, a king ; Shéhérévar Amsháspand ; metals ; treasure, riches. Comp. Av. فَسْلِهِرَّةَ وَشَهِرَّهُ, Pehl. گلار، Per. شہریور

જાહેર આ-જાદે, a-jâdê. વિ० આડે મારગે, ઉલટે રસ્તે. Adj. Deviating from the straight path, going astray. Contrast Per. جادہ

જાહેર અજદે, azhdê. વિ० દુઃખી, આજેરદે, રંજદા, હેરાન. Adj. Distressed, afflicted, vexed, harassed.

જાહેર આ-દાદે, a-dâdê. See જાહેર a-dâdê.

જાહેર અશ્તી, ashti. Nérang. ના० આવી પોહોંચવું. Subs. Coming, arriving. Av. چڑھن

જાહેર અશ્તક, ashtak. ના० કપડા, લુગડા. Subs. Clothes, garments.

જાહેર આખાદે, âbâdê. વિ० સર્વથી ઉચું—મ્હોટું. Adj. Highest, largest.

જાહેર આશ્તે, âshtê. ના० આશાઅશ, સુલેહ. વિ० મધ્યમ રીતે ખાનાર—પીનાર ; લાયક. Subs. Repose, peace. Adj. Moderate in eating and drinking ; worthy, fit.

જાહેર એશ્તે, êshtê. Vand. XIII. ખૂ० છૂ० ચાહેણું, ઈચ્છેણું. Past partic. Wished, desired.

કષેત્ત અંતે, khashtē. See કષેત્ત khēst. Comp. Av.

સંસ્કૃત, સાંસ્કૃત = Sans. ઇષ્ટકા = Per. خشت

ગશ્ટે ગશ્ટે, gashtē. ભૂં કું કરેલું; કરી વલેલું. Past partic. Turned; run over; gone round. Per.

گشت

હશ્ટે હશ્ટે, hashtē. ભૂં કું થયેલું, ખનેલું, હથાતીમાં આવેલું. Past partic. Been; happened; come into existence.

આશ્તગી આશતગી, âshtagī. V. સુલેહ—સંપોજવાલું, મિ-નાચારી બરેલું. Adj. Peaceful, friendly.

અસ્થ અસ્થે, ashtē. See અસ્થ asht.

કષેત્તમાસા અંતે-મસા, khashtē-masā. V. ઈટના જેટલું ખોલું. Adj. Of the size of a brick. Av. ઉદ્દેશ-સા.

આશ્ત-તુમ, આશત-તુમ, âsh-tum, âshta-tum. V. સર્વથી સુલેહ—સંપોજ બરેલું, અતિશાય દોરતીવાલું. Adj. Most peaceful—friendly.

અસ્થવદ, ઓસ્થવદ, ashtavad, ôshtavad. See અસ્થવદ ashtavad.

હેશ્તમ હેશ્તમ, hēstam. કિં મેં છોડી દીધું, મેં સુકી દીધું. V. I left off—dismissed. Per. هشتہ

અસ્થ-મહી, ashta-mahī. V. આઠ મહિનાનું. Adj. Of eight months. Comp. Av. અસ્થ-મહી = Per. سا جي پشت

અસ્થ-માહી અંત-માહી, ashta-máhī. See અસ્થ-માહી ashta-mahī.

અનુભૂતિ અશ્તત્-મસા, ઈશ્ત-મસા, khêsh-t-masâ, îshta-masâ. See અનુભૂતિ khashtê-masâ.

અસ્તર, ashtar. નાં એક શિક્ષાનું નામ છે, કે જેથી ચુનેહગાર માલામનાં આંખનાં પાપથા ઉંબેડી નાખવામાં આવતાં હતાં ; છરી, છરીનો કાપલો ; ખંજર, હથિયાર ; અશતરો ; મારવાનું હથિયાર ; ચાખુક ; ડોરડો ; એક વજન—તોખનું નામ છે. Subs. A sort of punishment by which the eyelashes of an offender used to be pulled out ; a knife ; the blade of a knife ; a dagger ; a weapon, a tool ; a razor ; an instrument for striking ; a whip ; a scourge, lash ; the name of a weight. Av. અનુભૂતિ = Sans. અષ્ટ્ર = Per. اشتہر

ખશાથ, khashathra. નાં સાહેય, પાદશાહ, હાકમ. Subs. A lord, a master ; a king ; a ruler, a governor. Av. અનુભૂતિ

અસ્તલિન, ashtalîn. See અનુભૂતિ ashtavîn.

ખશાથવર, khashathravar. See અનુભૂતિ khsha-thra-var.

અસ્તરે, ashtarê. See અનુભૂતિ ashtar.

અસ્તરક, astarak. નાં મોણે, પાણીનો ધોત. Subs. A wave, a billow ; a cascade, a cataract.

અનુભૂતિ

અભેવગહાન, aêvagahân. See અનુભૂતિ aêba-gahân.

અશપિરાન, a-shapîrân. વિં બલાઓ નહીં, શુરાઓ, લુંડાઓ ; દુષ્ટો. Adj. plu. Not good—virtuous persons ; bad men.

એશપોહતન, éshpôkhtan. કું છાંટણું, છંટકાજ કરવો, બોડણું, વિંધું. V. To sprinkle, to water; to prick, to pierce. Comp. Per. سپوختن
અયાવગી, ayâvagî. નાં મદ્દ, સહાયતા, આશો.

Subs. Help, assistance; support.

અબાફ્ટ અખાફ્ત, abâft. નાં એક અતનું જરૂરી કષ્ટ. Subs.
A kind of coarse cloth. Per. ابا فت
અયાફ્ટ અયાફ્ટ, ayâft. નાં મોરાદ; ખાહેશ, ઈચ્છા. Subs.
Wish, desire; longing.

૫૮

અખામ, abâm. નાં ધરનો તખક્કો—માર. Subs.
A story, a loft.
અયામ, ayâm. નાં દાહાડા, વખત, મોસમ. Subs.
Days (lit.); times; seasons; plu. of **એ**; comp.
Per. ایام

અશામ, asham. નાં ખુલંદી, ડિચાઈ. વિં ઉંચું; મરત-ખાવાળું, આખરવાળું. Subs. Altitude, height. Adj.
High; dignified, respectable. Comp. Ar. اش

આખામ, ábâm. નાં કરજ; ઉધીનું લેવું. વિં તં-
રોસ્ત. Subs. Debt; borrowing. Adj. Healthful.
Comp. Per. اوام

એશામ, ésham. નાં કાળી, ખાલવાનાં લાકડા; સુખડની
એક સલીકે ને “ઓરવીસધાહ”ની કિયા કરતાં આદરેગાનીઓ
આગલ સુકવામાં આવેછે. Subs. Dry wood for
burning, fuel; a chip of sandalwood which is
placed near a censer during the performance
of the ceremony of *Orvisgâh*.

ક્ષમા એશમ, ખરમ, *êshma*, khashma. ના० ક્રોધ, ગુરસો, કીનો, વેર, કપટ ; ગુર્સાનો હેવ જેને બયંકર હથિયારવાલો ‘એશમ’ હેવ કરીને કેહુછે. Subs. Anger, wrath; revenge, spite, enmity ; the demon of anger called *Aêshma* of horrible weapons. Av. અણુષું Per. خشم

ક્ષમા દો-ગામ, dô-gâm. ના० બે પગલાં—કદમ. Subs. Two paces—steps. Av. અણુષું, Per. دوگام

ક્ષમેભી ખરમેભી, khashmêbî. ના० આહુનવદ ગાથાના ખીજ હાતું નામ ; ઈજરનેના રેખ મા હાતું નામ જેને ‘ખરમેભીઆ’ કેહુછે. Subs. Name of the second chapter of the *Ahûnvad Gâthâ*; the 29th Hâ of the Yaçna called *Khshmaêbyâ*.

ક્ષમેભીએ ખરમેભીએ, khashmêbîê. See અણુષું khashmêbî.

અક્ષમ અ-દહમાન, a-dahmân. વિ० નેક—અશો નહીં ; અપ-વિત, નાપાક, શુનેહથાર, પાપી. Adj. Not virtuous—pious—holy ; impure, guilty, sinful. Comp. Av. અણુષું

અક્ષમ અ-દહમાન, a-dâhmân. See અણુષું a-dahmân.

અશેમહુક, ashêmhuk. See અણુષું ashêmvôhû.

ક્ષમાર્ડ ખરમાર્ડ, khashmârd. વિ० જાત, કઠણ, નક્કર, યા. Adj. Hard, strong, solid.

અશેમ-એ, ashêm-ê. ના० એક “અશેમ વોહુ” Subs. One *Ashêm Vôhû* ; *Ashêm Vôhû* to be recited once.

દોગમે, dō-gāmē. ના० એ કદમ—ડગલા. Subs.
Two paces—steps.

ખશ્મિહા અરભીહા, khashmīhā. કું અ० ફોથ બરેલી રીતે,
ગુસ્સાથી. Adv. Angrily, wrathfully.

ખશ્મશેદ અરભશેદ, khashmashēd. કું ગુસ્સો કરશે, દેહ-
શત—ધાર્યાસી આપશે. V. Will make (one) angry ;
will intimidate ; will strike terror.

ખશ્મબી અરભબી, khasmabī. See **ખશ્મેબી** khashmēbī.

ખશ્મબ્યા અરભબ્યા, khashmabyā. See **ખશ્મેબી** khashmēbī.

ખશ્મગની અરભગની, khashmagani. ના० ફોથ, ગુસ્સો, રીશ.
. Subs. Anger, wrath ; offence.

અશ્મિન અરભીન, ashmīn. વિ० ઝેરી. Adj. Silvery.

અશ્મિદન આરભીદન, âshmîdan. કું પીતુ. V. To drink.

Corrupt form of **અશ્મિદન** Per. آشاميدن

અશેમ-વોહુ, ashêm-vôlhû. ના० એક ધણી જુની
ખંડગીતું નામ છે. કે જેને “અષેમ વોહુ” કહેછે. Subs.
Name of a very ancient prayer called *Ashêm Vôlhû*. Av. ગુજરાતી દેખાયું

અશ્મો } આશમોએ, આશમોગ, âshmôê, âshmôg. See
અશ્મોગ } ૧૫૮ âshmôg. Av. ગુજરાતી દેખાયું

અશ્મુઈ આરભુઈ, આરભોગી, âshmuî, âshmôgî. See ૧૫૮
âshmuî.

અશમન, a-shaman. ના० ખુતપરસ્ત નહીં તે. Subs.
One who does not worship idols. Contrast
Per. شمن (an idol, image ; idolatry).

અશ-મવન, ash-mavan. સર્વો તે કે જે. Pron.
He who.

“અશમુ” આ-શમુ, a-shamû. ના० કાંઈબી કામ સારી રીતે નહીં થવું તે. Subs. The doing of any work unsatisfactorily.

“અશુ” આશુ, આશુન, áshmû, áshmun. See „અશુ” ásh-môê.

“અશુ” ખશમ-વન, khashma-van. ના० ગુસ્સો ભાંજનાર, કોધને તાબે કરનાર. Subs. One who subdues his anger; one who crushes his wrath.

“અશુ” હેશુ, hêshmû. See „અશુ” éshma, khashma.

“અશુ” “અશેમ-વોહુ”, ashêm-vôhû. See „અશુ” ashêm-vôhû.

“અશુ” આશુઈ, áshmûî. See „અશુ” áshmûî.

“અશુ” આશ્મોએ, áshmôê. See „અશુ” áshmôê.

“અશુ” ખશ્મોક, kashmôk. ના० અસખાબ, સામન, મતા. Subs. Goods and chattels, furniture, property.

“અશુ” આશુગી, áshmugî. See „અશુ” áshmûî.

“અશુ” આશ્મોગી, áshmôgî. See „અશુ” áshmûî.

“અશુ” આશ્મોઘ, áshmôgh. See „અશુ” áshmôê.

“અશુ” આ-શ્મોરદાર, a-shamôrdâr. ના० નહીં પદનાર; સુભાર—ગણની નહીં કરનાર; નહીં યાદ કરનાર. Subs. One who does not recite—count—compute—remember.

“અશુ” ખશુરદન, ખશ્મોરદન, kashmurdan, kashmôrdan. ક્રિ० શુભાન—શક—આંતી લઈ જતું; સમજતું, અખતું; વિચાર કરવો. V. To doubt, to suspect; to understand, to know, to think.

જામું અ-જામે, a-jâmê. વિ૦ કપડાં વગરતું, નાગું. Adj.

Without clothes, naked. Contrast Per. جام

જામું દો-ગામે, dô-gâme. ના૦ એ કદમ. Subs. Two paces —steps.

જામું દો-ગમે, dô-jâmê. ના૦ એ ખ્યાલાં, એ ધડા. Subs. Two cups, two pitchers. Per. دو جام

જાખું ખશમ-ગીની, khashma-gînî. વિ૦ છોધાયમાન, શુસ્સાવાલું. ના૦ એક શુનાહતું નામ છે. Adj. Wrathful, angry. Subs. Name of a crime.

જાખું ખશમ-ગાની, khashma-ganî. See **જાખું** khashma-gînî.

જાખું ખરમ-કોશ, khashma-kôsh. ના૦ ગોસસાને વશ કરનાર. Subs. One who subdues his passion.

જાખું ખરમગીન, khashmagin. See **જાખું** khash-maganî.

જાખું ખરમદાર, khashmadâr. વિ૦ ગોસસાવાલું, જેસસા-વાલું, તુંદ ભીજજતું. Adj. Angry, furious, fiery. Comp. Per. خشمگر

જાખું ખરમદાર-તર, khashmadâr-tar. વિ૦ વધારે ગોસસા—જેસસાવાલું. Adj. More angry—furious.

જાંતું અ-જામતુનશને, a-jâmtunashnê. ના૦ નહીં પોહોચતું—પુગતું. Subs. Not reaching.

જાંતું અ-જામતુન-દવાનાદ, a-jâmtûn-davânad. કુ૦ દોડાવી—ધસડી નહીં લઈ અશે. V. May not make to run, may not drag.

અનુભૂતિ

અનુભૂતિ અકાર, અગાર, akâr, agâr. વિં એકાર, નકારું ; અનુભૂતિ 'અકાર' નો બગડેલો આકાર. Adj. Out of service, unemployed; useless. Corrupt form of અનુભૂતિ akâr.

અનુભૂતિ અગાર, એહર, હીખ્રા, હેહર, agâr, êhar, hîkhra, hêhar. નાં પક્ષીનો છેડ, હેર નસો, નજસાત. Subs. Matter excreted and ejected by a bird; dry impurity; filth.

અનુભૂતિ અજાર, ajâr. નાં તાજગી, લીલોતરી; ઢંચી નીચી જમીન. વિં સાથે એકટું થએલું, મલીગએલું. Subs. Freshness, verdure; rugged ground. Adj. Assembled together; mixed. Comp. Per. اجار

અનુભૂતિ અ-દાર, a-dâr. વિં ઝાડ વગરતું. Adj. Destitute of trees. Contrast Av. وسیلہ

અનુભૂતિ અખાર, abâr. નાં વાદળ; જથો, ટગ; વખાર. Subs. A cloud; a mass, a collection, heap; a godown.

અનુભૂતિ અયાર, ayâr. નાં દોસ્ત, સોખતી, સ્નેહી, ભાઈયંધ્ય. Subs. A friend, a comrade, a lover, a brother, a clansman. Per. يار

અનુભૂતિ અશર, ashar. નાં ધણી ખુશી બોગવવી. Subs. Enjoying a good deal of pleasure.

અનુભૂતિ અશર, ashar. વિં ખુદું, ખરાખ, ખદ. Adj. Bad, evil, wicked. Comp. Ar. اشر

અનુભૂતિ અશાલ, ashal. નાં દુંકું કરતું. કિં અં ઈલ્યાદિ, વગેરે. Subs. Abridging. Adv. Et cetera, so forth—on.

અશેર અશેર, ashēr. ના० ધણી ખુશીબોગવનાર. Subs.

One who enjoys a good deal of pleasure.

અશો અશો, ashō. See અશો ashō.

આદાર આદાર, ādār. ના० લાકડું. Subs. Wood ; timber.

આદાર આદાર, ādār. વિ० હમેલદાર. Adj. Pregnant.

આભાર આભાર, ābhār. ના० તાવેલું સીસું. Subs. Molten lead. Comp. Per. ابا

આહેર આહેર, āhēr. કિ० અ० પઢી; પઢવાડે. Adv. Afterwards, subsequently ; backward, behind.

ખયર ખયર, khayar. વિ० ખણાડુર, હીમતવાન, દલેર. Adj. Brave, bold, intrepid.

ખયાર ખયાર, khayâr. ના० કાકડી. Subs. Cucumber. Per. خیار

દોબાર દો-બાર, dô-bâr. કિ० અ० એ વખત—વાર. Adv. Twice. Per. دوبار

હયાર હયાર, hayâr. ના० ખોદાના નામો મધેનું એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

હિખર હિખર, hikhar. ના० ત્યાગ, છોડી—તળ દેણું તે. Subs. Leaving, abandoning, giving up.

હેરોમન્ડ અગારોમન્દ, હેરોમન્દ, agârômand, hêrômand. વિ० હગાર—છેડવાણું ; ખરડાખેણું. Adj. Full of excrement—dung ; dirtied.

હયારોમન્ડ હયારોમન્દ, hayârômand. See હયારોમન્ડ hayârômand.

અગ્રારોમન્દ અગારોમન્દ, એહેરોમન્દ, agârômnand, êhê-rômnand. See અગ્રારોમન્દ agârômand.

આગર્હેદ આગર્હેદ, âgârhêd. ટું છેરે; હુગેછે, V. May evacuate; discharges excrement (pres. 3rd sing.).

એહેર્હેદ એહેર્હેદ, êhêrhêd. See આગર્હેદ âgârhêd.

અયારે અયારે, ayârê. નાં એક મિત્ર—દોસ્ત. Subs. One friend; one comrade.

અદારી અદારી, adârî. નાં કોઈભી ખરાબ વસ્તુ. Subs. Any bad thing.

અભાલશ અભાલશ, abâlash. નાં એખલીશ; ઠગારો; એક ખુરા માણસનું નામ છે. Subs. The devil; the deceiver; name of a wicked—bad man.

અ-યારી, a-yârî. નાં મદદ વગરની હાલત. Subs. Want of assistance—aid.

હયારી અયારી, હયારી, ayârî, hayârî. નાં મદદ, સહાયતા. Subs. Assistance, help.

અયારેહ, હયારેહ, ayârêh, hayârêh. નાં યારી—મદદ—સહાયતા આપનાર. Subs. A helper, one who comes to the aid of.

અશરીઆ, અદારી, ashariâ, adârî. સંખ્યા 10 વિં દશ; 10. Numer. adj. Ten, 10.

અ-દારશની, a-dârashnî. વિં વગર આધારે; અતરેંગ, છુદું. Adj. Having no support; unconnected, separate.

અ-દારશને, a-dârashnê. વિં સ્તંભ—ટેકા વગરનું,

નિરાધાર. ના० નહીં ટેકાવતું. Adj. Without a pillar
—prop; supportless. Subs. Not propping up.

અભારણે અ-ભારણે, a-bârashnê. ના० નહીં વરસતું—છંટ-
કાવ કરવો. Subs. Not raining—sprinkling.

અભાલણે અ-ભાલણે, a-bâlashnê. નિ० તથીઆ—ગાડી—આદર
વગરનું. Adj. Having no pillow—cushion—sheet
(of cloth). Contrast Av. શુદ્ધિ Sans. બર્હિષ. Per.
بالش

અદારણી અ-દારણી, a-dârashnî. ના० નહીં રાખતું.
Subs. Not keeping.

અદારણી આદારણી, âdârashnî. ના० રાખતું, પરાવતું,
કયને કરતું. Subs. Keeping, having, possessing.

અગારી agârî. See અગરોમંડ agârômand.

અભાલેશ abâlêsh. See અભાલણે abâlash.

અશ્રિગાન ashrigân. ના० નાપાક માલસો. Subs.
plu. Impure persons.

હેખ્રગીરા hêkhragîrâ. ના० હેર નસો. Subs.
Dry impuritiés (as hair, nails, &c.).

અદારીન adârin. See અદારણી adârî.

અદારીન adârîn. See અદારણી adârî.

અ-દારીન adârin. નિ० લાકડાનું નહીં. Adj. Not
made of wood, not consisting of wood.

આદારીન, âdârîn. ના० લાકડાનું વાસણ. Subs.
A wooden vessel.

અદ્ધેરીનીદાર આગારીનીદાર, *âgârînîdâr*. ના० છેડનાર પક્ષી.

Subs. A bird that excretes and ejects matter.

અહેરીનીદાર એહેરીનીદાર, *êhêrînîdâr*. વિ० નસો રાખનાર.

Adj. Keeping—possessing dead matter.

અશ્રિજિદે અશ્રીજિદે, *ashrîjîdê*. બૂ० હુ० ઢોલાયલું, નખાયલું.

Past partic. Spilled, been thrown.

અગારેદ અગારેદ, *agârêd*. ના० ખદન, શરીર. Subs. The body.

અશરિતુનતન અ-શરીતુનતન, *a-sharítunatan*. કુ० નહીં ખોલવું—ઉધાડવું—ખોલ્યું કરવું. V. Not to open—uncover ; not to lay open.

અયારવંદી અયારવંદી, *ayârvandî*. ના० ભિત્રાચારી, દોસ્તી. Subs. Friendship, intimacy.

અહિરવાનદી અહિરવાનદી, *ahîr-vânadî*. ના० હેર નસો—નજીસાત દુર કરવી. Subs. Removing dry impurities—filthiness.

અશ્રવાનીહા અહેરવંદી, *ahêrvandî*. વિ० નસા—નજીસાત બરેલું. Adj. Full of dead matter, filthy, foul.

અશ્રવાનીહા અશ્રવાનીહા, આશરવાનીહા, *ashravâñihâ*, *âsharvâñihâ*. અથોરનાનની રીતે, અથોરનાન તરીકે. Adv. In a priestly manner ; *Athornán-like*.

અદ્ધેરવાની એહેરવાની, *êhêrvânî*. See અહેરીનીદાર *êhêrînîdâr*.

અ-દારવંદી અ-દારવંદી, *a-dârvandî*. ના० ગુનેહગારી વગ-રની હાલત. Subs. Freedom from sin and guilt.

અદ્વાર અ-દારવંદ, a-dârvand. વિ ૦ દરવંદ—ખુતપરસ્ત નહીં
તે ; દીનદાર, ધર્મ ઉપર અંતેકાદ રાખનાર. Adj. Not
ungodly—wicked, not impious; not worship-
ping idols; religious; devoted to the practice
of religion.

અદ્વારનસા હેખ્રા-નસા, hêkhra-nasâ. See એગાર agâr, êhar.

અદ્વારનસો અહિર-વંદ-તર, ahîr-vad-tar. ના ૦ વધારે તુકસાન-
કારક હેર નસો (ઈથાને સુક્કો નસો). Subs. More in-
jurious dry impurities (as hair, nails).

અદ્વારની અ-દારવંદી, a-dârvandî. See અદ્વાર a-dârvand.

અહેરવંદી અ-હેરવંદી, આગારવંદી, ahêrvandî, âgârvandî.
See અહેરવંદી adârvandî.

આયારવંદી આયારવંદી, âyârvandî. See આયારવંદી ayârvandî.
See અહેરવંદી ahêrvandî.

ખયરવંદી ખયર-વંદી, khayar-vandî. વિ ૦ ખાહાદુર, હીમત
બરેણું. Adj. Bold, daring, courageous.

અદારન, આદારન, adârun, âdârun. ના ૦ અરાબ
પસ્તુ ; રાસ્તીના રસ્તાથી કરીજતું ; આડે મારગે જતું. Subs.
A bad thing ; swerving from the path of recti-
tude—righteousness ; deviating.

અદારુ અ-દારુ, a-dâru. વિ ૦ દાર—દાર વગરતું, ઈલાજ—ચ-
પાય વગરતું. Adj. Having no medicine; remedi-
less. Contrast Per. دار

અ-યારે, a-yârê. વિ ૦ સુડા—ઘાંગડી વગરતું, નાકીવત.

Adj. Having no bracelet—bangle ; without physical strength—power. Contrast Per. ياره

અયારે, ayârê. ના ૦ હિસાખતું દક્તર, હાથમાં પેહેરવાના સુડા—ચીતલ. Subs. An account-book ; a bangle, a bracelet.

અ-યારક, a-yârak. વિ ૦ નરમ ચામડીતું નહીં. Adj. Not having a soft skin.

અ-શારક, a-sharak. વિ ૦ સંગત—સોખત વગરતું. Adj. Having no society—company. Contrast Per. شرک

અ-શાર્ક, a-shark. વિ ૦ કૃપડા—હુગડાં વગરતું, નાગું. Adj. Having no clothes on ; naked.

આગારે, âgârê. See અગર agâr, êhar.

અ-શાર્કા, a-sharkâ. વિ ૦ જેહેરી નહીં. Adj. Not poisonous.

અયારેગિર, ayârégîr. ના ૦ હિસાખ લખનાર, મેહેતો. Subs. An accountant ; a book-keeper.

અશ-રજ, ash-raz. સંખ્યા ૦ વિ ૦ પાંચશો, ૫૦૦). Numer. adj. Five hundred, 500.

અયારતીનેદ, ayârtinêd. કિ ૦ ગાલેખ આવેછે, સરસ થાયછે. V. Prevails over, surpasses.

અગાર-દીનશ્નિ, agâr-dînashnî. ના ૦ હધાર કરવો ; ખરડી નાખવું. Subs. Excreting ; bedaubing.

આરતી અયારતેદ, ayārtēd. કિં ગાલેખ આવે ; ક્ષાવે,
સરસ થાય. V. May prevail over; may succeed
—surpass.

અશરતુ અશ-રતુ, ash-ratu. નાં જે શુરૂ, જે દીન ધર્મનો
દસ્તુર—ઉપાધ્યો. Subs. The religious teacher who;
the Dastur or the spiritual preceptor who (lit.).
આરદે અયારદે, ayārdē. નાં જંદ અવસ્તાની શરેહ. Subs.
A commentary on the *Zend Avesta*. Comp.
Per. ایارد

અશ્રફી અશરફી, ashrafi. નાં એક સીક્કાનું નામ છે.
Subs. Name of a coin. Comp. Per. اشرفی

અદ

અગી, agī. નાં બદી, ખરાખી. Subs. Wickedness,
vice, badness. Comp. Av. અદ, Sans. અઘ.

અગે, agē. કિં અં જ્યારે, જે વખતે. Adv. When,
at the time that.

અદદ, adad. નાં આંક, સંખ્યા. Subs. A number,
a figure.

અબદ, abad. નાં એક દેવતું નામ છે. કે ને “સામ નરી-
ભાને” માર્યો હતો. Subs. The name of a Dêv whom
Sâm Narimân killed.

અખદ, abad. કિં અં અવેદાન, હુમેશો. Adv. For
ever, eternally, always.

અબે, abē. શિખ્દાં અં વગર, સિવાય, વતરોગે, જે મુકે :—

અભેનજામ abēanjām. Prep. Except, without, exclusive of:— as અભેનજામ abēanjām.

અબે, abē. વિ. હિસાખ—ગણાની—છેડા વગરતું. Adj. Countless, innumerable, endless.

આસ, as. ના. ધંઠી. Subs. A mill. Per. સા

આઈએ, âiê. ના. હરણ. Subs. A deer, an antelope.

આઈએ, âiê See એ એ.

આએ, અએ, âએ, aê. દર્શિ. જર્વિ. આએ. વિ. ધણું; સેતાખ, ઉતાવતું. Demons. pron. This. Adj. Much; speedy, hasty—as એ એક એરાક = this thine (lit.).

આબી, âbî. ના. સક્રન્જન નામનો મેવો. વિ. પાણી જેવું, બીતું. Subs. A quince. Adj. Watery, moist. Per. આબી

આસ, âs. ના. શરાખ, દાર ; કાળ ; એક અનવરતું નામ છે ; દવા. Subs. Wine, liquor ; rice, gruel ; name of an animal ; medicine.

ખસ, khas. ના. ઝુશી, ઝુશહાલી. Subs. Delight, a happy state.

ખિગ, khîg. ના. છાગલ. Subs. A leathern bottle or bag for holding water.

ખોચે, khôchê. ના. ખસલત, ખવાસ. Subs. Nature ; habit that has become natural.

રૂમ ૨-૨-૨-૬, ra-ra-ra-da. સંખ્યા ૭૦ સીનેર, ૭૦.

Numer. adj. Seventy, 70.

રૂમ સે-એ, sē-ē. સંખ્યા ૪ ચાર, ૪. Numer. adj. Four, 4.

હુખુ, hîb. ના ૦ આકેખત—સેવટનું કામ; ધાર્સી. Subs. Final work—business; fear. Comp. Per.

હીબ અઈશ, aish. ના ૦ સીનો, છાતી. Subs. The breast or chest.

હુદુ અઝેશ, aêsh. ના ૦ ખગલ, કાખ. સર્વો જે કુંઈ, જે કોઈ. Subs. The armpit. Pron. Whatever, whoever.

હુદુ એશ, અઝેશ, êsh, aêsh. ના ૦ આંખ; કુરણેં. Subs. The eye; an issue, offspring.

હુદુ અજશ, ajash. હું ૦ અ ૦ તેથી, તેને લીધે. Adv. Consequently.

હુદુ અઝેશ, અદશ, aêsh, adash. સર્વો કોઈ; ઓક જણ. Pron. Any one, some one; a person.

હુદુ અશ, એશ, ash, êsh. સર્વો તે, જે. Pron. He, who.

હુદુ અસા, asâ. ના ૦ સાથો—છાંયડો કરવો, છતર કરવું. Subs. Shading, covering with a canopy.

હુદુ અસ્યા, આસ્યા, asyâ, âsyâ. Vand. VIII. ના ૦ સીનો, છાતી. Subs. The breast or chest.

હુદુ આદશ, અદોશ, આઝેશ, âdash, adôsh, âchêsh. ના ૦ કોઈ શખસ; દાનેશામંદો. Subs. Any one, some one, an individual; learned persons.

અબી આખી, *âbî*. See **અબી**.

અદ્વા આસા, *âsâ*. ના० રોષાક, શીંગાર, શોભા ; બેહેશ્ત, સ્વર্গ ; આશાઓશ ; રીતબાત ; કાતુન. Subs. Elegance, grace, beauty, ornament ; heaven, paradise ; ease, rest ; manners, ways ; rule.

અદ્વા આસીઆ, *âsiâ*. ના० શરાખ, દાર. Subs. Vinous or spirituous liquor.

અદ્વા આસે, *âsê*. ના० અછોડો, લગામ. Subs. The reins or guiding strings of a bullock ; a bridle.

અદ્વા એદશ, *êdash*. ના० ઝુંસરી. Subs. A yoke.

અદ્વા ઓદશ, ઓદશ. *ôdash*, *khôdash*. ના० સ્ત્રી—ઓરતઅતનો ધુંપો ભાગ—શરમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris*.

અદ્વા હસા, *hasâ*. વિ० બેશુમાર, હદ વગરનું. Adj. Countless, unlimited.

અદ્વા હાઈશ, *haish*. ના० કંતાન વણવાનું હથિઆર ; જમીન ખેડવાનું હથિઆર ; હોલ ખેડનાર ઢોરની ખેડ બેડી ; કાંઈ ચીજ. Subs. An apparatus or machine for weaving canvas ; an agricultural implement ; a team of ploughing cattle ; anything.

અદ્વા હેશ, *hêsh*. See **અદ્વા** ajash.

અદ્વા આસાખત, *âsâkht*. કિ. બનાંયું, કીધું. V. Performed, made.

અદ્વા-અદ્વા અદીઆ-અદારી, *adiâ-adârî*. સંખ્યા० વિ० અગિઆર, ૧૧. Numer. adj. Eleven, 11.

ન્હિલું આસાએદ, *âsâêd*. ક્રો. વિસાઓ—આશાએશ પાએ.

V. May take rest—breath ; may repose.

અદ્ધાન અદ્ધાન, *adashân*. નાં લોકો ; આદ્ધીઓ. Subs.

People, individuals.

અદ્ધાનશ અદ્ધાનશ, *adashâna-sh*. નાં જે—તે લોકો.

Subs. The people who ; those people.

અદ્ધાન અઈશાન, એશાન, *aishân*, *êshân*. સર્વો તેઓ,

જેઓ. Pron. They, who (plu.).

અદ્ધાન અએશાન, અદ્ધાન, *aêshân*, *adashân*. See અદ્ધાન

adashân.

અદ્ધાન અ-સખુન, *a-sakhûn*. નાં See અદ્ધાન *a-sakhûn*.

Av. ક્રિલુલું

અદ્ધાન આસાન, *âsân*. વિ૦ આસાન, સેહેલ. Adj. Easy, convenient, simple.

અદ્ધાન દો-ગેહાન, *dô-gêhân*. નાં ખને જેહાન. Subs. Both worlds.

અદ્ધાનચ અદ્ધાન-ચ, *adashâna-cha*. સર્વો વલી તેઓ ; ખી-અઓખી ; ખીજ લોકોને. Pron. Even they ; others also ; to other people.

અભશખુર આભશખુર, *âbashkhur*. નાં પાણીની ટાંકી—દાઢ, નસીબ, બાયગ, એક જગાએ સુકામ કરવો. Subs. A cistern or reservoir of water ; fortune, luck ; residence in a place. Per. آبشخور

અસાઈએ, અ-સાઈએ. વિ૦ છાયા વગરનું ; આધાર—

દેકાવ વગરનું, Adj. Unshaded, unsheltered, unprotected. Per. ساير

આસીઆવ, âsiâv. ના० ઘંઠી ; ચકડી. Subs. A mill ; a hand-mill.

આસીઅલુદું આ-સાખતાર, a-sâkhtâr. ના० નહીં બજવનાર ; નહીં તૈથાર કરનાર. Subs. One who does not perform—prepare.

આસીઅલુદું આ-સાખતારી, a-sâkhtârî. ના० નહીં કરતું—બજવતું—તૈથાર કરતું. Subs. Not doing—performing—preparing.

આસીઅલુદું આ-સાખતે, a-sâkhtê. ભૂ० હુ० નહીં કીધેલું—બજવેલું—તૈથાર કીધેલું. Past partic. Not done—performed—prepared.

આસીઅલુદું આ-સાખતન, a-sâkhtan. હુ० નહીં બનાવતું—તઈાર કરતું—રચતું ; આકાર ન બનાવવો ; કારોભાર ન કરવો ; હુકુમત ન ચલાવવી. V. Not to perform—make, not to prepare, not to arrange—shape ; not to manage—sway. Contrast Per. ساختن

આસીઅલુદું આ-સાખતે, a-sâkhtê. See આસીઅલુદું a-sâkhtê.

આસીઅલુદું આ-સાહમગુન, a-sâhamgûn. વિ० બથ—દેહેશત —બીહીક—ધાસ્તી વગરનું. Adj. Not formidable, fearless, free from dread—fear. Per. سہمگین

આસીઅગીઆખ, agiâb. ના० ગાલ. Subs. A cheek.

આસીઅદકીઆ, a-dakîâ. વિ० નાપાક, અપવિન. Adj. Impure, unholy. Contrast Pehl. ૩૧૩, ૩૫

અદશો, adashê. સર્વો કોઈઓક, એક રાખસ. Pron.
Some one; an individual.

અદશ, adash-ê. See અદશો adashê.

અદશીહા, adashihâ. સર્વો બીજાઓ, લોકો.
Pron. Others, people.

અસાખેહા, a-sâkhâ. વિંઠ છાયા વગર. Adj.
Having no shade—shelter.

આસાખેહ, âsâkh. નાં આસાખેશ બોગવવી.
Subs. Enjoying rest—repose.

આસાહીદન, âsâhîdan. ટું જુશી થતું; આસુદે
—કરે થતું. V. To be pleased; to unbend one's
self; to be fat—plump.

અદશાંન, adashân. સર્વો બીજાઓ, લોકો. Pron.
Others, people.

અદેહેશને, a-dêhêshnê. વિંઠ પેદાખેશ વગર.
Adj. Having no creation.

અસહશને, a-sahashne. નાં નહીં ચાહાતું—
ઈરછતું. Subs. Not loving—wishing.

આસાખેશને, âsâkheshnê. નાં આસાખેશ પામવી.
Subs. Taking one's ease, gathering breath.

આસાખેશો, âsâkheshê. નાં આસાખેશ, નીરાત,
Subs. Repose, rest.

આસાઈનાદ, âsâînad. ટું આસાખેશ, આસાખેશ
લેછે, રાહત પામેછે. V. Takes rest; enjoys happiness (pres.).

ઓદ્વાદુઃ અ-સાસે, asâsê. ના० ધરસામાન ; દોલત. Subs.

Household furniture; wealth. Comp. Ar.

ાનાથ, આનાથ

ઓદ્વાદુઃ અ-સાસ્તાર, a-sâstâr. ના० જુલમ નહીં ગુજરનાર,

સેતમગાર મહીં તે, કૃપા દ્યા કરનાર, દાદ આપનાર. Subs.

One who does not exercise tyranny—unlawful authority, one who does not harass others with unreasonable severity, a compassionate—merciful man. Contrast Av. ઓદ્વાદુઃ = Sans. શાસ્ત્ર.

ઓદ્વાદુઃ અ-સેહસ્તન, a-sêhastan. કિ० નહીં ચાહતું—ઈચ્છતું ; નહીં બીહીતું—ધાસી ખાવી ; વેહેમ નહીં કરવો. V.

Not to like—wish; not to be afraid, not to dread; not to be doubtful.

ઓદ્વાદુઃ ખેશિનીદારી, khêshînidârî. ના० સગું, ખેશ. Subs. A relative, a kinsman.

ઓદ્વાદુઃ આસાઈનીદન, âsainidan. કિ० આસાએશ કરવી—પાખવી, નીરાંત લેવી. V. To take rest—breath, to repose.

ઓદ્વાદુઃ અ-એ-દાખુનદ, aê-dâbunad. કિ० તે સુકે—આપે. V. He or she may put—give.

ઓદ્વાદુઃ અ-સાઈએ, a-sâiê. See ઓદ્વાદુઃ, a-sâiê.

ઓદ્વાદુઃ અ-સાએહ, અ-સાએ, asâêh, asâê. ના० ભાખ ; અંગ ; છાયડો. Subs. A fly; the thigh ; shade.

ઓદ્વાદુઃ અ-શાઈએ, a-sâiê. See ઓદ્વાદુઃ a-sâiê.

ઓદ્વાદુઃ અદશી-ચ, adashî-cha. સર્વો કોઈ એકબી, કોઈ પણ. Pron. Even one person—any one.

અ-ગશેદ a-gashēd. કિં નહીં કરે—ચાલે; સુન કેર નહીં જય. V. May not walk—go; may not deny—disbelieve.

આસાએદ, âsâêd. કિં આસુદે રેહે; તંદરોસ્ત રેહે. V. May get rest, may remain healthy.

આસાઈદન, âsâîdan. કિં ઉધરું, આસાએશ લેવી, આરામ પડડવો. V. To sleep, to rest, to repose.

અદદાન, adadân. નાં અંકો, હીસાઓ. Subs. Numbers, accounts.

અદશન, adashna. નાં ખાહેશ, ભરજ. Subs. Wish, desire.

અબદાન, abadân. નાં આનદાન, ઓલાદ, વંશ. વિં સજવાર, લાથક. Subs. Family, parentage, lineage. Adj. Worthy, fit.

આસાન, âsân. વિં શાંત, સુપ, સેહેલ; સેતાખ, સગવડ બરેલું, દેલાશા બરેલું, ખુશ, સુખી, જલ્ય, કૃપાળુ, દયાવંત, મેહેરખાન. Adj. Quiet, calm, easy; hasty; convenient, consoling, pleasant, happy; modest; compassionate, merciful, kind. Per. આસાન

સે-દાંગ, sê-dâng નાં નશ દાંગ; "દાંગ" એઠે એક "દરામ" નો છેઠો ભાગ; વલી કેટલાકો દરમનો ચોથો ભાગબી લખેછે. Subs. Three *dângs*; a *dâng* = $\frac{1}{3}$ part (and according to others $\frac{1}{4}$ part) of a dram. Comp. Per. س دانگ

અઈશની, aishnî. નાં ઉડવું; તુર; પરડાનો માણો. Subs. Flying; light; a bird's nest.

આસાની, âsânî. નાં સહેલાઈ; મુશકેલીથી વેગળું, કોગતી, સુખાકારી, ખુશી, સુખ, શાંતિ. વિં આશાનીવાળું,

સુશહાલી બરેખું, પસેંદ પડતું, આસાએશ બરેખું. Subs. Facility, ease; healthy state; happiness, calmness; freedom from difficulty. Adj. Easy, delightful, pleasing. Per. આસાની

અમ્શાંપદ આસાનેશ, *âsânêsh*. ના० ‘શહરેવર’ અમસાંસ્પંદની સાંલે થનાર ટેવનું નામ. Subs. The name of the evil spirit who opposes *Shaharévar Amshâspand*. Comp. Pâz. અનાનું

અસાનિહાતર આસાનીહા-તર, *âsânihâ-tar*. વિ० વધારે જેહેખું —સુતરું. Adj. More easy—simple.

અસાનિહિદન આસાનીહિદન, *âsânihîdan*. ક્રિ० આસાની — આસાએશવાળું થતું. V. To be at rest—ease.

અસાનશની આસાનશની, *âsânashnî*. ના० See અસાની.

અસાનશને આસાનશને, *âsânashnê*. ના० See અસાની.

અગણિજે અ-ગણિજે, *a-gashnizê*. વિ० નહીં ઉગતું. Adj. Not growing.

આસાનિદન આસાનીદન, *âsânidan*. ક્રિ० આસાએશ લેવી, સુખ બોગવતું. V. To take rest; to enjoy happiness.

ખસાનિદન, હસાનિદન, *khasânidan*, *hasânidan*. ક્રિ० રેડતું, નામતું. V. To pour; to pour upon.

અસાનગરી આસાન-ગરીએ, *âsân-gariê*. ના० જેહેલાઈ, સુખ. Subs. Facility, ease, happiness.

અલગણી આસાન-ગરીએ, *âsân-gariê*. વિ० શાંતિવાળું, સુખી. Adj. Quiet, happy.

અજીજન અ-જીજન, *aê-jân*. ના० એક આત્મા; એક માણસ. Subs. One soul; one living being; one person.

અશુન અ-શુન, *aêshun*. એઓ, તેઓ. These, they.

અદ્ધુન અદ્ધુન, adshûn. સર્વો ખીજાઓ, લોકો. Pro.
Others; people.

અબદાન, abadân. See અબદાન abadân.

અસ્કુન અ-સ્કુન, a-sakhun. નાં ખરાખ સ્કુન, નાલાયક વાત.
એ વાચા વગરનું, સુણું. Subs. A bad word, an
unworthy story—discourse. Adj. Without
speech; dumb. Comp. Per. بے سخن

આઈશને, આએશને, આએશો. âishnê, âêshnêd
âêshê નાં અસુસ; છૂપો ડાસદ; આવનું, આવનાર.
Subs. A spy; a secret emissary; coming; one
who comes.

આસાન, âsân. See આસાન âsân.

આશીન, asin નાં લોંડું. Subs. Iron.

ઘેજાન, khêjân. નાં પાનખર રતુ. Subs. The
autumn. Per. خزان

આસાની, âsânî. See આસાની âsânî.

આસાની, âsânî. See આસાની âsânî.

આશાન-તુભ, âsântum. એ અતીશય આશાન;
સર્વથી ખુશતુભા. Adj. Most easy; most pleasant.
Comp. Per. آسان ترین

આએશને, âêshnê. નાં આવનાર, આવનું; અશુશ.
Subs. One who comes; coming; a spy.

અબેઅન્-જામ, abéanjâm. નાં અહૃરમજદની વગર
છે. ડાની પાદશાહી—હકુમત, ખોદાતાલાના નાભો મધેનું એક
નામ છે. Subs. The infinite reign of *Ahuramazda*; one of the names of the Supreme God.

અંજામ અબે-અનજામ, abē-anjām. See **અંજા** abē-anjām.

આસાન-તુમ આસાન-tum, âsân-tum વિ. Adj. See **આસાન** âsân-tum.

એશુમ એશુમ, êshûm. કિ. હું ધોડું. V. I may wash.

ઓમંડ આસ-ઓમંદ, âs-omand. વિ. શરાખ્યથી બરપુર. Adj. With wines or liquor.

અઈશક અઈશક, aishak. ના. ખ્યાર, પ્રીતિ. Subs. Love, affection.

અશે અઈશે, aishê. ના. જસુસ ; વેરાન—ઉંડ જાયા, વગડો. Subs. A spy ; waste land ; a desert.

આદશે આદશે, âdashê. સર્વો કોઈ, કોઈઓક. Pron. Some one, any one.

અશે એશે, êshê. વિ. અમનાર, સોસનાર, સંતોષી, ધીરજવંત. Adj. Enduring, tolerant ; contented, patient.

સસક સસક, sasak. સંખ્યા. વિ. નેતું, દ્વ. Numer. adj. Ninety, 90.

અશગહનીનગી અશગહનીનગી, ashgahaningî. ના. આણ-સાઈ. Subs. Laziness, sloth.

કેશકારી એશકારી, khêshkârî. ના. કારોભાર, કાર, કશખ, કામધંધો. Subs. Management, transaction, business, trade, occupation.

અદશા-ચા અદશા-ચા, adasha-cha. સર્વો કોઈ પણ, જેખી કાંઈ, વળી કોઈખી. Pron. Even some one, whosoever, any one even, anybody.

અદશા-ચા-અદશા અદશા-ચા-અદશા, adasha-cha-adash. સર્વો કોઈખી શાસ. Pron. Any person.

અદશા અદશા-ચ, adasha-cha. See અદશા adasha.

અસાજીકાન આ-સાજીકાન, a-sâzâkân. ના० નહીં ગોઠવનારા—બનાવનારા—તૈયાર કરનારા. Subs. Those that do not arrange—perform—prepare.

અસાજિ આ-સાજિ, a-sâzî. વિ० રથના—ગોઠવણ વગરતું. Adj. Having no order—arrangement.

અસાજશની આ-સાજશની, a-sâzashnî. ના० નહીં બનાવતું—તૈયાર કરતું; એમતું નહીં કરતું. Subs. Not making—preparing ; not adapting.

અસાજશને આ-સાજશને, a-sâjashnê. See અસાજિ a-sâzî.

અસાને આ-સાને, a-sâzê. ના० તૈયારી વગરતું; રાગ વગરતું. Subs. Unpreparedness ; want of harmony—concord. Contrast Per. سا

અસાગાન આ-સાગાન, a-sâzagân. ના० નાલાઓક માણસો. Subs. Unworthy persons.

અસાગિ આ-સાગિ, a-sâzagî. ના० ભીલનસારી નહીં; નરમાસ—નમન્તાઈ વિનાતું. Subs. Unsociableness ; want of meekness—mildness.

અસાને આ-સાને, a-sâzê. See અસાજિ a-sâzî.

અસાત, a-gasht. વિ० કરચા વગર ; વિસામા—ગમત વગર. Adj. Without walking ; having no recreation—amusement. Contrast Per. سگست

અસાષ્ટ, a-yasht. બુ० કુ० નહીં હંજેલું—વખાણેલું. Past partic. Uninvoked ; not praised. Contrast Av. અસાષ્ટ

અસાત, a-sakht. વિ० સખત—બારી—કઠણ નહીં ; નરમ, સેહેલું, ફરખલ, નખણું, અરથીર, દચુપણું. Adj. Not

hard, soft, not heavy, easy, infirm, feeble, weak, unsteady, indeterminable, wavering.

Contrast Per. سخت

એદાદ, એદાદ. વિ ૦ એકલો, વગર સાથીએ. Adj. Solitary, single, alone.

ક્હેષ્ટ ક્હેષ્ટ, khēsh̄t. ના ૦ ઈટ, ઈટરડી. Subs. A brick.

Comp. Peh. ૧૮૮૦

આયશ્તાર આ-યશ્તાર, a-yashtār. ના ૦ આરાધના—ઘંડળી નહીં કરનાર. Subs. One who does not invoke —pray.

આયશ્તારી આ-યશ્તારી, a-yashtārī. ના ૦ નહીં પુંજરું, યનશની નહીં કરવી. Subs. Not invoking, not offering prayers to.

આસ્ક્હ્તિ આ-સ્ક્હ્તિ, a-sakhti. ના ૦ સુશકેલીઅત—માખત-પણું નહીં તે ; નરમાસ, જેહેલાઈ, ફરખલતા, નખલાઈ, આના-કાંની. Subs. Want of hardness—difficulty; softness, infirmity, weakness, indetermination. Contrast Per. سختي

આબેશ્ત-ગાસ, âbēsh̄t-gâs. ના ૦ હલાએદી—જુદી—એકાત્મ જાયા; Subs. A separate—detached place, a solitary spot.

આબશ્તન, abashtan. કુ ૦ ટોકેખું—છુપું રાખું, સંવાદું. V. To conceal, to keep secret, to hide. Per. ابشن

આયશ્તન આ-યશ્તન, a-yashtan. કુ ૦ નહીં ઈંજરું—આરાધના કરવી. V. Not to invoke—offer prayers to.

Contrast Sans. યત्, Per. يشتن

ાબસ્તન આખરતન, *âbashtan*. ના० ઉંચી—નામીચી જગ્યા.

Subs. An elevated place ; a first-rate spot.

અસાતુનીનેદ અ-શાતુનીનેદ, *a-sátunînêd*. ક્રી० નહીં ચલાવે—

કેરવે. V. May not make to proceed or go ; may not set in motion.

હેશ્તન હેશ્તન, *hêshtan*. ક્રી० છોડવું, મુક્કી દેવું. V. To leave off, to forsake. Per. હેશ્તન

અસાતુનાન અ-શાતુનાન, *a-sátûnân*. વિ० નહીં ચાલતું—દોડવું—વેહેવું, સ્થીર. Adj. Not walking, not running, not flowing, steady.

અયશ્તની અ-યશ્તની, *a-yashtanî*. વિ० ધજણે—વખાણ નહીં કરવા લાયકનું. Adj. Not fit for invocation—praise.

અસાતુનતન અ-શાતુનતન, *a-sátûnatan*. ક્રી० નહીં ચાલવું—જવું, આગળ નહીં વધવું, પેટે નહીં ચાલવું, નહીં ભીશવું—વેહેવું ; સ્થીર—ઉલ્લંઘેવું. V. Not to walk—proceed, not to go—creep, not to move—flow ; to remain steady.

આયશ્તને આયશ્તને, *âyashtanê*. વિ० ઝુશામતવાલો ; મીઠી જગ્યાનનો, કરેબ દેનારો. Adj. Flattering ; having a sweet tongue, beguiling.

અયશ્તેમનશ્ની અ-યશ્તે-મનશ્ની, *a-yashtê-manashnî*. વિ० ધજણે—આરાધના કરવાનો વિચાર નહીં રાખનાર. Adj. Not thinking of offering divine honors.

ગાશ્તે ગો-યશ્તે, *a-gashtê*. વિ० નહીં કરેલું, નહીં બદલાએલું—કરવાએલું. Adj. Unturned, unchanged, unaltered.

અ-યશત-કરદ, a-yashta-kard. નાં યજશને
 નહીં કીધેલું, ખુબ નહીં કીધેલું. “ખુબ” એટલે પવિત્રાઈના
 અમલમાં આવતું; “ખુબ” એ એક બંદગીનું નામ છે. ખુબની
 બંદગી બે જતની થાએછે. એને અમલને નામે પણ ઓલ-
 ખવામાં આવેછે. એક મ્હોઠો અમલ અને એક નાહાનો અમલ.
 મ્હોઠી ખુબનાં અમલને “મીનોનાવર” ને નામે ઓલખવામાં
 આવેછે. અને નાહાની ખુબના અમલને “પાંચતાએ” ની ખુબને
 નામે ઓલખવામાં આવેછે. “મીનોનાવર” ની ખુબ કોઈબી
 ક્રેશતાની કે અશો ક્રોહરોની નઈઅતે “યંજશને” ની બંદગી
 કરવાની આગમજ કરવામાં આવેછે. એ તે ખુબવાળા ધર્ષિ
 ઉપર દશતાનવાલી ઓરતની નજર નહીં પડી હોએ, તથા કોઈ
 જુદ્દીન વાળાનો છેડો નહીં લાગીઓ હોએ, તથા આખું આંગ
 નહીં ધોવામાં આંધું હોએ અને જે કાઈ ખાએ પીએ તે
 “પાંચતાએ” ની ખુબ કરીનેજ ખાએ પીએ તો, તે; “મીનોના-
 વર” ની ખુબનો અમલ આખા તથા દિવસ સુધી રેહેછે. અને
 “પાંચતાએ” ની ખુબ તે, ક્રેશતાઓની કે અશો ક્રોહરોની
 નઈઅતે “દર્દન” ની બંદગી કરવાની આગમજ કરવામાં આ-
 વેછે. એનો અમલ જ્યાંસુધી “દર્દન” ઈજવાની બંદગીઓ
 થાએછે ત્યાં સુધીનોજ રેહેછે. એ “મીનોનાવર” ની ખુબ
 કીધેલી તઈઆર હોએ તો તેથીબી “દર્દન” ઈજાઈ શકાએ છે.
 ત્યારે “પાંચતાએ” ની ખુબની કાઈ જરૂર પડતી નથી.
 Subs. *A-yashta-kard* literally means an *Izashné*
 that is not recited or made *khoob*. *Khoob* is
 the state of an officiating priest arriving at a
 higher degree of purification by the recital of
 the *Izashné* with due ceremonies. *Khoob* is
 also the name of a prayer, otherwise known
 by the name of *amal*, and is of two kinds.
 One is called the higher *amal* or the *minor-*

návar *khoob*, and the other the lower or the pánch-táé* *khoob*. The míno-návar *khoob* can be performed in honor of any heavenly angel or *Asho Farohar* before undergoing the *Izashné* ceremony. The efficacy of this prayer lasts for three days, provided the officiating priest is not seen by a woman in her monthly course, or is not touched by the skirt of a garment worn by a man of foreign creed, or has not washed his whole body, or has not taken his meals without the aid of the pánch-táé *khoob*. The pánch-táé *khoob* is performed in honor of heavenly angels or *Asho Farohar* before the *darun* ceremony. Its efficacy lasts for a short time, viz., till the *darun* ceremonies are performed. *Darun* ceremonies can be performed with the míno-návar *khoob*, there is then no need of the pánch-táé *khoob*.

તૃ-નૃ જે-શવ, sê-shav. ના० ત્રણ રાન્ન, Subs. Three nights. Comp. Av. એટાલુલુ—ઠઠ

કર્મ અઈશમ, aisham. ના० સુરવાલ, ઈજર. વિ० આગમચેતી કર્તૃ. Subs. Breeches, trowsers. Adj. Predicting. Comp. Per. ایشیم

કર્મ અઓ-ગામ, aê-gâm. ના० એક કદમ—પગઠું. Subs. One pace—step.

* A *táé* is a twig of the *Barsam* tree; now-a-days thin short metal wires are used in its place. The number of these *táés* depends on the nature of the ceremony to be celebrated.

કુદા અચો-જમ, aē-jām. ના० એક પીથાણું, એક જમ.

Subs. One cup, one goblet.

કુદા અચેશમ, aēshma. ના० ગોસ્સો, રીસ, એસ્સો, ઝાંઝ,
રોષ, સંતાપ. Subs. Anger, rage, fury. Comp.
Av. **કુદા**, Per. **કુદા**.

કુદા અગ્રદામ, અયામ, agdām, āyām. ના० વખત, રતુ ; મો-
સમ. Subs. Time, season ; a recurrent period.

કુદા અસહમ, asham. ના० વાદલ, અંધારું, રીત, દાધ, લોહી.
Subs. A cloud ; darkness, night ; a blot ;
blood.

કુદા અ-સેહમ, a-sēham. વિ० ધાર્સી—ભય વિનાતું. Adj.
Free from dread—terror—fear. Contrast Per.

કુદા આઈયામ, aīyām. ના० બામદાદ, પરોદિયું ; રોજ, વખત.
Subs. Dawn, daybreak ; a day, time.

કુદા આઈશમ, aishma. ના० ચંદ્ર—ભાહતાખની રોશની,
ચાંદરણું. Subs. The light of the moon.

કુદા આસામ, âsām. ના० આસાની, ખુશી. Subs. Easi-
ness, delight.

કુદા એશમ, êsham. ના० કાડી, લાકડાં. Subs. Fuel.

કુદા સે-ગામ, sē-gām ના० ત્રણ કદમ. Subs. Three
steps—paces. Comp. Av. **કુદા**, **કુદા**

કુદા હસામ, hasām. ના० પક્ષીનો માળો ; પીંજરું. Subs.
A bird's nest ; a cage.

કુદા હેશમ, hēsham. ના० ગુસ્સો, ફોથ, ગુસ્સાનો દેવ, જરોસ
થઽદની જાંબે થનાર દેવનું નામ. Subs. Anger,

wrath ; the demon of wrath ; the name of the evil spirit who opposes *Sarosh Izad*. Av. અદ્ભુત, Per. خشم

અદ્ભુત અ-સામાન, a-sâmân. વિ० બેહદ, સીમા વગરતું ; પૈસા વગરતું ; હુશીઆરી—અકુલ—સમજ વગરતું ; વગર ધીરજતું ; વગર પાયાતું ; બેડોલ, પ્રમાણ વગરતું, ધાતકી. Adj. Boundless, unlimited; moneyless, penniless; wanting sense—understanding; destitute of patience; baseless; deformed, ugly; disproportional. Comp. Per. بی سامان ; contrast سامان.

અદ્ભુતી અ-સામાની, a-sâmânî. વિ० આપ—ધીરજ વગરતું ; બેહદ. Adj. Measureless; wanting patience; unlimited.

અશ્વ અ-સામાન, a-sâmân. વિ० See અદ્ભુત a-sâmân.

આસામાન, âsâmân. ના० આસમાન. Subs. The sky.

અશ્મગ અઈશ્મગાન, aishmagân. ના० શુસ્તે થખેલા લોકો. ગોસ્સો રાખનારા. Subs. An indignant people.

આસા-મીનશને, âsâ-mînashnê. ના० સુતરો વિચાર. Subs. An easy idea; corrupt form of આસાનશને âsân-minashnê.

હેશમ-ગનશને, hêsham-ganashnê. ના० હેશમ —શુસ્તાના દેવને ભારવાતું કામ. Subs. Striking the demon of anger—wrath.

આસામીદન, âsâmidan. ટ્રિ० ફેરવતું; હીલવતું; મસલવતું. V. To turn, to move round; to shake.

અશ્વદું આઈશમે, aishmê. ના० ગોરસો, કરોધ, હેશમ દેવ.

Subs. Anger ; passion ; the demon of wrath.

ક્ષેશ્મુદું ખેશ્મે-તન, khêshmê-tan. ના० ક્ષોધાયમાન મુર્દુઃ.

Subs. A passionate man.

અસામે, asâmê. ના० “નાવર” નહીં થયલો શાખસ,

‘ઓરતો’. Subs. One who has not undergone the *Nâver* ceremony.

સે-ગામે, sê-gâmê. See સુદું સે-ગામ.

એબાર અએ-ભાર, aê-bâr. કિ० એ० એક વખત—વાર. Adv.

Once, one time.

અદ્ભાર, adbâr. ના० થાર, જેમેકે મતુન-અદ્ભાર.” Subs. A friend :—as મતુન-adbâr.

અસાર, asâr. વિ० નાક્રમાન. Adj. Disobedient.

આસાર, âsâr. ના० રાહજન, વાટપાડો, ખુટારો, આજખ, દુઃખ, દુઃખ દેનાર, જુલમ શુઅરનાર. વિ० બેશુમાર. Subs. A highwayman ; a freebooter ; affliction ; a tormenter ; a tyrant. Adj. Innumerable.

આસાર, અસાર, âsâr, asâr. વિ० મુછળ, ધણું ; બેશુમાર, બેહુદ. Adj. Abundant, much ; innumerable, unlimited.

આસાર, âsâr. ના० નાક્રમાની કરનાર, હુકમ બજાલા-વનાર નહીંતે, આગાહી ; વાકેક્ષી ; નિશાનીઓ, ચિન્હો. Subs. A disobedient—insubordinate person ; intelligence ; information ; acquaintance with ; signs, marks.

અદુ આસાલ, ásâl. ના० મૂલ, જડ, તોખમ, પુનિયાદ.

Subs. Root, source, origin, extraction, lineage.

અસારી આસારી, asârî. ના० કુર્માનખરદારી ; અશોઈ,
પરહેજગારી ; તેલી, તેલ કહાડનાર. Subs. Obedience ;
purity ; righteousness ; an oilman.

અસારેશ આસારેશ, ásârêsh. ના० અશોઈ, પવિત્રાઈ.

Subs. Purity ; freedom from ceremonial defile-
ment.

અસાલીણ અસાલીણ, asâliun. ના० ખડક ઉપર ઉગતો રોપો.

Subs. A plant of the genus Petroselinum ; a
plant growing among rocks.

અદશ-રવાન, adash-ravân. ના० કોઈ શાખાનું રવાન.

Subs. The soul of a person.

અ-સારવાન, a-sârvâñ. વિ० સરદાર વગરનું ; મ્હો-
ટાઈ નહીં બોગવતું. Adj. Not headed by a chief ;
not enjoying superiority.

અસારે આસારે, આસારહ, ásârê, ásârah. ના० હીસાખ,
સુભાર, ગણની. Subs. An account, reckoning,
calculation.

દો-સાલે, dô-sâlê. વિ० એ વરશનું. Adj. Of two
years, two years old. Comp. دو سالہ

અએ, aë. ઉભયાં અં અએ ! અરે ! ઓ ! Oh !

Ah ! Alas ! Comp. Pehl. ـ، ـ، Av. ـ

અદસ, adas. See અદશ, adash.

અબે, abê. શખદો શિવાય, વગેરે, વતરોગે. Prep.
Except, without, exclusive of. Comp. Per. ابی (from بـ a privative particle meaning without.)

આ-યસ્ક, a-yask. વિઠ વગર હાય—આજર. Adj.

Free from pain—disease. Comp. Ax. ~~.....~~; Contrast Pehl. ¹⁹⁰²

અસ્બ અરથ, asba. નાં ચેખ, ઈલત, બુરો ખવાસ ; મેળ-
વતું, હાંસેલ કરવતું. Subs. Blemish, failing, bad
nature; acquiring, obtaining.

આદસ, *âdas*. See અદસ *âdash*, *adash*.

ગ્રામ આસ, *ḡas.* નાં ખલાં અને છાતી વિચેનો ભાગ ; માણસનું હૃદય, *Subs.* The part between the shoulder and the breast or chest ; the heart of man. *Comp.* આવ. *عَرْسَى* Ar. اس

ખસગ, khasag. નાં કાંઠો, કચરો, ત્રણ ધાર—અણીવા-
લો કાંઠો. Subs. A thorn, straws, rubbish; a
three-edged thorn. Comp. Per. **خس**

הַקִּיגָּה, khig. See **הַקִּיגָּה**.

ੴ ਰ-ਰ-ਰ-ਰ-ਦ, ਸਸਕ, ra-ra-ra-ra-da, sasak

੯੦ ਜਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਂ ਨੇਤ੍ਰੁ. ੬੦). Numer. Adj. Ninety ; 90.

ਹੇਸ, hēs. ਨਾਂ ਜੀਂਗੜ੍ਹ ; ਫਾਲ. Subs. A horn; a branch or bough (of a tree).

અદે અદેટી, aēdī. ઉભયાં અં વળી ; એટથું છતાં પણ.
Conj. Also ; notwithstanding.

અશ્વ અશે, aêsh. ના. લંબાઈનું એક માપ છે; પીઠસ, વેત.
Subs. A measure of length; a span. Comp.
Pehl. **ءو**, Av. **ءەس** (in **ءەس-ءەس**)

અંગેશ અગેશ, agêsh. કિં અં તેથી, તેને લીધે ; એવી રીતે, એ રેખે. Adv. Consequently ; by that means ; in such a manner, thus.

અંગુંઘ આ-દક્ષિયા, a-dakṣiā. વિં નાપાડ, અપવિન ; નહીં પી-સેણું—દળેણું ; સાંક નહીં ધીધેણું. Adj. Impure, un-holy ; not ground, not reduced to powder, uncleansed.

અંગુંઘ અખદી, abadî. નાં જીવેદાની, હમેશાની. Subs. Perpetuity, eternity. Comp. Ar. ابد

અંગુંઘ અ-બેશ, a-bêsh. નાં જીવાતાલાનું એક નામ છે ; કોઈને ઈજુ—તુકસાન—દુઃખ નહીં હેનાર. વિં દ્વેષ—કીના વગરનું. Subs. One of the names of God ; one who does not molest, or give pain to, any one. Adj. Free from spite—malice. Comp. Av. امداد

અંગુંઘ અસ્ગા, asgâ. નાં ચાલચલણ. Subs. Behaviour, manners.

અંગુંઘ આદેશ, âdêsh. નાં આતસ, ખણતું લાડકું ; આદર ; એક રોજનું નામ છે. કે ને જશનનો દાહાડો કહેવાય છે, તે રોજ કુરજ છે. કે આત્માનાઓમાં જઈને ખંદગી કરવી. Subs. Fire, a fire-brand ; Adar ; the name of a day which is considered festive. It is enjoined to say prayers in fire-temples on such a day.

અંગુંઘ આસીઆ, âsiaî. નાં ચકડી, ધંઠી ; શરાબ, દાઢ ; સીનો, છાતી ; ખીઓ તથા જનવરોનાં-ચાન—ધૂવણ ; શિક્ષા ; સાહ, રસ્તો ; કુતરા—સગને છાંયો આપવો. Subs. A hand-mill, a mill ; wine, liquor ; the chest ; the

breast, the nipple; punishment; a way, a path; giving shelter to a dog. Comp. Per. آسیا

દુર્લા આસ્યા, âsyâ. See દુર્ભ દુર્લા.

હડીયે હડીયે, hadiê. ના० નજરાણું, હડીઓ. Subs. A present especially offered to a superior; a gift. Comp. Per. هدیه

હસ્યા હસ્યા, hasyâ. ના० પાठ—ધડો લખવાની પાઠી; ગરમી; જાહેણ; રાખનાર. ઉભયા० અ० અગર જે. Subs. The writing board of school-boys; heat, warmth; a lord, master; a keeper. Conjunc. If.

અસધહાનેશ, asgahâñêsh. ના० સુસ્તી—આલ-જાઈનો દરજ; રોહેરેવર અમશાસ્પદની સાંબે થનાર હેવનું નામ. Subs. The *Drûj* of sloth—laziness; the name of the evil spirit who opposes Shaharêvar Amshâspand.

અસગહાન, asgahân. ના० સુસ્તી, કાહેલી, આલસાઈ. Subs. Laziness, idleness.

અ-બેશોમંદ, a-bêshômand. વિ० કીનાખોર નહીં. Adj. Unrevengeful. Contrast Av. દુર્ભાદુર્ભા

અસ્યાબ, asbâb. ના० સામાન, રાચરચીટું. Subs. Goods and chattels; household furniture. Comp. Per. اسباب

અ-દકીઆઈ, a-dakiâî. ના० નાપાઈ, અપવિનાઈ, નજસાત. Subs. Impurity, defilement, pollution; filthiness.

અસ્તુષુ અ-બેશી, a-bêshî. ના० કીના—કૃપા વગરની હાલત.
Subs. State of being without malice—spite.

અસ્તુષુચુ અસ્યાભેશને, asbâêshnê. ના० મદદ—થારી કરવી ;
બાળીઓ—શરીક થવું ; ખાડી આંખે જોવું. Subs. Help-
ing, assisting ; becoming a partner ; squinting.

અસ્તુષુ અઈભાર, અદ્ભાર, aibâr, adbâr. ના० મદદ કરનાર,
સહાય થનાર ; મદદ ; જેર ; ટેકો. Subs. A helper, an
assistant ; assistance, help, strength, power ;
prop, support.

અસ્તુષુચુ અસ્યાભેશને, asbâêshnê. See **અસ્તુષુ** asbâ-
êshnê.

અસ્તુષુચુ અસ્યાસરને, asbâsashnê. ના० સરસામાન, રાચ-
રચીએ. Subs. Goods and chattels ; household
furniture.

અસ્તુષુચુ અસ્યાભેશને, asbâêshnê. ના० આવવું, પોહોંચવું,
Subs. Coming, reaching.

અસ્તુષુચુ અસ્યાભેશને, asbâêshnê. See **અસ્તુષુ** asbâ-
êshnê.

અસ્તુષુચુસ્લી અ-બેશિદારી, a-bêshidârî. ના० કૃપા નહીં
રાખવું ; ફાખ નહીં દેવું. Subs. Not harbouring
vindictive feelings ; not tormenting.

અસ્તુષુચુ અસ્યાઈદન, asbâîdan. ક્રી. મદદ—સહાયતા—
થારી કરવી. V. To assist, to help.

અસ્તુષુ અહશન, ahashna. ના० રાહત, સુખ, મોન મજા, શાન્તિ.
Subs. Quiet, ease, happiness, pleasure.

અસ્તુષુ આસ્તીઆવ, âsiâv. ના० ખાગ, વાડી ; દાડ ; ઉંબર ; ધંઠી.

Subs. A garden, an orchard; spirituous or vinous liquor; the threshold; a mill. Comp. Per. آسیا ب، آسیا

આસીન, âsîn. ના० લોંકું. Subs. Iron. Comp. Pehl. ૧૮૨૫

અસાની આસાની, âsânî. ના० સેહેલાઈ, સુત્રાઈ. Subs. Ease, facility. Per. آسانી

આશેને, âêshnê. See ૧૮૭૨ asbâêshnê.

આદહીઆન, âdahîân. ના० આદેશના લોકો, આ જગાના દેશીઓ. Subs. The people of this region; the natives of this place. Comp. Av. ૧૮૭૨-૧૮૭૩ Pâz. ૧૮૭૩

આદેશે, âdêshê. See ૧૮૭૩ દેશ.

આસશેને, âsashnê. ના० આસાશેશ, શાન્તિ, આસુદગી. Subs. Rest, quiet, repose.

આસીઅને, âsîanê. ના० પક્ષીનો ભાલો. Subs. A bird's nest. Comp. Per. آشیان، آشیان

અસશેને, khasashnê. ના० જુંદું થવું; બીજું કરવું; ભુંઝવું; ખાવું; બીહીવું. Subs. Becoming old; moistening; baking; eating; fearing. Comp. Per. خسیدن

આસીઅવ, âsiâv. See ૧૮૭૩, âsiâv.

અબેદાદ, abêdâd. ના० જુલમ, જખરદસ્તી. Subs. Injustice, force, compulsion. Comp. Per. بے داد

અ-બેશ્ત, a-bêsh't. નિ० દુઃખી નહીં થખેલો; કીમા

વગર. Adj. Not afflicted ; having no malice.

Av. અભેદ્ધ; Comp. Pehl. અભે

અભેદ્ધશુદ્ધ અ-બેશ્તિ, a-bêshti. ના० કીના વગરની હાથત, દુઃખી થયા વગરની હાથત. Subs. State of being not revengeful—afflicted.

અભિષ્પત્ર આહિંતી, âhikhti. તેં ખેંચ્યું—તલવાર મેઆન-માંથી ખાહાર કાહાડી. V. You pulled ; you unsheathed a sword (past tense 2nd per. sing.) Comp. Per. آبیختي

અયેશ્મ આયેશ્મ, âyêishma. ના० ચંદ્રપ્રકાશ, ચાંદરણી. Subs. The light of the moon.

અબ્સાલ આખસાલ, âbsâl. ના० ખાગ, વાડી. Subs. A garden ; an orchard. Comp. Per. ابسال

અગદી, agdî. ના० થોડીક વસ્તુ. વિ० થોડું. Subs. A few things. Adj. Little, few.

અયસ્ક અ-યસ્ક, a-yaska. વિ० દુઃખ—દરદ વિનાનું. Adj. Free from pain—disease. Av. અયસ્ક

અસેબ આસેબ, mîsêb. ના० ખલા, આકૃત, સુસીખત. Subs. Misfortune, calamity, hardship. Comp. Per. آسیب

અબેહી, âbêhî ના० આસુ નામની નદી. Subs. The river Amoo.

અબેબાદગી, aebâdagî. ના० મદદ, યારી. Subs. Help, succour.

અશોદે સે-શોદે, sê-shôdê. વિ० ત્રીજે હિસ્સો, એક તૃત્યાંશ, તુ.—Adj. A third part, one-third ; $\frac{1}{3}$.

જ્યુદ્ધસ આચે-દસ્ત, આચે-જસ્ત, aē-dasta, aē-jasta. ના० એક હાથ ; આચે હાથ. Subs. One hand ; this hand.

જ્યુદ્ધસ ખસરત, khasast. વિ० બેઅક્કલ, Adj. Senseless, * imprudent.

જ્યુદ્ધસ જે-જસ્ત, sē-jasta. ના० ત્રણ હાથ. Subs. Three hands.

જ્યુદ્ધસ હેસીદન, hēsidan. કિ० બીહીતું, ડરતું, બય લાગવો.
V. To fear, to dread ; to be afraid.

જ્યુદ્ધસ અસસ્તે, asastē. વિ० બેઅક્કલ, બેવડુકું, મૂર્ખ. Adj. Senseless, foolish, silly.

જ્યુદ્ધસ આબેસ્તે, abēstē. ના० ગર્ભસ્થાન ; હમેલદાર સ્ત્રી ; ગર્ભ, હમેલ ; તરતનું જન્મેલું ખરચું ; વાવણી કરવાને તૈયાર ફીધેલી જમીન. Subs. The womb ; a pregnant woman ; fetus, embryo ; a new-born child ; ground prepared for sowing. Per. آبستہ

જ્યુદ્ધસ અ-ખસીઅ, a-basīm. વિ० નાખુશ, આનંદી નહીં ; ના-સવાદ. Adj. Not cheerful—jovial ; tasteless. Contrast Per. سسیم

જ્યુદ્ધસ અ-ખસીભી, a-basīmī. ના० Subs. ઝશી—આ-નંદ વગરની હાલત ; સવાદ વગરનું તે ; દલગીરી. Subs. State of being not cheerful—jovial ; tastelessness, sorrow.

જ્યુદ્ધસ અ-ખસીભીતુમ, a-basīmītum. વિ० ઘણોં ઉદાસ—દલગીરી બરેલો. Adj. Most melancholy—sorrowful. Corrupt form of જ્યુદ્ધસ

આસર આસર, assar. ના० એતી, ખુરજગરી. Subs. Agriculture.

દાહાડાની અભેવેસુલેમ, aēvēsrūsrēm. ના० દાહાડાની ઓથી ગેહનું નામ છે. Subs. The fourth sub-division of the day.

આઈન આસીન, આઈયેન. âsîn. âiyêñ.

આસીન આઈઈન, asin, âiñ. } See આઈન.

સે-ખીના, sê-bînâ. ના० ત્રણ માસ—મહીના. Subs. Three months.

ખાએ-વાએ, khâē-vâē. ના० પરેદાનું બેહું. Subs. The egg of a bird.

દીનાર અગ-દીનાર, ag-dînâr. ના० ખરાખ—ખોટો દીનાર—સીક્કો. Subs. A false *dînâr* (a coin). Comp. દીનાર = Av. دینار; دینار = Av. دینار, Sans. दीनार.

સવાર અ-સંવાર, અસ્વાર, a-sanvâr, asvâr. ના० સવાર, ધોડા ઉપર બેસીને હાંડનાર. Subs. A trooper, a rider.

અસ્વાર આસે-ખેરદ, âsnê-khêrad. ના० See અસ્વાર. âsnîd-khêrad.

અસ્પંદીઆર Asbandîâr. ના० ઈરાનના ક્યાની પાદશાહ શુસ્તાસ્પનાં છોકરાનું નામ, કે જેને “તેહમતન અસ્પંદીઆર” બી કહેછે. Subs. The name of the son of Gushtâsp, the Kayânian king of Persia—otherwise known as *Têhemtan Aspandiâr*. Comp. અસ્પંદીઆર

આસ્તીન આસ્તિન, આથન, âsîn, âyan શાં લોટું. Subs. Iron.
Comp. Pehl. ۱۲۳

આસ્તીન આસીનીન, âsînîn. વિં લોટાતું અનાવેખું, લોટાતું.
Adj. Made of iron, iron. Comp. Av. ۱۷۲-લુણા, ۱۷۲-લુણા-

અયસ્તીન અયસ્તીનિન, ayasnîn. See ۱۷۲- âsînîn.

ક્ષાસીનેદ અસીનેદ, khasînêd. ક્રિં બીહે, ધાસ્તી રાખે; સુકું.
V. May fear—dread.

હેચિનેદ હેચિનેદ, haêchînêd. ક્રિં સુકાવે; સુકાએ. V.
May dry; may be dried. Comp. Av. Rt. ۱۷۲

હેચિનેદ-હોમનાદ હેચિનેદ-હોમનાદ, haêchînêd-hômanâd.
ક્રિં સુકાયું હોએ; સુકાયું હોએ. V. Might have dried,
might have been dried. Comp. Av. ૪૩-૪૩

આસ્તીદ આસ્તીદ, âsnîd-khêrad. નાં જતી અ-
ક્કલ. Subs. Natural intelligence.

આસ્તીદ આસ્તીદ, âsnîdê. See ૪૩-આસ્તીદ આસ્તીદ-khêrad.

માલ્કા આસ્તીદ-માલ્કા, âsnîdê-malkâ. નાં જતી
અફક્કલ રાખનાર. Subs. Possessor of natural
intelligence (lit.).

આસ્તીદ આસ્તીદ, âsnîdê. વિં કમાલીઅત પાખેલો, નાભીસું.
Adj. Accomplished; first-rate, excellent.

આશીનગર આશીનગર, âsingar. નાં લોહાર. Subs. A black-
smith. Per. آنگر

આગ-દીન, ag-dîn. નાં બદ્દીન, જુદી દીન. Subs. A
bad religion; a different creed.

આઈચેન, આસ્તીન, *âîêna*, *âsîn*. નાં આરસી, આઈનો.

Subs. A mirror, a looking-glass.

આઈન, અયસન, આસ્તીન, *âîñ*, *ayasan*, *âsîn*. See
આસ્તીન.

આ-દીનાન, *a-dînân*. નાં દીન વગરનાં. Subs. Ir-
religious persons. Per. بીડિનાન

અગદીની, *agdînî*. વિં ખરાખ—જુદ દીનને લગતું.
Adj. Relating to a bad—foreign religion.

આસ્તોદાન, *astôdân*. નાં સુવેલાં ભાષાસના હાડકાં
રાખવાની જગા. Subs. A repository for bones
of dead bodies.

આઈચેન-વર, *âîênen-var* નાં લોટાની કગરસ. Subs.
Particles of iron.

આયનગર, *âyangar*. See આયસિંગર.

આસ્તાર, *âsnatâr*. નાં મોબેદનો એક પંથ જેનું
કામ નાહાન નહવાડવાનું હોયે છે. Subs. An order of
Mobeds whose business is to administer ablution
for purposes of sanctification. Comp.
Pehl. آસાર.

આસુદન, *âsudan*. કું આશાઓશ લેવી, આરામ
લેવો. To take rest, to repose.

આસીન-પેતાર, આઈચેન-પેતાર, *âsîn-pêtâr*,
âiyênpêtâr. નાં લોહાર, લોહોકું ઓતનાર. Subs.
Blacksmith, iron-founder.

ાશીન-પતગર આશીન-પતગર, *âśin-patgar*. See **ાશીન** *âśin-pêtâr*.

ાશીન અસીનમ, *asînam*. કિં ધોઉં, કરું. V. I may wash —do.

ાદ્ય અ-દકીઉર, *a-dakîur*. વિં અપવિત્ર, નાપાક, પરહેજ-ગાર નહીં. Adj. Impure, unholly, impious.

ાયસ્ક અ-યસ્ક, *a-yask* વિં નીરોગી, તનદરોસ્ત. Adj. Free from disease; healthy.

ાયસ્ક દો-યસ્ક, *do-yask*. એ દરદ. Subs. Two diseases. Comp. Av. *ાયસ્કાયસ્ક*

ાયસ્ક અ-સેજ, અ-સીજ, *a-sêz*, *a-sîj*. વિં નાશ નહીં પામે તેવું, હેશનું, અમૃત. Adj. Imperishable, eternal; immortal. Comp. Av. *ાયસ્કાયસ્ક*

ાયસ્ક આયસ્ક, *âsêf*. નાં સુલેમાનના વડા વળું નામ. Subs. Name of the grand *vizir* of Solomon. Comp. Av. *ાયસ્ક*

ાયસ્કાયસ્ક અ-સીજ-ઓમન્દ, *a-sîj-ômand*. See **ાયસ્ક** *a-sêz*, *a-sîj*. Comp. Av. *ાયસ્કાયસ્ક*

ાયસ્કાયસ્ક અ-સીજણી, *a-sîjashnî*. નાં નહીં નાશ પામે તેવી હાલત, હેશણી. Subs. Imperishableness, eternity.

ાયસ્કા અ-સેજ, *a-sêzî*. See **ાયસ્ક** *a-sêz*.

ાયસ્કાયસ્ક અઈવિસ્રેમ, *aîvîsrêm*. See **ાયસ્ક** *aêvas-rûsrêm*.

ાયસ્કાયસ્ક અ-સેજદન, *a-sêzîdan*. કિં ચાલુ ન રાખું, નાખાયક થવું, હટીજવું. V. To discontinue, to recede —retreat, step back; to become unworthy.

જીવતું અ-સેજની, a-sêzashnî. વિ. મોત વગરનું, હમેશા જીવતું. Adj. Deathless, ever-living.

જીલું અ-સેજિદ, a-sêzid. કિ. નાલાયક થયું. V. Became unworthy.

જીજું અ-સેજ-તન, asêz-tan. ના. વગર મોતનું તન. Subs. A body not subject to decay or liable to perish.

જીડું અ-સીજગ, a-sîzag. વિ. દુઃখ—સખી વગરનું. Adj. Free from pain—hardship.

જીદું અગ-દીદ, ag-dîd. ના. ખુરી નજર ; અરાન નિષા. Subs. An evil eye; a wicked purpose—design.

જીડું અભસ્ત, abast. ના. તોરેગ (ઈઆને લીંખુની અતના એક કુળ) નો ગર—માવો. Subs. The pulp of a citron. Comp. Per. ابست، ابستر، ابستا

જીડું અભસ્ત, abast. ના. જખત ગોસ્ત કે ને હજમ થતાં ધણો વખત લાગેછે. અને તેથી માંદાને તુકસાન પોંછાયે છે. Subs. Tough meat which is hard to digest and injurious to the stomach.

જીદું ઝેજિદ, khéjid. ના. ક્રીકર, ચિન્તા, અદેશો. Subs. Care, anxiety, solicitude.

જીદું ઝેસ્ત, khést. See જીદું khêshht.

જીદું સગ-દીદ, sag-dîd. ના. કુતરાની નજર ; કુતરાનું જેવું ; સગદીદ. Subs. Sight of the dog ; to be seen by the dog ; Sagdîd. Comp. Per. سک + ہید

જીદું જે-સત, se-sat. સંખ્યા. વિ. નષ્ટસો, 300. Numer. Adj. Three hundred, 300.

અંગેનોતી, aê-gêtî. ના० આ દુનિયાં—પૃથ્વી. Subs.
This world—earth.

અવસ્તા, abastâ. ના० કેતાખતું ખચાન, અવસ્તા.
Subs. The description of a book, the *Avesta*.
Comp. Per. استا، وستا، ابستا

અસ્તાદ, a-êstâd. કિ० નહીં હતો ; નહીં ઉબો
રહ્યો. V. Was not ; did not stand.

અસ્તાદન, a-êstâdan. કિ० ઉલું—ખરું—દ-
ટાર નહીં રહેવું ; પાછું હડવું. V. Not to stand, not to
be upon the feet in an erect position ; to step
back. Contrast Per. ایستادن

અસ્તે, abastê. ના० જસુસ, બોમીઓ ; છુપો કાસદ,
ચાપલુચી કરનાર. Subs. A spy, a guide ; a secret
emissary, a flatterer.

ખેસ્ટે, khêstê. See **ક્હેસ્ટે** khêstê.

એસ્ટેદ, êstêd. કિ० છે ; હોય ; ઉબો થાય. V.
Is ; may be ; may stand up.

અજસ્તે, a-jastê. ભૂ० કુ० નહીં પોંહાચેલું—પુરેલું ;
મેલવ્યા વગરતું. Past partic. Not reached, not
acquired.

આસુનીનેદ, âstunînêd. કિ० જેએ ; નજર કરે ;
ધ્યાન આપે. V. May see—look at ; may pay
attention to.

અદસ્તોખર, a-dastôbar. વિ० રજ—હોકમ વગર ;
ધરમના કાચેદાથી ઉલદું, રજ—હોકમ નહીં આપનાર, નાખશ-

વાખેદા પ્રમાણે નહીં. Adj. Without permission, mandate; contrary to the religious law— injunction, not giving permission—license— unpleasant; not according to one's promise.

Comp. Per. **નીડસ્તોર**

અ-દસ્તોભરી અ-દસ્તોભરી, a-dastôbarî. ના० ૨૯ વગરની હાથત, ધરમના કરમાન વગરની હાથત, મેરવાન ખીપણું. Subs. State of being without permission; state of being contrary to the religious injunction; illegality.

અ-દસ્તોભરીહા અ-દસ્તોભરીહા, a-dastôbarîhâ. કુ० ૨૦ ક૧- યદાથી ઉલટી રીતે; ધરમના કરમાનથી ઉલટી રીતે. Adv. In violation of law; in opposition to religious injunction.

અ-બસ્તન અ-બસ્તન, a-bastan. કુ० નહીં ખાંપતું; છુદું રાખતું; ખંધ—દબાખાં નહીં રાખતું. V. Not to bind, to let loose; not to put under restraint. Contrast Av. **રસ્ત**, Sans. કન્ય, Per. بستن

અ-કસીદન અ-કસીદન, khasîdan. કુ० ચાવતું; ખાંતું; બીંઠું કરતું; લુંજતું; ખીણીતું; ખુદું—જુનું થતું. V. To masticate; to eat; to moisten; to bake; to be afraid; to be old. Per. خسیدن

અ-દસુર અ-દસુર, a-dastûr, વિ० હોકમને નહીં માનનાર; ધર્મ- શુરૂ—દસુર વગરતું. Adj. Refusing to obey; without any religious preceptor—Dastur.

આસ્ત-વર, aîsta-var. વિ० સુલેહ—સંપત્ત બારેણું;

શાન્તીવાખું. Adj. Peaceful, calm, quiet, undisturbed.

૩૧૪૭ સે-સેતોર, sê-sêtôr. ના० ત્રણ ભારખરદારી અનવર, ત્રણ ચોપગાં અનવર. Subs. Three beasts of burden; three quadrupeds. Comp. Av. ૩૧૪૮૧૬, Per. سرستور

૩૧૪૮૨ અખસ્તે, abastê. See અખું abastê.

૩૧૪૮૩ ખેસ્તે, khêstê. વિ० એક ઈટ—ઈટરડીના જેટથું—પરમાણનું. ના० એક ઈટરડી. Adj. Of the size of a brick. Subs. One brick.

૩૧૪૮૪ ખેસીદે, khêsidê. ભૂ० કું ખું થખેલું ; બીનું છીધેલું ; જુનેલું ; ખાધેલું, ખીધેલું. Past partic. Become old ; moistened ; baked ; eaten ; afraid. Comp. Per.

હસ્પિદે

૩૧૪૮૫ અ-ખસ્તગી, a-bastagî. ના० નહીં બાધેલું તે, દીલા-પણું, ખોલ્યું થતું, છુંદું થતું. Subs. State of being unbound ; looseness, opening, unclosing.

૩૧૪૮૬ અઈસમ, aîsam. વિ० નરમ, નાજુક, પોચું, નખલું. Adj. Not hard, tender, soft, weak.

૩૧૪૮૭ અએસમ, aësam. ના० ખાલવાનાં લાકડાં ; સુખિં. Subs. Fuel ; sandalwood. Av. ૩૧૪૮૭ = Sans.

ઝઘ = Per. Av. Rt. جِزْم = Sans. Rt. 燒 = To burn.

૩૧૪૮૮ અસીમ, asîm. વિ० આશ્ર્વં પાખેલો ; ખહાવરો થઈ ગાખેલો. Adj. Amazed ; stupefied, confounded. Comp. Per. سراسيم، اسمرا سيم

કુદ્રમ અસીમ, asīm. ના० પથ્થર. Subs. A stone. Comp.

Av. સંસ. Sans. અર્દમન.

કુદ્રમ અસીમ, આસીમ, asīm, âsīm. ના० એક મોટા ભરતભાનો ખેતાખ છે, કે જે અરદા વીરાક્ષને આપવામાં આવ્યો હતો. Subs. A title of high honour given to Ardâ Vîrâf.

કુદ્રમ આઈઓમ, âiêm. ના० દહાડા ; વખત ; હીંગામ. Subs. Days ; time, season.

કુદ્રમ આએસમ, âesma. See કુદ્રમ આયેશ્મા.

કુદ્રમ આસીમ, અસીમ, âsīm, asim. ના० આસમાન, આડાશ ; ઇપું. વિ० ઇપેરી. Subs. The sky, heavens ; silver. Adj. Silvery. Comp. Per. سیم

કુદ્રમ આસીમ, âsīm. વિ० ઉંચું, વખાણવા એગ, ખુલ્લેરગ, ભરતભાવાલું. ના० અટા દરજનો ભાષસ ; શિક્ષાગુર. Adj. Elevated ; praiseworthy ; of an exalted station. Subs. A man of an exalted position ; the principal or head of a school.

કુદ્રમ એસમ, êsam. કું હું ધોઉં, પાડ કરું. V. I may wash—purify.

કુદ્રમ હેસમ, hêsam. See કુદ્રમ હેશમ.

કુદ્રમ આસીમ-ગેરાન, âsīm-gêrân. ના० ઇપું ગાલનારા—સાક કરનારા ; સોનીઓ. Subs. Those that fuse—purify silver ; silversmiths.

કુદ્રમ આસમાન, âsmân. ના० આસમાન ; (રૂ) મા રોજનું નામ ; ખોદાતાખાની એક શક્તિનું નામ. Subs. The sky,

heavens ; the 27th day of every month ; one of the powers of God. Comp. Pehl. ۲۷، Av. ۲۷، Per. آسمان

શ્રીમતી એસીમી, ésimí. વિ ૦ ખાલવાનાં લાકડાં—કાઈને લગતું ; ઈધણ—કાઈ—સુખડને લગતું. Adj. Pertaining to dry wood for burning ; pertaining to sandal-wood.

શ્રીમતી આસીમીન, âsîmîn. વિ ૦ ઇપેરી ; ઇપાના જેણું. Adj. Silvery ; like silver. Comp. Per. سیمین

શ્રીમતી અએસમ-ગુન, aêsmâ-gûn. વિ ૦ ઇપાના રેગનું. Adj. Having the appearance of silver.

શ્રીમતી અએસીમીન, aêsmîn. વિ ૦ ઇપેરી. Adj. Silvery, made of silver. Per. سیمین

શ્રીમતી અસીમીન, asîmîn. વિ ૦ પથરનું ખનાવેણું ; પથરના જેણું. Adj. Made of stone ; like a stone.

શ્રીમતી અસીમીન-પેસીદ, âsîmîn-pêsid. વિ ૦ ઇપાંથી શીંગારેણું, ઇપાંથી બરત બરેણું. Adj. Decorated—embroidered with silver. Comp. Pehl. ۱۴۳۷ = Av. Rt. ૩૩ = Sans. પિશા = to decorate.

શ્રીમતી અ-યદમન, a-yadman. વિ ૦ હાત—ટેકા વગરનું. Adj. Having no hands (lit.) ; unsupported.

શ્રીમતી અસદમન, as-daman. ના ૦ વાધ. Subs. A tiger.

શ્રીમતી એસમ, ésam. See શ્રીમતી એસમ.

શ્રીમતી અસીમે, asîmê. વિ ૦ આશ્વર્ય થાએલો ; બાહાવરો થઈ ગાએલો. Adj. Astonished, stupefied, confounded.

آسیم گاران آسیم-گاران, āsim-garān. See **آسیم گیران**.

ہے سما تان ہے سما-تان, hēsma-tan. نا० گوسا—کوڈھواں آدمی. Subs. A passionate man.

آسیم پاتگاران آسیم-پاتگاران, asīm-patgarān. نا० یپانے گالنارا—سائک کرنارا. Subs. Those that fuse—purify silver. A.v. **آسیم** Sans. अद्मन्.

آگر آ-گر, a-gér. ۶۰ رنگ و گردن; آکار و گردن. Adj. Colorless ; shapeless.

آدےर آ-دेर, a-dér. ۶۰ لامبا و بخترن نہیں تے; ٹھاڈا و بخترن بنه لئے; ہبھاشان۔ Adj. Not long past ; of late occurrence ; recent. Contrast Per. **اسید**

آسدار آسدار, asdar. See **آسدا من**.

آسیر آسیر, asir. نا० کوئی, بندی و ایوان ; گولابی. Subs. A prisoner, a captive ; a slave. Per. **اسیر**

آسیر آ-سیر, a-sir. ۶۰ نہیں پرایا لئے—توب م ایسے لئے ; آسنتے اپنی. Adj. Not satiated—satisfied ; discontented. Contrast Per. **سیر**

آسےر آسےر, asér. ۶۰ آگلیت، بے شمار ; بیشنج. Adj. Countless, innumerable ; excessive.

آسباری آسباری, asbarī. ۶۰ سے ۷۱ آیا لئے، سماں ایسے لئے ; پوری. Adj. Concluded, terminated ; complete. Comp. Per. **اسپری**, اسپری

سے سارے شو سے سارے شو, sē-sarēshutē. ۶۰ ایک تیسرا، تیسرا۔ Adj. One-third ; a third part.

આંગ

આંગ અચેહુન, aēdūn. કું અં એ રવેશો, એ તરેહ, એવી રીતે, એ પ્રમાણે. Adv. In this manner—way, accordingly. Per. યિડુન।

આંગ અગેન, અદીન, agēn, adīn, ઉભયાં અં પણ ; કું અં જે ; અગર ; ત્યારે ; જ્યાંસુધી, તે ઉપરથી, તે વખતે, એ રવેશો. Conj. But. Adv. If; then ; as far as, thereupon, at that time, in this manner.

આંગ અ- દુઈ, a-duī. નાં બેક્રેબ ; ખોદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ. Subs. One who is not deceived ; one of the names of the Almighty Creator. Comp. Av. આંગલું

આંગ અ-બીન, a-bín. વિં નહીં જેનાર ; જહેર નહીં ; છુપું, ખાનગી. Adj. Not seeing; not apparent—clear; secret, private. Comp. Per. نابیان

આંગ અભીન, ખખીન, abín, khabín. નાં મરદ—પુરુષની છુપી હંડી—અવયવ. Subs. *Pudendum viri.*

આંગ અસુ, આસુ, asu, ású. વિં છુદું, ઓલાહુદું, એક બોરદ, એક જગાએ. Adj. Separate, apart, aside ; in one place.

આંગ આઈઈન, આઈયેન, આઈએન, áiin, áiēn, áiyēn. નાં એક ગામનું નામ છે. Subs. Name of a village-town. See આંગ એસા.

આંગ આદીન, આઈન, ádín, áîn. નાં ઉપમા, દાખલો, દખીલ, આરાઓશ ; રશમ, આદત, એક ગામનું નામ છે. Subs. A simile ; an example, an instance ; argument ;

ornament; usage, habit; name of a village—town.

આયન આયન, ાયન. ના० ધાતુ, ચાલ, રશમ, કાખેદો, ટેન. Subs. Metal, custom, usage, a rule, a habit. Av. અયન = Sans. અયન = Per. آئین

ખાએ ખાએ, khaê. ના० માધલીના ટેડા — ગરભ. Subs. The spawns of fish.

અભેના અભેના, aêñâ. ઉભયા० અ० અથવા, યા. Conj. Or, either.

અ-દીના અ-દીના, a-dînâ. ના० ગેરઈનસાક ; બેદાદ, જુલમ. Subs. Injustice, iniquity ; tyranny.

અસ્નીય અસ્નીય, asniya. વિ० દહાડને લગતું, ના० હીંગામ. Adj. Relating to a day (lit.). Subs. Season, time. Av. અસ્નીય

આસના આસના, âsnâ. વિ० અહેર, ખોખ્યું ; પ્રભિષ્ઠ, ચાલાક, હુશિયાર. Adj. Apparent, open ; generally known ; nimble, intelligent.

દો-શનેહ દો-શનેહ, dô-sanêh. ના० બે કટકા — અટકા — અ-પાઠા ; બે હથિયાર. Subs. Two strokes—stripes ; two weapons. Prohib. ન + નું, નું, નું, નું = Av. નું Av. Rt. નું = Sans. શ્રદ્ધ.

અસ્નીય અસ્નીય, asniya. વિ० See અસ્નીય asniya.

અ-સંગી અ-સંગી, a-sangî. વિ० બાર વગરતું, હલકું. Adj. Not heavy, light. Prohib. ન + નું, નું = Per.

سنگين

મુખ્યમાં આઈનહા, âinhâ. ના० હીંગામ, વખત ; મોસમ. Subs.

Season, time ; a recurrent period.

મુખ્યમાં દો-સનેહ, dô-sanêh. See દો dô-sanêh.

મુખ્યમાં હીવહા, hîvhâ. ના० ખરાણી, તુકશાન ; ગેરક્ષાયદો ; તોઠો. Subs. Evil ; harm, injury ; disadvantage ; loss.

અડનિયમાં અ-દીના-ઓમંદી, a-dînâ-ômandî. નિ० ગેરઈ-નસાકી બરેખું ; જીલભી, બેદીન. Adj. Unjust, unfair, despotic ; irreligious.

અડનિયમાં અ-સોખરીગી, a-sôkhrîgî. ના० સોરખ નહીં, રાતી છાંટ—રંગ વગરતું. Subs. Want of redness, want of a red tincture.

મુખ્યમાં દો-સનેહ, dô-sanêh. See દો dô-sanêh.

મુખ્યમાં અ-દીનાઈ, a-dînâî. ના० ગેરઈનસાકી ; બેદીની. Subs. Injustice ; irreligiousness ; ungodliness.

મુખ્યમાં અ-સુદીએ, a-sûdiê. નિ० ખીનકાએદે, કાએદાકારક નહીં તે. Adj. Disadvantageous, unprofitable, not lucrative. Comp. prohib. ન + એ = Av.

મુખ્યમાં Av. Rt. એ = Per. سود

મુખ્યમાં અ-દીનાઈહેદ, a-dînâîhêd. કિ० બેઈનસાકીખે.

V. May suffer injustice.

મુખ્યમાં અ-દેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. ના० દેવને નહીં મા-નનારા ; ખુતપરસ્ત નહીંતે ; એકજ ખોદાને માનનારા. Subs. Those that do not worship *Dêvs* (i. e. evil spirits) ; non-idolators ; believers in one true God. Av. માનનારા

અદ્ધારું આ-દીનાન, a-dînâñ. ના० દયાનત—પ્રમાણીકપણાં વગરનાં—દીન વગરનાં ભાષસો. Subs. Faithless—dishonest—irreligious persons. Per. **દીનાન** આઈનાન, âinâñ. ના० ઉપમાઓ, દાખલાઓ. Subs. Similes, examples, instances.

હિબવંદ હિબવંદ, hibvand. ના० પાહાડ—પર્વતનું પાણી. Subs. Mountain water.

યસ્નાન અસ્નાન, યસ્નાન, asnâñ, yasnâñ. ના० આરાધના—ઘંદળી કરનાર ; પુંજનારા. Subs. Those that invoke—put up prayers ; worshippers.

અસુઆન અસુઆન, asûñâñ. plural of **અસું** asû—which see.

અદીન-ખોહ, adîn-khôh. ના० એવી ખાશીઅત. Subs. Such a nature—habit.

અદીન-ખોહ, a-dîn-khôh. વિ० વગર દીનની ખાશી-અતનું. Adj. Not of a religious mood—nature.

હિબવાન્ત હિબવાન્ત, hibvânt. See **હિબવંદ** hibvand.

આ-દીનાક, a-dînâk. વિ० એટીન, કાકર, ઈનસાક વગરનું. Adj. Irreligious, infidel ; unjust. Comp. Per. **દીનાક**

અ-શુક્તન અ- શુક્તન, a-sûkhtan. ક્રી० નહીં ખલતું—પ્રકાશતું.

V. Not to burn, not to shine. Prohib. - + **શુક્ત**

= Av. Rt. શુક્ત = Sans. Rt. **શુક્ત** = Per. سوختن

અએવાર, aêvâr. ના० સૂર્ય અસ્તાપામવાનો વખત ; સમીંસાંહાંજનો વખત. Subs. The time of sunset ; the evening.

અસ્વાર asvâr. ના० ધોડા ઉપર સવારી કરનાર ; પેહુલવાન, લડાયક. Subs. A rider ; a hero, a warrior. Comp. Per. اسوار

દો-દીનાર, dô-dinâr. ના० બે દીનાર. Subs. Two dinars. Comp. Av. دو دینار

આસન-ખેરદ, âsna-khêrad. ના० જતી—ખુદરતી અક્કલ—ખુફ્ફિ. Subs. Natural intelligence. Comp. Av. آسان خرید

આસને-ક્હેરદ. આસને-ખેરદ-ઓમનદી. âsnê-khêrad-ômandî. જતીઅક્કલ બરેખું. Adj. Possessing natural intelligence.

અસ્વાર-તર, asvâr-tar. ના० વધારે જરસ રીતે સવારી કરનાર. Subs. A more skilful rider.

આધાન, ayang. See ૨૦૦ ahân, âhan.

આ-શુદ, આસોગ, a-sûd, âsôg. નિ० લુખું નહીં તે, ધરા-એખું, તૃમ થએખું. Adj. Not hungry, eaten to one's full, satisfied. Prohib. + ૨૦ = Av. નખું = Sans. કુષ, કુધા.

અએ-ગોશ, aê-gôsh. ના० એક કાન. Subs. One ear. Comp. ૨૦ = Av. ૨૦૦ + ૨૦ = Av. ૨૦૦૦૦૦ = Per. گوش

અગીન-શ, અદીન-શ, અદીની, aginash, adinash, adinî. કિ० અ० જ્યારે તે ; પણ—એ તે, ત્યારે તો તેનેબી, તેને લીધે. Gram. particle. But, if he (lit.); then he, when he ; even to him ; on that account.

અડીન-શ, અગેન-શ, adina-sh, agêna-sh. કિ० અ०

દ્વિ સર્વો ત્યારે—તે પ્રમાણે—તે ઉપરથી તેને, adv. + pron.
Then to him, thereupon to him, accordingly
to him. (Comp. adv. + એ pron. suf. of 3rd pers.
sing.)

અલાંગ આ-દીની, a-dînî. વિં ધેરવેલા, કાયદા—રીત પ્રમાણે નહીં,
દીન વગરનું, અધરભી, દુરાચારી. Adj. Not according
to established principles or customs; irreligious,
impious, following evil practices. (Comp.
એ + એ = Av. શાસ્ત્ર + એ sign of adj.).

અલાંગ આ-સનશ, a-sanash. વિં તુકશાને—તંગી—અઆન
વગરનું. Adj. Free from harm—want—injury.

અલાંગ આહની, âhanî. વિં લોઠાતું; લોહાડાંની બનાવટનું. Adj.
Consisting of iron ; made of iron.

અલાંગ દો-સનેહ, dô-sanêh. See અલાંગ dô-sanêh.

અલાંગ આઈનીહા, âinîhâ. કું અં એવી રીતથી ; નાં આ-
એનાઓ. Adj. By such ways—means. Subs.
Mirrors.

અલાંગ અએવગહન, aêvagahan. નાં કુસ્તી. *Kushti.*

અલાંગ અગીન-શાન, agîn-shân. કું અં + સર્વ, જ્યારે
તેઓ પણ—એ તેઓ ; ત્યારે તેઓ. Adv. pron. But if
they ; then they (lit.), when they, thereupon
they. Comp. એ adv. + એ pron. suf. of 3rd pers.
plu. See અલાંગ agînash.

અલાંગ આઈનશને, âinashnê. નાં રોનક—શિંગાર કરવો.
Subs. Adorning, decorating.

અલાંગ આ-સનશની, a-sanashnî. See અલાંગ a-sanash.

અસનજનેવકર અ-સનજને-વકર, a-sanazhnê-vafar. ના० ખરક-
કરાંતું નહીં વરસતું—પડતું. Subs. No raining of
snow or hail, no falling of snow. Prohib. ~ +
અન = Av. અનુભાવિત Av. Rt. અનુભાવ Sans. Rt.
સ્નિહ + અન = Av. ફાલી Ay. Rt. ફાલી Sans. Rt. વણ.
અગેનીઆવ અગેનીઆવ, agêniâv. ના० મગજનું લોહી. Subs.
Blood of the brain.

અસુભાર અસોભાર, અસુભાર, asôbâr, asubâr. See અસુભાર
asuâr.

અસુદારી અ-સુદારી, અ-સરદારી, a-sudârî, a-sardârî. નિ०
વગર ધણીઆતું, સરદારી વગરનું, અધિપતિપણાં—માલેકી—
સત્તા વગરનું. Adj. Having no owner—leader,
state of being without mastery—command—au-
thority, state of being without an editor—owner.
Prohib. ~ + અન = Av. સર્વારી = Per. سرداری

અસુભારી અસુભારી, asubârî. સવારી કરવી; Subs.
Riding upon.

અસુભારીદન અ-સુભારીદન, a-sûbârîdan. ક્રિ० નાદ્વિષેદ થતું.
નાદ્વિષેદ થવી, આશા બછ થવી. V. To be disappoint-
ed—despaired, to be hopeless.

અદીની અ-દીની, a-dînî. ના० એદીની, જ્ઞાદીની. Subs.
Irreligiousness; belief in a foreign creed.
Comp. Per. ي ديني

અસ્નીએ, asniê. ના० દાહાડો, દિવસ. Subs. A day.

અસુસ, asus. ના० અતા, ચુનાહ, જુલ. Subs. A
crime, a fault, a sin; an error.

અસુદી આ-સુદી, a-sudī. વિ. નુકશાનકારક, કાયદા— હંસથ—

નકા વગરનું. Adj. Harmful, disadvantageous, unprofitable. Contrast Per. سود مند

અસંગી આ-સંગી, a-sangī. See અસંગી a-sangī.

મેળણું જે-ગોખની, sē-gôbashnī. ના. તથે વચન, યાને

'મનશની,' 'ગવશની' અને 'કુનશની.' Subs. Three words (i.e. manashnī, gavashnī, and kunashnī).

અદીનિગાન આ-દીનિગાન, a-dînîgân. ના. દીન—પર્યા વગરના

લોકો; મહન્યબ નહીં પાલનારાઓ. Subs. Irreligious persons; infidels.

અસુખશે અસુખશે, asubashnē. ના. ભલીજનું, બેલઈ જગ્યું;

સામેખ થતું. Subs. Mixing up, becoming familiar; associating with,

અસ્તુદુઃ આસોગશે, âsôgashnē. ના. ખાધા વગર રેહેતું.

Subs. Abstaining from food.

અસ્તુક્રાદ આસ્તી-એરદ, âsni-khêrad. ના. See અસ્તુક્રાદ

âsnakêrad.

અદેવયસ્નાન આ-દેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. ના. યુતપરસ્તો નહીં

તે. થનદાં પ્રસ્તો. Subs. Worshippers of God; non-believers in Dêvs (evil spirits); non-idolators.

અગનીન agnin. કિ. અ. એક ખારગી; એકદમ;

એટથું છતાં. Adj. From one point of view, in one sense; at once; notwithstanding.

આઈનીન, âinin. ના. રૈલાં, રસમ, રિંગાર; આખર,

માન, મરતથો. Subs. Mode, usage, decoration; honour, respect, dignity.

આહનીન, áhanin. See અહનિન, áhanî.

અદીનિનદ, a-dinîad. કિં તેઓ નહી આપે. V.

They may not give (something).

આઈયનીન-ગુન, áiyânin-gun. વિં લોહોડાંના રંગતું ;
લોહોડાં જેવું સખ્ત. Adj. Iron-colored ; hard as iron.

આઈયનીનીન, áiyânîmin. See અહનિન, áhanî.

આઈયનીન, áiyânin. See અહનિન, áhanî.

આ-સોઈન, a-sôîn. વિં કંજ—લાહી—સરસતું નહી
બનાવેલું. Adj. Not made of starch—paste, not
made of glue.

આ-દીની, a-dîni. વિં અધરમી. Adj. Irreligious.

ખસ્વેદ, khasvêd. કિં બીહે, ડર કરે. V. May
dread—fear.

આસ્નિદાર, ásnidâr. નાં મોબેદોનાં એક પંથતું નામ
જેવું કામ નાહાન નહવાડવાનું હોય છે. Subs. An order
of Mobêds whose business is to administer
ablution for purposes of sanctification. Comp.
Av. આસ્નિદાર, Pehl. આસ્નિદાર

આ- દીનીદાન, a-dînidam. કિં અં અધરમી થતું ;
પોતાની દીન તળ હેવી. V. To be irreligious ; to
apostatize.

આસુગ-તુમ, ásug-tum. વિં ધાણુંં ધરાએલું. Adj.
Most satisfied, extremely satiated.

આસ્નિદે, ásnidê. વિં દાનાવ, શિખેલો, સમજ, શી-
આશો. Adj. Wise, learned, sensible.

આદુન, aêdûn. See અહનિન, áhanî.

અદીન, adin. કિં અં ત્યારે, તે ઉપરથી, એ, વળી, હીઆં, નેઆરે, એ રવેશે. Adv. Then, consequently ; if ; also ; here ; when ; in this manner.

અદીન, a-din. વિં દીઆંનત વગરનું, અનીતિવાલું, બેદીન. Adj. Irreligious, immoral, dishonest. Per. બી ચિં

અભીન, abîn. વિં હમેલદાર. Adj. Pregnant.

અબીન, a-bîn. See અ a-bîn.

અઈન, âîn. See અસાં âsâ.

અઈઈન, âiin. કિં અં એ રવેશે—રીતે. Adv. In this way—manner.

અઈએન, આહન, âiêñ, âhan. See અસાં âhan.

અચીન, âchin. નાં ચીન દેશના લોકો, ચીનાઓ. Subs. The Chinese.

આદીનો, âdinô. નાં ખ્રીસ્તીઓનો ખોડા. Subs. The scripture name of the Supreme Being.

આસીન, âsin. નાં વિનંતી, કાલાવાલા, ઉપકાર, હેસાંન. Subs. Entreaty, earnest beseeching ; an obligation, a favour.

આસુન, âsun. કિં અં તે વખતે, ત્યારે, જ્યારે, તે ઉપરથી, તે માક્ક, પણ ; એ ; હજુર, હમણા, એ રવેશે. Adv. At that time, then ; when consequently ; according to that ; but ; if ; still ; now ; in this manner.

આજીનાક, a-jînâk. See આજીનાક a-jînâk.

આગુરાક, â-gurâk. નાં તે હાવનીમ. Subs. That. *Havanîm*.

અસુવાર અ-સુવાર, a-suvâr. See **અસુદારી** asudârî.

અસોવાર અસોવાર, asôvâr. See **અસ્વાર** asvâr.

દો-દીનાર દો- દીનાર, dô-dinâr. See **દો-દિનાર** dô-dinâr.

આસને-ખેરદી આસને-ખેરદી, âsnê-khêradî. વિ. જતી—ખુદ-રતી અકૂળને લગતું. Adj. Pertaining to natural intelligence.

અસનવદ, asnavad. ના. એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain. Comp. Av. **અસનશાન**

અદીનશ, આસુન-શ, adinê-sh, âsuna-sh. See **અદીનશ** adina-sh.

અદીનશાન, adin-shân. See **અગેનશાન** agêñ-shân.

આસુનશુન, આસુન-શુન, âsun-shun. સર્વો ત્યારે તેઓ. Pron. Then they (lit.)

અચે-ગોખાક, âê-gôbhâk. ના. એક સાક્ષી—સાહેદી. Subs. One witness.

આસનેદખેરદ, âsnêd-khêrad. See **આસનેદખેરદ** âsna-khêrad.

અ-દીની, અ- દીની, a-dînî. વિ. અધરમી, દીન વગરતું, બેદીન, દુરાચારી. Adj. Irreligious, ungodly, following evil practices. Comp. Per. **દીનિ**.

આહની, âhannê. See **આહની** âhanî.

આસનિદે, âsnîdê. See **આસનિદે** âsnidê.

અ-દીની-તગે, a-dînî-tagê. વિ. દીન—ધરમને લગતા બેસ—દીલસોજ વગરતું. Adj. Void of religious zeal—ardour.

અસ્નવદ અસ્નવદ-ગર, asnavad-gar. ના० ‘અસ્નવદ’ નામનો પાહાડ. Subs. The *Asnavad* mountain. Comp. Av. એસનવદ

અસ્નવદ આઈએને-વદાખ્તે, aiēnē-vadākhtē. ના० અ-કીમાં ગરમ કૃષેલું લોઢું; કોઈભી તાનેલી ધાતુ. Subs. Iron heated in a furnace; any metal heated to a red heat.

આસુનીન આસુનીન, âsunin. જે આચે, અગર પેણું. If this, if that (lit.)

અદીનીક અ-દીનીક, a-dīnîk. વિ० અધરમી. Adj. Irreligious.

અદેદુન, aēdūn. કુ० અ० એ રેશે. Adv. In this manner.

અસ્નવન્દ-કુંડરી આસ્નવન્દ-કુંડરી, âsnavand-kundarî. ના० એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

આસુન-ચ, âsuna-cha. ઉભયા० અ० એ ; લોપણ. Conj. If; however.

અ-સન્દે, a-sandê વિ० આણસુ નહીં; ચાલાક. Adj. Not idle ; active.

અસ્નવદ, asnavad. ના० એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain. Comp. Av. એસનવદ

આસુન-તુ, âsuñ-tû. જેવારે તું. When thou (lit.)

અસ્નવદ-ગાહ, asnavad-gâh. ના० ઓસ્તવાદ ગાથા ; બીજી ગાથાનું નામ. Subs. *Oshavad Gâthâ* (name of the second Gâthâ). Comp. એસનવદ, એસનવદ Pehl. ૩૮ ૩૫૫૮

૧૧૩।**આઈયેન-તન**, *aiyēn-tan*. વિ. લોદાના જેવા ખદન—શરીરનું. Adj. Of an iron constitution.

૧૧૪।**અ-દીન-તન**, *a-din-tan*. ના. અધરભી ભાષસત્તું શરીર, અધરભી ભાષસ. Subs. The body of an irreligious man, an irreligious man.

૧૧૫।**આસુન-તન**, *âsun-tan*. જ્યારે તન—શરીર. When the body (lit.)

૧૧૬।**અસન્દેહ**, *asandêh*. See ૧૩૨. *a-sandê*.

૧૧૭।**આસ્નિદિ**, *âsnidê*. See ૧૩૩. *âsnidê*.

૧૧૮।**આસ્નુદે**, *âsnudê*. ના. તેજ, પ્રતાપ, દયદબો. Subs. Lustre; grandeur, majesty, pomp.

૧૧૯।**આસ્નિદિ-ખેરદ**, *âsnidê-khêrad*. See ૧૩૪. *âsnidê-khêrad*.

૧૨૦।**અ-ગુમાન**, *a-gûmân*. વિ. શક વગરનું, બેશક, બેગુમાન. Adj. Undoubted; doubtless.

૧૨૧।**અ-થનુર**, *a-thanur*. વિ. કામઠાં વગરનું. Adj. Having no bow. Contrast. Av. દુઃખ, Sans. ધ્વન.

૧૨૨।**દો-સનુર**, *dô-sanûr*. ના. બે સ્નાયુ—રગ—નેસ. Subs. Two muscles—tendons, two sinews. Av. દુઃખ. Av. Rt. સુદુર = to extend, to stretch.

૧૨૩।**અદીવક**, *aએવક*, *adivak*, *aêvak*. સંખ્યા. વિ. ઓક. Numer. adj. One.

૧૨૪।**અ-સુક**, *a-sûk*. વિ. ખીનકાએદે, વગર હાસેલનું. Adj. Profitless, void of gain—advantage. Prohib. + ૧૩ Av. દુઃખ. Av. Rt. "

ગુણ આઈને, *âinê*. નાં રોનક, રવેશ, રીત. Subs. Elegance, beauty; custom; manner.

દ્વાદુઃખે દો-શુખે, દો-અવે, *dô-suê*, *dô-avê*. નાં બંને ભાજુ, બેદુ તરફ, બે ભાગ. Subs. Both sides, two sides, two parts. - = A.V. ૩૩૧૦ + ૧૧૮ = Per. سو، سو

દ્વાદુઃખે અગેન-ચ, અદીન-ચ, *agêna-cha*, *adina-cha*. See ૩૩૧૦ agêñ, adin.

દ્વાદુઃખે અગેન-ચ-શ, *agen-cha-sh*. અગર—એ તેભી. If he also (lit.)

દ્વાદુઃખે અ-સુજિદાર, *a-sujidâr*. વિં રોશન નહીં કરનાર—આપનાર. Adj. Not making bright; not giving lustre.

દ્વાદુઃખે અગેન-અત, *agêñ-at*. કું અં ત્યારે તું. Adv. Then thou (lit.)

દ્વાદુઃખે અ-સુદ, *a-sud*. વિં વગર ક્ષાયદાનું. Adj. Unprofitable. Contrast Per. سود

દ્વાદુઃખે અસુદ, *asud*. વિં નેકીવાળું; પવિત્રાઈ—પરહેજગારી ભરેલું. Adj. Virtuous; pious, devout.

દ્વાદુઃખે આસુદ, *âsud*. વિં સુખી; નીરાત; મેહેનતથી વેગલું. Adj. Happy; at rest; free from trouble-labour.

દ્વાદુઃખે અ-સુદાન, *a-sudân*. Plural of ૩૩૧૦ asud, which see.

દ્વાદુઃખે આસુદાન, *âsudân*. Plural of ૩૩૧૦ âsud, which see.

હસુદાન hasudân. ના० અદેખાઓ, એકલપેટાઓ.

Subs. Envious persons; selfish men.

અસુદાક અ-સુદાક, a-sudâk. વિ० ગેરક્ષાયદો કરનાર, તુકશાનકારક. Adj. Disadvantageous; hurtful.

આસનતાર આસનતાર, âsnatâr. See આસન ાસનિદાર.

અસુદારી અ-સુદારી, a-sudârî. વિ० સરદારી—સાહેભી નહીં બોગવતું; બીન ક્ષાયદાકારક. Adj. Not ruling, not exercising authority. Contrast Per. સરદારી

અસુદી અ-સુદી, a-sudî. See સુદી ાસુદી. Pâz.

અસુદી અ-સુદી, a-sûdî. See સુદી ાસુદી.

અસુદીનાક અ-સુદીનાક, a-sudînâk. See સુદીનાક asudâk.

અસુદીનીદન અ-સુદીનીદન, a-sudînîdan. ક્રિ० ક્ષાયદાકારક નહીં થતું, ગેરક્ષાયદો કરવો. V. Not to be advantageous; to cause disadvantage.

અસન્દે અસન્દે, asandê. See સન્દે ાસન્દે.

અસુદે અ-સુદે, a-sudê. See સુદી ાસુદી.

અસુદગી અ-સુદગી, a-sudgî. ના० ગેરક્ષાયેદો; તોણો. Subs. Disadvantage; loss.

અસંદગી અ-સંદગી, a-sandgî. વિ० સુસ્ત નહીં; ઠોક—વગર અક્ષલનું નહીંતે. Adj. Not lazy—indolent; not dull—senseless.

આસુદગી આસુદગી, âsudagî. ના० નીરાંતપણું, શાંતિ; સુખ. Subs. Rest, quiet; happiness. Per. آસુદગી.

અસનદગીહા અ-સનદગીહા, a-sandgîhâ. ક્રિ० અ० વગર કાહેલીથી. Adv. Not lazily—indolently.

આસુદગીહા, âsûdgîhâ. કું અં આસુદાપણાંથી,
સુખથી. Adv. With ease, happily.

અદુપ, adup. ઉભયાં અં યા, અથવા. Conjunc.
Or, either.

દો-સુમ, dô-sûpt. નાં એ—બંને ખબાં, એટ ખાંધ.
Subs. Two shoulders. Comp. એ = Av. એ + એ = Av. એ = Sans. શુપ્તિ = Per. سفت

અસુફ્તન અ-સુફ્તન, a-suftan. કું નહીં વિંધવું, વેહે—આંધર
નહીં પાડવું. V. Not to bore—perforate. Contrast
Per. سفتન

આસુપતન, âsûptan. કું વેહે—સુરાખ પાડવો,
ઉથલપાથલ કરવું. V. To bore, to perforate. Prefix
એ = Av. એ + એ = Av. Rt. એ = Sans. Rt. શુપ
= Per. سفتન

અગેન-અમ, અટીન-અમ, agêñ-am, adîn-am. કું
અં પણ મને, પણ મારે વિશે, તોપણ હું; ત્યારે હું—મૈં, ત્યારે—
એ પ્રમાણે—તે ઉપરથી મને. Adv. But to me—about
me; however I ; then I (lit.), then to me, there-
upon to me, accordingly to me. Comp. એ adv.
+ એ pron. Suf. of 1st pers. sing.

ઓસુમ આસુમ, એસુમ, âsum, êsum. નાં કાઠી, સુખસ.
Subs. Firewood; sandalwood. Comp. Pehl.

ઓયુમ ઓચુમ, ôyûm. જર્વો મને. Pron. To me; me.

અ-દસુમ, a-dayum. વિં દશમા વગર, દશમે દાહાડે
નહીં. Adj. Without performing the ceremony
on the tenth day after one's death; not on the
tenth day.

સે-યુમ, sê-yum. ના० ત્રણ દાહાડા, કૃત્ત ત્રણ દાહાડા.

Subs. Three days; only three days.

અદીમ, adîm. ના० દમ, સાસ. Subs. Breath.

આ-દીઉર, a-dîûr. વિ० દરન—ખોરાક વગર. ના० બા-
હેલા દરન. Adj. Without *Darun*-food. Subs.
Unhallowed *Darun*.

અનદર, andar. શખ્ટ૦ અ० અંદર, માં; નીચે. Prep.
In, within, into; below, under. Comp. Av.
અન્તર, Pehl. આ, Sans. અન્તર. Per. ,એ।

આસુર, આસોર, asur, âsôr. ના० ગઈ પરમનો દિવસ—
દાહાડો. Subs. Day before yesterday.

આસુર, âsura. ના० ષેતી. Subs. Agriculture.

આસુર, âsur. ના० પોછોર; વખત. Subs. An
eighth part of the day, equal to three hours;
time.

આસુરી, âsurî. ના० અથોરનાનતું ડાખ; આસીરીઅન
લોકોની ભાષા—ખોલી. Subs. The business of an
Athornân; the Assyrian language.

આસુરી, અથુરી, asurî, athurî. વિ० અથોરનાનને
લગતું. Adj. Relating to an *Athornân*.

આસુરી, âsurî. વિ० આસીરીઅન ભાષાને લગતું.
Adj. Relating to the Assyrian language.

અ-સુર-સ્તાન, a-sûra-stân. ના० જશન—ખુશી
વગરતું મથક. Subs. A place without feasting—
jollity. Priv. અ + સ્તાન = Per. سُور ; سُر = Per.
suffix. س્તાન

આસ્વરીક, âsvarîk. ના० પાંડા, પાતરાં ; કન્યારાશી.

Subs. Leaves; Virgo (a constellation of the zodiac).

એવજ અદ્વર્જ, advarj. વિ० ધણુંજ સરસ. Adj. Most excellent.

એવજ ખદ્વર્જ, khadvarj. ના० એક ભરતબે. Subs. One time.

ઓદ્વાર

અબદે, abadê. વિ० શરૂઆત વગરનું તે ; ખોદાતાલાનું એક નામ છે. Adj. Having no beginning ; one of the names of the divine Creator. Comp. Ar.

આસે, âsê. ના० એતી, એતી કરવાને સારુ તૈયાર કરેલી જગ્ગા. Subs. Agriculture ; ground prepared for cultivation.

એસ્ક, êska. ના० આજર, ફાખ. Subs. Disease, illness, ailment. Av. એસ્કા Comp. Pehl. ૧૩:

સસક, ૨-૨-૨-૨-૬, sasak, ta-ra-ra-ra-da. સંખ્યા૦ વિ० હુંશી ને દશ, નેતું, ૬૦. Numer. Adj. Eighty and ten, ninety, 90.

સસક, sasak. See ૧૩૦, sasak.

આસીઆએ, âsiââe. ના० ઘંઠી, ચકડી. Subs. A hand-mill.

અસગહન, asgahan. વિ० આલસુ. Adj. Lazy, indolent.

યસ્નાન, yasnân. ના० આરાધના—ખંડળી કરનાર ; મુજનાર. Subs. Adorers, those who put up prayers.

આસુનાન અસ્કહુનાન, askahunân. નાૠ આખસાઈનો દેવ.

Subs. The demon of sloth—indolence.

આસેહ આસેહ, áséh. નાૠ ઐતી ; ઐતી કરવા લાગેકની જરૂરિન. Subs. Agriculture ; land fit for tillage.

જીનું અસ્કારણી, khaskârashnî. નાૠ ડહાપણ, જ-મજ. Subs. Wisdom, sense. Pâz. કાશ્કારણી

જીનું અસ્કારીદન, khaskârîdan. કું સમજતું ; કર અંદરો કરવો ; આગમયથી જોતું. V. To understand, to know ; to forecast ; to foresee.

જીનું અસ્કન્દ, askand. નાૠ હભીસ્તર નહીં થયલી—મરણની પાસે ન ગયલી ઓરત. Subs. A woman who has had no carnal knowledge of man. Comp. Av.

જીનું

જીનું અસ્કુન, askun. નાૠ એક દરિઆતું નામ છે. Subs. Name of a sea.

જીનું અસ્કોફ, askôf. નાૠ અગાસી ; છજું. Subs. An open gallery ; eaves.

જીનું સસક-રઘ, sasak-ragh. સં૦ ૧૦ નેતું હજર, ૬૦૦૦૦. Numer. Adj. Ninety thousand, 90,000.

જીનું અસ્થદે, asghadê. નાૠ અરધું ખલેલું લાકડું. Subs. Half-burnt wood.

જીનું અઈએજ, aîez. નાૠ આતશની ચીણગારી. Subs. sparks of fire. Per. ایئر

જીનું અબેજ, અબેઝ, abez, aêzh. નાૠ આતશની ચીણગારી Subs. Sparks of fire. Per. ابیز, ابیز، ابیز.

અસ્પ આસ્પ, aspa. ના० ધોડો. Subs. A horse. Av.

અસ્પ = Sans. અશ્વ = Per. اسپ، اسپ

અ-સેજ આ-સેજ, a-sêj. વિ० નાશ પામે નહીં ઐવું. Adj. Not liable to perish ; not subject to decay. Comp. Av. અસેજાણું

અ-સેપાહી આ-સેપાહી, a-sépâhî. વિ० લશ્કર—સિપાહી વિનાતું. Adj. Having no army—soldiers. Per. بی سپاہ

અ-સાજેશને આ-સાજેશને, a-sazêshnê. વિ० નાલાયક, અધિત. Adj. Unworthy, improper.

અસ્પાહાન એસ્ફહાન, êsfahân. ના० ઈસ્ફહાન, ઈરાનમાં આવેલું એક રોહેર. Subs. Ispahân (one of the cities of Persia). Per. اصفهان

આસ્વીઆન આસ્વીઆન, ásviân. ના० આથવીઆન, જે પાદશાહ જમશેદનો ભાઈ, અને પાદશાહ ફરેદુનનો કાકો યાયછે ; એ શાખસ પરહેજગાર હતો. Subs. Áthvyán.(brother of king Jamsheed, and the paternal uncle of king Feridoon); he was a pious man. Comp. Av. આસ્વીઆન, આસ્વીઆન

અસ્પાષ્ટર આસ્પ-અશતર, aspaštar. ના० ધોડાનો ચાખુક. Subs. A horsewhip. Comp. Av. અસ્પાષ્ટર

અ-સાજી આ-સાજી, a-sazâî. ના० નાલાઓકી. Subs. Impropriety, unfitness.

અ-સેપાસ, a-sépâs. વિ० ઉપકાર નહીં માનનાર, અધીરું. Adj. Unthankful ; impatient. Per. ناسپاس

અ-સાજાએશની આ-સાજાએશની, a-sazâêshnî. ના० નાશજવારી, નાલાઓકી. Subs. Unworthiness ; impropriety.

આલુણ અભેવાન, aêvân. ના० મેહેલ ; મ્હોટો ઓરડો ; દરખાર.

Subs. A palace ; a hall, court. Per. ایوان

આલુણ આ-સજીક, a-sazâk. See આલુણ a-sazêshnê. વિ०

કંઝેડ, વિરષ્ટ, વિપરીત, એકેકથી ઉલદું. Adj. Incongruous, incompatible, inconsistent.

આલુણ આ-સજીક-શ, a-sazâka-sh. વિ० તે નાલાએક.

Adj. He or that unworthy (lit.)

આલુણ આ-સજીગી, a-sazâgî. ના० નાલાએકી. Subs. Unworthiness.

આલુણ આ-સજીહા, a-sazâkîhâ. કું અ० નાલાએકી બરેલી રીતે, નાલાએકીથી, અધિત રીતે, ખરાખ—ખુરી રીતે. Adv. In an unworthy manner, unbecomingly, improperly, unsuitably, badly. Prohib. + + = Per. سزا + سuf. suf.

આલુણ આ-સજીકવાર, a-sazâkvâr, વિ० નાલાએક, આખ-ઘટતું. Adj. Unworthy, undeserving, improper. Per. سزاوار

આલુણ આ-સજાદ, a-sazâd. કું નાલાએક થાએ, ચુંચે, જાએ. V. May become unworthy ; may pass away—roll on.

આલુણ અભેવાર, aêvâr. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત, મર્યાદ અસ્ત પામવાનો વખત, જમીસાંહાજ. Subs. The time of the *Oziran Gêh* ; the latter part and close of the day ; evening.

આલુણ અસ્પારેહ, aspârêh. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત. Subs. The time of the *Oziran Gêh*.

અસ્ફારે, asfârê. See આવાર aêvâr.

અસ્પારમ, aspâram. ના० એકવીસ તુસુક મધેના એક તુસુકનું નામ છે. Subs. Name of one of the twenty-one Nôsks.

અવગહાન, aêvaghahân. ના० કુશી, પૈહેરતું.

Subs. *Koshthî*; a sacred girdle worn by a Zoroastrian round the waist; putting on (clothes).

અસજશાન, a-sazashân. ના० નાલાએક—આખર વગરના પુરુષો. Subs. Unworthy—disreputable persons.

અસ્ફેહાન, asfêhân. ના० “માહરોએ” નામનું આલાત, જે ધનશનેની કિયા કરવામાં આવેછે તેમાં લીધામાં આવેછે. Subs. One of the ceremonial vessels or apparatus in the celebration of the Izashné, called from its crescent-shaped tops, *mâh-rû*.

આસ્વાગહાનેદ, aêvagahânêd. ક્રીં આસપાસ વીઠાલે. V. May wrap closely about; may gird.

અવિઘહાન, aêviâghahan. ના० એવ્યધહન, જે પાવ મેહેલની કીરીઆ મધે બરસમ બાંધવાને સારુ ખજુરીની પાતરીની બનાવવામાં આવે છે, કુસ્તી. Subs. The girdle or tie, prepared from a leaflet of the date-palm, with which the Barsom is to be tied together; *koshthî*.

આવ્યાસ્ત, aêvyâst. ના० અભ્યાસ કરવો; શિખતું; કુસ્તી બાંધનાર. Subs. Studying, learning; one who girds round the *koshthî*.

અલ્યાસ-અલ્યાસ અ-એવ્યાસતી, a-éviâstî. ના० અલ્યાસ નહીં કરવો. Subs. Not studying.

અસ્તાન-અલ્યાસ અએવ્યાસતશની, aévyâstashnî. ના० પેહેરવું; અલ્યાસ કરવો, કુશી. Subs. Putting on (clothes); studying; *Koshti*.

અસ્તે-અલ્યાસ અએવ્યાસ્તે, aévyâstê. ભૂ० છૂ० આસપાસ વીટાલેથું; અલ્યાસ કીધેથું; જ્ઞાન મેલવેથું, વાલીનિ. Past. Part. Girded round (lit.); studied; acquired knowledge; having twisted—bent.

અસ્તાન-અલ્યાસ અએવ્યાસતન, aévyâstan. ક્રી० પેહેરવું; કુશી બાંધવી; અલ્યાસ કરવો, શિખવું. V. To put on (clothes); to gird up the *Koshti* round the waist; to learn; to study.

અવગણન અએવગહિનેદ, aévagahînêd. ક્રી० પેહેરે, આસપાસ વીટાલે, અલ્યાસ કરે. V. May put on (clothes); may wrap closely about; may study.

અબગાન અઈવગહિન, aîvagahîn. See અસ્તાન, aébagahân.

અસ્પરીદ, aspashîd. ક્રી० ફરઅંદેશો કરે. V. May foresee.

અસ્તુ અ-સેજગાન, a-sêzgân. વિ० અવિનાશી; અમર. Adj. plu. Imperishable; immortal.

અસ્તાન અ-સાજશની, a-sazashnî. ના० નાલાયકી, અઘિતપણું. Subs. Unworthiness; unfitness.

અસ્તાન અ-સાજશની, a-sazashnî. વિ० નાલાયક, અલાઘટતું. Adj. Unworthy, improper.

અસ્તાનિગી અ-સાજશનીગી, a-sazashnîgî. ના० નાલાયકી. Subs. Unworthiness.

આવગાહણ અભેવીઆનધહન, aêvîângahan. See આવગાહણ aêvagahân.

અભિવદ્ધ અભેવ્યાકસ્ત, aêvîakast. ના० બેઠક, વિ० ખખરદાર. Subs. A seat. Adj. Clever.

અસ્વદાદ અસ્વદાદ, asvadâd. વિ० ખખરદાર, હુશિઆર. Adj. Skilful, well-versed ; intelligent.

અસ્પાબારે અસ્પ-ખારે, aspa-bârê. ના० સરસ ધોડો ; ખોજે—ભાર ઉઠાવનાર ધોડો. Subs. An excellent horse ; a draft-horse.

અસ્પિગાન, aspigân. ના० ધોડીઓ. Subs. Mares.

અસ્વિગાનાન, aspîgânâñ. See અસ્વિગાનાન આસ્વિગાનાન.

અએવેસ્રુસ્રેમ અભેવેસ્રુસ્રેમ, aêvêsrûsrêm. ના० ચોથી ઘે-હેતું નામ, તથા તેની ઉપરનો મવડેલ કરેસ્તો. Subs. Name of the fourth *Gêh* or sub-division of the day ; also the angel presiding over it.

અએવસ્ત, aêvast. See અએવ્યાસ્ત aêvyâst.

અસ્પસ્તાન, aspastân. ના० ધોડાનો તખીલો. Subs. A horse-stable.

અસ્જનીદન, a-sazînîdan. કિ० જરૂર ન રેહેતું ; પાયદાર—કાયમ રેહેતું ; લાયક નહીં થતું. V. Not to pass away ; to be everlasting ; not to be worthy.

અસેજિન, a-sêzîn. See અસેજિન a-sêzî.

અસેદ, a-sazêd. કિ० નહીં જરૂર રહે—લાયક થાય. V. May not pass away ; may not become worthy.

અસ્પિત, a-spît. વિ० સાકેદ—ઉનરું નહીં ; નાપાક,

અપવિન. Adj. Not white—fair; not pure; un-holy.

અસજીદન અ-સજીદન, a-sazīdan. See **અસજીનિદન** a-sazīnidan.

સજવાર ન થાયું, ન શોભાયું. Not to be deserving—fitting, not to look well or elegant. Prohib.

“ × ॥૪૭૯ = Av. ॥૪૮૦ = Av. Rt. ૫૮૦ = Per. سزیدن

અસ્પનાર અસ્પનાર, aspnâr. ના० જેવર. Subs. Ornaments, jewels.

અસ્પનારગાન અસ્પનારગાન, aspanârgân. ના० મશહૂર થિયેલાઓ.

Subs. Those that are well-known.

અસ્પનારગાની અસ્પનારગાની, aspanârgânî. ૧૦ આરાસ્તગી આપનારાં. Adj. Embellishing, giving ornament to.

અસ્પનારગાન અસ્પનારગાન, aspanârgân. ના० આરાસ્તગી આપનારાઓ. Subs. Those that add ornament to; those that decorate.

અસ્પનારગાનીતર અસ્પનારગાનીતર, aspanârgânîtar. ૧૦ વધારે આરાસ્તગી આપનારાં. Adj. Giving more embellishment.

અસ્પનદીઆર, Aspandiâr. ના० અસ્પનદીઆર ; શુશ્તાસ્પ પાદશાહના વડા છોકરાયું નામ, જેને “હર્ષન-તન” હાને પીઠલના જેવી દેહનો કરીને કહેતા હતા. એ પેહેલવાન વિશે એવું કહેલું છે કે લડાઈમાં એના ખદનની ઉપર કોઈબી હથિયાર લાગતું નહીં હતું. એણે પોતાના બાપની તરફથી ઘણીએક લડાઈઓ જતી, અને સુલકોને હાત કરી લીધા હતા. આએરે એ ખહાદૂર નર નામાંકિત હૃતમ પેહેલવાનને હાતે તેની બેહુ આંખમાં તીર ભાર્યાથી મરણ ગાયો. Subs.

Aspandiar; the name of the eldest son of King Gushtâsp, called *Ruin-tan* or brass-framed. It is said of this hero that his body was invulnerable in battle. He had successfully fought several battles, and conquered many countries on behalf of his father. At last this brave warrior died of the arrows shot into his eyes by the famous *Rustom*. Per.

અસ્પન્ડાર અસ્કન્દાર, Asphandâz. ના० અસ્પન્ડારમદ મહિનો ; અસ્પન્ડારમદ રોજ, Subs. The last month of every year; the fifth day of every month.

અસ્પન્ડાડ અસ્પન્ડાદ, Aspandâd. See અસ્પન્ડાર Aspandiâr.
અસ્પે-દીનોદે, aspê-dinôdê. ના० ધોકી. Subs.

A mare. Comp. Per. અસ્પે-દીનોદે

અસ્પુનતન અસ્પુનતન, aspunatan. ક્રો. એવું ; દોડાવવું. V. To see ; to make or have to run, to send forth-with.

અસુકીહા અ-સપુકીહા, a-sapukîhâ. ક્રો. અ० સુરકેલીથી ; જેર જુલમથી. Adv. With difficulty; forcibly.

અસ્પન્જ અસ્પન્જ, aspanj. ના० મકાન, ઉતારો, ધર્મશાળા. Subs. A residence ; a halting place ; an inn. Comp. Per. سپنج

અસ્પન્જાની અસ્પન્જાની, aspanjânî. See અસ્પન્જ aspanj.
અસ્ફન્ડમદ અસ્કન્દમદ, Asphandmad. ના० ત્રીજ ગાથાનું નામ. Subs. Name of the third Gâthâ. Comp. Av. અસ્પન્ડ-અસ્પન્ડ, Pehl. અસ્પન્ડ

અસેપોર અ-સેપોર, a-sépor. વ્રો. મુરતું નહીં, અપૂર્ણ, અધૂરું,

આમીવાણું, ઓછું. Adj. Insufficient, imperfect, incomplete, defective, less, deficient. Per.

સ્પૃકર, સ્પૃક

અસ્પુરિગીએ આ-સ્પુરિગીએ, a-spurigîé. વિ ० પુરાતમ નહીં, અખુરું, અશુધ્ય. Adj. Not ancient—antique ; imperfect, inaccurate, incorrect.

અસેપોરિદન આ-સેપોરિદન, a-sépôrîdan. કિ ० છેડો ન આખવો, પુરું ન કરતું, અખુરું રાખતું. V. Not to finish—complete, not to give the last finish, not to bring to an end, to leave unfinished—incomplete. Prohib. - + અસેપોરિદન = Per. સ્પૃદન

અસજીહા આ-સજીહા, a-sazagîhâ. વિ ० પ્રમાણ પરમાણેનું નહીં. Adj. Disproportionate.

અસેપાજી, આ-સેપાજી, a-sépazgi. વિ ० ચુગલી—નીંદા—આખ—તોહોમત—કલંક—ઘદગોઈ વગરતું. Adj. Free from slander—calumny—backbiting, free from any calumnious accusation or aspersion—unspotted, unstained. Prohib. - + અસેપાજી = Av. - + અસેપાજી + જ afst. suf. = Per. સ્પૃગી

અગેવર, આગેવર, આગેવર, આગેવર, આગેવર, આગેવર. ના ० નેહદાન, ગર્ભસ્થાન. Subs. The womb ; the uterus of a female.

અસ્પરિસ, આસ્પરિસ, અસ્પરિસ, આસ્પરિસ. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરાસ, આસ્પરાસ, અસ્પરિસ, આસ્પરિસ, અસ્પરિસ, આસ્પરિસ. ના ० ધો-ડાનો રસ્તો ; ચોરસ ; મેદાન ; એક અતનું ભાય ; એક ધોડો ચાલીશકે એટલો રસ્તો. Subs. A way for horses ; a square ; a plain, a meadow; a kind of measure ; a road long enough for a horse to be exercised.

અસ્પરાસ અસ્પરાસ, asprâs. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરાન અસ્પરાન, asparân. નાં ધોડાનો તથેથો. Subs. A horse-stable.

અસ્પરી અસ્પરી, aspari. વિં પૂર્ણ, તમામ. Adj. Complete, perfect. Comp. Per. سپری

અસ્પરિશ અસ્પરિશ, asparîsh. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરસ્પ અસ્પરસ્પ, asparasp. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્પરીક અસ્પરીક, asparîk. See અસ્પરાસ asparâs.

અસ્જારહ અસ્જારહ, asjarah. નાં જેહેરની ભીશાળની એક ચીજ કે જે દોજાઓને ખાવા માટે આપેછે. Subs. A substance like poison given to those residing in hell.

અયેઝ અયેઝ, ayêz. See એઝ aiêz.

અબીજ અબીજ, abîz. See એબ abêzh.

અ-સાજેદ અ-સાજેદ, a-sazêd. કિં નહીં ચાલે—અથ; ધારોનહીં થાએ. V. May not walk—go; may not be worthy. Comp. Per. نسزه

અ-સાજદ-ગુન અ-સાજદ-ગુન, a-sazad-gûn. વિં દેહેશત—બથ વગરતું, કર્રનહીં, દયાખું. Adj. Not dreadful—frightful; not cruel, merciful. Per. سرگي

અ-સેઝ-દર, a-sêz-dar. વિં કંઠાદાર નહીં, કંઠા વગરતું. Adj. Not thorny—prickly. Prohib. + ॥૧૫૨॥, ॥૧૫૩॥ = Av. سے

અ-સેઝ- દર, a-sêz-dar. See ॥૧૫૨॥ a-sez-dar.

અસ્ત

અસ્ત આસ્ત, ast. કું તે છે. V. Is (3rd sing. pres.).

Av. અસ્ત, હસ્ત, હસ્ત

અસ્ત આસ્ત, ast. નાં કાસદ. Subs. A messenger.

Av. અસ્ત Av. Rt. અસ્ત, અસ્ત = Sans. અશ.

અસ્ત આસ્ત, ast. નાં તન, ખદન, શરીર, હાડ, હાડકું. Subs.

The body, the frame or material substance of an animal, make of a man, a bone. Av. અસ્ત, અસ્ત = Sans. અદ્ધન, અસ્થિ = Per. استخوان

અસદ, asad. See અધન અધન.

આઈએટ, âîêt. કું લાવે, મંગાવે. V. May bring —send for.

આસ્ત, âsta. વિં જતી, ખુદરતી. Adj. Natural, innate as અસ્તકેરાદ, âstakherad.

આસ્ત, âst. નાં સુલેહ, દોસ્તી, ભિત્રાચારી. Subs.

Peace, amity, friendship. Comp. Pehl. અસ્ત

હસ્ત, hast. નાં હસ્તી ; દુનિયાં. Subs. Existence; the world. Comp. Per. سستي

અસ્તા, astâ. નાં અવસ્તા. Subs. The Avesta.

Consp. Per. اسٹا

અસ્તુદુદુ એસ્તા, êstâ. નાં વખાણ, તારીક, ધ્યાન. Subs.

Praise, commendation; description.

અસ્તાખ, astâkh. વિં મગજર, ગર્વિષ્ટ; બેઅદય.

Adj. Proud, boastful; uncivil. Per. گستاخ

અસ્તખાનાન, astakhânân. નાં હાડકાંઓ; દુ-

નિયા, પૃથ્વી. Subs. Bones; the world, the earth.

સ્વરૂપાલ આસ્તાઈનેદ, *a-stâinêd*. કું કાયદે મંદ—નકા બરેખું

થાયછે. V. Becomes advantageous—profitable.

સ્વરૂપાલ ઓસ્તખાન, *ostakhân*. See એસ્તા asta.

સ્વરૂપાલ અસ્ત-અએ, *asta-aê*. નાં એક હાડકું. Subs.

One bone.

સ્વરૂપાલ અ-સ્તાઈ, *a-stâî*. વિં આએ દુનિયાનું નહીં, પેલી દુનિયાનું. Adj. Not relating to this world; pertaining to the next world.

સ્વરૂપાલ અ-શેતાએશન, *a-setâêshna*. નાં તારીક અ કરવી, ઘણગોઈ, નિંદા. Subs. Want of praise—eulogy, slander, backbiting. Prohib. નિઃશ્વરુદ્ધ crd. of સ્વરૂપાલ = Av. સ્વરૂપાલ Av. Rt. એસ્તા Sans. સ્તુતિ Sans.

Rt. સ્તુ. abst. suf. એ = Per. س્તાયશ

સ્વરૂપાલ અ-શેતાએશની, *a-setâêshnî*. વિં તારીક—આ-રાધનાને નહીં લાયક. Adj. Not worthy of being praised—invoked.

સ્વરૂપાલ અ-શેતાએશને, *a-setâêshnê*. નાં વખાણ—આ-રાધના નહીં કરવી. Subs. Not praising—invoking.

સ્વરૂપાલ અ-શેતાએશની, *a-setâêshnî*. See સ્વરૂપાલની a-setâêshnî.

સ્વરૂપાલ અ-શેતાએન્દ, *a-setâênd*. કું સ્તુતિ—વખાણ નહીં કરે. V. May not praise—glorify (3rd per. plu.)

સ્વરૂપાલ અ-સ્તાઈનેદ, *a-stâinêd*. કું વખાણ નહીં કરાવે. Not have (him or it) praised. Comp. Per. નસ્તાયન્દ

સ્વરૂપાલ અ-સ્તાઈનેદ-રદ, *a-stâinêd-rad*. વિં વાલી (અથવા માખાપ)ના બચાવમાં નહીં રહેલી. Adj. Not

under the protection of a guardian (or parents)

એ—અત્યારે ૧૧૬ = Av. એવી—એવી જીવિ (See

Vend. Farg. 15, paras. 9, 11, 13, 15, 18.)

॥૧૦૮॥ આ-સેતાઈદન, a-sêtâidan. કિં ખદગોઈ—નિંદા

કરવી, અરાખ બોથતું, તારીક ન કરવી, આશીરવાદ ન હેવો,
ભ્યક્તાર ન માનવો. V. To slander, to backbite, to
speak evil; not to praise—bless; not to thank.

॥૧૦૯॥ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. See નાનાના—âstâinêd.

॥૧૦૯॥ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. કિં ઐસે, ઐઠક—નાયા
લે; કાયદો ચેલવે. V. May sit; may occupy a seat;
may profit.

॥૧૧૦॥ આ-સ્તાઈદાર, a-stâîdâr. નાં તારીક—સ્તુતિ
નહીં કરનાર. Subs. One who does not praise—
commend.

॥૧૧૦॥ આસ્તહિદાન, astahîdan. કિં ભારાભારી—કુળઓ
—કેકાસ—ધીતનો કરવો. V. To quarrel, to wrangle;
to revolt.

॥૧૧૧॥ આસ્તાન, âstân. નાં શુનેહગાર, તકસીરવાર, પાપી.
Subs. A criminal, a transgressor, a sinner.

॥૧૧૨॥ આસ્તાનહા, âstânhâ. નાં આકતો, સુસીખતો;
સુશકેલીઓ; ઉખરો; પાદશાહી મેહલો. Subs. Calami-
ties, misfortunes; difficulties; thresholds, royal
palaces.

॥૧૧૩॥ આસ્ત-ખવાન, asta-khavân. નાં હાડકાં; હાડપણર.
Subs. Bones; a-skeleton. Av. એણું, એણું = Per.
સંખ્યાન, ઎સ્ટખ્યાન

॥૧૧૪॥ આસ્તારે, âstârê. See નાના અસ્તાન.

અસ્તાનિદન આસ્તાનિદન, astânîdan. ક્રિ. ઉભું રેહેવું; સ્થાપવું;

કંપૂલ કરવું; લેવું; જણાવું; ઉત્પન્ન કરવું. V. To stand; to establish; to accept, to receive; to bring forth, to bear. Comp. Per. અસ્તાનિદન, Astânidan.

અસ્તાન આસ્તાન, astân. ના. કોઈ બાખદમાં એ મતતું અથવા વિચારતું યવું; વિશ્વાસુ—ઈમાનદાર ભાષાસ. Subs. Being of two different views or opinions on a subject; a trustworthy—faithful man.

અસ્તાન આસ્તાન, astân. ના. મથક, મકાન; સ્થાન. Subs. A residence, a place; a situation, site.

અસ્તાન આસ્તાન, âstân. ના. ઉંખર, ઘેરતું ભોયતલિંબ; પાદશાહી મેહેલ; પાદશાહની દરખાર. Subs. A threshold; ground floor; a royal palace; a king's court. Per. અસ્તાન

હસ્તાન hastân. ના. હૃથાતી—જંદગીવાલાઓ; ઉભા રેહેનારા. Subs. Those that are living; those that are standing—remaining firm. Pâz. ૧૪૩૫૭

આસ્તાને આસ્તાને, astânê. See અસ્તાન.

આસ્તાને આસ્તાને, âstânê. વિ. સુશેલ, સંત, અધિં. Adj. Difficult, hard, arduous.

આસ્તોમંદ આસ્તોમંદ, astômand. વિ. હાડમંદ; તનોમંદ, શરીરવાખું, શરીરથી ભરપૂર, હેવાનથી ભરપૂર. Adj. Corporeal, material; having a body (lit.), full in body—beasts. Av. ૧૪૩૫૮

આસ્તોમંદ આસ્તોમંદ, astômand. વિ. સુખવાખું, નચીનતાઈ

બરેખું, નીરાંત. Adj. Happy, free from anxiety or care, at ease.

દ્વાર્યાસ અબે-દાદ, abê-dâd. ના० જુલમ, ગેરઈનસાડ. Subs. Tyranny, injustice.

દ્વાર્યાદુમ આસ્તાદ, âstâd. ના० એક કુરેસ્તાનું નામ છે; ૨૬) મા રોજનું નામ. Subs. Name of an angel; the 26th day of every month. Comp. Av. દ્વાર્યાદુલીલાસ અસ્તીદારી, êstidârî. ના० ઉસ્તવાર—કાયમ રેહેણું; જરી રેહેણું. Subs. Remaining firm—permanent; continuing.

દ્વાર્યાદુનેદ, âstâinêd. કિ० ઉસ્તવારી—મજાખૂત કરો. V. May strengthen, may render firm.

દ્વાર્યાદુમ અસ્તામ, astâm. See દ્વાર્યાદુનેદ મિસ્તાનેદ.

દ્વાર્યાદુમ અસ્તામ, astâm. ના० વિશ્વાસ; ઈમાનદારી; ટેકો; આધ્યાર. Subs. Confidence, faith, prop, support. Comp. Per. استام

દ્વાર્યાદુમ અ-સેતહંમે, a-sêtahambê. વિ० જુલમ—અસ્તી—અલમી વગરનું; ધારે નહીં તે, જેરાવર—મજાખૂત નહીં, વાજખી, પ્રમાણિક, નીતિવાન. Adj. Not tyrannical, not hard—thick, not powerful—robust, just, honest, moral. Prohib. + دھાર = Per. ستم × ، ، adj. suf. = Per. ستنبر

દ્વાર્યાદુમ અ-સતાહુમે, a-satalhmê. See دھાર a-sêtahambê.

દ્વાર્યાદુમ અસ્તામે, astâmê. ના० અસ્તામા; પાવ મેહેલની કિયામાં વપરાતાં વાસણો. Subs. Astâmê; utensils used in the *pâv mēhēl* (higher ceremonies) of the Zoroastrian religion.

અસ્તામે અસ્તામે, astâmê. ના० દાંતના પારા. Subs. Gums.

અસ્તહંગી અ-સ્તહંગી, a-stahamgî. See અસ્તહંગી a-sêtahambê.

અસ્તાને અસ્તામે, astâmê. See અસ્તાને ástânê.

અસ્તાર અસ્તાર, astâr. ના० બદનને બચાવ આપનારી ચીજે, જેમણે ઢાલ, બખરર, છાતીબંદ; ખુરખો; અસ્તર; ખચ્ચર; દૂર દ્રામનું વજન; આસરે સવા રૂપિયાની ક્રીમતનો એક સિક્કો. Subs. Such things as afford protection to the body, as shields, armours, breastplates; a veil; the lining of a garment; a mule, a weight of 6½ drams; a coin worth about 2s. 6d. Per.

اس્તાર
અસ્તાર આસ્તાર, âstâr. (ધાતુ). પથરાવું; રીમન થવું. ના० પ્રસાર, ફેલાવો. (Rt.) To be spread over, to be defiled. Subs. Spread, diffusion. Comp. Av. Rt. અસ્તાર + -, Pehl. અસ્તાર Sans. આસ્તર.

અસ્તાર આસ્તાર, âstâr. See અસ્તાને ástân.

અસ્તાર અસ્તાર, khastâr. ના० જખમ કરનાર; દુઃખ હેનાર, આપમાન કરનાર. Subs. One who inflicts wounds, one who torments—insults.

અસ્તારોમન્દ આસ્તારોમન્દ, âstârômand. વિ० શુનાહ ભરેલો, તકસીરવાર. Adj. Sinful, criminal.

અસ્તારોમન્દ અસ્તારોમન્દ, khastârômand. વિ० જખમ કરતું; દુઃખ હેતું. Adj. Inflicting wounds, tormenting.

અસ્તારેહ, astârêh. નાં જેતારો ; ખુર્જ, નક્ષત્ર.

Subs. A star; a constellation, the house or station of the moon or any other planet, a sign of the zodiac.

આસ્તારી, *âstârî*. ૭૦ શુનેહગાર, તકસીરવાર.

નાં શુનેહગારી. Adj. Criminal, guilty. Subs. Transgression ; a fine—penalty.

અસ્તારીહા, *âstârîhâ.* કું અં શુનેહગારીથી,
તકસીર બરેલી રીતે ; શુનેહગાર થવાથી. Adv. Criminally,
culpably.

આસ્તારીનદ, *âstârînad*. કું રીમન કરેછે. V.

Defiles, pollutes (pres. 3rd sing. from *ወጥንያው*)

Comp. Av. வாய்மையை (see Vend. Farg. 5,
paras. 3, 6).

આસ્તારીનીદાર, *kastârînîdâr.* નાં રીમન ક-
રનાર. Subs. One who or that which defiles—
pollutes.

॥એમ્પ્રેસ્ડાન આસ્તારીનીદન, *âstârînîdan*. કું ૦ રીમન કરવું ;
શુનેહગાર કરવું ; શુનાહનો ડેલાવો કરવો. V. To defile,
to pollute ; to make (one) criminal—guilty
(causal) ; to disseminate crime. Comp. Av.

આસ્તારીનીદાર, *âstârînîdâr*. See આસ્તારીનીદાર.

॥^૧અસ્તારીદન આસ્તારીદન, *astārīdan*. કિં રીમન થવું; તક-
સીરવાર થવું; હાજ હેવું; ઈજ કરવી. V. To be

defiled—polluted ; to become criminal ; to do harm (to some one).

આસ્તારું આસ્તારે, âstârê. See આસ્તારું આસ્તાર.

આસ્તારું અસ્તાખેરદ, asta-khêrad. See આસ્તારું આસ્તાખેરદ.

આસ્તારું આસ્તારદ, âstârd. વિ. હરામનું. Adj. Unlawful, iniquitous, forbidden. Av. આસ્તારું આસ્તારદ.

આસ્તારું આસ્તારદ, âstârd. ભૂં કૂં વિ. પથરાયેલું, રીમન થાયેલું, પસરાયેલું, દેલાયેલું. Past. partic. Adj. Spread out, polluted, defiled. Av. આસ્તારું આસ્તારદ. Av. Rt. આસ્તાર + રું = Sans. Rt. આસ્તાર.

આસ્તારીનેદ, âstârînêd. See આસ્તારું આસ્તારીનેદ.

આસ્તારોદે, âstârdê. ભૂં કૂં પથરાયેલું; રીમન થાયેલું; શુનેહગાર—તકસીરવાર થાયેલું. Part. Adj. Spread (lit.), defiled, polluted, criminated.

આસ્તાર-તુમ, âstâr-tûm. વિ. ધણુંજ રીમન થાયેલું, ધણુંજ શુનેહગાર—પાપી. Adj. Most defiled—polluted, most criminal—sinful.

આસ્તે, astê. See આસ્તારું asta.

આસ્તારું એસ્તાદ, êstad. કિ. છે ; હોયે ; જરી રેહે ; કાયમ રેહે ; રેહેછે. V. Is; may be; may continue to be; may last for ever.

આસ્તી, હસ્તી, astî, hastî. ના. હસ્તી ; હૃયાતી, ષંદળી, હમેશાંગી. Subs. Existence; being, life; eternity. Comp. Per. હસ્તી

આસ્તી, hastî. ના. સરચાઈ, રાસ્તી ; ખુદપસેટી ; હઠી-

લાઈ ; આપમતથબ. Subs. Truth; rectitude; self-complacency; obstinacy; self-interest.

અસ્તશન એસ્તશન, éstashna. નાં જરી રેહેતું; બેશક થતું; હૈતેશ સુધી રેહેતું; ઉત્તવાર રેહેતું, વાસો, સ્થીતિ, સખુરી ધીરજ. વિં કાઓમ, અથુકૃતું, ટકાઉ, મજબુત, ઠેરવેલું. Subs. Continuing to be; remaining for ever; standing firm; lodgings; condition, patience; calmness. Adj. Perpetual, everlasting; lasting, durable; firm; fixed.

હસ્તશન, hastashna. નાં હસ્તી, હથાતી, જન્દગી. Subs. Being, existence; life.

અસ્તશને એસ્તશને, êstashnê. See અસ્તશન éstashna.

અસ્તશની અસ્તશની, એસ્તશની, astashnî, éstashnî. See અસ્તશન éstashna.

આસાની અસ્તશની, astashnî. નાં આસાની, સુખ; આસાનેશા. Subs. Ease, happiness; rest.

અથુક એસ્તશની, éstashni. નાં કાઓમીઅત, કાઓમ, અથુક. Subs. Steadiness, uninterruptedness, continuance, fixedness, standing.

અસ્તયો એસ્તશને, અસ્તયો, êstashnê, astayô. See અસ્તશન astashnî.

હેસ્તશને હેસ્તશને, hêstashnê. See અસ્તશન astî.

અસ્તશની અસ્તશની, astashnî. See અસ્તશન éstashna.

આયોમન્દ અસ્તીઓમન્દ, astiômand. વિં હસ્તી—આયા-ડીવાલું. Adj. Having existence, prosperous.

અસ્તી અસ્તી, astî. નાં બેહદ ખજનો—દોષત. Subs. Immense wealth—treasure.

અસ્તુદુ આ-સ્તીક, a-stik. વિ૦ અણી—ટોંચ વગરનું. Adj.

Not pointed, not peaked. Prohib. - + એદુ =

Per. سستیخ, سیتیخ = a spear or anything straight.

અસ્તેશનુ ઓસ્તેશની, êstêshnî. See એષાનુ êstashna.

અસ્તેવાદ અસ્તે-વી-દાદ, અસ્તગવાદ, astê-vî-dâd.

અસ્તગવાદ astagavâd. ના૦ હાડકાં ભાજનાર—કાય-

અસ્તગવાદ નાર હેવનું નામ. Subs. The name
of the demon who breaks or cuts up bones.

Comp. Av. એસ્તેવાદ-ફાલાદ

અસ્તિનાદ એસ્તીનાદ, êstinad. કુ૦ કાયમ—જથુક રેહે; પાયદાર
રાખે; રથપે. V. May remain firm—permanent;
may keep fixed—firm; may establish.

અસ્તેવિદાદ અસ્તે-વી-દાદ, astê-vi-dâd. See અસ્તેવાદ
astê-vi-dad, Av. એસ્તેવિદાદ = Paz, سستેવિદાદ =
Per, استوار استویاد

અસ્તીનેદ આ-સતીનેદ, a-satindê. વિ૦ જખત—મજખુત નહીં
તે; નરમ, નખું, નાજુક. Adj. Not hard—strong;
soft, weak, slender.

આઈતગુનેદ આઈતગુનેદ, âitgunêd, âitgunêd.
લાવે; આવે. V. May bring; may come.

હસ્તીનેદ, hastinêd. કુ૦ એક મત થાય; માફક
આવે; કીમત થાએ. V. May agree; may suit;
may be worth. Comp. Per. هستیدن

આઈતગુનીદાન, âitgûnidân. ના૦ લાવનારા.
Subs. Those that bring (anything).

એસ્ટિનાડ એસ્ટીનીદન, *êstínidan*. કું કાયમ રેહેતું; પ્રા-
એદાર રાખતું; સ્થાપતું, ઉલ્લં રાખતું, મજબુત—કાયમ—નક્કી
કરતું, બંદોભસ્ત કરવો. V. To remain firm—per-
manent; to keep fixed; to be established; to
make stand, to establish, to confirm, to make
steady, to fix, to settle, to regulate. Per.
એસ્ટાન્ડન, *astāndn*

એસ્ટિન આસ્ટીન, *âstîn*. વિં મજબુત; કાયમ; હનેશતું. Adj.
Firm, fixed; everlasting, perpetual.

એસ્ટિન આસ્ટીન, *âstîn*. નાં બોહે. Subs. A sleeve.
Comp. Per. એસ્ટિન

એસ્ટિનાડ એસ્ટીનાદ, એસ્ટીનંદ, *êstínad*, *êstínand*. See એસ્ટિનાડ
êstínad.

એસ્ટિનાન્ડ આઈતગુનશને, *âitgunashnê*. નાં લાવવાતું
કામ તે. Subs. Bringing.

એસ્ટિનાન્દ આસ્ટીનન્દ, *âstínand*. તેઓ જુવેછે—હેણેછે.
V. They see—behold (pres. 3rd plu.)

એસ્ટિગ્રાન ઓસ્ટીગાન, *ôstigân*. નાં ઉત્ત્વારી, મજબુતી;
બદ્ધશો, ઈતખાર; કલુલાત; પ્રવિષ્ટા, હુશિયારી; દીન ઉપર
મજબુત—ચુશ્ટ રેહેતું; કારીગરી. Subs. Firmness,
fixedness; confidence; faith; an agreement;
proficiency; intelligence; devotedness to reli-
gion; skill, workmanship.

એસ્ટેદ એસ્ટેદ, *êstêd*. See એસ્ટિનાડ *êstad*.

એસ્ટીમ એસ્ટીમ, *êstîm*. કું હુમો ઉભા રહીએ. V. We
may stand. Comp. Per. એસ્ટીમ

એસ્ટેર એસ્ટેર, *astêr*. See એસ્ટિનાડ *astâr*.

એસ્ટી અસ્ટી, અસ્ટે, *astî*, *astê*. See એસ્ટિનાડ *asta*.

આસ્તિરેદ આસ્તીરેદ, *âstîrêd.* કું શુનેહગાર—અપરાધી—પાપી થાય. V. May become guilty—criminal; may become sinful.

આસ્તુની આસ્તુની, આસ્તુનીએ, *âstunî, âstuniê.* See **આષણી** *âstashnî.*

આસ્તીની એસ્તીની, એસ્તીનીએ, *êstînî, êstîniê.* કું તું ઉલો રેહે—કાયમ રેહે. V. You may stand—remain firm (2nd sing.).

આસ્તીવિહાદ આસ્ત-વી-હાદ, આસ્તોહાદ, *ast-vî-hâd, astôhâd.* See **આસ્તીવિ** *astê-vî-dâd.*

આસ્તવાસ્તર એસદવાસ્તર, *êsadvâstar.* નાં હજરત જરૂરોસ્તના વડા છોકરાતું નામ, કે ને અથોરનાન ટોલાનો સરદાર હતો, અને તે પૈગમબર સાહેખનો ચેલો હતો. Subs. *Esadvâstar*; name of the eldest son of Zoroaster, who was the chief of the sacerdotal caste, and a disciple of the great prophet. A.v. અસ્તવાસ્તર-દ્વારા.

આસ્તિગાન આસ્તવાન, *astavân.* See **આસ્તિગાન** *ôstîgân.*

આસ્તવાનીદન આસ્તવાનીદન, *astavânîdan.* કું બેશક થતું; બાંતી નહીં લઈ જવી; શકની નજરથી નહીં જેતું. V. To be certain; to make no doubt; not to look with an eye of suspicion.

આસ્તવાન આસ્તવાન, *astavân.* See **આસ્તવાન** *astavân,*

આસ્તવાનમ આસ્તવાનમ, *âstavânam.* કું હું ઈમાનમાં ઉસ્તવાર છાંબ, મને ધર્મ ઉપર પૂરતો એતેકાદ છે. V. I am unshaken in religious belief; I have perfect faith in religion.

આસ્તોદાદ આસ્તો-દાદ, *astô-dâd.* નાં નનની ખુશી; ઈદ્વીઓતું

સુખ. Subs. Physical enjoyment; the gratification of the senses.

કાલી અસ્તવાર, khastavár. નિ० મજબુત, ઉસ્તવાર, પાયદાર; દાનાઈ—સમજ વગરનું. Adj. Strong, firm, steady, senseless, imprudent; wanting understanding. Pâz. કાલી

કાલી અસ્તવારી, khastavârî See કાલી ઋતિગાન.

કાલી ઓસ્તવારગાનીહેદ, ôstavârgânîhêd. ક્રિ० ઓસ્તવાર રેહેછે; ધરમ ઉપર પુરતો એતેકાદ રાખે છે. V. Remains firm; keeps perfect faith in religion (pres. 3rd sing.)

કાલી આસ્તોભ, astôb. ના० થાંબ, થાંબલો. Subs. A pillar, a post, a prop.

કાલી આ-સેતોભ, a-sêtôb. નિ० કંટાલેલું નહીં, થાકેલું નહીં. Adj. Not disgusted with, not tired of.

કાલી આસ્તુનદ, âstunad. ક્રિ० જોથાંછે, જાણેછે. V. Sees; knows (pres. 3rd sing.)

કાલી આસ્તે-ઓશ, astê-ôsh. ક્રિ० તે છે; તેને છે. V. He or she is; is to him (lit.)

કાલી આસ્તોશ, astôsh. ના० ઉસ્તવારી. Subs. Firmness.

કાલી આસ્તુઈ, âstuî. ના० વખાણ; તારીક; સુતી. Subs. Praise; eulogy; encomium.

કાલી અસ્તવારી, khastavî. See કાલી khastavârî.

કાલી-કાલી આસ્તુની—હસ્તન, âstunî—hastan. ક્રિ० દેખાવ થવો, દિસતું. V. To be in sight; to appear, to seem.

અસ્તોભાનુ આ-સ્તુઈહેદ, a-stuihêd. ક્રિ. તારીક—સ્તુતી—વખાં કરેછે. V. He or she praises—eulogizes (pres. 3rd sing.).

અસ્તોભાન અસ્તોભાન, astôbân. વિ. મજ્જુત, સલામત, નિર્બધ, હેશાંતું, સુસતકીભ; નિમકૃહલાલ, એકીનવાળું, ધરમ ઉપર ઉસ્તવાર. Adj. Firm, safe; fearless; eternal; constant; faithful, grateful; firm in religious belief.

અસ્તોભાની અસ્તોભાની, astôbânî. ના. ધરમ ઉપર પુરતો એતેકાદ; દીન ઉપર ઉસ્તવારી, બહશો રાખવો. Subs. Perfect faith in religion; firmness in religious belief, confiding in.

અસ્તોભાની અસ્તોભાની, astôbânî. વિ. ઉસ્તવાર, મજ્જુત. Adj. Firm, strong.

અસ્તોભાનીનીદારતુમ આ-સેતોભાનીનીદારતુમ, a-sêtôbanînîdâr-tum. વિ. જરાણી કંઠાલો ઉત્પન્ન નહીં કરનારું. Adj. Not causing disgust in the least.

અસ્તોભાનીદાન આ-સેતોભાનીદાન, a-sêtôbânîdan. ક્રિ. કંઠાલો ઉત્પન્ન કરવો. V. To cause disgust—dislike.

અસ્તોદાન અસ્તોદાન, astôdân. ના. સુવેલાંનાં હાડકાં રાખવાની જગ્યા. Subs. A repository for the bones of the dead. Comp. س્તોડાન

અસ્તોભાન અસ્તોભાન, ઓસ્તોભાન, astôbân, ôstôbân. વિ. ઐશાક; ધરમ ઉપર ઉસ્તવાર. Adj. Doubtless; firm in religious belief. Comp. Av. અસ્તોભાન

અસ્તોભાનમ અસ્તોભાનમ, astôbânam. See અસ્તોભાન અસ્તોભાનમ.

અસ્તોદાદ અસ્તો-દાદ, astô-dâd. See આદ astô-dâd.

અસ્તોયાદવતર અસ્તોયાદ-વાભેવતર, astôyâd-vâêvatar.

ના० મલેકુલમોત. Subs. The angel of death called in Arabic *Azrâil* (عزرايل)

અસ્તોબાર અસ્તોબાર, astôbar. See અસ્તોબાર astôbân.

અસ્તોબોસ દો-સેટોસ, dô-sêdôs. ના० એ શરોશની ઈજરને.

Subs. Two Izashnês (to be recited) in the name of Serosh.

અસ્તોબી અસ્તોબી, astôbî. See અસ્તોબાની astôbânî.

અસ્તોબી આ-સેતોબી, a-sêtôbî. ના० થાકી ગીઆ વગરની—કંદાલી ગીયા વગરની હાલત. Subs. State of being not tired—disgusted.

અસ્તોબીએ અ-સ્તોબીએ, a-stôbîê. See અસ્તોબીએ a-sêtôbê.

અસ્તોબાસ્તન અ-સેતોખ-દાસ્તન, a-sêtôb-dâstan. ક્રી. આનેજ નહીં રાખવો ; કમનેર નહીં કરવો. V. Not to keep (some one) powerless ; not to deprive (some one) of strength.

અસ્તોબિદન અ-સેતોખીદન, a-sêtôbîdan. ક્રી. આનેજ નહીં કરવું ; નાખું નહીં કરી નાખવું ; પિકારવું નહીં. V. Not to overpower, not to weaken, shun. Comp. Per. ستو هيدن

અસ્તોખન, astôban. See અસ્તોખ astôb.

અસ્તોનદ, estînad. ક્રી. ઉણું રેહે ; મન્યું રેહે. V. May stand ; may remain firm.

આસુઈનિદે, âstuinidê. બૂ. કૂ. વખાલ-સુતી કીધેખું. Past partic. Praised, eulogized.

અસ્તોખિન, astohîn. See અસ્તોખ astôb.

॥१७९॥ आस्तोऽनुन्, astôbun. नि० हुअी, उदास, लार्डलाज.

Adj. Afflicted; sad, helpless.

॥१८०॥ आ-दस्तोभरीहा, a-dastôbarîhâ. कि० अ० ना-
करभानीथी. Adv. Disobediently.

॥१८१॥ अ-ऐदुन, aêdun. कि० अ० ऐ रवेशे. Adv. In
this manner. Per. ایدون

॥१८२॥ अ-दीदन, a-dîdan. कि० नहीं जेवुं; नेधाह—नजर
नहीं करवी. V. Not to see; not to cast eyes on;
Contrast Per. ایدن

॥१८३॥ आस्तुन, âstun. कि० आजा० तु नेधाह कर, ध्यान
आप. V. imper. Turn thy eyes to; direct thy
attention to.

॥१८४॥ खस्तन, khastan. कि० ज्यम करवो; जोकहुं; ज्यम
थवो; भीमार थवुं; कठकेकठका करी नाखवा. V. To
wound; to pierce, to be wounded, to be sick,
to cut in pieces. Per. خستن

॥१८५॥ हस्तन, hastan. कि० होतुं, थवुं, घनवुं. V. To exist,
to be, to happen. Per. هستن

॥१८६॥ आस्तुनाद, âstunâd. कि० ते जेओ. V. He or
she may see.

—७— ॥१८७॥ हस्तुनी, hastunî. ना० हस्ती. Subs. Existence.

॥१८८॥ आस्तवन्दान, astavandân. See ॥१७९॥ astôdân.

॥१८९॥ आस्तुनीदन, âstunîdan. कि० जेवुं, नजर करवी,
ज्ञानवुं, भालम पडवुं, पामवुं. V. To see, to cast eyes
on; to inform; to intimate; to come to one's
knowledge or ear; to obtain.

॥१९०॥ अ-सेतुन, a-sétûn नि० टेका—यांबलां वगरवुं. Adj.

Without any pillar—support, without any prop.
Prohib. ~ + ॥४८ = Av. आस्तु Av. Rt. ~ = Sans.

સ્તુણ Sans. Rt. स्था = Per. ستوں , سستون

॥३०४९॥ આસ્તુનત, âstunat. ક્રિ. જેચું, વિચાર કીધો. V.
Saw ; thought (past tense).

॥३०५०॥ આસ્તુન્તે, âstuntê. બૂ. ક્રી. જેચું, નજર કીધું.
Past partic. Seen, observed.

॥३०५१॥ આસ્તુનતન, આદીદનેતન, âstunatan, âdîdanêtan.
See ॥३०४७॥ âstunidân.

॥३०५२॥ અ-જક્તરુનતન, a-jaktarûnaton. ક્રિ. ભારી નહીં
નાખતું. V. Not to kill.

॥३०५३॥ અ-સતોહ, a-satôh. વ્રિ. દુઃખી નહીં થાયું ; લાઈલાજ
નહીં. Adj. Not afflicted ; not helpless.

॥३०५४॥ અસ્તોહ, astôh. ના. ભય ; બીહીક, હેઠત, માન.
Subs. Fear ; dread ; awe ; veneration.

॥३०५५॥ અ-સ્તુકે, a-stukê. વ્રિ. નખલાઈ વગરતું ; કૌવતમંદ,
જેરાવર. Adj. Not feeble ; strong, powerful.

॥३०५६॥ અસ્તોહદાન, astôhdâñ. See ॥३०४७॥ astôlân.

॥३०५७॥ અ-સ્તુતી, a-stuti. ના. વખાણ વગરતું. Subs.
Want of praise. Contrast Sans. સ્તુતિ.

॥३०५८॥ અ-સતુદે, a-satudê. બૂ. ક્રી. તારીક—વખાણ નહીં
કીધેલી. Past partic. Not praised—eulogized.

॥३०५९॥ આસ્તુન્તે, âstutê. See ॥३०४७॥ âstuñidê..

॥३०६०॥ આસ્તુન્તે, âstuntê. See ॥३०४७॥ âstuntê.

॥३०६१॥ અ-સતુદન, a-satudan. ક્રિ. વખાણ—સ્તુતી નહીં
કરવી. V. Not to praise—eulogize. Contrast
Per. ستو دن

॥૧૦॥ આસ્તુનતન, *âstûnatan*. See ॥૧૧॥ *âstûnidan*.

॥૧૧॥ અસ્તોક્રીદ, *astôfarid*. ના० કોઈની ધરમુસંખંધી કુરજ માયે લેવી. Subs. Taking on one's self some formal act of religion or other solemn duty for any one.

॥૧૨॥ અસ્તોક્રીદન, *astôfaridan*. કિ० કણુલ કરવું ; હા કહેવું. V. To agree, to accept ; to assent.

॥૧૩॥ અસ્તોમન્દાન, *astômandân*. વિ० હાડમંદ, શરીર-હૃપી. Adj. plu. Corporal, bodily, physical.

॥૧૪॥ આ-શતવર, *a-satvar*. વિ० મહા—એરાવર નહીં તે; આ-સ્થીર, નખણું, ભોદું—ખુઅરગ નહીં તે. Adj. Not strong —powerful, unsteady ; weak, not great. Prohib. - + ॥૧૫॥ = A.v. શાસ્ત્રાલા = Sans. સ્થાવિર, સ્થાવર, = Per. سَتْبِر, سَتْبِر

॥૧૫॥ આ-સતવરી, *a-satvarî*. ના० મોટાઈ—ખુઅરગી વ-ગરની હાલત ; કોઈને પાલક નહીં કરી લેવો. Subs. Not a state of greatness—dignity ; not adopting any one as a son.

॥૧૬॥ આ-સ્તુ-રદાન-ચ, *a-stu-radân-cha*. ના० તારીક વગરના ધરમગુરુઓ—દસ્તુરોખી, નાલાએક ઉપાધ્યાઓખી. Subs. Even religious teachers who are not deserving of praise ; even unworthy Dustoors —spiritual preceptors.

॥૧૭॥ આસ્તુ-રદાન-ચ, *astu-radân-cha*. ના० વખાણવા લાએક ધરમગુરુઓખી, માન પામેલા દસ્તુરોખી. Subs. Even praiseworthy religious preceptors, even revered Dustoors.

અસ્તોર્ડન અસ્તોર્ડન, astôrdan. કિ૦ બોરવું ; છોકી કાહાડવું ;
સાક કરવું ; કાપી નાખવું ; છેકડવું. V. To shave ; to
scrape ; to clean ; to cut off ; to erase. Per.

અસ્તોરેદ ^{સ્ટેર્ડ} આસ્તોરેદ, astôrêd. કિ૦ શુનેહાર—પાપી—તક-
ચીરવાર—અપરાધી થાયછે. V. Becomes guilty—
sinful—criminal.

અભિ અ-ભિદિ, a-bîdê. વિ૦ નાહક, વાજખી નહીં તે, અધિત.
Adj. Unjust, unlawful, unworthy.

અસ્તે અસ્તે, astê. ના૦ હાડકુ, ખજુર—આખુનો ઠલીઓ ;
થાલી, અમ ; કાંસીઓ ; કુંડી. Subs. A bone ; the
stone of a date or plum ; a shallow flat round
vessel, a porringer ; a round metallic vessel of
some depth in which all the utensils of the
Izashnê ceremony are put.

અસ્તે અસ્તે, aste. કિ૦ છે. V. Is (pres. 3rd sing.)

અસ્તે આસ્તે, âstê. ના૦ દશતાનથી પાક થાખેલી ખાયડી.
Subs. A woman purified from menstruation.

અસ્તક આસ્તક, âstak. ના૦ કુંડી. (અસ્તામાં થાને વાસણ અ-
રવાની). Subs. A round deep vessel made of
metal in which all the ceremonial utensils are
placed.

અસ્તે ખસ્તે, khastê. વિ૦ બેઅક્કલ, નાદાન, બેવકુક ; જખની
થખેલો ; નાતવાન. Adj. Senseless ; thoughtless ;
foolish ; wounded ; infirm.

અસ્તેઓમનદાન અસ્તેઓમનદાન, astêômandân. વિ૦ હાડવાખુ ;
હાડમંડ. Adj. plu. Corporeal, bodily, material.

એસ્તગી એસ્તગી, êstgî. ના० ઉસ્તવારી, મજબુતી, કાચેમ,
સુશતકીભી. Subs. Firmness; stability, constancy,
permanence.

હસ્તગી હસ્તગી hastagî. ના० હસ્તી. Subs. Existence;
being.

એસ્તેકબાળ-માહ એસ્તેકબાળ-માહ, êstêkbâl-mâh. ના० ચંદ્ર-
માહનું વધતું. Subs. The waxing of the moon.

એસ્તગર એસ્તગર, êstagar. વિ० કાચેમ રેહેનાર. Adj. Re-
maining firm—permanent.

એસ્તગરી એસ્તગરી, êstagarî. ના० કાચેમ રેહેતું. Subs.
Constancy. a permanent state.

આસ્ત-તુમ આસ્ત-તુમ, âst-tum. વિ० ધણુંજ ખુશ—આનંદી.
Adj. Most joyful—gay.

અસ્તવા અસ્તવા, astavâ. વિ० અધુરા વિચારનું; બેશક—
શુમાન. Adj. Having an imperfect idea; un-
doubted.

અસ્તવાન અસ્તવાન, astavân. See એસ્તગાન ôstîgân.

ઓસ્તવાની ઓસ્તવાની, ôstvânî. See એસ્તગાન ôstîgân.

અસ્તવીઆદ અસ્તવીઆદ, astaviâd. See એસ્તગાદ astê-
vî-dâd.

અસ્તકર અસ્તકર, astafar. ના० કષુલ કરનાર. કિ० તું કષુલ
કર. Subs. One who agrees—assents. V. imper.
Agree—assent (thou).

અસ્તકરીદ અસ્તકરીદ, astafarîd. See એસ્તગાદ astôfarîd.

ઓસ્તકરીદન ઓસ્તકરીદન, ôstafarîdan. See એસ્તગાદ astôfarîdan.

ક્રીષ્ણ ઓસ્તમ, estam. કિં હું ઉભો રેહું ; હું ઉસ્તવાર છેણાં.

V. I may stand; I am firm—stable. Comp.

Per. بیستم، ایستم

અભીતર અભીતર, abītar. નાં માખાપ. Subs. Parents
(from **અ**, Ar. أبو = a father).

અસ્તર અસ્તર, astar. નાં એક શુનાહતું નામ છે ; ખરચર ;
બોરીઊ બોરીઊ ; અસ્તર ; જભીન એડવાતું એક હથિયાર.

Subs. Name of a crime ; a mule ; a cloth button ;
the lining of a garment ; a harrow. Per. اسٹر

અસ્તર અસ્તર, astar. See **અસ્ત્ર** astâr.

આસ્તર આ-સ્તર, â-star. નાં પંથરાવતું, ફેલાવો ; રીમનીતું
ફેલાવતું. Subs. Spreading ; diffusion ; the spread
of pollution. Comp. Av. Rt. **અસ્ત્ર**

અભીતરાન અભીતરાન, abītarân. નાં માપદાદા, વડીલો, મા-
ખાપ. Subs. Ancestors ; forefathers ; parents.

અભીતરાન અભીતરાન, abītarân. See **અભીતર** abītarân.

અભીતરી અભીતરી, abītarî. નાં નસલ, ખાનદાન ; સગાઈ.
Subs. Parentage ; family connection—tie ; re-
lationship.

આસ્તરદાન આસ્તરદાન, âstardân. નાં શુનેહગાર—પાપી થતું.
Subs. Becoming criminal—sinful.

આસ્તરદી આસ્તરદી, âstardî. નાં શુનેહગારી. Subs.
Sinfulness ; criminality.

આસ્તરસ્પાન આસ્તરસ્પાન, astaraspân. નાં એક જતના શુ-
નાહતું નામ. Subs. Name of a crime.

આસ્તરસ્તા અસ્તરસ્તા, astarast. ના० શુનેહગાર,—તકસીરવાર શાસ્ત્રિયાદિ. Subs. A guilty—criminal person.

આસ્તરિયાદ આસ્તરીયાદ, ાસ્તરિયાદ. કુ० શુનેહગાર—તકસીરવાર થાયછે. V. Becomes criminal—guilty.

આસ્તરિયાદ આસ્તરીનેદ, ાસ્તરિનેદ. કુ० રીમન કરેછે, રીમનીનો—શુનાહનો ફેલાવો કરેછે; શુનાહ કરેછે, શુનેહગાર થાયછે. V. Pollutes; spreads or diffuses pollution—crimes. Comp. Av.

આસ્તરેદ, ાસ્તરાદ. See આસ્તરિયાદ ાસ્તરિયાદ.

આસ્તરંગ અસ્તરંગ, astarang. ના० એક જતનો ભાષાસરૂપી રોપો. Subs. Mandrake; the man-plant, on account of the strong resemblance of the root to the human figure. The Persians call mandrake also ابرو صنم (the face of an idol), and جراغ اللطرب (the devil's candle, on account of its shining appearance in the night). Comp. Per. استرنگ

આસ્તરુનતન અસ્તરુનતન, અસ્તુનતન, astaruntan, astrunatan. કુ० ખાંધું; કેદ કરું. V. To tie, to bind; to confine.

આસ્તરવર અસ્તરવર, astarvar. ના० એક પાહાડનું નામ. Subs. The name of a mountain.

આસ્તરત અસ્તરત, astart. See આસ્તરિયાદ ાસ્તરિયાદ astâr.

આસ્તરદી અ-સતરદી, a-satardî. ના० સુસ્તી વનાંતું, ગબરાઠ વગરનું. Subs. Freedom from laziness—confusion, perplexity.

અસ્તરદી આસ્તરદી, ástardî. See અસ્તરદી.

અસ્તરદે a-satardé. વિનિમય ગુંચવાઈ ન ગઢેલું,
પાથરેલું નહીં, નહીં વિખરાએલું, ગભરાઈ ન ગઢેલું, નિષ્ઠલ ન
થાએલું, ન બીધેલું, સ્થીર, છોલેલું નહીં. Partic. Adj. Not
spread out—strewn—scattered, not entangled—
puzzled, not taken aback, not disappointed,
not frightened ; not erased—shaven, composed,
steady, calm. Prohib. ન + અસ્તર = Av. અસ્તરદી
Av. Rt. અસ્તર = Sans. Rt. સ્તર = Per. ستر
گستردہ

અસ્તરદે a-satardé. See અસ્તરદી.

અસ્પ

અસ્પ, asp. નાં ઘોડો. Subs. A horse. Av. અસ્પ
= Sans. અશ્વ = Per. اسب

અસ્પ અસ્પ, aspa. નાં એક સજનું નામ છે, કે જે ગરદનનું
હાડકું બાંજવાની થાયછે ; કોશેશ ; મેહેનત ; ખીલો ; નખરીયાં;
ખરી. Subs. The name of a punishment which
is inflicted by breaking the bone of the neck ;
an endeavour, effort; a nail ; claw, hoof.
Comp. Per. اسب

અસ્ફહાની એસ્ફહાની, ésfahâni. વિનિમય રોહેરને લગતું.
નાં ઈસ્ફહાન રોહેરનો રૈહેવાસી. Adj. Relating to
Ispahâñ. Subs. A native of Ispahâñ. Comp.
Per. اسپھانی

અસ્પાશ્થ અસ્પ-અશો, aspa-ashô. નાં જારો ઘોડો. Subs.
A good horse, a noble horse.

અસ્પાદાન અસ્પ-દાન, aspa-dân. ના० ધોડા રાખવાની જગ્યા ;
તથીલો. Subs. A horse-stable. Comp. Pehl.

અસ્પાદાન

અસ્પાદાન અ-સેપાસ, a-sépâs. વિ० નાસેપાસ, નીમકહરામ.
Adj. Not returning thanks; ungrateful. Per.
નાસ્પાસ

અસ્પાદાર અ-સેપાસ-દાર, a-sépâs-dâr. ના० આબાર—
ઉપકાર નહીં માનનાર; નીમકહરામ ભાષાસ. Subs. One
who does not return thanks, an ungrateful
man. Contrast Per. સ્પાસ દાર

અસ્પાકી અ-સ્પાકી, a-spâkî. ના० નાજુકી, જેહેલાઈ વગરનું.
Subs. Delicacy, tenderness, want of facility.

અસ્પારિનાદ aspârînad. કિ० જોપે ; સુકે. V.
May commit to—intrust; may put. Contrast
Per. સ્પારિન્ડ

અસ્પારે aspârê. ના० ઓજરન ઘેહેનો વખત, સમી-
સાંજનો વખત, સૂર્ય અસ્તપામવાનો વખત. Subs. The
time of the *Oziran Gêh*; evening; sunset.

અસ્પાએ aspa-ê. ના० એક ધોડો. Subs. One
horse.

અસ્ફિઅન asfiân. ના० માહરોએ. Subs.
Mâh-rû; a ceremonial vessel, so called from
its crescent-shaped appearance; it literally
means ‘moon-faced.’ ●

અએવઘહાની aêvaghahâñî. વિ० કુસ્તીને
લગતું. Adj. Relating to the *kushṭi*.

ાયુષ્મણી અચેવ્યાધહાન, aêvyâgahân. See આયુષ્મણી અચેવગહહાન.

આયુષ્મણી અયયાધહાન, ayavyâghahâñ. See આયુષ્મણી અચેવગહહાન.

આયુષ્મણી અચેવ્યાધહન, aêvyâgahan. See આયુષ્મણી અચેવગહહાન.

આયુષ્મણી અચેવ્યાધશને, ayavyâghashnê. See આયુષ્મણી અચેવગહહાન.

આયુષ્મણી અયયાધશનીનદ, ayavyâghashnînad. ક્રિ. કુસ્તી ખાંધે. V. May gird on the *kushti*.

આયુષ્મણી અચેવ્યાધશનીનદ, aêvyâghashnînad. ક્રિ. પેહરે, કુસ્તી ખાંધે. V. May put on (clothes); may gird on the *kushti*.

આસ્પ-દાન, aspa-dân. See આસ્પ અસ્પ અસ્પદાન.

આસ્પાનાયુષ્મણી અચેવગહનીઆન, aêvagahnîân. ના० કુસ્તી રાખનારાઓ. Subs. Persons who gird on the *kushti*.

આસ્પો-અયુષ્મણી અચેવ્યાગશને, aêvyâgashnê. ના० પેહરવું; કુસ્તી ખાંધવી; કુસ્તી. Subs. Putting on (clothes); girding on the *kushti*; *kushti*.

આસ્પદાન આસ્વીગાન, âsvîgân. ના० આયુષ્માન, ફરેદુનના બાપતું નામ. Subs. *Athvyân* (name of the father of *Faridoon*). Comp. Av. આસ્પદ, Sans. આસ્પ, Per. آسپن

આસ્પ-સખુન, aspa-sakhun. ના० ધોડાનો આવાજ —ખનખાર. Subs. The neighing of a horse.

અસ્પાદીનોદે, aspa-dînôdê. ના० ધોડી. Subs. A mare.

અસ્પાદીનોદે, aspa-dînôdê. See **એવાં** aspa-dînôdê. Av. **એવાં-કેદ**

અસ્પાસ્તાની, aspastâñî. નિ० ધોડાના થાને થગતો—બાડે રાખનાર, તખીલો બાડે રાખનાર. Adj. Belonging to the horse-stable (lit.), one who has hired a horse-stable. Comp. Av. **એવાં-કેદ**

અસ્પાદાન, aspa-dân. See **એવાં** aspa-dân. ના० ધોડાનો તથેદો. Subs. A horse-stable. Av. **એવાં-કેદ** Sans. અશ્વસ્થાન = Per. ا سِسْتَان

અએવાસરુસ્ત્રેમ, aêvasrûsrêm. See **એવાં** aêvasarusrêm.

અ-સજીનીદન, a-sazînîdan. See **એવાં** a-sazîdan.

અ-સપીત, a-sapît. ના० સકેદ—પવિત્ર નહીં. Subs. Not white, not pure. Prohib. × **એવાં** = Av. **એવાં** Av. Rt. **એવાં** = Sans. Rt. શ્વિત = Per. سفید

અસફીરાન, ashafîrân. ના० ભલાં માણસો નહીં. Subs. plu. Not good persons. Comp. Pehl. **એવાં**

અ-સપીરાને-ચ, a-sapîrânê-cha. ના० ભલાં માણસો નહીં. Subs. Not even good persons.

અએવાસ્ત્રેમ, aîvasrûsrem. ના० એવેશરેમ ઘેહ. Subs. Name of the fourth sub-division of the day, the *Aîvîscruthrem Gêh*.

અસ્પે-ાસ્તર, aspē-astar. See **અસ્પાંગાન** aspa-ashtar.

અસ્પાંગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān. ના० જવેર. Subs. A jewel, a gem. See **અસ્પાંગાન** aspanārgān.

અ-સેપોખ્તારી અ-સેપોખ્તારી, a-sépôkhtârî. વિ० નહીં બો-કનાં, અંદર પેવશા ન યનાં. Adj. Not transfixing—piercing.

અ-સોખ્તન *અ-સોખ્તન, a-sapôkhtan. કુ० નહીં બોકું—અણી બોકવી—આરપાર વિધું; દાખલ ન કરું, નહીં ચાંપું. V. Not to pierce,—to prick,—to transfix, not to admit; not to thrust into. Contrast Per. س્પાખ્તન. س્પોર્ખન સ્પોર્ખન

અ-સોખ્તે અ-સોખ્તે, a-spôkhtê. ભૂ० છુ० નહીં બોકું—આરપાર વિધેલું. Past partic. Not pierced—transfixed.

અસ્પાંગાન અસ્પનાર, aspanâr. વિ० સદ્ધથી સરસ. Adj. Most excellent.

અસ્પાંગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān. See **અસ્પાંગાન** aspanārgān.

અસ્પોહરગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān, aspô-hargān. See **અસ્પાંગાન** aspanārgān.

અસ્પાંગાનિહા અસ્પનારગાનિહા, aspanārgâñihâ. કુ० અ० શંગાર બરેલી રીતે. Adv. Ornamentally.

અસ્પાંગાન અસ્પનારગાન, aspanārgān. See **અસ્પાંગાન** aspanārgān.

અસ્પુનતાન, aspunatan. ક્રિ. એવું, નેધાહ કરવી ;
દોડાવવું. V. To see, to behold ; to make to run.

અસ્પુકી અ-સ્પુકી, a-spukî. વ્ય. સેહેલાઈવાખું નહીં, છુપું
નહીં. Adj. Not easy, not secret—hidden.

અસ્પુગી અ-સ્પુગી, a-spugî. ના. જીઠાઈ વગરનું ; સચ્ચાઈ ;
પરહેજગારી. Subs. Freedom from falsehood ;
truth ; piety, devoutness.

અસ્પંજ, aspanj. ના. મેહમાન, સુસાંક્રાન્ત, પરોષો ;
ધર્મશાલા, દુનિયા. Subs. A guest ; a traveller ; a
stranger ; an inn ; the world. Comp. Per. سپنج

અસ્પાચરેશક, aspa-charêshk. ના. ઘોડને
ચરવાની જગ્ગા. Subs. Grazing ground for horses.
Comp. Per. چرش اسپ +

અસ્પાંડાર, asfandîârân. See અસ્પાંડાર
aspandiâr.

અસ્પાંડાર-મદ, asfandâr-mad. ના. પાંચમા
રોજનું નામ ; બારમા મહિનાનું નામ ; એક અભિશાસ્ત્રપદનું નામ ;
થુકર જેતારો ; મીનરાસી ; લાંબી પુછડીવાલો તારો. Subs.
The fifth day of every month ; the twelfth
month of every year ; name of an *Amshâspand* ;
the planet Venus ; the sign Pisces ; a comet.
Comp. Av. آسپاند، آسپاند Pehl. آسپاند Per.

سپندارم

અસ્પાંતમાન, aspantmân. ના. એ હજરત જરૂ-
તોશતના એક વડાવાનું નામ છે, જેની ૧૦ મી પેહેડીએ તે પેગ-
ભખર સાહેબ પેદા થયા હતા. Subs. *Aspantamân* is
the name of an ancestor of Zoroaster, from

whom he was descended in the 10th generation.

Comp. A.v. અસ્પેરાસ, aspē-râs.

અસ્પેરાસ અસ્પે-રાસ, aspē-râs. See અસ્પેરાસ aspa-râs.

અસ્પોર્ડિદન આ-સેપોર્ડિદન, a-sépôrdidân. ક્રિ. નહીં જોયતું, સ્વાધીન નહીં કરતું, લાગુ નહીં પાડતું, યોગ્ય—લાગેક નહીં કરતું. V. Not to commit to the charge—care of, not to deliver over to, not to delegate—apply, not to make suitable—worthy. Contrast Per. س્પેર્ડન = Paz.

અસ્પરાસ અસ્પરાસ, asparâs. વિ. હેખઈતું, ઝુલ્ખું, અહેર. ના. ધોડાની સરતનો રસ્તો ; ધોડાને હોડવાની જગ્યા ; એક જાતની લંખાઈતું ભાગ. Adj. Evident ; clear. Subs. A race-course ; a running place for horses ; a measure of length. Comp. Per. اسپریش, اسپریس!

અસ્પરાસ-દરાના અસ્પ-રાસ-દરાના, aspa-râs-darânâ. ક્ર. ધોડો ધોડી શકે તેટલી લંખાઈતું. Adj. Of the length of the distance which a horse can run.

અસ્પરામ અસ્પરમ, અસ્પરહમ, asparam, asparaham. ના. સખજો, ઝુશબોદાર પાંડા. Subs. A green herb ; *ocimum pilosum* var *basilicum* ; odoriferous leaves.

અસ્પરાસ અસ્પ-રાસ, aspa-ras. See અસ્પેરાસ aspa-râs.

અસ્પરિસ અસ્પ-રીસ, aspa-rîs. See અસ્પેરાસ asparâs.

અસ્પરિન અસ્પ-રીન, aspa-rîn. ના. નગદ, રોકડ, દોરો ; એક માય અથવા જોખતુંનામ ; એક ચીક્કાતું નામ. વિ. ધોડાની

કીમત જેટણું. Subs. Ready money, cash; thread; name of a measure—weight; name of a coin. Adj. Of the value of a horse.

અસ્પરિક અસ્પરીક, asparik. See અસ્પરાણ asparâs.

અસ્પરિન અસ્પરણ, asparun. See અસ્પરાણ asparâs.

અસ્પરણ અસ્પરણ, asparûn. See અસ્પરાણ asparâs.

અસ્પરણ-મસા asprûn-masâ. વિ ૦ “અસ્પરણ”
ના કેટણું છોડું—કીમતનું, દોરાનાં જેટલા અંદાજનું. Adj.
Of the size of *asparûn* (a kind of measure); of
the value of *asparun*. Comp. Av. અસ્પરણ-મસા

અસ્પરણ-મજા, અસ્પરણ-મસા, asparûn-mazâ,
asparun-masâ. See અસ્પરણ-મસા asparûn-masâ.

અસ્પરક અસ્પરક, asparak. ના ૦ એક જાતનું પીલા રંગનું લાકડું,
કે જે રંગને માટે ડાબ આવેછે; એક જાતની વનસ્પતિ; શમ-
શાદનું જાડ. Subs. A kind of wood of a yellow
colour, used in dyeing stuffs; a kind of herb;
the box tree. Per. اسپرک

અસ્પરણ-ચ, asparun-cha. ના ૦ નગદ—રોકડણી.
Subs. Even ready money—cash.

અસ્પરણ-રંજ, aspa-ranj. ના ૦ બારી બોબે ખેંચનાર
ધોડો. Subs. A draft-horse.

અસ્પરણ-રાજ, aspa-raz. See અસ્પરણ asparâs.

અસ્પરાજ અસ્પ-રાજ, aspa-raz. ના० સો ધોડા. Subs.
One hundred horses.

અસ્પરમ અસ્પરમ, asparam. See અસ્પરમ asparam.

અસીમ

અસીમ અ-ખીમ, a-bîm. વિ० વગર ધાર્તી—બિહીકનું ; હિમત-
વાન. Adj. Fearless, dauntless; bold. Contrast
Per. **અસીમ**

અસીમ અસીમ, asîm. ના० રૂપું, ચાંદી. Subs. Silver ; pure
silver ; silver bullion.

અસીમ અસીમ, આસીમ, asîm, âsîm. See અસીમ, âsîm.

અસ્મ અસ્મ, asma. ના० આસ્માન, આકાશ. Subs. The
sky, the firmament. Comp. Pehl. **આસ્મ**

આઈમ, âîm. કિ० હો આવીએ. V. We may
come; we come.

આયમ, âyam. જર્વો ભને. Pron. To me.

એસમ, êsam. ના० કાઠી, લાકડું. Subs. Firewood;
wood. Comp. Pehl. **આસ્મ**

ખીજમ, khijam. કિ० હું ઉટું, હું ઉટુંય. V. I may
get up ; I get up.

આસ્માન, âsmân. See અસ્મ asma.

આસ્માન આસ્માન, âsmân. ના० આસ્માન. Subs. The sky.

આસ્માની આસ્માની, âsmâni. વિ० આસ્માન—આકાશને લગતું ;
આસ્માની રંગનું. Adj. Pertaining to the sky;
sky-coloured. Per. **આસ્માની**

આસ્માનું આસ્માન-ખ-વદ, *âsmânê-khanvad.* ના० અ-
લક્તો—પ્રકાશિત આસ્માન. Subs. The shining sky.
Comp. Av. કૃત્તિંગ્રાંતિંગ્રાં

આસ્માનું આસ્માન, *âsmân.* ના० એક ક્રેસ્તાનું નામ છે કે
જે આસ્માન ડિપર મવડકલ છે; સતાવીસમાં રોજનું નામ ;
આસ્માન. Subs. Name of an angel presiding
over the sky ; the 27th day of every month ;
the sky. Av. અસ્માન, Per. આસ્માન

આસ્માન } અસ્માન, *khasmân.* ના० કીનો, વેર, કપટ, અદે-
આસ્માન } ખાઈ, દુર્ભની. Subs. Revenge, malice, ran-
cour ; jealousy, enmity.

આસ્માનું અસ્મ-ખુન્દે, *asma-khundê.* ના० કરતો આસ્માન.
Subs. The revolving sky.

આસ્માનું આસ્માને, *âsmânê.* ના० આસ્માન ; છળબું ; છાપરં ;
ઘરનો માલ. Subs. The sky ; eaves ; a roof ; a
story. Comp. Per. આસ્માન

આસ્માનું આસ્માન-જીવા, *asmân-zîvâ.* ના० શોભઈનું
—સણગારેલું આસ્માન. Subs. The elegant—
adorned firmament. Comp. Per. આસ્માન ; જીવા ;
(see Patet Irâni.)

આસ્માનું અશમામ, *khasmâm.* ના० અશમ, ભાઠી. Subs. A
husband.

આસ્માનું અએમાર, *aêmâr.* ના० શુમાર, ગણની, અડસટો.
Subs. Rough estimate ; counting ; computation.

આસ્માનું એસ્મી, *êsmî.* નિ० ખાલવાનાં લાકડાને લગતું. Adj.
Relating to fuel or firewood.

આદીમશને, adîmashnê. ના० ચાહાતું, ઈચ્છાતું, ખાહે-
શ કરવી. Subs. Loving, wishing ; desiring.

આસ્તીન, asmîn. વિ० ઝેરી, ચાંદીની બનાવટનું.
Adj. Silvery ; made of pure silver.

આસ્તીતુનતન, asmitûnatan. ક્રિ० ખખીઓ

આસ્તીતુનતન મારવો—ભરવો. V. To stitch closely.

આદમન, a-gadman. વિ० ખોરેહ—અલકાટ—દખ-
દખા વગરનું ; અપકૃતિવાતું ; આખર—માન વગરનું. Adj.
Void of lustre—brightness—pomp ; inglorious ;
having no respect—honour.

આદમુન, a-damûn. વિ० કચરા—ધાણ વગર. Adj.
Free from rubbish—dirt—refuse, free from
dung of a bull, cow or buffalo. Contrast Per.

આયદમન, આ-જસ્ત, a-yadman, a-jast. વિ० હાથ
લાંબો ક્રીધા વગર ; માંગ્યા—હાથ ઓરીઆ—વિનંતી ક્રીધા
વગરનું ; શક્તિ—એર વગરનું ; મદદ વગરનું ; હાથ વગરનું,
શુંકું. Adj. Without stretching out the hand ;
without asking—begging—requesting ; having
no power—vigour ; destitute of assistance,
having no hands, having short arms. Contrast
Ar. ي (= the hand ; power).

આયસ્તેન્નેન્ને આ-જસ્તે-ગરોબે, આ-જસ્તે-ગીરીએ, a-jastê-
grôbê, a-jastê-gîrîê. વિ० હાથ પકડયા વગર, દરે-
ગીરી—મદદ વગર. Adj. Without holding the
hand (lit.), without any help—assistance.

અ-જાસ્ત-ગ્રોબે આ-જાસ્ત-ગ્રોબે, a-jast-grôbê. See જાસ્ત-ગ્રોબે a-jaste-grôbe.

આસમન્ડ આસમન્ડ, âsmand. વિં જુદું, ખોદું, સચ્ચાઈ વિનાતું. અદુર્દું Adj. False; untrue.

અડુર્દું અડુર્દું, admudîn. વિં તમામ, પૂરું. Adj. Whole, entire ; perfect.

આસુન આસુન, asmun. See એસ્મા asma..

અ-ગાદમન-કારી આ-ગાદમન-કારી, a-gadman-kârî. નાં વગર ક્ષીર્તિની હાલત, નૂર—દખદખા વગરની હાલત. Subs. State of being without dignity—majesty, in-gloriousness, dishonourableness.

અશ્મોધ આશ્મોધ, âsmôdgh. See એશ્મોધ âshmôdgh.

અ-દીમે આ-દીમે, a-dîmê. વિં રોણી—ઉઝસ વગરતું; અધારે. Ad. Destitute of light—glare ; dark.

અ-બીમગીન-તર આ-બીમગીન-તર, a-bîmgîn-tar. વિં વધારે ધારી ક્ષી ઉપજવનારે નહીં; વધારે બય વગરતું. Adj. Not exciting more fear, more fearless.

અસ્માજ આસ્માજ, âsmaz. See આસમન્ડ âsmand.

અબેમર, abêmar. વિં અગણિત ; મેહદ. Adj. Innumerable ; infinite. Comp. Per. સ્વિ; Av. Rt. સ્વિ=to count.

અદગર

અ-દગર આ-દગર, a-dagar. વિં ભારી નહીં, હલકું. Adj. Not heavy, light.

નૂં અદેર, adēr. શબ્દો અઠ નીચે, હેઠે. Prep. Below; beneath.

નૂં અહેર, adēr. See નૂં adēr.

નૂં અ-હેર, a-dēr. વિઠ મોકું નહીં; ધીમું નહીં. Adj. Not late; not tardy. Contrast Per. دير

નૂં અ-દેલ, a-dêl. વિઠ બેદીલ; નીરાશ થએલો; હિન્મત વગરનું. Subs. Disaffected; dissatisfied; disappointed; spiritless. Per. لے

નૂં અખીર, abîr. નાઠ પૈછેરણ, અમીમ. Subs. A sort of shirt or frock.

નૂં અસર, asar. નાઠ નિશાન, નેમ, શરૂઆત. વિઠ કદીમ, આસલી, જુનું. Subs. Any object set or taken up as a mark; aim; beginning. Adj. Old, antique.

નૂં અસર, asar. વિઠ બેશુમાર, હદ વગરનું; હેશનું, અથુ-

નૂં કદું, કુદરતી, પોતાની ભેલે નીકલેલું. Adj. Endless, unlimited; eternal, perpetual, natural, self-born.

નૂં અ-સર, a-sar. વિઠ માથા—મથાલાં વગરનું; સરદાર વગરનું, સરદાર વગર; સેવટ—છેડા—અંત વગરનું. Adj. Having no head—top (lit.); destitute of a chief—leader; endless, unlimited; Av. નૂં

નૂં આજિલ, ajîl. નાઠ એક નદીનું નામ છે. Subs. Name of a river.

નૂં આસર, âsar. વિઠ અહેર, આશકારા. નાઠ માથું, સરદાર. Adj. Public, manifest, known far and wide. Subs. The head; a chief.

એહર એહર, éhar. ના ૧૦ હેર નસો, નજસાત, ખાહેલું, થુક. Subs.

Dry impurities (as hair, nails); filthiness.

Corrupt form of જીજુ

હસલ હસલ, hasal. ના ૧૦ વગર બરશનુમનો મોબેદ. Subs. A Mobed having no *Barshnûm*.

અ-સ્રાએશ્ના-ઓમન્ડ, a-srâêshna-ômand.

વિ ૦ નહીં સંબલાવતો—ગાતો—ભષતો. Adj. Not reciting—singing—praying.

અ-સરાએશ્ને અ-સરાએશ્ને, a-sarâêshnê. ના ૧૦ નહીં પાતું—પરવશી કરવી; નહીં ગાતું—ભષતું. Subs. Not feeding—nourishing; not singing—reciting.

અ-સ્રાએશ્નિ, a-srâêshnî. See the preceding word.

અ-સરાસારાન, asarâsârân. ના ૧૦ એક કોમ—ટોલાનું નામ છે. Subs. Name of a tribe—nation.

અ-સ્રાઈદાર, a-srâidâr. ના ૧૦ નહીં પદનાર—ગાનાર. Subs. One who does not recite—sing. Comp. Av. અ-સરાદાન

આસાન, âsrân. ના ૧૦ અથોરનાન. Subs. *Athornân* (the sacerdotal caste).

અ-સરાદન, asrâdan. કિ ૦ ખુશી મેલવવી—બોગવવી. V. To enjoy; to experience pleasure.

અ-સરોમેન્દ, asarômênd. વિ ૦ નજસાઈ—હેર નસાબરેલું. Adj. Full of filthiness—dry impurities.

અ-સરે, a-sarê. See જીજુ a-sar. જીજુ a-sarê.

અભેરશ અભેરશ, aérash. ના० ગર. Subs. Kernel, pith.

અભેરી એભેરી, éérî. ના० આદમી, મરદ; મરદાનગી; કરમા-
ખરદારી, તાબેદારી. Subs. An individual, a man;
manliness; obedience, subjection.

અદીરી અ-દીરી, a-dîrî. વિ० ધણું મોહું અથવા ધીમું નહીં.
Adj. Not very late or slow. Contrast Per. **યિર**

અબીરબા, abîrbâ. See **અબિર**.

અસરી, asarî. ના० અતીશયપણું, પુશ્કલતા; બેહદપણું.
Subs. Excess; abundance; infinity.

અસરી, હેરી, asarî, hérî. વિ० ગલીચી—નજીશાતને
લગતું; હેર નસાવાલું. Adj. Relating to filthiness
—uncleanliness; full of dry impurities (as hair,
nails, &c.).

અસરીઆ, asariâ. સંખ્યા० વિ० દરા, ૧૦. Num.
Adj. Ten, 10. Ar. **عشرة**, عشر

અ-સલીઆ, a-saliâ. વિ० જુરું—ખરાખ નહીં તે.
Adj. Not bad—evil.

આસરી, âsarî. ના० સરદારી, સરદારપણું. Subs.
Leadership; command.

અ-સલીઆઈ, a-saliâî. ના० ખદી—ખુરાઈ વગર-
ની હાલત, વગર ખરાખીનું, ખીગાડ—ખદખખતી—કંગાલી.
અત વગરનું, વગર ગરીખાઈનું. Subs. Freedom from
evil—corruption, exemption from depravity—
badness, freedom from misfortune, wretched-
ness—penury.

અ-સરેશ્ત, a-sarêsh્ત. વિ० ખમીર વગરનું, નહીં

શુદ્ધાં—બેલવેલું, ખરાખ વજુદ—ખરાખતતતું. Adj. Unleavened, not kneaded, not mixed up, of a bad nature—constitution. Contrast Per. سرشت

અસરેશ્ટાં આ-સરેશ્ટન, a-sarêshṭan. કું ખમીર નહીં કરવું; સાથે બેલવી નહીં નાખવું; આકાર નહીં આપવો. V. Not to leaven; not to mix together; not to form into shape. Contrast Per. سرشن

અસરેશ્ટ આ-સરેશ્ટ, a-sarêshṭ. See અસરેશ્ટાં a-sarêshṭa.

અસ્રેસ આસ્રેસ, âsrêṣ. નાં ડોઈધી જતની કસરતને માટેની જગ્યા. Subs. A course or place for any kind of exercise. Comp. Per. اسريش

અગેરેસ્ટે આ-ગેરેસ્ટે, a-gêrêstê. નાં અપવિત્ર મડાન નહીં તે, સોઝું—સાક—પવિત્ર મડાન; સાંકડી જગ્યાનહીં. બૂં કું રડેલું; વિલાખ ક્રીધેલો. Subs. Not an impure place; a clean—holy place; not a narrow spot. Past partic. Wept; bewailed.

અગેરીઓ આ-ગેરીઓ, a-gêrîô. વિં સુરાખ નહીં પાડેલાં; નાડાં નહીં પાડેલાં. Adj. Not bored—perforated.

અસ્રીનશ્ની આસ્રીનશ્ની, âsrînashnî. નાં ખાંપવું, ગુંથવું, ગાંઠ મારવો. Subs. Binding, knitting, braiding, knotting.

અસ્રીનશ્ને આસ્રીનશ્ને, âsrînashnê. See અસરીનશ્ની a-sarînashnî.

અસરીન, અસરીન, asarîn. નાં નલો. Subs. The bone of the leg.

અસરીને આ-સરીને, a-sarînê. See અસરીનશ્ને a-sarê.

દોસ્રીને, do-srīnē. ના० ગાંડના એવ થાપા. Subs.

Two hips—thighs—buttocks. = Av. ^{દોસ્રીને} + ^{દોસ્રીને},

= Av. ^{દોસ્રીને} = Sans. શ્રોણિ = Per. سرین

હેર-ગંડાર, hēr-gandār. ના० ગંધ—વાસ મારતો
નસો. Subs. Stinking dead matter.

અભિરેદ, abîrêd. ના० મોખેદના એક પંથનું નામ છે,
જેની જગા “હાવનાન” ની સમે તથા એતીની ડાખી બાળુઓ
હોય છે. Subs. The name of one of the orders
of Mobeds called *Abérêt* (in Zend), whose
assigned place is opposite to the *Hávanán*, and
on the left side of the *Zôti*. Comp. Pehl. ^{અભિરેદ}

આ-સરીત, a-sarît. See ^{અભિરેદ} a-saliâ.

આ-સરીદ, a-srîdê. વિ० નહીં ટોકેખું—ધૂંપું; અહેર,
સ્પષ્ટ. Adj. Not hidden—concealed; open,
clear.

આ-સરીદ આખરેદ, âbarêd. કુ० લઈ જય. V. May carry.

આ-સરીતરી, a-sarîtarî. ના० અપનાશ—ખદનાભી
વગરનું, નામવરી, ઈજાત. Subs. Freedom from
dishonour—infamy—blame; honourableness,
conformity to the principles of honour.

આ-સરીતર-ચ, a-saritar-cha. વિ० વધારે ખરાખી
કરયા વગર. Adj. Without doing more harm—
injury.

આસ્રનાન, આસ્રવાન, asrunân, âsravân. See
^{આસ્રનાન} âsrân.

અસરોબ અ-સરોખ, a-sarôb. વિ૦ નામશાહુર, પ્રખ્યાત—અહેરમાં નહીં આવેલું. Adj. Not renowned—famous; not well known. Contrast Av. એણુંનું

અસરોખ અ-સરોખ, a-sarôb. વિ૦ નખ વગરતું. Adj. Having no nails. Contrast Av. એણુંનું Per.

અસ્રુએ આસ્રુએ, âsruê. ના૦ એક ઠોલાતું નામ છે, કે જેનું કામ ખોદાતાલાની બંદગી કરવાતું તથા લોકોને ખોદાઈ મારું ખતલાવવાતું છે; પરહેનજાર, અથોરનાન. Subs. The name of a sect whose object is to praise God and point out to men the divine path; a pious man; an *Athornân*. Comp. Av. એણુંનું Pehl. એણુંનું

ખસ્રુબ ખસ્રુબ, khasrub. વિ૦ નેકનામ, ક્રીરતીવાન. Adj. Virtuous, good; possessing renown; glorious.

અસરોશ અ-સરોશ, a-sarôsh. વિ૦ નાકરમાન, કાકર, ખોદાને ખોદા કરી નહીં અણનાર; ઉપરીના હોકમને તાબે નહીં રેહેનાર; એઅકલી. Adj. Disobedient; unbelieving; knowing not God as God; insubordinate; senseless. Av. એણુંનું

અસ્રુઈ આસ્રુઈ, âsruî. વિ૦ અથોરનાની. Adj. *Athornâni* (relating to the sacerdotal tribe).

અસરોશાવરજ અ-સરોશાવરજ, a-sarôshâvarz. ના૦ તાબેદાર નહીં, શાંભલતું નહીં; એખતીઆર કરનાર, આધીન નહીં રેહેનાર, તુચ્છકાર—ઈનકાર કરનાર. Subs. One who does not bear obedience to, one who does not hear

(religious precepts), one who is not obedient—
submissive, one who treats with contempt
અહિં, અહિં = Av. અસ્ત્રીષ્ટ, અસ્ત્રીષ્ટ = Per. سروش
Av. Rt. અ = Sans. ચ + થ = Av. અઃ = Per.

ورز
અનુભૂતિ અ-સરોશવરજ, a-sarôshvarz. See અનુભૂતિ
a-sarôshâvarz.

અનુભૂતિ અ-સરૂયાદ, a-sarûyâd. ક્રિ. તે નહીં ગાએ ! નાં
નાકરમાની; સુસ્તી. V. May he not sing ! Subs.
Disobedience, insubordination ; indolence.

અનુભૂતિ અસરોષત, a-sarôsht. વિ. નાકરમાન ; ધરમ ઉપર
ક્રીદા નહીં. Adj. Disobedient, not devoted to
religion.

અસ્રુષ્ટિ અસ્રુષ્તાને, asrushtânê. નાં પવિત્ર આત્મા
રાખવાની જગા, દરેમેહેર ; આત્માબેહેરામ. Subs. A
place where sacred fire is preserved and kept
burning, a *Dare-mêhér* ; an *Atash Beherám*.

અસ્રુષ્ટિ અ-સરોષ્તી, a-sarôshti. નાં નાકરમાની,
હોકભને તાબે નહીં થતું. Subs. Disobedience, insub-
ordination.

અસ્રુદાર અ-સ્રુદાર, a-srudâr. See અસ્રુદાર a-srâidâr.

આસ્રુગી, âsrugî. નાં અથોરનાનનો ધંધો—પેશો.
Subs. The vocation of a priest.

અસ્રુદાર દો-સરોખીન, dô-sarôbhîn. વિ. એ શિંગડાંવાલું.
Adj. Having two horns.

શ્રૂતિ આ-સોબે, a-srôbê. ના० આણઘટતો શખુન—કુરમાન.
Subs. Without a word, an ill-spoken word,
an unreasonable order. Contrast Av. સ્તુતિ,
સ્તુતિ, સ્તુતિ = Sans. શ્રવશ. Av. Rt. શ્રૂતિ

શ્રૂતિ અહલુભ, ahlub. See શ્રૂતિ ahlub.

શ્રૂતિ ગેરોબ, gérôb. ના० પકડનાર; દસ્તગીર:—નેમકે
શ્રૂતિ “દસ્ત-ગેરોબ.” Subs. One that grasps—
lays hold of; a helper:—as શ્રૂતિ dast-gérôb.

શ્રૂતિ દો-સોબ, dô-srôb. ના० બે સખુન, બે નાય. Subs.
Two words, two nails. શ્રૂતિ = Av. સ્તુતિ, સ્તુતિ

શ્રૂતિ અસરે, asarê. વ્રી. હદ—સીમા વગરતું. Adj. Un-
limited, having no bounds.

શ્રૂતિ આસુન, âsrûn. See શ્રૂતિ âsrân.

શ્રૂતિ આસુન, âsrûn. ના० પવિત્ર આત્માની જલવણી કરનાર;
અશોઈ ઉપર ફેદા થએલો શાખસ; અથોરનાન; મોબેદ; દસ્તુર;
એરવદ; ખોડાની બંદગી કરનાર; પરહેજાર માણસ. Subs.
A guardian of the sacred fire; one devoted to
holiness; an *Athornân*; a Mobed—Dustoor; a
Herbed; one who prays to God; a pious man.
Comp. Pehl. શ્રૂતિ

શ્રૂતિ આસુન, âsrûn. See શ્રૂતિ âsrûn.

શ્રૂતિ આસુન, âsrûn. કું તું ખાંપ; તું કેદ કર. V. Tie—
fasten (thou); confine—imprison (thou) (imper.
2nd sing.)

આસુનાંદ આસુન-ઓમણ, âsrûn-ômand. ક્રીત અથોરનાનને
લગતું. Adj. Relating to the *Athornan* (sacerdotal
tribe).

આસુનશ આસુનશ, âsrûnash. નાતો અથોરનાન તેને. Subs.
Athornân to him (lit.)

આસુનિ આસુનિ, âsrûnî. નાતો મોખેદનો ધંધો. Subs. The
vocation of a Mobed—priest.

આસુનિહા આસુનિહા, âsrûnîhâ. ક્રીત અઠોરનાન (મોખેદ
—ડસ્તુર) ને છાને તેવી રીત. Adv. In a manner
befitting an *Athornân* (Mobed—Dustoor).

આસુનશ્તે આસુનશ્તે, âsrûnash્તે. ભૂતો કૃતો ખાંધ્યં. Past
partic. Bound ; tied.

અદેરવંદી, adêrvandî. નાતો ઉત્તરણ ; ટલાવ. Subs. Declivity, descent.

હેરવંદી, hêrvandî. નાતો સુકકા નશા ભરેલી
હાલત. Subs. State of being full of dry impurities.

આદ્ધુનાં આ-દ્ધુનાં, a-dadrunand. ક્રીત તેઓ નહીં લઈાય. V. They may not carry.

આદ્ધુનાં આ-દ્ધુનાં, â-dadrunand. ક્રીત તેઓ લઈાય. V. They may carry.

આસુનિએદ, âsrûniêd. ક્રીત ખાંધે, કેદ કરે, બેડી
પોખે. V. May fasten—confine—imprison ; may
put in irons.

॥૧૪॥ આસુનસ્તન, âsrunastan. ક્રિ. ખાંધતું, બેડી પોવી,
કેદ કરતું, અટકાવતું, બંદીવાન કરતું. V. To fasten, to
put in irons, to confine, to imprison ; to restrain.

આસુનાન, âsrûnân. See આસુનાન, âsrûnân.

આસુનંદ, âsrûnand. See આસુનિદ, âsrûniêd.

આસુન, âsrûn. See આસુન, âsrûn.

ઓ-ચેહ્રો, આસુન-ચેહ્રો, âsrûn-chêhrê. ક્રિ. અથોરના-
નના ચેહેરા જેતું, અથોરનાન જેતું. Adj. Like the face
of an *Athornân*, like an *Athornân*.

આસુનત, âsrûnat. ક્રિ. ધોઅ. V. May wash.

આસુનતે, âsrûnatê. ના. ને ખાંધેતું તે ; ગાંઠ ;
ખાંધણી, લખત. Subs. That which is tied—bound ;
a knot; construction ; a bond, a document.

અજદુનતન, ajdarunatan. ક્રિ. ફર કરતું ; કાપતું.
V. To remove ; to cut, to clip.

અ-દુનતન, a-dadrunatan. ક્રિ. નહીં લઈ જતું ;
પકડી નહીં રાખતું, છોડી દેતું, તળ્ણેદેતું. V. Not to carry;
not to catch hold of, to leave off, to forsake.

આસુનતન, âsrûnatan. See આસુનસ્તન, âsrûnastan.

આસુક, âsruk. See આસુન, âsrûn. આસુન }
આસુક } આસુક, âsrue. આસુન }

આસુગાન, âsrugân. ના. ધર્મગુરૂઓ, મોખેદો, દસ્તુરો.
Subs. *Athornâns*; spiritual guides ; Mobeds ;
Dustoors. Comp. Av. આસુગાન.

આસુગી, âsrugî. See આસુનિ, âsrûni.

દીપનું અસ્રુક-તુમ, *âsruk-tum*. વિ૦ અથોરનાનમાં સર્વથી મ્હોટો—શ્રેષ્ઠ, ધણોઝ પરહેજગાર. Adj. The highest among the *Athornâns* (Dustoors—Mobeds); most devout. Comp. Av. હર્માદયાશ્ત (Hormazd yasht, para. 12.)

દોસ્રુક dô-srûk. See દોસ્રુને dô-sarînê.

દીપનું આસ્રુત, *âsrut*. See આસ્રાન âsrân.

દીપનું અ-સ્રુદાર, *a-srudâr*. See દીપનું a-srâidâr.

દીપનું આસ્રુદાર, *âsrudâr*. ના૦ સાંભળનાર, કાન ધરનાર, ધ્યાન આપનાર. Subs. One who hears—lends an ear; one who gives heed.

દીપનું અ-સરુદન, *a-sarudan*. કિ૦ નહીં પદતું—ગાતું. V. Not to recite—sing. + દીપનું = Av. Rt. દીપનું = Per. سرو

દીપનું અ-સરે, *a-sarê*. વિ૦ ટોંચ—મથાલાં વગરતું. Adj. Having no top summit.

દીપનું અભિલે, *abilê*. ના૦ આતશનાં છતકલાં—ચીગારીઓ. Subs. Sparks of fire.

દીપનું સે-એ-રગ, *sê-ê-rag*. સં૦ વિ૦ ચાર હજાર, ૪,૦૦૦. Numer. Adj. Four thousand, 4,000.

દીપનું સે-એ-રાજ, *sê-ê-râz*. સં૦ વિ૦ ચાર સો, ૪૦૦. Numer. Adj. Four hundred, 400.

દીપનું સ-સ-રાજે, *sa-sa-râzê*. સં૦ વિ૦ આઠ હજાર એક, ૮૦૦૧. Numer. Adj. Eight thousand and one, 8001.

આસર્ડ આ-સર્ડ, a-sard. વિં થંડો થયા વગર, બિહીયા વગર; હિમતભરેલું. Adj. Without becoming cold (lit.); not fearing. Comp. Av. એસર્ડા

આબરત આખરત, âbarat. See બિરેદ, a-bîrêd (a corrupt form of બિરે)

આબ-ગર્મ આખ-ગર્મ, âb-garm નાં હુંનું પાણી, આંસું. Subs. Warm water ; tears.

આસર-રોશન-ખોદાત, asar-rôshan-khôdât. નાં કુદરતી બેનેહાજેત રોશની. Subs. Endless light of nature.

આસર-રોશની, asar-rôshnî. નાં બેહેદ રોશની ; પોતાની મેલે નીકલેલી રોશની ; બેહેદતના ઓક તખક્કાનું નામ છે, કે કે ગરોથમાનનીખી ઉપર છે. Subs. Endless light ; self-created light ; the name of one of the stages of heaven which is higher than even *Garothmân*.

આસર-રોશનીએ-ખુદાદ, asar-rôshnîê-khudâd. See એસર્ડાદ એસર્ડાદ, asar-rôshan-khôdât.

અ

આ-ઈન, a-în. જર્વો આએ—એ નહીં. Pron. Not this.

આએન, aên. નાં આંખ, પાણીનો ચશમો. કોઈખી ચીજનું મૂલ. Subs. The eye ; a fountain, source ; the best part of anything. Comp. Pehl. એન, Ar. عين

આએવ, અયુ, એઉ, aêv, ayu, eû. સંખ્યાં વિં એક ;

એકખું; એક તરફ. Numer. Adj. One; alone, single; one side. Comp. Av. **एक** = Sans. **एक** = Pâz. **ए** = Per. **યિ**

અખ akh. ના० હુવા, આશીરવાદ; ભાઈ. Subs. A blessing, a benediction; a brother. Per. **ખ**

આ-ગવ, a-gava. વિ० દલેર—હિન્મતવાન નહીં તે, હીથડાં, બિહીકણ. Adj. Not brave—courageous, cowardly, timid.

આ-ગો, a-gô. કિ० ના કહે—ઓળ. વિ० ગીરેખાન વગરનું. V. Don't say, don't speak. Adj. Having no collar or breast of a garment.

અદુ, adu. ના० દુરભન, વેરી, શનુ. Subs. An enemy, a foe, an antagonist. Ar. **عدو**

અ-દુ, a-du. વિ० ખરાખ—ખું નહીં, નેક, બખું, સારું. Adj. Not bad—wicked; good, virtuous, honest. (Comp. Prohib. **+** **r** = **અ** evil : as in **શુરુંશુરુંશુરું**)

અસુ, યાવ, અદુવ, ayû, yâv, aduv. ઉભયા० અ० યા, અથવા, કિંવા. Conj. Or, either. Per. **યિ**

અયો, ayô, નિશે० ઉપ્ય૦ વગર, ઉલદું, વિરઘ્ય. Negat. pref. Without, except, contrary to, opposite, against (as in ૧૬૭ ayômok).

આઈન, âin. ના० તરેહ, રીતબાત, તરીકો, રવેશ. Subs. Manner, way, custom, law, usage. Per **آئين**

આધન, âyan. ના० લોહું, લોખંડ. Subs. Iron. Comp. Pehl. **ાન** ahan, **ાસિન** âsin.

- જુ ખાએર, khaēr. ના० નેકી, ખુખી ; નેક. Subs. Goodness, virtue, merit ; good. Comp. Per. خير
- જુ ખીન, khîn. ના० ક્રીનો, વેર, કૃપણ, હેશબાન્. Subs. Revenge, enmity, spite.
- જુ ખીવ, khîv. ના० મોહોડાનું પાણી, ચુક. Subs. Water ejected from the mouth, spittle. Comp. Per. خيو
- જુ ખેર, khêr. ના० ખક્ષેશ, નવાનેશ, બેઠ. Subs. Gift, present, favour.
- જુ દાન, dân. કું આજાં તું જાણ—સમજ. ના० એક જતનો પ્રત્યય છે. કે જેનો અર્થ રાખનાર થાયછે :—જે મનુષ જળ આવાન. V. Know thou, understand—feel thou ; a sort of suffix meaning holder, keeper : as in જળ i.e. a water-keeper (lit.), a reservoir.
- જુ દીન, દર્યાન, dîn, dayan. ના० દીન, ધર્મ. Subs. Religion, faith, any system of faith—worship. Comp. Pehl. دين
- જુ દો-દો, dô-dô. સંખ્યા ૦ વિ ૦ ખબે, બે અને બે, ચાર. Numer. Adj. Two by two, two and two, four, 4.
- જુ યસન, yasna. ના० આરાધના, ઈજશને. Subs. Adoration, worship, invocation, *yaçna*. Comp. Av. यस्न, Pehl. ياسن
- જુ યાન, yân. ના० ખુશી, ખુરરમી; નેકી. Subs. Pleasure, gladness, pleasantness; virtue, goodness. Comp. Av. يان
- જુ હીન, hîn. વિ ૦ શેતાખ, જલદી. કું અ ૦ એ પ્રમાણે. સર્વી ૦ આએ. કેવલ ૦ અ ૦ ખખરદાર રેહ ! Adj. Hasty, quick.

Adv. Thus, in this manner. Pron. This. Inter.

Have a care! Per. هیں

હિવ, hív. વિં ખરાખી. Adj. Bad, evil.

હિર, hír. નાં આતશ ; ઘંદગી, ઐભાદત. Subs. Fire ; prayer, worship, adoration.

આએના, aénâ. નાં નાખુશ કરાવતું. વિં વગર ડેરા-વતું; થાકવી નાખતું. Subs. Causing to be displeased—uneasy. Adj. Undetermined ; fatiguing. Comp. Ar. اپا

આ-ગના, a-ganâ. વિં નહીં તુટનાર—બાગનાર—દ્વેયનાર. Adj. Not breaking up, not falling to pieces, not being removed—driven away.

આ-ગુવા, a-guvâ. વિં સાક્ષી—સાહેદી વગરતું ; નીચ-ખત વગરતું. Adj. Having no witness, unconnected. Comp. Per. کو

આદના, adnâ. વિં નાયલું, હલદું, બતરતું. Adj. Small, insignificant, inferior. Ar. نા

આદુખ, adukh. વિં જેહલું—સાદું નહીં, બેલાયલું, બા-હારી. Adj. Not simple, not easy, not unmixed, heavy.

આઈને, áiné. નાં આઈનો, આરશી, વખતો. Subs. A mirror, a looking-glass, a pane of glass.

હિવહા, hívhâ. નાં ખરાખી. Subs. Evil, harm.

આ-ગોહર, a-gôhar. વિં કમજત. Adj. Of low birth.

આએવ-આહલાશ, aêva-ahlâsh. નાં એક અશોમ. Subs. One ashêm.

અ-ગોહરીહા, a-gôharihâ. કું અં બેખુનીઆ-
દીથી. Adv. Ignobly, basely.

એક અચે-નાચે, aê-nâe. નાં એક વામ. Subs. One
fathom.

અદવાચે, advâcê. નાં ચરવાની જગા. Subs. Pas-
turage, grazing ground.

અવાજ અદવાજ, advâj. નાં આવાજ, શબ્દ, સાદ, હંડ મા-
રવો. Subs. Voice, sound, calling to, noise,
(other forms are અન્ય, અન્ય) Per. ઓઝ

અ-દોષાર્મિહા, a-dôshârmîhâ. કું અં
વગર પીઆરથી. Adv. Not affectionately. Contrast
Pâz. અ-દોષ

અયોધ્શસ્ત અયોધ્શસ્ત, ayôkhshast. નાં ધાતુ. Subs. A
metal, a mineral. Av. અયોધ્શસ્ત

અ-ગવાએશ, a-gavâêsh. વિં ગવાહી—સાબેતી—
દ્લીખ વગરતું. Adj. Having no witness—proof—
demonstration.

અ-ગવાહી, a-gavâhî. વિં ખોટી સાખરી—દ્લીખવાલું.
Adj. Having a false witness—proof.

આઈન-આઈને, âin—âinê. વિં પોતપોતાની ભેલે કરતું,
આઈનાની ભીશાલ. Adj. Turning—revolving by
itself, like a looking-glass.

અ-દુઇસ, અ-દોઇય, a-duîsa, a-dôithra. વિં
રતાંજલું, જેને નહીં દેખાય તે. Adj. Afflicted with
night-blindness, purblind, not seeing. Contrast
Av. અ-દુઇસ, Pehl. અ-

આજુ અશેવાન, aêvân. નાં બેહેલ, હવેલી, ઝોટી ઈભારત.

Subs. A hall, a palace; a mansion, a large building. Per. ایوان

આજુન અશેવાનાન, aêvânâñ. નાં અશેવાનો, બેહેલો, ઝોટી ઈભારતો. Subs. Halls, palaces, large buildings.

આજુણ અગ-વાનાન, ag-vânâñ. નાં ખડી—ખુરાઈ તોડનારા—નારા કરનારા. Subs. Those who destroy—sweep away vice. Comp. Av. એ + Av. Rt. پل

આજુન અદનાવાન, adnâvân. વિં અદનાની ભીશાલ, ઉત્તર-તાંની માદક. Adj. Like low—worthless persons, like inferiors.

આજુન આઈનેવાન, aînêvân. વિં આઈનાની ભીશાલ—તરે-હું, ખોલ્હું, અહેર. Adj. Like a looking-glass, manifest, clear.

આજુન આઈનાન, aînâñ. નાં રસ્તાઓ, રીતિઓ. Subs. Ways, manners.

આજુન અ-ગુસ-વરદ, a-gûs-vard. વિં અખેતરમાં—કાદવ કયરામાં નહીં ચાલનાર. Adj. Not moving about in filthiness—dirt.

આજુન અશેનાએ, aêñâê. નાં નાણુશ—દલગીર કરતું. Subs. Displeasing, making sorry.

આજુન અ-ગનાક, a-ganâk. વિં નહીં તુંટનાર—બાંગનાર. Adj. Not breaking up, not falling to pieces.

આજુન અદવાક, અદવાએ, advâk, advâê. See એવ advâj.

આજુનગુજુન અશેનાએ-ગેહાન, aêñâê-gêhâñ. નાં દુનિયાના

ખોડોને નાખુશ કરનાર. Subs. One who displeases the people of the world.

આગનાકેશાન આ-ગાના-કેશાન, a-ganâ-kêshân. ના० તુંટનારા તરીકાને લગતું નહીં તે, ગનામીનોના તરીકાને લગતું નહીં તે. Subs. Not relating to the law of one that falls off or decreases, not pertaining to the way—custom of *Angra-minô*.

આવાજ અદવાચે-ગેહાન, advâê-gêhân. ના० જેહાનનો આવાજ, દુનિયાનો પોકાર. Subs. The voice of the world, the opinion of all men. Per. آواز جہاں

આવાજ અચેવાજ, aêvâz. ક્રિ० અ० એ રવેશે, એ પ્રમાણે, સુક-રૂ. Adv. In this manner—way, settled, certain, certainly, positively. (Comp. એ + એ = Per. ا، ج)

આવાજ અચે-વાજ, aê-vâz. વિ० ખાજમાં નહીં ખોલતું, ધ્યાન વગર, વાચા વગર. Adj. Not speaking with closed lips; without description—narration, without speech. (Comp. એ + એ = Av. वाचा = Sans. વાचा.)

આવાજ અદવાજ, advâz. વિ० જહેર, ખોલ્યું, દેખીતું, પ્રસિધ્ય, એખલું, એકજ. ક્રિ० અ० ખશુસન, સુકરૂર, એખલું, એકજ. ના० આવાજ, પોકાર, બાંગ, કલામ, વખાણ, મશહૂર થતું. Adj. Manifest, open, evident, published, alone, only one. Adv. Particularly, especially. Subs. Sound, voice, bawling, a word, a speech, praise; becoming renowned. (See આવાજ advâz.)

અજુ અવાન્, avâz. શાખ્દો અં પાછું, પછી. Prep. Back, again, afterwards.

અજુ આવાન્, âvâz. નાં સાદ, બોલાવવું. Subs. Voice, calling some one.

અજુ અચેવ-આજી, aêva-âzî. નાં એક લોભી માલસ. Subs. An avaricious—covetous man.

અજુ અદવાચેહ, advâch. કું અં ખુશન. Adv. Particularly, especially.

અજુ અદવાજાએ, advâzâê. નાં અહેરી, મશહુરી, આવાન્. Subs. Fame, renown ; noise, report. (See શાસ્ત્ર advâz.)

અજુ અદવાજાએ, advâzâê. See શાસ્ત્ર advâzâê.

અજુ અદવાજી, advâzî. નાં અહેરાત ; પોકાર—આવાન્—હાંક મારવો. Subs. Publicity ; vociferating, calling (some one), bawling, shouting.

અજુ દો-વાજ-એ, dô-vâzâ-ê. નાં એ જન એડ વધગી ખાં લઈને. Subs. Two persons coming into close contact with a *Bâj*.

અજુ અદવાજી, advâzî. નાં આવાન્, પોકાર, આવાન્ મારવો. Subs. Sound, a loud cry, noise, bawling. Comp. Pehl. શાસ્ત્ર, શાસ્ત્ર

અજુ અચેન-આજી, aêñ-âzî. નાં લોભી આંખ. Subs. A greedy—covetous eye.

અજુ અદવાજી, આવાજી, અચેવાજી, advâzî, âvâzî, aêvâzî. નાં આરાસણી, શિંગાર, કરીઆદ, પોકાર.

Subs. Preparations, decorations, a complaint, a loud cry. Per. ایواز ।

ગુજરાતી અદુ-આજી, adû-âzî. ના० લોભી દુઃખન. Subs. An avaricious enemy, a covetous foe.

ગુજરાતી આવાજી, âvâzî. વિ० આવાજથી બેચું; મશહૂર, વખ-ણાચેલું, શીખામણની રીતે. Adj. Full of noise—clamour (lit.); renowned, famous; by way of advice.

ગુજરાતી અભેવાજીગાન, aêvâzîgân. વિ० વધારે બોલાચેલા; વખણાચેલા. Adj. Plu. Much talked of; famous.

ગુજરાતી અદવાજીગાન, આવાજીગાન, advâzîgân, âvâzîgân. Plu. of ગુજરાતી, which see.

ગુજરાતી આવાને, આવાચે, âvâzê, âvâchê. ના० આવાજ, શરોદ. વિ० ફેલાવો પાખેલું, મશહૂર થયલું. Subs. Sound, a song, a tune. Adj. Spread, diffused, widely known. Per. ایواز = Av. અવાજ + -

ગુજરાતી અદવાજી, advâzî. ના० કલામ, આવાજ; નીશાન પીછાન; વખાસ. કુંઠો અઠી રીતે. Subs. A word, sound, voice, acquaintance with, knowledge, fame, renown. Adv. Openly, plainly.

ગુજરાતી અદવાને, advâzê. ના० ભોટે બોલનાર, ખુબ પાડનાર, શોર કરનાર. Subs. One who speaks loudly, one who bawls out—raises up the voice. (See ગુજરાતી અવાજ.)

ગુજરાતી અચે-વાવર, aé-vâvar. વિ० ખાવર—બહસેદાર—કણુલ નહીં, કણુલાત વગરતું. Adj. Not credible—

faithful, not acceptable—believable. (Comp. અ + વાજ = Per. વાજ)

આવાજ આવાજ-ર, advâz-ra. ના० મારો આવાજ, મારું ધ્યાન.
Subs. My voice—sound, my description.

આખાવ આખ-અવર, âkh-avar. ના० ખરતર—હંચી દોવા.
Subs. A sublime benediction, a blessing exalted in nature.

આવાજ અભેવાજ, aêvâz. વિ० શીંગારેણું, આરાસે કૃથેણું.
Adj. Adorned, decorated.

અદોષત, a-dôkht. વિ० સંબંધ વગરનું, સંબંધ નહીં
ધરાવનારું. Adj. Unconnected, irrelative.

અખોષત, a-bôkht. વિ० નાખાલેશ, ગડણું. Adj. Not pure—unmixed; turbid.

અયોજ્વોમંદ, ayôkhtômand. વિ० કોશેશવાણું,
મેહનતુ, તેજવાણું. Adj. Endeavouring, exerting,
labouring, brisk, sharp. (Comp. અ + યોજ્વો = Av. Rt. યુક્ત = Sans. યુક્ત = to endeavour. અ = Sans. યુક્તિ.)

અયુક્તાર, ayukhtâr. ના० દોડનાર, કુદનાર, ઝડ-
પવાણું, તેજ ચાલનાર, દોડાવનાર, સવાર, લડનાર, લડાઈ કર-
નાર, હોમલો કરનાર, મોરાદ રાખનાર, કોશેશ કરનાર. Subs.
One who runs—jumps, quick, one who goes fast, one who makes run; a rider, a fighter, a warrior, an attacker, one who entertains hopes, one who endeavours—exerts. (See અયોજ્વો)

અયોજ્વારી, ayôkhtârî. ના० કોશેશ, સુક્તિ, ઉદ્ઘોગ,

ઉજામ. Subs. Effort, endeavour, exertion, activity. (See અનુભવ)

-અયુખ્તામૃજ અયુખ્તારીહા, ayukhtârîhâ. ક્રિ. અઠ ઉદ્ઘોગ-ની રીતે, અનુભવ પ્રમાણે. Adv. Industriously, experimentally, in a familiar manner.

-અદોષતી અ-દોષતી, a-dôkhtî. નાઠ જેડાયા વગરની હાલત, સંબંધ વગરની હાલત. Subs. The state of being not joined—associated.

અબોક્ષતશની અ-ખોષતશની, a-bôkhtashni. વિ. છુટકારો આપનાં નહીં. નાઠ છુટકારા વગરની હાલત. Adj. Not giving release. Subs. State of being not released.

અબોક્ષતશને અ-ખોષતશને, a-bôkhtashnê. નાઠ નહીં છુટકો કરતું. Subs. Not releasing.

અયુખ્તિદન, ayukhtîdan. ક્રિ. જેતાખ ચાલતું, દોડતું. V. To walk or run fast. (See અનુભવ ayôkhtomand.)

અદોષતન, a-dôkhtan. ક્રિ. નહીં ચીવતું—સાંધવું—જેડતું, સંબંધ ન કરવો, દુધ ન દોહોતું. V. Not to sew, not to stitch, not to join—associate—attach, not to milk. Contrast Per. دو ختن - دوشیدن

અબોક્ષતન, a-bôkhtan. ક્રિ. છુટકારો ન કરવો, છોડવતું નહીં. V. Not to release—liberate.

અયુખ્તન, ayukhtan. ક્રિ. કોરોશ કરવી, ઉદ્ઘોગ કરવો, ઉજામ કરવો. V. To endeavour, to strive, to be active, to work, to long for work.

અયુજિદન, યુદીતન, ayujîdan, yudîtan. ક્રિ. ધડાઈ-

કરવી, લડવું, તંદો—જધડો કરવો. V. To fight, to wage war, to war against, to quarrel, to fall out, to brawl, to break with. Av. યુધ = Sans. યુધ = to fight.

॥૨૪॥૪ યુજિદન, yujídan. ફ્રો ખાંધવું, બેડવું, મજાણુત કરવું. V. To tie, to bind, to connect, to strengthen. Av. યુજ = Sans. યુજ = Per. يوجيدن

૨૪॥૫ અ-દોષ્ટે, a-dôkhtê. ભૂં ફૂં નહીં સ્વીવેલું ; નહીં તમામ થાયલું ; નહીં જાંધેલું—દોહવેલું ; અદા નહીં કરેલું. Past. part. Not sewn, unstitched ; not milked ; not fulfilled.

૨૫॥૬ અયુખ્તગી, ayukhtagî. નાં કોરોશ. Subs. Effort, attempt, endeavour.

૨૫॥૭ અભેવ-હમ, aêva-ham. ફ્રો અં એક સાથે, એક પુરુષ. Adv. All in one.

૨૫॥૮ અબુ-અમ, abû-am. નાં માખાપ. Subs. Parents.

૨૫॥૯ અભીન-હમ, khin-ham. નાં પુરો કીનો. Subs. Full revenge.

૨૫॥૧૦ અભેવાર, aêvâr. નાં ઓજરન ગેહેનો વખત, સાહાર, નમતો પોહોર. Subs. The time of *Oziran*; evening time; this word may also be pronounced “અઝેલાર,” “અઝાનારે,” “azuarê.” Per. ايوار

૨૫॥૧૧ અ-ગોહર, a-gôhar. વિં બદ અસલ, બદાત ; વગર કરન્દાનું, બેઅક્કાલ, બેઅલભ ; વગર યુલાનું, ખરાખ ખવાસનું. Adj. Bad by nature, of a base or mean origin, having no issue ; senseless, unwise, unlearned ; having no merit—excellence. Per. بی گوہر

અસવાર, asvâr. ના० લશકરી સવાર. Subs. A cavalier.

દો-ગોહર, do-gôhar. વિ० એ જત—તોખમનું. Adj. Of two breeds—families.

યાવાર, યાવર, yâvâr, yâvar. ના० મદદગાર. Subs. A helper, a protector. Comp. Per. ياور

અ-ગોહરી, a-gôharî. બાવ૦ ના० ખદજતી, ખદગોહરી, અસીલપણાં વગરતું, કાજતી. Subs. abst. Evil—depraved nature, ignoble—mean birth, low—vulgar descent.

અ-ગવારશનીહા, a-gavârashnîhâ. ક્રિ० અ० નહીં ખાવાથી, જુખું રેહેવાથી; હજમ નહીં થવાથી. Adv. Without being eaten, being in a state of hunger; without being digested.

અ-ગોહરથાન, a-gôharyân. ના० ખવાશ નહીં રાખનારાં, ખુનીઆદી નહીં રાખનારાં. Subs. Those who are of a low or mean origin, those that are ignoble or base-born.

અ-ગવારીદન, અ-ગવારસ્તન, a-gavârîdan, a-gavârastan. ક્રિ० હજમ નહીં કરવું; નહીં ખાવું. V. Not to digest, not to eat. Contrast Per. گواریدن

અ-ગવારીદન, a-gôharîdan. See ॥૬૪૭॥ a-gavârastan.

અ-ગોહરીદન, a-gôharîdan. ક્રિ० એક ચીજને બીજી ચીજમાં ખદલ નહીં કરવી. V. Not to exchange one thing with another. Contrast Per. گواریدن

અ-ગવારનોમંદ, a-gavârunômand. વિ. ધાત-
કીપણાં વગર ; બયંકર નહીં તે; ધાયલ—જખ્યભી નહીં. Adj.
Not wicked; not horrible—terrible; not wound-
ed—hurt.

અ-એવારે, aêvârê. See એવારે.

અ-ગોહુની, aêvâragñî. ના. સાથે મલીન્તું.
Subs. Mixing together.

અ-ગોહુની, aêvârêh. વિ. સાંજને લગ્નું. Adj.
Relating to evening.

અ-ગોહરે, a-gôharê. વિ. ખદજત, ખરાખ ખુનીઆદતું.
Adj. Low-born, of ignoble birth. Per.

અ-ગોહર-જાઓ, a-gôhar-zâê. વિ. અસીલ નહીં
પેદા થય્યું, ખદઅસીલ. Adj. Born of a base or
low origin.

અ-જીવક, aêvak. વિ. એક. ક્રિ. અ. એક ભરતયે.
Adj. One. Adv. Once, one time.

અ-ગંગ, a-gang. વિ. સુણું નહીં, ખોખ્યું. Adj. Not
dumb, speaking. Prohib. + ર = Per.

અ-ગંદ, a-gand. વિ. ગંદગી વગરનું, ગંદ વગરનું. Adj.
Having no stench—offensive odour, not filthy.

Prohib. + ર = Av. રાષ્ટ્રાણ = Per. નંદ
અ-જીદ, a-jud. વિ. જુદું—હલાખેદું નહીં. Adj.
Not different—separate—distinct.

અ-દુઈ, a-duî. વિ. ઐકરેખ ; ઇરેખ નહીં દેનારે, ઠાગો નહીં
કરનારે ; ધાસ્તી વગરનું, ખોદાતાખાના શુલો ભધેનો એક શુલ.
Adj. Void of deceit—fraud ; undceiving ;

fearless, without dread—apprehension ; one of the attributes of God. (Comp. Prohib. ન + એ = Av. નાણિ; Av. Rt. નાણિ = Sans. દ્વારા = to deceive.)

અધ્યાત્મ આ-દુદ, a-dûd. વિ ૦ ગમ—શોક વગરનું ; દમ—નક્ષમ—
ખુભાડા વગરનું. Adj. Having no grief—sorrow ;
having no breath—smoke. Per. નાના.

અધ્યાત્મ આ-યનગ, a-yanag. વિ ૦ વગર શીકલ—રવેસતું ; યદ-
શીકલ. Adj. Shapeless, grotesque, not customary, ugly.

અધ્યાત્મ અથને, આહન, a-yanê, áhan. ના ૦ લોઢું. Subs. Iron.

અધ્યાત્મ અવે, અએવે, avê, aèvê. શબ્દ ૦ અ ૦ વગર. Prep.
Without, except.

અધ્યાત્મ અએ-વદા, અએ-વેહ, aê-vadâ, aê-vêh. વિ ૦ જાણું—
સારું નહીં. Adj. Not good, not respectable—
honorable, not excellent. એ + એ = Av. નાનાના =
Per. ના

અધ્યાત્મ અગેનશ, agênañsh. ઉભયા ૦ અ ૦ એ તે, એ તે શખસ.
Conj. If he, if that person.

અધ્યાત્મ આ-ગુયા, a-gûyâ. વિ ૦ નહીં બોલનારું, વગર જખાનનું,
મુશું. Adj. Not speaking, dumb, tongueless,
destitute of the power of speech. Contrast
Per. કોયા

અધ્યાત્મ આ-ગોશ, a-gôsh. વિ ૦ કાન વગરનું, ખરાખ કાનનું, વગર
જુલાનું. Adj. Without an ear, having no ears,
without a corner. Prohib. એ + એ = Av. નાનાના =
Per. કોશુર, કોશ

અજુશ અ-જુશ, a-jûsh. વિ० ચાહ—મરજ—ધ્યાર—મોહોખત
વગરનું. Adj. Unwished, having no desire,
devoid of love—affection, without friendship.

Prohib. ✕ + એ = Av. Rt. અજુશ = Sans. જુષ.

અજેશ અ-જેશ, a-jôsh. વિ० જેશ—ખલ—જેસા વગરનું.
Adj. Without agitation, excitement, powerless,
without strength. Prohib. ✕ + એ = Per. જોશ

અદન્યા, અન્યા, adnyâ, aênya. વિ० બીજું; શબ્દો અં
શેવાએ. Adj. Another, further. Prep. Except.
Av. અન્યા = Sans. અન્ય.

અદન્યા, adanyâ. કું અં બીજું; ફરીને. નાં કોઈને
સાં મારવો, પોકાર, કરશંગના છ હીસાનો એક હીસો.
Adv. Further, again. Subs. Calling out some
one ; bawling ; one sixth of a *farsang*.

અદુશ, અ-દુશ, a-dûsh, a-dûzh. વિ० ખરાખ નહીં તે,
સાં. Adj. Not bad, good. Prohib. ✕ + એ =
Av. અદુશ, અદુસ, અદુર.

અદોભા, a-dôbhâ. વિ० બેવડું નહીં, વગર પરનું. Adj.
Not two-fold, not double, without a fold—layer.

અયોશ, અયોષા, ayôsh, aêvash. જર્વો તે, તેજ,
થાતે ; કોઈ, બીજે ; લોક, શખસ. વિ० અક્ષલમંદ. નાં આ-
વાન આપવો ; હાંક મારવો. કું અં ફરી, વલી. Pron.
He, the same, or he ; some one, other, people,
person. Adj. Sagacious, intelligent. Subs.
Calling out ; raising the voice. Adv. Again,
another time, once more, also.

અયુ અ-ચોશ, a-yôsh. વિ ૦ કેસેને—તજવીજ નહીં કીધેથું.

Adj. Not searched after diligently, not inquired into. Prohib. - + એ = Per. યોશ

અયુ અ-યોશ, અ-યોજું, a-yôsh, a-yôzh. વિ ૦ પાક—પવિત્ર

નહીં, નાપાક, ખરાખ. Adj. Not pure, not free from defilement, unholly, unclean, bad. Prohib. - +

એ = Av. અયુષ્મ, અયુષ્મ = Sans. યોસ्.

અયુ અયોશ, ayôsh. કિ ૦ અ ૦ નહીંતો. If not, otherwise, or else.

દાની dâni. કિ ૦ તું જણા, તું સમજ. V. Know thou, understand thou (imper.)

યાવશ, yâvash. ઉભયા ૦ અ ૦ યા તે. Conj. Or he.

હેરી, hêrî. વિ ૦ સુક્કા નશાને લગતું. Adj. Relating to dry impurities.

અએવ-ગાહ, aêva-gâh. ના ૦ એક વખત, એક જગ્યા, એક ગેહ. Subs. One time, one place, one Gêh. એ = Av. એવા + એ = Av. એવ, Sans. ગાતુ, Per. એ

અગંદહા, a-gandhâ. ના ૦ ખરાખ ગંધો—વાસો, વિ ૦ ગંધ વગરતું. Subs. Offensive odours, stinks, effluvia. Adj. Free from stinks, having no offensive smell. Prohib. - + એ = Av. એવાન = Per. એંડ = એ plural suf.

અદોશી, a-dôshî. વિ ૦ ખુરાઈ વગરતું, નેક, બલું. Adj. Free from evil—badness; virtuous, good, gentle.

અત્તમુ આઈને-જાહ, *âinê-jâh*. કિ૦ અ૧૦ ખુલેરગીની રીતે,
ખુલેરગી સુનાભ. Adv. By way of greatness—
exalted dignity, according to high position.
એ = Per. جاہ + એ = Per. جاہ

અત્તમુ આઈનેહા, *âinêhâ*. ના૧૦ આઈનાઓ ; રીતિઓ. Subs.
Mirrors, looking-glasses ; manners, customs,
usages.

અત્તમુ ખીનીહા, *khînîhâ*. કિ૦ અ૧૦ કીના—કૃપથી. Adv.
Revengefully, spitefully, vindictively.

અત્તમુ દાનીહા, *dânîhâ*. કિ૦ અ૧૦ જાણવાથી, ખુન્જવાથી,
જાણને, ખુલ્લને. Adv. Knowingly, with knowledge,
designedly, intentionally.

અત્તમુ હીનીહા, *hînîhâ*. કિ૦ અ૧૦ હીણાપણાંથી. Adv. Base-
ly, vilely, meanly.

અત્ત્માય અ- દોશ - યાવર, *a-dôsh-yâvar*. ના૧૦ ખુરી મદ્દ
નહીં કરનાર ; ખુરું નહીં પામનાર. Subs. One that
does not offer evil assistance, one who does
not obtain ill amends.

અત્ત્માન અયોશાન, *ayôshâñ*. ના૧૦ વીવંઘહાનના બાપણું નામ.
Subs. Name of the father of *Vivangahân*.

અત્ત્માખ અ- દોન્ન-ખાર, *a-dôzhkhâr*. See અત્ત્માય a-
dôzhkhâr.

અત્ત્માખત અ- દોન્ન-ખાર-તર, *a-dôzh-khâr-tar*. વી૦
વધારે ખરાખ નહીં ચાહાનાર, વધારે દખગીર નહીં, વધારે આ-
શાનીવાણું. Adj. Not wishing more ill, not more
sorrowful—afflicted, having more convenience.

અનુભૂતિ અધો-શા-મહત, અચેવ-ગાહ-મહત, *ayô-shâ-mrût*, *aêva-gâh-mrût*. એક વખત બોલાતું—પટાતું. Spoken or recited only once. એ = Av. એવાં + એ = Av. એવાં = Sans. ગાતુ = Per. ડાગ + એવાં = Av. એવાં = Sans. બ્રૂત.

અનુભાર અ-દોજ્ઝાર, *a-dôzhkhâr*. વિંઠ સુશોષ—કઠણ નહીં તે; નાખુશ. Adj. Not difficult—hard ; displeased.

અનુભારમ અ-દોશારમ, *a-dôshâram*. વિંઠ પીયાર નહીં મેલવવો, પીયાર—મોહોખત વગર, પીયાર નહીં ખતલાવનારું, ખુશ નહીં, ખુશી વગરું. Adj. Not winning affection, not securing love, not setting one's affections on, displeased, without inclination—will. Contrast Pâz. એનુભાર

અનુભેનુભા અ- દોશારભીહા, *a-dôshâramîhâ*. કુંઠ અનુભોખત બરેલી રીતે નહીં, નાખુશ રીતે, વિચારની રીતે નહીં. Adv. Not in a loving manner, in a displeasing way, not affectionately.

અનુભાઈ અચે-વદાઈ, અચે-નેહી, *aê-vadâî*, *aê-vêhî*. વિંઠ બલાઈ—નકી વગરનું. Adj. Devoid of goodness, not having virtue—probity.

અનુભા અ-ગોશી, *a-gôshî*. વિંઠ જુલાદાર નહીં, જુલાવાળું નહીં. Adj. Not cornered, not angular.

અનુભા અ-જુશી, *a-zushî*. વિંઠ ખાહેશ વાખું—મરજ પ્રમાણેનું નહીં, નારાજ, નાખુશ. Adj. Not desirous, not according to one's wish, displeased, indisposed. Prohib. એ + એ = Av. એનુભા

અ-જીર્ણ અ-જોશી, a-jôshî. વિ ૦ જેશવાલું નહીં. Adj. Not excited, not passionate, not heated, not effervescent—boiling.

અ-જીર્ણ અદન્યાઈ, adanyâî. વિ ૦ ખીજ દરજાતું. Adj. Of the second order, secondary.

અ-જીર્ણ અ-દોષી, a-dôshî. ના ૦ દોષ વગરની હાલત, નામરજી, નાખુશી, નિર્દોષપણું, પવિત્રાઈ; કિ ૦ તું ના ચાહ—મરજી ના કર. Subs. Freedom from fault—sin—offence ; disinclination, dislike, displeasure ; innocence, harmlessness, purity, sinlessness. V. Do not love—like, don't be inclined. Prohib. ✗ + ✗ = Av. શું = Sans. दुश्.

અ-જીર્ણ યાવશા, yâvashash. ના ૦ તે પામતું. Subs. Obtaining it.

અ-યોજ્ઞ-દખશક, a-yôzh-dakhshak. ના ૦ નાપાક અસલત, અદ્ભાસીઅત, અરાખ નિશાન. Subs. Impure nature, evil disposition; a bad symptom.

અ-યોશદાસ, a-yôshdâsra. વિ ૦ અપવિત્ર. Adj. Impure, defiled, unclean. Comp. Av. અયોશદાસ

અ-યોશદાસી, a-yôshdâsî. ના ૦ અપવિત્રાઈ, નાપાકી, નજીસાઈ. Subs. Impurity, defilement, filthiness, uncleanliness. Av. અયોશદાસી

અ-યોજ્ઞ-દાસ-ગાહ, ayôzhdâsr-gâh. ના ૦ અપવિત્ર—ગાથીયી બરેલી જગો. Subs. An impure—filthy place.

અ-યોજ્ઞ-દાસીની-દારી, ayôzhdâsînî-dârî. વિ ૦ અપવિત્રાઈ કરનારું. Adj. Causing impurity.

॥૧૭-૪૯॥ અ-યોશદાસોનેદ-શસ્તન, a-yôshdâsrî-
nêd-shastan. કું ૦ પાક—સાક—તંદરોસ્ત નહીં થઈ શકે.

V. Cannot be pure—purified, cannot be free from defilement, cannot be cured, cannot be restored to health.

૧૮૦-૪૯ અએવગહશને, aêvagahashnê. ના૦ કુસ્તી બાંધવી,
એવ્યંઘહન વખાવી. Subs. Girding the *kushṭî*
round the waist, weaving the *kushṭî*.

૧૮૧-૪૯ અ-ગોશને, a-gôshashnê. ના૦ કાન નહીં રાખવા,
નહીં સાંભળવું, અભાડા કરવા. Subs. Not giving or
lending an ear, not hearing, turning a deaf ear
to. Prohib. અ + ષા = Av. અષ્ટું = Per. ગોશ

૧૮૨-૪૯ અ-જોશને, a-jôshashnê. ના૦ જેશ નહીં આપવો.
Subs. Not boiling.

૧૮૩-૪૯ અ-દોશને, a-dôshashnê. ના૦ કાહેલી, સુસ્તી, નહીં
ગમવું, ખાહેશ—ચાહ—ધ્યાર વગર. Subs. Indolence,
languor, sloth, laziness, dislike, disinclination,
want of affection—attachment.

૧૮૪-૪૯ આઈન-દેહેશને, ain-dêhêshnê. કું ૦ વિ૦ બખ્શેશ
પ્રમાણે, બખ્શેશની રીતે, આપવા તરીકે, પેદાયશ પ્રમાણે, ખેલ-
કતની રીતે. Adv. By way of donation—grant,
by way of charity ; according to the creation.
Comp. અ + ૧૮૩ = Av. અષ્ટું = Per. دشن

૧૮૫-૪૯ અયોશસ્ત, ayôshast. ના૦ ધારુ. Subs. Metal.

૧૮૬-૪૯ અ-દોશ-ગદમન, a-dôsh-gadman. વિ૦ અરાખ
ખોરેહતું નહીં, આખર—કીરતિવાખું. Adj. Not relating
to evil lustre—splendour, not of bad character—reputation.

અ-દોશ-જદમન, a-dôsh-jadman. વિ. ખરાખ
બાયગનું નહીં, બદયાત—હીન કપાદનું નહીં, કમ નમીખ નહીં.
Adj. Not unfortunate, not unlucky, not ill-starred.

અ-દોશ-યદમન, a-dôsh-yadman. વિ. ખરાખ જેર
—કૌવતનું નહીં. Adj. Not of an evil strength, not
relating to bad power—vigour.

અ-દોશીનીદન, a-dôshinidan. ક્રિ. નહીં ચાહું,
એર ન રાખવો. V. Not to love, not to have a
liking for.

આયને-હીને, ayanê-hîne. ના. પોલાદ. Subs.
Steel.

અ-દોશ-ઓરદાર, a-dôsh-bôrdâr. ના. ખરાખ
રીત નહીં વાપરનાર, નઠારી રીત નહીં ચથાવનાર. Subs.
One who does not use a bad practice, one that
does not put in practice an evil custom. Prohib.
+ + Av. + + Av. + + Av.

અ-જોશીદાર, a-jôshîdâr. ના. જેશ—ઉલટ નહીં
આપનાર. Subs. That which does not excite—
stimulate, one who does not give encouragement—
ment—inducement.

અ-દોશીદાર, a-dôshîdâr. ના. સારું નહીં ચાહના-
ર, પિછારનાર; નહીં ઢોહનાર. Subs. An ill-wisher, a
hater, a despiser, one who does not milk.

અ-જુશીદન, a-zûshidun. ક્રિ. નહીં ચાહું, મરજ
નહીં કરવી, પિછારવું. V. Not to love, to hate, not

to be inclined—pleased. Contrast Av. Rt.

અસ્થી = Sans. બુધ.

અસ્થીદાન અ-બેશીદાન, a-jôshidan. કિં નહીં ઉકલતું, બેશાનહીં કરવો, બેશાનહીં આપવો. V. Not to boil, not to cause effervescence, not to ferment, not to agitate. Per. જોશિદાન

અસ્થીદો અ-દોશીદાન, a-dôshîdan. કિં નહીં દોહોતું. V. Not to milk. Contrast Per. દોશિદાન

અયોજ્ઝ-દરમાન અયોજ-દરમાન, ayôzh-darmân. વિં નાપાડ—ગલીય દવા. Subs. An impure medicine.

અધાર દો-ઘનશન, dô-ghanashna. વિં એ ધારું, એ વખત. નાં એ ધારું મારતું. Adj. Two times, twice as much. Subs. Striking twice.

અધારનામી અ-દોશનામી, a-dôshnâmî. વિં ખદનામી વગરતું, દામીજ નહીં. Adj. Free from ignominy—in-famy, not damaged. Contrast Per. દશનામ

અધારવાર અ-દોશવાર, a-dôshvâr. વિં સુશકેલ—કટાલા બરેણું નહીં, સેહેણું. Adj. Not difficult—tedious; easy.

અધારખારી અ-દોઝખારી, a-dôzkhâri. નાં ખદ નહીં ચાહનારું, નેક ચાહનારું, નેક આશાની. Subs. Not wishing ill, wishing happiness to, good convenience.

અધારવારી અ-દોશવારી, a-dôshvârî. નાં સુશકેલી વગરની હાલત, પીડા—દુઃખથી વેગલાઈ. Subs. Freedom from difficulty, state of being without trouble.

Prohib. - + અનુભવ = Per. د شواری

ગોબાનદ અ-ગોબાનદ, a-gôbânad. કિં નહીં બોલાવે—કેહેવડાવે—પણવે. V. May not cause to speak—utter—recite.

ગવશની અ-ગવશની, a-gavashnî. વિં વાચાવાનું નહીં, ખોલ-કણું નહીં, સુણું. Adj. Speechless, not speaking—talkative, dumb.

જોદાની અ-જોદાની, અઝો-રશની, a-jôdânî, aê-rashnî. વિં જ્વાની વગરતું. Adj. Without the vigour of youth. Contrast Av. જીવાન; જીવાન (plur. gen.)

યુજાની અયુજાની, ayûjâñâni. નાં કોરોશા, ધંધો. કિં તું કોરોશા
કર. Subs. Exertion, endeavour, trade, business, occupation. V. Exert thou (imper.)

યોશોસ્ત અયોશોસ્ત, ayôshôst. See યોશોસ્ત ayôkhshôst.

ખીન-શોસ્ત, Khîn-shôst. કિં કીનો ધોઈ નાખીઓ,
કીનો કાઢી નાખીઓ. V. Wiped off rancour, washed
off vindictive feelings (past tense).

યોશોસ્તિન અયોશોસ્તિન, ayôshôstin. વિં ધાતું. Adj.
Made of metal ; consisting of metal.

ગોશો-સુતે અ-ગોશો-સુતે, a-goshô-srûtê. વિં ડાને નહીં
સાંભળેલું, નહીં શીખેલું. Adj. Unheard by the ear,
not learned. Prohib. ન + રૂ = Av. નાનું = Per.
કોશ + રૂ = Av. નાનું

જાનશને અ-જાનશને, a-janashnê. નાં નહીં ભારતું. Subs.
Not beating—striking.

જોદાન અ-જોદાન, a-jôdân. વિં જ્વાન નહીં હે. Adj. Not
young.

અદોજ્વરશ્તેવર્તુ આ-દોજ્વરશ્તે-વર્તુ, a-dôzhvarashtê-varzî. ના० ખુલ્લે કામ નહીં એખતીઆર કરનાર, નેક કામ કરનાર. Subs. One who does not choose evil actions; one who practises virtuous deeds. Comp. Av. ા + દોજ્વરશ્તે + વર્તુ

અગોભાક, a-gôbhâk. વિ० સાક્ષી વગર. Adj. Without any witness.

અદોશક, a-dôshk. વિ० અરાખ—જનાકાર નહીં. Adj. Not bad, not adulterous.

અદોશે, a-dôshê. વિ० આહેશ—મર્તિબન્ધ વગર; અરાખ મતલખ, ઈરદ્ધા. Having no desire—inclination, without any purpose—intent; evil design—inclination—desire.

અબુશે, abûshê. વિ० પાક, અરો. Adj. Holy, pure.

અયોદાક, ayôdak. See એવદાદે aêvadâdê.

દો-ગોશે, dô-gôshê. વિ० બેખુખાનું. Adj. Having two corners, biangular. Per. ગુશ

અગોભાગી, a-gôbhâgî. વિ० ગવાહી—કેહેવત વગરનું; સખુની—ખાહોશીલું નહીં તે. Adj. Without testimony—popular saying—adage; not obstinate—stubborn.

અદોશગી, a-dôshgî. ના० અરાખી—ઘડીની હાથ-તથી વેગલાઈ. Subs. Freedom from evil—vice.

અદોશેઈ, a-dôshêi. વિ० વગર આહેશનું, અખાગમુ. Adj. Without inclination—desire, not pleasing.

દોષ-મરજ અ-દોશ-મરજ, a-dôshk-marz. વિં જેહેમરજ
નહીં કરનાર. Adj. Not committing the crime of
adultery—fornication.

દોષ-કાન અ-ગોશ-કશિદન, a-gôsh-kashidân. કું કાન
ન ખેંચવા, સખુન નહીં શાંભળવો, આણી બેઈ અખાડા કરવા.
V. Not to prick up one's ears ; not to hear ;
to turn a deaf ear to.

દોષ-ચેહેર અ-દોશ-ચેહેર, a-dôsh-chêhér. વિં ખરાખ ચે-
હેરાનું નહીં તે, કદરપું નહીં તે, સારા રૂપનું. Adj. Not hav-
ing ugly features, not deformed or ill-shaped ;
beautiful, well-proportioned.

દોષ અ-દવ્યાદ, a-davyâd. નાં દકે નહીં થનાર. Subs.
That which cannot be removed.

દોષધારે, aêvadâdê. નાં એક પેદા કીધેલું, એક
આપેલું, એક ગાવનું નામ કે જેને પરવરેગારે દુનિયાની શુરૂ-
આતમાં પેદા કીધી હતી, જેને “ગાવ્યોદાદ” કરી કેહેછે. એ
ગાવથી ૨૮૨) જતનાં અરંદાં પરંદાં પેદા થયાં હતાં. Subs.
The only-begotten or the only-created (lit.) ;
name of a bull created by Ormazd at the be-
ginning of the world, called Gâvyôdâd, from
which 282 kinds of beasts and birds were
created. Comp. Av. ૩૩૨-૩૩૪ (૩૩૨-૩૩૪ ૩૩૫-૩૩૬
in Mâh Nyâêsh).

દોષ-પર્ગ અ-દોશ-પર્ગ, a-dôsh-parg. વિં ખુરા હીસ્સા—
ખેડ્યાવાલું નહીં. Adj. Not of a bad share—por-
tion, not of an evil return—meed.

અદોશક્રેશ આ-દોશક્રેશ, a-dôshpharêsh. વિ ૦ તંગી વગરનું.

Adj. Without scarcity (of anything); free from difficulties—straits.

અદોશમીન આ-દોશમીન, a-dôshmîn. વિ ૦ ખદ મનતું નહીં. Adj. Not of an evil mind.

અદુષ્માન આ-દુષ્માની, a-dûshmanî. ના ૦ દુષ્માની વગરની હાલત, ખરાખ મનવાલું નહીં તે. Subs. Freedom from enmity, state of being free from ill-mindedness. Comp. Per. بے دشمنی

અદુષ્માને આ-દુષ્માને, a-dûshmazé. વિ ૦ ખરાખ જવાદનું નહીં. Adj. Not of a bad taste, not insipid. Contrast Per. بے مزہ

અએવાબાર, aêva-bâr. કુ ૦ આ ૦ એક મરતથે, એક વધત. Adv. One time, once. Per. يك بار

અએવાબાર, aêva-bâr. ના ૦ એક કુલ. Subs. A fruit. એ = Av. + بار = Per. بار، بار

અએવાબાર, aêva-bâr. ના ૦ એક ભીત—કિલ્લો. Subs. One wall, one fortress, one castle, one fortified place. એ + بار = Av. Rt. فلڈ، Per. بار، بار

અયુખાર, અયુખર, ayûbâr, ayûbur. વિ ૦ રીમન. Adj. Defiled, polluted.

અયુખાર, ayûbâr. ના ૦ યારી ; દોસ્તી. Subs. Help, -friendship.

અયુખાર, êva-bâr. ના ૦ એક બોબે ; એક અતિઃ કષ્ટ. Subs. One load, a burden ; a sort of bodily exertion—labor. એ + بار = Per. بار

દોદોબાર દો- દો-ખાર, dô-dô-bâr. કું અં ચાર ભરતથે, ચાર ખાર. Adv. Four times.

અસોખારાન, asôbârân. નાં જવારો. Subs. Horsemen, cavaliers.

અ-દોદોબારાનીદન, a-dôbârânîdan. કું નહીં દોડવું, ધસારો નહીં કરાવવો, દકે નહીં કરાવતું. V. Not to make run, not to make rush upon, not to cause to remove.

અ-દોદોબારાડ, a-dôbârad. કું દકે—હર નહીં કરે, હંકી નહીં કરે. V. May not drive away, may not remove.

અ-દોદોબારેસ્તન, a-dôbârêstan. કું નહીં દોડવું, ઓસાથી નહીં દોડવું, નહીં હોમલો કરવો. V. Not to run, not to make a sudden attack, not to rush upon, not to repulse, not to drive away. Av. Rt. દોડવું

અ-દોદોબારીદન, a-dôbârîdan. કું નહીં દોડવું, નાયુદ નહીં થતું, દકે નહીં કરતું, દોડી ન જતું. V. Not to run away, not annihilated (applied to *devs* and *darvands*).

અ- દોખારીનીદન, a-dôbârînîdan. See **અ-દોદોબારાનીદન**.

અ-દોદોબારીદન, a-dôbârîdan. કું નહીં દોડવું, દકે નહીં કરતું, દોડી ન જતું, નહીં નાહાસતું. V. Not to run, not to annihilate, not to run away, not to fly. Av. દોડવું

અયુભારીદન, ayubâridan. કિં એક ભરતથે થતું—કરતું, રીમન થતું. V. To happen—become only once, to do once; to be polluted—defiled.

અયુ અઈની, ainî. નાં પેશાની; જ્યાન. Subs. The forehead, the tongue. A.v. અયુ = Sans. અનિક. અયુ અઈનીગ, અએનંગ, aînîg, aêng. નાં કીનો, વેર, હેઠલાં. Subs. Revenge, spite, rancour. Comp. A.v. અયુ = Sans. એનસ.

અયુ અઈયં, aiyaz. નાં આતરનાં છટકલાં, ખોમાદરાન નામની દવા. Subs. Sparks of fire; name of a medicine.

અયુ અગ્નિ, agnî. કિં અં એક ભારગી, એકદમ, એક વખત. Adv. At once, all at once.

અયુ અ-ગંદે, a-gandê. વિં ગંધાતું નહીં તે, વાસ નહીં ભારતું. બીગડિલું નહીં તે. Adj. Not stinking—stenching, not corrupted.

અયુ અ-દુઈ, a-duî. વિં ધાસ્તી—દેહેસત વગરતું, બેકરેથ, ખોદાની એક સેકત. Adj. Fearless, guileless; one of the attributes of God. Comp. A.v. અયુ

અયુ અદૃપ, adûp. ભિભયાં અં અથવા, યા. (અનો બગડેલો આકાર.) Conj. Or, either. Corrupt form of અયુ

અયુ અદુસ, અદૃથ, adûs, adûth. વિં રતાંજરં. Adj. Afflicted with night-blindness.

અયુ અધુનદે, a-bûndê. વિં નહીં પુરું, અપૂર્ણ, અધુરું. Adj. Incomplete, unfinished.

અગ્રુદ્ધ અ-યોજદ, a-yôzhad. વિ० નાપાક, ખદ, ખરાખ. Adj.
Impure, unholy, evil, bad. Comp. Av.

અગ્રુદ્ધ અયો-દક, ayô-dak. ઓબભા० અ० થા, અથવા. સર્વીં તે-ને,
Conj. Or, either, from that. Pron. Which.

અબુસ આણુસ, âbûs. વિ० પીલું. Adj. Yellow.

અગ્રુદ્ધ ખીની, khînî. વિ० ક્રીનાવાખું, ક્રીનો રાખનાર. Adj.
Revengeful, spiteful, harbouring ill-feelings.

અગ્રુદ્ધ દીની, dînî. વિ० દીનદાર, દીનને લગતું. Adj. Religious,
belonging to religion.

અગ્રુદ્ધ ધાની, yâni. ના० નેકી. Subs. Virtue, chastity.

અગ્રુદ્ધ યોજદ, yôzhad. વિ० પાક, પવિત્ર, નેક, સાક, સ્વચ્છ.
Adj. Pure, holy, good, clean, unspotted.

અગ્રાગ્રુદ્ધ અગનેશ, aganêsh. ના० ઈમારતની દીવાલ ઉપર
લાવવી. Subs. Raising up the wall of a building.

અગ્રાગ્રુદ્ધ અ-ગોળયા, a-gôbyâ. વિ० જખાન—ભાષા વગરતું;
ખરાખ ભાષા. Adj. Tongueless, speechless; bad
speech—language.

અગ્રાગ્રુદ્ધ અ-દવીશ, a-davish. ના० નહીં ઠગનાર—ઠગાનાર.
Subs. One who does not deceive, one who is not
deceived. Comp. Av. એલ્લ, એલ્લુ (in Hor. yt.)

અગ્રાગ્રુદ્ધ અ-દંડી, a-dandî. ના० મીસ્કીની—ગરીબાઈ વગરની
હાલત, વગર દરવેશીની હાલત. Subs. Freedom from
destitution—poverty, freedom from mendici-
cancy.

અગ્રાગ્રુદ્ધ અ-બુદી, a-bûdî. ના० નાખુદી. Subs. Non-exist-
ence, annihilation.

અનુદેહ અ-બુદેહ, a-bûdêh. ના० ન થાઓલું. Subs. Annihilation, extinction.

અનદી અ-બંદી, a-bandî. નિ० બંદી વગરતું. Adj. Having no restriction. Contrast Per. બંદી

અનગ્રે સે-વેશ, sê-vêsh, ક્રિ० અ० ત્રણધણું વપારે. Adv. Three times as much more.

અનુભા અ-ગોખશા, a-gôbshâ. ના० ખરાખ મ્ય. Subs. Bad honey.

અનુગ્રા અ-દુઈગાન, a-dûigân. નિ० નહીં ઠગનારા. Adj. plu. Not deceiving.

અનુભા ખીનીગાન, khînîgân. નિ० કીનાઓરો. Adj. plu. Vindictive, revengeful.

અનુદાન અયુદશને, ayudashnê. ના० લડાઈ, જંગ. Subs. A battle, war, fight. (Comp. Av. Rt. એણ = Sans. યુધ = a battle.)

અનુષ્ટાન અઅચેવસાની, aêvasâni. નિ० એક નિશાનવાળું, એક જત—તરેહતું. Adj. Of one badge—mark ; of one kind—sort.

અનુભા અ-ગોખશની, a-gôbashnî. નિ० વાચા—સખુનવાળું નહીં, વગર સખુનતું, સુખું. Adj. Speechless, not speaking, mute, dumb.

અનુજાન અયુજશની, ayûjashnî. ના० કોશોશ—હરીક્ષાઈ કરનારે. Subs. One who endeavours—competes—strives.

અનુષ્ટાન આગનદશની, âgandashnî. ના० બરતું, પૂરુ કરતું. Subs. Act of filling up, replenishment.

અનુભા એ-ગોખશની, ê-gôbashnî. નિ० એક વચની, એક

સખુનતું. Adj. Having only one sense, unequivocal, not admitting different interpretations.

ગુફાજી અ-ગોખશની-ચ, a-gôbashnî-cha. વિ. નહીં બોલતું—પદતું. Adj. Not speaking, not reciting.

એવાજી અયોએશોષત, ayôêshôst. See એવાજાસ એવાજાસ એવાજાસ.

એવાજાસ અએવક-શોસ્તન, aêvak-shôstan. કિ. એક ભરતથે પાણ કરતું. V. To purify once.

લુપ્તજી અ-ગોખશને, a-lûpôbashnê. વિ. એક શખ્ટ વગર, બોલવા વગર, વગર વારતાતું, પ્રકરણ વગરતું, વચન—કોણ વગર. Adj. Without a word, without speaking, without a story, without a chapter—section, without any promise—pledge.

જુંબજી અ-જુંબશને, a-jûmbashnê. વિ. વગર જુભબેશે—હાથે. Adj. Without agitation—motion. Contrast Per. جنبش

દોડજી આદોખશને, âdôbashnê. ના. દોડાં. Subs. Running.

ગુફાજી અ-ગોખશનીએ, a-gûbashnîê. વિ. એક શખ્ટ-નહીં, એક સખુન વગર, એક સખુન બોલવા વગર. Adj. Without a word; without speaking a word.

ક્ષેષક-વ્યાસ અ-એશકારી, a-khêshkârî. ના. ધ્યા વગરની હાથત, બેરોજગારી. Subs. Want of employment, state of being out of service. (See એવાજાસ એવાજાસ.)

એવાયાસ અએવ-યસ્ત, aêva-yasht. ના. એક ધરણને, એક

આરાધના, એક યરત. Subs. One *yacna*, divine honors, adorations, one *yasht*. (Comp. એ = Av. *एવा* + એવી Av. *एવાદશ્ત*)

એવાદશ્ત અંએવ-દશ્તે, *aêva-dashtê*. નાં એક જંગલ. Subs. One desert, one plain without water. Per. એવાદશ્ત

એવાયષ્ટ અંએવ-યરતે, *aêva-yashtê*. See એવાયષ્ટ *aêva-yasht*.

એવેદાદ અંએવે-દાદ, *aêvê-dâdê*. નિં ઐદાદ, દરકાર વગરતું, બેપરવા. Adj. Unjust, unconcerned, indifferent.

એવાસખ્ત અંએવ-સખ્ત, *aêva-sakht*. નિં સખત—કઠણ નહીં, કરમ. Adj. Not hard—difficult; soft.

એવેશ્ત હાવેશ્ત, *hâvêsht*. See એવેશ્ત *hâvêsht*.

એબુનેશ્ત અ-બુનેશ્તે, *a-bûnêshte*. નિં પાથા—થડ—મૂળ વગરતું. Adj. Having no foundation—trunk,—root.

એદ્દી અઈન-દકીઓ, *aîn-dakîô*. નાં પવિત્ર આંખ. Subs. A pure eye."

એન્યા અઈન્યા, *aînyâ*. નાં વિલાપ, રડું. Subs. Lamentation, wailing.

એન્દ્ર અખ્દેશ, *akhdêsh*. નાં નાપાકી, ગલીચી, અપવિત્રાઈ, રીમની. Subs. Impurity, uncleanliness, filthiness, defilement.

એંગા અ-ગંદગી, *a-gandagî*. નાં વાસ વગરની હાલત, ગંધગી વગરની હાલત. Subs. Freedom from stink—stench. (Comp. Prohib. એ + એવી = એ એવાદશ્ત = Sans. ગંધ = Per. گندگی.)

અદકીએ અન-દકીએ, an-dakîâ. વિ. નાપાક. Adj. Impure, unholy.

અયુંદી અ-યુંદી, a-yuzdî. ના. અપવિત્રાઈ, નાપાકી, નાસી, રીમન જગા ; બીમારી, આજર ; ઈલત, ખરાખી, ગાનાન ; જરૂરીઆત ; જીલમ. Subs. Impurity, defilement, uncleanness ; impure—defiled place ; sickness, illness ; a bad habit, vice, injury, damage ; exigency, necessity ; tyranny, oppression. Comp. Av. **અયુંદો**

અયુદકહ, ayûdakah. ના. કીનો. Subs. Revenge, spite.

અયુદગી અયુદગી, ayudagî. ના. ખદ આજર—ખીમારી, ઈલત ; ખા. Subs. A bad disease—illness, a bad habit, vice, misfortune, calamity.

અંગંદગી, âgandagî. ના. ખરાખ વૂસ, ગંધ, ખદખો. Subs. Bad smell, stink, stench..

અંગંદીએ, âgandîê. વિ. પૂર ઝીથેલું, બરેલું. Adj. Filled up to the brim, filled up.

અંગંદુષણુ અ-ંગ-સખત-તર, a-gand-sakht-tar. વિ. વધારે સખત વાસ ભારતું નહીં. Adj. Not stinking more powerfully.

અંગુણતન અ-નેસ્ગુનતન, a-jôsgunatan. કિ. છીનવી નહીં લેતું, નહીં લેતું, નહીં ખેંચતું—લઈજતું—રાખતું. V. Not to snatch ; not to take, not to pull—carry away, not to keep.

અદુઇસ, a-duisra. વિ. આંખ વગરતું, આંખના ડોખા વગરતું. Adj. Having no eyeballs—eyes.

ગુંડિના અ-ગંડીનદ, a-gandînâd. ક્રિ. વાસ નહીં મારે. V.

May not stink, may not emit a strong offensive smell. Av. એ=Per. ગંડિના=to stink.

ઓદુદિન અએવ-દીન, aêva-dîn. ના. ઓક રાહ, ઓક રવેશ, ઓક મજહુબ. Subs. One way, one course—path, one mode, one faith.

અદુદીન, adudîn. ના. શીત, રવેશ. Subs. Custom, mode, usage.

અએવે-ગુમાની, aêvê-gumâni. ક્રિ. આ. ઘેશક-પણાંથી. Adv. Undoubtedly, unquestionably.

અદોસ્ત, અ-દોસ્ત, a-dôst, a-zôst. ના. દોસ્ત—મિત્ર નહીં, નહીં ચાહનાર, દુશમન, શત્રુ. વિ. દોસ્ત વગરતું. Subs. Not a friend; one who does not regard with affection; an enemy, a foe. Adj. Friendless. (Prohib. એ + એ=Av. એસ્તિ=Sans. જ્ઞાષ્ટ = Per. એસ્ત, એ Av. Rt. એસ્તિ= Sans. Rt. જ્ઞાષ્ટ.)

અઈકૃતારી, aiukhtârî. વિ. નહીં કુદનારું, કોરોશ નહીં કરનારું. Adj. Not leaping—endeavouring.

અવસ્તારી, aê-vastârî. વિ. નહીં ભીધાવનારું. Adj. Not spreading or laying (a carpet, &c.)

અદોસ્તી, a-dôstî. ના. મોહોખત—દોસ્તી વગરની હાલત; દુશમની. Subs. Absence of friendship—love, absence of regard—good graces; enmity.

અદોસ્ત a-dôst. ના. નહીં દોસ્ત, દુશમન. Subs. નિદોસ્ત Not a friend; an enemy. Comp. Per. નિદોસ્ત

અગંગીદાન, a-gangîdan. ક્રિ. (દેવતું) નહીં આતું.

V. Not to eat (applied to *devs.*) Av. અણ = Sans. ઘસ.

અણ અ-યુગિદન, a-yûgîdan. ક્રિ. નહીં ખાંધવું—એડવું; છુદુ રહેવા ટેવું; મજબુત નહીં કરવું. V. Not to tie—join—fasten; to let loose; not to strengthen.

અગંદિદન અ-ગંદિદન, a-gandîdan. ક્રિ. ગંધ—વાસ નહીં આરવું; નહીં ગંધાવું. V. Not to stink—stench, not to emit a strong offensive smell. Prohib. + અણ = Av. અણ = Per. ગંદિદન

અજોષાન અ-જોસ્તાન, a-jôstan. ક્રિ. નહીં ખુંડવું—શોધવું. V. Not to seek—to inquire, not to search. Contrast Per. جستن

અજોષાન અ-જોસ્તરશને, a-jostrashnê. વિ. મેલવવા વગર, નહીં મેલવવું. Adj. Without obtaining.

અદુસ્રોભી અ-દુસ્રોભી, a-dusrôbhî. ના. અદનાભી વગરની હાલત, હીનપસ્તી વગરની હાલત. Subs. Freedom from disgrace—ignominy.

અવિચ્રુથ્રેમ અવિચ્રુથ્રેમ, a'vîcrusrûm. ના. દહાડાની કુલાન ચોથી ઘેહેનું નામ, એક કુલાનાનું નામ. Subs. *Aviçruthrem Gêh*, name of the 4th Gêh; name of one of the angels. Av. અવિચ્રુથ્રેમ

અગનીન, agnîn. વિ. ખરાખર, એકસરખું; જુમલે, એકદર, એકટુ. Adj. Similar, alike; in the aggregate; upon the whole.

અગોખ, a-gôb. ના. નહીં ખોલનારું, ખરાખ વાચા. Subs. One that does not speak, bad speech.

મુજુ અચોદુન, aēdūn. કિ૦ અ૧૦ એ રવેશે. Adv. In this manner, thus.

મુજુ આ-જોજન, a-jōjan. વિ૦ દેરમ—પૈસા વગર, મુક્કેસ. Adj. Destitute of *derem*—money, poor.

મુજુ આઈનીન, āinīn. ના૦ નેખ, રોનક, શીંગાર; તરેહ, રવેશ, કાયદો. Subs. Grace, ornament, elegance, mode, custom, manner. (Comp. Av. અયન = Sans. અયન = Per. آئین)

મુજુ આહીન, âhīn. ના૦ લોંડું. Subs. Iron. Comp. Pehl. ૧૨૩૫

મુજુ દો-જોજન, dō-jōjan. ના૦ એ દેરમ. Subs. Two *derems*.

મુજુ યસ્ની, yasnī. ના૦ પુંજનાર, ભાનનાર. Subs. A worshipper, an adorer, a believer.

મુજુ સે-નીન, sē-nīn. વિ૦ તેવંડું; નમણું. Adj. Triple; threefold.

મુજુ સે-વીન, sē-vīn. ના૦ ત્રણ માણસ. Subs. Three persons.

મુજુ આઈનીની, āinīnī. ના૦ ચાલચલણ, રીતબાત, સહુક. Subs. Manners, behaviour, custom, conduct.

મુજુ આઈનીનીહા, āininihā. કિ૦ અ૧૦ કાયદાસર, હોડમ મુજબ. ના૦ આઈનાઓ, આરશીઓ; કાયદાઓ. Adv. According to a rule or precept. Subs. Mirrors; usages, customs.

મુજુ આઈનીની, āinīnī. ના૦ તરીકો, રસતો, કાચેદો. Subs. Usages, manners, roads, paths, rules.

ઓ-પાશ-અધ્યાત્મ આઈનીની-આશકારે, *âînînî-âshkârê*. ના०
અહેર રસ્તો, ખરી રીત. Subs. A public road—path;
a true custom—way.

ફિલ્માત્ આગોયોઈત, *âgôyôit*. વિ० ઐતરને લગતું. Adj.
Relating to a field. (Comp. Av. એટ્યુન્નાલ,
Sans. ગવ્યુતિ.)

માત્ર અઈનીન, *ainin*. ના० કીનો, કપટ, અદાવત. Subs.
Malice, spite, rancour, grudge. (Comp. Av.
અદાવત = Sans. એનસ.)

એવા અએવ-ગુન, *aêva-gun*. ના० એક ગુણ—અત—તરેક.
Subs. One kind—sort, one method—manner.

અગ્નિન, *agnîn*. ટુંઠ અંત તે વખતમાં, ત્યારે. Adv.
Then, at that time. (This word may be read
also “*agnyûn*.”) Comp. Per. એન્નુન, કન્નુન

અભવીન, *abvîn*. ના० હૃદેલ, ખચું. Subs. Preg-
nancy; a child.

અધ્યાત્મ આઈનીન, *âînîn*. ના० દગલખાજ, ખીઅંનત, નારાસ્તી.
વિ० લોઢાનું, પંચકુટ ધાતુનું ખનાવેલું. Subs. Knavery,
roguey ; untruth ; dishonesty. Adj. Made of
iron, made of different metals.

અન્ન આઈનીન, *âînîn*. ના० એક ગામનું નામ. Subs. Name
of a town—village. See એન્ન *âînîn*.

અધ્યાત્મને, *âînînê*. ના० દગલખાજ, નારાસ્તી. Subs.
Treachery ; untruth.

અધ્યાત્મનીન, *khînîn*. ના० કીનો. Subs. Revenge, spite.

સે-વીન, *sê-vîn*. ના० ત્રીજો મરદ ; ત્રીજું. Subs. The
third man ; the third.

શાસ્ત્રીક આઈનીને, *âinînê*. નાંં આચેનો, આરશી ; જેખ, અન. ત, રીત, રેવાજ, જત, તરેહ, ઈનસાક્ષ, દાદ ; રસ્તો ; બીજોર ; એક જાતનો ઉંચો અને નરમ પથ્થર, કે જેમાંથી યાકુત—જમ્હેદ અને બીજાં ઝડપાહુરો નીકલે છે; ક્રિમીઓ. Subs. A mirror, a looking-glass ; ornament, grace ; manner, custom, kind, sort, species ; justice, attention to the complaint of an injured party ; road, path ; crystal-glass ; a kind of soft precious stone from which rubies, emeralds, and other jewels are produced ; alchemy.

જીતાયુદ્ધ આઈનીનતર, *âinîntar*. નિં વધારે કાચેદાસર. Adj. More agreeable to law.

જીત અદુદને, *adûdanê*. See જીત આઈનીને.

જીત અદુદને, *adûdanê*. See જીત અદુદને.

જીત આઈનીને, *âinînê*. See જીત આઈનીને. Dînk. નાં આવતું જતું, આવતું, આવક ; ચાલચલણ ; રોનક. નિં ભાતભાતતું, તરેહવાર, જુદું જુદું. Subs. Frequenting ; coming ; income ; manners, behaviour, elegance, beauty. Adj. Of various kinds, different ; as in જીતાયુદ્ધ જીતાયુદ્ધ જીત જીત જીત

જીતાયુદ્ધ આઈનીને-આવરી, *âinînê-khâvarî*. નાં પૂર્વ દિશાનો આચેનો ; આકૃતાખ, સૂર્ય. Subs. The mirror of the east ; the sun. (Comp. જીત + જીત ; જીત = Per. جاوار = the east.)

જીતાયુદ્ધ આઈનીનગાન, *âinîningân*. નાં એક રીત પ્રમાણે ચાલનારા. Subs. Those who follow one course, those that go after one mode of life.

આઈનીને-અલેક્ઝાન્ડરી, *âinînê-alêkzêndarî*.

ના० એસંકદરી આઈનો, કે જે અરેસતાતાલીસે પોતાના હુન્નરથી બનાવ્યો હતો ; આસ્કાથ. Subs. The mirror of Alexander, made by the skill of Aristotle ; the sun. Comp. Per. آئینہ اسکندری

આઈનગી, *âinînagî*. ના० રીતિ, તરીકો. Subs. Habit, practice, mode.

આઈનીને-દાસુન, *âinînê-dâsun*. આઈનો રાખનાર ; માથું બોડનાર ; હજમ. Subs. One who keeps —holds a mirror; one who shaves the head; a barber.

જમશેદ આઈનીને-યમ, *âinînê-yam*. ના० જમશેદનો આઈનો ; જમશેદી જમ ; એ જમ એવી બનાવી હતી કે તેમાંથી તમામ આલમ જણાતી હતી. વલી તેમાં જેયાથી આવતી આકૃત અથવા ખરાળી અથવા કોઈથી બનાવ આગમચથી જણાતો હતો. કોઈ ચીજ શુભ થઈ ગઈ હોએ અને માલુમ નહીં પડતી હોય તો તેમાં જેયાથી તે કયાં છે તે માલુમ પડતું હતું. એ જમ પાદશાહ કેખશરના વખત સુધી હતી. Subs. The mirror of Jamsheed ; the (divining) bowl of Jamsheed ; it was (said to have been) so made that it represented the whole universe. Again, it indicated beforehand coming dangers or calamities. A reference to it also told the whereabouts of anything lost or misplaced. This bowl was in existence till the time of Kaikhosru. Comp. Per. جام جم

આઈનીનગર, *âinînêgar*. ના० કૃભીઆગર. Subs. An alchemist.

આઈનીને, *ainînê*. કું અં એ પ્રમાણે. Adv. In this manner.

આઈનીને-દો-એ, *ainînê-dô-ê*. કું અં એક બે રીતે. Adv. In one or two ways.

આઈનીને-ચખારી, *ainînê-chakhârî*. નાં ચીનનો આઈનો. Subs. The mirror of China.

આઈનીને-ચેહેરી, *ainînê-chêhêrî*. નાં ચેહેરાનો આઈનો, ચેહેરાની જેભાએશ. Subs. The mirror of the face (lit.) ; gracefulness of features.

આઈનીને-પરસ્તી, *adûdanê-parastî*. નાં પૂજનો તરીકો, તનને નમાવવા સાથે ઘંઢગી કરવી. Subs. The mode of worship ; praying with a sacred inclination of the head.

આઈનીને-ગોરગ, *abû-gôrg*. નાં વરનો બાપ, લોકરી. Subs. The father of the wolf (lit.) ; a fox. Comp. Per. **أبو + كرگ**

આઈનીને-પરસ્તી, *ainîn-parastî*. નાં રેવાન પ્રમાણે ચાલવું, ખીદખત—ચાકડી કરવી. Subs. Closely following the usage, adherence to custom ; service, attendance.

આઈની, *aînî*. નાં જખાન, જબ. Subs. The tongue.

આઈનીક, *ainîk*. નાં કૃપાલ ; કોજ, લશકર. Subs. The forehead ; an army, a force. Av. આઈનીક. Sans. अनिक.

આઈનુદે, *a-jûdê*. નિં નહીં ખાયેલું. Adj. Not eaten.

આઈનંદે, *a-bûndê*. See આઈનંદે a-bûndê.

દ્રોપુ આ-એવીજ-ચ, a-êvîzha-ch. વિ० નેક પણ—ખી નહીં.
Adj. Not even virtuous—good.

દ્રોપુ હુફ-ચ, hûf-cha. વિ० શારું, નેક. Adj. Good,
virtuous, fine. Corrupt form of દ્રોપ

દ્રોપુ આવીજ-ચ, âvîzha-ch. વિ० નેક—પવિત્ર—પાકખી.
Adj. Even virtuous—pious—good. Comp.
Per. ویژہ، ویژہ

દ્રોપુ યોગદ, yôgad. ના० હોરનો ચુરો; ઝુંખરી. Subs.
A ploughshare, the part of a plough which
cuts the ground at the bottom of the furrow;
a yoke.

દ્રોકડુપુ આએવીજુશ, aêvîzush. ના० એક જતના કુતરાતું
નામ છે, કે જેના કાન ધણા ખોટા હોય છે. Subs. A kind
of long-eared dog. Comp. Av. دلگشا

દ્રોપુ આ-જવીદ, a-javîd. વિ० જુદું—ધૂદું નહીં, અંતર વગર-
તું; સાથે. Adj. Not different—separate; in
union, in company with, disunited. Contrast
Av. دلگشا، Per. جد

દ્રોપુ અદુવ, adûv. Dînk. ઉભ૦ અ० યા, અથવા. Conjunc.
Or, either. Corrupt form of દ્રોપ aduv.

દ્રોપુ અયુજદ, ayujad. ના० ડારોશ, તજવીજ. કિ० અલિષે.
Subs. Endeavour, effort, exertion. V. Goes,
walks.

દ્રોપુદ્રોપુ આ-જવીદાકી, a-javîdâkî. વિ० કરક—તકાપત
નહીં કરનારું. Adj. Not making any difference—
distinction.

આજીવીદાક અ-જવીડાક-કરદન, a-javîdâk-kardan. કું

જુદું ન કરવું, ચુંટી ન કાટવું. V. Not to separate—cull—select.

આજીવીદાર અએ-નીદાર, aê-nîdâr. નાં નહીં ખેંચનાર—તાણનાર. Subs. One who does not pull—draw.

આજીવીદાર અ-જવીડાર, a-javîdâr. નાં જુદાઈ નહીં રાખનાર, સંબંધ રાખનાર. Subs. One who keeps no distinction—difference, one who keeps connection.

આજીવીદાર અ-જુદ-તાર, a-jud-târ. નાં એકજ તાર, જુદો તાર—દોરો નહીં. Subs. The same thread, not a different one.

આજીવીદાર અ-દવીડાર, a-davidâr. નાં નહીં દોડનાર. Subs. One who does not run.

આસ્લીલી અ-જવીડારી, a-javîdârî. નાં જુદાઈ વગરની હાલત, એકમલતાપણું. Subs. State of being not different, similarity.

આસ્લીલી અયુખ્તારી, ayûkhtârî. નાં લડાઈ. Subs. A fight, battle.

આસ્લીલી અ-જવીડારીહા, a-javîdârîhâ. કું અં જુદાઈ રાખ્યા વગર, એકસંપીઠી. Adv. Without keeping any distinction—difference, harmoniously, peaceably.

આસ્લીલી ઝીનીદારીહા, khînîdârîhâ. કું અં કીનાની રીતે. Adv. Revengefully.

આસ્લીલી અ-જવીડી, a-javidî. વિં કુરુ—તકાવત વગર. Adj. Having no difference—distinction. Contrast Per. جدائی

અજ્વાદ દો-જવીત-ખાજા, દો-જવીદ-ખાજા, dô-davit-bâzâ, dô-javid-bâzâ. ના० એ હાથ લામબા કરીએ તેટલું માપ, એક વામ. Subs. The space between the extremities of both arms extended; a fathom. Comp. જ્વ = Av. જ્વ + જવ = Av. જવિ + જવ = Av. જવિ = Sans. બાહુ = Per. جو ب =

જ્વાદ આ-જવીદ-જવીદ, a-javîd-javîd. નિ० જ્વદું જ્વદું—
જ્વદું જ્વદું નહીં; જાથે ભલેખું. Adj. Not separate, not disconnected—detached; combined, united.

જ્વાદ આઈનિદે, ainîdê. ભૂ० કૂ० કીનો શીધેખું—રાખેખું.
Past Partic. Harboured revenge, entertained malice—spite.

જ્વાદ આ-ગંદ-તન, a-gand-tan. ના० ગંદ વગરનું તન, બો
નહીં મારતું તન. Subs. An unstinking—unstenching body.

જ્વાદ આ-દોદ-તન, a-dôd-tan. નિ० બીજાં તન વગર, બીજાંની
સામેલગીરી વગર. Adj. Without any other body,
without being associated with any one.

જ્વાદ આ-જવીદ-વન, a-javid-van. નિ० જ્વદી શિકલનું નહીં
તે, એકજ શિકલનું. Adj. Not of a different shape
—form ; having the same features.

જ્વાદ આ-જુદ-તન, a-jud-tan. ના० જ્વદું તન નહીં, એકદીલી.
Subs. State of being not of a different body
(lit.); oneness of heart or mind.

જ્વાદ આ-જોઈદન, a-jôîdan. ક્રી० નહીં કુંડલું—શોધવું, જેસે-
એ નહીં કરવી. V. Not to seek, not to inquire
for—ask for.

॥૩૧૬૫ અ-દવીદન, a-davidan. કિ૦ નહીં દોડતું, કુટી નહીં નીકલતું, રેતાખી નહીં કરવી. V. Not to run—spring up—hasten. Contrast Per. دویدن

॥૩૧૬૬ અ-યનગ-તન, a-yang-tan. ના૦ ખદશેકલ તન, અરાખ દેખાવતું તન. Subs. An ugly—deformed body.

૧૨૩૧૬૭ અ-જવીદ-વજર, a-javíd-vazír. ના૦ જુદો હોકમ નહીં, એકસાન—સરખો હોકમ. Subs. Not a separate order, similar order. Comp. Av. + وار + وار =

૨૭૩૧૬૮ અ-જવીદગાન, a-javídgân. ના૦ જુદા નહીં તે. Subs. Those that are not separate.

૩૧૬૧૬૯ અ-જવીદ-કર્ડ, a-javíd-kard. ભૂ૦ કુ૦ જુદું નહીં કષાયિતું, તુટેયું—કાટેયું નહીં; એડેયું, વલગેયું. Past Partic. Not made different, not burst—torn, not broken, joined, united, clung to. + ار = Av. وار + ار = Av. وار = Per. کر

૧૧૬૧૭૦ દો-જવીદ-ગુન, dô-javíd-gûn. ના૦ બે જુદા રંગ—ગુણ, બે જુદી ખાતીઅત. Subs. Two different colors—attributes.

૧૬૧૭૧ અ-જુદ-તર, a-jud-tar. વિ૦ વધારે જુદું નહીં, થોડું મલતું, પડત—રદ નહીં. Adj. Not more different—dissimilar, somewhat alike; not fallow—desolate; not cast off—rejected.

૧૬૧૭૨ અ-જુદ-તરી, a-jud-tari. વિ૦ વધારે જુદાઈવાયું નહીં, થોડા સંબંધયું. Adj. Of not more difference, being somewhat connected.

૧૩૧૬૭૭-૩૧૭૯ અ-જુદ-તર-મદમગુનતન, a-jûd-tar-madama-

mûnatan. કિં પડત—પડતું નહીં મેલવું; ચાહવું. V. Not to leave uncultivated, not to neglect—let alone; to regard with affection.

એટોસુ અખેવીમંદ, aêvîmand. વિં તરફવાલું. Adj. Of or belonging to one side (lit.); inclined to favour one party.

એટોસુ આદુદને, adûdanê. See એસુ adûdanê.

એટોસુ અખેવ-ખર, aêva-bar. નાં એક કુલ. Subs. One fruit.

એટોસુ અયુખર, ayûbar. વિં રીમન; પાંગલું; જોલાહેંદું, અભડાખું, ખેખું. નાં સુવેલું ખચું જણનાર ઓરત, કરણંદ જણતાં ઓરત ગુજરી હોએ તેને કોહેછે. Adj. Defiled, polluted; lame, crippled; separate. Subs. Lonely, *menstruapatiens* (*mulier*); a woman that dies in giving birth to a child.

એટોસુ આયન-ગર, âyan-gar. નાં લોહું ધડનાર, લોહાર. Subs. A blacksmith. Per. آنگر

એટોસુ અન-ગેરાની, an-gêrâni. નાં બારી નહીં તે, મોદું નહીં તે. Subs. State of being not heavy—dear.

એટોસુ અનીરાની, anîrâni. નાં જુદીની. Subs. State of being in a different religion.

એટોસુ અયુખર-ઓમંદ, aûbar-ômand. વિં વાંજિયું, અકલ્વાન. Adj. Barren, fruitless.

એટોસુ અયુખરી, ayûbarî. નાં સુવેલું ખચું જણનાર ઓરત-

ની હાલત. Subs. The state of a woman delivered of a dead child.

આવેરેશ્ટ અચેવેરેશ્ટ, aēvērāsh̄t. ના० એક શુનાહનું નામ, કે જેનો તોલ ૩૩ દેરમનો થાયછે. Subs. Name of a sin called *Avāverēsh̄t*, being 33 *dērems* in weight (traditional). Comp. Paz. આવેરેશ્ટ

આયુક્રદગ્ધિહા આયુક્રદગ્ધિહા, aŷūkradgīhā. ફુ० ના० સાથે મળીને, એકઠા. Adv. Conjointly, in union, combined.

આ-ગૂન, આ-સુન, a-gun, a-yun. વિ० વગર શુષાનું, બેલેહજત, ખરાબ જત, બેડોલ, ખરાબ રંગનું, કદ્રષ્પું. Adj. Devoid of any good quality, insipid, tasteless, low-born, ill-shaped, ugly, of a bad colour. (Prohib. ✗ + ન = Av. ન = Per. ગુનને)

અદવર, advar. વિ० બેશક, શક વગરનું. Adj. Undoubted, doubtless.

અદુન, adûn. ના० જેણ, આરાઓશ, સણગાર. Subs. Grace, ornament.

આબુન, abûn. વિ० દેવાનું, હડખું ; હૃડ વગરનું, શહાત વગરનું. Adj. Mad, rabid ; having no stem—beginning.

અયુ, ayû. વિ० એક, સર્વો તે. Adj. One, Pron. That, which. Av. એક Sans. एक, Per. એક, Comp. Pehl. એક

અસુન, ayûn. ના० સુનાની પાદશાહ ; સુનાની. Subs. A Grecian king ; a Grecian.

આઈન, aîn. ના० રોનક, આરાઓશ, રવેશ, રીત ; તરેણ,

દીન, ઈનસાક, પરકાર. Subs. Elegance, grace, ornament, custom, manner, sort, religion, justice, kind, way.

અલ્પ આખુન, *âbûn*. નાં કુવાનું તલીં. Subs. The bottom of a well.

અલ્પ આયન, *âyan*. See અયાન.

અલ્પ ખીન, *khîn*. વિં કીનાઓર, કૃપઠી, દેશભાવી. Adj. Harbouuring revenge—ill feelings, spiteful.

અલ્પ થસ્ને, *yasnê*. નાં યશનેમ શુર્દીમ, નામની ઘંઢગીના હા. Subs. Chapters of the prayer called *yaṣnem quirim*.

અલ્પ યો-ગુન, *yô-gûn*. વિં એક રંગનું, એક તરાહનું. Adj. Of one colour—sort—kind.

અલ્પ હયુન, *hayûn*. નાં લશકર, આડે મારગે લઈ જનાર. Subs. An army ; one who carries in a wrong way.

અલ્પ હીન, *hîn*. નાં પોલાદ. Subs. Steel.

અલ્પ હીન, *hîn*. નાં કીનો, દુશમની. વિં હીણું ; કીનાઓર. Subs. Revenge, enmity. Adj. Base, mean ; vindictive.

અલ્પ હીન્વ, *hînva*. નાં ફાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

અલ્પ અ-ગુના, *a-gunâ*. વિં વગર શુષાનું, કદરમું, ખરાખ રંગનું, વગર તારીકનું ; બેકાયદે. Adj. Devoid of any good quality, ill-shaped, ugly ; of a bad colour, unworthy of praise—good opinion, improper, irregular.

અંગદ અ-ગનદહા, a-gandhâ. વિ૦ ગંદ વગરનું. Adj.
Not stinking.

અંગુણી અ-ગુનદી, a-gûndî. વિ૦ લશકર વગરનું. Adj.
Having no army.

અંડની અ-દનદી, a-dandî. વિ૦ ખખડતું નહીં. Adj. Not
grumbling.

અબુવાખ અબુ-વ-ખાહ, abû-va-khâh. ના૦ બાપ ને ભાઈ.
Subs. Father and brother. Comp. Ar. أب و أخي

અનુનાહી અ-ગુનાહી, a-gûnâhî ના૦ શુનાહ—પાપ કારની
હાલત ; નીરપરાધીપણું. Subs. Freedom from guilt
—sin ; innocence.

અયુનાક, અઈવાક, ayunâk, aivâk. વિ૦ એકથું,
એકજ, જેનો એડીઓ નહીં તે. Adj. Alone, single,
solitary, unique, having no equal.

હિનવાક, હદનવાક, hînvâk, hadanvâk. ના૦ દાદ-
મડી ; એવીઅંઘન ; કુસ્તી. Subs. A pomegranate
tree ; *Aivianghan* ; *koshtî*.

રીત આઈનાદ, âinâd. કુ૦ રીત—કાયદા સુનાખ હોજે. ના૦
રીતો, તરેહો. V. May it be according to usage
—custom ! Subs. Manners ; kinds.

અનુખ્રા આઈન-એરદ, âin-khêrad. કુ૦ અ૦ અકલની રીતે.
Adv. Reasonably, in consistency with good
sense.

ગુને અ-ગુને, a-gunê. See ગુન a-gunâ.

ગંદ અ-ગંદ, a-gand. વિ૦ ગંદ—વાસ વગરનું. Adj. 'Hav-
ing no stink—stench. Contrast Per. كند

હિને, hinê. See હિન hîn.

અનુભૂતિ આ-ગુની, a-gunî. નાં શુષ્ણ વગરની હાથત, કદ્વપાપણું.

Subs. Absence of any good quality; ugliness, shapelessness.

અનુભૂતિ અદુવ-શ, adûva-sh. જર્વો યા તે. Pron. Or that.

અનુભૂતિ આસુનશ, âsûnash. કું અં ત્યારે. Adv. Then.

અનુભૂતિ આઈને-યહાન, âînê-yahâñ. નું અજદી તરીકો—મારગ. Subs. The divine path—way.

અનુભૂતિ ઓશાન, ôshâñ. જર્વો તેઓ. Pron. They.

અનુભૂતિ આ-ગોશસ્પતિ, â-gôshashpatî. નિં કુદનારું, છલાંગ મારનારું. Adj. Leaping, jumping.

અનુભૂતિ ખીને-આહન, khînê-âhan. નાં તીખું—ખરું લોડું, ઝોલાદતું લોડું. Subs. Steel; hard and refined iron.

અનુભૂતિ અ-બુનશુની, a-bûnshûnî. કું મા ચાહતો હું. V. Don't love—regard with affection.

અનુભૂતિ અભનુસ, abnûs. નાં અભનુસતું લાકડું. Subs. Ebony. Comp. Per. ابنوس

અનુભૂતિ અ-દવંદેહ, a-davandêh. નાં નહીં દોડનારું—ઉતાવથ કરનારું. Subs. One that does not run—hasten.

અનુભૂતિ અ-બુનેશ્ટે, abûnêshêté. See અનુભૂતિ a-bûnêshêté.

અનુભૂતિ અ-બુદીએ, a-bûdiê. નાં નાખુદી. Subs. Annihilation, extinction.

અનુભૂતિ અ-બુનદગી, a-bûndagî. કું અં વગર તાખેદારી તરીકે, આપગેખતીઆરી તરીકે. Adv. Not obsequitiously, independently.

અનુભૂતિ અ-બુનેદી, a-bûndêi. નાં અખુરાપણું. Subs. Imperfection.

અદુનેસ્ત અ-દુનેસ્ત, adûnêst. વિ. નાદરોસ્ત, પુર્ણ—આખું નહીં,

સહીસલાંગત—ખરું નહીં. Adj. Improper; not perfect—whole; not safe—right.

અદુનેસ્તી અ-દુનેસ્તી, a-dunêstî. ના. દરોસ્તી વગરનું, નાદરોસ્તી, સુધારા વગરની હાલત. Subs. State of being not perfect—sound, absence of reform—improvement. Contrast Per. دروستي

અદુનેસ્ત-પદ, a-dunêst-pad. ના. નહીં દર્શાતું કરનાર પતી, ખરાખ હાડવઈદ, ખરાખ—બેસમજ ઢાકતર. Subs. One who does not set things right (lit.); an unskilful bone-setter, an inexperienced doctor.

અગુનસ્ત અગુનસ્ત, અઓવિનસ્ત, agunast, aëvinast. વિ. ખાલેસ, પાક, ગડખું નહીં. Adj. Pure, unsullied, undefiled, not turbid.

અદુનસ્ત અ-દુનસ્ત, a-dunast. વિ. દરોસ્ત—ખરાખ નહીં, નાદરોસ્ત, સારું નહીં, સુખી નહીં. Adj. Not entire—perfect, not right—proper, not good—happy. Per. نادرست

અદુનસ્તી અ-દુનસ્તી, a-dûnastî. વિ. વગર સલાંગતીનું. Adj. Unsafe, insecure.

આએન-વીન, aêñ-vîñ. ના. આએ એનાર; આંખ, નજર, નેધા કરવી. Subs. One who sees with his eyes; the eye, sight, paying attention to.

અગનીન, agnîñ. ના. જીમલો, સરથાલો. વિ. એક જગ્યોએ એકટું થતું. Subs. Amount, sum total. Adj. Gathering in one place.

ગંડુ અ-ગુન્દે, a-gundē. ના० ખરાખ ધઉ—આઠો. વિ० મેદા
વગર. Subs. Bad wheat, bad flour. Adj. Having
no fine wheaten flour. Contrast Av. ગંડુ

કુનદિ ખુનદિ, khunidē. કુ० વિ० કુટેખું. Partic. Adj.
Pounded, thrashed.

હાંગર આહનગર, āhangar. See હાંગર.

હિવનેરંગ હિવ-નેરંગ, hiv-nêrang. ના० ખુખની કીરીઆ.
Subs. The ceremony of *khûb*.

બુન અ-ખુન, a-bûn. ના० ઘેખ, જડ. Subs. A root,
source, origin.

આઈનીન, મિનિન. કુ० અ० રીત પ્રમાણે, માડક. Adv.
According to the usage—custom.

હયાન, hayân. ના० લશકર. Subs. An army.

આસુન-વદ, મિસુન-vad. કુ० અ० ન્યાં તલક—સુધી.
લ્યાં તલક—સુધી. Adv. Till, until, as long as.

ખિનવંદ, khînvand. વિ० કીનાવાખું. Adj. Vin-
dictive, revengeful.

દાનંદ, dâñand. કુ० તેઓ જણે—પીછાને. V. They
may know—recognise.

હિન-નંગ, hîn-nang. ના० હલકી આખર. Subs.
Low honour.

એવૈ-વુન, aêva-vûn. ના० એક આડ. Subs. One
tree. Comp. Av. فَسْوَمْ

આઈન-વુન, âîn-vûn. કુ० અ० કલાણી રીતે. Adv.
In such and such a manner.

૧૧૫ ખીન-વન, khînê-van. ના० ક્રીનાનો નાશ કરનાર, ક્રીનાને મૂલમાંથી ઉંઘેડી કાણનાર. Subs. One who destroys revenge; one who uproots spite—rancour.

૧૧૬ હેન-વન, hêñ-van. ના० લશકરને વિભેરી નાયનાર. Subs. One who disperses an army. Comp. Av. અનુભૂતિ + Av. Rt. પણ

૧૧૭ હયુનચ, hayûnacha. See ૧૧૮ hayûn.

૧૧૮ આ-ગુને, a-gunê. વિ० શિકલ વગરનું, રંગ વગરનું, રીતબાત વગરનું, બેરોનક. Adj. Shapeless, colorless; having no manners and customs, having no elegance —grace. (Prohib. અ + ૧૧ = Av. અનુભૂતિ = Per. કોને)

૧૩૧૧૧૨ યો-ગુન-કરદે, yô-gûn-kardê. કૃ० વિ० એક રંગનું ક્રીધેલું. Partic. Adj. Made of one colour.

૧૨૪ આસુન-ચ, âsûna-cha. ઉભયા० અ० તોપણ, જેવારે પણ. Conjunc. However, whenever.

૧૨૫ હીન-ચ, hîna-ch. *વિ० હિણું પણ. Adj. Even—base—low (lit.)

૧૨૬ અ-ગુનજાર, a-gûnjâr. વિ० વિગત વગરનું. Adj. Without particulars—detail.

૧૨૭ અદુવ-ચે-શ, adûv-chê-sh. સર્વો થા જે કાંઈ. Pron. Or whatever—anything.

૧૨૮ અસુતુમ, ayûtum. વિ० એકલું, એકજ. Adj. One, only one.

૧૨૯ ખીન-તુમ, khîn-tum. વિ० ધણોજ કીનાખોર. Adj. Most vindictive.

હિણાં હયુન-તુમ, hayûn-tum. ના० ધણું લશકર. Subs. Numerous army.

હિણાં હીન-તુમ, hîn-tum. વિ० ધણુંજ હીણું. Adj. Basest, meanest.

હાણાં હીનવાએ, હદનેપાક, hînvâe, hadanêpâk. ના० હાણાં દાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

હિમાં આઈનમ, âinam. સર્વો ભારી માફક. Pron. Like me.

હિમાં યાવુમ, yâvûm. સર્વો યાહું, અથવા હું. Pron. Either I, or I.

હિમાં અદવર, advar. વિ० બેશક, શકવગરતું. Adj. Undoubted, doubtless.

હિમાં ખીનવર, khînvar. વિ० ધીનાભોર. Adj. Vindictive, revengeful.

હિમાં અચેવક, aêvak. સંખ્યા૦ વિ० એક, એકુ, કોઈ, ખીજું ; માત્ર એખણું, અદૃષું, એખણું એક, સુખ્ય, પેહેણું ; ખરેખર. Numer. Adj: One, some one, any one, another ; only, lonely, single, only one ; chief ; first ; real. (See એ એવા). Av. હિં = Sans. એક = Pâz.

એ, "એ, હિં Per. કિ

હિમાં આઈને, âinê. ના० આઈનો, તણો. Subs. A looking-glass, a mirror, a pane of glass.

હિમાં ખીને, khînê. ના० ધીનો, વેર ; ધર, મકાન. Subs. Revenge, spite, ill feeling ; house, abode, mansion. Per. كينه

હિમાં યોધ, yôgh. ના० સુંસરી. Subs. A yoke. Per. يوغ

હિમાં અચેવકા-અચેવક, aêvakâ-aêvak. કુ० અ० એકા-

એક, અચલુચ, એકેક, ગાડેલીથી. Adv. Suddenly, unexpectedly, all at once; one by one; unwarily, off one's guard. Per. કાયિક

ગુદ્ધાનુભૂતિ અ-ગોકાશ, a-gôkâêsh. ના० ગવાહી વગરની હાલત. Subs. Want of evidence—testimony.

ગુદ્ધાનુભૂતિ અ-ગોકાસી, a-gôkâsî. ના० ગવાહી—દલીલ વગરની હાલત. Subs. Want of proof—argument, want of evidence—testimony.

અનુભૂતિ અઅવક-આઈનિને, aêvak-âinînê. કુ० અ० એકજ રીતે. Adv. In a uniform manner; with even tenor.

જાગ્રાતિ અઅવક-અઅવક, aêvak-aêvak. કુ० અ० એકેક, વિસ્તારીને. વિ० જુદું જુદું. Adv. One by one, in an expatiating manner. Adj. separate, distinct.

અનુભૂતિ અઅવક-એનમન, aêvak-ênmân. ના० એક આંખ; જે આદમી કે આંખનું તેજ કમ રાખે તે. Subs. One eye; one individual with less brightness of the eyes.

અનુભૂતિ અઅવગાન, અચુગાન, aêvagân, ayugân. વિ० સુવાકેક ; બોલવા ધરતુંન ; એકને લગતું ; એક, એખલું ; ખાલાવતું ; એક દેલ. Adj. Conformable, consonant, congruous, worthy to be spoken, belonging to one; one; lonely; fulfilling, in concord—union.

અનુભૂતિ અઅવગાની, યોગાંની, aêvagânî, yôgânî. ના० એકદીલી, સાક્ષીલી ; એખલપેટાપણું ; ખચપણ, એગાંનગી. Subs. Concord, unanimity, purity of heart; selfishness; childhood; unity, union.

અદોગાની અ-દોગાની, a-dôgânî. વિ૦ વિગત—ખોલાસા—
દક્ષીલ વગરનું. Adj. Without particulars—details
—arguments.

અયોગાનીદન અ-યોગાનીદન, a-yôgânîdan. ક્રીં ચુશ્ટ ન રેહેતું.
V. Not to be devoted—strongly attached.

અદોગાનીદન અ-દોગાનીદન, a-dôgânîdan. ક્રીં બીજી મરતથે ન
કરતું. V. Not to do a second time.

અયુગાન અયુગાન, અયુગાન, aêvagân, ayugân. See ૩૧૮
aêvagân, ayugân.

અદોગાને અ-દોગાને, યોગાને, aêvagânê, yogânê. વિ૦ એક-
દીલ, એકમત, એકસંપ, એકણ ; જેના જેતું બીજું નહીં.
ના૦ ખોડા. ક્રીં અ૧૦ એક મરતથે. Adj. Unanimous,
of one accord—mind, only one, unmatched ;
unsurpassed. Subs. God. Adv. Once, one
time. Per. યીકાને

અદોગાને અ-દોગાને, a-dôgânê. ક્રીં અ૧૦ એ જુદી રીતે નહીં,
એકસરખી રીતે. Adv. Not in two different ways ;
uniformly.

અયોગાનગી અયોગાનગી, યોગાનગી, aêvagânagî, yôgâ-
nagî. ના૦ એકદીલી, દીલનો ધ્યાર, એકમત, એકડી, મેલાપ,
સલાહસંપ, સંયોગ. Subs. Concord, harmony,
heart's affection, union, contact, unanimity ;
an odd number ; meeting together, peace.

અયોગાનગી અયોગાનગી, ayôgângî. ના૦ નમનતાઈ. Subs.
Submissiveness, humility.

અગોકારિદ અગોકારિદ, agôkârîdê. ભૂૠ કૂૠ ખાધેતું.
Past. partic. Eaten.

એવકુઃ અભેવક-અમી, aēvak-armî. ના० અમૂલ ધોડો ;
ક્રેલવાયલો ધોડો. Subs. A noble horse, a broken
or well-trained horse.

એવકી અભેવકી, aēvakî. સં० વિ० એકન, માત્ર એક,
એવકી એકખી, એક જણ, એકકી. Numer. Adj. Only
one, single, alone ; even one, one soul ; an odd
number.

અદુઈ અદુઈ, અદવી, aduî, adavî. વિ० બેકરેખ, કરેખ નહીં
દેનાર, Adj. Guileless, not intriguing—deceiving.
Av. એવાટ ; Rt. વિષ = Sans. Rt. દ્રમ् = to deceive.

સુકે, sûkê. ના० તરફ, દિશા, ખાજુ. Subs. Side,
direction.

એવકી અભેવકી, aēvakî. ના० એકપણું ; એકકી, એકન,
એક ચીજ. Subs. Oneness, unity ; an odd number ; only one, one thing.

એવકી-એવકુ અભેવકી-અભેવક, aēvakî-aēvak. વિ० એકનુંએક,
એક પુરં. Adj. Only one.

એવકુ-એવકી-એવકુ અભેવકી-અભેવક-અભેવકી, aēvakî-aēvak-
aēvakî. વિ० એકનું એકન, એક પુરં, એકન. Adj.
Only one ; one and no more.

એવકુદ્વારુદ્વારુ અયોક્ષોસ્ત, ayôkshôst. ના० ધાતુ. Subs.
Metal. Av. એવકુદ્વારુદ્વારુ

એવકુદ્વારુદ્વારુ અયોક્ષોસ્તાન, ayôkshôstân. ના० સખધી
ધાતુઓ. Subs. All metals.

અયોક્ષોસ્તીન, ayôkshôstîn. વિ. ધાતુનું.

Adj. Metallic, made of metal.

અયોક્ષોસ્તીન-જામે, ayôkshôstîn-jâmê.

ના. ધાતુનું વાસણ. Subs. A metallic vessel.

અભેવક-દાને, aêvak-dânê. ના. ભોતીનો હાર, બેભી-

સાલ ગોહર, અમૂલ્ય જવાહેર ; ગલેખંડ. Subs. A neck-lace, a string of pearls, an incomparable jewel, a priceless gem ; neck-cloth, a neck-tie.

Per. યિકાને

અભેવક-દાદ, aêvak-dâd. ના. જે ગાથ દુનિયાની

સર્વાતમાં પેદા થઈ હતી તેનું નામ, કે નેમાંથી પેહેલો આદમ “ગયોમરદ” પેદા થયો હતો ; માત્ર એકન ઈનસાક ; એક

મજહબ ; માત્ર એકન આપેલું. Subs. The name of the cow which was created at the beginning of the world, from which the first man (Gayomard) was born (traditional) ; the only

justice ; one faith ; the only given (lit.). Av.

અભેવક-દાદ

અભેવક-ખર, aêvak-bar. ના. એક તરફ, હુલાએટી

બેઠુલી ઓરત ; સુવેણું બરચું જણનારી ઓરત, ખરસતુમાં બેઠુલો શખ્સ ; અપવિત્ર થએલો શખ્સ. Subs. One

direction—side ; a woman sitting apart on account of menses or child-birth ; the woman giving birth to a still-born child ; the person undergoing the *Barshnûm* ceremony ; a defiled person.

અભેવક-ખાર, aêvak-bâr. ક્ર. અ. એક વખત—

મરતબે ; સાથે. Adv. One time, once ; along with, together. Per. યિકાર.

અદ્રષ્ટા અભેવક-ખાર-મીઆ, aēvak-bâr-miā. ના० એક વખતનું વરસાદનું પાણી ; એક ઓમાસું. Subs. One fall of rain ; one rainy season.

અદ્રા અભેવકી, aēvakî. વિ० એકદુઃ, ચુન-હું. ના० અખલાપણું, એકપણું. Adj. Singular, the best, most excellent. Subs. Loneliness, oneness.

અદ્રા અભેવક-દશ, aēvak-dash. ના० એક ચીજમાં બીજ ચીજ મેલવવી ; એક જાતનો ધોડો, જેની મા અને બાપ જુદી જુદી જાતનાં હોય. Subs. Mixing one thing with another ; a horse of mixed parentage or breed.

અદ્રા અભેવક-સંગ, aēvak-sang. ના० એક પથ્થર. Subs. One stone.

અદ્રા અભેવક-દયન, aēvak-dayan. સં० વિ० એકમાં. Numer. Adj. In one.

અદ્રા અભેવક-સુસીઆ, aēvak-sûsiā. ના० એક ધોડો રાખનાર, અખલો સવાર. Subs. He who possesses one horse, one rider, only the rider.

અદ્રા અભેવક-યદમન, અભેવક-જસ્ત, aēvak-yadman, aēvak-jast. ના० એક હાથ ; એક રાહ, એક તરેહ ; એક મીસાલ ; એક શુરા પેહેલવાનનું નામ છે, કે જેને 'યક દસ્ત' કરી કહેછે. Subs. One hand ; one way—mode, an example, a simile ; name of a gallant hero called *Yakdast*.

અદ્રા અભેવક-સર, aēvak-sar. ફિ० અ० જરાસર, અખણું, એક બારગી, એક મરતબે. Adv. On an average,

lonely ; from one point of view, in one sense ; one time.

એવકસરખ્ત અભેવક-સરખ્ત, aēvak-sarakht. ના० એક ધણા કામનો કરનાર, એક ધણો મેહેનતુ ભાણસ. Subs. One who does much work, a hard-working man.

એવકસરેશુતે અભેવક-સરેશુતે, aēvak-sarêshûtê. વિ० એક તૃત્યાંશ, એક ચીજનો નીચે બાગ. Subs. One-third ; the third part of anything. Comp. Av.

એવકસરેશુતે

એવકસરે અભેવક-સરે, aēvak-sarê. વિ० એકશાન, ખરાખર, સરખું. કિ० અ० હમેશ. Adj. Similar, uniform, equal. Adv. Always.

એવકસિનશ્નિ અભેવ-કીનશની, aēva-kînashnî. ના० એક કરતું, મેલવતું, આમેન કરતું. Subs. Mixing up, mingling, uniting or blending in a mass.

એવકગવશની અભેવક-ગવશની, aēvak-gavashnî. ના० એક સખુન—શબ્દ. Subs. One word—sound—speech.

આહિનશને આહિનશને, âhînashnê. વિ० નજીશ, મેલું, નાયાક, ખરાખ થાએલું. Adj. Dirty, filthy, impure, defiled, spoiled.

એવકનિદે અથોકિનિદે, ayôkînidê. કુ० વિ० એક ઝીયેલું, મેલવેલું. Partic. Adj. Made into one, mixed up.

એવકયોમ અભેવક-યોમ, aēvak-yôm. ના० એક દિવસ, મેહેલો દાહાડો, પડવો. Subs. One day, the first day, the first day of either half of a lunar month.

એવકગોમન અભેવક-ગોમન-આગ, aēvak-goman-âg. કિ० અ०

એક એકે. Adv. The first or the one is this that (lit.)

ાદુકદકું અભેવકીક, અદુકદક, aêvakîk, adukdak. ના૦
સુમરાયલું પાણી—દુધ. Subs. Lukewarm water—
milk.

ાદેવકદીગર અભેવક-દીગર, aêvak-dadîgar. અન્ય૦ સર્વ૦
એક બીજાનું. Indef. Pron. Of one another.
Comp. Per. યીક ડિગર

ાદેવકબર અભેવક-બર, aêvak-bar. See ટ્રેન્ડ ાદેવક-બર.

ાયુકબર અયુકબર, ayukbar. ના૦ હૃતાખેદું થખેલું માલસ ;
અપવિત્ર શરીર ; સુવાપડી ઓરત—સ્ત્રી ; જેને બરસતુથી
લિધેલું તે. Subs. One who is isolated (lit.) ; an
impure—defiled body ; a female in confinement ;
one who undergoes the *Barshnum* ceremony.

ાદેવક-ડેરા, અભેવક-ડેરા, aêvak-dêrâ. ના૦ એક ગજ. Subs.
One *gaz* (a measure of about 2 feet).

ાયુખરી અયુખરી, aayubarî. ના૦ એક તરફ ; એક
હીસ્સો—બાગ. Subs. One side, one portion—
share.

ાયુખરી અયુખરી, ayubarî. બાવ૦ ના૦ હૃતાખેદાપણું ;
સુવાપડીની હાલત ; રીમની. Abstr. Subs. Isolation
(lit.) ; state of confinement (of a woman) ;
defilement ; pollution.

ાદેવક-ડેરમ, અભેવક-ડેરમ, aêvak-dêram. ના૦ એક ડેરમ. Subs.
One *derem* (a coin). Per. યીક ડરમ

ાદેવકે, અભેવકે, aêvakê. સં૦ વિ૦ એક, દરેક. Numer.
Adj. One, every one.

૧૯૮૭ ગન્દે, gandê. ના० નરક, ગંધ—વાસ આરતી ચીજ.

Subs. Human or animal excrement ; a stinking substance. Comp. Av. એવાંગ

૧૯૮૮ અયોગાનગી, ayôgânagî. ના० એકદીલી. Subs. Concord, union. Comp. Per. યીગાંગી

૧૯૮૯ અએવકોખ, aêva-kôb. ના० એક ધા—જખમ. Subs. One wound. Comp. Per. કોબ (beating, striking).

૧૯૯૦ અએવકે, aêvakê. See ૧૯૮ એવકે.

૧૯૯૧ અએવકી, aêvakî. ના० એકપણું, એકલ. Subs. Oneness, unity, individuality. Per. યિક્તાની, યિક્તી

૧૯૯૨ અએવકન્યા, aêva-kanyâ. ના० એક વાંસ—વામ. Subs. One bamboo ; one fathom.

૧૯૯૩ અએવકોદેહ, aêvakô-dêh. સં० વિ० એકને દશ, અગિઆર. Numer. Adj. One and ten ; eleven. Av. એવકોદેહ = Sans. એકાદશ = Per. دا زد دا

૧૯૯૪ અએવકવીન, aêvak-vîn. ના० એક મરદ. ક્રિ० અ० પેહેલી વાર, પેહેલું. Subs. One man. Adv. For the first time ; firstly.

૧૯૯૫ અએવકવીમન્દ, aêvak-vîmand. વિ० એક તરફ વાલું. Adj. One-sided, prejudiced, biassed. Comp. Av. એવક + વિમન્દ

૧૯૯૬ અએવકેચા, aêvakêcha. સં० વિ० એકખી, અને એક. Numer. Adj. Even one, and one.

૧૯૯૭ અભીચ, agnîcha. ક્રિ० અ० હૃદથાં. ના० સુસ્તી.

આલસાઈ. Adv. Now, at present. Subs. Sloth, indolence, laziness.

એક અભેવક-વજન, aêvak-vazan. નાં એક માપ—વજન ; 'શેકલ' નામનો એક સિક્કો ; એક રીત ; એક અતસું આડ જેની કમાન બનાવે છે. Subs. One measure—weight; one shekel (a coin); one mode; a tree of which bows are made. Comp. Per. يك + وزن

અચુકદ્દ, ayukard. વિન. Adj. Polluted, defiled.

અભેવકે-દોદ, aêvakê-dôd. સર્વો એક ખીજ સાથે. Pron. With one another.

અભેવકે-તન, aêvakê-tan. નાં એક જણ—શખ્સ. Subs. One person—individual. Av. ૧૩૩ ૩૧૦

એક અભેવક-પવન-દલીન, aêvak-pavan-dalîn. સર્વો એક ખીજ વિષે—માટે. Pron. For or regarding one another.

અભેવક-માશને, aêvak-mâshnê. નાં. એક તરીકો, એક રીત. Subs. One mode—way.

એક અભેવકુમ, aêvakum. સંં વિન. પેહેલું. Ord. Numer. Adj. First. Comp. Per. يك

એક અભેવક-વર-અભેવક, aêvak-var-aêvak. સર્વો એકેકમાં, એક ખીજમાં. Pron. One within one; one within another.

એક અભેવક-વર-વરમન-દોદ, aêvak-var-varman-dôd. કું અં એક ખીજમાં, એકેકેકમાં, એક ખીજ સાથે,

માહોમાહે. Adv. Among one another, with each other, mutually.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-વર-દોદ, aêvak-var-dôd. ક્રી અં એક ખીજમાં, માહોમાહેમાં, એક ખીજને. Adv. Among one another, mutually, internally.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-કાર, aêvak-kâr. નાં એક કામ ; એકસરણું કામ. Subs. One business ; an uniform—similar business. Comp. Av. **ક્રીફ્ટાવ્ય**, Per. **યિક કાર**

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-કતૃનતન, aêvak-katrûnatan. ક્રી એકણું રહેતું. V. To remain alone—solitary.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-ચ, aêvaka-cha. વિં એકન, એકદીલ, એક-મરણું, એકનેં. Adj. Only one, unanimous, with one accord, uniform, alike ; to one only.

ક્રીફ્ટાવ્ય અદુક-ચ, aduka-cha. સંખ્યાં વિં એક, એકખી, કાંઈ-ખી. Numer. Adj. One, even one ; even some —a little.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-ચ-અએવક, aêvaka-cha-aêvak. ક્રી એં એક પદી એક ; દર વખત ; એકલા એકનેં. Adv. One after another, every time ; to one (person) only.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવકચે, aêvakachê. સર્વો એક જે, એકન. Pron. One who—that ; only one.

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-ચમ, aêvak-cham. નાં એક સખ્ય—કારણ ; એક અર્થ. Subs. One cause—reason ; one signification. Comp. Per. **યિક જ્મ**

ક્રીફ્ટાવ્ય અએવક-તાક, aêvak-tâk. વિં એકણું, એકષાંક,

સાંડ, સારું ; અસતર વગરનો જબો ; ખોદા. Adj. Single, simple, sincere ; a garment without lining ; God. Per. يكتا

અયુક્તાર અયુક્તાર, ayūktâr. ના० આવજવ કરનાર, આમદદ કરકું કરનાર. Subs. One who frequents, one who visits often.

આયુક્તારીહા અયુક્તારીહા, ayuktârîhâ. કિ० અ० આમદરકું કરવાની રીતે. Adv. In a familiar manner, familiarly, by way of ingress and egress.

આએવક-દોદ, aêvak-dôd. સર્વ૦ એક બીજું. Pron. One another.

આએવક-તનુ, aêvak-tanû. ના० એક તન, એક શર્ષસ, કોઈ એક જણ ; એકટીલી. વિ० એકલો. Subs. One body, one person, an individual ; concord, union. Adj. Alone. (Comp. ૧૮ = Av. ૩૩ + ૧૯ = Av. ૩૩ = Per. ت)

આએવક-તને, aêvak-tanê. ના० એક જગ્હો. Subs. One place—spot.

આએવક-તુમ, aêvak-tum. વિ० ધારુંએક ; એકખુલ્લું. Adj. Much, considerable, in a great degree ; lonely, solitary.

આએવક-પોમાન, aêvak-pômaman. ના० એક મોહ, એ મોટાનું નહીં, જે માથી એ ખોલી—અર્થ નહીં નીકલે તેઢું ; અહેર, રોશન, ખોલ્યું. Subs. One mouth (lit.) ; unequivocal, not ambiguous ; clear, evident. (Comp. ૧૮ + ૬૬૪ = Ar. ف = mouth.)

એવકુમારુ અએવક-મોદ, aēvak-môd. વિ. એક રંગનું. Adj.
Of one colour.

એવકુમારુ અએવક-મન, aēvak-man. ના. એક મન—વિચાર,
Subs. Oneness of mind (lit.); unanimity.

એવકુમારુ અએવક-મદમ-અએવક, aēvak-madam-aēvak.
ક્ર. એ. એક ઉપર એક. ના. ચટાચઢી. Adv. One
over the other, Subs. Emulous contest or
strife ; outvieing.

એવકુમારુ અએવક-મોગ, aēvak-môg. ના. એક જોડો—મોઝ.
Subs. One shoe; one stocking or sock.

એવકુમારુ અએવક-મોગ-દોખારશ્નિ, aēvak-môg-dô-
bârashnî. ના. એક જોડ દોડતું—ચાલતું; એક ગુનાહનું
નામ છે, જે એક પગે ઉધારું ચાલવાથી થાયછે; એવીજ રીતે
ચોથી વખત ચાલવાથી તે શખસને “તનવલગાંન” શુનાહ
લાગુ થાયછે. Subs. Running—walking with one
shoe; the name of a transgression or guilt,—
viz., that caused by walking with one foot
bare. He who thus walks four times becomes
liable to the guilt of *Tanvalgân*. Comp. Pâz.
એવકુમારુ (in Patet Ader).

એવકુમારુ અએવક-મેન-દોદ, aēvak-mên-dôd. ક્ર. એ.
બીજ મધેથી એક; એક બીજથી. Adv. One from the
other; from one another.

એવકુમારુ અએવક-મદન, aēvak-madan. ક્ર. સાથે આવતું;
એક થતું, એકનું મલતું, મલીનતું. V. To come to-
gether, to be mingled up, to be united in one,

to be associated, to meet together. Comp.
Per. آمدن + يك

અનેવકદોદ અનેવક-મદમ-દોદ, aēvak-madam-dôd. કિ ૦ અ ૦
એક બીજને, અરસપરસ. Adv. To one another,
mutually.

અનેવકરાહ અનેવક-રાહ, aēvak-râh. ના ૦ એક રસ્તો—રીત;
એક રીતે ચાલનાર. કિ ૦ અ ૦ એકવાર. Subs. One
way, one mode—usage—fashion, one that fol-
lows one rule—principle. Adv. Once, one
time. Per. يک راه

અનેવકરાસ્તી અનેવક-રાસ્તી, aēvak-râstî. ના ૦ એક સત્યાઈ.
Subs. One truth, one fact. Pâz. એવકરાસ્તી =
Per. يک راستي

અનેવકરાદ્વા અનેવક-રીશ, aēvak-rîsh. ના ૦ જેણે એક જખમ
ખાધો હોય તે ; સામે નરીમાનની લડખ. Subs. One who
has received one wound; surname of *Sâm Narîmân*. (ના + વા = Av. Rt. શા = Sans. Rt.
રિષ = Per. يشيدن)

અનેવકરાભેમને અનેવક-રખભેમને, aēvak-rabmêmanê. વિ ૦
એકટીલી, બંધ બેસતું, માઝક, સુનાસેખ, નજીક, દુર કરવા
વગરતું. Adj. Being one of mind, appropriate,
consistent, agreeable, allied ; near, without be-
ing removed, attached, not alien.

અનેવકરોખાગી અનેવક-રોખાગી, aēvak-rôbhâgî. ના ૦ એક.
ચલણ, એક રેવાજ. વિ ૦ એક ચલણી, એક રેવાજ. Subs.

Currency, one usage, one custom. Adj. Having one custom, following one usage—principle.

એવકરૂપ અભેવક-રવેશ્મન, aēvak-ravēshman. કું અં સરાસર, એક છેડેથી તે ખીજ છેડા સુધી; એકાએક, એકલું. Adv. From one end to the other, from beginning to end, alone, suddenly, unexpectedly, lonely.

એવકરૂપને અભેવક-રવેશ્મને, aēvak-ravēshmanē. કું અં એક મરતથે, એક ખારગી. Adv. One time, once, in one sense, from one point of view.

એવકરૂપનોં અભેવક-રોત્મન-દોદ, aēvak-rōtman-dôd. કું અં એક ખીજ સાથે, એકબેક સાથે. Adv. With one another, mutually.

યોકરદી યોકરદી, yôkradî. વિં ખરાખર, એકમતું. નાં ખરાખરી, સરખાપણું. Adj. Alike, similar, uniform. Subs. Similarity, equality.

યોકરદીહા અભેવકરદીહા, યોકરદેહા, aēvakradîhâ, yôkar-dêhâ. કું અં એક ખારગી, તમામ, ખીલકુલ, એકદમ, એક વેલામાં, એક હોમલામાં. નાં એકદમ હોમલો, તીરસ્કાર કરવો, અંઝડી નાખું. Adv. One time, in one sense, wholly, entirely, at once, at one time; in an attack. Subs. Sudden attack, showing contempt—disrespect, scolding, hooting, flouting. Pâz. અભેવક, ૧૪

અભેવકરદે, aēvak-radê. કું અં સરામર રીતે; **યોકરદી** સાથે મલેલું. Adv. On an average; mixed up together.

ઓક્રાડે અયુકરદે, ayûkradê. ના० ટુકડો, કટકો ; ખરાખરી ; નાપાકી. Subs. A piece, a part, a portion ; equality ; impurity.

ઓક્રાડે યોકરદે, yôkradê. ક્રિ० આ० એકદમ, એકમલતું, એક લગતું, એક રીતતું, એક પૈવંદતું, ખરાખર, એક રાહતું ; હમેશાં, તમામ, સામેલ, જાથે લાગેલું. ના० સંઘર્ષ, જથો ; નાપાકી, રીમની. Adv. At once, alike, in an uniform manner, of one link—chain, similar, of one tenor —course ; always, entirely, associated with. Subs. A collection, a mass, impurity, defilement (Comp. ૧૮ + ૧૯ = Per. યે + ૧૫,)

ઓક્રાડગ્રા યોકરદગ્રા, yôkradgri. ના० એક લગતાપણું, પૈવંદ, સંબંધ, ખરાખરી, મલતાપણું, એકઠા મલતું, એકમત થવું, લપેદવું. Subs. Affinity, union, connection, resemblance, similarity, assembling, meeting together ; agreeing, concurring, concord ; rolling up, wrapping around.

ઓક્રાડગ્રિહા યોકરદગ્રિહા, yôkradgrihâ. ક્રિ० આ० એક ખારગી, એકદમ, એક રીતે, તમામ, સધપું. Adv. In one sense, from one point of view, according to same rule, wholly, entirely.

દ્વા

દ્વા આએવ-ય, aêva-cha. વિ० એકખી, એખલુંખી. Adj. Even one, even single—lonely.

દ્વા આ-ગંજ, a-ganj. વિ० ખજના—દોષત વગર. Adj. Without treasure—wealth. Per. پیگنج

દ્રુજ અયુજ, ayuj. ના ૦ ખુલંદ—ઉંચે જવું; ખુલંદી. ટ્રિ ૦ આજા ૦ ખુલંદીથી ચાલ. Subs. Going up, going on high; elevation. V. Imper. Walk with a lofty gait and erect head.

દ્રુજ અયુજ, ayuj. ના ૦ લડાઈ; કોશેશ; પોહોંચવું. Subs. Battle, war; endeavour; reaching.

દ્રુજ અધો-ચ, ayô-cha. વિ ૦ ઉલદું—વિરુધ્યબી. Adj. Even opposite, even against.

દ્રુજ આગંજ, âganj. ના ૦ લુનેલું ગોશત—માંસ. વિ ૦ સર્જ, મુશકેલ. Subs. Roasted meat. Adj. Hard, difficult.

દ્રુજ આયન-ચ, âyan-cha. ના ૦ લોઢુંબી. Subs. Even iron. Comp. Pehl. ۱۳۰

દ્રુજ એવજ, êvaj. વિ ૦ આરાસ્તે, શીંગારેલું. ના ૦ કાંઈબી ચીજ લટકેલી તે; આંકડી; ક્રીનારી. Adj. Adorned, decorated. Subs. Anything suspended; a hook; a border, margin. Comp. Per. آور

દ્રુજ યાવ-ચ, yâva-cha. ઉભ્યા ૦ અ ૦ અથવા, યાતો, કે. Conj. Or, either, that, as.

દ્રુજ યુજ, yûj. ના ૦ એડતું, બાંપતું, અડકતું, સંબંધમાં આવતું. Subs. Joining together, binding; touching, coming in contact. Comp. Av. Rt. અ૩૭

દ્રુજ યુજ, yûj. ના ૦ કોશેશ, મેહેનત; રેવાન; અરી, ચાપુ. Subs. Endeavour, exertion; usage; continuing; keeping on. Av. Rt. અ૩૭ = Sans. યુજ.

દ્વાજ ચુદ, yûd. ના० લડાઈ કરવી, જરૂર પોહાંચવું, મલવું, આપુંદે
થવું. Subs. Fighting, waging war, arriving,
meeting, to be polluted—calumniated. Av.
Rt. દ્વાજ = Sans. Rt. યુધ = To fight.

અદ્વાજ અચુબનદ, અચુંદ, ayûjânad, ayûjand. ક્રિ०
પેહરે, અડકે, મલી જાઓ. V. May put on—wear,
may touch, may be mixed up.

દ્વાજ અચુંદ, ayujand. ક્રિ० તેઓ જેડે—ખાંધે—સાથે
અડકે, તેઓ ટેકો આપે. V. They may join—bind
—be mixed up together—touch; they may
support.

ાગંજાનિદન આગંજ-આનિદન, áganj-ânídan. ક્રિ० જુનેખું
ગોશત મંગાવવું. V. To send for roasted meat, to
order to be brought roasted meat.

ાગંજાનિદન અચુબનિદન, ayujânîdan. ક્રિ० કોશેશ—મેહેનત
કરાવવી. V. To cause to exert—endeavour.

દ્વાજાદ અચુબદ, ayûjâd. ક્રિ० આશી० જુલંદ થાઓ. V.
May it be exalted—elevated (bened. 3 sing.).

એકાજ અચુચે, ayûchê. સંખ્યા० વિ० એક. Numer. Adj.
One.

એકાજ અચુજિ, ayûjî. ના० કોશેશ, મેલવણી ; ભીતનસારી ;
શીંગાર, શોભા. Subs. Endeavour, exertion ;
mixture, sociality ; affability ; ornament, grace.

યાવચાશ, yâv-cha-sh. ઉલ્યા० અ० અથવા તે પણ,
થા તેખી. Conj. Or even that.

અદ્રાજ યોગ, yôjî. ના० શીંગાર, આરાએશ, શોબા. Subs.

Ornament, embellishment, elegance, beauty.

અદ્રાજ અચેવ-ચેશ, aêva-chêsh. ના० એક વીજ—૧સ્તુ.

Subs. One thing.

અદ્રાજ અયુજશને, ayûjashnê. ના० મેલવતું, આમેજ કરવું.

Subs. Mixing up, intermingling, blending.

અદ્રાજિ અ-યુજશની, a-bûjashnî. ના० છુટકારા વગરની

હાલત. Subs. State of being not emancipated
—released. Contrast Paz. પાંચાંદુ

અદ્રાજ અયુજશની, ayûjashnî. વિ० લડાઈને લગતું, લડા-

ઈનું. Adj. Pertaining to war—fight; martial.

અદ્રાજ યુડશની, yûdashnî. ના० લડાઈ, જંગ, યુધ્ય, અથ-

ડાઅથડી. Subs. Fight, war, battle, struggle;
combat, coming into collision.

અદ્રાજિ અ-યુજશનીંગી, a-bûjashnîgî. વિ० છુટકારા

વગરનું. Adj. Not released—set at liberty.

અદ્રાજિ અ-બોજશને, a-bôjashnê. વિ० નહીં જાણાર;

નાવકેક, બેખખરો. Adj. Not knowing; unac-
quainted, inexperienced, ignorant.

અદ્રાજ અયુજશને, ayûjashnê. ના० ફોશોશ, મેહેનત. વિ०

જાણી દોડનાર, તેજ ચાલતું; અધ્યક; ખંતી રહીને. Subs.
Endeavour, exertion. Adj. Fast running, swift
going; continual; persevering.

અદ્રાજ યુજશને, yûjashnê. ના० રથ, ગાડી. Subs. A

car, a chariot.

યુદ્ધાંત યુદ્ધને, yûdashnê. ના० જેડવું, બાંધવું, મજખુત કરવું.

Subs. Joining, binding, fastening.

યોજાંત યોજને, yôjashnê. ના० અનાજ. Subs. Corn.

યોદ્ધાંત યોદ્ધને, yôdashnê. ના० લડાઈ, જઘડો, વિનાડ.

Subs. Battle, fight, quarrel.

યુજાંત યુજનદ, yûjînad. ક્રી. ટેવ પાડે; જેડાવે. V. May accustom (one's self); may cause to join—bind.

અયુજાંત અયુજનશને, અયુદીનરને, ayûjînashnê, ayûdî-

nashnê. ના० ગાલેખ આવવું, ગલખો; હોટાઈ, ડુચે ચણવું.

Subs. Overcoming, overpowering ; superiority, climbing up, ascending.

અયુજનિદન, ayûjînîdan. ક્રી. કોરોશ—મેહેનત કરવી, ધંધો કરવો, જેડવું, સાથે મેલવવું. V. To exert, to endeavour, to carry on a business—trade ; to join ; to unite ; to bring into close connection. (Av. Rt. યુદ્ધ = Sans. Rt. યુદ્ધ = to join.)

યુદ્ધાંતન યુદ્ધનિદન, yûdînîdan. ક્રી. લડાઈ કરવી ; કરી-

વલવું ; જઈ પોછોંચવું, મલવું ; આખુદે થવું ; કોરોશ કરવી ; જેડવું.

V. To fight, to wage war, to take up arms ; to go all through, to go round, to arrive ; to be mixed up, to be polluted—contaminated ; to exert, to endeavour ; to join, to unite. (Av. Rt. યુદ્ધ, Sans. Rt. યુદ્ધ).

અદોળન અ-દોળન, અ-દોનદી, a-dôzîn, a-dôzdî. વિ. ઓરીતું નહીં, પ્રમાણીક. Adj. Not stolen ; honest.

॥૧૯૪॥ અ-દોજુદન, a-dôzidan. કિં ચોરી નહીં કરવી,
નહીં ચોરવું. V. Not to steal—rob. Contrast
Per. દર્જિદન

॥૧૯૫॥ અયુજ્જદન, ayûjîdan. કિં ઉઠવું; ઉપર ચહડવું; અ-
ઘરું; કોશેશ કરવી; અરાખ કરવું; છોડવું, આલાહેદું રેહેવું;
અડકવું, સામેલ થવું; છુટકારો કરવો. V. To rise, to
get up; to ascend, to be, to meet; to exert, to
endeavour; to make bad, to defile; to release,
to quit; to touch, to be associated with.

॥૧૯૬॥ યુજ્જદન, yûjîdan. કિં સાથે એકઠા થવું. V. To
assemble, to muster, to throng.

॥૧૯૭॥ યોદીદન, yôdîdan. કિં લડાઈ કરવી; ફરીવલવું,
જઈ પોંછોંચવું, મલવું, આખુદે થવું. V. To fight, to
wage war; to go all through, to go round; to
be mixed up; to be polluted.

॥૧૯૮॥ અયુજ, ayûj. નાં શોધનાર. Subs. One who
seeks. Av. Rt. અયુજ = Sans. Rt. યાત્ર = Per.
જસ્તન = to beg.

॥૧૯૯॥ અએવ-ચન્દ, aêva-chand. વિં કેટલુંએક, કેટલાક,
કેટલાક પ્રકાર, કેટલીએક તરેહ. Adj. Somewhat, some,
some people; several ways—modes; several
sorts—species. Pâz. ધૂષાણ

॥૨૦૦॥ આઈન-ચંદ, âin-chand. કિં અં કેટલીએક રીતે
—પ્રકારે; કેટલીક વાર. Adv. In several ways—
modes, several times.

અદુજાણ અ-દોજની, a-dôjanî. વિ ૦ નહીં ચોરી કરનારું. Adj.
Not stealing.

અબુજે અ-બુજે, a-bûjê. વિ ૦ છુટકારો નહીં કરનારું. Adj.
Not releasing—setting at liberty.

ડુજ

અડુજાનીદન અ-દુજાનીદન, a-dûzânîdan. ક્રિ ૦ નહીં સ્વીવરા-
વતું—સંધાવવતું. V. Not to get sewn or stitched,
not to cause to be united—joined, not to cause
to be allied—closely related.

હુંડુજ હુ-જવારી, hû-zavârî. વિ ૦ સારાં કૌપિત—એરને
લગતું. Adj. Pertaining to a good power—
strength.

અડુજાદ અ-દોજાદ, a-dôzad. વિ ૦ દાખીઆ—અખીઆ વગરતું.
Adj. Without being scalded or burnt. Contrast
Av. Rt. અદુજ; Comp. Pehl. "અદુજ"

અજુજાદન અ-જુજાદન, a-jûzîdan. ક્રિ ૦ ગોસ્સો નહીં ખાવો,
કોધાયમાન નહીં થવું, રીશે નહીં ભરાવું. V. Not to be
angry—exasperated, not to be enraged.

અયુજાદન, ayûzîdan. See "અયુજ" or "અયુજાન"
ayûjîdan, ayûjînîdan.

અએવ-જવારી, aêva-zavârî. ના ૦ એક કૌપિત;
એર એકઠું કરતું; એક મતિ; સંપ, મસલહત. વિ ૦ એક એર—
કૌપિત—ખલવાં. Subs. One power, collecting
all strength, unanimity, concord, confederacy,
advice, counsel. Adj. Of one power, of

united strength. Comp. એવાં + એવાં = Av. એવાં = Pâz. એવાં = Per. જુર્

જીતું

જીતું અઈનત, ainat. કેવલો અં શાખાસ ! આકુરીન ! મુખારક !
Interj. Well done ! bravo !

જીતું અ-દુદ, a-dûd. વિં ધુંવા વગરતું. Adj. Smokeless.
Prohib. એ + એ = Per. એ

અયુત્તમુજીબુન્દું અયુતામરુતી, ayûtâmarûti. નાં એકવાર
પદ્ધતું. Subs. Reciting once.

અયુત્ત અયુતા, ayûtâ. કું અં એક મરતથે—વાર—વખત.
Adv. Once, one time.

અયુત્ત અએવતાક, aêvatâk. વિં એકલું, એકજ, એકસરણું.
Adj. Lonely, only one ; uniform, alike.

અયુત્ત અ-જુદાઈ, a-jûdâî. નાં જુદાઈ વગરની હાલત, મીઠ-
નસારપણું. Subs. State of being not different ;
affability ; sociality. Contrast Per. جدائی

અયુત્ત અએવતાક, aêvatâk. વિં એકલો, એકદમ, સાંડ, માન ;
આખું થાયલું ; એકજ, કેવલ ; એકાંત. કું અં તદન, કુકત.
Adj. Single, alone, simple, only, at once ; con-
taminated, polluted ; only one, retired. Adv.
Wholly, altogether, merely, simply. Per. يكتا

અયુત્ત અયુતાક, ayûtâk. નાં કોશેશ, મેહેનત. Subs.
Endeavour, exertion.

અયુત્તમાન અયુતાકાન, ayûtâkân. નાં જુદાઈ—તનાહી રાખ-
નારા, એકલપેટાઓ, અદેખાઓ, હેશભાવીઓ. Subs.

Those that remain separate—alone ; selfish—jealous—vindictive persons.

અનુભૂતિ અનેવતાકી, aêvtâkî. ના० બા१૦ એકાંતપણું, એકપણું, એકલપેટાપણું. Subs. Abst. Loneliness, selfishness, unity. Per. يکتائی

અનુભૂતિ અયુતાકી, ayutâkî. વિ० કોશેશ—મેહેનત કરનારું, ઉઘમવાખું. Adj. Endeavouring, exerting ; industrious.

અનુભૂતિ અયુદાકીહા, ayûdâkîhâ. કિ० અ० એકલપેટાપણાંથી. Adv. In a selfish manner.

અનુભૂતિ અયુતાર, ayûtâr. ના० દોડનાર, દેવાનું ભાણસ ; ચોર. Subs. A runner, a mad person, a robber, a thief.

અનુભૂતિ અયુતારીહા, ayutârîhâ. કિ० અ० મેહેનતથી, કોશેશથી, ઉઘોગીપણાંથી. Adv. With labour, exertion ; industriously.

અનુભૂતિ અનેન-તગ, aên-tag. ના० ઊડી આંખ. Subs. A deep eye, penetrating sight.

અનુભૂતિ અખ-તગ, akh-tag. ના० મજબુત—કૌવતમંદ આશીરવાદ—દુલા. Subs. Efficacious blessings, vigorous prayers.

અનુભૂતિ અયોતગ, ayôtag. ના० આઙુ—ઉલદું દોડનાર, વિરઘ્ય જનાર. Subs. One who runs astray, one who swerves, one who runs away from any prescribed course.

અનુભૂતિ અયો-દોદ, ayô-dôd. વિ० એક બે. Adj. One or two.

અનુભૂતિ અયુદગી, અખ્તેશ, ayûdagî, akhtêsh. ના० આ-

કાલ, દુ:કાલ, દુ:ખ, દરદ; અરાખી, નાપાથી. Subs. Calamity, affliction, dearth, famine, pain, disease; evil, impurity.

૧૩૦૯ અયુદન, ayûdan. કિ૦ ચાલુ—શરૂ થતું. V. To be in process, to continue on, to begin.

૧૩૧૦ આવતન, âvtan. કિ૦ સરદ થતું. V. To be cold.

૧૩૧૧ અભેવ-તુક, aêva-tûk. વિ૦ એક તરફથી ઝાટેલું. ના૦ એક દુકદો. Adj. Torn—split from one side. Subs. A small piece.

૧૩૧૨ અભેન-તુમ, aêñ-tûm. ના૦ આંખનું અંધારું—ડાખારા. Subs. Dimness or gloominess of the eye. Comp. Per. تم + عين

૧૩૧૩ અભેવતુમ, aêvatûm. વિ૦ એકલું. કિ૦ અ૧૦ એકતરે, એક તરફ, એક ખાજુઓ. Adj. Lonely, alone. Adv. Aside, sideways, on one side, towards one direction.

૧૩૧૪ અયો-તુમ, ayô-tûm. વિ૦ ઘણુંજ ઉલટું—વિરાય. Adj. Quite opposite, greatly reverse, most antagonistic, *tout au contraire* (Fr.).

૧૩૧૫ અ-દુદે, a-dudê. વિ૦ અરાખ ખાનદાનને લગતું, હલકી નસલનું. Adj. Of a base-born family, pertaining to low parentage, of mean pedigree—descent.

૧૩૧૬ આઈ-તે, âintê. ના૦ કમાન. Subs. A bow.

૧૩૧૭ આગંડેહ, âgandêh. વિ૦ પૂર્ણ કીધેલું, બરેલું, બરપૂર. Adj. Full, filled, replete, fraught, well-stocked. Per. آگندہ

૧૭૩ આયન્દેહ, *âyandêh*. નાૠ આવનાર. Subs. One who comes, a comer. Per. એહાં

૧૭૪ અ-ગંદગી, *a-gandagî*. નાૠ ગંદગી વગરની હાલત, ખદખો વગરની હાલત. Subs. Unstinkiness, unrottenness, freedom from strong offensive smell.

૧૭૫ અ-દુદગી, *a-dûdgî*. નાૠ અરાબ ખાનદાન, ખદ લુનીઆદ, અરાબ નસલ. Subs. A base-born family, a low parentage, a mean pedigree—descent.

૧૭૬ અયુદગી, *ayudagî*. નાૠ ખુદરતી હાજત ; અખંતર, નાપાકી, ચરકીન, અપવિચાઈ ; ઝરપવું ; કાદવ કચરો. Subs. Natural call ; uncleanliness, foulness, impurity, defilement ; oozing out ; rubbish, dirt.

૧૭૭ અ-ગંદેહ, *a-gandêh*. વિ૦ ખદખોઈ વગરનું, તાજી. Adj. Unstinking, not emitting a strong offensive smell, fresh. Comp. Prohib. ~ + ૧૧૨ = Sans. ગંધ = Per. એહાં

૧૭૮ અદુદને, *adûdanê*. નાૠ રીત, ભાર્ગ, પ્રકાર, નિયમ, પદ્ધી, દરજાને, જત, રીતભાત, આકાર, ધાટ, નસુનો. Subs. A mode, a way, a rule ; dignity, rank, kind ; usage ; shape, form ; a sample.

૧૭૯ અ-દુદેઈ, *a-dûdêî*. વિ૦ વગર ખાનદાની. Adj. Not of noble parentage, lineage.

૧૮૦ આગંદેહ, *âgandêh*. See ૧૮૧ *âgandêh*.

૧૮૧ અચેવ-તગે-રોખાન, *aêva-tagê-rôbhân*. નાૠ એક કૌવતવાળું રવાન, રવાનનું એક કૌવત. Subs. A powerful soul ; a strength of soul.

શાસ્ત્ર

શાસ્ત્ર અદ્વિજ, advaz. નાં આવાજ, સાદ, પોકાર. Subs.

Sound, noise, uproar. Comp. Pehl. તા, તાં

શાસ્ત્ર અદુપ, યદુવ, અયોપ, adûp, yaduv, ayôp. ઉભયાં

અં યા, અથવા, પણ, કદી, તદન, કેવું, અગર, વધી, કેવલં

અં ઓ ! અરે ! Conj. Or, either, but, even ; ever ; altogether ; how, if, also. Interj. Oh! Ah!

Av. طا-جુસ્ત, Pâz. طا-સુસ્ત = Per. ي

શાસ્ત્ર હુફ, hûf. નિં નેક, સારું, બધું. Adj. Virtuous, good,

excellent, worthy, gentle. Comp. Av. سુખ =

Per. خوب ; Comp. Pehl. તર

શાસ્ત્ર અદુપા, હદન્પા, adûpâ, hadanpâ. નાં લોખાન ;
સુશાખા. Subs. Benzoin ; fragrance, perfume.

શાસ્ત્ર હીનવા, હદનપાચે, Hînvâ, hadanapâê. નાં

શાસ્ત્ર દાડમડી, દાડમડીના ઝાડની ઓરવરામ. Subs.

A pomegranate tree, a twig of a pomegranate tree. Comp. Av. سانધારા-લાંદ = Sans. सदानन्द.

શાસ્ત્ર દો-ગોપાન, dô-gôpân. નાં એ વાવટા. Subs. Two flags. Comp. Per. کپان

શાસ્ત્ર દો-દોફન, dô-dôfan. નાં એ સીકાં, કષીરની એ ઝોલી.

Subs. Two slings ; two baskets suspended by means of a rope ; two wallets (of beggars).

શાસ્ત્ર અદુપાક, adupâk. See શાસ્ત્ર adûpâ.

શાસ્ત્ર અયોવ-શ, ayôva-sh. ઉભયાં અં અથવા તે, અથવા

શાસ્ત્ર તેને. Conjunc. Or he ; or to him.

અલજી હિનવા, hînvâ. See **અલ** hînvâ.

અદુ-અલજી અદુવશ-હાન, adûva-sh-hân. કું અં બલે એટથુંન નહીં પણ કાઈ બીજું વધારે. Adv. Not only this but something more besides.

અડાલજી ખીવવસખ, khîvvasakh. નાં થુક, લખ, છોં.
અડાજી } Subs. Spittle ; saliva.

અદુ અદુપ, adûp. કું અં તેથી તે. Adv. Consequently he, she, or it (lit.)

અદુવાલજી અદુપ-વ-ચસુન, adûp-va-chasun. કું અં અને વલી તેમજ. Adv. And also in the same manner.

અયોવાલજી અયોવ-ચસુન, ayôv-chasun. કું અં કેવી કીસ-મતું, કેવી રીતે—તરેહ. Adv. Of what sort ; how.

અનજી અઈનકૃત, આનોમ, aînafti, aépta. નાં હાનેત ચાહવી, હાંસેલ, મતલખને વાસ્તે કરવું—પદવું—દરખાસ્ત કરવી. Subs. Wishing for, praying for some wish—desire, profit, produce, doing something for one's own object ; reciting or reading (prayers) for one's own object, proposing (something) for one's own end in view. (Allied to અન or અન); Av. અનાંગાંડા, Per. يافت

અનજી અનેવ-પત, aêva-pat. નાં એક પતિ—ધણી. Subs. One master, one owner. ($\text{અ} + \text{ન} = \text{Av}$. અન = Sans. પતિ.)

અનજી અ-ગોકૃત, a-gôft. કું નહીં બોધ્યું—કરચું. V. Did not utter—say. Contrast Per. گفت

અનજી અચુત, ayûvata. ઉભયાં અં થા તું, અથવા તુને.

Conj. Or thou, or to thee. (એવ + ન = Av. એવ = Sans. त्वम् = Per. ત)

જીવાજુ અયોક્તિ, ayôft. નાં હાંસેલ, આવડ, હસીલ કરવું.
Subs. Gain, income, gaining, acquiring. Comp. Peh. જીવા

જીવાજુ અ-ગોક્તે, a-gôftê. કું નથી કહેવું, નહીં બોલેવું.

V. Not said ; not spoken—uttered.

જીવાજુ અ-ગોક્તાર, a-gôftâr. વિં નહીં બોલનાર, સુંગું ;
દેવાનું. Adj. Not speaking, dumb ; mad, insane.

જીવાજુ અયોક્તાર, a-yôftâr. વિં દેવાનું, ઘેલું. Adj.
Mad, insane.

જીવાજુ અગોપતશાહ, agôpatshâh. નાં ગોપતશાહ નામ-
નો એક દસ્તુર. Subs. *Gôpatshâh* (name of a
Dustoor) ; a surname of *Agraératha* (West).

જીવાજુ અ-ગોક્તન, a-gôftan. કું નહીં બોલવું—કહેવું—પદવું.
V. Not to speak—utter ; not to recite—read.

Contrast Peh. જીવા, Per. گفتن

જીવા અદુવમ, adûvam. See ફુરુષ adûvam.

જીવાજુ અદુવ-મદમ, adûv-madam. ઉભયાં અં અથવા
ઉપર ; અથવા સાથે. Conjunc. Or above ; or together with.

જીવાજુ અગોક્રાક, agôfrak. વિં બેહોશ. Adj. Insen-
sible ; bereft of consciousness.

જીવા

જીવા અચુમ, ayûm. નાં આડો દહાડો. વિં કદહાડે, કૃ-
ખતે. Subs. An inauspicious day. Adj. Ill-timed ; untimely.

કાજુ અજુમ, ajûm. ના० સઅ, શિક્ષા. Subs. Punishment.

કાજુ આઈનમ, ainam. ના० ભારી ભીસાલ—તરેહ—પણે.

Subs. Like myself, like me.

કાજુ ખીનમ, khînam. કિ० હું કીનો—વેર રાખું. V. I may harbour revenge—ill-feeling.

કાજુ દાનમ, dânam. કિ० હું જાણુંછું ; હું જાણું. V. I know, I may know. Per. دان

કાજુ દો-યોમ, dô-yôm. ના० ભીજે દહાડો, એ દહાડા. Subs. Another day ; two days.

કાજુ યાનમ, yânam. કિ० હું ખુશી થાડું. V. I may be pleased—glad. Comp. એ = Av. ૧૦૦ + ૬

કાજુ યાવમ, yâvam. કિ० હું ચાહું, હું પાસુંછું. V. I may desire ; I get—acquire.

કાસુ સેતુમ, sêûm. કુમ સંખ્યા० વિ० ત્રીજું. Ord. Numer. Adj. Third ; 3rd.

સ્કાજુ અ-ગોમાએ, a-gômâê. વિ० નહીં મલેખું ; મેલવવા વગરતું ; ફિઝી નહીં થાએલું. Adj. Unmixed, not mingled ; not afflicted.

સ્કાજુ અ-ગોમાએ, a-gômâê. કિ० આશા० તું મલ—બેલા. V. imper. Be (thou) mixed, mingle thou.

સ્કાજુ અ-ગોમાન, a-gômân. વિ० બેશક, બેશુમાન ; મગ-ઇરી વગરતું ; વિશ્વાસુ ; પ્રમાણીક ; વેહેમ વગરતું, ખચીત. Adj. Undoubted, not proud, confident, faithful, honest ; not suspicious ; certain, sure. (Prohib.

ા + સ્કા = Av. ૩૦૮૬ = Sans. વિમનસ् = Per. گماں)

સ્કાજુ અ-ગોમેજ, a-gômêz. વિ० મેલાપ થયા વગર. Adj. Without being mingled—associated.

અયોમાએ, ayômâê. વિ. પુંજ વગરનું, ગરીબ,
લાચાર. Adj. Moneyless, poor, helpless.

અયોમાગ, ayômâg. વિ. પરમાણ વગર. Adj.
Disproportionate.

અફ્જુ અ-યોમાએ, a-yômaê. વિ. વેગલું નથી. Adj. Not
distant—remote.

અફ્જુ અ-ગુમાન, a-gûmân. See ગ્રંથ અ-ગોમાએ.

અયાવશને અ-ગુમાન-અયાવશને, a-gûmân-ayâvashnê.
ના. ગુમાન—શક વગર પામતું—ભેલવતું; ખ્યાત ભેલવતું.
Subs. Obtaining without doubt, gaining or
acquiring assuredly.

અયાનોમંદ અ-ગુમાનોમંદ, a-gûmânômand, વિ. શક બરેલું
નહીં. Adj. Not doubtful, not dubious.

અયાની અ-ગુમાની, a-gûmânî. ના. બેશકપણું, ખાતરી.
Subs. Undoubtedness, conviction, assurance.

Per. **ગુમાની**

અયાની અ-ગુમાની, a-gûmânî. ના. બેગુમાની. Subs.
Doubtlessness.

અયાનીગી અ-ગુમાનીગી, a-gûmânîgî. ના. ખ્યાતાઈ, બે-
શકપણું, બેગુમાની, પ્રમાણિકપણું. Subs. Undoubted-
ness, unquestionableness, honesty.

અયાનીદન, a-gûmânîdan. કિ. શકમંદ નહીં
થતું—કરતું; બેશક થતું, કોઈની ઉપર સુગાતું નહીં. V. Not
to be doubtful, not to render doubtful, to be
certain—sure; not to be prejudiced against
some one.

અબુમાન અબુ-માન, abû-mân. ના० ખાપતું ધર. Subs.

Paternal house. Comp. Ar. اب + Av. اب

અગુમાનગી અ-ગુમાનગી, a-gûmânañgî. See **ગુમાન** a-gûmâni, **ગુમાનિ** a-gûmâni.

અગુમાનચાર અ-ગુમાન-ચાર, a-gûmânañ-châr. ના० શક વિનાનો ઈલાજ, ચોકસ ભેપાય. Subs. A doubtless remedy; an unfailing or certain remedy.

અગોમારદન અ-ગોમારદન, a-gômârdan. ક્રિ० નહીં છોડવું, છુટું નહીં સુકવું, જવા નહીં દેવું, સુકરર નહીં કરવું. V. Not to dismiss, not to set at liberty, not to leave alone; not to determine—make certain.

અયોમાએ, ayômâê. ના० છુટકારો, નિવારણ. Subs. Release; warding off, cure.

અજુમાનિદન, a-jûmbânîdan, ક્રિ० હીંચ નહીં ખાવી, નહીં હીલવતું, પારણાનાં હીંચ નહીં ગાલવું, મથન નહીં કરવું. V. Not to swing, not to shake—move; not to rock in a cradle, not to churn milk. Contrast Per. جنبانیدن

અજુમાક અ-જુમાક, a-jûmbâk. વિ० હિલચાલ નહીં કરનાર, ગતિ વગરતું, સ્થીર. Adj. Not moving, motionless; still. Contrast Per. جنبان

અજુમાકિહા, a-jûmbâkîhâ. ક્રિ० અ० વગર હીલચાલે. Adv. Without any motion.

અગોમેખતન, a-gômêkhtan. ક્રિ० રીમન નહીં કરવું, નહીં લાગવું—મલવું. V. Not to defile—pollute, not to come in contact with, not to meet.

અગોમેખતગી અ-ગોમેખતગી, a-gômêkhtagî. ના० મેલવણી વગરની હાલત. Subs. State of being not mixed up—mingled.

અગોમી અ-ગોમી, અ-ગોમેજ, a-gômî, a-gômêz. વિ० નહીં મલેખું, સાકું, છુદું, વેગલું, ખાતેલ. Adj. Unmixed; pure, free, far from, excluded (Comp. અનુ = Av. અનુ + એ = Sans. વિ + મિહ ; contrast Per. آمیختن)

અગોમેજ અ-ગોમેજ, a-gômêz. વિ० આમેજ નહીં થાયલું, મલેખું નહીં, ઓલાહેદું, છુદું. Adj. Not mixed, unmixed, separate, distinct.

અચ્છુ અ-ચુભી, a-yûmi. વિ० રોજને લગતું નહીં, દહાડાતું નહીં. Adj. Not relating to a day, not belonging to every day. Contrast Ar. يومني, يومي

અગોમેજ આગોમેજ, âgômêz. વિ० આમેજ, મલેખું. ના० નીરંગ. Adj. Mixed, mingled. Subs. Bull's urine.

હૃદ્ધાચ્છુ અ-જુદ્ધાચ્છુહેદ, a-jûmbihêd. ક્રિ० હીલચાલ નહીં થાય—કરે. V. May not move, may not shake.

હૃદ્ધાચ્છુ અ-જુદ્ધાચ્છુને, a-jûmbashnê. ના० નહીં હીલલું—ખુંજલું, હીલચાલ વગરની હાલત. Subs. Not shaking—shivering; state of being motionless.

અગોમિગી અ-ગોમીગી, a-gômigî. ના० મીશ્રિત નહીં તે, મેલવણી વગરની હાલત, સક્ષાઈ, જુદાઈ. Subs. Freedom from mixture, clearness, separation.

અગોમેજાશ અ-ગોમેજા-શ, a-ગુઠોમેજા-શ. વિ० તેની સાથે મળી જયા વગર, તેના મેલાપ વગર. Adj. Without being mixed with it, without meeting him.

દૂગચીજુ દો-યોમ-દકીઆ, do-yôm-dakiâ. વિ૦ બે દણાડે
પાક. Adj. Pure after two days. (lit.)

અજુમ્બિનાક અ-જુમ્બીનાક, a-jûmbînâk. વિ૦ હીલચાલ નહીં
કરાવનારું. Adj. Not causing to move.

અજુમ્બિનાકિહા અ-જુમ્બીનાકીહા, a-jûmbînâkîhâ. કુ૦ આ૦
ગતીમાં આવ્યા વગર, હીલચાલ વગર. Adv. Without
being moved; motionlessly.

અજુમ્બિનીદન, a-jûmbînidan. કુ૦ આચકો નહીં
મારવો, નહીં હીલવવું, હીલચાલ નહીં કરાવવી, સ્થીર રાખવું.
V. Not to shake, not to cause to move, to keep
motionless, not to give a jerk—push.

અજુમ્બિદન, a-jûmbîidan. કુ૦ નહીં હીલવવું—
ઝુઅવવું. V. Not to shake, not to cause trembling
in, not to agitate. Contrast Per. جنبیدن

અગોમેજ અ-ગોમેજ-તુમ, a-gômêz-tûm. વિ૦ ધણું નહીં
મલેલું, ધણું આમીજ નહીં થાયલું. Adj. Most unmixed;
not mixed—mingled at all.

અયુમિતુમ, ayûmitûm. વિ૦ ધણા વધારે દણાડાતું
નહીં. Adj. Not of many days.

અગોમેજ, a-gômêz. See અગોમેજ

અગોમેજશની, a-gômêzashnî. See અગોમેજશની

અગોમેજશની અ-ગોમેજશની, a-gômêzashnî. વિ૦ આમેજ નહીં
થનારું, મીલનસાર નહીં તે. Adj. Not associating—
mixing, unsocial.

અગોમેજદન, a-gômêzidan. કુ૦ નહીં મલવું;
પીશાખ નહીં કરવી. V. Not to be mixed up—

mingled ; not to discharge urine, not to make water.

ગુંજુ } આ-ગોમેને, a-gômêzê. નિં સરખું નહીં, સંયુક્ત
ગુંજુ } વગરતું, નહીં ભલી ગણેખું. નાં કલેકું. Adj. Unlike ; having no connection ; not mixed up. Subs. An unequal match.

ગુંજુ દો-ગોમેને, dô-gômêzê. નાં બે જેડાં. Subs. Two pairs.

ગુંજુલગુંજુ આ-ગોમેજગી, a-gômêzagî. નાં આમેજ થવા વગરની હાલત, અસલ હાલત. Subs. State of being unmixed ; unmixedness ; original—primitive state.

ગુંજુ અઈ-મન, aînman. નાં આંખ, ચશમ, આંખનો ડોલો, આંખની કીકી. Subs. The eye, eye-ball, pupil of the eye.

ગુંજુ અ-ગોમન, a-gûôman. સર્વો આએ—એ નહીં. Pron. Not this.

ગુંજુ અ-બે-મન, a-bênmân. નિં છોકરાં વગર, છોકરું નહીં જથનારી ; હુભેલદાર, બચ્ચાં સાથે. Adj. Childless ; not bearing any child ; pregnant, being with young. Contrast Ar. اين، بن

ગુંજુ એ-મન, ênmân. નાં તલખ. Subs. Desire after, want of.

ગુંજુ અઈ-મન-આવદાન, aînman-âvdân. નાં પાણી-વાલી આંખ. Subs. Watery eye.

ગુંજુ અએ-મને, aênmânê. નાં એક આંખ. Subs. One eye.

ગુણી અભેવ-મોગ, aēva-môg. ના० એક બેડો—મોળું.

Subs. A single shoe of a pair, a boot.

ગુણી અભેવ-મોગ-દોખારશને, aēva-môg-dôbhârash-nê. ના० એક પગે ઉધાડું ચાલવાનો શુનાહ, એક બેડો પેહેરી ચાલવાનો શુનાહ. Subs. The crime of walking with one bare foot—with one shoe.

ગુણી અ-ગોમન-ચા, a-gôman-cha. ક્રી० અ० એમણી—આચેખી નહીં, અગત કરીને આચે નહીં, ધણુંકરીને એમ નહીં. Adv. Not even this, not even in this manner, especially not this, for the most part not in this way.

ગુણી અભેવ-મોક, aēva-môk. See ૧૬૮ aēva-môk.

ગુણી દો-યોમે, dô-yômê. ના० બે દાઢાડા. Subs. Two days.

ગુણી

ગુણી અઈવર, aîvar. ક્રી० અ० એટલા સુધી, ત્યાંસુધીની હદ. Adv. So far, up to that limit.

ગુણી અચે-નર, aê-nar. વિ० મરણ નહીંતે, હીચકારું. Adj. Unmanly, not brave, cowardly. (ઉ + ન = Av. ન = Sans. નર = Per. ن)

ગુણી અચે-વર, aê-var. વિ० નામુરાદ, દીલતંગ, ખાહેશ-ઈચાવગર. Adj. Disappointed, disconsolate, having no desire. Contrast Av. ملک

ગુણી અચે-વર, aê-var. વિ० બેશક. Adj. Undoubted, doubtless.

ગુણી અચે-વર, aê-var. વિ० ગોક્ષ વગરનું. Adj. Without a cave—den. ઉ + ન = Av. ملک

- અને-વર, aê-var. વિ. જીના—ધાતી વગરનું, હીચકાણ. Adj. Having no bosom—breast (lit.) ; having no courage—fortitude ; cowardly, timid. ઉ + જી = Per. , , = જી

અ-ગુલ, a-gûl. વિ. ભક્કર—કુરેખ વગરનું, કુલ વગર. ના. ખરાખ કુલ. Adj. Free from deceit—fraud ; fruitless. Subs. A bad fruit.

અ-જવર, a-javar. વિ. જુલમ—સેતમ વગરનું. Adj. Free from tyranny, not despotic. જી = Per. جو،

અ-જવર, a-javar. વિ. ભાંચું—ખુલંદ નહીં તે. Adj. Not lofty—high ; not elevated—exalted.

અદવર, advar. ના. શીખેલું પાછું વાંચી જતું ; અજખર કરતું ; નેધાહ રાખવી, વગર હૃદનો વખત. શખ્દ૦ અ. ઉપર. Subs. Revising what has been learnt ; learning by heart ; keeping an eye upon ; duration or time without end. Prep. Upon, on.

અદુર, adur. વિ. આધું, મહાલ, સુશેલ, ખદ, એખલો, જુતું, હદ સુધી ; દૂર નહીં. શખ્દ૦ અ. વગર ; નજદીક ; ઉપર ; ઉબધા. અ. થા, અથવા. Adj. Remote, impossible, difficult, bad ; lonely, old ; up to a certain limit ; not distant. Prep. Without ; except ; near ; above, upon. Conjunc. Or, either. (Comp. જી = Av. જી = Sans. દૂર = Per. ور)

અ-બોર, a-bôr. વિ. પાવી-કશ વગરનું ; સુંક નહીં તે. Adj. Having no furrows—narrow channels ; not dry.

- અબોર**, abôr. ના० વાદલ. Subs. A cloud.
- અયુવર**, ayûvar. See અયુ or અયુબ, ayûbar, or ayukbar.
- અસ્વર**, asvar. ના० સવાર. Subs. A rider, a trooper, (abbreviation of અસ્વરિં into અસ્વર અસ્વાર) and finally into અસ્વાર = Per. اسوار
- આ-દુર**, à-dûr. વિ० દુર. Adj. Distant.
- ઈવર**, ivar. વિ० એકખું. ના० ખજુરીની શાખા. Adj. Lonely. Subs. A branch of a date-tree.
- એવર**, évar. ના० ખજુરીની દાંખલી; દક્તર; લશકરની દુકડી; બેદ. વિ० એકલો. Subs. A branch of a date tree; a book, a register; a small division of an army; a secret, a mystery. Adj. Lonely —solitary.
- ખાવર**, khâvar. ના० ઉગમણ, પૂર્વ, ખરદાશત કરનાર, સો-સનાર. Subs. East; one who is forbearing or long suffering; one who endures.
- ખીનર**, khînar. ના० કીનો રાખનાર—પ્રકાનાર. Subs. One that harbours revenge, one who entertains ill-feelings.
- યાવર**, yâvar. ના० મદદગાર, આશરો આપનાર. Subs. One who offers assistance, a helper, one who gives protection—support. Per. يار
- અ-ગોરગ**, a-gôrg. વિ० વહીથી વેગખું, વહ વગરતું. Adj. Free from a wolf (lit.); having no wolf.
- અ- દવ્રે**, a-davrê. વિ० દાખેરા વગરતું. Adj. Without a circle.

અનુભવ અનેવરી, aêvari. નાં બેશકી. Subs. Doubtlessness, unquestionableness.

અનુભવ અદુરી, adûrî. નાં લંખાઈ, દુરી. Subs. Distance, separation, length.

અનુભવ ખીનવરી, khinvarî. નાં દ્વેષબાવપણું. Subs. Vindictiveness.

અનુભવ યાવરી, yâvari. નાં મેલવવું; પામવું, આશરો આપવો, મદદગાર થવું. Subs. Gaining, obtaining, giving support; becoming a helper.

અનુભવ અદુરીહા, adûrîhâ. કુંઅં દુરથી નહીં, નજીદીકીથી. Adv. Not remotely, not at a distance, at hand, within reach.

અનુભવ યાવરીહા, yâvarîhâ. નાં મદ્દો. કું અં મદદગારની રીતે—માકુ. Subs. Succours. Adv. Like one who offers assistance—help.

અનુભવ અનેવરશન-ખેડી, aêvarashna-khêdî. નાં પોતાની એકતાઈ, પોતે એખથો—એકજ, ખોડા. Subs. Unity, the only One; God.

અનુભવ અખ-રશ્નું, akh-rashnû. નાં ખરી દુવા—આશીરવાદ. Subs. Sincere blessing—benediction.

અનુભવ અ-ગવ-રશ્નું, a-gav-rashnû. વિં ખરો ખહાદુર નહીં, ખરો શૂરવીર—પહેલવાન—લડવૈયો નહીં. Adj. Not really brave, not truly valiant—warlike.
(૧ = Per. કુ + ૨૦૩ = Av. ગવું)

અનુભવ અ-ગોરગાન, a-gôrgân. વિં વર્ઝાઓ વગરતું. Adj. Having no wolves.

અનુભવ અ-ગો-રશ્નું, a-gô-rashnû. કું આરાં સાચું.

ના બોલ, ખરું ના કેહે. V. (imper.) Don't speak the truth.

અત્યારું અ-ગોરશને, a-gôrashnê. વિ. ભુષું નહીં. Adj. Not hungry.

અત્યારું અદુ-રશ્નું, adû-rashnû. ના. ખરો—સાચો દુર્ભન, શરૂ. Subs. A true—real enemy, an honest enemy.

અત્યારું આઈન-રશ્નું, âîn-rashnû. ના. સાચી મીસાલ, ખરી તરેહ. Subs. A true simile, proper custom, right usage.

અત્યારું આવરશને, avarashnê. ના. લાવતું. Subs. Bring-ing.

અત્યારું આથન-રશ્નું, âyan-rashnû. ના. ખરું લોઢું, પોલાદ. Subs. Pure iron, steel.

અત્યારું ચાન રશ્નું, yân-rashnû. ના. ખરી ખુશી—નેકી. Subs. Real pleasure, true—pure virtue.

અત્યારું અએવ-રથ, aêva-rath. ના. એક ધારુ, એક ગાડી. Subs. One metal; one car, one chariot.

અત્યારું અએ-વરસ, aê-varas. ના. એક ખાલ—વરસ. Subs. One hair. અ = Av. અએવારિ

અત્યારું અએવરી, aêvarî. See અત્યારું aêvarî.

અત્યારું અ-ગોરસ, a-gôras. વિ. ભુખ વગરનું. Adj. Not hungry, feeling no appetite.

અત્યારું અદવરી, advarî. ના. લડાઈ, ચુધ્ય. Subs. Battle, war, fight.

અત્યારું અદુરી, adûrî. See અત્યારું adûrî.

શાવરી યાવરી, yâvarî. ના० મદ્દ, કૃતેહ; સંગત, સોહોખત.

Subs. Assistance, victory, society, company.

Per. يَاوَرِي

અચેવરી અચેવરી, aêvari. ના० બેશકી, ખચીતપણું. Subs.

Undoubtedly; certainty; full assurance.

આવરિદ્ધ આયોરેશ્તે, ayôrêsh્તે. See આવરિદ્ધ aêvâ-rashte.

આવરિગીહા આવરિગીહા, advarîgîhâ. કુ० અ० લડાઈની રીતે, મેહેનત લઈને. Adv. By way of battle-fight; laboriously.

આવરિગીહા યાવરીગીહા, yâvarîgîhâ. ના० મદ્દ આપનારાઓ. કુ० અ० મદ્દની રીતે. Subs. Helpers. Adv. By way of assistance.

બોલદ્ધ અચે-વરી-ગોઈ, aê-varî-goî. ના० કાંઈબી શક વગર બોલવું. Subs. Speaking without any doubt.

બાંદ્જ અચેવ-રસ્ત, aêva-rast. કુ० એક જણ છુટો થયો. V. One (person) was liberated—set free. Comp. Per. يَكِي رَسْت

દૂરદૂર અદૂર-દીદ, adûr-did. કુ० દૂર જેણું, દૂરથી નજર કીધી. V. Saw at a distance; observed from afar.

અદૂરસ્ત અ-દૂરસ્ત, a-dûrast. વિ० ખરાખર—વાનખી—અરું નહીં તે, અધુરું, મારુક નહીં તે. Adj. Not proper-right—true; imperfect, incongruous. Per. نادِ رَسْت

અદૂરસ્ત અદૂરસ્ત, adûrast. કુ० દૂર—આધું છે. V. Is at a distance—far.

દૂરીતર અ-દુરી-તર, a-dûrî-tar. વિ૦ વધારે દર નહીં તે.
Adj. Not more distant.

માન્ય અચેનરીન, aênarîn. વિ૦ ખુખ, સારું; નર નહીં, મરદી
વગરનું, નપુંસક. Adj. Good, excellent; not male,
not manly, neuter.

દૂરથી અ-દુર-ગવરની, a-dûr-gavashnî. વિ૦ દુરથી
બોલનારું નહીં, નજીદીક બોલનારું. Adj. Not speaking
from a distance, speaking at hand.

દૂરનશી અ-દુરીનશી, a-dûrînashnî. વિ૦ દુરી નહીં રા-
ખનારું—કરનારું. Adj. Not keeping distance, not
remaining at a distance.

દુઃખ અચેવ-રન્જે, aêva-ranjê. વિ૦ દુઃખ વગરનું. ના૦
એક દુઃખ—જેહેભત. Adj. Free from pain. Subs.
One affliction—trouble.

દુઃરોજ અચેવ-રોજે, aêva-rojê. કિ૦ અ૦ એક દહાડી—
રોજે. Adv. One day. Comp. Per. يك روز

દુઃરનત અચેવ-રન્જે, aêva-ranjê. વિ૦ વગર રેંજ—મેહે-
નતનું. Adj. Free from trouble—pain.

દૂરે અ-દોરે, a-dôrê. વિ૦ ઉથળપાથલ વગર, ચક્કર વગર.
Adj. Without any revolution or great change,
without a circle. Contrast Per. در

દૂરુષે અયુરે, ayûrê. વિ૦ જીંગારેલું. Adj. Adorned,
decorated.

દૂરુષ અ-દવ્રે, a-davrê. વિ૦ જેરદેશ વગરનું, નહીં કરતું.
Adj. Not revolving, not turning round.

દૂરુષ અ-દોરે, a-dôrê. વિ૦ બેઅંદાને, હદ વિનાતું. Adj.
Disproportionate ; unlimited.

એજ અ-એ-વર્જ, aê-varz. વિ૦ નહીં હાસેલ કરનારું—મેલ-વનારું—શીખનારું. Adj. Not gaining—acquiring—learning.

એજ અદવર્જ, advarz. ના૦ સવાર, સરદાર, આવાજ. વિ૦ સંગારેલું, ખુલેરગ, ચુનન્દ; મોટા દરજાતનું; લાયક. Subs. A rider, an equestrian, a chief, a leader; sound. Adj. Adorned, exalted, venerable; the best, most excellent; of high dignity, worthy.

એજ અદવર્જ, advarz. વિ૦ બેશક, ગુમાન. Adj. Undoubted, doubtless.

અભર્જશની અ-બોર્જરશની, a-bôrzêshnî. વિ૦ નાલાયક. Adj. Unworthy.

અભર્જશની અ-બોર્જરશનીગી, abôrzashnîgî. ના૦ હલકાઈ, નીચાઈ, નાલાયકી, નકામાપણું. Subs. Meanness, baseness; impropriety; inutility.

અફ્રજ અ-એ-વર્જ, aê-varzî. વિ૦ એખ્તીઆરી—મુખ્તીઆરી વગરનું, એખ્તીઆરવાણું નહીં તે. Adj. Free from control—restraint, devoid of independence.

અફ્રજ અદવર્જ, advarzi. ના૦ બેશકી—ગુમાની; ઉદ્દીઓગ, ધંધો, વેપાર. Subs. Doubtlessness, unquestionableness; industry, business, trade.

અએવર્જાન અ-એવર્જાન, aêvarzîân. ના૦ ચુનન્દાઓ, મેહેનત—કોશેશ કરનારા. Subs. The most excellent; those that work—exert.

અવર્જાન અદવર્જાન, advarzîgan. ના૦ લડાએકો. Subs. Warriors.

ગુલ્ફાજુ અદવરજનદ, advarzīnad. ક્રિ. કોરોશ કરે. V.

May endeavour—try.

ગુલ્ફાજુ અદરજનદ, adarzīnad. ક્રિ. શીધેયું નથી ; તૈયાર નથી. V. Is not done—performed; is not ready.

ગુલ્ફાજુ આવર્જનદ, avarzīnad. ક્રિ. એખીઆર કરે ; કબજામાં લે ; કામ કરતો નથી ; તૈયાર નથી. V. May choose, may hold in possession ; does not work ; is not ready.

ગુલ્ફાજુ અ-બોર્જન, a-bōrzīn. વિ. ખ્યાં નહીં તે, અકાં. Adj. Not beloved—dear ; disagreeable.

ગુલ્ફાજુ અએવર્જિદન, aēvarzīdan. ક્રિ. એખીઆર કરવું, શુખીઆર થવું ; કોરોશ કરવી ; ઐશક થવું. V. To choose, to take one's choice, to be absolute—without control ; to try, to endeavour ; to be doubtless.

ગુલ્ફાજુ અએ-વર્જિદન, aē-varzīdan. ક્રિ. એખીઆર નહીં કરવું. V. Not to take one's choice. Contrast Av. **ગુલ્ફાજુ**, Per. ورزیدن

ગુલ્ફાજુ અદવરજિદન, advarzīdan. ક્રિ. સવાર થવું ; શીંગારવું, અટે દરજનેતું થવું, લાયક—સભવાર થવું, ચુનંદું થવું. V. To ride, to mount (on horseback), to adorn, to be worthy—deserving, to be exalted—most excellent.

ગાળ્જુ અદવર્જે, advarzē. ના. ખુલેરગ સવાર. Subs. A great—skilful cavalier.

ગુર્જ અ-બોર્ડ, a-bōrd. ક્રિ. નહીં લઈગયું, નહીં શીખું. ક્રિ.

અ० ના, નહીં. V. Did not carry; did not perform. Adv. No, not. Contrast Per. بُر

અર્જુ અ-ગોર્ડી, a-gôrdî. ના० ખરાખ ઉનતું કપ્તું, ઉનતું કપ્તું નહીં તે. Subs. A bad woollen cloth; no woollen cloth.

અર્જુ અ-જોર્ડી, a-jôrdî. ના० જુદાઈ નહીં, તક્કવત વગરતું. Subs. State of being not different, want of distinction.

અર્જુ અ-બોર્ડે, a-bôrdê. ભૂં કું નહીં લઈ ગયેલું. Past Partic. Not carried. Comp. Av. بُر + -

અર્જુ અ-બોર્ડન, a-bôrdan. કું નહીં લઈજતું, કષુલ નહીં કરતું. V. Not to carry; not to accept. Per. نا بُر

અર્જુલાર્જુ અ-બોર્ડ-કરમાન, a-bôrd-farmân. કું કરમાન કષુલ નહીં કીધું. ના० નાકરમાન. V. Did not obey commands. Adj. Disobedient. Comp. Per. فرمان نبرد

અર્જુલાર્જુ અએવર-પેદાકીહા, aêvar-pêdâkîhâ. ના० બેદ બરેલી વાતોને અથનાર. Subs. One who knows secret mysteries or mysterious things.

અર્જુલાર્જુ અ-દુર-મીનિદાર, a-dûr-mînidâr. ના० દુર અદેશો નહીં કરનાર, ખુખ વિચાર નહીં કરનાર. Subs. One who does not foresee; one who does not contemplate seriously.

અર્જુ અદુર-મેમન, adûr-mêman. કું અ० એટલું દુર કે? એટલી હદ સુધી કે? Adv. So much distant? to such a limit?

ગુણ

ગુણ સ્વરૂપી અઈક, ૨-૨-૨-૬, aik, ra-ra-ra-da. સં० વિ० સીતેર,
૭૦. Numer. Adj. Seventy, 70.

ગુણ અઈક, aik. ના० સંતાડતું, છુપું કરતું. Subs. Hiding,
concealing.

ગુણ અદેહ, adêh. ના० ફનિયાં તલક—લગણ. Subs. Up
to the world.

ગુણ આદક, â-dak. કું અ० જ્યાંસુધી. Adv. Till, as
long as.

ગુણ આબક, âbak. ના० કીમીઆગર. Subs. An alche-
mist.

ગુણ આબકાહ, âbkâh. ના० તલાવ ; પાંસલી. Subs. A
tank, a pond ; a rib.

ગુણ સે-ગાને, sê-gânê. કું અ० ત્રણ રીતે—તરેહ—મર-
તથે. Adv. In three ways, by three modes,
three times. Comp. Per. سرگونه

ગુણ આબકાર, abkâr. ના० ઐતી. Subs. Agriculture.

ગુણ આબકાર, âbkâr. ના० દાર વેચનાર, દારવાલો ; પાણી
સીપનાર, પાણી ધર્જનાર, દાર પીનાર. Subs. A liquor-
seller ; one who sprinkles water ; a water-
carrier ; a drinker of wine. Comp. Per. رکار

ગુણ આએ-કારિનિદન, aê-kârînidan. કું આએ—તે
કામાં લેતું. V. To use this or that in business.

ગુણ આ-દકીઆ, a-dakiâ. વિ० સાક—પાક નહીં તે, નાપાક ;
શુકવ્યા વગરતું, શુકું નહીં તે, ભીતું. Adj. Not pure—
holy ; not dried ; not dry, wet.

અબ-ગુન, ab-gûn. ના० એક મોટી નદીનું નામ છે કે જેનું પાણી “આરજમ”થી આવેછે અને “દરીઆએ કીલાન” માં પાછું જાયછે. વિ० પાણીના રંગનું ; આસમાની રંગનું. Subs. Name of a large river which flows from *Khârasm* and falls in the sea of *Kilân*. Adj. Water-coloured; azure. Per. آب گون

આભે-કખુદ, âbê-kabûd. ના० ઈરાની દરિઓ. Subs. The Persian Sea. Comp. Per. آب کبود

અભે-કોતે, aê-kôté. વિ० ચોકુંએક. Adj. Some-
what, a little, in a small quantity.

યો-કરેદ, yô-kardê. કુ० વિ० અ० એકઢું, એક કીધેણું ;
એકસરખી રીતે. Adv. Together, united in one,
mixed up together ; equally.

આકર, âkar. ના० વિનાનાણી સ્વી—ઓરત. Subs. A
barren woman, a barren wife.

હિકલ, hîkal. ના० પુતું, શીકલ ; દેહેરં ; દેવલ ; તલેસ-
માત ; મેહેલ ; રાખમાં. Subs. An image, a figure, a
form ; a temple of idolators ; Christian church ;
talisman ; a place ; a giant. Comp. Per. هیکل

આઘ-અએઘ, aîgh-aêgh. કુ० અ० ઈત્યાદિ, જ્યાં, ક્યાં,
એટલે કે, યાને, કરતાં, જ્યાંખી, ક્યું, સુતલક, જે ; કહી જગ્યો ;
કોણ ? શું ? કે તે, આએ. Adv. Et cetera ; where ;
that is ; than ; wherever ; which ; altogether ;
if ; which place ; who ? which ? that he, this.

આઘ-અએઘ-અમત, aîgh-aêgh-amat. કુ० અ० એ-
થે કે જ્યારે. Adv. That is when.

આઘ-અએઘ-શ, aîgh-aêgha-sh. ના० તે લોકો, યાને
તે, કે તે. Subs. Those people ; that is he.

તોષું અભેધ-વદ, aēgh-vad. કિં અં કે જ્યારે. Adv.
That when.

મુફ તોષું અભેધ-વદ-મદમ, aēgh-vad-madam. કિં અં કે
જેથી કરીને, જેને લિધે, જે ઉપરથી. Adv. Consequently,
on account of which, whereupon.

ચિષું આધ-ઉમ, agh-ūm. ઉલ્યાં અને સર્વો થાને હું.
Conj. and Pron. That is I.

ચિષું આધુમ, aghūm. વિં તરી—ભીનાશવાહું. Adj.
Wet, moist.

તોષું અભેધ-વરમન, aēgh-varman. સર્વો કે ને. Pron.
That he.

ડક્ષું આધ-અભેધ-ઝક-એ, aigh-aēgh-zak-ē. સર્વો પેહું
જે કે. Pron. That which.

ઝુષું અભેધ-ત, aēgh-ta. સર્વો થાને તું. Pron. That is
thou.

ચુષું અભેધ-અમ, aēgh-am. સર્વો થાને હું, કે હું. Pron.
That is I.

માટુષું અભેધ-માન, aēgh-mān. સર્વો થાને હમો. Pron.
That is we.

મુટુષું અભેધ-મદમ, aēgh-madam. ઉલ્યાં અં કરતાં.
Conjunc. Than.

માટુષું માટુષું અભેધ-મદમ-સરીતરાં, aēgh-madam-sarī-
tarān. વિં ખૃં વં ખુરાઓ કરતાં. Adj. plu. Than
evil persons (lit.)

ટુષું અધર, aghar. નાં સર્વથી ઊંચી ટોંચ—મથાહું. Subs.
The highest top—summit.

સુસ્વા આઘ-લા, âgh-lâ. નીં અં સુતલક કેથેબી ; ખીલકુલ નહીં.

Adv. Altogether somewhere ; not altogether.

સુલા આઘરી, âgharî. નાં ડિમત, ભાવ, અવેજ. Subs. Price, rate, exchange.

સુધે, agharê. નાં ટોંચ, મંડાણ, શરૂઆત. Subs. Top, beginning, commencement. Comp. Av. **શુદ્ધ**, Sans. અગ્ર.

સુલા આઘરી, agharî. નાં મોટાઈ, શ્રેષ્ઠપણું. Subs. Superiority, pre-eminence.

સુલા આઘરીક, agharik. વિં અનિ શ્રેષ્ઠ, સર્વથી અટતું. Adj. Most excellent, highest in rank.

સુલા અએઘ-રીકૃતુમ, aêgh-ríktûm. વિં યાને ધણુંજ દુર, ધણુંજ દુર કઢું ? Adj. That is most distant; which is at the greatest distance ?

લા અઈવ, aîva. વિં સાડ, સ્વરચ, સોજ. Adj. Pure, clear, unsullied.

લા અએચ, aêcha. See **લા** aêch.

લા અએ-ચ, aê-ch. સર્વો કોઈ, લોક ; આએબી. Pron. Any one ; people ; even this.

લા અએ-ચ, aê-cha. See **લા** aê-ch.

લા અએન્ઝ, aêz. વિં કાઈ, કોઈ, નેત્ર કીધેલું, કના કીધેલું, કમ. Adj. A little, some ; some one ; annihilated, destroyed ; less.

લા અબચ, abch. નાં આંબર, ધાવણ ; ઓારત—સીની સરમગાહ, ખોરીઓ. Subs. The breast of a woman ; a pap ; *pudendum viri et mulieris*.

દૃષ્ટિ આજ્ઞા, વિચ. ના. ૦ લોભ, લાલચ ; એક દેવતાનું નામ છે. કે જે માણસોને હુન્યાઈ લોભમાં ઇસાવવાને ઉસકેરેછે. Subs. Avarice, covetousness ; name of a demon who excites mankind in this world to temptation. Av. કાર્ય, Per. જી

દૃષ્ટિ દેઝ, dêzh. ના. ૦ કોટ, ક્રીલ્ફો. Subs. A fort, a fortress, a fortified place. Per. જી, જી

દૃષ્ટિ હીચ, hiech. સર્વો હરેક, લોકો, કાઈ નહીં, કદી નહીં, બીજું કોઈ, કાઈ, કદી, યોહું, કમ ; નકારું, હલકું ; નેસ્તા—કના ખીધેલું જે કાઈ. Pron. Every one; people; nothing; never; another, some one, something; a tittle; less; useless, low; annihilated, whatever.

Per. જી

દૃષ્ટિ હીવ, hiv. ના. ૦ નેકી કરનાર. Subs. One who practises virtue.

દૃષ્ટિ હેચ, héch, ના. ૦ સુકાશ, સુકાઈ જતું, સુકું થઈ જતું. Subs. Dryness ; becoming dry. Av. Rt. નાના = Sans. સિંચ = to sprinkle.

દૃષ્ટિ અભેવાન, aévâñ. ના. ૦ તાક, મેહેરાબ ખુલંદ ઘર—જગ્યા, ખુલંદી, ગોખલો, બેઠક. Subs. A cupola, an arch ; a vault ; a high building place ; altitude ; a niche ; a seat. Per. ایوان

દૃષ્ટિ અ-ગાજાકી, a-gazâkî. નિ. ૦ નહીં કડનારું—દંખ મારનારું. Adj. Not biting—stinging. Contrast Per. گرمان

દૃષ્ટિ અ-યાજાકી, a-yazâkî. નિ. ૦ નહીં ઈજનારું—પુઅ

કરનારું. Adj. Not offering divine honors; not adoring.

આગલું અવાગી, avâgî. નાં મદદ, સહાય, આશ્રો. Subs. Help, assistance, support. Comp. Av. આગલું

બીજલું એઝાન્ડાં, êzâzand. નાં ખગદાં શેહેર, એક નદીનું નામ છે. Subs. Bagdad; name of a river.

કુલું અભેવાજ, aêvâz. વિં ખાલેસ, નિર્મલ, આરાસતે. Adj. Pure, clear; void of impurity—dirt; adorned.

ગુણું અભેચે, યસ્ચે, aêchê, yaschê. સર્વો તે, પેણું. Pron. That.

અધ્ય અભેવે, aêvê. શાખ્દો અં ઉપર. Prep. On, above. Comp. Av. અધ્ય = Sans. અભિ.

હિચશ, hîchash. સર્વો કાંઈબી ચીજ તેને. Pron. Anything to him—it. Comp. Per. هیچش

હિચી, hîchî. નાં કાંઈ, કાંઈ વસ્તુ. Subs. Something, anything.

કુસ્તુલું અભેવ્યાધહન, aêvyâghahan. નાં કુસ્તી. Subs. *kushtri* (a sacred girdle tied round the waist by the Zoroastrians).

એવ્યાધહન, êvyanghahan. See એવ્યાધહન aêvyâghahan.

એવ્યા-હલું અભેવ્યાસ્ત, aêvyâst. કૂં વિં ઉપર સુકેણું, ખાંધેણું; નાં પેહરણ, વસ્તુ, કપ્પણ. Part. Adj. Placed upon, tied above (lit.). Subs. Clothes, dress; cloth. Comp. Av. એવ્યાસ્તાલું

અનુ-યુલમ અનેજશ-યાચેત, aêzash-aêt. કિં ધરણને છે.

V. The yaçna is (lit.)

અનુલમ અને-ચ-શાન, aê-cha-shân. સર્વો તેઓથીબી, તે-ઓબી, તેઓથી. Pron. Even by them; even they; by them.

અનુભાન અને-ચ-શાન, aê-cha-shân. See અનુલમ aê-cha-shan.

અનુયાધહન અનેવ્યાધહન, aêvyâghahan. See અનુલમ aêviyagihān.

અનુયંધન એવ્યંધન, evyanghan. See અનુલમ aêviyâgahan.

અનુગુલમ અનેવ્યાગશને, aêvyâgashnê. નાં કુસ્તી બાંપવી. Subs. Girding up the *kushti* round the waist.

અનુગુલમ અનેવ્યગિહન, aêvyagihan. નાં ધરણનેની કિયા કરતાં ખજુરીની પાનીના શાકાની વલેલી એક ચીજાનું નામ; કુસ્તી, કેને ઘેટાના સેક્ષણ ઉનની બનાવ્યામાં આવેછે તે. Subs. The name of an article woven of the fibres of the leaf of a date tree used in the *Izashnê* ceremony, *kushti* made of the white wool of sheep.

અનુલમ આન્નેપશન, aîepashna. નાં પાણું. Subs. Obtaining.

અનુલમ અ-ઈજશની, a-izashnî. નિં ઈજરનેની કિયા કરયા વગરનું. નાં કરજીઆતની ગંધલત—લુલ; ધર્મની કિયાઓનો ત્યાગ કરવો તે. Adj. Without offering the *yaçna* ceremony. Subs. Neglect of religious duty—

worship; casting aside the ceremonies of the religion. Comp. Av. અધ્યાત્મ.

અભાજન યેન્ઝની, yēzashnī. ના० યજશને, આરાધના, પુજા. Subs. Yaçna; divine adoration—worship.

અબજન અ-યજશની, આ-યજશની, abchashnī, a-bajashnī. નિ० છુટકારો નહીં કરનાંથી. Adj. Not releasing—liberating.

અબજાસ્ત યાવશનીગી, yāvashnīgī. ના० પામણું. Subs. Obtaining, acquiring.

અબજાસ્ત એવગણનીન, evaganīn. નિ० એવ્યધન—કુસ્તીને લગતું. Adj. Relating to *Aivyānghan*—kushti.

અયજન આ-યજશને, a-yazashnē. See અયજન a-izashnī.

આયેપરન આયેપરન, આયેપશને, આયેપશને, આયેપશને. See આયેપશન આયેપશન.

આયુદ્ધ આયુ-દાન, âz-dān. ના० લોલ રાખનાર, લોલીઓ. Subs. A covetous—avaricious person.

આયુદ્ધ આયુદ્ધાન, âzîān. ના० લોલી લોકો. Subs. Covetous persons.

આયુદ્ધ યજશને, yazashnē. ના० યોતેર હાતું એક ધર્મપુસ્તકનું નામ, આરાધના. Subs. A religious book consisting of 72 *hâs* or sections; divine offerings. Comp. Pehl. આયુદ્ધ

આયુદ્ધ યાવશને, yāvashnē. ના० પામણું, મેળવતું, હાંસેલ કરતું, નકો. Subs. Obtaining, acquiring; profit.

આયુદ્ધ યાવશને-ચા, yāvashnē-cha. ના० પામવાતુંબી. Subs. Even acquiring (lit.).

આદ્યાગસ્તશે અદ્યાગસ્તશે, aêvyâgastashnê. ના૦
ખાંધવું, કુસ્તી ખાંધવી. Subs. Binding, girding the
kushti round the waist.

એજેશ એજેશ, khêzêsh. ના૦ ઉલટ, ઉત્તેજન. Subs.
Eagerness, enthusiasm, inducement, incentive.
હાઈવેશ, haîvêsh. કિ૦ અ૦ ઇખર. Adv. Face to
face.

હિચ્-ગેલ, hîch-gêl. ના૦ ઓદાતાલાનાં નામો ભધેનું
એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

હિચ્-સલીઅા, hîch-salîâ. ના૦ કાંઈબી ખુરાઈ—
ખડી નહીં. Subs. No evil—vice at all.

એન્ડ એન્ડ, êzend. કિ૦ તેઓ ઈન્ઝે. V. They may
offer divine honors.

આ-ગાચીન, a-gachîn. વિ૦ છોથતું બનાવેલું નહીં તે,
છોથનું નહીં તે. Adj. Not made of mortar, not
of mortar. Contrast Pehl. ፩ gach = Av. ત્રાણ, Per. گچ

આચીન, âchîn. વિ૦ ચીનાઈ, ચીનને લગતું, ચીનાઈ
બનાવટતું. Adj. Pertaining to China; Chinese;
of China make.

આબ્છીન, âbchîn. ના૦ તુવાલ; એક કપડું છે કે
જે શુનરેલાંને નહવાડયા પઢી તેને સાડું કરેછે. Subs. A
towel; a cloth with which they wipe the bodies
of the dead. Per. آبچین

આ-યાઝેદ, a-yazêd. કિ૦ નહીં ઈન્ઝે—આરાધે. V.
May not offer divine honors; may not worship
with profound reverence (sing.)

૧૭૨ અચેવે, aévé. See ૮ ાએવા.

૧૭૩ એજન, ézan. ના૦ તેડું, નોતરું, આમંત્રણ, ઈજન. Subs. An invitation ; a summons ; calling. Comp. Per. اذن

૧૭૪ હીચે, hîchê. વિ૦ પસ્ત, હલકું, નીચ. જેમ કે જીજાથા
નીચ ભરતથા વાંચું. સર્વ૦ કોઈબી, જેતુંબી. Adj. Low,
base, mean ; as જીજાથા = of low dignity. Pron.
Any one, whosesoever. See ૯ લું, hîch.

૧૭૫ ઈદર, Indra. ના૦ એક દેવતું નામ છે. Subs.
Name of a *Der* (devil).

૧૭૬ હીચ-નાદાન, hîch-nâdân. વિ૦ કાંઈ નહીં જાણાર,
સુતલક નહીં સમજાર, નાદાન. Adj. Not knowing
anything ; not understanding a word ; foolish.
Comp. Per. نادان + هیچ

૧૭૭	અચેચંદ, aéchand. સર્વ૦ કેટલાઓક, થોડું, એવું
૧૭૮	તો ; ધણાઓક. Pron. Many a one, some,
૧૭૯	somewhat. Comp. દુ = Av. ૧૭૫ + ૩૫
૧૮૦	= Av. ધૂદૂ = Per. جند

૧૭૭ અ-ગાંઢ, a-gazand. વિ૦ તુકશાન નહીં પામેખું, અરાખ
નહીં થયખું, જાન વગરતું. Adj. Uninjured, unhurt,
undamaged. Contrast Per. گرند، دند

૧૭૮ અ-યન્દ, a-yazand. ક્રો તેઓ નહીં ઈજે—આરાધ.
V. They may not pay divine honors or worship
with profound reverence. Comp. Per. نیرند

૧૭૯ હીવ-નેરંગ, hîv-nêrang. ના૦ દરેક નેક ઈલાજ
કરનાર, મોખેદના હોનરોમધેનાં એક હોનરતું નામ છે. Subs.

One who adopts every just—proper remedy ;
one of the excellences required in a Mobed.

ાયાલ અઈવોકાએ, aivôkaê. વિ૦ એક પુરુષ, એકજ. Adj.
Only one.

શુલાલમ હીચે-પતી, hîchê-patî. વિ૦ નીચ—હલડા દરળા
વાસું. Adj. Of low—mean dignity.

ઓલમ અઈફે, aifê. ના૦ સંપૂર્ણ—સમાપ્ત કરવું. Subs. Com-
pleting, finishing.

ઓલમ અ-ગાઝે, a-gazhê. વિ૦ નહીં દંખ મારેલું—કરેલું. Adj.
Not stung—bitten.

ઓલમ અ-દાઝે, a-dazhê. વિ૦ નહીં દાઝેલું—ખલેલું. Adj.
Not scalded—burnt.

ઓલમ હીચે, hîchê. સર્વ૦ કોઈભી, કુઈભી. Pron. Any
one, something.

અબ્છગાન અબ્છગાન, abchagân. ના૦ ઓસડ, દવા. Subs.
Medicine, physic.

અચ્છર્લમ હીચ-ચાર, hîch-châr. કુ૦ અ૦ કોઈભી રીતે. Adv.
Anyhow.

અલમ આએકત, âéft. ના૦ મોરાદ, જાહેશ, હાજત, ખોદાથી
મોરાદ ચાહવી. Subs. Desire, wish, want ; wishing
God for the gratification of a desire.

અલમ એન્જદ, êzad. ના૦ ખોડા. વિ૦ આરાધનાને લાએક.
Subs. God. Adj. Worthy profound reverence
—divine honors. Comp. Pehl. گد, Av. گرگ, Per. ایزد

અલમ હીજમ, hîzam. ના૦ ઈધણ, ખાલવાનું લાકું. Subs.
Firewood, fuel. Comp. Pehl. گم, Av. گرم
Per. هیزم

અલદ્રુસ અબેન્મેજાા, abēzmēzīā. ના० સ્ત્રી—ઓ-
રતની શરમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris.*

અઈવર એવર, aîvar, êvar. વિ० બેશક, શંકા—વગર.
Adj. Undoubted, doubtless. (This word can
be read ‘aivar’ as well as ‘adavar’; ‘aivar’ cor-
responds to the Persian ^{آور} ‘adavar’ to the
Sanskrit અદ્ભુત ‘not insignificant’.) Av. Rt.
અણુ = S. Rt. દ્વારા to deceive.

અભચરા આભચરા, âbcharâ. ના० આદમીનો ખોરાક, થોડો
ખોરાક. Subs. The food of man; little food.

સ્ત્રી, કાદ

દો-રાજ, dô-râz. સંખ્યા० વિ० બસો, ૨૦૦. Numer.
Adj. Two hundred, 200.

અભ્યાન અભ્યાન, abzân. વિ० સાજવાર, વાનખી, હક્કાર.
Adj. Worthy, proper, rightful, legitimate.

બગદાદ એજાંડ, êzâzand. ના० એક નદીનું નામ છે;
ખગદાદ રોહેર. Subs. Name of a river; Bagdad.

એઝાદ એજાદ, êzad. See ૧૩૧

આએ-જાક-અન્ડ, aê-zak-and. ક્રી० અ० થાને તે
એટણું. Adv. i. e. that (is) so much.

એઝાન એજાન, êzdân. ના० ખોદાનું નામ છે. Subs.
One of the names of God. Comp. Av. **એષ્ટ્રાન**
= Per. **જિરાન**; Av. Rt. **સ્ત્રો** = Sans. Rt. યજ् = to
worship.

મનીદાર એજદાન-મનીદાર, ézdân-manidâr. ના० ઓ-

દાને દીલમાં યાદ રાખનાર; મોબેદીના હોનરો ભધેનો એક હોનર (ગુણ) તું નામ છે. Subs. Inward remembrancer of God ; one of the attributes of the priestly caste. Comp. મનીદ = Av. મન્યાત + મનીદ

Av. Rt. મનીદ = S. Rt. મનીદ ન to think.

અશે-જિન, aê-zîn. ના० આહથિઆર—અસ્લ. Subs. This weapon—tool.

અને } એજેન, êzên. કિ० અ० સુકાબેલ, સાંમણે, ઇખર, ખરા-
અને } બર, કરીને. Adv. In comparison, opposite, in front of; face to face ; along with or together ; again.

અભિરગાસ આબજીરગાસ, âbzîrgâs. ના० જે શખસ બાહેરથી સારો દેખાવ દેખાડ અને અંદર ખાનેથી કૃતને અંગીજ કરે તે. Subs. He who displays a pleasant exterior and incites rebellion within.

અબ્જાન આબજાન, âbzan. ના० એક ચોકસ જતનું નાહાવાનું વાસણ જેમાં દવા સાથનું ગરમ પાણી બરીને આભરી માણસને બેસાડી તે ; કપડાં ધોવાનું વાસણ. Subs. A particular kind of bathing vessel filled with water, medicinally prepared, in which the patient sits or lies down ; a vessel in which clothes are washed. Comp. Per. آبزن

અઝાન એજન, êzan. See એજન.

હેજવાન હેજવાન, hêzvân. ના० જખાન, જખ. Subs. The tongue. Comp. Pehl. હેજ, Av. હેજ, Sans. જিঙ્હા.

૧૨૧. કદ હિજવારદન, hízvârdan. કિ૦ ઠોકતું, કુટતું. V.

To knock, to beat, to pound, to thrash.

૧૨૨. કસ આ-જનશે, à-zanashnê. ના૦ ભારતું. Subs.

Striking. Comp. Av. Rt. ૩૪+ -

૧૨૩. એનેન, ézén. વિ૦ અરાબ, માહું, નઠારું. Adj. Bad, evil, naughty.

૧૨૪. એન્નાર્ક્ષ આજમાએશની, ázmâéshnî. ના૦ આજમાવતું; દવા આપવી. Subs. Making an experiment; administering medicine. Comp. Per. آزمایش

૧૨૫. સર્કલ્સ સે-જરમી, sê-zarmî. વિ૦ ત્રણ વસંતને લગતું. Adj. Pertaining to three springs. Av. ૩૪-૧૬

૧૨૬. સર્કલ્સ રતુ, sê-zarmî-ratû. ના૦ ત્રણ વસંતનો વખત—રતુ. Subs. Three springs or three spring-time. Av. ૩૪-૧૬

૧૨૭

૧૨૭. અચેત, હેદ, aêt, hêd. કિ૦ છે. ના૦ જ્યાં ; હસ્તી, મોજુદ. V. Is. Subs. Astronomical tables; existence, existing.

૧૨૮. અચેત, હચેત, aêt, haêt. કિ૦ છે. સર્વો તે, તેઓ; જેમકે લ્લારાં અચેત—ખરેદ, aêt—barêd, તેઓ લઈ જાયછે. V. Is. Pron. He, she or it, they :—as લ્લારાં = they carry.

૧૨૯. અખદ, abad. ના૦ એક દેવતું નામ છે, કે જેને સામનરીમાને ભાર્યો હતો. Subs. Name of a demon killed by Sâm Narimân. *

ઝ્યા અસ્ત, ast. નાં હાડકુ. Subs. A bone.

ઝ્યા આએદ, aēd. કિં આવે. V. May come.

ઝ્યા આદ, અએદ, ad. aēd. કિં અં એ રવેશે—મુનાખ,
એ પ્રમાણે. Adv. In this manner, thus.

ઝ્યા આદ, ad. See ઝા ાd.

ઝ્યા આસ્ત, ásta. કિં ઐસે, રહે. V. May sit, remain.

Av. Rt. ઝા = Sans. આસ् to sit.

ઝ્યા એદ, khêd. નાં પોકાર, શોર ; કિં ભીહીવડાવે, પછવાડે
દોડ. Subs. Noise, uproar ; commotion, agitation.
V. May terrify ; may follow after. Comp.
Per. خیدن

ઝ્યા ગજિદ, gazid. કિં કરકયું. V. Bit.

ઝ્યા હિદખ, hîdakh. નાં તું—તીખો ધોડો. Subs. A
fiery horse.

ઝ્યા અએ-તાએ, aē-tâē. નાં એક તાએ—ટુકડો ; “તાએ”
તે “ઓરવીસ ગાહ”ની કિયામાં આલાત તરીકે આવેછે કે જે
હૃપાનો અથવા પીતળનો, પાતળા સલીઆ નેવો આવેછે. વિં
એખણું. Subs. One *tâe* or the *Barsam* twig
used in the *Orvis Gâh*. The number of these
twigs varies according to different ceremonies.
Now-a-days slender rods of silver or brass are
used instead of the Barsam twigs. Adj. Single,
solitary.

ઝ્યા સે-તાએ, sê-tâê. નાં ત્રણ તાએ—ટુકડી. Subs.
Three *tâes* (or Barsam twigs), three pieces.

ઝ્યા અઈતાને, aítânê. વિં નહીં જણાયલાઓ. Adj.
Unknown (plu.) *

જીવન્યું અભેતાન, હેતાન, aêtân, hêtân. ના ૦ હસ્તી વાલાઓ, જીવતાઓ, આદમીઓ, બીજાઓ, લોકો, તેઓ. Subs. Those that exist—live ; men ; others ; people ; they. Comp. Pâz. ૧૫૩૨૨૭

અ-જતિખુનસ્ત-હોમનદ, a-jatîbhûnast-hômnad. કુ ૦ બેસાડથો—તખતનશીન કીધો નથી. V. Did not seat or cause to sit ; did not enthrone.

અ-જતિખુનતન, a-jatîbunatan. કુ ૦ નહીં બેસવું. નહીં મજબુત રહેવું. V. Not to sit ; not to remain stable.

હેતોમંદ, hêtomand. ના ૦ રેહેરનું નામ, એક નદીનું નામ. વિ ૦ હાડમંદ. Subs. Name of a city (Hilmend) ; name of a river. Adj. Corporeal. Av. જ્ઞાનાંગ

અસ્તોમંદાન અભેત—અસ્તોમંદાન, aêt—astômandan. વિ ૦ હાડમંદ. Adj. plu. Corporeal, material. Comp. Av. જ્ઞાનાંગાંગ

સે-તાક, sê-tâk. ના ૦ નણ તાભે. Subs. Three tâes (or Barsam twigs).

એસ્તાદ એસ્તાદ, êstâd. કુ ૦ રાખ્યું. V. Kept.

એસ્તાદેદ, êstâdêd. કુ ૦ ઉભો રહે. V. May stand.

એસ્તાદન, êstâdan. કુ ૦ See "એસ્તાદ" êstâdan.

આસ્તારીહેદ, âstârîhêd.. કુ ૦ શુનેહગાર છે.—ધાયછે. V. Is a criminal, becomes a sinner—offender.

હેત અભેતે, હેત, aêtê, hêt. ના ૦ હસ્તી, માલાસ, હાડકુ ; ખોડા, જંદગી. વિ ૦ હસ્તીવાખું ; જીવતું, મોજુદ ; ખાલેસ. Subs.

Existence; man; a bone; life; God. Adj.
Existing, living; pure; unmixed.

અણુસ અણેતશ, aêtash. કિં તેભી છે. V. He or she
is also.

અણુસ અણેતી, aêti. નાં હસ્તી, હયાતી, કાણેભીઅત, હમે-
શગી; આત્મા, સ્થીતિ; હથિઆર; વાસ્તવિકપણું; પેદાયથ. વિં આપમતલબી, બોણોસીલું, ખુદ પસંદ. Subs. Exist-
ence, life, stability; eternity; soul; state; a
weapon, an instrument; honesty; creation.
Adj. Selfish; obstinate; self-complacent.
Pâz. એવાં = Per. Rt. હસ્તી; Av. Rt. એ તો be.

અણુસ અણેદી, એદી, aêdi, êdi. ઉભયાં અંભી, વળી, અને,
વળી તે, હમણા, આચે જગોઅને. Conjunc. Even, also,
and; even he—she—it; now, in this place.

અણુસ-અણુસ અણેત-દેહેશની, aêt-dêhêshnî. નાં હસ્તી આપ-
વી, હસ્તીમાં લાવતું, પેદા કરતું. Subs. Giving life,
bringing into existence; creating.

અણુસ આઈતીહીનદ, âitîhinad. કિં કાયમ—પાયદાર રહે-
છે. V. Remains stable—permanent.

અણુસ આઈતશને, હેતશને, âitashnê, hêtashnê. નાં હોતું,
થતું, કાયભી, સલામતી. Subs. Being, becoming;
permanence; safety.

અણુસ અણેતી, aêti. વિં હસ્તીવાલું, હસ્તી બોગવનાં. Adj.
Existen; enjoying existence.

અણુસ આઈતીગાન, âitîgân. Plural of એં which see.

અણુસ અણેતીગી, aêtiગી. See એં aêti.

અણુસ અણેત-સવાક, aêt-savâk. નાં એક ગુનાદ—પાય

—વાડ ; એક જગ્યા. Subs. One crime—sin—offence ; one place.

નામાંતર અઈતિગુનતન, aítéguñatan. કિં ઓકસ વખતે કરતું, અજયણ ચીજ કરવી. V. To do (a thing) at a certain time ; to perform a wonderful thing.

નામાંતર આબ્તીન, ábtín. નાં પાદશાહ કરેદુનનાં ખાપતું નામ નેને બેહાકે ભાર્યો હતો. Subs. Name of the father of Feridoon, whom Zohâk killed. Av. ...ાતું = Sans. આસ્ત્ર, Per. بَتِين

નામાંતર ખેતીઓદદ, khétíôdad. નાં બેદું, સગાઈ. Subs. A wedded pair ; relationship. Comp. Av. ...ાતું

નામાંતર અચેતીનંદ, aétiñand. કિં તેઓ છે. V. They are.

નામાંતર અચેતીવંદ, aétiwand. વિં હસ્તીવાખું. Adj. Having an existence.

નામાંતર એસ્તીનંદ, êstîñand. કિં ઉલો રહેછે, કાયમ રહેછે. V. They stand—remain permanent.

નામાંતર અઈતુનતન, aitgûñatan. કિં ખખરદાર—અણિતું—વાકેક—આધાહ કરતું ; લાવતું ; ઉત્પન્ન કરતું ; પરવરેશ કરતું ; મંગાવતું ; લઈજતું ; પેદા કરતું ; ઉલું કરતું ; આપતું. V. To make vigilant—intelligent—acquainted with; to bring, to produce ; to nourish ; to send for ; to carry ; to create, to raise, to make erect; to come.

નામાંતર અચેતીવંદ, aetîwand. See નામાંતર aétiwand.

આઈતુનતન, આઈદુનતન, *âitgunatan*, *âidgunatan*. See આઈતુનતન *âitgunatan*.

કિએસ આઈતુનમ, *âitgunam*. કું હું લાવું. V. I may bring.

કિએસ એસ્તીનમ, *êstînam*. કું કાયમ—ઉબો રહું. V. I may be firm—constant; I may stand.

ઓએસ અએતદક, *aêtadak*. નાં ખટલો, ઈનામ. Subs. Requital, reward.

લિએસ અએત-દોદ, *aêt-dôd*. કું અં ખીજું એકે. Adv. Furthermore.

લિએસ અએતેદ, એસ્તેદ, *aêtêd*, *êstêd*. કું રહે; થાએ. V. May remain—be. Comp. Pâz. લિએસ

લિએસ અએતે, *aêtê*. See એટે *aêtê*.

લિએસ એજાદ, *êzad*. નાં યજાદ, કરેરતો, ખોડા. Subs. *Yazata*; an angel; God. Comp. Pehl. તિ, Av. તિશ, Sans. યजત.

લિએસ હિતુ, *hîtu*. નાં પુલ. Subs. A bridge. Av. એસ્તુ = Sans. સેતુ.

લિએસ અસ્તોહાદ, *astôhâd*. નાં એક દેવતનું નામ છે. જેઠું કામ આ હુન્યામાં સધલી વસ્તુઓનું મરણ લાવવાનું છે. Subs. The name of a demon whose work is to bring destruction of everything in this world. Comp. Av. એસ્તુ-હિચે

લિએસ અએતે-હિચે, *aêtê-hîchê*. કું છે નહીં; બરશો—વિશવાશ નથી. V. Is not; there is no confidence.

લિએસ અએતાન, *aêtâñ*. See એટાન *aêtân*,

હેતુાદ્મણ હેતુ-ઓમન્દ, hêtû-ômand. See અન્દ, héto-mand.

ગ્રાદુઃ અચેતે, aêtê. See આદુઃ aêtê.

ગ્રાદુઃ હસ્તન્દ, hastand. ક્રિં તેઓ છે. V. They are.
Comp. Per. હસ્તન્દ

આદુઃ અચેતી, aêti. See આદુઃ aêti.

આદુઃ અચેતે-શ, aêtê-sh. ક્રિં તેતું છે. V. (It) is his
(lit.)

આદુઃ આસ્તુનીહેદ, âstûníhêd. ક્રિં દેખાયછે. V.
Appears.

આદુઃ-આદુઃ અચેતની-કેશ, aêtanî-kêsh. નાં તેની દીન—
રેલાજ છે. Subs. It is his religion—usage.

આદુઃ અચેતની, aêtanî. નિં હસ્તીને લગતું Adj. Per-
taining to existence.

આદુઃ અચેદુન, અચેતવન, aêdûn, aêtvan. ક્રિં અં ઓન
રવેશો, એ રીતે, એમ, એટલું, ઘણી રવેશો, એવોન, તુરત, હમણા,
એક તરેહ —રીતે, જેમ, એટલા વાસ્તે, હથાં, આએ વખતે,
એથી કરીને, કેમ, શામાઠ. Adv. In this manner,
thus ; so, so much ; in many ways ; of this very
sort ; soon, now ; in one way ; as, for this
reason ; here ; at this time, so that, how ; why.

Comp. Pehl. ॥૪૩, Av. ॥૩

આદુઃ ગજિદન, gazidan. ક્રિં કરડલું, દંખ મારતું. V. To
bite, to sting. Comp. Per. گزیدن

આદુઃ સે-તન, sê-tan. નાં ત્રણ બદન. Subs. Three
bodies. Comp. Per. سه تان

આદુઃ હિતન, hîtan. ક્રિં ચાપતું, ખેંચતું, નાખતું. V. To

grind with the teeth, to masticate ; to pull, to throw.

અદુનશ અદેહન-શ, aêdûn-sha. સર્વો એ રવેશે તેને. Pron.
In this manner to him.

આઈતુનેદ, âitûnêd. કું મંગાવે. V. May send
for.

આસ્તુનીદ, âstûnîdê. ભૂં કું જેથણું. Past.
part. Seen, perceived.

આઈન અદેહીન, aêdîn. કું અં એ જગે, એ રવેશે, આઓ
—એ વખત—ધડી. Adv. At this place, in this
manner, at this time.

આઈન અદેહન, aêdûn. See આઈન aêdûn.

આઈન અદેહન-ચ, aêdûna-cha. કું અં વલી તેજ
પ્રમાણે, ખરેખર એજ સુજાપુ. Adv. Even in this
manner ; certainly in this way.

આઈન-મેન-અમચ, aêdûn-mên-amach. કું
અં એમ બનવાનું કારણ એકે. Adv. The reasoning
of so happening is.

આઈતુનતન, âitûnatan. કું લાવતું, મંગાવતું. V.
To bring ; to send for.

આઈતુનતન, êtûnatan. કું છુંદું થતું, છુટકારો થવો.
V. To be free from, to be released.

આઈતુનપાદ, aêtûn-pâd. નાં આદરખાદ નામનાં
એક પરહેજગાર દસ્તુરતું નામ છે, કે જે પાદશાહ હોરમજદનાં
વખતમાં પેદા થયો હતો, જેણે તાવેલી કલ્યાદી પોતાની ધાતી
ઉપર ઓતીને ભોળાએ દેખડાવ્યો હતો તે. એ બોલ લાણાની
ખગડેલો આકાર છે. Subs. A devout and godly
Dustoor, named *Aderbâd*, who flourished in

the reign of king Hormazd. He showed miracles by pouring melted tin on his bare breast. A corrupt form of રાહારા; Av. ત્રાયા-દ્વારા

ઓદ્ધમ અયોક, ayôk. વિ૦ સંખ્યા૦ એક, ૧. Numer. Adj.
One; I. Comp. Pehl. ઓ

ઓદ્ધમ એતુક, étûk. ના૦ ભશારત, ઝુશ ખબરી; ઝુશહાલી.
Subs. Joyful tidings, happy news; rejoicing.

ઓદ્ધમ અએતગી, aêtagî. ના૦ હસતી, સુદૃઢ; જેમેકે
ઉત્તો ચાલ કેટલીએક સુદૃઢ સુધી. Subs. Existence;
period; as ઉત્તો ચાલ = for some period.

ઓદ્ધમાણુમ આખ્તાનુમે, âbtantûmê. ના૦ મેવાનો રસ; 'તુમ
તુમે' નામની વનસ્પતીનો રસ. Subs. The juice of
fruits; the juice of the herb *sumac* or *summach*.
Comp. Per. آب تمنم

ઓદ્ધમ અએતુમ, aêtûm. કિ૦ હું છું. કિ૦ અ૦ એ રવેશે, એતું,
એમ. V. I am. Adv. In this manner, thus,
such.

ઓદ્ધમ અગ-તુમ, ag-tûm. વિ૦ સર્વથી ખરાખ—ઝુરં. Adj.
Worst, most evil. Comp. Av. ત્રાયા-દ્વારા

ઓદ્ધમ આ-તુમ, આએ-તુમ, â-tûm, âê-tûm. ના૦ આએ—તે
અંધારં. Subs. This—that darkness. ૬૯ = Av.
ઉત્તો ચાલ Sans. તમસ્.

ઓદ્ધમ આખ્તુમ, âbtûm. ના૦ ઓદાના નામોમાંતું એક નામ.
Subs. One of the names of God.

ઓદ્ધમ હાતુમ, hâtûm. ના૦ એક તુસ્કતું નામ છે. Subs.
Name of a *Nosk*.

હેતુમંદ } હેતુમંદ, હેતુમંદ, hétumand, hêtmand. See હેતુમંદ
હેતોમંદ } hétômand.

હેતોમંદ હેતોમંદ, hêtômand. See હેતોમંદ hêtômand.

અસ્તે અસ્તે, astê. ના० હાડકું, મેવાનો દાણો—ઠળાઓ. વિ० ભોજુદ, તૈથાર. Subs. A bone ; a seed or stone of a fruit. Adj. Existing, ready. Per. અસ્તે

આએતગી આએતગી, aêtagî. See આએતગી aêtagî.

અએતકીન-ગીન અએતકીન-ગીન, aêtakín-gín. ના० ધરધણી, મકાનનો માલેક. Subs. A landlord, the owner of a house.

ગજદે, gazidê. Dîn. કુ० વિ० કરડલું, દંખ મારેલું ; જેમકે ગજદે-મીન-માર = અગડાથી દંખ મારેલું. Part. Adj. Bitten, stung ; as ગજદે-min-mâr = (gazidê-min-mâr) bitten by a snake.

વલી અએત-ય, હાએત-ય, aéta-cha, haêta-cha. કુ० વલી તે છે, અને તે છે, વલી એમણી છે. V. Even it is, and it is, even it is so.

અએતુમ, aêtûm. See અએતુમ aêtûm.

અએદર, aêdar. ના० નજીવી ચીજ ; આ દુન્યા, આએ જગ્યા. કુ० અ० હુચાં, હુમણા, જો. Subs. A trifle ; this world ; this place. Adv. Here, now if. Comp. Av. એટુ, એટુ, Sans. અત્ત્ર=Per. يد

ઉર્દુ

અએવારે } અએવારે, aêvárê. ના० ઉર્દુનનો વખત, સમીસાં-
ઉર્દુસ } હાંજનો વખત. Subs. The time of *Uziran* ; the evening time.

આણાંશિકાં અચેવ્યાસ્ત, aēvyāst. કું આસપાસ વીટાયું,
જીવાં પેહેરયું. V. Girded round, put on
(clothes).

આણાંશિકાં અચેવગહાની, aēvagahānī. નીં કુસ્તીને લગતું.
Adj. Pertaining to *kushti*.

આણાંશિકાં અચેવ્યાનધાન, aēvyāṅghān. નાં કુસ્તી, કમ-
આણાંશિકાં રખંધ. Subs. *Kushti*; waistband.

આણાંશિકાં અચેવ્યાસ્તશને, aēvyāstashnē. નાં આસપાસ
વીટાળતું, ખાંધતું. Subs. Girding round ; binding.

આણાંશિકાં અચેવગહીનાન, aēvagahīnān. નાં કુસ્તીઓ,
એવ્યંધનો. Subs. *Kushtis* (sacred girdles worn
by the Parsis round the waist); *aivyāṅghans* ;
(the *aivyāṅghan* is the girdle or tie with which
the Barsam is to be tied together).

આણાંશિકાં અચેવગહીનેદ, aēvagahīnēd. કું તે આસપાસ
ખાંધેછે. V. He girds up round.

આણાંશિકાં અચેવ્યાગાનીદન, aēvyāgānīdan. કું ખાં-
ધતું, કુસ્તી ખાંધવી. V. To bind, to gird up the
kushti round the waist. Comp. Av. અભિ + Av. રત. અથ = Sans. અભિ + Av. Rt. અથ = Sans. આસ् to put
on, to sit.

આણાંશિકાં અચેવ્યાકસ્ત, aevyākast. કું ખાંધી, કુસ્તી
ખાંધી. V. Bound, tied ; girded up the *kushti*
round the waist.

આણાંશિકાં અચેવ્યાગસ્તશને, aevyāgastashnē. નાં
ખાંધતું. Subs. Binding.

ાએવ્યાગસ્તન, aévyâgastan. See ॥૧૯૧૭૮૨॥
aévyâgâñidan.

અદ્પિગાન, adpîgân. See આબતીન.

ચુંગુલુંગું અચેવસુસેમ, aévasrûsrêm. ના० દહાડાની ચો-
થી ગેહેણું નામ, એક દરેશ્તાનું નામ. Subs. *Airicruthrem Geh* (the fourth subdivision of the day) ; name
of an angel. Av. આદ્પિગાન.

સ્વરૂપ આખકસરદ, âbfasard. ના० બીલોર, સીસો. Subs.
Crystal-glass ; a large glass bottle.

આપોક્ષેતે, aépôkhtê. બૂ० કુ० પકાવેલું, તૈયાર થ-
યાનું. Past partic. Cooked, prepared.

જીદું અચેકૃત, aëft. ના० હાજત, મોરાદ, આચેપત, પામવું,
જીદું ખાહેશ. Subs. Want, desire, income, ac-
quiring.

આજ અન્ધવર, azvar. વિ० ખુલંદ, ચદ્દાનું ; શિખેલો ; કણા
પ્રમાણે ચાલનાર. Adj. Exalted, high ; learned ;
tractable. Comp. Per. اُزور

અસ્પરાસ, asparâs. See અસ્પરાસ asparâs.

એફ્રે, êfre. ના० અંદાજ પ્રમાણે બોલનાર. Subs.
One who speaks moderately.

અ

અઈમ, aîm. વિ० ખરાખર, સરખું. Adj. Proper,
equal, alike.

આચેમ, aêm. ના० દહાડો ; આકૃતાખ, જમાનો, ધંધો ; કુરો-
સદ, કુરો હું આવું, હું લાવું—મંગાછ. Subs. A day,

the sun; time, profession, leisure. V. I may come—bring—send for.

દ્વારા આદમ, *âdam*. નારો પેહલું ઈનશાન, આદમ. Subs. The first created human being ; Adam. Per. آدم

ફુ આમ, àm. વિં સર્વ, સધલું, તમામ, બહુ. Adj.. All,
whole, entire.

મુ એમ, em. સર્વો ને, તે. Pron. Who, which, he.

ਖਿਮ, ਹੀਮ, khím, him. ਨਾਂ ਚਾਲਚਲਣ, ਅਵਾਸ, ਆ-
ਜੀਅਤ, ਅਸਲਤ, ਸ਼ਬਾਵ, ਟੇਵ. Subs. Conduct, nature,
disposition, temper; quality, habit. Av. **ਖਿਮ** =
Per. خیم

દામ, dâm. ના० પેદાયશ, સૃષ્ટિ, પૃથ્વી. Subs. The creation, the universal system; the world. Comp. Pehl. **તા**, Av. **તા**, Per. **م**

ହୁ ହଜ୍ମ, hajma. ନାଂ ରୋଶନି, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳି. Subs. Light, radiancy.

ਹਿਮ, him. ਨਾਨ ਦੀਕਰੀ; ਜਮੀਨ. Subs. A daughter; land or ground.

ହେମ, hêm. କିଂଠ ହୁଣ୍ଡୋଟି—ରେଣ୍ଡ. V. I may be—remain.

ਹੇਮ, hêm. ਵਿਚ ਲਾਯਕ, ਧਟਨੁ. Adj. Fit, proper, deserving.

માર્ગદર્શક } અદમીટીગાન, admîdîgân. ના. ઉમેદવારો, આ-
માર્ગદર્શક } શાવંતો. Subs. Candidate ; hopeful.

અગ્માન, agmân. ના० ખોદાતાલાનાં નામોમાંતું એક
નામ છે. Subs. One of the names of God.

અનુભૂતિ અ-ગમાન, a-gamân. વિ. એગુમાન, રાક વગરતું. ના. ઉસ્તવારી. Adj. Doubtless, undoubted. Subs. Firmness.

અનુભૂતિ અ-જમાન, a-jamân. વિ. અજમાવ્યા વગરતું, કસ્યા વગરતું. Adj. Not experienced, not tried—tested.

અનુભૂતિ } અદમાન, admân. ના. ઉમેદ, આશા ; ઈલાજ, ઉપાય. }
અનુભૂતિ } Subs. Hope, expectation, remedy, means.

અનુભૂતિ અ- દમાન, a-damân. ના. કવખત—મોસમનું. Adj. Untimely, unseasonable. Comp. Per. بીજું માન

અનુભૂતિ } આદમાનીગાન, admânîgân. ના. એકીનદારો, }
અનુભૂતિ } દીનદારો, દ્યાનતદારો, વિશ્વાશુઓ. Subs. The faithful; religious men; trustworthy—confidential persons.

અનુભૂતિ અ- દમાન, a-damân. See અનુભૂતિ a-damân.

અનુભૂતિ અદમાન, admân. ના. ઉપર લાવતું. Subs. Bringing up.

અનુભૂતિ હીમાન, himân. ના. ખસલતો, ખવાસ, ટેવો. Subs. (plural) Habits, practices, qualities.

અનુભૂતિ અદમાર, એમાર, admâr, êmâr. ના. સુભાર, ગણની, અટકલો, હીસાખ, એશારો ; શોધ. Subs. Computation, reckoning ; guess ; account, hint ; inquiry.

અનુભૂતિ અદમાર-વજારદાર, admâr-vajârdâr. ના. શુભાર કરનાર. Subs. One who reckons—computes.

એકામણે, aīmē. કું અં હમણા, એક ખારાની. Adv.

Now ; in one sense ; from one point of view.

એમદ, êmad. નાં જમીનને ઘેડવાનું હૃથીઆર. Subs.

An instrument for tillage.

એમ્બુલ આ-દમીઆ, a-damîâ. વિં લોહી વગરનું. Adj.

Bloodless. Contrast Ar. مم، مم

એમિની, êmî. નાં એક કુરેશીતાઈ ખમલતના આદમીનું
નામ છે. Subs. Name of an angelic man.

એમ્બુલ હિમી, hîmî. નાં ખાશીઅતો, ખવાસો. Subs. Qualities, habits.

એમ્બુલ } હિમીહા, hîmîhâ. કું અં ખવાસ—ખાશીઅતથી.

એમ્બુલ } Adv. By habit, nature.

એમ્બુલ અદમીદ, admîd. નાં ઉમેદ, આશા. Subs. Hope, expectation. Comp. Pehl. مم

એમ્બુલ આ-જમીકિન, a-jamîkîn. નાં ભટોડીનું ખનાવેલું નહીં
તે. Subs. Not made of earth. Contrast Av. مم، مم

એમ્બુલ હિમ-સરીતર, hîm-sarîtar. નાં વધારે ખુરી આદત.
Subs. A worse habit.

એમ્બુલ અદમીનીદન, admînidan. કું ઈમાન—એકીન
લાવતું. V. To put faith in.

એમ્બુલ અએ-મીનરની, aê-mînarñî. વિં મનરની વિચારને
લગતું નહીં તે. Adj. Not relating to the thought.

એમ્બુલ અદમીનેશની, admînêshnî. વિં ઈમાનને લગતું.
નાં ખાહેશ કરવી, ઈમાન લાવતું, ખાહેશ, ઉમેદ. Adj.

Pertaining to faith. Subs. Desiring, putting faith (in something); wish, hope.

અદ્મિદ અદ્મિદ, admîd. નાં ઉમેદ. Subs. Hope. Comp. Pehl. અદ્મિ

અદ્મિદુલ્ અદ્મિદાને, admîdâné. નાં ઉમેદો, ખાહેરો, ઉમેદવારો; એક દસ્તુરનું નામ છે. Subs. Hopes, desires; hopeful men; name of a Dustoor.

અદ્મિદાન અદ્મિદાન, admîdân. See અદ્મિદ �admîdâné.

અદ્મિદાર, admîdâr. વિં આશાવંત, ઉમેદવાર. Adj. Hopeful, expectant. Comp. Per. اميدوار

અદ્મિદી, admîdî. નાં ઉમેદપણું, ઉમેદ, આશા, આનુરતાઈ. Subs. Abst. Hopefulness; expectation.

અદ્મિદી, admîdî. વિં આતુરતાઈવાનું. Adj. Eager, earnest.

અદ્મિદે, admîdê. See અદ્મિદ �admîdâr.

અદ્મિદવાર, admîdvâr. વિં ઉમેદવાર, એકીનદાર. Adj. Hopeful, faithful, conscientious. Per. اميدوار

અદ્મિદવારી, admîdvârî. નાં ભાવવાં ઉમેદવારી, એકીનદારી. Subs. Abst. Hopefulness, conscientiousness, trustworthiness.

અદ્મિદવારતર, admîdvârtar. વિં વધારે એકીનદાર—ઉમેદવાર. Adj. More trustworthy, faithful; more hopeful. Per. اميدوار تر

અદ્મિદિનાક, admîdînâk. વિં ઉમેદવાર કરતું. Adj. Making hopeful.

જીતુકું અચે-મેતુક, aê-mêtûk. વિઠ ભોત વગરનું. Adj.
Deathless, immortal.

હમિમાલું હમિમાલ, hamîmâl. નાં કોઈ ઉપર જુંઠું તોહમત —
સુકરું, એક ગુનાહનું નામ, દુશમન, સુદર્ઢિ. Subs. Accus-
ing some one falsely ; name of a crime ; an
enemy, an antagonist.

આખું અચેમન, aêman. નાં દરાખ. Subs. A grape.

અદમન, adman. નાં દીલ, શરીર. કિં આંકે, કારણ કે,
કથારે ; બલકે ; એકાએક, Subs. The heart, the body.
Adv. That, as, because, when ; rather ; sud-
denly, all at once.

આડસુન, a-damûn. વિઠ બેદેલ, નાઉમેદ. Adj. Dis-
affected, dissatisfied, hopeless.

આડે-મન, આડેમન, adê-man, a-dêman. હું નહીં—
નથી. Not I ; I am not.

આડમુન, âdmûn. નાં તેજ, અલકાટ, પ્રતાપ. Subs.
Lustre, brightness, glory, grandeur.

એમન, êman. નાં પરગણાનું નામ છે. વિઠ નિર્બય,
ધારતી વગર, નચીત, બેક્રીકર. Subs. Name of a
province; Arabia Felix. Adj. Fearless, un-
daunted, free from anxiety, at ease. Comp.
Per. ایمن یعنی

યસમન, yasman. નાં રસું ; ચૈપેલી. Subs. Silver ;
jessamine ; jasmine. Per. ياسمين ، ياسمن

હમુ, hamû. કિં આં એજ સુંઘ — રીતે ; સર્વાં રીતે,
હમેશાં. Adv. In the same manner, thus ; equally ;
always.

હિમે, hîmê. ના० ખવાસ, સ્વભાવ, ગુણ. Subs. Quality, nature, disposition, characteristic.

હમવાઈનેદ, ham-vâinêd. ક્રિ० સાથે ઉડ. V. May fly together.

હમખિનીદ, hamû-khînîdê. બૂ० ક્રિ० એજ સુંગય કીનો—દેખભાવ રાખેલું. Past. part. Harboured revenge—spite in the same manner.

અદમુન્ગાહ, admûn-gâh. ક્રિ० અ० તરતીજ, જલદી, તેજ વખતે. Adv. Immediately, soon, at the same time.

અદમુનશની, admûnashnî. ના० ઈમાન, એકીન. Subs. Faith, belief.

અદમુનશને, અદમુનશની, aêmûnashnê, aêmu-nashnî. See અદમુનશની. Subs. Faith, belief.

અદમુનેશન, admûnêshna. ના० ઈમાન—એકીન લા-
વું. Subs. Putting faith—belief.

અમુદીન, આમુદીન, હમુદીન, admûdîn, amûdîn,
હમુદીન, hamûdîn. ક્રિ० અ० એ રેશે, એજ તરેહ, દરેક
રીતે, બીજકુલ, પુરેપુરે. ની० એકેજ ધરમ માનનાર.
Adv. Thus, in this manner; in every way; altogether, wholly. Adj. Believing
in the same religion. Pâz. ૧૫૩

દીદમુન, દીદમુન, dîdmun. ક્રિ० આત્માં તું જે,
નેધાહ કર. V. Imper. Behold, observe minutely.

સે-મન, sê-man. ના० ત્રણ મન—વિચાર. Subs.
Three minds—ideas.

अ-दमुनी } अ-दमुनी, a-damûnî. वि० एक दील नहीं, ध्यार
राखनाहं नहींते, एक संप नहींते. Adj. Not
unanimous, not bearing love to ; not at peace.

आदमुनी } आदमुनी, âdmûnî. वि० दील—ध्यार राखनाहं. Adj.
सेटिंग } Setting one's heart on, bearing love to.

हीमुनी, hîmûnî. ना० खाहेश, भरज. Subs.
Wish, desire, liking.

अईमुनेशनी, हीमुनेशनी, aîmûnêshnî, hîmû-
नेशनी } nêshnî. ना० विश्वास—भरोसो राखवो, ईमान
राखतुं. Subs. Placing confidence, faith, believing.

अदमुनश्ने, admûnashnê. ना० ईमान ; भरोसो रा-
खवो. वि० रोशन, खोल्हुं. Subs. Faith, trusting.
Adj. Clear, apparent, obvious.

अईमुनस्तन, aîmûnastan. कि० ईमान—ऐकीन
लावतुं, विश्वास राखवो. V. To put faith in ; to trust.

अदमुनस्तन, आदमुनस्तन, दीदमुनस्तन, admû-
नस्तन, âdmûnastan, dîdmûnastan. कि० आरज्ञ राखवी, आहवुं, पांभवुं, जेवुं, ईमान राखतुं,
उगवुं, कुखुल करवुं, रज्ञ करवुं, हान्नर थवुं. V. To
desire ; to long for ; to obtain ; to behold ; to
put faith in : to grow ; to assent to ; to bring
before ; to refer to ; to be present.

अदमुनीन, admûnîn. ना० खखर, चेतवणी. Subs.
Notice, warning.

॥१६४,५८ अदमुनीनश्ने, admûnînashnè. ना० आधारी—
भवर—येतवणी आपवी, वाकेक करतुं. Subs. Giving
notice—warning—caution ; acquainting.

॥१६५,५८ अदमुनीनिदार, admûnînidâr. ना० एष्टीआर
करनार, चेतवनार. Subs. One who chooses—
acquires.

॥१६६,५८ अदमुनीनतन, admûnînatan. See ॥१६४,५८ ad-
mûnastan.

॥१६७,५८ अदमुनेद admûnêd. कि० आशा—उभेद राखे. V.
May expect—entertain hopes.

॥१६८,५८ अदमुनीदे, admûnîdê. जू० हू० ऐडीन राखेतुं,
ईमान लावीने. Past. part. Having placed confi-
dence—faith.

॥१६९,५८ अदमुनीदन, admûnîdan. कि० खाहेश करवी, लाडथी
चालतुं, लटकती चाले चालतुं, भवर आपवी भज लापतुं.
V. To desire, to walk struttingly, to give warn-
ing, to fulfil.

॥१७०,५८ आदमुनीदन, âdmûnîdan. कि० गीरवी सुकरतुं. V.
To mortgage.

॥१७१,५८ दीदमुनीदन, dîdmûnîdan. कि० जेतुं. V. To be-
hold.

॥१७२,५८ अदमुनतन, आदमुनतन, दीदमुनतन. âdmûnatan,
âdmûnatan, dîdmûnatan. कि० खाहेश करवी, ऐतेकाद
राखवो, सहभजतुं, पांभतुं, नाजथी चालतुं, अलतुं, वाकेक थतुं,
कलुल करतुं, ऐतुं, गीरवी सुकरतुं. V. To covet, to long
for; to put faith in ; to understand ; to acquire ;

to walk gracefully ; to know ; to be informed ;
to assent to ; to behold ; to mortgage.

એક } અભેમોક, અભે-મોક, aēmōk, aē-môk. નિ० એક પગે
નાના } જેડા સાથનું અને એક પગે જેડા વગરનું ; Adj.

With a shoe on one foot and without one on
the other. Comp. એ + ના ; Av. નાનાણ ; Av. Rt.
Sans. મુચ् = to leave off.

એકદીલુંનુંનું અભેમોક-દોખારશને, aēmōk-dôbârashnê. ના०
એક જેડે ચાલતું, એક ઉંધાડે પગે ચાલતું ; એક શુનાહનું નામ
છે. Subs. Going about with a shoe on one foot
and without one on the other; name of a crime.
Compare Pâz. એનાનાણ-નાનાણ (Patet Ader.)

હાવનચા, hâvanacha. હાવનીભ ; એ કાષ હાવનચાનો
ખગડલો આકાર છે. Corrupt form of હાવનચા, which see.

એકભોજે, aē-môjê. ના० એક ભોજું ; નજર, આંખ.
Subs. A stocking or sock ; sight ; the eye.

અદમોને, admôjê. ના० ખદન, શરીર. Subs. The
body.

યસમન-ચે, yasmana-chê. નિ० વલી ઝ્યાંતું—ચ્યે-
લીને લગતું. Adj. Even silvery or pertaining to
jessamine.

અદમોત, admôt. કિ० અ० કથારે, શામાટે કથાં, કોણ.
Adv. When, why ; where ; who.

આબ-મોર્વારિદ, âb-môrvârîd. ના० પાણીદાર-

શેશનીદાર ઓતી. Subs. A brilliant pearl. Comp. Per. آب + مروارید

ફુલ આઈમે, aimē. ના० ઝાડ, ઝણ Subs. A tree ; a fruit.

હિમે, યસ્મે, hîmê, yasmê. ના० લાકડું, કાથી. Subs. Wood, firewood. ~Comp. Pehl. ھم

ઝાડું આઈમત, aimat. ના० હલનો દાંતો. Subs. A tooth or cog of a plough.

અદમત, અદેમત, admat, adémat. કિ० અ० કેમ ? થું ? કયારે ? કયાં, કોણ ? દર વખતે, હરગીં નહીં. ના० પાદશાહોના પાદશાહ, ચાર ઓનાસરો—તત્વો. વિ० પાકીને, ચોખ્ખું, અસીલ, જતવંધું. Adv. How, what, when, where, who ; every time ; never. Subs. The supreme monarch of an empire ; the four elements. Adj. Pure, holy, noble, of good parentage.

અમેદ, ઉમેદ, admêd, ûmêd. See અમદ admîd.

યદમત, yadmat. કિ० અ० ક્યાંસુધી. Adv. How long.

હેમીન, hêmîn. ના० હુનાલો, ગરભીની રતુ. Subs. The hot season ; summer. Comp. Pehl. ھم, Av. ۱۶۴۷

અમિવારતર અદ્ભીવાર-તર, admîvâr-tar. વિ० વધારે ઉમેદવાર. Adj. More hopeful.

અંગર, શુભર, aîmar, shûmar. ના० ગણની, શુભાર, હીસાખ ; કોડાલી. Subs. Computation, reckoning, account ; an axe, a hatchet. Av. Rt. ۱۶ = Sans. સ્મ = Per. شمار

અદ્વાર } અદેમર, aēmar. ના० એક જાતનું હથીઆર. Subs.
અદ્વાર } A kind of instrument—tool.

અદ્માર અદમર, admar. See અદ્વાર admâr, êmâr.

અદ્વાર અદમર્ગ, admarg. ના० આવાજ, હીસાખ, ખાડી; હીશાખ કરવો, હીશાખ રાખનાર. Subs. Sound, voice, account, remaining; casting accounts; an accountant.

અદ્વારુટી અદે-મરુટી, aē-marûtî. ના० એકવાર પદવાની બંદગી. Subs. Prayer to be recited once. Comp. અદ્વારુટી + અદ્વારુટી = Av. અદ્વારુટી અદ્વારુટી ; Av. Rt. અદ્વારુટી = Sans. Rt. દ્વારુટી = to speak.

અદ્વાર

અદ્વાર અઈર, air. વિ० ઈમાનદાર, પરહેનગાર, કરમાયરદાર, આશી, ભલો, ખાલેસ. ના० નેકરસ્તાઓ; તાબેદારી; દીન, ધર્મ; નેકી, વિદ્યા, ક્રેચવણી, જ્ઞાન. Adj. Faithful, devout, obedient, holy, noble, pure, guileless. Subs. Virtuous ways, obedience, religion; virtue; knowledge, learning. Av. અદ્વાર = Sans. આર્ય ; Av. Rt. અદ્વાર = Sans. Rt. દ્વાર = to be noble—peaceful.

અગર, agar. ના० એક દવાનું નામ છે. કે ને સરેદ ખુશભો-
દાર અને ગાંઠવાલી છે, કે ને ખાધાથી તે જીબ ઉપરનો થર
શાક થાયછે; મુખાન; બેસવાની જગા; કુંઠું; સરદાર.
Subs. The name of a medicinal drug, white,
fragrant and knotty, which being eaten re-
moves all the impurities on the tongue; frank-

incense ; seat, place for sitting ; a white speck in the eye ; a chief.

અજર ajar. ના० જર, ઘેખ, મૂળ. Subs. A root, origin, source.

અદર adar. ના० પગની એરી. Subs. The sole of the foot.

અદેર, અનેર, adêr, ajêr. શબ્દો અ૦ હૃદે, નીચે. વિ૦ ઉત્તરતું, લલકું, નીચું. Prep. Under, beneath. Adj. Inferior, low. Av. જિરાણ = Per. زیر

અભર abar. ના० વાદળું. Subs. A cloud. Av. શાલ = Sans. અભ્ર = Per. ابر

અભર, a-bar. વિ૦ વગર ફલતું, કાયદા વગરતું. Adj. Fruitless, void of profit. Comp. Per. بی بر

આર, âr. વિ૦ ધરાયલું, બરપુર, બરેલું. Adj. Satiated, brimful, filled to excess, full of.

આહર, âhar. See ટ્રેન્ડ âhar.

એર, êr. ના० હોકમ, આજા, દીનતું કરમાંન. Subs. A command, an order ; injunction, religious command.

ખજલ, khajal. વિ૦ શરમીન્દ, શરમાઉ. Adj. Abashed ; shy. Per. خجل

ખીર, khîr. ના० સોનું, ખેર ; આખાડી. Subs. gold ; good ; goodness ; prosperity. Per. خیر

ખીલ, khil. ના० સક, હરોલ, હાર. Subs. A line, row, rank ; file.

હથર, habar. ના० ખુમસ ; મરદની ઈંદ્રી ; ઈસારો ; માલ,

સામાન. Subs. Mist ; *pudendum mulieris* ; hint ; property, furniture.

હિર હિર, hîr. ના० એખાદત ; વખાણ ; આતશ ; ઓરશીદ ; દાનાઈ, ઝુખી ; ભતા, દોલત. Subs. Prayer, praise, fire, the sun ; wisdom, goodness, estate, riches.

હેર હેર, hêr. ના० કેલવણી, વિધા ; સુક્કો નસો Subs. Instruction, learning ; dry impurities.

અરિંદા અરિંદા, aîrâ. ના० ખાક, મીઠી, ધુલ. Subs. Dust, earth.

અરીલા અરીલા, aîlâ. ના० તુરાની લથકરી સરદારતું નામ. Subs. Name of a Turanian general.

આરા અએ-રા, આરા, aê-râ, ârâ. જર્વી એન, તેન. Pron. To him.

અજેરે, ajêrê. શબ્દો અ० નીચે, હેઠે. Prepos. Under, below.

અપ્રા અપ્રા, abrâ. ના० સરવતું ઝાડ ; ગાયણ, જરોદ, રાગ. Subs. The cypress-tree ; singing a song ; a mode of song ; tune.

અા-અએ-લા, â-aê-lâ. કું અ० આએ—તે નહીં, થા નહીં. Adv. Not this—that ; or not.

આલા, âlâ. ના० ડોમ, ટોલો, ઓલાદ, વંશ. Subs. Nation, tribe ; descendants, lineage.

એરા, êrâ. કું અ० શા વાસ્તે ; કેમ ? એટલા માટે Adv. How, why ; for this reason.

અ-બરાહ, a-barâh. વિ० તેજ—ઝલકાઈ—આખ—

વગરતું. Adj. Void of lustre—splendour—brilliancy.

અદેરહક્કે, adêr-hakhê. ના० પાતલીની નીચેની જગા.

Subs. The space under the sole of the foot;

Comp. Av. **અદેરહક્કુણ**.

અબ્રાહામ અખાહીમ, અખાહીમ, abrâhâm, abrâhîm. ના०

એબરાહીમ, યાહુદીઓનાં એક ધર્મ શુદ્ધતું નામ છે. Subs.

The Patriarch Abraham; name of a well-

known Rabbi. Ar. ابراهيم

અભરીહને, a-barîhanê. વિ० નાંશું નહીં. પડિલું,

કપડા પેહેરેલું. Adj. Not naked, covered, clothed.

Contrast Per. برهنه

અએરાક્હ અએરાક્હ, aêrakht. ના० ખુશી બોગવવી. વિ०

નાખાલેશ, જુદું. Subs. Enjoying pleasure: Adj.

Not unsullied—pure ; false.

અએરાક્હત અએ-રાક્હત, આ-રાક્હત, aê-rakht, a-darakht.

અએરાક્હણ વિ० નાખાલેશ, ગડલું ; નારાસ્ત, જુદું ; અરાખ.

અએરાક્હસ Adj. Not unsullied, turbid ; untrue, false, evil.

અએરાક્હટે અએરાક્હટે, aêrakhtê. ભૂ० કુ० હૈરવેલા કાએ-

અએરાક્હણ દાથી આંદું ગાએલું—કરેલું. Past part. Deviated from the established rule—law.

અઈરાક્હન અઈરાક્હન, aîrakhtan. કુ० ખુશી બોગવવી, ખુશી

કરું, નાકરાન થવું. V. To enjoy pleasure, to please ; to be disobedient.

ઓરાક્ષતે } અઈરાપ્તે, airakhtē. ભૂૠ કુૠ બેખસેત કીધેલું, ખોટું
ઓરાક્ષતે } કીધેલું, તરકટ કીધેલું. Past part. Mixed
up, done wrong, forsaken.

અબહમ } અ-ખહમ, a-barham. વિૠ લેખાસ—પોશાક વગરતું,
સરલું } Adj. Having no clothes on.

આડરાખ્ષ આડરાખ્ષા, âdarakhsh. નાૠ સરદી, ગગરાઠ, વીજલી.
Subs. Coldness, thunder, lightning.

અરાશ } અઈરાશ, airâsh. કુૠ આૠ તેને વાસ્તે, તેને લાધે.
Adv. For that reason, in consequence of that.

અગ્રાએશ } અ-ગોરાએશા, a-gérâêsh. નાૠ ખરાખ—કૃષાખ.
Subs. Unseasonable time.

અદરાએશની } અ-દરાએશની, a-darâêshnî. નાૠ આસ્તેથી નહીં
ખોલતાં. Subs. Not whispering.

એરાસુન } એરાસુન, êrâsûn. નાૠ લુચા રેગતું કપક. Subs.
બ્રાઉન્ } Brown-coloured cloth.

અરાસ્તાન } અઈરાસ્તાન, airâstân. નાૠ ખોરાશાન શેહરતું
નામ. Subs. Khorásán.

આરાસ્તે } આરાસ્તે, ârástê. ભૂૠ કુૠ પાક કીધેલું, શીંગારેલું.
Past part. Purified, adorned. Per. سر, آست ;
Av. -ા + રા + -

અગ્રાઇદાર } અ-ગોરાઇદાર, a-gérâidâr. વિૠ નાયુશ, ગમગીની
બરેલું, ઉદાસ. Adj. Displeased, sorrowful, sad.

અબહિમ } અખહિમ, અ-ખહિમ, abrahîm, a-barhîm. વિૠ
કદરપું, ઐડોલ, સુરત વગરતું, ખુખ સુરત નહીં તે, રોશન નહીં.

Adj. Ugly, uncouth, shapeless ; not beautiful, not clear—bright.

અબ્રામ અખામ, abrâm. See **અબ્રાહામ** abrâhâm.

ક્હેર ક્હેર-ક્હેર, khêr-khêr. વિ० આશ્વર્ય પાંચલો, વગર સખખનું, નિરપરાધી. Adj. Astonished, causeless ; innocent.

આઈરાન અઈરાન, aîrân. ના० ખોદાતાલા ; બલી બેઠક ; એક સુલકું નામ છે. કે જે તરફ ઉપર “અમુન” નથી આવેલીછે, કે જે પાદશાહ કરેદુને પોતાના બેઠા એરચને બખશીઓ હતો ; હોશંગ બીન સીઆમકને કહેછે ; ઈરાન દેશ. Subs. God ; a good seat ; name of a country through which the river *Amoon* flows, and which Feridoon gave in inheritance to his son Eraj ; *Hoshang* the son of *Syâmak* ; Persia.

અ-દરાના અ-darâñâ. વિ० હદ—લંખાઈ વગરનું. Adj. Having no limits—length. Contrast Av.

એરાની એરાની, êrâñî. વિ० ગોસસાના આતરને મારનાર, શુસસાને દુર કરનારું, નરમ મીઅજનું, નરમાશવાલું. Adj. Destroying the flames of anger ; removing the wrath ; having a mild temper ; of a gentle disposition.

એરાનીગાન અઈરાનીઆન, અઈરાનીગાન, aîrâniân, aîrâñî-gân. ના० ઈરાની લોકો, બલી દીનવાલાઓ, Subs. The Persians ; followers of the good religion. Comp. Per. ایرانیاں

એરાનીગાન એરાનીગાન, êrâñîgân, plural of **એરાની** êrâñî, which see.

અર્દ્ધાસ્તક } આઈરાન-વેજ, aîrân-vêzh. ના० બલાઓનું ભીજ,
અર્દ્ધાસ્તક } એરીઅનદોકોની અસલ જગા, ઈરાનને લગતું મૂલ ;
વેહદાતી નહી ઉપર ચાલેલું ઈરાનવેજ. Subs. The seed
of the noble ; the original seat of the Arians ;
the Iranian source ; *Irân Vej*, situated on the
river *Veh Dâti*. Comp. Av. કૃષ્ણાંતાં દુઃખાંતાં =
Sans. આર્થ્ય=good, noble ; + કૃષ્ણાંતાં = Sans. બીજાં =
seed.

અર્દ્ધાસ્તક અ-ગેરાનીદાર, a-gérânîdâr. નહી ખુલ્લેરગ કર-
નાર, મોહોટાઈ નહી આપનાર, બારી નહી કરનાર. Adj.
Not exalting—giving greatness ; not making
heavy.

અર્દ્ધાસ્તક અ-દરાનીદાર, a-darânîdâr. વિ० નહી પોકારતાં—
ખોલતાં. Adj. Not bawling out, not speaking.

અર્દ્ધાસ્તક અ-ઈરાન, a-îrân. ના० નાખુશ થજેલાઓ, અસંતોષી
લોકો. Subs. Those that are displeased ; dis-
contented people.

અર્દ્ધાસ્તક } અખલાન, આખાન, ablân, âbrân, ના० ખાગ, વાડી.
અર્દ્ધાસ્તક } Subs. A garden, an orchard.

અર્દ્ધાસ્તક અઈરાન-ગદમન, aîrân-gadman. ના० ઈરાનની
ખોરેહ, બલી દીનનો આખ—ગદકાઠ. Subs. The Iranian
lustre ; the brilliancy—splendour of the good
religion. Comp. Av. કૃષ્ણાંતાં દુઃખાંતાં

અર્દ્ધાસ્તક અઈરાન-મન્દુમાન, aîrân-mandûmân. ના०
ઈરાનને લગતી વીજે—વરતુઓ. Subs. Things per-
taining to Persia.

અર્દ્ધાસ્તક અઈરાન-મરડુમાન, aîrân-mardûmân. ના०

બલા લોકો. ઈરાન શેહરનાં લોકો. Subs. The inhabitants of Persia. Comp. Per. مَرْدٌ مَّا نِ اِيْرَانْ سُوْلَوْلَوْ અઈરાનગાન, aîrângân. નાં ઈરાનીઓ. Subs. The Persians.

અભરામનંદ અખર-ઓમનંદ, abar-ômand. વિંઠ વાદલાં વાખું, વાદલથી બરેખું. Adj. Full of clouds, overcast with clouds.

અલાવલ અઈલાવલ, aîlâval. નાં એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

આરાફ અઈરાફ, aîrâf. નાં હુમેશ્તગાન બેહેશ્ત. "એરાફ" એક પુરુષનું નામ છે, કે જે અરદા વીરાફનો બાપ થાય છે. Subs. Purgatory; name of the father of Ardâi Virâf. Comp. Per. اعراف

અબરાજાગી અ-બરાજાગી, a-barâzîâgî. વિંઠ કરેણ—મફકર—ઠગાઈ વગરનું; શીંગાર વિનાનું. Adj. Guileless; free from deceit; unadorned.

એરાચે એરા-ચે, êrâ-chê. કુંઠ અંદેચે. Subs. Because.

અલાડ અઈરાધત, aîrakht. વિંઠ ખુશ, મોળખું. Adj. Pleased, jolly.

અલાડ અઈરાદ, aîrad. નાં ભીલસ, વેંત; અગીઆર આંગળનું માપ જે એક ભીલસ ને બે આંગળનું ગણાયછે. Subs. A span; a measure of eleven inches.

અદારાખત, અ-ઈરાખત, âdarakht, a-îrakht. વિંઠ જરૂર, નાખાલેશ, ગડખું, કપટી, હેશ ભાવી. Adj. False, insincere, not unsullied, turbid; spiteful, malicious.

દર્દ આદરદીદ, *âdardidé*. વિના ઈજ—નુકશાન પોહચા-
નાં. Adj. Doing harm—injury, pernicious.

આરાદ, એરખ્ત, હ્રાદ, હ્રાક્હત. નાં અસેશ, સખા-
વત; લથકર, ખુશી. વિં ખાલેસ, સ્વર્ઘ. Subs.

A gift, generosity ; an army ; joy, pleasure.
Adj. Pure, unsullied, clear.

એરાદ, *érâd*. See એરાદ, એરાદ, *árâd*, *érakht*.

સુધી હેરાત, hérât. સં० વિ० હેરાતી, ૮૦). નાર્દ હેરાત નામનું
શેહર. Numer. Adj. Eighty, 80. Subs. Herat.

બેહેરામ અર્થરાદ-બેહેરામ, *aírâd-bêhêrâm*. નાં બેહેરામનો છોકરો એરાદ, એક માણસનું નામ છે. Subs. *Erâd*, (son of Beheram); name of a man.

॥ରୂପୀଙ୍କମ୍ ଏଇଖିଦନ, érakhtidan. କିମ୍ ଲେଖି ନାହିଁ, ଅ-
ରକ୍ଷିନିବାକୁ କରିବି. V. To mix up ; to make filthy.

અ-દરખ્તે, a-darakhtē. વિ. નહીં કેલવાયથું—શીખયથું.
Adj. Not educated—learned.

॥૧૪॥ એરાક્તન, érakhtan. કિં મેલવું, ચરકીનવાનું
કરવું, નાપાક કરવું, થવું; જીદું કરવું. V. To mix up,
to make filthy—impure; to become impure ; to
falsify.

અભરાતું અ-બરાતું, a-barâtrut. વિના અનીતી વગરાતું, બેચુનાઈ. Adj. Not immoral; innocent.

ગુરમ અ-ગરમ, a-garam. વિ. નહીં ગરમ—હુંતું, હંકુ. Adj.
Not warm—hot; cold. Contrast Av. **ખેણ**,
Pehl. **م**, Per. **گرم**.

અર્દ્ધરામુન, aîrâmûn. ના० ‘અર્દ્ધર્થેમા-ઈશ્યો’ ના-
મની ખંદગી. Subs. The prayer called *Airyémá-
ishyo*.

અર્દ્ધ અર્દરમે, aîrâmê. વિ० નકામું, રીમન, નાપાક. Adj.
Useless, polluted, impure.

અર્દ્ધ અગ્રારશ, agrârash. ના० એક જતની પ્રવાહી ચીજ.
Subs. A kind of liquid.

અર્ડલસ્લી અ-ગરારી, અ-ગરારેહ, a-garârî, a-garârêh. ના०
અખંડ કપડું, તાકો. Subs. A whole piece of cloth.

આદર-ખોર્ડાદ, âdar-khôrdâd. ના० આતશો ભ-
ધેનાં એક મોટા કેબળાનાં આતશનું નામ છે ; એ આતશનું
કામ એ છેકે, જ્યારે મનુષ્ય ઉપર કાંઈ કાજ, આકૃત યા હુખ
આવી પડેછે ત્યારે તેને સંતોષ તથા ધીરજ રહેછે તે, એ
આતશની મેહેરબાંનીથી છે ; એ આતશ આકૃત તથા હુખને
ટાલનાર છે અને બીજ નેક ધંધાદારીઓનો મદદગાર છે. માણ-
સોની સારી હીલચાલ તથા સારી રીતભાતનો જે ઝરો વેહતોછે
તે એ “હુર્વતાત” આતશની ખુખીથી છે. એ “આદરખુરદાદ”
આતશને પાહદશાહ ગુસ્તાર્પે પાહદશાહી ઉપર આવ્યા પઢી
કેબળા તરીકે તર્ફની નશીન કર્યો હતો. એ આતશને “કાનગાહ”
અથવા “કાંગડા” અથવા “ખાર્જમ” નામનો પાહાડ, જે
કાખુસ્તાનની હદમાં આવેલોછે. તે ઉપર તર્ફની નશીન કર્યો હતો ;
એ આતશ દસ્તુરોની દાનેશ ઉપર મવક્કલ થયેલોછે. એ
આતશમાં ખુખી એ છેકે, જે એના ઉપર પાણી પડેતો તે ખુઅ-
તો નથી પણ જેમ સાધારણ આતશમાં ધી અથવા તેલ પડવાથી
બડકું ઉઠેછે, તેમ એ આતશ ઉપર પાણી પડવાથી તે વધારે
રોશની પડેછે. Subs. *Ader-khordâd*—the name
of one of the sacred fires held in high reverence,

owing to its reputed efficacy to bring consolation to and inspire patience in a man involved in difficulty or overwhelmed with heavenly calamity. When sincerely adored, it is supposed to avert afflictions and troubles on men, and render great help to honest tradesmen. It is through the benevolent efficacy of this (*haurvatât*) fire that the deeds of men are directed towards goodness. It was consecrated and enthroned on a high altar by King Gushtasp on the *Kângâh* mountain, otherwise called *Kângdâ* or *Khvâruzm*, situated on the confines of Cabul. This fire presides over the intelligence of Dustoors. Its peculiar characteristic is said to be its inextinguishable property by water, which, if poured, only serves to make it burn brighter, as is the case with ordinary fire when clarified butter or oil is poured over it. Comp. Pâz. سوچنوس ; Av.

સુચનો + કૃત્તિવિષાય

એલાર્માર્ડ, elârmard. નાં એક ભાષાસનું નામ છે.
Subs. Name of a man.

એરાજ એઈરગ, âîrag. નાં આદમી, ભાષાસ, શાખસ. Subs.
Man ; an individual, a person.

એરાજ એઈરજ, aîraj. નાં એરાજ નામનો પ્રાચીન હરાંનનો
પાદશાહ જે કરેદુનનો સજીથી નાહનો છોકરો થાય છે. Subs.
Eraj (one of the kings of ancient Persia), the

youngest son of King Feridoon. Comp. Av.

میرج، Per.

અ-દર્દ, a-dard. વિં દુઃખ વગરતું, તંદરોસ્ત. Adj.

Free from illness—sickness; healthy. Per.

بیو د ود

અ-ડેરગ, a-dêrag. વિ. લાંબું નહીં તે, ટુકુ. Adj. Not long; short.

એરી એરી, éri. See એરા, aîrag.

એવું અઈરગ, એરોગ, aîrag, êrôg. વિં ગંધાતું, વાસ મારતું.

Adj. Stinking; emitting an offensive smell.

See *airakht*. Comp. Av. 𐎠𐎼𐎻𐎫𐎺

ਅਈਰੀ, ਅਈਰੀਆ, airī, airīā. ਨਾਂ ਆਇਸੀ ਜਤ,

આદમી; તાંબેટારી, નમન્તાઈ, ઈભાનટારી, વિશ્વાસુપણું,

ભલાઈ, દીનદારી, વિ.૦ ઈરાંની, અંતઃકરણથી બંદગી કરતો ;
ભલી દીનવં. Subs. The human race ; man ;

obedience; submissiveness; fidelity; trustworthiness; meekness; the gentle art

worthiness; goodness; gentleness; devoutness; piety. Adj. Iranian, of good religion;

praying (to God) heartily.

અદરી, adarî. શબ્દો એવો નીચે, હુઠે : નાં નીયાસ.

Prep. Under, beneath. Subs. Lowness, declivity. Av. *નીચું*

અખશ abrash નાં પંચરેણી ધોદો વિન પંચરેણી.

રંગન તીપકીવાળું. Subs. A piebald horse. Adj.

Dapple, marked with coloured spots. Per.

أ برش

અરી એરી, éri. ના० જાંધાઓ, અવયવો; આદમીઓ, બલ-
અરી મનસાઈ. Subs. Limbs, members of the
body ; humanity ; gentleness.

અરીઆ એરીઆ, ériâ. ના० મરદની શરમગાહ. Subs.
Pudendum viri.

ખિરી ખિરી, khîrî. ના० જંખુરો રેગ ; ઘેરની હદ ; અંદરના
ઓરડા. Subs. Purple colour ; the boundaries
of a house ; the inner apartments. Per. خیری

અરીગાન અરીગાન, aîrigân. ના० કરમાન ખરદારો, નોકરો,
ચાકરો, દીનદારો, આદમીઓ, તાબેદારો. Subs. Those
that obey commands (lit.) ; servants ; menials.

અભીહામ એથીહામ, êbrihâm. ઈબ્રાહિમ પેગમખર. Subs.
The prophet Abraham. Per. ابرہیم

અભીહામે-તર્સાયાન એથીહામે-તર્સાયાન, êbrihâmê-tarsâ-
yân. ના० ખીસ્તીઓનો પેગમખર. Subs. The prophet
of the Christians.

અભી-સોરખ ખિરી-સોરખ, khîrî-sôrakh. ના० જંખુરતથા
રાતા રેગની મેલવણી. Subs. A mixture of purple
and red.

અરી-દાસ્તન અરી-દાસ્તન, aîr-dâstan. ક્રિ. આહેશ—ઇરછા
રાખવી, હોકમને તાબે થતું, ઈમાનદાર રેહેતું. V. To wish,
to desire ; to comply with the commands—
orders ; to be faithful.

અરીસ્તન અરીસ્તન, aîristan. ક્રિ. ઝુશી—ઝુશ થતું, તાબે-
દાર થતું, દીનદાર થતું. V. To be pleased—satis-
fied ; to be obedient ; to become religious.

એરજાની એરજાની, érjâni. વિ૦ એરયને ધગતું. Adj. Pertaining to Eraj (the youngest son of King Feridoon).

અઈર્ગાની અઈર્ગાની, aîrgânî. ના૦ તાબેદારી, જેવા, આધીનતા. Subs. Obedience, service, humbleness.

એરશની એરશની, érashnî. ના૦ આરાસ્તગી, શીંગાર, તાબેદારી. Subs. Decoration, ornament, obedience.

એરીઆની એરીઆની, ériâni. વિ૦ ખદનવાલું, હાદમંદ. Adj. Bodily, corporeal.

અભારશને અ-ભરશને, a-barashnê. પૃથક૦ ના૦ નહીં લઈ જતું. Abst. Subs. Not carrying.

એરીઆન એરીઆન, ériâñ. ના૦ ખદનનાં સાંધાઓ—બાગો. Subs. Limbs—members of the body.

અભારશને એરશને, હેર્ગાન, érashnê, hêrgân. ના૦ અગાર, ચરકીન, છેડ. Subs. That which is discharged from the animal body after digestion; filthy matter excreted and ejected by a bird.

અલશને હેલશને, hêlashnê. ના૦ છોડતું, સુક્કદિટતું, ક્રેક્કદિટતું. Subs. Leaving off, forsaking; throwing away.

Comp. Pâz. એરિઅન-વેજ, érian-vêzh, Per. هلش

એરિઅન-વેજ એરીઆન-વેજ, érian-vêzh. See એરિઅન-વેજ arin-vêzh.

ખિરિ-જર્ડ ખિરી-જર્ડ, khîrî-zard. ના૦ પીલો—અંધુરો રંગ. Subs. Yellow, purple.

આદરભાદ આદરભાદ, âdarbâd. ના૦ એક નાભીયા દસુરતું નામ છે કે કે ને હોરમજદ ભીન શાપુરનાં વખતમાં થઈ ગયોછે, નેણે કેટલીએક કેતાબો બનાવીછે, તેમાં “મીનો એરદ”

તथा નર્સિહતનાસુંખી ખનાવેલું છે. Subs. The name of a well-known Dustoor who flourished during the reign of Hormazd bin Shapoor. He wrote several religious works, among which were the *Mino-Khered* and the *Pand-Nâmeh*. Comp.

Av. એરેખત, Per. ابراد

એકલુદ એરેખત, érékht. ૧૦ નાપાક, નજસ, ગદહું, ખરાખ.

Adj. Impure, filthy, turbid, dirty. .

આર્દ્રાદગર આર્દ્રાદગર, adarbâdgâr. ના૦ ઓદાતાલાતું એક નામ છે. કે જે સાહેબ વીજલીના આતશને પેદા કરનારો છે. Subs. One of the names of God—the Creator of the fire *Vâzishta* (*i.e.* the fire of lightning).

Comp. Pâz. سوئلرسو

એકલુદ એરેખતન, érékhtan. ફ્રું પ્રકારું, નાપાક—નજસ થતું. V. To lay hold of; to be impure—filthy.

અર્દ્રા અઈરી, aîrî. ના૦ ઈરાન, કુરમાન ખરદાર, ધરમ ઉપર ચુસત. Subs. Persia. Adj. Persian; yielding compliance with commands—orders; devoted to the practice of religion. Comp.

Av. આર્ય, Sans. આર્ય.

ગરેસ } આ-ગરેસ, a-garês. ૧૦ ગાંડ વગરતું. Adj. Free
ગરેસ } from knots. Contrast Per. گرے

દો-ગરેહ, dô-garêh. ના૦ એ ગાંડ. Subs. Two knots. Per. گرے

એરેશ, એરેશ, érésh. ના૦ અટકો, જખમ, ધાહ. Subs. A stroke, a wound or hurt ; a cut.

આઈરીગાન, aîrigân. ના० ખુશાલીઓ ; નોકરો, ચા-
કરો, દીનદારો, કરમાખરદારો. Subs. Delights,
pleasures ; servants, menials ; religious
men, those that obey commands—orders.

આઈરેષ્ટ, aîrêkht. વિ० ખાલેશ, સ્વર્ણ, પાકીનેહ;
મોજેને. Adj. Guileless, pure, holy.

આઈરીશ્તે, a-îrishtê. વિ० નહી અર્કેખું, દુઃખ નહી
પામેખું, સુખી, સાખેત, બાગે નહી તેખું, તોહોમત નહી સુકાએખું,
નાખી દીધેખું. Adj. Not oozed out ; not suffered
pain ; happy, infrangible, unaccused ; thrown
away—off.

આગારીસ્ટે-કરીનશ્ન, a-garîstê-karînashna.
વિ० હોનરીને તુકસાન નહી કરનાર, પાયન ઠંડીને ખરાખ
નહી કરનાર. Adj. Not doing harm to the
stomach ; uninjurious to the organs of digestion.

આસ્તાશ્ને, aîr-sazashnê. ના० તાખેદારીથી
આલખું. Subs. Behaving one's-self with due
submission.

આરસ્તાન, aîrastân. વિ० જેખ—શીંગાર આપ-
નાર—કરનાર. Adj. Giving grace—elegance ;
beautifying.

આદર્ગેર, âdargêr. ના० ખોદાતાખાના નામો મધેનું એક
નામ છે. Subs. One of the names of God. Comp.
Pâz. સુલા

આભરીન, a-barîn. વિ० ખદ્યખત, બેનશીખ, ઉખાડું
નહી, છુખું, ટકિખું, ખુલંદ નહી તે ; નાવોકુ, બેખખર ;

કવાતનું. Adj. Unlucky, unfortunate ; not open —visible ; concealed, covered ; not exalted ; unacquainted, ignorant, untimely.

અભરિનિહા a-barînîhâ. કું અઠ ખુલંદીથી નહીં.
Adv. Not loftily—in a high place.

અબ્રિન અખ્રીન, abrîn. વિઠ કમ, ઓછું. નાઠ ખોદાતાખાના નામો
મધેનું એક નામ છે. Adj. Less. Subs. One of the
names of God.

અબલિન અ-ખતીન, a-balîn. વિઠ સભ્યી ખુલંદ નહીં તે. Adj.
Not highest—loftiest.

અઈરી-અવર, aîrî-avar. નાઠ દરજો, મરતથો.
ઓધો. Subs. Dignity, rank, station.

હેર્બુદ } હેર્બુદ, hérbûd. નાઠ આતશ કદેહને સંભાળનાર ;
એર્યાદ } આતશનો પુંજરો. Subs. A guardian of a
fire-temple ; a fire-worshipper.

અઈક અઈરીક, aîrîk. વિઠ બતો, નેક, કરમાનખરદાર. Adj.
Noble, good, virtuous, obedient, submissive
to authority. Comp. Av. એર્યાદ

એરેજ એરેજ, êrêj. See એરાજ.

એરાજ અઈર-યજાન, aîr-yazân. નાઠ દીનના કરમાન પર-
માણે આરાધના ઈજરે કરનાર. Subs. Reciter of
Yaqna or adorer in obedience to the ordinance
of the religion.

એડ્રે અદેર-એવાન, adêr-évân. નાઠ નીચલો—નીચો મેહેલ.
Subs. The lower palace.

એરજવાન, êrajvân. નાઠ તાબેદારી રાખનારા—ક-

રનારા. Subs. Those that are obedient—submissive to (authority).

આખીજન, આખીજગાન, *âbrîzân*, *âbrîzgân*.
 ના० તીર મહીનાના તીરરોજના જશનને કહેછે ;
 એમ કેહવાનું કારણ એક, એક જુલેરગ પાહાડશાહનાં વખતમાં
 ધણાએક વરસસુધી વરસાદ તનાઈ ગયો, તેથી એ દહાડાઓમાં
 હોકમાં તથા જુલેરગો અને ખાસ વ આમ એક જગામાં એકઠા
 થઈ બંદગી તથા દોવા કીધી, તેન વખતે વરસાદ વરસીઓ ;
 એન જખખથી આદમીઓએ જુશી બોગવી તેથી તે દહાડેથી
 એ નામ સુકરર થયું છે. Subs. *Abriján* is the name
 of the festival celebrated on the 13th day of
Tir Mâh (the 4th Zoroastrian month). It
 owes its origin to a great famine, which, for
 want of rain, occurred during the sovereignty
 of a certain king for several years; when at
 last, on the above-mentioned day, while the
 people, from the highest to the lowest, offered
 their prayers to Ahuramazda, rain suddenly fell
 and gladdened their hearts. In commemora-
 tion of this auspicious event a great feast was
 celebrated, which has since been known by
 the name of *Abriján*. Comp. Per. *ابریجان*

અરેચે, *aîrêchê*. ના० એરચ. વિ० ફરમાયરદાર,
 તાખેદાર. Subs. Erach (the youngest son of King
 Feridoon). Adj. Obedient, submissive.

અગેરેક્ટે, *a-gêrêftê*. બૂ० કૂ० નહીં પકડેલું. ના०
 એક શુનાહનું નામ. Past partic. Not grasped—

caught hold of. Subs. Name of a crime.
Comp. Av. *اَبُرِيدَة*

اَبُرِيدَة مُرْكَبٌ اَبُرِيدَة, a-bûrîdê. ۷۰ نہیں کپےلیں. Adj. Not cut. Comp. Per. *نَا بِرِيدَة*

اَبَرِيَتَه مُرْكَبٌ اَبَرِيَتَه, âbêrêtê. ۹۰ موبےدنा اےک پنچتھی نام.
Subs. Name of one of the orders of the sacerdotal tribe. Comp. Av. *اَبَرِيَتَه*, Pehl. *مُرْكَبٌ*

اَهَلِيَّدَه مُرْكَبٌ هَلِيَّدَه, hêlidan. ۴۰ نیچے سوکلیں, ڈیکی دے لیں, سوکلی دے لیں, نانپی دے لیں. V. To leave off, to forsake, to cast away. Comp. Per. *هَلِيدَه*, *هَلِيدَن*

اَبَرِيَدِيَّه مُرْكَبٌ اَبَرِيَدِيَّه, a-barîdgîhâ. ۴۰ ۹۰ ڈوک پند
کےچان نہیں; ڈھونک. Adv. Not wholesale, in retail.

اَغَرِيَم مُرْكَبٌ اَغَرِيَم, a-garêm. ۷۰ پے چدا ر نہیں, گوشہ وگار تھیں.
Adj. Not twisted, not intricate.

اَدَرِيَم مُرْكَبٌ اَدَرِيَم, a-darêm. ۷۰ تیپکی—دای وگار تھیں. Adj.
Free from specks—blots.

اَئِرَامِن مُرْكَبٌ اَئِرَامِن, aêrêmân. See *اَئِرَامِن* aîrâmûn.

اَئِرِیم-اَسِیم مُرْكَبٌ اَئِرِیم-اَسِیم, aîrîm-asîm. See *اَئِرِیم-اَسِیم* aîrâmûn.

اَغْرِیَرَس مُرْكَبٌ اَغْرِیَرَس, agrêras. ۹۰ اےک پرہنگا ر تھیں نام چیز،
کے جے پاہادشاہ ایک راسی آخونو باری خا یا چیز. Subs.
The name of a virtuous person who was a brother to Afrasiab. Av. *اَغْرِیَرَس*

سِرَاجِالْمَن مُرْكَبٌ سِرَاجِالْمَن, sê-ragalman. ۷۰ نرخ پانی—پانی پانی.
Adj. Having three legs.

સ્વરૂપ

સ્વરૂપ અઈરી, aîrî. ના० કુરમાન, આજા, હોકમનાસું. Subs. Order, command, decree.

સ્વરૂપ અદરે, adaré. See સ્વરૂપ, adér, ajér.

સ્વરૂપ આદ્રો, âdrô. ના० જોદાતાલાનું એક નામ છે, કે જે વગર કોઈ બીજે યારી—મદદ કરનારો નથી, અને જેથી જુઠો માર્ગ અહેર નથી. Subs. One of the attributes of God ; God, save whom there is no other saviour, and to whom the path of falsehood is unknown. Comp. Pâz. سواد

સ્વરૂપ ખીરુ, khîrû. ના० જખમ કરનાર, જખમ, ધારુ. Subs. One that inflicts a wound ; a wound or hurt.

સ્વરૂપ અદરે-હખે, adarê-hakhê. See સ્વરૂપ, adér-hakhê.

સ્વરૂપ અ-દરુગી, a-darûgî. ના० ભાવ, સરચાઈ. Subs. Abst. Truth. Contrast Pehl. دار

સ્વરૂપ અનર્વાએ, andaryâê. ના० હવા. Subs. Air ; the region of the air. Comp. Pâz. سر

સ્વરૂપ અઈર્વેઈ, âîrvêî. See સ્વરૂપ aîrvêî.

સ્વરૂપ અઈર્વેગી, aîrvêgî. See aîrvêî.

સ્વરૂપ અઈર્નાક, aîrnâk. વિ० જીવાન. Adj. Young.

સ્વરૂપ એરનાક, érnâk. ના० શાલ, ઉનતું કપડું. Subs. A shawl ; a woollen cloth.

સ્વરૂપ અઈર્વાર, aîrvâr. ના० બામદાદ, પરોટચું. Subs. Dawn, daybreak.

અર્વાદ } અએર્વાર, આઈર્વાર, aêrvârê, aîrvâr. નાૠ બેહુ
અર્વાદ } કાન, ડાખું ચાવણીઓ—જડખું. Subs. Both the
ears ; the left jaw.

અર્વાદ આઈરંગ, aîrang. નાૠ યટકો મારનાર, દંખ દેનાર, દુઃખ
દેનાર. Subs. One that stings—bites—gives pain.
અર્વાદ અએરોગ, aérôg. વિ૦ ગંધાતું, વાસ મારતું, રોગીછ,
દુઃખ બરેખું. નાૠ નાખુસી, દલગીરી. Adj. Stinking ;
emitting an offensive smell ; sickly ; painful.
Subs. Displeasure, sorrow.

અર્વાદ આઈરંગ, aîrang. વિ૦ ઉંકું, નીચું. Adj. Deep, low.
અર્વાદ અ-ગરોખ, a-garôb. વિ૦ આનેજ નહીં. Adj.
Not weak—helpless.

અર્વાદ અડ્રંગ, adrang. નાૠ રંજ, દુઃખ. Subs. Pain ;
trouble, affliction.

અર્વાદ એરોગ, êrôg. નાૠ ગાર, ઝોહ, ઉડાણ. Subs. A
deep hole—pit, a cavern, depth, bottom.

અર્વાદ હેલ્વી, hêlvî. નાૠ ખતમ—પૂરું કરતું ; ખંડ પડતું.
Subs. Finishing, completing ; ceasing.

અર્વાદ અ-ગરોશ્તન, a-garôshthan. કિ૦ શુનાહથી નહીં
છુટ્ટું. V. Not to be free from sin.

અર્વાદ અ-ગરોશ્તે, a-garôshthê. ભૂૠ કૂૠ શુનાહથી નહીં
છુટ્ટું, શુનાહની મારી નહીં મળ્ણું. Past part. Not
freed from sin ; not absolved from crime.

અર્વાદ અ-ગરોશ, a-garôêsh. વિ૦ ના પસંદ, પસંદ નહીં
કરવા જેગ. નાૠ ભાવી ના પસંદગી, નાખુશી. Adj. Dis-
agreeable ; not such as may be received with

pleasure. Abs. Subs. Disagreeableness ; displeasure.

અ-ગરોગી અ-ગરોગી, a-garōgi. See ગરોગી a-garōgīsh.

અ-ડરોગી અ-ડરોગી, a-darōgi. નાં જુઠાઈ—ઠગાઈ વગરતું ; સાચું, ખરું, વાજખી. બાળો નાં સરચાઈ. Adj. Free from deceit—fraud ; true, just ; genuine. Abs. Subs. Truth.

અ-ડરુગી આદરુગી, âdarugī. નાં જુઠાઈ, ઠગાઈ. Subs. Falsehood, deceit. Comp. Av. ડરુગી + -

અ-એરોગી એરોગી, êrōgī. નાં ખુશી, ખોરરમી; તંદરોસ્તી. Subs. Pleasure, cheerfulness, pleasantness ; health. Comp. Sans. આરોગ્ય.

અ-એરોગિહા, aérôgîhâ. કું અં બદખોઈથી. Adv. With an offensive smell.

અ-દરવંદિહાદ, a-darvandîhâd. કું આશીં દરવંદી—જુઠાઈ—ઠગાઈ—દગા વગરતું હોએ. V. bened. May it be free from deceit—treachery or the influence of the devil.

અ-દરુદિહાદ, a-darûdîhâd. કું આશીં દું વગરતું હોએ, બદ્ધવાવાલું—લીઆનત બરેલું થોએ. V. benedic. May (it) be unblessed ; may (it) be cursed—execrated. Contrast Per. એવું

અ-એરોગિહાદ, aérôgîhâd. નાં ઈઝ—દુઃખ—કષ્ટ બોગવનારા. Subs. Those that suffer torment—trouble—bodily exertion.

અ-એર્વેઈ, aêrvéi. નાં તાખેદારી, દીનદારી, કરમાયર-

દારી. Subs. Obedience, religiousness; submissiveness to authority.

અરોગ્ય અએરોગી, aérôgî. See એરોગી erôgî.

અરોગ્ય એરોગી, erôgî. ના० ઈજ—પીડા બોગવળી. Subs. Suffering pain.

આદ્રોગ્ય આદ્રોગી, âdrôgî. વિ० જુદું. Adj. False, untrue.

Comp. Av. **روغ** + -, Per. **روغی**

અઈરોગ્ય અઈરોગી, aîrogî. See એરોગી aérôgî.

અઈરોઈગ્ય અઈરોઈગી, aîrôîgî. ના० ભાવી ગંધીલાપણું, ખદખોઈ. Subs. Abst. Filthiness ; stink ; bad smell.

Comp. Per. **اغنے**

અ-ગરોઝને અ-ગરોઝને, a-garôêshnê. વિ० કાળજ વગરતું, અનમતું. Adj. Feeling no solicitude, disregarded.

અરવદાસ્તાન અઈરવદસ્તાન, aîrvadastân. ના० શીખવાની જગા, નિશાલ, મદરેસા. Subs. A place of education, a school ; an academy or college. Comp. Pehl.

અરવદાસ્તાન

અઈરોગીતર } અઈરોગીતર, અએરોગીતર, aîrôgîtar, aérôgîtar. વિ० વધારે જુદું—હલાયદું ; વધારે કરમાયેતું, વધારે વાસી—નાખુશ. Adj. More unconnected—separate ; more decayed—stale ; more displeased.

અઈરોગીનદ અઈરોગીનદ, અએરોગીનદ, aîrôgînad, aérôgînad. કુ० નાખુશ કરે ; જુદું કરે ; વાસી કરે. V. May displease, may separate ; may make stale.

અગરોભીનીદન અ-ગરોભીનીદન, a-garôbhînîdan. ક્રિ. ધરી—

પડકી નહીં રેહતું ; છુદું થવું. V. Not to seize—lay hold of, to be separate.

અરોગી અઈરોગી, aîrôgî. વિ. વાસ ભારતું, ગંધીખું. Adj. Stinking, filthy. Comp. Pehl. એરોગ.

અરોગિદન અઈરોગિદન, aîrôgîdan. ક્રિ. નાખુશ કરતું, જુદું કરતું ; વાસી કરતું. V. To displease, to separate, to make stale.

અરોગ અએ-રોગ, aê-rôg. વિ. રોગ—દરદનિનાતું, પાક, તંદરોસ્ત. Adj. Free from disease—ailment ; pure, healthy. Comp. Sans. આરોગ્ય.

અરોગું અગરોભ, agarôb. વિ. તાબેદાર. Adj. Obedient; being under the authority of.

અરોબ સરોબ, sarôb. ના. સુખન, શબ્દ, ઉચ્ચાર, વાચા. Subs. A word, sound ; articulate utterance. Comp. Pehl. એરોબ.

અરોબાન અ-ગરોભી, a-garôbî. ભાવ. ના. છુટાપણું. Abst. Subs. Liberty.

અરોઈદન અ-ગરોઈદન, a-garôîdan. ક્રિ. ઈમાન નહીં રાખતું ; નહીં જાણતું, પાછું નહીં કેરવતું. V. Not to keep faith in ; not to know ; not to turn back. Contrast Per. ક્રાનીદન

અરોદરોશ ખેરોદરોશ, khêrôdarôsh. ના. ભયંકર હथિયાર. Subs. A dreadful weapon. Comp. Av. એરોદરોશ

અરુન અઈરુન, aîrûn. ક્રિ. અ. એરવેશો—રીતે ; ધાને. ના.

ઈરાનદેશ. Adv. In this manner; that is. Subs. Persia.

અડુન આડુન, આડુન, adrûn, ádrûn. શબ્દો એવો અંદર, પયમાં. Prep. In, among, between. Comp. Pehl. ՚, Av. ՚

ગરવંદ આ-ગરવંદ, a-garvand. વિં ખાહેશ—ઈચ્છાવાતું નહીં. Adj. Not desirous—wishing for.

સુર્વાદ અખરવંદ, abarvand. નાં ખોદાતાલાતું એક નામ છે ; કોઈભી ચીજ જેમાં ભલેલી નહીં તેવી ખાહેશ, સ્વચ્છ. Subs. One of the names of God ; something not mixed or compounded. Adj. Pure, guileless, unmixed. Comp. Paz. ՚

અદરુની આ-દરુની, a-darûnî. વિં અધ્યયમ નહીં તે ; અંદરનું નહીં. Adj. Not in the middle ; not internal. Contrast Per. અન્દરોણી, દરોણી

ગરવંદિ આ-ગરવંદી, a-garvandî. નાં ખાહેશ વગરતું. Subs. Want of desire.

દરવંદિ આ-દરવંદી, a-darvandî. વિં ઠગાઈ—પુછાઈ—વગરતું, દીનદારી. Adj. Freedom from deceit—fraud ; religiousness, faithfulness. Contrast Paz. ՚

અગરુન અગરુન, અગુન, agarûn, agrûn. નાં કોઈ કોઈ વખતે કરતું તે. Subs. Doing a thing occasionally.

અદરુનતન આ-દરુનતન, a-darûnatan. કિં નહીં ખાતું. V. Not to eat.

અઈરુનતન અઈરુનતન, અખુનતન, aîrûnatan, abrûnañan. કિં

મરણ પાંભતું, આએ દુનીયાંથી ગુજરી જતું. V. To die, to depart this life.

અર્દો અ-ઈરોગ, અએરોગ, a-îrôg, aérôg. ના० નાખરી, જુઠાઈ. Subs. Displeasure, separation.

અર્દુઃમ અઈરોગ, અએરોગ, aîrôg, aérôg. નિ० નજીમ, ગંધાતું રોગીષ, બદખોવાતું. Adj. Filthy, stinking, sickly, emitting an offensive smell. Comp. Pehl. અર્ડ, Av. ધ્રુમાણી, Per. اَرْغَنْد

અર્દુજ અ-દર્જ, a-darûj. નિ० તુકસાન—ઠગાઈ નહીં કરનાર, જુદું નહીં બોલનાર. Adj. Not doing any harm, not practising deceit, not telling a lie. Contrast Av. ધ્રુ, Sans. તુલ, Per. جُرُوج

અર્દુશ અજુચ, abrûch. ના० સકેદ કંદ. Subs. White yam.

અર્દુશ અખુચ, ablûch. ના० સકેદ ખાણ ; મિસરી. Subs. White sugar; sugar-candy. Comp. Per. أبلوچ

અર્દુજિ અ-દર્જા, a-darûjî. ના० જુઠાઈ—લબારી વિનાતું તે; સચ્ચાઈ. Subs. Purity from falsehood—untruth; truthfulness.

અર્દુજશ્ન અ-દર્જશન, a-darûjashna. ના० બાવી સાચું બો-લાણ—વાણી. Subs. Abst. A true speech—speaking.

અર્દુજશ્ન આદર્જશન, âdarûjashna. ના० ખોટું બોલતું. Subs. Telling a lie.

અર્દુજશ્નિ અ-દર્જશનિ, a-darûjashnî. ના० સચ્ચાઈ; બો-

ટારો—જુઠાઈ વગરતું. Subs. Truthfulness, purity from falsehood.

અદૃજની આ-દરાજનીને, a-darâjashnê. નાં પ્રમાણિકપણું, સરચાઈ. Subs. Honesty, truth.

અદરાજિઓ આ-દરાજાઓઈશ, a-daranjîôish. કિં તુંને પદતું નહીં એઈએ. V. Thou shouldst not recite. Contrast Av. અદરાજિઓ

અદરાજિદાન આ-દરાજિદાન, a-darâjîdan. કિં તુકિશાન નહીં કરતું, જુદું નહીં બોલતું, સાચું બોલતું, ઠગાઈ નહીં કરવી. V. Not to do any harm, not to tell a lie, to speak the truth, not to practise deceit. Av. Rt. અદરાજિદાન

અદરાજિદાન આ-દરાજિદાન, a-daranjîdan. કિં નહીં બોલતું—ભાષતું. Not to speak—recite.

અદરાજની આ-દરાજની, a-darâjanî. નિં જુદું નહીં, સાચું. Adj. Free from falsehood, truth.

અરોજદાન અરીરોજદાન, aîrôzadan. કિં હોકમનાંનું કાહાડતું. V. To issue a decree.

અરૂઝદાન અખુ-જદાન, abrû-zadan. કિં ભવાં ચઢાવવાં ; ભાથાં અથવા આંખની હીલચાલથી પસંદગી ખતલાવવી ; આંખ મારવી, રજ આપવી, ઈશારો કરવો. V. To knit the brow ; to approve by motion of the head or eye ; to wink ; to give permission, to suggest. Comp. Per. । બ્રોડન

અરૂઝ આખુદ, âbrûd. નાં સુમબોલતું ફુલ. Subs. A hyacinth. Per. । બ્રોડ

એર્વાદ, èrvad. નાં ઉશતાદ, શિક્ષક, ધરમગુરુ. Subs.

A teacher ; a professor ; a religious preceptor.

Comp. Pehl. **એરવદાસ્તાન**, Av. **એરવદાસ્તાન**

એરવદાસ્તાન એરવદાસ્તાન, érvadastan. See **એરવદાસ્તાન** air-vadastan. Comp. Av. **એરવદાસ્તાન**, **એરવદાસ્તાન**

એરવદાસ્તાન આ-દરૂદન, a-darûdan. કિં ઉચકી નહીં લેતું, કાપણી નહીં કરવી. V. Not to pick up, not to reap. Contrast Per. **દરૂડન**

એરનમગર આદરેનમગર, âdarnamgar. નાં ખોદાતાલાના ના-મોમાંતું એક નાંમ છે. Subs. One of the names of God. Comp. Pâz. **એરનમગર**

એરા

એરા અઈ-રગ, aî-rag. સંખ્યા ૧૦ વિ ૦ એકહજર, ૧૦૦૦. Numer. Adj. One thousand ; 1000.

એરા અઈરે, aîrê. વિ ૦ અદેખું, કૃપઠી. Adj. Jealous, spiteful.

એરા અદરે, adarê. શબ્દ ૦ અ ૦ નીચે, હૃથે, તલીએ. Prep. Below, under, at the bottom.

એરા અદરેહ, adarêh. વિ ૦ દુર, આંધે. Adj. Distant, remote.

એરા અભલક, ablak. વિ ૦ તરેહવાર રંગતું ; જુદાજુદા રંગતું. Adj. Piebald ; of various colors. Per. **અબ્લક**

એરા અભલઘ, ablagh. નાં કોહોડ. Subs. Leprosy.

એરા અભલે, ablê. વિ ૦ નાદાન, અપટ, સુર્ખ. Adj. Foolish, stupid, silly. Per. **અબ્લે**

સ્ત્રો અબ્લેક, ablēk. નાં આતશનો શોખો. Subs. Flames of fire.

સ્ત્રો આબ્લે, ablē. નાં કુલ્યો, સહીઅડ. Subs. A boil, small-pox. Per. آبلے

સ્ત્રો એરક, érak. નાં ઈનસાન, માણસ. Subs. Man, an individual.

સ્ત્રો ખિરે, khirê. વિં ઐહુંદું, અધારં ; ગભરુઅલું. Adj. Absurd, dark ; confused ; confounded. Per. خدیرہ

સ્ત્રો એઈકાન, aîrkân. નાં સાથે ચુંદનારા. Subs. Those that knead together.

સ્ત્રો એઈગાન, aîrgân. નાં આદમીઓ. Subs. Men.

સ્ત્રો અબર્કાર, abarkâr. વિં આશર્યે પાનેલો, સરગરદાન. Adj. Astonished, confounded, stupefied.

સ્ત્રો અબરકોફ, Abarkôf. નાં ચાલદીઆમાં આવેલાં એક શેહેરનું નામ, એ શેહેર પાહાડને મથાળે આવેલું છે. Subs. A town in Chaldea, situated on the summit of a mountain (as the name implies). Comp. Per. ابرکو

સ્ત્રો અબર્કોવાદ, abarkôvâd. નાં 'કારસ' તથા 'અહોવાજ' નામના પરગનાની વચ્ચે આવેલા શેહેરનું નામ ; એ શેહેર ભાંચાઈએ આવેલું છે. Subs. The name of a city lying between the districts of Fars and Ahovâz ; it is situated on a height. Comp. Per. ابرکو با د

સ્ત્રો અબ્લાઘ, ablagh. See **સ્ત્રો** ablagh.

અર્ધ અઈ-રધ, એ-રધ, aî-ragh, ê-ragh. See અર્ધ aîrag.

તૃણ સે-રધ, sê-ragh. સંં વિં નણ હજર, ૩૦૦૦. Number. Adj. Three thousand; 3000.

અર્ચ અઈરચ, aîrach. નાં ઈજત ; દરકાર ; બારબોન
અર્જ Subs. Deference ; regard ; weight ; gravity.

અગર્જ agarj. કું આં અલામતે, ખરેખર રીતે ; કારણ
કે ; કબી. Adv. Of course ; truly ; because ; ever.

અર્જ અખર્જ, abarz. નાં ઈશારો, ચેતવણી. Subs. Suggestion, hint.

અર્ચ એરચ, êrach. નાં ઈરાનના પાહુદશાહ કરેદુનનાં સ-

અર્દુન ઉથી નાહનાં છોકરાનું નામ. Subs. The name
of the youngest son of Feridoon, king of Persia.

Comp. Per. جیرا!

અર્જા અખર્જ, abarjá. નાં ખોટાતાલાનું એક નામ છે ; ગુનાહ

અર્જા માર્ક કરનાર. Subs. One of the names of
God, the Forgiver of crimes. Pâz. مارج

અર્ચશ અઈર્ચશ, aîrchash. નાં તેની ઈજત—દરકાર ;

અર્ચશ તેનો બારબોનું. Subs. His or her honor—

અર્ચશ regard—weight.

આર્વાહ, ârvâh. નાં કોપરીં. Subs. The elbow.

આર્ફશ, ârfash. નાં કોપરીં ; ખાયદો, નકો. Subs.
The elbow ; profit, advantage.

અ-ગર્જિદાન અ-ગર્જિદાન, a-garzidan. કું નહીં પોકારતું, પણ-
તાવો નહીં કરવો, રડતું નહીં, કર્થાદ નહીં કરવી. V. Not
to bawl out, not to repent—weep—complain.
Av. Rt. ગર્જિદાન = Per. ગર્જિસ્તન

અ-બર્જનાદ અખર્જનાદ, abarzanad. કું ઈશારો કરે, ચેતવણી આપે.
V. May suggest—give a hint.

અ-વર્વનાદ અખર્વનાદ, abarvand. નાં ખોદાતાલાતું એક નામ છે;
કોઈને ખું ખોલવામાં બાળીઓ નહીં તે. Subs. One of
the names of God; not being an accomplice in
speaking ill of others. Pâz. વર્વનાદ

અ-ગેરકૃતાર અ-ગેરકૃતાર, a-gêraftâr. નિં નહીં સપડાયેલો—
પકડાયેલો. Adj. Not entrapped—caught in.
Contrast Per. ગ્રન્તાર

અ-ઈરજ-વાદ, a-îraj-vad. નાં નાવર—હેરાદ નહીં
થયાં, ઓસ્તો; સાહેભ; ગૃહસ્થ. Subs. One who
has not undergone the *Nâver* ceremony;
Ostâ; a lord, a gentleman. Paz. ઈરાજવાદ

સ્લેન્ડી

અબ્રાઝ અખ્રાજ, abraz. See અ અબર્જ abarz.

સે-રાજ, સે-રાજ, સે-રાજ, સે-રાજ, સે-રાજ સે-રાજ, sê-
raz. કેવળો સંખ્યા ૩૦૦. Card. Numer.
Adj. Three hundred; 300.

અ-કુલ્લા અખર્જનાદ, abarzanad. See અ અબર્જ abarzanad.

સે-રાજ-ઉમ, sê-râj-ûm. કુમ સંખ્યા ૩૦૦. Card. Numer.
Adj. Three hundredth; 300th.

અર્જુર, aérzûr. ના० દોજખના રસ્તા ભિપર આવેલા એક પાહડનું નામ કેઅહાં દેવો તથા ખરાખ માણસો રહેયે. Subs. The name of a mountain on the way to hell where Devs and other evil persons live. Corrupt form of ર્જુર = Av. ર્જુર.

સેરાઝામ સે-રાજ-જામ, sê-raz-zam. ના० નણસે શીઆલા—
૧૨૩. Subs. 300 winters. Av. ૩૫૨-૩૬૬

હાથ

અર્દ અર્દેરદ, એરદ, aérad, érad. ના० એક હાથ. Subs. One hand.

અર્દેરદ, aé-rad. ના० ઓ સરદાર—સાહેબ ! અર્દે ધર્મના વડા શુરૂ ! Subs. Oh leader—lord ! Oh religious preceptor ! Comp. Av. ૩૬૭ ..., Per. ૩૬૮ ... એ, એ

અરદ આ-બરદ, à-barad. ના० મોખેદના એક પંથતું નામ જેનું કામ ચોખું પાણી લઈ આપવાનું હોયછે. Subs. One of the orders of the priestly caste, whose business is to bring pure water. Av. ૩૬૯-

અરદ એરદ, érad. ના० ખીલસ, વેહેત, એક હાથ, અગીઆર આંગલનું માપ ; અંદાજે, પરમાણ. Subs. A span, a cubit ; a measure of eleven inches, measure, proportion.

અરંગ અરેરંગ, aérang. See એરોગ aérôg.

અરેતાન આભેરેતાન, àberêtân. Plu. of અરદ abarad, which see.

અરેતાર આભેરેતાર, àberêtâr. Another form of અરદ abard, which see.

આબરતી આભરતી, *ābaratî*. ના० આબેરેતનો ધંધો—કામ.

Subs. The business—profession of *Aberet*; see
એબરાડ *ābarad*.

અગરિંગ અ-ગર્ડિનાક, *a-gardinâk*. વિ० નહીં કરનારું, સ્થીર,
ચંમ, ગેરદેશ નહીં કરનારું. Adj. Not turning round;
still, steady, fixed; not revolving.

અગરિંદન અ-ગર્ડિદન, *a-gardidân*. ક્રિ० નહીં કરતું. V.
Not to turn (round)—revolve. Contrast Per.

અદર્દ અ-દર્દ, *a-dard*. વિ० દરદથી બેગતું, તંદરોસેત; કુર—
ધાતકી દીલતું; દયા વગરતું; બે આખર, ઇસવા, બેશરમ.
Adj. Free from disease; healthy; hard-hearted;
merciless; disgraced, dishonored; shameless.
Comp. Per. **દર્ડ**

અબરતે આભરતે, *ābaratê*. See **અબરતાન**.

એરથન એરથન, *érathana*. ના० બે વેણેત નેટખું માપ. Subs.
A measure of two spans. Comp. Av. **એરથાન**

અઈર્ટોખ્મે અઈર્ટ-તોખ્મે, *air-tôkhlmê*. ના० ઈરાની તોખ્મ—
બી. Subs. Iranian descent—origin—extraction.

અઈર્ટોખ્મા-ગુન અઈર્ટ-તોખ્મ-ગુન, *air-tôkhma-gûn*. વિ० ઈરાની
તોખ્મતું—અતતું. Adj. Of Iranian descent—
extraction. Comp. Av. **અઈર્ટોખ્મા-ગુન**

અઈર્ટની } અઈર્ટની, *airtanî*. ના० ભરતારત, ભાલિભાઈ, ભી-
અઈર્ટારી } લનસારી, કરમાભરદારી, તાબેદારી. Subs.
Endurance; urbanity, courteousness, affability;
submissiveness to authority, obedience.

અર્તાં અર્થતન, airtan. નાં આધીનપણું, નેકખસલત, પાડ
નઈઅત, ઘાર, ખાલેશ વિચાર, પરહેનગાર કેને રેઆનતથી
દુષ્ટલા તનનો થયો હોય. Subs. Submissiveness; a
good quality; purity of intention; affection;
sincere opinion; a devotee who has become
physically lean by his austerities. Pâz. ૩૩૬

અર્થાં અ-ગર્ડની, a-gardûnî. વિં વગરસિંગારેણું, આસ-
ભાની નહીં તે. Adj. Unadorned; not heavenly.
Contrast Per. گردون

અર્થાં અર્થર-તુમ, air-tûm. વિં સર્વેથી ઈભાનદારી બરેણું—
દીનદાર; ધણું બણું. Adj. Most faithful—religious;
most noble.

અર્થાં અનેર-તુમ, azêr-tûm. વિં અતીશય નીચું, ધણુંજ
ઉંકું. Adj. Lowest; deepest. Comp. Per. زیرترین

અર્થાં અ-ગર્દગી, અ-ગેર્દગી, a-gardagî, a-gêrdagî. વિં
ગેરહેશ વગરતું, નહીં કરવાવાણું. Adj. Not revolving—
turning round.

અર્થાં અર્થર-તર, air-tar. વિં વધારે દીનદાર—ઈભાનદાર;
વધારે બલો. Adj. More religious—faithful; more
noble.

અર્થ

અર્થ અ-ગેરપ, a-gêrap. વિં બાળેણું; કુભારું, પણ્યોવગરતું.
Adj. Broken; unmarried; single. Contrast
Per. گرو

અર્થાં અર્થપદિઅંદાન, âdarpadîâvandân. નાં
એક દસ્તુરતું નામ છે કે ને “પાદ ખીન પાટીઅંદાન” ને નામે

ઓતખાયછે. Subs. The name of a Dustoor otherwise called *Pâd bin Pâdyâvandân*.

એવા } અઈપદ, હેર્વદ, airpad, hêrvad. ના० એરવદ; “એ-
એવા } રવદ” તેને કેહુછે કે જે તમામ “ખુરદેહ અવસ્તા,”
એવા } “થજશે,” “વિસ્પરદ,” “સીરોઅ,” તથા “ખાજ

ધરણું,” અરથ સાથે સમજને શીખીએ પછી ૩૦) દાહાડાની શીરીએ જેને નાવરની શીરીએ કેહુછે તે પસાર કરેછે.

Subs. *Herbed*; a Herbed is one who has learnt by heart and understood the meaning of the whole of the *Khordeh Avestâ*, *Yaçna*, *Vispered*, *Sirozâh*, and the *Bâj* ceremony, and has undergone the *Naver* ceremony for 30 days.

See એવા એવદ. Comp. Av. એવાએવા, Per. એવા

એવા આ-ગેરકૃત, a-géraft. કુ० વિ० નહીં પકડેલું; કોઈ નહીં ક્ષીધેલી; કુમારી. Part. Adj. Not taken hold of; not clasped to the bosom; unmarried. Av. એવા

એવા આગેરકૃત, ágéraft. ના० કોઈને મારવાને માટે હાથમાં હુથિયાર પકડવાનો શુનાહ; એ શુનાહનો વજન ખાર આસ્તેર અને તેનીસ દેરમનો થાયછે. Subs. The crime of holding a weapon in the hand with intent to strike some one; the weight of this crime is 12 asters, which is equal to 30 dérems. Av. એવા

એવા હીર-પદ, hîr-pad. ના० હેરબદ, એદમતગાર, આતશ એદમત કરનાર, સુકૃતી, સાહેખ. Subs. Herbed; a servant; a guardian of the sacred fire; a judge or arbiter; a lord or master.

એવાદાન, érvadan. ના० એરવાદો, સરવાદો, ઉસ્તાદો.

Subs. Herbeds, leaders; professors; plu. of એરપદ airpad, which see. Comp. Per. એરવાદાન

આગેરકૃતાન, âgéraftán. Plu. of એરપતા agérap-ta, which see.

આગેરકૃતાર, a-géraftâr. See એરપતા a-gérap-târ.

આગેરકૃતારી, a-géraftârî. ના० સપડાયા વગરની—પકડાયા વગરની હાથ. Subs. State of being not entrapped—caught in. Contrast Per.

કૃતારી

એવાદી, érvadî. ભા० ના० ઉસ્તાદપણું, રિષ્ટકપણું.

એવાદી Abst. Subs. Professorship, teachership. Comp. Per. એવાદી

એવાદેખોદા, érvadê-khôdâ. ના० માણસતું નામ છે. Subs. Name of a man.

એવાદસ્તાની, érvadastâni. ભાવ૦ ના० ઉસ્તાદપણું, ઉસ્તાદનો ભરતબો. Subs. Abst. Professorship; professorial dignity.

એવાદસ્તાન, érvadastân. ના० મકતખ, નિશાળ, મદરેસા, એવમતું ભયક. Subs. A seminary, a school, an academy or college; seat of learning.

એવાદુલું આગેરકૃત-ગદમન, a-géraft-gadman. ના० નહીં પકડાય એવો અલકાટ, અથોરનાનનો સવાખ, અથોરનાની પેશો—ધંધો. Subs. Lustre which cannot be seized; merit arising from the virtuous actions of a priest; the profession of a priest.

એવલું એરવદ-ગદમન, érvad-gadman. ના० એરવદી
જલકાઠ—દખદખો ; અથોરનાની કીરતી—પરતાપ. Subs.
Priestly lustre—splendour—fame—glory.

એવલું એરવદે-આએ, érvadê-aê. ના० એક હેરખદ.
Subs. A Herbed.

એવલું આભ-રક્તન, âb-raftan. કુ० પાણી થઈજવું, બેહોરભત
—બેઅાભરું થવું, આપમાન પાંમવું. V. To become liquid—
water ; to be disgraced--dishonoured ; to be
insulted.

એવલું એરવદ-વજર, érvad-vajar. ના० માણસનું નામ છે.
Subs. Name of a person.

એવલું અઈર-પદ-જાદ, aîr-pad-jâd. ના० અથોરનાન
બચ્ચો, એરવદનો જણેલો, હેરખદનાં કુઠખવું. Subs. The
son of a priest; born of a priest; descended
from a priestly family. Comp. Per. هاد؛ جر

એવલું એરવદ-પેશ-ગાહ, érvad-pêsh-gâh. ના०
એરવદની ઉચ્ચી બેઠક. Subs. The exalted seat of a
Herbed.

એવલું આદર્ફરોબઘ, âdarfarobagh. ના० એક દસ્તુ-
રનું નામ છે. કે જે “ફરોબજાદ” નો ધોકરો થાયછે, એણે
“ડીન કર્દ” કેતાખને સુધારી હતી. Subs. The name of
a Dustoore (the son of *Farrokhzâd*) who had
revised Din-kard.

એવા

એવા અ-દરમ, a-daram. See એવા a-darêm.

અદ્રમ, adram. ના० એક જતનું ઉનનું કાપડ. Subs.

A kind of woollen stuff.

અદ્માસ અદ્માસ, élmâs. ના० તીણું લોહોંકું, પોલાદ; હીરો.

Subs. Steel; hardened and refined iron; a diamond. Per. الماس

અઈર્માન } અઈર્માન, airmân. ના० કરમાન, એટેકાદ; બલાઈ,

અદ્રમ } સાલેસાઈ, તાખેદારી; અરદીભેહેશત કરેશતાનું નામ;

અક્સોસ; સલાહ, સુખ, આરામ; દોસ્તી, એકદીકી—મનને નચીંતાઈ આપનાર કરેશતો. મેહમાન, એક શેહરનું નામ છે, પસેમાંની, આરજી, તવાનાઈ, મરદની જત—ધૂપી ઠંડી.

Subs. Order, command; faith; goodness; courteousness, urbanity; obedience; *Ardibehesht* (an angel); grief; peace, happiness; rest; the angel that brings contentment and tranquillity to the mind; the angel that is instrumental in bringing about amity; a guest; the name of a city; repentance; desire; power, strength; *pudendum viri*. Av. વાણી, Sans. અર્યમન्.

અદર્માન } અ-ર્માન, a-darmân. વિ० ઉપાય—ઈલાજ—ચારા

વાણી } વગરનું તે; આજેજ. Adj. Remediless; destitute of any means—resources; helpless. Per.

بى درمان

અર્માન એર્માન, érmân. વિ० દીનદાર, તાખેદાર, બલો. ના०

હોકમ, કરમાન, અંતેકાદ, બહશો, બલાઈ, ધેરો, સાલેસાઈ, તાખેદારી, આસમાન થનન કરેશતો. Adj. Religious, obedient, noble, good. Subs. A command, an order, faith, confidence; goodness, gentle-

ness ; a proclamation ; an order, a command ; courteousness ; obedience ; *Asmân yazad* (an angel).

આર્માન અર્દ્ધર્માનાન, *aîrmânâñ*. Plu. of અર્માન, which see.

આર્માન અર્દ્ધર્માની, *aîrmânî*. બાવો નાં દીનદારી, તાખે-દારી, કરમાખરદારી, અક્ષોસપણું. Abst. Subs. Religiousness, obedience ; submissiveness to authority ; grief, sorrow.

આર્માન અ-ર્માની, *a-darmanî*. બાવો નાં ઉપાય—ઈલાજ વગરતું, લાચારી. Abst. Subs. Remedilessness ; helplessness.

આર્માન આર્ડર્માની, *âdarmânî*. વિં જેનો ઈલાજ થઈ શકે તેતું. Adj. Remediable.

આર્માનશે અર્દ્ધર્માનશે, *aîrmânashnê*. નાં મુસાક્રખાનું, ધર્મશાળા, ભન્યલસની જગા, ખાહેશ, મરજ, ઈચ્છા, સારાં આચરણ. Subs. An inn ; a house for the lodging and entertainment of travellers ; a place for a public assembly ; desire, wish ; good manners.

આર્માન અર્દ્ધર્માની, *aîrmânî*. નાં ગુમાસ્તો, કાર્ડુન, કરમાખરદાર ; નોકર. Subs. An agent, a deputy ; a manager ; one who obeys the orders of his superior ; a servant.

આર્માનશે અર્દ્ધર્માનીખાન, *aîrmânîâñ*, plu. of અર્માન, which see.

આર્માનસરાએ અર્દ્ધર્માનસરાએ, *aîrmânsarâê* નાં આએ દુનિયાં

—જગત—પૃથ્વી. Subs. This world—universe
—earth.

ાઈરમણી અઈર્માનીદન, aîrmânidan. કું કરમાખરદાર
—તાબેદાર—આધીન કરું; કરમાખરદારી કરવી; ગોલાભ
કરું. V. To make obedient—submissive; to
comply with the commands of a superior; to
enslave.

ાઈરમણી અઈર્માનીદે, aîrmânidê. ભૂં કું કરમાખરદાર—
તાબેદાર કીધેલું, ગોલાભગીરીમાં લીધેલું. Past partic.
Brought to subjection, made obedient; reduc-
ed to slavery.

ાઈરમણી અઈર-મીનશી, aîr-mînashnî. વિં અરાબ મ-
નશનીં, નાકરમાનીવાં. Adj. Evil-minded; dis-
obedient.

ાઈરમણી અઈર-મીનશી, aîr-mînashnî. વિં કરમાન રાય-
નાર—માનનાર, તાબેદારીવાં. Adj. Yielding compli-
ance with commands—orders; submissive.

ાઈરમણી અઈર-મીનશી, aîr-mînashnî. નાં નેક-ભલી
મનશી, પુરોવિચાર. Subs. Good-mindedness;
complete thought. Comp. Av. આઈરમણી

ાઈરમણી અનેર-મીનશી, ajér-mînashnî. નાં ઉતરતો
વિચાર, તાબેદારી, ગોલાભગીરી. Subs. An inferior
thought; obedience; state of slavery; servility.

ાઈરમણી અ-ઈર-મીનશે, a-îr-mînashnê. See આઈરમણી aîr-
minashnî.

ાઈરમણી આઈર-મીનશે, aîr-mînashnê. See આઈરમણી aîr-
minashnî.

એરમિનશ્નાતર અઈર-મીનશન-તર, aîr-mînashna-tar. વિ૦ ષ-
ધારે ભલાં વિચારતું. Adj. Pertaining to a nobler
thought.

એર્ડા અઈર્મન, aîrman. ના૦ ભલો વિચાર. વિ૦ રાજ, કરમા
ખરદાર. Subs. A good thought. Adj. Willing-
minded ; obedient to one's order.

એર્લા એર્મન, êrman. ના૦ મરદી, મરદાનગીની શક્તિ. Subs.
Virility ; virile power.

એર્હા હિર્મન્દ, hîrmand. ના૦ પાહાદશાહ ગુસ્તાસ્પની એક લક્ષ
છે; જોદા પરસ્ત, એખાદત કરનાર. Subs. A surname
of king Gushtasp ; God-worshipper ; one who
offers prayers to God.

એર્હા હેર્મન્દ, hermand. ના૦ એક નદીનું નામ, તેમજ એક
શેહેરનું નામ છે. Subs. Name of a river—town.
Comp. Pehl. گھرماند, Av. گھرماند, Per. گھرماند

એર્માનશ્ને અઈર-મનશને, એર્મનશને, aîr-manashnê, êrmana-
shnê. ના૦ નેક નઈઅત, પાણીનેહ વિચાર, પ્રમાણિક માણસ,
રાસ્ત બોલનાર, લાયક આદમી, નેક ખખત આદમી, લાયકપણું,
આદમીઅત, ગમગીની. Subs. A good intention ; a
holy—virtuous thought ; an upright man ; one
who speaks the truth ; a worthy man ; a for-
tunate person ; worth ; manliness ; grief.

એર્માનશ્નિ અઈર-મનશની, aîr-manashnî. વિ૦ ભલા વિચા-
રતું. Adj. Pertaining to a noble idea.

એર્માન અઈર્મન, aîrman. See એર્ડા, aîrmân.

એર્મન, Erman. નાં એક બંદગીનું નામ છે. Subs.

The name of a prayer. Comp. Av. એર્મન.

એર્મોક, a-garmôk. નાં મજૂર—કષુલ નહીં તે.

Adj. Not accepted—complied with.

એર્મોક દો-દર્મોક, dô-darmôk. નાં બેશીઆવ ; રીઆવ તે સકેદ સુતરના વણેલા ડયડા કે ને ગુજરેલાંના રવાનની નઈ-અતે ઈન્જવામાં આવેછે. Subs. Two shyâvs ; shyav, that is clothes made of white cotton which are consecrated in honour of the dead.

એર્મોક અ-ગર્મોકી, a-garmôkî. નાં મજુરીઆત—કષુલાત વગરની હાલત. Subs. State of being unacceptable.

એર્મેટ } અર્મેત-રોદ, airmat-rôd. નાં અદીરમત નામની
એર્મેસ } નાં. Subs. The name of a river.

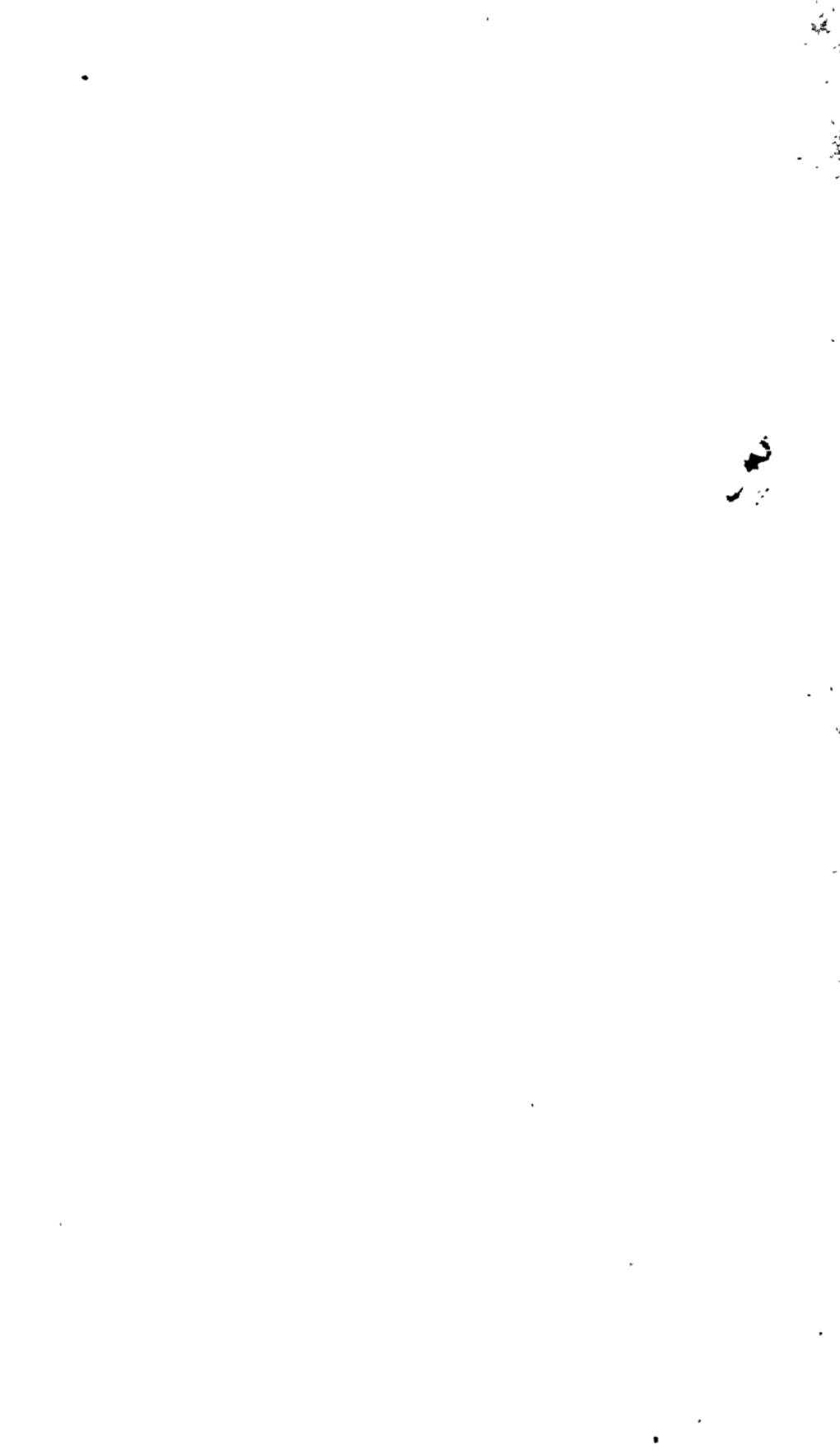
એરાર, érar. નાં શરમ, આખર. Subs. Shame, honour.

એરાર એરાર, érara. નાં નાહસભાગ, ધર્મશાળા, દેવાનશાળા, ઘેલા આદમીઓને રેહેવાનું મથક. Subs. Flight ; an inn ; a mad-house ; an asylum for the insane.

એરાનુનેદ, ellânêd. કિં ગોસલ કરેછે, નાહેચે, સ્નાન કરેછે. V. Cleanses with water, bathes, makes ablutions (pres. tense).

એરારાનતન, a-dararunatan. કિં નહીં કાડું, નહીં ચીરણું. V. Not to tear—split.

652 ✓

PAHLAVI, GUJARÂTI AND ENGLISH DICTIONARY.

BY

JAMASPJJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA,
M.A., PH.D.,

FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY, AND MEMBER OF THE GERMAN
ORIENTAL SOCIETY, AND OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

VOLUME IV.

A. Y. 1255.

A. C. 1886.

BOMBAY--JEHANGIR BEJÂNJI KARANI, 18, PARSI BAZAR.
LONDON--MESSRS. TRÜBNER & Co., 57 & 59, LUDGATE HILL.

(All rights reserved.)

BOMBAY:

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

પેટુલવી-ગુજરાતી અને ઈંગ્રેજ શાસ્કોષ.

રચનાર,

જમાસ્પણ દસ્તુર ભોનોચેહેરળ જમાસ્પ આસાના,
એમ.એ., પીએચ.ડી.,

મુંબઈની ચુનીવરસીઠીનાં ફેલો, જરમન ઓરીએન્ટલ સોસાઈટીનાં
તથા મુંબઈની રાથલ એસીઆટીડ સોસાઈટીનાં મેમ્બર.

દિનર ૪ થું.

સને ૧૨૫૫ યજેજરદી. સને ૧૮૮૯ ઈન્ડી.

મુંબઈ—નેહાંગીર બેજનળ કરાંનો
નાં ૧૮, પારસી બજર.

લંદન—મીસીઅરસ તુખનરની કુપની,
પ્રેર અને પણ, લદ્ગેત હીલ.

(તરજુમો કરવાનો તથા જીન જવે દક્ષો અંયડરાંને પોતાને સ્વાપીન રાખેલા હે.)

મુખ્યમધ્યે :

એજચ્યુકેશન સોસાઈટીના છાપખાનામાં છાપાવી પગટ કર્યું છે.

૨

મુ અન, આન, ana, ân. નિષેધાર્થક ઉપ્યો ના, નહીં, વગર,
સ્વીવાય વતરોગે, ખોટું, ઉલદું; નાં ભાખાપ, ભાએ, મોટાં ભાએ,
વદવો; તે; પેણું. Negat. Part. Not, without,
except, exclusive of. Subs. Parents; a mother;
a grand-mother; a grand-father; an ancestor;
that; he, she, it.

મુ} અનુ, anû. અવ્યય. પ્રમાણમાં, પ્રમાણે, માફકસર; જેમકે
મુ} "નુ, "નુ અનુમી. Indeclin. Proportionate;
proportional; as "નુ, "નુ anûmî.

મુ અવ, av. કિં અં નીચે, હેઠે; નજદીક, તરકુ. સર્વો
આએ. Adv. Below; beneath; near; towards.
Pron. This. Av. એ = Sans. અવ.

મુ} આન, ân. નાં સુરખી, ભાખાપ; એ એક ઉપર્સર્ગ છે જે
મુ} વિશેષનામોને લગાડવાથી ખાનદાન જણાવનાર વિશેષણ બને
છે. જેમકે:—અનુનુ, અનુનુ, અનુનુ Subs. Patron;
parents; suf. affixed to proper names to form
patronymic adjectives; as અનુનુ, અનુનુ, અનુનુ

મુ} આન, ân. એ એક પ્રત્યય છે. જે જીવવાલા અથવા
મુ} નીજીવવાલા નામની ઉપર સુકવાથી અનેક વચનતું ઇપ બને
છે. The plural suffix used with both animate
and inanimate objects.

મુ આન, ân. દર્શાં સર્વો પેણું, આએ, જે. નાં વખત, હિંગામ.
Demon. Pron. That; this; which. Subs.
Time; occasion; season.

મું} ઓ, ઠ. સર્વોતે, ને. શબ્દો અવ્યય. અંદર, ઉપર. વિં
મું} જુલંદ. Pron. That; which. Prep. Below;
under; above. Adj. High; exalted.

મુખ, ખો, kha, khઠ. સર્વો પોતે, પોતાનું. વિં કુદરતી; એ
ખોદ એ નો સંક્ષેપ આડકાર છે. Pron. Personally; own.
Adj. Natural; an abridged form of એ khod.
Av. એ, એ = Sans. સ্঵.

મુખલ, khal. વિં પાક; પરહેજગાર; પવિત્ર. Adj. Pure;
holy; pious; abstinent.

મુખ્ય, જુય, khav, khuv. નાં ખાખ, હુંગ. વિં ખરાખ.
મું} Subs. Sleep; slumber. Adj. Bad.

મુખો, khો. નાં બેહેન. Subs. A sister.

મુખોચે, khોચે. નાં ખાશીઅત, સ્વભાવ, ખસલત, રાઙ્ગિન.
મું} Subs. Nature; temper; habit; power.

મુસે, sે. સંખ્યાં વિં ત્રણ, ૩. Numer. Adj. Three, 3.

મુહન, han. નાં ચેઆલીશ વરશ થુધીનું, થુઢો માલસ, હલાઘ,
જનાકાર, તે. Subs. Of forty years; an old man.
Lawful, Debauchee, Fornicator.

મુહન, han. વિં બીજું. નાં ખદન; અંદાખ. Adj. An-
other; more; further. Subs. The body, form
of the body.

મુહવ, hav. કેવળો અં અક્સોસ! આહા! Interj. Alas!
Ah! Oh!

મુહ, hu. ઉપર્ગ. સાંઝ, નેક, સારી રીતે—એઠે, ખુખ રીતે,
મુહાખર રીતે; પુરતી રીતે, હલાઘ. નાં તેજ; રેહેમ;
ફાનાઈ. Prefix. Good; well; thoroughly well;

beautifully; sufficiently. Subs. Lustre; mercy; wisdom; sense. Av. અ = Sans. सूर. Per. અ

અ હુર, hūr. નાં જુરશેદ, આકૃતાબ. Subs. The Sun.

અ અવ = Sans. સૂર્ય = Per. خور

અ અન-એ, an-ē. કિં અં એ—એમ નહીં. Adv. Not this; not in this manner.

અ અના, anā. કિં અં એમ, એટલામાટે, યાને એટલેસુધી, આએવખત, એ મીસાલે—રવેશો. સર્વો તે; આએ; કેવલ પ્રયોગી અવ્યાય. ઓ ! નાં એક માણસનો તથા એક વીજનો ઈશારો; જુલમ; બદી; રેન, વખત. Adv. Thus, so; consequently; that is; so far; at this time; in this manner. Pron. This; that. Interjec. Oh ! Ah ! Subs. An allusion made of a person or thing; tyranny; evil; trouble; time.

અ અવે, avē. શખ્દો અં વગર, સીવાએ. Prep. Except; without.

અ આવખ, âvakh. કેવલો અં હાએ, આક્ષોસ. Interj. Ah ! Alas !

અ અવન, અવને, અવાહ, khavna, khavnē, khvâh. નાં ઉધાઈજતું, ઉધ, આખ, સ્વપનો. Subs. Sleeping; sleep; slumber; dream. Av. અંદાં = Sans. س્વામ = Per. خواب

અ અવી, khavī. નાં થુક. Subs. Spittle.

અ અા, khâ. નાં આતું, સ્વાદ ખેવો, બોજન ખેતું. Subs. Eating; tasting; taking a meal.

અ અહ, khôh. નાં આશીખત; શક્તિ. Subs. Characteristic; power.

સમ હગે, hangē. નાં હિંગામ, વખત. Subs. Season ; time.

સમ હંડે, handē. ક્રો આં એટલું, એટલા પ્રમાણમાં. Adv. So much ; in such a proportion.

સુમ અનિબા, anibâ. નાં એક જતનું ઝાડ કે જેનાં પાંડાં દવાઈમાં આવે છે. Subs. Name of a particular tree the leaves of which are used for medicinal purposes.

સુમ ઓચેશ, ôchsh. સર્વોત્તેને. Pron. To him—her—it.

સુમ ખાહ, khâh. નાં બેહેન. Subs. A sister.

સુમ બેશ, હુઈએ, khêsh, hûîê. સર્વો પોતાનું. Pron. One's own.

સુમ ખોઈહા, khôihâ. નાં ખાશીઅતો. Subs. Characteristics ; qualities.

સુમ સે-ઉખ, sé-ûkh. નાં ત્રણ બાઈ. Subs. Three brothers.

અન-અદ્યારી અન-અદ્યારી, an-aibârî. વિં મદ્દ નહીં

કરનારું કરનારું, સહાય વગરનું. Adj. Not assisting ; destitute of support or assistance.

ખાહિ ખાહિ, ખાઈ. khâhî, khâî. વિં ચાહનું, માથા

દેખાડનું દેખાડનું. Adj. Loving ; expressing kindness.

અન-અદ્યાગહાની અન-અદ્યાગહાની, an-aibâgahâñî. નાં નહીં પેહેરનું. Subs. Not putting on (clothes).

અવાખ્ષિદન અવાખ્ષિદન, avâkhshidân. ક્રો પાછું કરનું —હટ્ટનું—સર્જનું. V. To turn back, to refrain from ; to abstain.

અત્યારેનું ખાહેશ, khâhêsh. ના० ખાહેશ, પાંભવું. Subs.
Wish, inclination ; to acquire, obtain.

અત્યારેના ખાહેશન, khâhêshna. ના० મોરાદ, આશા. Subs.
Wish ; hope ; desire.

અત્યારેનાનું અ-નીઆચેની, a-nîâêshnî. વિ० ન્યાયશ—
આરાધના—બંદળી—વખાણ વગર. Adj. Without of-
fering divine honors—prayers ; not glorifying.

અત્યારેનાનું અ-વખશસ્ની, a-vakhshasnî. વિ० નહી વધતું,
ઘટતું. Adj. Not increasing ; decreasing.

અત્યારેનાનું ખાહેશની, khâhêshnî. વિ० ઈરદ્ધા—ખાહેશ-
અત્યારેનાનું } વાલું ; આશાવાન. કિ० ચાહતું, પદતું, ખાહેશ.
Adj. Full of desire ; wishing for ; hopeful. V.
To desire, recite, wish.

અત્યારેનાને અ-વખશસ્ને, a-vakhshasnê. See અત્યારેનાનું a-
vakhshasnî.

અત્યારેને ખાહેશને, khâhêshnê. ના० ઈરદ્ધા—આશા—અ।
હેશ કરવી. Subs. Wishing ; desiring ; hoping.

અત્યારેનેભારી ખાહેશને-મારી, khâhêshnê-mârî. ના० કો-
ઈને ખરાખ કરવા—પાયામાતી કરવાની ઈરદ્ધા—નઈઅત.
Subs. The intention or desire of doing harm
to (or ruining) a person.

અત્યારેના અના-હસ્ત, anâ-hast. કિ० તે છે. V. He is.

અત્યારેના અનહેસ્તન, an-hêston. કિ० નહી હીલતું—છુટતું.
V. Not to move—become free—loose.

અત્યારેના ખાહીનાદ, khâhînad. કિ० ચાહે, ખાર રાખે. V.
May love ; may regard with affection.

ગુરૂમાં ખાહેદ, khâhênd. ક્રિં તેઓ ચાહેછે ; તેઓ ખાહેશ કરે—ઈચે. V. They love ; they may desire—wish.

ગુરૂમાં હુ-યાક્તન, hû-yâftan. ક્રિં ખરાખર સહમતું, સારીરીતે જ્ઞાન મેળવવું—જાણવું. V. To understand—know properly ; to acquire a thorough knowledge (of something).

ગુરૂમાં અન-હૈત, an-hâêt. વિં વગર હસ્તી—હયાતીએ. Adj. Without existence—being—life.

ગુરૂમાં અન-હાઈત, an-hâít. વિં પાક, સ્વચ્છ, નિર્બધ, પવીત. Adj. Pure ; limpid ; holy ; void of impurity ; Av. નાંદું

ગુરૂમાં } અનાહીદ, anâhîd. નાં થુકર સેતારો. ક્રિં ધટવું,
ગુરૂમાં } કમ કરવું. Subs. The planet Venus. V. To abate, decrease, reduce, diminish.

ગુરૂમાં ખાહેદ, khâhêd. See ગુરૂમાં khâhînad.

ગુરૂમાં } અન-આભગડી, an-aêbagadi. વિં ખરાખી
ગુરૂમાં } નહીં કરનાંદું, શેતાનીઅત વગરનું, તુકશાન વગરનું,
ગુરૂમાં } સકાઈદાર. Adj. Not doing any harm ; free from satanism, uninjurious, clear.

ગુરૂમાં હુ-અખ્વી, hû-akhvî. નાં રોશન કાચેઆશ, નેક-વિચાર ; પાક દીલ ; દાનાઈ ; બેહેશત, સ્વર્ગ, દુર્દેશી, ખુશી ઓરરમી. વિં સારા કાચેઆશ—વિચારવાખું, દુર્દેશીવાખું. Subs. Clear judgment ; good thought, a pure guileless heart ; prudence ; heaven ; paradise ; foresightedness ; gladness ; pleasantness. Adj. Having a good judgment—thought ; far-sighted.

હુઅહુનીનેદ, hū-ahūnīnēd. કું નેક સાહેબી
આપે. V. May grant good sway.

અવહાને, a-vahānē. કું અં વગર ખાહાને—મખબે.
Adv. Without any pretext—cause.

અહાવંદ, an-hāvand. વિં ખરાખર—સરખું નહીં
તે, જુદું, ખોદું. Adj. Not alike—equal—similar;
false, wrong.

અહાવી, an-khāvī. નાં બાવં એખાબી,
અગૃતપણું, સાવધપણું. Subs. Abst. Wakefulness;
sleeplessness; vigilance.

અહાડૂ, an-āhāḍ. વિં એખીઅલ નહીં, ઓડાયાંપણ
વગરતું, ખાભી વગરતું; સ્વચ્છ, સાકુ, નીતરે. Adj. Not
ugly—deformed; free from blemish; pure;
limpid; clear.

અહાડૂઈ, અન-આહૂઈ, an-āhāḍī, an-āhūgī.
નાં બાવં એખીઅલપણું, સકાઈ, નીરમલતા. Subs.
State of being free from deformity; purity;
limpidity.

અહાડૂનિદન, an-āhāḍinidān. કું ખરાખ
—એખીઅલ—બદશીકલ—એડોલ નહીં કરતું. V. Not to
make dirty—deformed—ugly—uncouth.

અહાડૂકતર, an-āhāḍ-k-tar. વિં વધારે ખાલેશ
—ચોખું—સ્વચ્છ—નિર્મલ. Adj. More genuine—
pure—unalloyed—clear.

અગહ, an-āgah. કું અં એખખર, નાવાકેક.
Adv. Unawares; not knowing.

અનેઝાજ, a-nēáz. વિં મોહોતાજદાર નહીં તે,
અનેઝાજ હાજત વગરતું, ખંડગી—કાલાવાલા વગરતું. Adj.

In want of nothing; not requiring anything;
without prayers—entreaty.

અનેખત, a-nêâzî. ના० હાજત વગરની હાથત—
સ્થીતિ. Subs. State of being not needy—in
want of anything.

અનાખત, anâkht. કિ० નાંખું. V. Threw (past
tense).

ખાખત, khâkht. ના० કમાન, નેલે, ચીખ્લો. Subs.
A bow; a spear; a bow-string.

હાથ, હસાદ, khâth, hasâd. ના० અંદંગી તીર,
એવો તીર કે જે ભાષાસને લાગતાંજ તેને વીધીને બેઅન કરી
નાયે; જ્વલેનાર તીર. Subs. An arrow made of
the twig of the white poplar; such an arrow
that the moment it strikes a man, it pierces
him and lays him down lifeless; a mortal
arrow.

ખેશ, khêsh. ના० નાહાનો નેલે. Subs. A small
spear.

વાદ્ય, a-vâkhtê. વિ० નહીં કુટેણું—વાદેણું.
Adj. Not pounded—levigated.

અનહમ, an-ham. વિ० સંબંધ વગરનું. Adj. Hav-
િંગ no connection.

અનામોદ્રશને, an-âmôdrzashnê. ના० નહીં
અક્ષરું—માદ્ર કરતું—અક્ષવા વગર. Subs. Not pardon-
ing—forgiving; without bestowing.

અનખાર, an-khâr. વિ० ખાહેશ—ઈચા—મોરાદ
વગરનું. Adj. Having no desire—wish.

કૃષ્ણ ખાર, khâr. નાં ખાહેશ, મોરાદ, ઈરાદા. Subs.
Wish, desire; will.

ખાહર, ખાહરાન, khâhar, khanghar. See μ khô.
 Comp. Av. ખાહરાન = Sans. સત્તુ = Per. خواهر
 ખાહરાન } ખાહરાન, khâharân. નાં બેહેનો. Subs. plur.
 ખાહરાન } Sisters.

અન-આરામ, an-ārām. ૧૦ દુઃખ્યાં, બેચેન, શાંતિ
વગરનું—સુખ્યાં નહીંટે. Adj. Miserable; unfortunate;
not happy—at ease.

અ-વેહરામ, a-vêhrâm. નિ० કોણ—જત વગરં.
Adj. Not victorious—successful.

ગુર્જારાયા આન-આખર-ખુંદે, an-âkhar-bûndê. નાં કો-
ઈથી પ્રકારની તાણેદારી—કરમાખરદારી. Subs. Sub-
mission of any kind.

અનાયોગી અન-એરોગી, an-aérôgî. ૧૦ ઠા—કુખ્ય
લગતું નહીં. Adj. Not relating to any harm—
injury.

અહેલુભ, અન-અશો, an-ahēlûb, an-ashô.
વિ. અપવીત, નાપાક, અશો—પરહેજગાર નહીં
તે. Adj. Unholy; impure; not pious—absti-
nent. Av. **અનાશો**

અનાઈ, anâî. ના० ૬૨૬, ૩૯, સંત્તિ, તુકસાન. Subs.
Disease; illness; hardness; loss; detriment.

Disease; illness; hardness, &c.,
અનાએ, anâê. કિં અં એ સખખથી, એને લિધે, એ-
અનુ પ્રમાણે, એવેશે. Adv. For this reason; on
this account; thus; so.

આચે, khâê. સર્વો ખુદ, પોતે. નાં ખુશી. Pron. Self; in person; *in propriâ persona*. Subs. Gladness.

ઓચે-દો-એ, khôê-dô-ê. નાં એ અથવા એક શક્તિ—કૌવત. Subs. One or two powers.

આણા-શા, અણેશા, anâ-sha, aêshâ. સર્વો આએ તેજ, એતે, તેએ. Pron. This very same; this it (is.)

આનાઈ, anâî. નાં જાન, તુકસાન, અજખ, બેદાદી, સખતી, જુલમ, રીમની, અન્યાય, વાંક. Subs. Loss; detriment; damage; affliction; injustice; hardship; tyranny; pollutedness, fault, offence. Paz. કાર્ય.

ખહશ, khahash. નાં ચાહ, ધાર, ખાહેશ, મરળ. Subs. Affection; love; desire; wish.

આશ, khâsh. સર્વો પોતે. Pron. Self.

અન-અચેખાદગી, an-aêbâdgî. વિં યાદદારત-વગરતું. Adj. Having no remembrance.

અન-અઈખાદ, an-aibâd. વિં દોસ્ત—ધાર—મદદ-ગાર વગરતું, યાદ નહીં રાખતું, લુલીજતું. Adj. Friendless; having no helper—companion; not remembering; forgetting.

હુ-અચેખાદ, hû-aêbâd. નાં સારી યાદદારત—સમરણશક્તિ. Subs. A powerful memory—remembrance.

અન-અચેખાદી, an-aêbâdî. See હુ-અચેખાદ
an-aêbâdgî.

અન-અચેખાદેશને, an-aêbâdêshnê. વિં વગર યાદ કરવે. Adj. Without remembering.

અનાયાસ અન-અઈખારી, an-aibârî. વિ૦ મદ્દ—સહાય વિનાતું, આશારા વગરતું, મદ્દ નહીં કરવી. Adj. Destitute of help—support—assistance, not to help. Paz. અનાયાસ

અનાયાસદુર્લભ અન-અયેખારીએ, an-aêbariê. ક્રો અ૧૦ ષ-ગર મદ્દ કરવે. Adv. Without assisting.

અનાયાસગાયેશની અન-અયેખગાયેશની, an-aêbagâêshnî વિ૦ પેહરણ પેહરથા વગરતું. Adj. Without putting on (clothes).

અનાદખશતે અના-દખશતે, anâ-dakhshatê. ક્રો આએ ઓદ્ધં—દેખિતું—જરૂર છે. V. This is clear—evident—apparent.

અનાશશેદ ખાશ-શેદ, ખાશ-શાયેદ, khâsh-shêd, khâsh-shâed. ક્રો પોતાને ધટે. V. May behove one's self.

અનાશવંદ જેશાવંદ, khêshâvand. ના૦ સગાં, જેશકુંબ, જેશાવંદ. Subs. Relations ; kinsmen ; kith and kin.

અનાવખ્શાશની અ-વખ્શાશની, a-vakhshashnî. વિ૦ વધતું નહીં. Adj. Not increasing.

અનાહેશ્તન ખાહેશ્તન, khâhêshtan. ક્રો ચાહું, ખાહેશ—મરજ કરવી. V. To wish, to desire; to show inclination to.

અનાગ્રાહી અ-વખ્શા-ગ્રાર, a-vakhsh-gîr. વિ૦ રોશની—ચલ-કાઠ વગરતું, રોશનીને નહીં લેનાર. Adj. Destitute of light—brightness; not taking light.

અવાખ્શિનીદન, avâkhshînidan. ક્રો જેહેર-

બાની કરવી, ખખશાં, પરવરશ કરવી. V. To do a favour, to grant, to bestow, to maintain, to support.

અવક્ષિદાર, avakhshidâr. નાૠ ભાડી ખખશાંનાર. Subs. Pardoner; forgiver.

અનાશેતી, an-âshêtî. વિ૦ સુલેહ—સંપન્તિનાનું, દુરમની વાખું. Adj. Void of amity—peace; inimical.

અનાશો, an-ashô. વિ૦ રાસ્ત—સાચું નહીં બોલનાર, નાયાક, અપવીત. Adj. Not speaking the truth; unholy; impure. Av. અનાશું.

અનાશોભંદ } અન-અશો-ઓભંદ, an-ashô-ômand. ક્રી૦
અનાશોબુંદ } નાયાક—અપવીત છે. V. Are unholy—
impure (plu.).

અનાશ્નાક, an-âshnâk. વિ૦ જહેર નહીં કરનાર, છુપાવનાર, રોણોર વગરનું. Adj. Not revealing; keeping secret—concealed, without noise.

અનાશ્નાગી, an-âshnâgî. ભાૠ નાૠ સંબંધ નહીં રાખવો તે. Subs. Abst. Not keeping connection with.

અનાશનાની, anâ-shanâ. ક્રી૦ આજાૠ આએ—એમ જાણ, એરવેશો વાડેક થા. V. imper. Know this; be informed in this manner.

અનાશુન, anâshûn. ક્રી૦ અ૦ એરવેશો, એવી રીતિ. Adv. In this manner; thus.

અનાશુનેદ, an-ê-jânûned. ક્રી૦ એ એમ નથી. V. He, she or it is not; it is not thus.

અધીકારીઓનું ખેડકારાન, khêshkârân. ના० અધીકારીઓ, ધ્યાદારીઓ. Subs. Officers in authority ; tradesmen ; professional men.

એકારીઓનું વ્યવસ્થા, khêshkârî. ના० પોતાનું કામ—કારોબાર — ઓધ્યો ; વ્યોગ. Subs. One's own business — trade—dignity ; industry.

અનુભૂતિ અન-અયાવ, an-ayâv. વિ० નહીં ભલી શકે એવું, નાદર, શીભી, નામીચું, અસુલ્ય. Adj. Unobtainable ; rare ; precious ; first-rate ; superfine.

અનુભૂતિ અન-અયાવની, an-ayâvashnî. ના० બાપ્તી નહીં મેળવતું—હાંસેલ કરતું. Subs. Abst. Not obtaining—acquiring.

અનુભૂતિ હૃ-અયાવગી, hû-ayâvgî, hû-ashvagî. વિ० શુભસુરત, સારા દીદારવાખું. Adj. Beautiful ; of good features.

અનુભૂતિ અન-અયાષ્તિ, an-ayâftgîlhâ. કિ० અ०
અનુભૂતિ નહીં પોતા—હાંસલ કરવાને લિધે. Adv. For not acquiring ; on account of not gaining.

અનુભૂતિ અન-આસ્તી, અનાસ્તગી, an-âshtî, anâshtagî.

અનુભૂતિ નહીં દોસ્તી—સલાહ વગરની હાલત ; ખજોણો ;

અનુભૂતિ કષ્ટઓ, આરામારી, જુદાઈ, જુદાગીરી. Subs.

અનુભૂતિ Want of friendship—peace ; contention ; quarrel ; broil ; separation.

અનુભૂતિ અન-હસ્તી, અન-હસ્તી, an-hashtî, an-hastî.

અનુભૂતિ વિના હસ્તી—હૈયાતી વગરનું, નાખું. Adj.

Non-existent ; extinct.

અવહિક્તગી અ-વહીખતગી, a-vahikhtagi. ના० પલીડી, નજીશાત. Subs. Filthiness; uncleanness; impurity.

અનાશ્ટતુમ અન-આશ્તતુમ, an-âshta-tum. વિ० અનિશય હુદ્ભની વાણું, ધણો તંટો—ક્રીસાદ કરનારું. Adj. Most inimical; exciting sedition—quarrel in the highest degree.

હુખ્ખશત્રોતેમાએ હુખ્ખશત્રોતેમાએ, hûkhshatrô-têmâê. ના० એક બંદગીનું નામ છે. Subs. Name of a prayer.
Av. હુખ્ખશત્રોતેમાએ

અનાહિર અન-અહિર, an-ahîr. વિ० નશા—અરકીન વગરતું. Adj. Free from pollution—filthiness.

અનાભાર અના-ભાર, anâ-bâr. કુ० એ० એક વખતે—ભરતબે. Adv. Once; one time.

અનાગારી અનાગારી, અંગારી, anâgârî, angârî. ના० ચીતારો, ચીતાર. Subs. A painter; painting.

અનેગારેશ અ-નેગારેશ, a-nêgârêsh. વિ० ચીતાર—ચીતવગરતું. Adj. Free from painting.

હુંસુ હુ-આસ, hû-âs. ના० સારો શરાખ—દાર. Subs.

હુંસ Good wine—liquor.

હુંખિગ, hû-khîg. ના० સારી છાગલ. Subs. A fine leatheren bottle or bag for holding water.

અનાસા અન-આસા, an-âsâ. વિ० જનત—રોનક—નેખાઈ-વગરતું, કદરપું. Adj. Void of grace—beauty—elegance; ugly.

ખવાસા, khavâsâ. ના० દાણો ખેંચનારી ક્રીડી. Subs. A corn-carrying ant.

અનાસાન } અન-આસાન, an-âsân. વિ. નાણુશ, દલગીર, નિ-
રાશ } રાશ, ઉદાશી, શુભવિનાંતું; અસ્તી—સખતાઈ બરેલું,
કઠણ. Adj. Displeased; sorry; despairing; sad;
unhappy; tyrannical; hard.

ખાશન } ખાશેન, ખાહેન, khâêshna, khâhêshna. ના. નાનુશ
નાનુશ } ઈચ્છા, મરજ, ચાહ, ધાર, ચાહલું, જર્દગોઈ, શેકા-
રશ. Subs. Wish; desire; love; inclination;
persuading a person for doing a virtuous
action; recommendation. Per. خواجش

દાનાનુશ ખાશેન-ઓમન્દ, khâêshna-ômand. વિ.
ઈચ્છા—ખાશ—મરજ વાલું. Adj. Full of wish—
desire; inclined.

અનાસાની અન-આસાની, an-âsânî. ના. ભાવો એચેની, નિ-
રાશા. વિ. સુખી—સુખવાલું નહીં તે, દુઃખી, રોગીઝ.
Subs. Abst. Disquietness, uneasiness, discomfort.
Adj. Not happy; miserable; distressed;
of a sickly constitution.

અનુશ ખાશેની, khâêshnî. ના. ઈચ્છા. Subs.
Desire, wish.

અનુશનિહા ખાહેનનીહા, khâhêshnîhâ. કુ. અ. ઈચ્છા—
ખાશેન સુજબ; ખુસીથી. Adv. According to one's
desire—wish; willingly.

અનુશને } ખાશેની, ખાશેને, khâêshnî, khâêshnê. See
અનુશ } અનુશ ખાશેના.

અનુશ સનાશેને, sanâêshnê. ના. સહમજવાની શકતી.
Subs. Power of understanding—comprehend-
ing.

અનાસાનતુમ અન-આસાન-તુમ, an-âsân-tûm. વિ० ધખુન
સુરકેલ. Adj. Most difficult—uneasy.

ખાએશનમંદ ખાએશન-મંદ, khâêshna-mand. વિ० ખાદુષંદ,
ખાહુશ બરેલું. Adj. Full of desire.

અસાદે અન-આસાદે, an-âsâdê. વિ० ભસનદ—ગાલીચા
વગરતું. Adj. Having no cushion—carpet.

અસાક્ત અના-સાક્ત, anâ-sakht. વિ० કઠથ—મખત—કઠોર
નહીં, નરમ. Adj. Not hard—harsh—rigid ; soft.

અયસ્ત અવે-યસ્ત, avê-yasht. કુ० વિ० નહીં ઈજાએલું,
આરાધના વગરતું. Partic. Adj. Not consecrated
—offered divine honours.

અદ્ધરી અન-અદ્ધર-ર, an-adsh-ra. ભર્વ૦ હું સીવાય બીજે
કોઈ નહીં. Pron. None (or no one else) but I.

અદ્ધરી અન-આસાર, an-âsâr. વિ० આગણીત, જેની ગણની
નહીં તે. Adj. Innumerable ; that cannot be
numbered—counted.

અદ્ધરી અન-આસાલ, an-âsâl. વિ० ખદગોહર—ખુનીઆદ,
ખદજત, જે આનીતીવાન માઝાપને પેટ અવતરેલો તે. Adj.
Of low origin—parentage ; ignoble ; one born
of immoral parents.

અદ્ધરી અન-એહર, an-êchar. વિ० નજરશાત—ચરકીવગરતું.
Adj. Free from filthiness—uncleanness—pollu-
tion.

અવાસાર અવાસાર, avâsâr. ના० કરસંગ. Subs. A
Farsang ; a league.

હુઅસાલ હુ-આસાલ, hû-âsal. વિ० સારાં ગોહર—ખુનીઆ-
દતું ; નીતીવાનને ત્યાં અવતરેલું તે. Adj. Of noble

birth—parentage ; high in excellence or worth ; one born of noble parents.

અત્મા અન-આસી આ, an-âsîâ. વિ. હવાવગરતું, ખરાખ
અક્કી—ધંટી. Adj. Having no air—breeze ; a
bad mill.

અત્મા અનાઈએ, anâîê. See અત્મા anâî.

અત્મા ખહેશ્તન, khahêstan. કિ. ચાહતું. V. To
wish, desire.

અનાદ્યન } અના-દ્યન, anâ-dayan. કિ. અ. એમાં, એની
અંદર } અંદર ; એટલાભાટે, એ જખખને લિધે. Adv. In
it ; under it ; therefore ; on this account.

અજિના } અના-જિના, અનાજિનાક, anâ-jinâ, anâjînâk.

નાં } ના. આએ—એક જગ્યો. Subs. This place ;
this only place—spot.

અનાધાર અન-આઈન-અસ્ત, an-âîn-ast. કિ. કાયદાભર
—રીતિમુજબ નથી, વગર તરીકાતું છે. V. Is not
according to law—rule ; is far from the right
path.

અનાગિવાસ્ત અના-ગીવાસ્ત, anâ-gîvâst. ના. એક “ગીવાસ્ત”
નામનું માપ છે. Subs. Name of a measure, called
givâst.

હુઅનાના હુ-આઈન-અસ્ત, hû-âîn-ast. કિ. નેક—સારો,
તરીકો—રસ્તો છે. V. Is a good—straight path.

ખાસીનેદ, khâsînêd. કિ. સુકાએ, સુકવે. V.
May become dry ; may dry.

અનાનાના અન-આસીનતન, an-âsînatan. કિ. પશેમાન—
ગમુંગિન નહીં થવું. V. Not to repent—regret.

અનુષ્ઠાન અન-અચેવીએગાની, an-aêviégâni. નિ०

કુસ્તી વગર. Adj. Sans. *Kushti*; without girding the *Kushti*.

અનુષ્ઠાન અન-અચેવ્યાસ્ત, અન-અચેવસ્ત, an-aêvyâst,

અનુષ્ઠાન an-aêvast. બૂૠ કૃૠ વિૠ નહીં બાધેલું—

પેહણેલું; અભ્યાસ નહીં કીધેલું, નહીં શીખેલું. Past part.

Adj. Not gilded up; not put on (clothes); not studied—learned. Av. અનુષ્ઠાન

અનુષ્ઠાન અન-અચેવ્યાસ્તી, an-aêvyâsti. ના૦ ભાવ૦

અભ્યાસ નહીં કરવો તે, નાદાની, અપટપણું, નાખુશી, નહીં બાધ્યતું. Abst. Subs. Not studying; ignorance; stupidity; displeasure; not binding—girding up.

અનુષ્ઠાન અન અચેવ્યાસ્તન, an-aêvyâstan. કુૠ અ-

અનુષ્ઠાન ખર નહીં રાખવી, નહીં જાણતું, પરહેજ નહીં રાખવી; અભ્યાસ નહીં કરવો, નહીં શીખતું, જ્ઞાન સંપાદન નહીં કરતું. V. Not to be informed; not to know; not to abstain from; not to study—learn, not to acquire knowledge.

અલુમાન અવે-સજન, અના-સજન, avê-sajin, anâ-sajîn.

વિ૦ અધ્યાત, નાલાયક, નાસુનાસેખ. Adj. Improper; unworthy; unbecoming.

અનુષ્ટાન અન-આસ્ત, an-âst. વિ૦ સુલેહ વગરતું, ખ્યાલી—

ઠંડા—આરામારીવાલું. Adj. Not peaceful; seditious; quarrelling; given to brawls and contention.

અનુષ્ટાન અન-હસ્ત, an-hast. વિ૦ હ્યાત નહીં, મોજુદ નહીં;

નાખુદ. Adj. Not existing; non-existent; extinct.

દ્રોગમાણ અનાસ્ત, આ-રાસ્ત, anâst, a-râst. વિ. નકાસું, ના-રાસ્ત, ઉલદું, જુદું. Adj. Useless; untrue; contrary; false.

દ્રોગમાણ ખાસ્ત, khâst. કુ. ચાહસું, ઈચ્છસું, ખાહેશકીધી. V. Wished; desired; showed an inclination.

દ્રોગમાણ ખાસ્ત, આસ્તે, khâst, khâstê. ના. પૈસા, આથ,
દ્રોગમાણ અતા, દોલત. Subs. Money; property; estate; wealth.

દ્રોગમાણ અના-ગેતીહા, anâ-gêtîhâ. ના. આએ હુન્યાઓ. Subs. In this world.

દ્રોગમાણ ખાસ્ત ઓમન્ટ, khâst-ômand. વિ. જરદાર,
પૈસાદાર, દોલતવાંન. Adj. Monied; rich; wealthy.

દ્રોગમાણ ખાસ્તાદ, khâstâd. વિ. સુંક, બીજાસ વીનાતું
Adj. Dry, free from wetness—damp.

દ્રોગમાણ અનાસ્તાર, anâstâr. વિ. શુનાહગાર—પાપી નહીં
તે, નિરપરાધી. Adj. Not sinful—guilty; innocent.

દ્રોગમાણ અ-વાસ્તાર, અ-વાસ્તાર, a-vâstâr, avâstar. See
ાવેસ્તાર avê-sajîn, anâ-sajîn. વિ. ધાંશ—ચારાવગરતું;
અતી—ચારાને નાશ કરતું. Adj. Without grass,
forage; destroying agriculture—forage—crop.
A.V. પ્રાણાદી

દ્રોગમાણ ખાસ્તાર, અવાસ્તાર, khâstâr, avâstâr. ના.
ચાહનાર, ઉઠનાર, મેલવનાર, અરજદાર, અરજ કરનાર.
Subs. One who regards with affection; one
who gets up—gains—requests; an entreater.

દ્રોગમાણ ખાસ્તારી, khâstârî. ના. ખાહેશ, હરખ, ચાહ,
દ્રોગમાણ ખાસ્તારી ખાર. Subs. Desire; rapture; love;

affection.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ ખાસ્તાચીહા, khâstârîhâ. કું અં ધ્યારથી ;
પ્રીતિથી. Adv. Lovingly ; affectionately.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ અન-આસ્તારેદ, અનાસ્તારેદ, an-âstâred, anâ-
stârêd. કું એ ગુનાં થાય છે, નીર્મિત—સ્વર્ગ—મારું
થાય છે ; ગુનેહુગાર નહીં થાયે. V. Becomes innocent
; becomes pure—limpid ; may not become
guilty—sinful.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } અનાસ્તાર્દ, અનાસ્તાર્દ, anâstârd, anâstard.
કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } બૂં કૂં વિં નહીં પંથરાયણું—રીમન થાયણું.

Past part. Adj. Not spread—diffused (lit.) ;
not defiled—polluted.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } અનાસ્તી, અન-હસ્તી, anâstî, an-hastî. નાં
કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } નાલુટી, નીસ્તી. વિં હસ્તી—હૈયાતી વગરણું,
નામોષ્ટુદ. Subs. Nonentity ; non-existence.
Adj. Having no existence ; non-existent.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ અન-એસ્તી, an-estî. વિં નાલાયક, અધિતીત, ના
સુનાભેખ. Adj. Improper ; unworthy ; unbecom-
ing.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ જેસ્તીહા, khêstîhâ. કું અં જખમી હાલતમાં,
દીવમાં ડચવાઈને, આનાડાનીસાથે ; જખમ ડરવાને માટે.
Adv. In a state of being wounded ; after some
feeling of mental uneasiness ; with hesitation ;
for wounding ; for inflicting a wound.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } ખાસ્તી, khâstî. નાં એરાદો. Subs. Aim,
કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ } intention, purpose.

કૃત્તુલ્ગ્રહણુદ્ગમ અનાસ્ત-ગોખશન, anâst-gobashna. નાં ગુનાં
બરેણું બોલતું, પાપી વાણી સુખમાથી વડવી. Subs. Talk-
ing irreverently, speaking profanely.

અનાસ્તિગોબશનાન અન-આસ્તિ-ગોબશનાન, an-āstî-gôbashnâñ.

ના० અજેડા બરેલી વાચાઓ, હુલડ કરાવે એવાં ભાષણો, Subs. Seditious words—utterances; sedition exciting speeches.

અનાસ્તીનેદ અનાસ્તીનેદ, anâstîned. ક્રી० નકારુ—અકારત થાય છે. V. Becomes useless—worthless.

અનાસ્તીનેદ } આસ્તી, આસ્તે, khâstî, khâstê. ના० માલમતા, અનાસ્તીનેદ } ભરસામાન, પુણી, દોષત, ભીલકૃત. Subs. Property ; estate ; furniture ; means.

અનહસ્તે અન-હસ્તે, an-hastê. વિ० નામોજુદ, છુપ્યું, અંડીકા, અહેર નહીં. Adj. Non-existent; concealed; not visible.

અનાસ્તોભાન અન-અસ્તોભાન, an-astôbhân. વિ० શક—શંકા વાણું, બદ્ધસેદાર નહીં, મજબુત નહીં તે, એ સહમજ, એ દીન. Adj. Doubtful; not trustworthy—powerful; senseless; irreligious.

અનહસ્તન આસ્તન, khâstan. ક્રી० ઉઠવું, ખોલાવવું, ચાહવું, ઈછવું, અરજ કરવી, આનેજ—વીનંતી કરવી. V. To wish, to will, to desire, to want, to require, to demand, to summon, to solicit, to beg, to petition, to entreat, to implore. Per. خواستن

અનાસ્તુની અન-અસ્તુની, an-astûnî. વિ० સ્થીર—સુકરર નહીં તે, ના પાયદાર, ઝંપું—ક્ષણબંઘુર. Adj. Not stable-settled; unsteady; rickety; uncertain; frail; transient.

અનહસ્તની અન-હસ્તની, an-hastanî. See અનહસ્તની.

અનાસ્તે અન-અસ્તે, an-astê. See અનાસ્તે an-hastanî.

વિ. સુલેહ—સંપત્તિ વગરતું. Adj. Without peace—amity.

ઓદ્દામ્ય અનાસ્તે, anâstê. વિ. ખુદ, ખદ, દુષ્ટ, ખરાખ. ના. આખેપત, નક્ષે, હાંસેલ; જંગ, લડાઈ, કલેશ, કળાંઓ. Adj. Bad; evil; vile. Subs. Income; profit; gain; battle; quarrel; contention.

ઓદ્દામ્ય ખાસ્તે, khâstê. ના. ખોરાક, ખજનો, સવાખનાં કાંખનો ખજંથો; પૈસા, માલ, ભતા, સામાન, મીરાસ. Subs. Food; riches; treasures—store of virtuous deeds; property; estate; furniture; inheritance. Pâz. خواستہ = Per.

ઓદ્દામ્ય ઓદ્દામ્ય ખાસ્તે-અદશાન, khâstê-adashân. ના. પારકો માલ, પારકાનું ધન—દ્રવ્ય. Subs. Alien goods; alien fortune—wealth.

ઓદ્દામ્ય અન-અસ્તગી, an-astagî. ના. નાતવાંની, અશક્તપણું. Subs. Feebleness; weakness; inability.

ઓદ્દામ્ય અન-એસ્તગી, an-êstagî. વિ. ઉસ્તવાર—મજૂ-ખુત—સ્થીર—ટકાઉ નહીં તે; ખુલુ, આંધુંધુંધું. Adj. Not steady—fixed—firm; uncertain.

ઓદ્દામ્ય ખાસ્તે-દાર, khâstê-dâr. ના. ખજનો રાખનાર, ખજનચી, વારેસ. Subs. One who has charge of money; a treasurer; an inheritor.

ઓદ્દામ્ય ઓદ્દામ્ય ખાસ્તે-ઓમન્દ, khâstê-ômand. વિ. દોષત-વાન, પૈસાદાર, મુંજ—માલ—મીલકત ધરાવનાર. Adj. Wealthy; rich; possessing estate—property.

ઓદ્દામ્ય ઓદ્દામ્ય ખાસ્તે-કામગી, khâstê-kâmagî. ના. દોષતને માટેની ખાહેશ—ઈચ્છા. Subs. A desire for wealth.

અનાસ્તિત્વમાન અનાસ્ત-ગર, anâst-gar. ના० ખરાખ—નકાસું કરનાર. વિ० કીનાખોર, વેરી, હેખબાવી. Subs. An evildoer, one who does useless things. Adj. Vindictive; revengeful; malicious.

અનાસ્તિત્વમાન અન-એસ્ત-ગરી, an-êsta-gari. વિ० રેહેવા લાયક નહોં. Adj. Not habitable.

અનાસ્તિત્વમાન અનાસ્ત-તુમ, anâst-tum. વિ० અતીશય નાખુશ —દીલગીર. Adj. Most displeased—sorry.

અનાસ્તિત્વમાન અન-અસ્તવાની, an-astavânî. ના० શકભેદી. Subs. Doubtfulness.

અનાસ્તરેદ, anâstarêd. વિ० શુનાહ—વાંક કરેછે, ચુનેહગાર—પાપી થાયછે. V. Commits a crime—fault; becomes sinful—guilty.

અનાસ્તરેત, anâstarêt. વિ० શુચવાડા વગ-

અનાસ્તરેત ૨તું, તુકશાન પાંચ્યા વગરતું. Adj. Free from intricacy; uninjured; without suffering any loss—harm.

અનાસ્તર્દ, anâstard. વિ० એશુનાહ, નીરપરાધી. Adj. Innocent; harmless.

અનાસ્તર્દે, anâstardê. વિ० ખાલેશ, સ્વચ્છ, નીતર્દ, દાધ વગરતું, ગદલું નહોંતે. Adj. Pure; clear; limpid.

અનાસ્ત્રિક્ષમાન અન-અઈવગહાની, an-aívagahânî. ના० નહોં પેહેરતું—ખાંપતું, શુદ્ધરેહ કુસ્તી નહોં રાખવો. Subs. Not putting on (clothes); not putting on *Sudreh* and *Kushti*.

અનાસરિશ્ઠોદે, અના-સરીશોદે, anâ-sarîshôdê,

anâ-sarêshûtê. વિં એક તૃત્યાંશ. ૩. Adj. One-third; $\frac{1}{3}$.

હૃદ્યમ અનાદુષ્ટ, અ-દુષ્ટ, anâdûkht, andûkht. ક્રિ. એકદું કીધું, સાથે મેળ્યું. V. Collected; mixed up.

હૃદ્યમ હુ-અયુષ્તાર, hû-ayûkhtar. વિં સારે દોડનારે —કુદનારું. Adj. Running—jumping well.

હૃદ્યમ હુ-અયુષ્તગી, hû-ayûkhtagi. નારો સારી કોશેશ —ચુક્તી—તજવીજ. Subs. A good effort—skill—contrivance.

ગુર્મણ આન-આઈની, આન-આઈને, ân-âînî, ân-âînê. વિં એખાંદું, સાથી—સોખતી વગરતું; એક મારગી; મુવાંકેદ. નારો ઓદાતાલાનાં નામો અધેતું એક નામ છે. Adj. Lonely; friendless; quiet; unobtrusive; conformable; agreeing. Subs. One of the names of God.

દુર્ગુર્મણ અન-આઈની, an-âînî. નારો બેકાયદાપણું, ગેરસહુકાઈ. Subs. Illegality; impropriety; want of etiquette.

દુર્ગુર્મણ અન-આઈનીવ્યાસ્ત, an-aêvîast. ક્રિ. નહીં દીજતું લઈ જાએ, કરેબ દેવો. V. To carry something not consecrated—sanctified. To mislead, to beguile.

દુર્ગુર્મણ અન-આઈનીનીહા, an-âînînhâ. ક્રિ. અનુભૂતિ નીતિથી, બેકાયદા ભરેલી રીતે, ખુરી રીતથી. Adv. Immorally; unpolitely; illegally; in an evil way.

દુર્ગુર્મણ અન-આઈનીન, an-âînîn. See અનુભૂતિ an-âînînhâ.

દુર્ગુર્મણ હુ-આઈનીનીહા, hû-âînînhâ. ક્રિ. વિવેકી પણાથી,

નિતીની ઇહે, સારી રીતથી, નેક — સારા કાયદા — ધારાની રીતે,
Adv. Politely ; morally ; in a good way ; in a
manner permitted by a good law-rule.

હુઅયુતાર, hū-ayútâr. See **હુઅયા** hū-aya-
khtâr.

અલુમા અ-વહીનેહ, a-vahízéh. વિ० કખીસા વગરનું. Adj.
Free from intercation.

અલુમા } અનાઈનેહ, અ-વાહિને, anâhízéh, a-vâhîze. વિ०
ઓલુમા } કદીમ—અશાલી—જીતું—પુરાણું નહીં તે. Adj.
Not ancient—original—old.

અનાએવ્યાસ્ત અન-અએવ્યાસ્ત, an-aêvyâst. See **આએવ્યા**
an-aîvyâst.

અનાએવશનિગી અન-એઈવશનીગી, અન-યાવશનીગી, an-aîvash-
nîgî, an-yâvashnîgî. ના૦ નહીં ભેલવતું—પામતું.
Subs. Not obtaining—acquiring.

અનાએત, an-aêt. ક્રિ० નથી, છે નહીં. વિ० જીતું.
V. Is not. Adj. False, untrue.

હેખ્હિદ, hêkhîd. ક્રિ० એંચ્યું, તાંખ્યું. V. Pulled ;
drew.

અનાએત-અશ, an-aêt-ash. ક્રિ० તે—જે નથી.
V. It—which is not.

અનાએત-આદા, an-aêt-âdâ. વિ० જીવાણું
નહીં તે, નીર્જવ, હૃદયાલ કરવા વગરનું. Adj. Having
no life ; destitute of life ; motionless.

હુઅઈત-આદા, hû-aît-âdâ. વિ० અનદાર, જીતું ;
સજીવણ ; કૌવતમંદ. Adj.. possessing life ; living ;
animate ; powerful.

અનાયાસ } અન-અએતી, an-aêtî. વિ૦ હસ્તી—હયાતી વગરતું ;
અનાયાસ } ના૦ નેસ્તી, નાખુટી. Adj. Having no existence.
અનાયાસ } Subs. Nonentity ; extinction.

અનાયાસ અનાઈતી, anâîtî. ના૦ નારાસ્તી, જુઠાઈ. Subs. Untruth ; falsehood.

અનાયાસ અનાહિતી, auâhîti. વિ૦ આલેસ,—સ્વરદ્ધ ; દાઘેલ
—ગાદળાપણા વગરતું. Adj. Pure ; guileless ; clear ;
unspotted ; not turbid.

હુખ્ખિદાન, hûkhîdan. ક્ર૦ બાહુર—ઉપર ઐચ્છા, પેદા
થતું. V. To pull out—up ; to originate ; to be
born.

અનાદુનશ અન-અએદુન-શ, an-aêdûn-sha. ક્ર૦ અ૦ એવી
રીત—એપ્રમાણે નહીં. Adv. Not in this manner ;
not thus.

અનાગરી } અન-અએત-ગરી, an-aêt-garî. વિ૦ હસ્તી નહીં
અનાગરી } આપનારં—નાખુદ કરનારં, ભીઆખાન—વેરાન
કરનારં ; Adj. Not life-giving ; making extinct ;
desolating.

અનાગરી અનાએતગરી, anâêt-garî. ના૦ ખુંદં, બેડોલ
કરતું. Subs. Doing evil ; making ugly.

ખહિમ, khahîm. ક્ર૦ હું ચાહું છું. V. I wish—
desire.

હુદીમ, hû-hîm. ના૦ નેક અસલત-અવાસ, સારો સ્વભાવ,
Subs. Good nature—temper ; fine disposition.

હુહિમે, hûhîmê. વિ૦ સારા ગુણવાખું. Adj. Possessing a good characteristic.

હુહુમ હુ-હીમી, hū-himī. નાૠ સારી અસલત—ટે૧. Subs.
અહુમ A good characteristic—habit.

અનાદમિદ અન-આદમીદ, અન-ઉમેદ, an-admid, an-ûmid.

અહુમ વિ૦ નીરાશ, નિષ્ણલ, નાઉમેદ. Adj. Despairing; disappointed; hopeless.

અહુમ

અહુમ અન-આદમી, an-admī. નાૠ નાઉમેદી, નિષ્ણલતા. Subs. Hopelessness ; disappointment.

હુહુમ હુ-આદમીદ, hū-admid. વિ૦ સારી આશા વાહું, મોરાદ વંતુ. Adj. Giving good hopes ; hopeful.

અહુમુદ અન-આદમીદી, an-admidî. કિ૦ નાઉમેદ થતું. V. To be disappointed.

અહુમુદ અન-એમીદી, an-êmidî. નાૠ બેઈમાની. Subs. Faithlessness.

અહુમુદ અનાઈમજદા, anâimazdâ. નાૠ શુન્હેગાર ; બેઈમાન શખ્સ ; મક્કાર, કુરેખ આપનાર. Subs. A criminal ; a faithless person ; a hypocrite ; beguiler.

અહુમુદ અનાઈમજદાર, anâimazdâr. See અહુમ anâimazdâ.

અહુમ અન-આઈર, અનીર, an-aîr, anîr. વિ૦ સરકશ, અહુમ નાકરમાન, બેઠીન, પાપી, બેઈમાન. Adj. Refractory ; disobedient ; irreligious ; sinful ; faithless.

અહુમાદ અન-આએરાદત, an-aêrakht. કિ૦ ધર્મના કર-

અહુમાદ માનથી નહીં કરે, દીનના હોડમથી ઉલટા નહીં ચાલે. V. May not disobey or swerve from the commands of religion.

અનાઈરાન અન-આઈરાન, an-aírâñ. વિ. ઈરાની નહીં તે;

બલા—સુધરેખા નહીં. Adj. Un-Arian; non-Iranian; not noble-civilized.

અનાઈરાક્ષત અન-આઈરાક્ષત, an-aírakht. See અનાઈરાન an-

aírakht. વિ. નાખાલિશ—સ્વરદ્ધા; ગડવું. Adj. Not pure—limpid; turbid.

અનાઈરિ અન-આઈરી, an-aírî. See અનાઈરાન an-aír.

અનાઈરિની અન-આઈરીની, an-aírî. ના. ખરી, એઈમાની, નાકર-

અનાઈરિની માની, જુદ્દીની. Subs. Evil; faithlessness; disobedience; irreligiousness.

અનાઈરિહેદ અન-આઈરીહેદ, an-aírîhêd. ક્ર. દીનદારી

વગરતું—નાકરમાન યાથે. V. Becomes irreligious—disobedient.

અનાઈરશને અન-આઈરશને, an-aírashnê. ના. જુદ્દીન—ના-

કરમાન થતું. Subs. Becoming a convert to another creed.

અનાઈરિ અન-આઈરી, અન-આઈરીગી, અન-આઈરીદ, અન આઈ-

અનાઈરિએ રીએ, an-aírî, an-aírigî, an-aírûî, an-aírîê.

ના. જુદ્દીની, સરકરી, ભગરી, નાકરમાની. Subs. Irreligiousness; refractoriness; pride; disobedience.

અનાઈરોગ અન-આએરોગ, an-aêrôg. વિ. નાખુશ, ગમગીન,

ગંટવગરતું; સારું, જેવું ને તેવું. Adj. Displeased; sorry; not stinking; good; just as it was; in the same state.

અનાએરંગશ અ-નાએરંગશ, a-nâêrangash. વિ. કોઈને હુઅ:

નહીં દેનારું, બેચુનાહુ, યાક. Adj. Not doing harm to any one; innocent; holy; pious.

અનારીચ અન-અર્થરીચ, an-airich. નીં દુરવંદી ખશલત રાખનાર. નાં ખરાબીનો દેખાવો, જુદ્દીનનો દેખાવો. Adj. Possessed of the nature of an infidel, i.e. of the nature of an unbeliever in the true faith. Subs. Diffusion—pervasion of evil; prevalence of a foreign creed.

અનારીદ અન-અર્થરીદ, an-airêd. કું નાક્રમાન થાયછે,
જુદ્દીન જુદ્દીન થાયછે. V. Becomes disobedient; becomes a pervert.

અનારદદ અના-ગરદદ, aná-gardad. કું મુરું—તમામ—સંપૂર્ણ કરે. V. May finish—complete.

અનારીતન અન-અર્થરીતન an-airítan. કું નાક્રમાન—જુદ્દીન થતું, વટલીજતું. V. To be disobedient; to become a pervert—apostate.

અનાન અન-આન, an-âñ. ભર્વી તે નહીં. Pron. Not that.

અવીન અવીન, avín. નીં છુપું, અંદીઠ, નહીં દેખઈતું. Adj. અનુભૂતિ નથીનું. Secret; invisible; not apparent.

અવીન અવીન, avín. કું આં એ રવેશો, એ પ્રમાણે, એ રીતે. Adv. In this manner.

ઓહુર ઓહુર, ôhûr. નાં “અહુર” સાહુભ, ધણી, ખોડા. Subs. Ahura; a lord; master; God.

ખાનાન ખાનાન, khanâñ. નાં એક શેહેરતું નામ છે. Subs. Name of a city.

ખાન ખાન, khân. કું આજાં તું પદ. V. imper. Read; recite; learn.

અહૃતુસ અન-હુ-હિમી, an-hû-himî. વિ૦ મારી ચાલ યત-

શનું નહીં તે. Adj. Not possessing a good nature.

અહોદાએ ઓ-હુ-ઓદાએ, ô-hû-khôdâé. See ઓહુર.

ક્હાનાદ, khânâd. કું આસાં તે પેટ (તો સાર)!

V. bened. May he—she read—recite!

ગ્રામ અવીચને, avîchanê. કું અં એટલું બી. નાં એક

માપતું નામ છે. Adv. Even so much. Subs.

Name of a measure. Av. ગ્રામાં

ગ્રામ ખાનાદ, khânad. કું પેટ, ભણે, શીખે. V. May
read—recite—learn.

ગ્રામ હુદ, hand. કું તેઓ છે. V. They are.

જ્યોતિષ અનહોભા, anhôbhâ. નાં બેસ્પતી સેતારો. Subs.

The planet Jupiter.

જ્યોતિષ અન-હોશી, an-hôshí. નાં અમરગી, મોત વગરની
હાવત. વિ૦ બેદુષી. Subs. Immortality; exemption
from death. Adj. Residing in paradise.

અનોશંદિહ અનોશંદિહા, anôshandîhâ. કું અં નારાજ

અનોશંદિહ —નાખુશીથી, દલગીરી બરેખી રીતે; આનાકા-
નીથી. Adv. Displeasingly; unwillingly; sor-
rowfully, hesitatingly.

અનુધ અન-હુ-દાદ, an-hû-dâd. વિ૦ સારી નીતીનું નહીં તે,
અનીતી બરેલું, સારું નહીં પેટા કીધેલું. Adj. Not pos-

sessing good morals; immoral.

અનુધ અવે-વસ્ત, avê-vasht. વિ૦ નહીં કરતું, સ્થીર, હીંબ-

ચાલ કર્યા વગરનું. Adj. Not turning; stable;
motionless.

અનુષ્ઠાન અન-ઓશ્તાની, an-ôshtâvî. વિ૦ ઝડપવાળું

—ભેતાખ નહીં તે ; ધીમું. Adj. Not swift—fast ; slow.

અનુભૂતિનામ અન-હોશમાર, an-hôshmâr. વિ० શુભાર—ગણતરી નહીં કરનાર, અવીચારી, મુર્ખ, બેહદ, બેશુમાર. Adj. Uncalculating ; inconsiderate ; foolish ; unlimited ; numberless.

અનુભૂતિનામ હુ-હોશમારી, hû-hôshmârî. ના० સારીરીતે સુભાર કરવો—સ્ભરણ કરવું, જારી પેઠે વીચારવું. Subs. Calculating properly ; remembering—considering well.

અનુભૂતિનામ અન-અન્યાભી, an-anbâmî. વિ० ડવખતનું, વગર-હીંગામતું, અન અવસરતું. Adj. Untimely ; unseasonable in time, inopportune.

અનુભૂતિનામ અનાની, anâni. ના० એક શાખસકે જે દુનીઅંનાં લોભને ખાતર પોતાના ધર્મ અને કુરન્ને કશી ગણત્રીમાં નહીં ગણે ; દુન્યાઈ લોભ લાલયમાં દૂસેલો માલસ, અત્માન, આપત. Subs. One who for worldly interests (or ambition) takes no cognisance (on account) of his religious faith and duty ; a person who is ensnared in worldly temptations ; an ignorant—stupid person.

અનુભૂતિનામ અન-ખેશ, an-khêsh. વિ० પોતા વગરનું, પરાયું, પારકું, સગપણ વગરન્ય. Adj. Not one's own ; pertaining to another ; foreign ; having no relationship.

અનુભૂતિનામ અના-વેશ, anâ-vêsh. કું અ० એથી વધારે—ધણું. Adv. More than this.

અનુભૂતિનામ અન-અવ્શીનશન, an-avshînashna. ના० નહીં

ધર્યાં—ઓછું થતું. Subs. Not decreasing—lessening.

અનાંબશાન } અન-અંબશાન, an-ambashâñ. વિ० શક—સુભેહ
} વગરાં } વગરાં, ખાતરીપૂર્વિક, ખચીતાઈ બરેણું. Adj.
Free from doubt—suspicion ; certain, positive.

હુઅંબજશ્ને હુ-અંબજશ્ને, hû-ambajashnê. ના० બરાબર રીતે
વેહેંચી લેતું ; પુરો ઈતખાર. Subs. Participating
properly ; perfect reliance.

અનાંદેશિહા અન-અંદેશિહા, an-andéshihâ. કુ० અ०
વગર વિચાર કરવે, વગર ધ્યાન આપવે. Adv. Inconsiderately ; without paying due attention.

અનોસ્પોરી અન-ઓસ્પોરી, an-ôspórí. વિ० ના ઉમેદ, નિરાશ,
નિષ્ટલ. ના० સારા વીચાર વગરાં થતું તે. Adj. Dis-
appointed ; hopeless ; despondent.

અનાંબસ્તે અન-અંબસ્તે, an-ambastê. વિ० ખાલી, નહીં બરેણું,
આધુરું. Adj. Not filled up—full ; empty ; un-
finished.

અનહુઅસ્તે અન-હુ-અસ્તે, an-hû-bastê. ભૂ० કુ० વિ० સારું
—ઠીક નહીં ખાંધેણું. Past part. Adj. Not well
bound.

અનાવસીદન અન-અવસીદન, an-avsidan. કુ० નહીં ધર્યાં,
ઓછું નહીં થતું, જેમનું તેમ રેહતું, અસલી હાલતમાં રેહતું.
V. Not to decrease—lessen ; to remain in the
same—original state.

અનાંખસન્દીહા અન-અન-સન્દીહા, an-khansandîhâ. કુ० અ०
વગર હોકમે, આજા વગરે ; ના ખુશીથી, આનાકાનીથી. Adv.
Without permission—order ; unwillingly ;
hesitatingly.

અનુભૂતિ અન-ખંસાંદી, an-khansandî. ના० નાખુશી, દષ-
ગીરી. Subs. Displeasure; sorrow.

અનુભૂતિ અન-ખુંસાંદીહા, an-khunsandîhâ. કુ० અ०
નારામંદથી, નાખુશીથી, આનાકાનીથી. Adv. Displeas-
ingly; unwillingly; hesitatingly.

અનુભૂતિ અન-હોશકાર્ડન, an-hoskârdan. કુ० તકરાર
નહીં કરવી. V. Not to argue—discuss.

અનુભૂતિ અન-ઓસ્પુરી, an-ôspuri. ના० બોલીને કરી જતું,
શુનાહુથી પસ્તાવો કરવો નહીં તે; બેઠોલ થતું. Subs.
Disowning; repudiating; not repenting of
one's sins; breaking one's promise.

અનુભૂતિ અન-હોસ્પોરી, an-hôspôrî. વિ० મહલાજ—
અનુભૂતિ અદ્ય વગર, વગર પ્રમાણે. Adj. Indecor-
ous; violating good manners; disproportionate.

અનુભૂતિ અન-ઓસ્ત, અન-ઓસ્તર, an-ôst, an-ôstâr. વિ०
અનુભૂતિ ધણો નેક—કાનેલ—દાના નહીં, ઓસ્તવાર નહીંતે.

Adj. Not very virtuous—erudite—learned;
not firm—stable.

અનુભૂતિ અન-ઓસ્તાભ, an-ôstâm. વિ० એકીન—ઈમાન
—દ્વાનતદારી વગરનું. Adj. Void of faith—belief
—honesty.

અનુભૂતિ જેસ્તારીહા, khêstârîhâ. વિ० ઈજ દેવાને
લગતું. Adj. Pertaining to harm—injury.

અનુભૂતિ અન-ઓસ્તી, an-ôsti. વિ० સાવધયથાં—હુશીઆરી
વગર. Adj. Not circumspect—intelligent.

અનુભૂતિ અન-ઓસ્તે an-ôstê. વિ० વગર ઐતેકાદ—વિશ્વાસ;
નાપાએદાર. Adj. Void of faith—confidence;
groundless, void of foundation.

અનોસ્તોભાન અન-ઓસ્તોભાન, an-ôstôbhân. વિ. ઓસ્તવાર નહીં તે, દીનખાબે દામાદોલ. Adj. Not firm, irresolute in religious belief.

અનોસ્તોભાની અન-ઓસ્તોભાની, an-ôstôbhâni. ના. ઉસ્તવાર નહીં રેહતું, દીનખાબે દામાદોલપણે રેહેતું તે. Subs. Not remaining firm ; being shaky in religious belief.

અનોસ્તોભારી અન-ઓસ્તોભારી, an-ôstôbhâri. ના. સરદાર અથવા બરથાર વગર રેહેવાની હાથત ; નાઓસ્તવારી. Subs. The state of being without a husband—lord ; instability.

અનોસ્તન અન-ઓસ્તન, an-ôstan. ક્રિ. નાપાયદાર થવું, લુણું —આધાર વગરનું થવું. V. To be unstable—shaky —supportless.

અનોસ્પુરી ઓહુસ્પુરી, ôhûspûrî. ના. એક ઘંટગીના કરદાનું નામ છે. Subs. Name of the chapter of a (certain) prayer.

અનોસ્પોરી અન-ઓસ્પોરી, an-ôspôrî. વિ. નાદ્રેષ થાઈ—શુનાહથી નહીં પોકારે. Adj. Not repenting of disappointment—sin.

અનુશિદગિહા અન-અંગુશીદગિહા, an-angûshîdagîhâ. ક્રિ. આ. વગર નસુના—ઉપમાથી. Adv. Without a model—simile.

હુઅંગોશિદગિહા હુ-અંગોશિદગિહા, hû-angôshîdagîhâ. ક્રિ. સારા નસુના પ્રમાણે, સારી ભીસાલ તરીકે. Adv. In conformity with a good model ; by way of an applicable simile.

અનબુદી અન-અંબુદી, an-anbûdî. વિ. બાગીઆ—
શરીક સાથી—શરીક વગરતું. Adj. Having no
અનબુદી partner associate—colleague.

અવંદચ, avandacha. ના. એક ભરતતું નામ. દેરમ.
 Subs. Name of a measurement; *derem*.

હનહેંદ, હન-હેંદ, han-hênd, han-handacha.
 કુ. અ. એટલું, નેટલું. Adv. This much; so
 much; as much.

અવાનીદાર, a-vanîdâr. ના. નહીં મારનાર, દોસ્ત.
 Subs. One who does not smite; a friend.

અવાનીદન, a-vânîdan. કુ. કરીથી નહીં મારતું,
 નહીં રડતું, નહીં પોકારતું. V. Not to smite again;
 not to weep—bawl out.

અવિચનેમસા અવીચને—મસા, avîchanê-masâ. વિ. “અવ-
 ચીન” ના. નેટલું મોહોટું. Adj. As large—long as
Avachin. Av. લાંબાનું-કુલાનું

હુઅંગર્ડિનિદે, hû-angardînîdê. ખૂ. કુ. વિ.
 સારી ઐઠ શુભાર કૃપેલો—વિચારેલું નહીં. Past part.
 Adj. Not well-estimated—thought—computed.

અનાનુ અન-અનુ, an-anû. કુ. અ. ને—તે વગર. Adv.
 Without which—that.

અહુ અન-હુ, an-hû. વિ. સારું નહીં તે, ખુરું, ખરાખ. Adj.
 Not good; bad; evil.

કનાન ખનાન, khanân. See *rr* khanân. ના. એક જગતું
 નામ છે, કંદાહાર. Subs. Name of a place, Kandahár.

અનાવનારગાન અનાવનારગાન, anâvnârgân. ના० જેની શુઅ-
અનખુંસાંદી રેશ—માકી નહીં થઈ શકે એવો શુઅ. Subs.
An inexpiable—unpardonable sin.

અનખુંસાંદ અન-શુન્સાંદ, an-khunsand. વિ० નાખુશ, દલગીર,
ઉદાસ. Adj. Displeased ; sorry ; sad.

અનખુંસાંદી અન-શુન્સાંદી, an-khunsandi. ના० બાવી ના
ખુશી, દલગીરી, ગમગીની. Abst. Subs. Displeasure ;
sorrow ; grief.

ખાંડન ખાંડન, khândan. કુ० વાચતું, પદતું. V. To
ધ્રામણ read, to recite, to learn.

અનજામી અન-અંબી, an-anjâmî. વિ० વગર જેવઠતું,
સંપૂર્ણ હાલતતું નહીં તે ; અધૂરું ; વગર પરીણામતું. Adj.
Having no end; imperfect; defective; not
bearing fruit—result.

અનાનેજર અન-અનેજર, an-anêjâr. વિ० નાતવાન નહીં તે,
કૌવતમંદ, શક્તિવાન. Adj. Not feeble ; powerful ;
able.

અનોઝિદાર અન-ઓઝિ-દાર, an-ôzî-dâr. વિ० ખુલં—ચદ્રં
નહીં. Adj. Not exalted—higher in rank.

અનોહર-ઝિ-યાર ઓહુર-ઝિ-યાર. ôhûr-zî-yâr. ના० ઊંદળિને
મદદ કરનાર ધારી—માલેક. Subs. The lord that
supports life.

હુ-ઉઝિ-યાર, hû-ûz-i-yâr. ના० ભલો દોસ્ત ; ઉચ્ચે
દરજનેનો મીન. Subs. A good friend ; a friend
of high-exalted dignity.

અનોહરારાને અન-ઓઝિઆરાને, an-ôzîârâne. વિ० ઓ-

જરનના વખતનું નહીં, ઓજરનનો વખત વીતી ગયેએા ચીનું, ઓજરન ગેહેથવા આગમજનું. Adj. Not relating to the *Oziran Geh*; after or before the *Oziran Geh*.

ગુજરાતી ક્ષમાણ હૃગે-ઉજીઆરાને, hangē-ūzīârānē. ના० જરન ઘેહેનો વખત. Subs. The time of *Oziran*; the *Oziran Geh*.

અનુભૂતાની ક્ષમાણ અન-ઓનેશ્તાની, an-ôzôshtânî. વિ० નહીં ઈજનારં, આરાધના કરવા વગરનું. Adj. Not consecrating; without being consecrated or dedicated to the service of God—angels.

અનુભૂતાની } અન-હુજુશ્તાની, an-hûzûshâtânî. ના० નહીં
અનુભૂતા } જણાતું; જનમ નહીં આપવો. Subs. Not begetting—giving birth to.

અનુભૂતાની } અન-હુ-ઝંડિ, an-hû-zandî. વિ० સારી ઊંદગી
વાતું નહીં. Adj. Not appertaining to a good life.

અનુભૂતાની } અન-ઓન્નસુક, an-ôzmûk. વિ० અજમાવ્યા વગરનું.
Adj. Without being put to the proof—tried.

અનુભૂતાની } અન-ઓન્નસુદ, અન-ઓન્નસુદે, an-ôzmûd, an-ôz-
મુદ્દીની } mûdê. See ૧૬૮૩ an-ôzmûk.

અનુભૂતાની } હુ-ખોદા, hû-khôdâ. ના० નેક સાહેખ—ધણી, સારો
હાકેખ, નેકીનો ધણી. Subs. A virtuous master; a good governor; a man of virtue.

અનુભૂતાની } હુ-ખોદાયાન, hû-khôdâyân. ના० નેકીનાં સાહેખો,
કુરેસ્તાઓ, ઈજદો. Subs. Men of virtue; angels; *Yazads*.

હુખ્મજમામ હુ-ખોડાઈ, hû-khôdâi. ના૦ સારી હકુમત—પાદશાહી. Subs. Good authority—sovereignty.

હુખ્મજમામ હુ-ખોડાગી, hû-khôdâgî. ના૦ નેક—સારી—સરકાર. Subs. A wise—good government.

હિજમજમામ હુ-ખોડા-તુમ, hû-khôdâtûm. ના૦ સરવેથી મોહોટો નેક ખોડા, નેક સાહેબોનો સાહેબ. Subs. The Supreme God—Lord of Lords.

અનાવતસ્ત અના-વતસ્ત, anâ-vatast. ના૦ એક ખીલસ—વૈહેત. Subs. One span.

આવક્તન આ-વક્તન, a-vakhtan. કિ૦ નાખતું. V. To throw.

ક્ષમામ આનામ, khânam. કિ૦ હું પઢું. V. I may recite—read.

હુઓમ હુ-ઓમ, hû-ôm. કિ૦ હું ભલોધું. V. I am good—virtuous.

અનહોમા અનહોમા, ઓહર-મજદ, anhômâ, ðharmazda. ના૦ અહુરમજદ; ખોડા; તમામ ખલકતનો પેદા કરનાર; ભહાજાની સાહેબ; પેહેલી પેદા થાચેલી શકતી; આપણા ખટન-માંતું ઇહ; બેસપતી જેતારો; અસ્કુનદીઆરના છોકરાના છોકરાનું નામ. Subs. Ahura-mazda; God; the Creator of the Universe; the Omniscient Lord; the First Created Power; the soul in our body; the planet Jupiter; name of the grandson of Asfandiar. Comp. Av. હુર્મદા, Per. હોરમદા, Hormazd.

હોરમજદીઆર અન-હોમા-અઈભાર, anhômâ-aîbâr. ના૦ હોરમજદીઆર, એક મોબેદનું નામ છે. Subs. Hormazdiár (name of a Mobed).

અહોમાયાન } અનહોમાયાન, anhômâyân. ના० સુરખી ; ખુ-
અહોમાયાન } શરો પરવીજનાં બાપતું નામ, હોરમજદની ઓ-
અહોમાયાન } લાદ ; નિ० હોરમજદને લગતું. Subs. A
 patron ; name of the father of Khosru Parvîz ;
 the son or descendant of Ahûrmazd. Adj.
 Belonging to Ahuramazd.

અહોમાખોડા અનહોમા-ખોડા, anhôma-khôdâ. See અહોમા
 anhômâ, ahôrmazda.

અહોમાદી અનહોમાઈ, ઓહોરમજદી, anhômâî, ôhôrmazdî.
 નિ० હોરમજદી, હોરમજદ તરકૃતું. ના० સાહેખી, ભરદારી,
 ખોડાઈ. Adj. Ahuramazdi ; pertaining to Ahu-
 ramazd. Subs. Rule ; command ; God-head.

અહોમાદેહ અનહોમા-દેહ, anhômâ-dêh. ના० હસ્તી—હૈથા-
 તીનો ખક્ષનાર ; જે ખોડા કે મોળુદ હતો, છે, અને હેઠે હેઠે
 સુધી પાયદાર રેહેશે તે. Subs. Life-giver ; God who
 existed, exists and will exist for ever.

અહોમાયાન અનહોમાયાન, anhômâyân. ના० અહોરમજદ—
 ખોડા—પરવરેગારને ભાનનારા—આરાધના કરનારા—પુ-
 જનારા ; હોરમજદી તોલો. Subs. Believers in
 Ahuramazda—God ; God-adorers—worship-
 pers ; the Ahuramazdî sect—tribe.

અહોમાદ અનહોમા-દાદ, anhômâ-dâd. ના० અહુરમજ-
 દનું પેદા કૃધેણું તે, અહુરમજદી તરીકો—કરમાન—ઈનસાક.
 Subs. What is created by Ahuramazda ; the
 Ahuramazdî way—rule ; the command—justice
 of Ahuramazda.

અહોમાઉમ અનહોમાઉમ, anhômâûm. કિ० હું અહુરમજદ છું,

હું જે આહુરમાર્દ. V. I am *Ahuramazda* (i.e., the Almighty Creator); I who am *Ahuramazda*.

અહોમાન, anhômâ-z. See અહોમાન anhômâ-dêh.

અહોમધુદી અન-હોમધુદી, an-hômbûdî. વિં બાચ્યા—સાથી—શરીક વગરતું. Adj. Having no partner—associate.

અહોમેદ, an-ômêd. વિં નિરાશ, નિષ્ટળ, નાઓમેદ, Adj. Despondent; disappointed; hopeless.

અહોમેદ, anômêd. નાં નમાજ, નમસ્કાર, સલામ. Subs. Worship; reverential address or salutation; respects.

અહોમેદ અન-હોમિદ-તર, an-ômid-tar. વિં વધારે ના મુરાદ—નાઓમેદ. Adj. More despondent—disappointed.

અહોમેદ અનોમી-તર, anômî-tar. વિં વધારે બોહલું—કુરાખીવાલું. Adj. More spacious—capacious—roomy.

અહોમન્ડ, anhômênd. વિં નાં એક જંગલતું નામ. Subs. Name of a forest—desert place.

અહોરણ } અવીન-રાણ, avîn-ranzi. નાં છુપ્યું—બેમાલુમ
અહોરણ } હૃદિ, બીતરતું હૃદિ, ચોર હૃદિ—દરદ. Subs.
 Imperceptible—internal pain; latent (or insidious malady).

અહોરણ } અવીન-રોળ, avîn-rôzî. નાં છુપીરોળ. Subs.
 અહોરણ } Daily allowance obtained invisibly.

અનુભૂતિ અન-ખોરણે, an-khôrashnê. વિ૦ ખોરાક વગરતું, આધા વગર. Adj. Being without food ; without eating.

અનાક, anâk. વિ૦ દુઃખારણ, તુકસાનકારક, અચાખી કરનારે. ના૦ પીડા, દુઃખ, જાન, શખતી. Adj. Painful ; hurtful ; doing harm. Subs. Affliction ; pain ; loss ; detriment ; hardship.

અનાક, khanâk. ના૦ ટંટો, ક્ષીસાદ, હુલદ, મારામારી. Subs. Quarrel ; commotion ; insurrection ; contention.

અનાક, khák. ના૦ ધૂળ, રાખ, મીઠી. Subs. Dust ; ashes ; earth.

અનાગ, khâg. ના૦ ભોરગતું તોખમ—ઈકું. Subs. What is laid by birds ; an egg.

અનાગાસ } અન-આગાસ, અન-આગાહ, an-âgâs, an-âgâh.

અનાગાસ } વિ૦ બેવકુકુ, નાવાકેકુ, આણમહમજ, અનાંદયું. Adj. Foolish ; inexperienced ; senseless ; unacquainted.

અનાગાદા, anâk-âdâ. ના૦ દુઃખ બોગવનારી અંદળી. Subs. Pain-suffering life.

અનાકાસાન } અન-આકાસાન, an-âkâsân. Plu. of અનાકાસાન

અનાગાસ } anâgâs, see above.

અનાકાસી, an-âkâsî. ના૦ બેખખરી, નાવા-

અનાકાસી, કેક્કી, ખોટી અખર આપવી, ખોઢું સહમજવતું. Subs. Abst. Want of information ; ignorance ; giving false information—interpretation.

અનુભૂતિ અન-અકારી, an-akârî. વિ૦ નકારું નહીં તે, નિર્યાયોગી નહીં તે, ઉપયોગી. Adj. Not useless—unavailing ; useful.

અનુભૂતિ અના-કારી, anâ-kârî. વિ૦ આએ કામનું—ઉપયોગી Adj. This useful—important (thing or person).

અનુભૂતિ અન-અકારશે, an-akârashnê. ના૦ નકારું નહીં કરતું, ઉપીઓગમાં લેવું. Subs. Not making (a thing) useless ; bringing in use.

અનુભૂતિ અવે-કારશે, avê-kârashnê. વિ૦ કાંઈ કરયાવગર, નીરુપયોગી, ફોકટનું. Adj. Without doing anything ; useless ; to no purpose.

અનુભૂતિ અ-દનાગી, a-danâgî. વિ૦ બેખખરી, અપટાઈ, નાવાકુક્રી, ચુમરાહી. Subs. Ignorance ; stupidity ; want of information ; deviation from the right path.

અનુભૂતિ } અનાકી, anâkî. ના૦ સખતી, ખલા, આકૃત, તુકસાન,
અનુભૂતિ } દરદ, દુઃખ. Subs. Hardship ; affliction ;
અનુભૂતિ } calamity ; detriment ; pain ; ailment.

અનુભૂતિ અનાગી, anâgî. ના૦ અન્યાય. Subs. A fault ; crime.

અનુભૂતિ } અવાગી, avâgî. ના૦ મદદ, સહાય, આશરો. Subs.
અનુભૂતિ } Help ; assistance ; support.

અનુભૂતિ-અનુભૂતિ અનાકી-ઓમનાનદ, anâkî-ômanand. વિ૦ હલાકીવાલું, તુકસાન બરેલું ; દુઃખી, દુઃખદાયક. Adj. Full of hardship ; detrimental ; afflicted ; painful.

અનુભૂતિ અનાકીન, anâkîn. વિ૦ See અનુભૂતિ anâkîômanand.

અનાકી અનાકી-તર, anâkî-tar. નિં વધારે બદકાર, હલાક-કાર, જુલમગાર. Adj. More wicked—dissolute—oppressive; tyrannical.

અનાકીન અનાકીન, anâkîn. નાં હલાક કરનાર, દુઃખ હેનાર. Subs. One who annoys—persecutes; one who inflicts pain.

અનાક-કેરદાર અનાક-કેરદાર, anâk-kêrdâr. નાં જુરું કામ કરનાર, બદકેરદાર. Subs. An evil-doer; a mischief-maker.

અના-કર્ડે, anâ-kardê. નિં ખરાખર, એકસરણું. Adj. Equal; similar.

અનાક-કામે અનાક-કામે-તર, anâk-kâmê-tar. નિં વધારે—તુકસાન—દુઃખની ઈચ્છા વાખું. Adj. More desirous of doing harm—injury.

અનાક-કેરદાર, anâk-kêrdâr. નાં તુકસાન કરનાર, હલાક કરનાર. Subs. One who does harm—inflicts pain.

ખુનાગર } ખુનાગર, ખુનાકગર, khûnâgar, khûnâkgar. નાં ગાયથાકરનાર, ગવઈઓ, શરોદ કરનાર. Subs. A singer; a minstrel; a musician.

અનાક-રોભશ્ની અનાક-રોભશ્ની, anâk-rôbashnî. નાં હલાકી, સખી બોગવી તે; દુઃખ અમણું. Subs. Abst. Suffering affliction—hardship; undergoing trouble.

અનાઘ } અનાઘ, anâgh. નાં અલેમ, સીતમગાર. Subs. A tyrant; a despot.

અનાઘી અનાઘી, anâgghi. નાં જુલમ, સીતમ, તુકસાન; અ-

રાભી. Subs. Tyranny; despotism; harm; evil.
See અનાચા anâkî.

દ્વારાનાચા, anâ-cha. કું અં એને લીધે, એ મખઅથી,
ખસુમતન; એમજ, એભી; એ રીતે, સખખ એકે. Adv. For
this reason; consequently; especially; just so;
even this; in this manner; the reason being.

દ્વારાનાચાનાચા, anâchânacha. વિં લાયક, ઘટતું,
બંધ બેસતું, માફકસરતું. Adj. Worthy; proper;
exactly fit; proportionate.

દ્વારાનાચે, anâ-chê. See અનાચા anâcha.

દ્વારાનાચાનાંદ, અના-ચાનદ, handê-chand, anâ-chand.
કું અં એઠણું, ગમે તેટણું, એટલા પ્રમાણમાં. Adv. So
much; however much; at this ratio.

દ્વારાનાચાનારા, anâ-cha-râ. કું અં એટલા વાસતે,
એ કારણસર. Adv. Consequently; for this
reason.

અનાઝ, an-âz. વિં લોબ—લાદચ વગરતું, સંતોષી,
સખુરીવાળું. Adj. Free from avarice—greed;
contented; patient.

અનાવ, અન-આપ, anâv, an-âp. વિં પાણી વગરતું,
વેરાંન, નેજ—અલડાટ—પ્રકાશ વગરતું, આખર—માન વગ-
રતું, બેઠોરમત, નખણું, અશક્ત; નેક—સારું નહીં, ખદ; ભી-
નાયા વગરતું, કોરકું, સુદું; કાટ ખાયેણું, છીરતી વગરતું.
Adj. Waterless; desolate; having no splen-
dour—lustre—respect—honour; disgraced;
feeble; weak; not good; evil; free from wetness
—moisture; dry; rusty; inglorious.

અવાજ અવાજ, અવાજે, avâz, avâzê. કિં અં ફરીથી, અવાજ પાછું, પછી; પછિવાડે. Adv. Again ; once more ; afterwards ; behind.

અવાજ અવાજ, âvâz. નાં પોકાર, માહાધ, અવાજ, મોટેથી બો-લતું. Subs. Noise ; a loud cry ; sound ; speaking loudly.

અવાજ અવાજ, khavâz. નાં ઇખસદ, છુટી. Subs. Permission ; leave granted.

અવ અવ, khâv. નાં હુંગ, નીન્દ્રા. Subs. Sleep ; slumber. Av. અહીંલ, Sans. સ્વપ્ન, Per. خواب

હુ-આવ, hû-âv. વિં આં—તેજ—આભર—ઈજતતું ; આધરદાર—મોભાવાલું. નાં સારી રોશની—કીરતી સારો મોભો. Adj. Having a good lustre—respect ; honourable ; influential. Subs. Good light ; fair fame.

અનાવદારાન અન-આવ-દારાન, an-âv-dârân. નાં બેહોરભતી લોકો, હીન પુરુષો. Subs. Dishonourable people ; low—base men.

અનાવેહ, khâjêh. નાં આશીરવાદ ; દોઆ, આહેશ, ઈજા. Subs. A benediction ; blessing ; desire ; wish.

અવી અવી, khâvî. વિં ઉંઘરેતું, ઉંઘવાલું, આળસું. Adj. Sleepy ; drowsy ; idle.

અનાવાએશની અન-આવાએશની, an-âvâêshnî. વિં નાલાયક, અનાવાએશની નહીં છાંજતું, નાસુનાસેખ, ગેરવાજભી. Adj. Unfit ; unbecoming ; improper ; unjust.

હુ-આવાએશની હુ-આવાએશની, hû-âvâeshnî. વિં સારી શકતી-

વાણું ; વાનેખ, ધર્તું, બંધ બેસતું. Adj. Possessing good strength ; expedient ; proper ; exactly fitting.

અનાવાદુઃમળું અન-આવાએસ્તનીગી, an-âvâêshnîgî. ના० નાલાયકી, ગેરવાજભીપણું, અધ્યાત્મપણું. Subs. Abst. Impropriety ; unfairness ; unfitness.

અનાવાદુઃમળું } અન-આવાએસ્તાન, an-âvâêstân. ના० નાલા-
અનાવાદુઃમળું } યકુ પુરુષો, ખરાખ શખસો, અનીતીવાન લોકો. Subs. Unworthy—bad persons ; immoral people.

અનાવાદું અન-આવાએદ, an-âvâêd. See અનાવાદું an-âvâ-eshnî.

અનાવાન હુ-આવાન, hû-âvân. ના० સારી આખરવાલા—કીરતી-વાન પુરુષો ; દમાન—મોટાઈવાલાં ભાષસો. Subs. Respectable—famous persons ; men of authority—greatness. Av. અનાવાન

અનાવાક અન-આવાક, an-âvâk. વિ० બેઅખર—માન વગરતું કરનાર, અપમાન—બેઅલત પોંહોચાડનાર. Adj. Dishonouring ; disgracing ; insulting ; causing—putting to shame.

અનાવાઝ અન-આવાઝ, an-âvâz. કિ० અ० પાછું—હુર નહીં, નજીકીક, આગાલ. Adv. Not again ; distant ; near ; beside.

અનાવાઝ હુ-આવાઝ, hû-âvâz. વિ० નેક—સારું નહીં ; ખદ, ખરાખ. Adj. Not noble—good ; evil ; bad.

અનાવાદાની અન-આવાદાની, an-âvâdâñî. ના० વેરાંન, ઉંડપણું, દુકાણ, મોઘવારી. Subs. Waste ; desolation ; famine.

ગુંજળમ હુ-આજરદે, hû-âzârdê. વિ० ધણા હુઃખી—શોગીજ
—લાચાર—આજેજ થયતા. Adj. Much afflicted ;
very sickly—helpless—forlorn.

ગળમ અન-અવદ, an-avad. વિ० તેજ—અલકાત—રોશની
વગરતું. Adj. Wanting of brightness—lustre—
light.

ગળમ અન-આવી, an-âvî. વિ० વગર તાખેશવાખું. Adj.
Wanting splendour—brilliancy.

અલ્પળમ અ-વાજ્હા, a-vâzîhâ. કુ० અ० ખાજ બણીઆ વગર.
Adv. Without reciting the *Vâj*; (a *Vâj* is a
short prayer or formula usually muttered,
especially that used before and after meals; a
grace).

અલ્પળમ અવાજ્હા, avâzîhâ. કુ० અ० પોકાર—સાદ—
આવાજ ઉઠાવ્યાથી. Adv. By bawling out—cry-
ing loudly.

અલ્પળમ અન-અવશેદ, an-avshêd. કુ० અરાખ નહીં થાએ,
નહીં ઘટે—કુમ થાએ. V. May not be spoiled;
may not be lessened.

અલ્પળમ અન-આવીહેદ, an-âvîhêd. કુ० વગર આખરનું—
બેહોરમત થાયછે, હીન થાયછે. V. Becomes dis-
honoured—disgraced—lowered.

અલ્પળમ અન-આવીએત, an-âvîêt. કુ० વગર તાખેશવાખું
થાયછે ; પીગલાવી નાયછે. V. Becomes wanting in
splendour—brilliancy ; melts away.

અલ્પળમ અનાવશેદ, anâvashêd. કુ० કાટ ખાઈ ગયખું થશે,
ઝુંઝું થશે. V. Will become rusty—blunt.

અનુભૂતિ અનાવીહેદ, anâvîhêd. કું તને, તરક કરે, દુર-
કરે; નહીં પામે—દકે કરે છે, બુરી ચીજને પાછી રાખે છે.

V. May forsake—leave off—avoid; may not get; drives away; makes *non est*; keeps back an evil thing.

અનુભૂતિ અ-વાજીહેદ a-vâzihêd. કું અપવિત્ર નહીં કરે.

V. May not desecrate—make unholy.

અનુભૂતિ અન-અવશન, an-avashna. વિં ખરાખ—બુરુસ નહીં;
સારું. Adj. Not bad—evil; good.

અનુભૂતિ અન-આવશન, an-âvashna. નાં જહૃત્પ—ચપલતા
વગરતું. Subs. Want of swiftness—agility.

અનુભૂતિ અન આવશની, an-âvashnî. વિં અપકીરતી વાખું;
નાં ખરાખ બનાવ. Adj. Inglorious. Subs. An unhappy event—occurrence.

અનુભૂતિ અન-આવશની, an-âvashnî. વિં રોશની—તેજ
અનુભૂતિ વગરતું; જાંખું; વગર બેઈજનતી—અપકીરતીવાખું,
ખરખાસત કીધેલું. Adj. Not bright—brilliant; dim; inglorious; infamous; dismissed; broken up.

અનુભૂતિ અવાજશની, અવાજશને, ઓખજશની, avâzashnî,
અનુભૂતિ avâzashnê, ôkhzashnî. નાં ઉઠાવતું;
સલગાવતું. Subs. Raising; illuminating.

અનુભૂતિ હુ-આવશની, hû-âvashnî. વિં સારી કીરતી, આ-
ખરુસ વાખું. Adj. Worthy of fair fame—honour.

અનુભૂતિ અન-આવશનીહા, an-âvashnîhâ. કું એં ઐ-
આખરપણાથી, હીનપણાથી, ધીક્કારથી. Adv. Dis-
honourably; degradingly; with contempt.

અનુભૂતિ અનાવશનીગિા, anâvashnîgîâ. નાં ઉપર

રાખતું, છઠાવતું, ટેકવી રાખતું. Subs. Keeping up; raising; supporting.

અનુભૂમ અન-અવશુન, an-avshûn. વિં અનાજ ખાડવાના હથિયાર જેતું નહીં; મંત્ર—નીરંગ વગરતું. Adj. Not like a corn-thrashing instrument; void of any incantation—enchantment.

અનુભૂમ અન-અવશ્ને, an-avashnê. વિં નખલું થથલું, અંખ મારેલું. Adj. Enfeebled; dimmed.

અનુભૂમ અન-અફશુન, an-afshûn. કું આસાં નાં છાત—
અનુભૂમ છાતકાવ. V. imper. Don't sprinkle—disperse.

અનુભૂમ અન-અવદાન, an-âvdân. વિં આખાદી વગરતું. ઉંડ, વેરાંન, તુકસાનકારક. Adj. Uninhabited; depopulated; barren; desolate; injurious.

અનુભૂમ અન-અવશ્ને, an-âvashnê. નાં ઐએઅહૃ—ઐઈજત કરતું; તુર—દખદખા—કીર્તિનો ધટાડો, ઐહોરાત. Subs. Disgracing; dishonouring; decrease of light—splendour—glory.

અનુભૂમ અ-યાજણે, a-nyâzashnê. નાં ઓશીઆલું નહીં રેહતું; આપખતીઆર થતું; હાજત વગરતું રેહતું. Subs. Abst. Not depending—under the obligation of others; being independent—in want of nothing.

અનુભૂમ અવાજણે, avâzashnê. નાં છઠાવતું. Subs. Raising.

અનુભૂમ હુ-અવશુન, hû-avshûn. નાં સારું મંત્ર—નીરંગ. Subs. A good mystical verse—spell—incantation.

અનુભૂતિ અન-આવદારાન, an-âvdârân. ના० વગર આખર
—કીરતીવાલા, આખાદી વગરના. Subs. Disrespectful
—inglorious persons; not populous—prosperous (plu.)

અનુભૂતિ અન-આવી, an-âvî. See અનુભૂતિ an-avashnê.

અનુભૂતિ અન-આવેશને, an-avshêshnê. વિ० નહીં ઓછું
થતું. Adj. Not decreasing.

અનુભૂતિ અન-આવેશહશની, an-avêshahashnî. See
અનુભૂતિ an-avsahashnê.

અનુભૂતિ અન-આવસથને, an-avshashnê. વિ० ખરાખ, વંસા-
એલું. Adj. Bad; rancid.

અનુભૂતિ અન-આવસથને, an-âvsashne. વિ० ખરાખ થવાને
લાયક. Adj. Liable to evil—corruption—sin.

અનુભૂતિ અન-આવસીદન, an-avsidan. ક્રિ० નેસ્ત—ના-
જુદ—દક્ષ—ધૂપીઉં નહીં કરતું. V. Not to make
extinct—non est; not to conceal.

અનુભૂતિ અન-આવસીનશન, an-avsinashna. વિ० નહીં વંસા-
એલું, ખગડેલું—લાયક નહીં; ના० નહીં ધટતું, નેસ્તી, નાશુદ્ધી.
Adj. Not stinking—rancid; not worthy. Subs. Nonentity; extinction.

અનુભૂતિ અન-આવસીનશની, અન-આવસીનશને, an-avsin-
અનુભૂતિ ashnî, an-avsinashnê. વિ० ખરાખ થવા
વગરતું; તાજું; નહીં ધટનારું; જેમતું તેમ રેહનારું, વધતું.
Adj. Not spoiled; fresh; not decreasing; remaining in the same state; *status quo*;
increasing.

અનુભૂતિ અનાવદસ્ત, અન-આવદ-સ્ત, anâvadast, an-avad-

sta. કું તેજ—પ્રકાશ—ચળકાઠ વિનાતું છે, V. Is without brightness—lustre—splendour.

અનુદ્દૂષણ અન-આવસ્તશન, an-âvstashna. વિં ગર્ભવીનાતું, હુમેલદાર નહીંતે. Adj. Not conceived—pregnant.

અશ્વાસ ખાવીનદ, khâvînad. કું સુને, નીદ્રા કહાડિ. V. May sleep—slumber.

અનુદ્દૂષણ અન-આવીદાની, an-âvîdânî. નાં બાવુ વેરાંન, ઉજડપણું. Subs. Abst. Desolation ; barrenness.

અનુદ્દૂષણ અન-આવીદાન, an-âvîdân. નાં પાણી નહીં રાખનારા, હુશીઆરી નહીં રાખનારા, આખરવાળા નહીં. Subs. Those that have no mettle—pluck—spirit—intelligence ; disrespectable persons.

અનુદ્દૂષણ } અન-આવેદાન, અન-આવીદાન, અનાવેદાન, an-âvê-
અનુદ્દૂષણ } dân, an-âvîdân, anâvêdân. વિં આખાદી વગરનું, વેરાન, ઉજડ, નાદરોસ્ત ; વગર પીઘાશનું, નાદાન, ખુરાઈ કરનારં, નાખુદ. Adj. Not prosperous—populous ; desolate ; barren ; improper ; unacquainted ; ignorant ; doing evil ; extinct.

અનુદ્દૂષણ અન-આવીદાન-ગર, an-âvîdân-gar. નાં આખાદી વગરનું કરનાર—ખનાવનાર. Subs. One who makes desolate.

અનુદ્દૂષણ અન-આવેદાન-તુમ, અન-આવીદાન તુમ, અનાવીદાન-તુમ, અન-આવીદાન-તુમ, an-âvêdântum, an-âvîdân-tûm, anâvîdân-tûm. વિં ધણોન નાદાન—બેવડુકું, ધણુંજ ખરાખ, ધણુંજ છુપીઓ—અંદીઠ ; ધણુંજ સુંક ; અતીશય ખુરાઈ કરનાર, અતીશય ઉજડ ; વગર પીઘાશનું. Adj. Most ignorant—foolish ; worst ;

most concealed—hidden ; driest ; doing the greatest harm ; most barren ; unacquainted.

આનાવીદાક, anâvîdâk. વિ. ૬૨ ; નાપેદા, છુપ્યું, અંદીઠ. Adj. Remote ; *non est* ; hidden ; invisible.

આવીદે, an-âv-dadê. કુ. ૦ આખર—માન—ઈજત નહીં આપેલું ; અપમાન કરેલું, ધીકડારેલું. Part. Adj. Not honoured—respected ; insulted ; hated.

આનાઝિદન, an-âzîdan. કુ. ૦ લોભ—લાલચ નહીં કરવી, સંતોષી રેહતું, સખુરી પકડવી. V. Not to be avaricious ; to be contented—patient.

આનાઝિદન, an-âzîdan. કુ. ૦ ઐભાખર—અપ્તીરતીવાન થતું ; નખતું થતું, કબજેર થતું, કુમલાવતું. V. To be disgraced—dishonoured ; to be feeble—powerless ; to decay.

કુદજા ખવાફેર, khavâfêr. ના. ૦ ખોદાનું એક નામ. Subs. One of the names of God.

આને અન-આને, અન આણ, an-âzê, an-âzî. વિ. ૦ લોભ—લાલચ વગરતું. Adj. Not avaricious—greedy.

આનાવનારગાન } અનાવનારગાન, anâvnârgân. વિ. ૦ જેની પ્રાય-
આનાવનારગાન } શ્વિત નહીં તેતું ; માદ નહીં થઈ શકે તેતું, પશ્ચાત્યાપ,
આનાવનારગાન } પ્રતેત—તોખાહ વગરતું, દોજખી. Adj. In-
expiable ; unpardonable ; that cannot be atoned
for ; residing in hell.

આનાનારીગાન } અનાનારીગાન, anâvnârigân. ના. ૦ મરગર-
આનાનારીગાન } અન, મોહોતની સાંને લાયકનાઓ. Subs.

Those that suffer capital or highest punishment; death-deserving or worthy of death. (Lit.)

અનાવનારગાની અનાવનારગાની, anávnârgânî. ના० બાપ૦
નહીં માફ થઈ શકે તેવી હાલત. Subs. Abst. Inexpi-
ableness.

અનાવનારગાનવનાહ અનાવનારગાનવનાહ, anâvanârgân-va-
nâh. ના० શુભરેશ વગરનો શુનાહ; એવો ઓક શુનાહ કે
જેની કદી આકૃતી હોઈ શકેન નહીં. Subs. An inexpi-
able sin; a crime that cannot be atoned for—
pardoned.

ગાંદ્યાસ અંદેચંદ, andê-chand. કિ० અ० એટલું, જેટલું.
Adv. So much, as much.

ગાંધાર અ-નેઆને, a-nêâzê. વિ० બેહાજત, ગરભાદ નહીં,
ઓશીઆણું નહીં તે. Adj. Not needy—in want of
anything; not dependent on others.

ગુરુષુરી અવસ્પુરી, avaspurî. ના० કૃજ, ધર્મ. Subs.
Duty; a sacred obligation.

અવ્યાર અન-અવજર, an-avzâr. વિ० હથીઆર—શક્તિ
વગરનું, અવયવો વગરનું; ખરાખ હથીઆરવાણું. Adj.
Having no weapons—limbs; powerless;
having bad tools.

હુઅવ્યાર હુ-અવજર, hû-avzâr. ના० સારું હથીઆર—
શક્તિ, દાનાઈનું હથીઆર; સારા અવયવો. Subs. A
good or powerful weapon—strength; a weapon
of wisdom; healthy limbs.

અનાવનારગાનરી અન-અવજરી, an-avzârî. વિ० વગર અજમતનું,

વગર અમતકારતું. Adj. Not miraculous—wonderful.

અવ્યાકૃતિમ અન-અવ્યાકૃતિ, an-avzûnîgî. ના० ઘઠાડો, ઓછાપણું. Subs. Decrease ; diminution.

અવ્યાત્મિમ અન-આવતારી, an-âvtârî. ના० વગર તેજ—અલકાતની હાલત, નાયાભેદારી, અંધન હાલત. Subs. State of being without splendour—lustre ; instability ; state of suspense.

અવ્યાત્મે અનાદ્યતે, anâftê. વિ० શરીર—બાધ્યા વગરતું. Adj. Having no partner—sharer.

અવ્યાદન } અન-આવદન, an-avadan. કુ० વગર ધથીઆતું
અવ્યાથ } થતું. V. To be without an owner.

અવ્યાવતે, anâvtê. વિ० બેઅખર થયાથું. Adj. Disgraced ; dishonoured.

અવ્યાજન, an-âjadan. કુ० રેગ નહીં હેવો, અસત્રો નહીં મારવો—ક્રેરવવો. V. Not to colour ; not to apply the razor ; not to shave.

અવ્યાવતન, an-âv-tan. ના० અપકીરતીવાન ભાષસ, બે આખરવાળો પુરુષ. Subs. An inglorious person ; a disrespectful individual.

અવ્યાકૃતન, anâftan. કુ० તરક કરતું, છોડી દેતું, હાથ ઉઠાવવો, નહીં પામવું—હાંસેલ કરતું ; દુર—દેખે થતું, ખરાખ કરતું, ડાખ લગાડવો. V. To forsake ; to abandon ; to withhold one's hand ; not to get —obtain ; to become *non est* ; to spoil ; to stain.

અવ્યાજન, anâvtan. કુ० બેઅખર થતું—કરતું ; જંખ લગાડતું, અપકીરતીવાન કરતું. V. To be dis-

graced ; to dishonour ; to obscure ; to cast in the shade ; to make inglorious.

અભિજ્ઞાન આકૃતન, khâftan. કિં સુણું, ઉધરું. V. To sleep · to slumber.

અભિજ્ઞાન હુ-આંતન, hû-âvtan. કિં આખરદાર—મોબાદાર થતું, પાણી રાખનાર થતું. V. To be honourable ; to have influence ; to be spirited ; to have pluck.

અનાકૃતુનદ, anâftûnad. કિં હર થાએ. V. May be removed ; may go at a distance.

અવાજતને, અવાજે, avâztanê, avâzê. કિં દુર થાએ. V. May be removed.

અન-અવદ, અન-અવેહ, an-avadê, an-avdêh. વિં સરદાર—ધરી વગરતું, ખરાખરીઓ નહીં, આડું, એતાડું. Adj. Having no leader—owner ; not matching —equal ; crooked ; irregular.

અવદગી, અન-અવદગી, an-avadagî, an-avdagî. વિં મોહટાઈ—સાહેખી—વડાઈ વગરતું. Adj. Void of greatness—authority ; not boasting.

અવર, અન-મદમ, an-avar, an-madam. વિં ઉપર નહીં, બાદલ વગરતું. Adj. Not above ; cloudless.

ખાવર, khâvar. વિં ખરદાસ્ત કરનાર, મેહરખાંની કરનાર ; શુનાહ માફ કરનાર ; પરવરેશ કરનાર, ખખશેશ કરનાર ; ઘોદાતાલાનું એક નામ છે. નાં ઉગમન દીશા. Adj. Forbearing (God) ; kind ; forgiving ; nourisher ; beneficent ; one of the attributes of God. Subs. The east.

અનાચારા અના-ચા-રા, anâ-cha-râ. કું અઠા માટે,
એ ઉપરથી, એને લીધે. Adv. Therefore; on this
account.

અનાવ્રાહ અન-અફ્રાહ, an-afrâz. કું આજાં ઉચ્ચું—ખુલંદ
ના કર. V. imper. Don't raise—exalt.

અનાવ્રાહ અન-અવ્રાહ, an-avrâh. વિં બેરાહ, ઉલંદું; ઉલઠો
આર્ગ. નાં ખરાખ ખખર. Adj. Astray; opposite;
quite a different way. Subs. Bad news.

અનાવ્રાહ હુ-અવ્રાહ, hû-avrâh. નાં સારી—ખુશ ખખર—
પેગામ. Subs. Good tidings; a good message.

અનાવરણને અન-અવર-ખુરશને, an-avar-khurashnê. નાં
નહીં ખાવું, વધારે નહીં પીવું. વિં નહીં ખાવા લાયક. Subs.
Not eating—drinking much. Adj. Uneatable.

અનાવરી ખાવરી, khâvarî. નાં ભારી બોને—ભાર. Subs.
A heavy burden.

અનાવરી અન-અવરી, an-avarî. વિં વાદલાં વગરનું, ખરતરી
—મોટાઈ વગરનું. Adj. Cloudless; void of supe-
riority—greatness.

અનાવરી ખાવરી, khâvarî. નાં ભારી મોહટાઈ—ખરતરી.
દ્વા. Subs. Abst. Power of endurance; for-
bearance; mercy.

અનાવરણ હુ-અવરી, hû-avarî. નાં સારી મોહટાઈ—ખરતરી.
Subs. Excellent superiority—exalted state.

અવાવરણ અવાવરણ, avâvarasht. નાં કોઈને મારવાનો—
જખાન કરવાનો શુનાહ. Subs. The sin of striking
—wounding a person. Av. અવાવરણ

હુપુલીજમ ખાવરી-યાવ, khâvarî-yâv. ના० ખરદાસ્ત કૃ-

નાર. Subs. One who forbears—puts up with.

હીજમ ખાવરી, khâvarî. ના० મેહરબાની, દયા. Subs.

Kindness; mercy.

હુઅફ્રિગાન હુ-આફ્રીગાન, hû-âfrîgân. ના० સારી દવા—

વખાણ. Subs. A good blessing—praise.

હુઅફ્રિગાન અન-આફ્રીગાન, an-âfrîgân. ના० ખદ દુઆ કૃ-

નાર, શાપ દેનાર. Subs. One who imprecates—
curses.

હુઅફ્રિદ, hû-âfrîd. ના० હુ-આફ્રીદ નામનો શખસ

ને એરચની ઓલાદનો હતો. Subs. *Hu-âfrid* (one
of the descendants of Erach).

હુઅફ્રિડાન હુ-આફ્રીદાન, hû-âfrîdân. ના० હુઆફ્રીદ ના-

મના સખસની ઓલાદ—વંસાવલી—પેહડી. Subs. The
descendants of—genealogy of *Hu-âfrid*.

હુવારવારાન અન-અવર-વારાન, an-avar-vârâna. ક્રી० વરસાદ

નહીં વરસતો. V. Is not raining.

હુવારવારાન અન-અવર-વસ્તર્ગ, અન-મદમ-વસ્તોર્ગ, an-avar-

વાસ્તર્ગ, vastarg, an-madam-vastorg. વ્રી० આંગ

દ્વિપર વળ્ણ મેલીઆ વગરતું; નાશું. Adj. Without
putting clothes on the body; naked. Av.

વાસ્તર્ગ, વાસ્તર્ગા

હુઅફ્રક હુ-આફ્રક, hû-afrak.. વ્રી० સારી રીતે સીંગારેણું.

Adj. Well-ornamented, much-adorned.

હુઅવ્રંગે હુ-અવરંગે, hû-avrangê. ના० સારે તખત. Subs.

A good throne.

અવર્જાદ અન-અવર-જાદે, an-avar-zâde. વિ. ડિપર નહીં
મારેલું, સગઠીએ નહીં ક્રિધેલું, કોતરી નહીં ખાધેલું. Part.
Adj. Not beaten—pecked; not seen by the
dog; not gnawed.

અઝર્મા અન-આજર્મા, an-âzarmî. વિ. બેશરમ, ઐહ્યા,
નકૃત. Adj. Shameless; impudent; barefaced.

અર્ભાશ્રા અન-અવર-રોખરની, an-avar-rôbashnî. વિ.
સોહખત—સંગત કર્યા વગર. Adj. Without asso-
ciating—coming in contact.

ક્ષમા અન-આજ, an-âz. વિ. લોભ વિનાનું, ટૂભ, સંતોષી.
Adj. Free from avarice; satisfied; contented.

ક્ષમા ખાજ, khâz. ના. ચરકીન, પણ. Subs. Filth;
pus; purulent matter.

ક્ષમાક્ષમા અન-અજ્ઞેમન્દ, an-azômand. વિ. વગર અજ-
માચેશ—અતુભવવાલું. Adj. Having no experi-
ence; unpractised.

ક્ષમાક્ષમા અન આજ્ઞ—ઓમન્દ, an-âz-ômand. See **ક્ષમા**
an-âz.

ક્ષમા અન-હજુન, ઓહજુન, an-hazûn, ôhzûn. ના. વા-
હંજણી, બચ્ચાને જનમ નહીં આપનારી જી. Subs. A
barren woman; not bearing (a woman).

ક્ષમુદે અન-આજમુદે, an-âzmûdê. કૂ. વિ. નહીં અજ-
માવેલું, નકાસું થાએલું. Part. Adj. Not experienced
—tried; rendered useless. Av. એન્નાના

ક્ષરા અન-આજરમ, અના-જરમ, અનાજરમ, an-âzaram,
anâ-zaram, anâzaram. વિ. નામેહરખાં, બેશરમ,

શોખ, જુલની, જુલમગાર. Adj. Unkind ; shameless ; impudent ; tyrannical ; despotic.

અનાજરમાણ } અન-આજરમી, અનાજરમી, an-âzarmî, anâzar-
માણ } mî. ના० બા० બેશરભી, નમેહરભાની, નકૃતપણું,
 બેઈનસાક્રી, નીર્દ્દયપણું, જુલમ. Abst. Subs. Shamelessness ; unkindness ; impudence ; injustice ; cruelty ; tyranny.

નહીં અન-અત, an-at. કિ० અ० નહીં તો, રખેને. Adv.
 If not ; lest ; in case.

સુખમ આવાદ, âvâd. વિ० આખાદ, સુખી, કુલદૂષ. Adj.
 Prosperous ; happy ; fruitful.

ઓખત, ôkht. ના० ઓખ, વાચા, ભાખા, ઓખવું. Subs.
 A word ; speech ; language ; speaking. Av.
 એટું = Sans. ઉક્તं.

હુખ્ત, hûkht. ના० જારો સખુન ; એક તથકકાનું નામ છે.
 કે જેને “હુખ્તપાદે” બહેશ્ત ડહે છે. Subs. A good
 word ; one of the stages of heaven called
Hukhta-pâe. Av. એટું = Sans. સૂક્તं.

અનાતાની અન-અતાની, an-atâni. ના० નાતવાની, અશક્તપણું,
 Subs. Weakness ; inability.

અનાતાન અન-અતાન, an-atân. વિ० ફર્ખલ, નાતવાન, અશક્ત.
 Adj. Weak ; feeble ; incapable.

અનાતશ અનાતશ, anâtash. કિ० ખખશો, માંકકરે, દરગુજર
 કરે. V. May forgive—pardon—pass over.

અનાદોખત, anâdôkht. કિ० ઓકટું કર્યું, સંગ્રહ
 કર્યો. V. Collected ; gathered together. Per.
 اندوخت

અનાતુન હુખત, હુ-ઉક્ત, hûkht, hû-ûkht. See હુખત hûkht.

અનાતુન અવે-તોખ, avê-tôkh. વિ. મેહનત—દુઃખ વગરનું.

Adj. Free from trouble—affliction.

અનાતુન અનખતુન, anakhatûn. કું આજાં દુર થા, પાછું હઠ, નેર્સત થા, દેં થા. V. imper. Be removed; hold at a distance; recede; become *non est*.

અનાતુન ખાતુન, khâtûn. નાં ધરની ધળીઆની, ભોટીખાઈ. Subs. The lady of the house; a matron.

અનાતુન અનાતુનાનીહા, anâtûnânîhâ. કું અં પાછું રાખવાથી, કબજે કરવાથી. Adv. By holding back; by seizing.

અનાતુન અનાતુનાદ, anâtûnâd. કું ગણે. V. May count—compute.

અનાતુન અનાતુન્ત, anâtûnt. Past tense of અનાતુન see above.

અનાતુન્તન, anâtûntan. કું રાખતું, પસંદ કરતું, સ્વીકારતું, જોતું, છોડતું, સુકતું, મોકુક રાખતું, નીચે નાંખતું, સુકરર કરતું. V. To keep; to choose; to acknowledge; to see; to let loose or free; to put; to postpone; to throw down; to settle.

અનાતુન્તે, anâtûntê. Past part. of અનાતુન see above.

અનાપનાર્ગાન, anâ-panârgân. વિ. ચીનવત પુથ પસાર કરી નહીં શકાય તેવું. Adj. Not admitting of crossing the *Chinavat* Bridge. Av. અનાપનાર્ગાન

અનાપોહલગાન-વનાહ, અના-પનારગાન-વનાસ, anâ-pôhalgân-vanâh, anâ-panârgân-vanâs. નાં

ચીનવત પુલ પસાર નહીં કરી શકાય એવો મોટો શુનાહ, મોઠામાં
મોટો શુનાહ—પાપ, તે શુનાહ કે જેની પ્રાયશ્ચીત નહીં હોય તે.
Subs. A sin of such magnitude that the
Chinavat Bridge cannot be crossed ; the greatest
crime—sin ; an inexpiable crime.

અન-હમ, an-ham. વિ० સાથે નહીં, જીદું, અવાહેદું, સંખ્યા
વગરનું, અલગ. Adj. Not in company with ; not
along with ; separate ; disconnected ; apart.

અનામ, હનામ, anâm, hanâm. ના० લોક, ખલકત ;
ખદન, અવયવ, શરીરનો ભાગ ; હૃંગામ, મોસમ, મીનીઠ,
અંજુમન. Subs. People ; the whole world ; the
body ; a limb or member of the body ; time ; a
season ; a minute ; an assembly.

અનામ, અવામ, anâm, avâm. ના० કરણ, દેલું. Subs.
Debt ; due.

હવામ, havâm. ના० ખરકસતરો, સુણ—કાડી આનાર
અનવરો. Subs. Noxious-creeping animals ;
rapacious—hurtful—fierce animals.

હુનામ, hûnâm. વિ० સખત, નક્કર, મજૂત. Adj.
Hard ; solid ; strong.

અનહુમા, anhûmâ. See **અનહોમા**.

અન-દેમાન, an-dêmân. વિ० કખોસમનું, કૃષતતું.
Adj. Untimely ; unseasonable.

અનામાન, anâmân. ના० નેસો, શાંધાઓ. Subs.
Veins ; joints.

અન-અમાવંદ, an-amâvand. વિ० નાદીમત, હીન-

કાંદ ; ક્રતેહમંદ નહીં, હારેખું. Adj. Not courageous; timid; unsuccessful; defeated; failed.

અનુભૂતિ અન-દેમાને, an-dêmâñê. નિ૦ કૃષ્ણતતું; ક્રમોસમતું. Adj. Untimely; unseasonable.

અનામિ અનામી, anâmî. ના૦ અંજુમન, ઠોલો. Subs. An assembly; a multitude of men; a tribe.

અહમિ } અન-હમી, an-hamî. ના૦ બા૦ જ્વાઈ, અલગપણું.
ગતિ } Subs. Abst. Separation; state of being apart.

અહમિ અન-હમી, an-hamî. ક્રિ૦ અ૦ એ પછી, ત્યારખાદ, બીજું. Adv. After this; afterwards; further. Pâz. અનુભૂતિ

અનુમિનાદ } અનામીનાદ, anâmînâd. ક્રિ૦ આનેજ થાએ; ઉદાસ
અનુમિનાદ } —નાડિમેદ થાએ; શેકસ્ટન પામે; ઇસવા થાએ. V. May become weak—dejected—hopeless; may be defeated—disgraced.

અનુમિનાદ અનામીનાદ, anâmînâd. નિ૦ નાડિમેદ, નિરાશ, નિષ્ફળ, Adj. Disappointed; hopeless; unsuccessful.

અનુમિનેદ અનામીનેદ, anâmînêd. ક્રિ૦ નાડિમેદ—નિરાશ—નિષ્ફળ થાય છે. V. Becomes disappointed—despaired.

અનુભૂતિ } અન-હમબુદી, અન-હમબ્યતી, an-hambûdî, an-
અનુભૂતિ } hambatî. ના૦ લાચરીક, સોખતીવાલો નહીંતે; તમામ પૈદાઓશનો પૈદા કરનાર, તમામ કુદરતવાલો સાહેખ. Subs. Having no partner—associate; the Creator of all creation, the Omnipotent Lord.

અહમિદ અન-હમિદી, an-hamîdî. ના० એખલો ભાલેક,
ઓદા, પરમેશ્વર. Subs. The sole master, God;
the Supreme Being.

અનામિદ અનામિદી, anâmîdê. See અનામિનાદ.

અનામિદન અનામિદન, anâmîdan. ક્રિ० આજેન થતું, નાઓદ
કરતું, નાહસતું, V. To be weak—exhausted; to
be disappointed.

અનામુખ્તે અન-આમુખ્તે, an-âmûkhtê. ભૂ० કુ० નહીં શીખેતું,
અભિષેલ. Past. part. Not learned; illiterate.

અનામો અના-મોએ, anâ-môê. ના० એક બાલ. Subs.
One single hair.

અનામોગ અના-મોગ, anâ-mog. ના० એક ખજુરતું આડ.
Subs. One date-tree.

અનામવન અના-મવન, anâ-mavan. ક્રિ० અ० તેજ પ્રમાણે—
રીતે, તેજ સુવાકેક. Adv. In the same manner—
way.

અનાહમુક, an-hamûk. વિ० ખરાયર નહીં, ઉલઢું.
Adj. Not alike—equal; reverse.

અનાહમુકી, an-âmûkî. વિ० શીખીઆ વગરતું,
કેલવણી લીધા વગરતું, અપટ, બોથડ, થોથ. Adj. Not
instructed—educated; stupid; dull in intellect;
doltish.

અનામોર્જ } અન-આમોર્જ, an-âmôrz. વિ० નહીં ખશાયતું—માર્ક
અનાર્જ } અનાર્જ, અનાર્જ. Adj. Not forgiven—pardoned.

Per. آنمورز

અનુભૂતિ અન-આમોર્જિગી, an-âmôrzîgê. વિ૦ માઝ નહીં કરનારું. Adj. Not forgiving.

અનુભૂતિ અન-આમોર્જિદે, an-âmôrzîdê. વિ૦ નિર્દ્ય, વગર રેહમનું, નહીં માઝ કરવા જોગ ; તકસીરવાર, શુનાહગાર, નહીં માઝ કીધેલું. Adj. Cruel; merciless; unpardonable; guilty; culpable; not pardoned.

અનુભૂતિ અન-આમુર્જિદવાર an-âmûrzîd-vâr. ના૦ નહીં માઝ કરનાર ; માર્કી નહીં ખખશનાર. Subs. One who does not pardon—forgive.

અનુભૂતિ અન-આમોર્જિદન, an-âmôrzîdan. કિ૦ માઝ નહીં કરતું, દયા—મેહરબાંની નહીં ખતાવવી. V. Not to pardon; not to show mercy—kindness.

અનુભૂતિ અન-આમોર્જે, an-âmôrzê. કુ૦ વિ૦ છોડી નહીં, જવા નહીં દીધેલું, માઝ નહીં કીધેલું. Part. Adj. Not passed over—pardoned.

અનુભૂતિ અન-આમુર્જવારી, an-âmûrzvârî. ના૦ ભાવ૦ નિર્દ્યપણું, માર્કી નહીં કરનારું. Subs. Abst. Cruelty; not forgiving.

અનુભૂતિ અન-આમુર્જદારી, an-âmûrdârî. ના૦ ભાવ૦ નિર્દ્યપણું, જુલમાત, ધાતકીપણું, નામાર્કી. Subs. Abst. Cruelty; tyranny; unpardonableness.

અનુભૂતિ અ-નામ્ચેશ્તી, a-nâmcheshtî. વિ૦ વખણાયણું —જણાયણું નહીં, નામાંકીત નહીં ; નામ બનામતું નહીં, વીગતવારે નહીં. Adj. Unrenowned; unknown; not famous; not in detail—named individually.

અનામ્યેશ્વર } અનામ્યેશ્વતી, anâmcheshtî. ના० કારણને,
અનામામ } નહેર. Subs. A playing fountain ;
 a canal ; a stream.

અનામમ અનામમ, anâmam. કું હું વખાણ—અંદળી—પરસ-
 તેશ કરું છું. V. I praise ; I put up prayers ; I
 adore.

અનામેમન અના-મેમન, anâ-mêman. કું અ० એટલામારે, એને
 લીધે, એવી રીતે, જે કોઈ કે, ઈલાદી ; વલી આજે પ્રમાણે
 શાને માટે ? Adv. Consequently ; for this reason ;
 in such a manner ; whatsoever ; *et cetera* ; also
 in this manner ; why ; for what cause.

અનાર, anâr. ના० ખોરો, ઝુંખી ; દાડમ. Subs.
 A sort of thick matter which collects on the
 head near the root of the hair ; itches ; pome-
 granate.

અવાર, avâr. ના० હિસાખ, ચોપડો ; હિસાખનું દક્તર.
 Subs. An account ; a folio volume ; an account-
 book.

અનાર, khanâr. ના० શેકાર, શેકારી. Subs. Chase ;
 hunting ; a sportsman.

અવાર, khavâr. વિં એઆખર, એઈજત, નીચ, ખોહાર.
 Adj. Disgraced ; dishonoured ; mean ; utterly
 reduced to helplessness ; ruined. Per. خوار

ખાર, khâr. વિં ખાનારં ; ખાધરં ; આશાન, સગવડ
 બરેખું ; આસુદે ; હલંકું, નીચું. Adj. Eating (lit.) ;
 gluttonous ; easy ; convenient ; comfortable ;
 low ; mean.

ખરમ ખાર, ખવાર, khâr, khavâr. વિ. નકામું, નાલાયક, અધિતીત; ના. શાકર, ખોરાક; ચલકાત, તુર, આશાની; સેતાખી કરવી; ધંધો, રોજગાર; ખુશી. Adj. Useless; improper; unworthy. Subs. Sugar; food; brightness; light; ease; hastening; trade; business; pleasure.

અનાલા, anâ-lâ. કુ. અ. આએ—એ પ્રમાણે નહીં, એવી રીતે નહીં. Adv. Not in this manner; not thus.

ખરા ખારા, khârâ. ના. સખત પથ્થર. Subs. A hard stone.

અનારા, anâ-râ. કુ. અ. એને લીધે, એટલામાટે. Adv. For this reason; on this account.

અનાલાએશ અન-આલાએશ, an-âlâêsh. વિ. અલાયશ વગરનું. Adj. Free from pollution—contamination.

અનારાએશને અન-આરાએશને, an-ârâêshnê. વિ. સીંગાર કીધા વગરનું, આરાસ્તે નહીં કીધેલું. Adj. Unadorned; not decorated.

અનારાસ્ત અન-આરાસ્ત, an-ârâst. See અનારાએશને an-ârâêshnê.

અનારાસ્ત અના-રાસ્ત, anâ-râst. કુ. આએ ખરું—ખરાખર (છે). V. This (is) true—correct.

ખારાસ્ત ખારાસ્ત, khârâst. વિ. ધણુંજ ખાવા લાયક. Adj. Most eatable—edible. Av. અનારાએશને

ખાલાસ્ત ખાલાસ્ત, khâlâst. વિ. ખાલેશ, સ્વચ્છ. Adj. Pure; limpid.

હુંદુરુંસ હુ-આરાસ્ત, hû-ârâst. કું વિ૦ સારી પેઠે ચીંગા-
રેણું. Part. Adj. Well adorned.

ખરાસ્તે આરાસ્તે, khârâstê. ના૦ ઓરાક. Subs. Food.

અવેરાની આવેરાની, âvérâñî. ના૦ વેરાન—ઉજડપુણું. Subs.
Desolation ; wilderness.

ખારાન આરાન, khârân. ના૦ આનારા. Subs. Eaters.

અવારી આવારી, âvârî. વિ૦ બાકી. Adj. Remaining.

કારી આરી, khârî. ના૦ જેહલાઈ, આસાની, લાયકી.
Subs. Easiness ; facility ; propriety.

કુંસ ઓહરે, khôhrê. ના૦ તુર, અલકાટ, પ્રકાશ. Subs.
Light ; brightness ; lustre.

કારશ આરશ, khârash. ના૦ ઝુંલી. Subs. Itches.

કારી આરી, ખારેહ, khârî, khârêh. ના૦ સુખાકારી ;
સુખ, આરામ, ઝુશી, જેહલાઈ, ઝુખી, નેકી. Subs. Healthy
state ; happiness ; rest ; pleasure ; easiness ;
virtue ; goodness.

કુંસ ઓહરી, khôhrî. વિ૦ રોશનીવાણું, પ્રકારીત, તુરમેં.
Adj. Full of brightness—lustre—light.

કારાણ આર-ગાહ, khâr-gâh. ના૦ વેરાન—અરાખ જગા.
Subs. A desolate—wretched place.

કારિહા આરીહા, khârîhâ. કું અ૦ આસાની—ઝુ-
લા-નું શીથી ; શાંતિથી, સુખ બરેલી રીતે. Adv.
Easily, comfortably, with pleasure ; happily.

કારિ-ઓમંદ આરી-ઓમંદ, khârî-ômand. વિ૦ આસાની—

સેહલાઈ—શાંતિ બરેટું. Adj. Full of ease; easy; calm; quiet.

અવાર્શિદ, avârshid. કિં દોડ, ચાલે. V. May run—walk.

કૃષ્ણા ખારશન, khârashna. ના० ભાવ૦ આસાન—સેહલું કરતું. Subs. Abst. Facilitating; making easy.

કૃષ્ણા ખારશની, khârashnî. વિ० ખોરાકને લગતું. Adj. Pertaining to food; dietetic.

કૃષ્ણા વીનારશની, vînârashnî. ના० સુધારો. Subs. Improvement.

કૃષ્ણા ખારશને, khârashnê. ના० ખોરાક; પીવું, પાણી. Subs. Food; drinking; water.

કૃષ્ણા ખાર-ખાર, khâr-bâr. ના० ખરાખ પાક; બાહારી ખોજે; ધયેડાં અથવા ઉંડ ઉપર લાટવાનો ખોજે; મોસમનો પાક. Subs. A bad harvest; a heavy load; a load of an ass or a camel; season crop.

અન-અરેશ્કી, an-arêshkî. વિ० અદેખાઈ—વેર—કીના વગરતું. Adj. Free from jealousy—spite—revenge.

અના-રેશ્કી, anâ-rêshkî. વિ० વગર ઘાં—જખમતું; એક જખમવાંતું. Adj. Unwounded; suffering from a wound.

અના-રીસ્તાન, anâ-rîstân. ના० આચે ગુજરેલાં-ઓ—મરણ પામેલાંઓ. Subs. These dead—deceased persons.

કૃષ્ણા ખારિસ્તાન, khârîstan. ના० એક જગતું નામ છે. Subs. Name of a place.

અનાર અનાર-ગીરા, anâr-gîrâ. ના० અસખશ. Subs. Poppy-seed.

ક્હારણી ખારીનશને, khârînashnê. See **ક્હારણી** khârashnê.

ક્હોહ્રેવન્દ ઓહરે-વન્દ, khôhrê-vand. વિ० રોશની—અલકાટ આરનાં, તુર—દયદયાનો ઘઠાડો કરનાં. Adj. Smiting light—lustre (lit.); decreasing light—splendour.

ક્હવાળિગર ખવાળીગર, khavâlîgar. ના० બાવરચીખાણું, રાંધણી. Subs. A cook-room; a kitchen.

ક્હારી અનરીચ, અનારીચ, anarîch, anârîch. See **ક્હારણી** khârî.

ક્હારદન ખારદન, ખારીદન, ગવારીદન, khârdan, khârî-dan, gavârîdan. ક્રી. પીતું; ખાંદું, ઓરાક લેવો. V. To drink; to eat; to take food.

ક્હાલ ખલ-ખલિદે, khal-khalidê. ક્રી. વિ० પાડી—મકાંઈથી પેહરેલું. Part. Adj. Clothed in purity—neatness.

ક્હારણી ખારણે, khârashnê. ના० કુદરતી રોશની, પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતી રોશની. Subs. Natural light; self-producing light. Av. અનારણી

અવરોષ્ટ અવરોષ્ટ, અવારોષ્ટ, avarôsh, avârôsh. ના० શુંકડી. Subs. A chin.

અવારુની અવારુની, avârûnî. ના० ખુરાઈ, લુંડાઈ; ખુંદું

માણસ. Subs. Evil; disagreement; an evil person.

ખારુની ખારની, khârûnî. ના० જખમ, ધાહ, કટકો. Subs. A wound or hurt; a blow.

અવારુન અવારન, avârûn. ના० ખુરે ડામ, ખરાબ કરતુક. Subs. An evil action; a bad deed.

અનાલુદ અન-આલુદ, an-âlûd. નિ० નજસાત વગર, શુનાહ વગર, બેલાણ—મીશ્રિત વગરનું. Adj. Free from filthiness—guilt; not mixed—mingled.

ખારુમ ખારમ, khârûm. ના० સુખ, આસાની; લેહજત, સ-વાદ. Subs. Happiness; ease; taste; relish.

ખારુમી ખારમી, khârûmî. નિ० સુખી, આશાનીવાણું; લેહ-જતદાર, સ્વાદીષ. Adj. Happy; at ease; tasteable; delicious.

અનારે, અનારેહ, anârê, anârêh. નિ० જરી, જથુક, હમેશાનું. Adj. Continual; proceeding without interruption; constant.

અવારે } આવારે, âvârê. See **અવારી**.

ખારે, khârê. ના० આશાની, ખુખી. Subs. Ease, virtue.

અનાર્ગાન, anârgân. See **વિનારશ્નિ**.

અનાર્ગાની, anârgânî. નિ० સુધારાને લગતું. Adj. Pertaining to improvement.

અનાર્ગિર, anârgîr. ના० નાલીએર. Subs. Cocoanut.

ગ્રાહલીમણ અન—અર્જની, an-arzâni. વિ૦ અધિતીત, નાલાયક,
નકાસું. Adj. Improper; unworthy, useless.

આર્જનીલીમણ અન-અર્જનીઆન, an-arzâniân. ના૦ નાલાયક
—અવિવેકી—દુરાયરણી પુરુષો. Subs. Unworthy—
indiscriminating—immoral persons.

ગ્રાહલીમણ અન-અર્જનેદ, an-arzâned. કુ૦ નાલાયક થાએછે,
કોઈદ—નકાસું થાએછે. V. Becomes unworthy of;
becomes useless—of no purpose.

અનુગ્રહલીમણ અન-અર્જનીગ્રિહા, an-arzânîgîhâ. કુ૦ અ૦
નાલાયકીથી, અવિવેકીપણાથી, અમર્યાદાની રીતે. Adv.
Improperly; indiscriminately; indecorously.

ફેલીમણ અના-રજમ, anâ-razam. વિ૦ લડાઈ—મારામારી—
વદવાદ—ટંદા—કેસાદ વગર. ના૦ આએ લડાઈ—કણાઓ
—મારામારી. Adj. Free from fight—contest—
scuffle. Subs. This fight, dispute, brawl,
quarrel.

ક્હાર્ઝમ ખારજમ, khârzam. ના૦ એક શેહેરનું નામ છે.
Subs. Name of a city, *Khorasmia*, the ancient
Khorasmu (lying along the banks of the river
Oxus).

અના-રજ, anâ-raz. વિ૦ એકશો. Adj. One
hundred.

અલુદ અન-આલુદ, an-âlûd. See અલુદ an-âlûd.

અનારત, anârat. ના૦ ગલી, કુરીઓ, શેરી. Subs.
A lane; a street or quarter; a narrow street.

હુખેરદ, hû-khêrad. નાૠ સારી અક્કલ—ખુદ્ધિ.
Subs. Good sense—intellect.

હુંગળીમુસ અનાર્તાસ્ત, ખારતાસ્ત, anârtâst, khârtâst. નાૠ દાંસ, મરછર, દંખેનારી ચટકો ભારનારી માંખ ; ખુંજલી, ક્રીડ.
Subs. A gnat or mosquito ; a stinging fly ; itches ; inclination to scratch the skin.

હાસળીમુસ ખારતારી, khârtârî. વિૠ ખાવા લાયક. Adj.
Eatable ; edible.

હાર્દીમુસ અનાર્દી, anârdî. See હાર્દીમુસ anârtâst.

હાર્દીમુસ હુખેરદી, hû-khêradî. વિૠ સારી અક્કલ—ખુદ્ધિ-
વાણું. Adj. Possessing a good sense—intellect.

હાર્દીગુણીમુસ અન-હેરદીગી, an-khêradîgî. વિૠ શુદ્ધિવગરતું
મૂર્ખ, બેઅકલી. Adj. Unlearned ; foolish ; senseless.

અવાર્દન, avârdan. ક્રીૠ દુર—દકે કરવું, પાછું રાખવું.
V. To remove ; to make *non est* ; to withhold.

હાર્ટર, khâr-tar. વિૠ વધારે ખાનાર ; વધારે હેધી,
વધારે ખોહાર ; વધારે સુશકેલ ; વધારે ખરાખ—નકારું, વધારે
હલકું—ધીક્કારવા યોગ્ય ; વધારે સહેલું. Adj. Eating
more ; more gluttonous ; more wretched ; more difficult ; worse ; more useless ; more despicable—mean ; more easy.

હાર્મિદિતર, an-ârmidîtar. વિૠ વધારે
સુખ—આરામ નહીં આપનારું ; વધારે બેચેન—ચીંતાતુર.
Adj. Not giving more happiness—comfort ;
more uneasy—oppressed with care.

ગુમ

ગુમ અન્દ, અવદ, and, avad. વિ. એટણું, કેટણું, કેટલેક દર
જનેતું, એટલે દરજને, જેમ બને તેમ, બેસુમાર, છેડા વગરતું,
ગણની માહુમ નહીં હોય તેતું; કદાચ. કું અરે અવીરીતે
—એમ છે; ના. અટકલ; પાંચસો “કરણ” (૩૦ વરસ) ઈઆને
પંદર હજર વરસનો જમાનો; સુમાર, દશથી તે નીસ
સુધીની ગણનીને કહેછે. Adj. So much, so many,
as much, as many, of a certain or so much
extent; amount; somehow or other; beyond
all calculation; incalculable, countless, bound-
less, perhaps. V. Oh! it is so. Subs. Guess,
conjecture; a generation of five hundred
Karans, i.e., 15,000 years; a rough calculation,
an estimate; the calculation numbering from
ten to thirty.

ગુમ અવે, ave. વિ. વગર, બેહુદું. કું અ. નહીં. Adj.
Without, except, absurd. Adv. No, not.

ગુમ એન્ડ, ênd. ના. એક વજનતું નામ છે; શોકર, શોકર
ગુજરી; સુમાર, ઉમેદ, ઉમેદવારી. કું અ. સુધી; તલક.
Subs. Name of a certain weight; thanks-
giving; a rough calculation; estimate; hope,
desire, hopefulness. Adv. Till, until. Av.
અણું, અણું = Per. અ।

ગુમ ઓએ, ôê. સર્વો તે. Pron. He, she, it, that.

ગુમ ઝુએ, khuê. ના. સાગર, સમુદ્ર, દર્યો. Subs. The sea.

ગુમ ઝુગ, khug. ના. ઝુંડ, હુક્કર. Subs. A hog, pig.

ગુદ, khud. સર્વો પોતે, પણે, જતે, આપ. Pron.
ગુંડ હિમ્સ્યુલ્સ } Himself, herself, itself; personally. Av.

સ્વતઃ, સ્વા, સ્વા, સ્વા = Sans. સ્વતઃ, સ્વ. Per. خود

જુખ, khub. વિં સારું, નેક, જુખ, શ્રેષ્ઠ. નાં એક ચોકેસ કિયાનું નામ છે, નેમકે—પાંચ તાંબેની જુખ, મોટી જુખ. Adj. Good, virtuous, handsome. Subs. A term used to represent a ceremony as the *Khüb* of the five *Tāes*, the higher *Khüb*.

જોખે, khōe. નાં આદત, ટેવ, અસહત, ખવાસ, તબે, આશીભત. Subs. Habit, wont, custom, disposition, natural temperament, humour, innate quality.

જંગ, khang. નાં જુશહાલી, રામભણી. Subs. Complacency, happiness, delight, merriment, joy, rejoicing. Per. خوش

હવી, havī. નાં ધાર્સતી, ફીકર, બીહીક, ચીન્તા, બય. Subs. Fear, awe, dread, anxiety, terror.

હિન્દ, Hind. નાં હિન્દસ્થાન, હિંદ. Subs. India, Hindustan. Av. સિંહું = Sans. સિંહ. Per. هند

હોદ, હોખે, હવી, hōd, hōē, havī. નાં ડાબીભાજુ, ડાલું; ડાબા હાથ તરકું. Subs. Left side, opposed to right.

હંડ, hand. કિં તેઓ છે—હોથ. વિં સધલું—તમામ—સર્વ પણ. V. They are—may be. Adj. All, whole, entire.

આઉશ, aush. નાં પરોટચુ, ખામદાદ, સહવારનું ઝડપકલું, સૂર્યના ઉગવાની આગમન નો વખત. Subs. Dawn, day-break. Av. દાનાલું

અંશ આઓશ, aôsh. નાં મોહોત, હુલાકી, દુઃખ, દ્વિરૂપા, નારા, તુકસાન. Subs. Destruction, ruin, perdition, death, misery, harm, persecution. Av. અંશું = Pâz. અંશ = Per. હેશ

અંશ અ-દક, andak. વિં થોકું, જરાક, જેહેજ. Adj. અંશ લીટું, ક્રાકું, જરાકું, જેહેજું. Little, small (quantity), slight. Per. એક

અંશ અ-દા, andâ. નાં લોબના હેવો ; ગીયત, ખદગોઈ, નિંદા ; હીસાખ ; મીસાલ, ઉપમાં. કિં અં કેટણું, જેટણું ; હરગીજ, કણું ; હુમેશાં ; જુદું. Subs. Avaricious, covetous, ambitious men (Devs) ; scandal, evil-speaking, libel, slander, defamation ; account ; analogy, example, a simile. Adv. How much, as much as ever, at any rate, always, separate, apart. Pâz. અંશ

અંશ અ-દા, andâ. નાં સ્વાપો જેવો ; જુદાઈ. વિં હુમેશ સુધીનું, ટકાઉ. Subs. The act of dreaming, separation. Adj. Eternal, durable.

અંશ અન્યા, અન્ય, anyâ, anya. ઉલ્યાં અં યા, અથવા. કિં અં કુરીને, બીજું. ઉયો વિના, શિવાય. વિં જુદું ; નાં જુદાઈ. કેવળ પ્રં અં અચે ! ઓ ! એઓ ! ; Conj. Or, either. Adv. Again, a second time, second. Prep. Besides, except. Adj. Apart, separate. Subs. Distinction. Interj. Oh ! O !

અંશ અન્સા, ઓશ, ansh, osh. નાં સર્પ, સાંપ, નાગ, અન્સા ; દક્ષતર, કેતાખ, ચોપડી ; હીસાખ કરનાર ; જેલાખ ; બીમાર. Subs. A snake, serpent, cobra ; a book, volume, work ; an accountant ; a purgative ; a sick (person).

અવશ, અવશ, avash, havash. ના० ઈલાજ, ઉપાય, ચારો. સર્વો તેને; તેને. વિ० બીજું; શાંતિ. Subs. Means, remedy, scheme, help. Pron. Who-ever, him, her, it. Adj. Second; good.

અભશ, ઓભશ, હોભશ, avêsh, ôbash, hôbash.

અનુ } શબ્દો અઠ મુકાબેલ, સાંભણે, લીધે, થી, થકી. Prep. Before; from the opposite direction; on account of, owing to, by, for.

આનશ, âna-sh. સર્વોતે, જે. Pron. That, which.

આની } આની, આનો, ânî, ânô. ના० તે જગો, તેનેહાન, પેદી
દુન્યા } દુન્યા, ભીનોઈ દુન્યા, પરલોક, ડેલાખા, સ્વર્ગ. Subs.
દુન્યા } That place, the other world, the invisible world, heaven, inhabitants of the other world, heavenly beings, paradise.

ઓગા, ôgâ. ના० યાદદાસ્ત, સ્મરણ શકૃતી, ક્ષમ—Subs. Memory, remembrance, recollection, retentiveness of memory.

ઓશ, ôsh. કિ० ગરભી આપવી, ખલતું, પ્રકાશતું; આજરી—બીમાર પડતું, માંદળી બોગવવી. ના० સહવારના ઝડકાલાનો વખત, ખામદાદ. V. To give warmth—heat, to burn, to shine; to fall sick—ill, to endure or to suffer illness. Subs. Dawn, day-break. Av. અણ, ણ = Sans. ઉષ.

ઓશ, ઓશનર, ઓશવર, ôsh, ôshnar, ôshvar. ના०
અઓશ } “ઓશ” નામના પુરુષતું નામ છે. કે ને ધણોન જાની અને દૃષ્ટિબાલો હતો. Subs. Name of a person “Osh,” remarkable for his intelligence and wisdom. Av. અણણ.

કુમ ખનેહ, khandeh. નાં હશી, મશ્કરી ; હશી કરનાર.

Subs. Laughter, joke, ridicule, one who laughs at—ridicules.

કુમ ખુશ, khush. નાં ખુશક ; અંગ, ચુંભી, ખોડી ; ખુશહાલી,

ખુશી. વિં મનેહતું, સારું, સ્વચ્છ. સર્વો પોતે, ખુદ.

Subs. Dryness ; thigh ; kiss ; pleasure, delight.

Adj. Pleasant, agreeable, delightful, sweet, good, well. Pron. Him—her—itself, own, personal. Per. خوش

કુમ દુશ, dush. વિં ખરાખ, ખુરં ; જેમકે અનુભૂત ખુરો પાદશાહ. એ “દુ” નો બગડેલો આકાર છે. Adj. Bad, wicked, as a wicked king. This word is a corruption of “દુ”

કુમ હવશ, havash. નાં ઈલાજ, ઉપાય, યોજના ; પ્રમાણ, સુકાયેલ. Subs. Means, remedy, plan, arrangement; inference, analogy or comparison, contrast, simile.

કુમ હુન્યા, hunyâ. નાં કાન. Subs. Ear.

કુમ હુદા, hudâ. નાં અનદહા, સર્પ. વિં દરદી, ખીમાર, આજરી. Subs. A large snake, serpent. Adj. sick, ill, afflicted.

કુમ હોશ, hosh. નાં ગુજરતી વેલા—વખત—ખાખત,
કુમણ્ણ ખીના, ગઈ ગુજરી; ધ્યાન, ચીત, મન, વિચાર, સમજણણ,
 આલાડી, આગાહી ; શાઓ, શમરની ; રહ, સાવધપણ ; અકૃત,
 દાનાઈ ; ઉશહીન ઘેહે ; સાંભળતું ; કાતેલ જહેર, શુમાર, ગણની.
 Subs. Past time, an old or past subject ; mind, thought, understanding, activity, intellect, sense, consciousness, ingenuity, the dawn of

the day; hearing, poison, estimate, calculation.

Av. અણુ = Per. જોશ

અવશખ અવ્યાખ, avshakh. ના० બહાદુરી, દલેરી, મરદાનગી, શુરાતન. Subs. Bravery, gallantry, boldness, valour, intrepidity.

અનોશે-આદા, anôshe-âdâ. ના० હૃદ—તુકસાન વગરનો આત્મા, બેઅાજર જી—જંગાની. Subs. Unafflicted—harmless soul—life—existence.

હોશહિન } હોશહિન, હોશહાન, હુશાન, હુશીન, hôshahîn, hôsh-hân, hûshân, hûshîn. ના० ઉશહિન ઘેહેનો
જીએન-જીએન } વખત; રાતના ૧૨ વાગેથી તે ખામડાદ શુધીના
જીએન } વખતને કેહે છે. Subs. The time or duration of the *Hoshan Gheh*—from 12 P.M. to day-break.

હોશ-યાવર હોશ—યાવર, hôsh-yâvar. ના० મોહોત—તુકસાન—આજર—તંગી મેલવનાર—પામનાર; મોહોતમંદ. Subs. One who suffers death—harm—pain—scarcity—straitness of circumstances; mortal.

અન્દાજીતાર } અ-ન્દાજીતાર, andâkhtar. ના० નાંખનાર, કોક-

અન્દાજીત } નાર, ખક્ષનાર, આપનાર. વિ० કાયમ. Subs. One who throws—pelts—grants—gives. Adj. Confirmed.

અન્દાજીતન } અ-ન્દાજીતન, andâkhtan. ક્રિ० નાંખતું, રેડતું;

અન્દાજીત } સુકરર કરતું; દાખલ કરતું; પાંખતું, વીચારતું, ગલતું, ડિતરતું; સાબેત કરતું, કાયમ—મજાખુત—ઉસ્તવાર—મુસ્તકીય કરતું, નજર—નેગાહ કરવી. V. To throw,

pelt, pour, confirm, admit, obtain, think, count, descend, prove, to make firm—strong—substantial; to look at, keep an eye on.

હુશ્યાર ના० ચાલાક, ચંચલ, અધ્ય-
 રદાર, અક્કલ—હોશ રાખનાર—આપનાર; હુશ્યાર
 શાર. Subs. One who is active, intelligent, mindful, sensitive, one who imparts knowledge, sense.

હુશ્યારાન હુશ્યાર નો
 અનેક વચન. હુશ્યાર = Plur. of Hush-yâr.
 અન—શાસ્તે, an-shâstê. વિ० વગર જેલાબે.
 Adj. Without a purgative.

યોજદાસર, yôzhdâsar. વિ० પાક, પવિત્ર, ખાલેશ,
 સ્વચ્છ, નિર્મલ. Adj. Sacred, holy, pure, free from defilement, clean.

અનેશિદાર, andêshidâr. ના० વિચાર કરનાર,
 ધારનાર. Subs. One who considers, thinks, reflects.

ઓશ-ખાસ્તાર, ôsh-khâstâr. ના० મોહોત—
 મરણ—મૃત્યુક ચાહનાર. Subs. One who desires—
 implores death (from troubles and afflictions).

હોશંગ, hoshang. ના० પાદશાહ હોશંગ ; પેહલો
 હુકમ, અક્કલ, આગાહી ; એનાં વખતથી આતશનો
 કેબલો કરવામાં આવ્યો હતો ; તથા લોઢું જહેર થયું
 હતું ; ખેતી કરવાનાં અને ધર ખાંધવાનાં હુશ્યારો એનાં વખતમાં

બન્યાં હતાં, નદીઓ અને નેહરો ચાલુ થઈ હતી ; રોહેરો અને ઈમારતો વસ્યાં. ભાણસોને શેતાનનાં કરેખથી હુર કીધાં હતાં, એણે ૪૦ વરશ રાજ્ય કર્યું હતું. એ એક પેગાંખર તરીકે પણ ઓળખાઈ ગયો છે. “જાવેદાને ઘેરદ” નામની કેતાખ એણે બનાવી હતી ; એને લોકો “પેશદાદ” કરી કેહેતાં હતાં. Subs. The King Hoshang; the first command—sense—wisdom—foresight. In his time fire was first made the altar; iron was discovered, and agricultural implements, instruments of house-building, and works of irrigation were invented; cities and houses were built and populated; people were kept back and relieved from the misleading and beguiling of the *Satân*. His reign lasted forty years. He was also distinguished a prophet. He edited the popular work “*Jâvedân-i-Kherad*.” He was also called “*Peshdâd*,” by the people.

હોશ-હન્દ, hôsh-hand. વિ. સાવધ, સાહુચેત, હુઠારી વાંદું; કિ. સાવધ રેહે છે. Adj. Sensible, conscious, cautious, vigilant, advertent. V. Is cautious.

ઉશહન, ushhan. ના. એક કરેસ્તો છે. કે ને શરોશ ઈઝદની નજીફીભાં ચાલેછે. ઘેરનાં ધણીની નેગહેખાંની કરેછે. Subs. Name of an Angel who is closely connected with the Angel Sarosh Yazad—and keeps regard to the head of a family.

ઓશાન, ôshân. એ ૧૮૭૩ “અવશાન” નો બીજો આકાર છે; સર્વો તેઓ. This is another form of ૧૮૭૩ = Avshân. Pron. They.

માર્ગું ખનશાન, khanshân. વિં સુખારક, બાધશાહી, નસીબવંત. Adj. Blessed, propitious, fortunate, lucky.

૫-૫૧૮૦૮ હોશહેન-ગાસ, hôshhen-gâs. See હોશ-
હેન. { hôsh-
હેન }

અણમુત્રા } દુશ-ખોડા, dush-khôdâ. નાં જુરો પાદશાહ—
અણમુત્રા } રાજ. Subs. A wicked king.

અણમુત્રા ઓશ-ઓમંદ, ôsh-ômand. વિં ઓતમંદ, મરવા લાયક. Adj. Mortal.

અદ્દુદ્દુત્રા ઓશ-ઓમંદી, ôsh-ômandî. See અણમુત્રા ઓશ-૦મંદ.

૫૧૮૦૯ હોશનર, hôshnar. નાં કયાંની તોલાનાં એક શાખાનું નામ છે. Subs. The name of a person of the *Kayâanian* dynasty. Av. અણમુત્રા

૭૫૮૦૯ અન્દેહાક, andêhâk. નાં ખરાબ કરનારી વસ્તુ, તુકસાન પોહચાડનારી—ગેરકાયદો કરનારી ચીજ. Subs. A ruinous—destructive—harmful—disadvantageous thing.

૭૫૮૧૦ હુ-દાહક, hû-dâhak. નાં નેકી—ખુબી—ભલાઈ
૭૫૮૧૧ } આપનાર. Subs. A bestower of virtue—
goodness—kindness.

૧૩૭-૫૮૦૯ હુ-દાહકાન, hû-dâhkân. જુવો ૧૦૦૩ = હુ-દાહક.
See ૧૦૦૩ = hû-dâhak.

૧૩૭-૫૮૦૯ હુ-દહાકી, hû-dahâkî. વિં નેક પેટાડરનારું,
અણમુત્રા } નેકી આપનારું. Adj. Productive—creative of—bestowing good or virtue.

ଚୀର୍ବୁଦ୍ଧିମୁଖ୍ୟ} ହୃଦାନାକ୍ତୁମ, hûdânâktum. ବିଠ ଅତିଶୟ ଦାନାଵ,
ଚୀର୍ବୁଦ୍ଧିମୁଖ୍ୟ} ଧର୍ମଜ ଜାଣନାର, ଅତିଶୟ ଦହାପଣପାଦୋ. Adj.

Exceedingly wise—learned. Av. —

ଚୀର୍ବୁଦ୍ଧିମୁଖ୍ୟ ହୃ-ଦାହାକ-ତୁମ, hu-dâhâk-tum. ବିଠ ଧର୍ମ ନେକ
ପେଦା ଶୀଘ୍ରମୁଖ. Adj. Very virtuous (by Creation).

କୁପୁର୍ମୁଖ୍ୟ ହୋଶାଜ, hôshâj. ନାଠ ଧ୍ୟାଶ, ତରସ. Subs.
Thirst.

ଅ-ଶାଦ୍ୟ ଅନ-ଶାଦ, an-shâd. ବିଠ ଝୁଶି ବଗରତୁଂ, ଦଲଭିର, ଶୋ-
କାଂତୁର, ଗଂଭୀର. Adj. Unhappy, disconsolate,
sorrowful, mournful, grievous.

ହୁ-ଯାଦ୍ୟ ହୁ-ଯାଦ, hu-yâd. ନାଠ ସାରି ଯାଦଦାସ୍ତ—ସମରଣାଶକ୍ତି.
Subs. A good retentiveness—memory.

ହୁ-ଶାଦ୍ୟ ହୁ-ଶାଦ, hu-shâd. କିଠ ଆଶିଠ ସାଇ—ଭନେହତୁଂ—ନେକ
ଥାନେ. V. Bened. Be good, pleasant, blessed.

ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତାର୍ଯ୍ୟ ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତାର, andâkhtâr. See **ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତାର୍ଯ୍ୟ**} andâ-
ନ୍ଦାଖ୍ତାର୍ଯ୍ୟ} khtâr.

ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତାରୀୟ ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତାରୀ, andâkhtârî. ନାଠ ଭାବୀଠ ବି-
ଆର; ନାଖନାଇ. Subs. Abst. Thought—consideration;
one who throws—pelts.

ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତ-ଗାସ୍ ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତ-ଗାସ, andâkht-gâs. କିଠ ବଖତ ଶୁ-
ଭାବବୋ, ତଖତ ମୁକ୍ତମୁଖ. ନାଠ ତଖତନୀ ଜଗା. V. To waste
time; to place or set a throne. Subs. The
place of a throne.

ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତେ-ଈସ୍ତାଦନ୍ ଅ-ନ୍ଦାଖ୍ତେ-ଈସ୍ତାଦନ, andâkhtê-istâdan.
କିଠ ଭଶୁଗୁଳ ରେହେତୁଂ, ରୋକାଷବୁଂ, କାଂଭମାଂ ଶୁଟାବୁଂ. V. To
keep occupied—devoted—employed—to be
engaged with work.

॥૧૭૫૪માં } અ-દાખતન, andâkhtan. ક્રિ. સાખીત—સુકરર

॥૧૭૫૫માં } —ચોકસ—પુરવાર કરવું; ટોલ—પ્રમાણ—વજન
—અંદાજે કરવો; છોડી દેવું, તરક કરવું; સહમજવું; વિચાર
—ધારણા—મનસુખો કરવો; હુમલો કરવો, કાવવું. V. To
prove, confirm; to weigh, measure, estimate,
to quit, avoid; to understand, consider, intend;
to attack, to succeed.

॥૧૭૫૬માં અન-દાશતન, an-dâshthan. ક્રિ. નહીં રાખવું, તજ-
દેવું, તમામ કરવું. V. Not to keep—to abandon
—forsake.

॥૧૭૫૭માં } અ-નાશતન, andâshthan. ક્રિ. ગણવું, મોજની
॥૧૭૫૮માં } કરવી, ગણની કરવી. V. To count, cal-
culate, reckon.

॥૧૭૫૯માં અ-નેશિદન, andêshîdan. See ॥૧૭૫૦માં } andâ-
॥૧૭૫૧માં } khtan.

॥૧૭૫૧માં અ-વશાદન, a-vashâdan. ક્રિ. ખોલ્યું—અહેર નહીં
રાખવું, છુટ્યું કરવું, છુપાવવું, ખાનગી રાખવું, ધાંકી રાખવું,
ઉધાડવું નહીં. V. Not to disclose—publish—to
keep secret—concealed—covered.

॥૧૭૫૨માં હુ-દાદન, hu-dâdan. ક્રિ. સારુ—નેક આપવું—
કરવું. V. To give or do good.

ગુણુ॥૧૭૫૩માં અ-દાખતન-સજીક, andâkhtan-sazâk. વિ.
આપવા લાયક, બક્ષવા યોગ્ય. Adj. Fit for giving—
bestowing.

ગુણુ॥૧૭૫૪માં હુ-દાદન-સજીક, hu-dâdan-sazâk. વિ. સારી
બેટ—સોગાત લાયક, સારી રીતે આપવા યોગ્ય. Adj. Fit
—or qualified for a good present—grant.

અન્દાખ્તાં } અન્દાખ્તાં, andâkhte. નાંદાં = અન્દાખ્તાંનો
અન્દાખ્તાં } લું કું Past part. Of નાંદાં andâkhtan.

અન્દાખ્તાં અન્દાખ્તાં-લા-શાયદ, andâkht-lâ-shayad.

(Phrase). નાખ્તું લાયક નહીં, વિચારવા યોગ્ય નથી, ધ્યાન
આપ્તું નહીં જેઈએ, નખારો—કુંડાસે નહીં—Not fit to be
thrown; not worth consideration; must not be
considered; will not be thrown.

ઓશાલ, ôshâl. નાં તથાવ, સરોવર, મોઠો કુવો.
Subs. A tank, lake, pond.

અન્બહરે, an-beharê. નિં ભાગ—હીસ્સા—નસીબ
વગરનું. Adj. Having no share—luck—fortune.

હુ-બેહર, hu-behar. નિં નેક ક્ષાયદો—હીસ્સો—
ખદદો મેલવનાર, ભાગશાલી, નસીબવંત. Adj. Acquir-
ing good benefit—share—return; fortunate—
lucky.

અંગારીનશન, અંગારીનશન, angârînêshna,
અંગારિનશન } angârinashna. See અંગારિનશન angâ-
રિનશન.

અંગારણ, અંગારણ, angârashna. નાં ભાવનો વિચાર ક-
રવો તે, ગાલવું, નીગારવું. Subs. Abst. Act of think-
ing; to sift.

ઓશારીનશન, ઓશારણ, ôshârînashna,
ઓશારણ } ôshârashna. See ઓશારણ angârash-
ણના.

દ્વારા ઓશે, ôshê. ના० અક્ષલ, હોશ; યાદદારત, સમરણ-
શક્તિ, કુદરત. Subs. Sense, wisdom, understanding,
ing, retentiveness of memory, nature.

દ્વારા અંદાજ, andâz. કિ० આજા० તું નાખ—વિચાર કર.
V. imper. Throw away, consider.

દ્વારા ખુશક, khushk. વિ० સુફું, બીનાસ—ધીલોતરી વગ-
દ્વારા રતું. Adj. Dry, without moisture—ver-
dure. Comp. દ્વારા = Av. દ્વારા = Sans. કુષ્ક.
Per. ખુશક

દ્વારા ખોજાએ, khojâe. ના० નકશ, ચીતાર, ચીત્ર. Subs.
A picture, drawing, plan.

દ્વારા અ-વદાઈ, અ-વેહી, a-vadâî, a-vêhî. ના० લુંડાઈ,
બીગાડો, અંતસ. Subs. Wickedness, corruption,
disagreement, misunderstanding.

દ્વારા જુજાઈ, khujâî. જુવો દ્વારા = ખોજાએ. See દ્વારા
khôjâe.

દ્વારા જુશી, khûshi. ના० ખોજ, મજહા, ગમત, ઝુશાહાલી.
Subs. Pleasure, mirth, merriment, amusement,
happiness.

દ્વારા હોશી, hôshî. વિ० મોતમેંદ, નાશકારક, ઇના થનારું;
ના० હુશ્યારી, ખખર મેળવવી, અક્ષલ, લુછી. Adj. Mortal,
destructive, ruinous. Subs. Activity, intelli-
gence, inquisitiveness, sense, intellect.

દ્વારા હુ-બક્ષશન, hu-bakhshashna. ના० સારી બેદ,
સોગાત, ખક્ષેસ, ધર્મદાન. Subs. A good present,
grant, gift, charity.

દ્વારા હોશ-દાશતાર, hôsh-dâshâtâr. ના० એક પાહ-

અનુભૂતિ નામ છે ; અક્કલ—ચાલાકી—શક્તિ—હૃથારી—ખુદી રાખનાર. વિ ૦ મોહોતમંદ. Subs. Name of a mountain ; one who possesses sense—activity—power—cleverness—intellect. Adj. Mortal.

હોશ-દાસ્તાર-તર, hōsh-dâshtâr-tar. વિ ૦ ધયાંજ ચાલાક—હૃથાર. Adj. Most active, intelligent.

અન્દીહેદ, andîhêd. કિ ૦ નાશ—તુકસાન—ખગાડ—ખરાબી કરેછે. V. Does destroy—spoil—damage—detiment.

અંદીશીદન, andîshîdan. કિ ૦ ઝીકર—ચીન્તા ધાર્સી રાખવી ; વિચાર કરવો. V. To entertain fear—anxiety—dread—awe ; to think—consider.

અન-દેહશન, andêhashna. ના ૦ નાખુટી, નેસ્તી ; અન્દું જુરાથી સંભાળવું, લેઆનત ; ગીયત, નીના, ખદગોઈ, પીઠ પછ.વાડે લુકું બોલવું ; જેરથી પકડવું—લેવું. Subs. State of annihilation ; utter destruction ; to be careful or refrain from wicked ; imprecation ; disgrace ; evil-speaking ; backbiting ; detraction ; scandal ; to hold fast ; to take forcibly.

અનુષ્ણન, khushashna. વિ ૦ ડરામણું, કદ રૂપું, બધ-કાર, બીહાંભણું, ધાર્સી ઉપજવનારું. ના ૦ ધા, જખમ. Adj. Frightful, dreadful, fearful, terrible. Subs. A wound, cut.

અનુષ્ણાં, ખોદાયાન, khôdâyân. ના ૦ સરદારો, ધણીઓ, અનુષ્ણાં, પાદશાહાઓ, રાખાઓ. Subs. Plur. Chiefs, masters, rulers, lords, kings.

હુ-દખશે, hû-dakhshê. વિ ૦ સારી ઉચ્ચમ નીશાંકી-

વાણું ; ટેવ — ગુણ — આદત વાણું. Adj. Possessing good nature—quality—habit.

મુદ્રમ હુ-દહિઅની, hû-dahîhân. નાં સ્વદેશીઓ. Subs. Plur. Natives; residents of their own country.

મુજુમ હુ-દેહશન, hu-dêhêshna. નાં નેક — સારી પૈદાયશ, મીનોને લગતી પૈદાયશ. Subs. Good—virtuous—creation.

ગજિમુજુમ હુ-જહશન-ઓમનં, hu-jahashna-omand. નિં. સારી આદત—ટેવ — ગુણ — ખવાસ રાખનારું. Adj. Possessing good—virtuous habit—nature.

અમુજુમ અન-દેહશની, an-dehashni. કિં નહીં આપવું. V. Not to give, to withhold.

ખુશકાની, khushkâñî. નાં દુકાલ, તરણાપણું.
અમજુમ Subs. Scarcity, famine.

જીતુમ હુ-જેહશન, hû-jehashna. નાં સારો ખવાસ ; ગુણ ; આદત ; ટેવ ; ખુશી. Subs. A good nature—habit —virtue.

હોશ્બાન, hôshbân. નાં ખામદાદ, પરોટચું, પોહોર ક્રાટવાનો વખત. સહવારનાં અભક્ષલાંનો વખત. Subs. Dawn, day-break.

હોશશન, hoshashna. કિં જંણવું, સહમજવું, જાન-મેળવું. V. To know, understand, acquire knowledge.

અનેશો, andêshê. નાં શક, વિચાર, અદેશો. Subs. Doubt, thought, notion, apprehension.

હુદ્ધશો, hu-dakhshê. નાં સારી નીશાની—ચીન્હ. Subs. A good sign—symptom.

હૃદાક હૃ-દાક, hu-dâk. ના० જ્વામ ; નેકી—ખુખી આપ-
નાર—કરનાર. Subs. *The Jivâm.* One who
does good—virtuous deeds.

હોશે-અવજાર હોશે-અવજાર, hôshê-avzâr. ના० અક્ષતાંતું
હૃથાર, એજ ભતી હોશ—અક્ષત. Subs. Intuition or
skilful means—expedient; powerful (virtuously)
intellect—sense.

અંગાશ્તન અં-ગાશ્તન, angâshtan. ક્રિ० ચિત્રતું ; અણતું,
માણુભ કરતું, જુનતું, શુભાર કરવો, ધારતું. V. To draw;
to know, understand, to declare, to feel, to
conjecture, think, presume.

અનદાશ્તન અન-દાશ્તન, અન-દાશ્તન, andâshtan, an-dâshtan.
ક્રિ० ગણતું ; નહીં રાખતું. V. To count, calculate;
not to keep, to exclude.

અમ્બાશ્તન અમ્બાશ્તન, ambashtan. ક્રિ० ભરતું, પુરકરતું.
V. To fill, to render complete.

હોશ-ભામ હોશ-ભામ, hôsh-bâm. See હોશ્બાન્ hôshbân.

હોશદાર હોશદાર, hôshdâr. વિ० ભોહોતમંદ ; હોશ રાખનાર.
Adj. Mortal ; sensible, intelligent.

હુશ્યાર હુશ્યાર, hushyâr. ના० ખોદાતાલાના નામોભાંતું એક
નામ ; એક માનસતું નામ. વિ० હુશ્યાર, ચાલાક, ચંચલ.
Subs. One of the names of God ; the name of
a man. Adj. Clever, smart, active.

હુશ્યારીહા હોશ-દારીહા, હુશ્યારીહા, hôsh-dârihâ, hûshyâ-
rihâ. ક્રિ० ચંચલાઈ—હુશીઆરીથી—ચાલાકીથી.
Adv. Cleverly, sensibly, actively, intelligently.

ઓશસ ઓશસ, ôshas. ના० પૂર્વ—ઉગમન દીરા, સુરજ ઉગ-

વાની જગ્યા. Subs. The east, the region where the sun rises. Av. અણ્ણુ

હોશી, hoshî. વિ. મોહોત—નાશવાણું, ક્ષણબંધુર ; દોજાખી. Adj. Fatal—destructive—infernal.

અંડાશ, andâêsh. ના. છોઅંશ, ચુનો. Subs. Lime, mortar.

અંદેહશને, andêhashnê. વિ. નહીં આપવું; પેદાયશ વિનાનું. Adj. Not yielding; unproductive; unfruitful.

કોશેન, khosheshna. વિ. ડરામણું, ભયંકાર. આવસતાના એલાંદું ને લગતો. Adj. Frightful, dreadful. = Av. એલાંદું

અંબાજાન, અંબાજરન, anbâsân, anbâjashna. ના. લડાઈ, ઝંગ, ચુષ, મારામારી. Subs. Battle, warfare, conflict, quarrel.

અંદેહિગાન, andehigân. ના. સંખંધ ધરાવનારા. Subs. Plr. (Persons) connected with—related to.

કુશશને, khashashne. કિ. જખમી કરવું, બિહેઠાવવું. V. To wound ; to frighten.

અંદેશગર, andâeshgar. ના. કરીઓ, દેવાખણુંનાર. Subs. A brick-layer.

અંબાજેશન } અંબાજેશન, anbâjêshna. ના. બાચ્ચા—સાથી

અંબાસાશન } પણું, શરાકત ; કિ. ભરવું. Subs. Partnership, companionship. V. To fill up.

અંબાસશન, anbâsashna. ના. અધીતપણ,

નાચારી. Subs. Unbecomingness; indigence; inexpediency.

અન્બાસિનદ. અન્બાસનદ, anbâsînad, anbâsand.

કું પેહેરણ પેહેરે, પોશાક કરે, કપડું—વખ આંગપર સુકે—દાકી. V. May put on shirt, may dress, may cover body with clothes.

અન્બાસિદે. અન્બાસીદે, anbâsîdê. અન્બાસીદનનો ભૂં કું

અન્બાસિદુલું. નાં અનાજનો જથો—દગલો. Past Part.

Of *anbâsîdan*. Subs. A heap or mass of corn.

હોશ-જસ્તે. hôsh-jastê. ભૂં કું મોહોત પાંખું,

ગુજરેલું, મરણ પાંખું. Past Part. Dead, departed (from this world), deceased.

અનદખ્ષિદન. અનદખ્ષિદન, andakhshîdan. કું હીમાયત—

તરકેણ કરવી ; કોઈની તરક્કથી તકરાર કરવી ; પોસ્તી—પનાંડ —મદદ કરવી, પક્ષ ખંચવી. V. To advocate one's cause, to speak or argue on one's behalf; to be on one's part, to help; to take one's part.

અન્બાસિદન. અન્બાસીદન, anbâsîdan. કું ભરનું, પાંભવું. V.

To complete; to obtain; to acquire.

હુબાસિમ. hubâsim. નાં દાંત. Subs. Teeth.

ખુશિનેદ. khushîned. કું સુકું થાય. V. May

become dry—parched.

અન્દેશચ. andêshach. નાં શક, વિચાર, ઓદશો.

Subs. Doubt, thought, apprehension.

અવ્યાસ્પ. avyâsp. કું ધણું, ખણું, અતીશ્ય, બીશયાર.

Adj. Much, many, abundant, immense, enough.

લુ-દ્રુમ ઓજ-દેજ, ૩zh-dêzh. નાૠ ઓજદેજર નામના એક
કીલાનું નામ છે. Subs. Name of a fort called the
Ojdejár.

લુ-દ્રુમ ઓજ-દેવ, ૩zh-dêv. નાૠ પુતું, સુરતી. Subs.
Idol, image, statue.

લુ-દ્રુમ ગોશસ્પ. gôshasp. નાૠ કુદનાર, છલંગ મારનાર.
Subs. One who leaps—jumps.

લુ-દ્રુમ અ-ખાસ્ત, anbâst. નાૠ હૃથ્યાર. ભૂૠ કુૠ ધોખેણું,
સ્વચ્છ કીધેણું. Subs. A weapon; instrument.
Past Part. Washed, cleaned.

લુ-દ્રુમ } હોશસ્તરણ, hôshastarun. Av. હોશાસ્ય; see
લુ-દ્રુમ } હોશ = ઓશસ, ôshas.

લુ-દ્રુમ આને-આઈન, ânê-âin. કિૠ અ૧૦ એકવખતે, એકવાર,
એક વખત ઉપર. Adv. Once, at one time, on one
occasion.

લુ-દ્રુમ } અનેશીનદ, andeshinad. કિૠ વિચાર—અદેશો
લુ-દ્રુમ } —કુચાસ કરે; ધારણા—મતલખ રાખે. V. May
think—apprehend; may intend—think of.

લુ-દ્રુમ હોશિનદ, hôshinad. કિૠ સુકાય, કરમાય, સુકુંથાય;
અકુલમંદ—ખુફ્ફિવાન થાય. V. May become dry;
may become intelligent; sagacious.

લુ-દ્રુમ હોશેન્ગ, હોશંગ, hosheng, hoshang. નાૠ હોશંગ
પાદશાહાનું નામ. Subs. The King *Hoshang*.

See લુ-દ્રુમ }
લુ-દ્રુમ }
લુ-દ્રુમ } hôshang.

અવશિનાશ } અવશિનશન, avshinashna. ના० બાળ૦ ધર્તું,
અવશિષ } ઓછું—કમી થતું; નાશ પાંખતું, ખરાખ થતું.
 Abst. Subs. To decrease; to be reduced; to
 be destroyed—ruined.

ક્હોશિનીદાર ખોશીનીદાર, khôshînidâr. ના० સુકું કરનાર,
 સુકૃતનાર. Subs. One who dries.

હુશીનીદન હુશીનીદન, ખુશીનીદન, hushînidan; khushî-
 nîdan. ક્રી० સુકું થતું, સુકાઈજતું, કરભાગું. V. To
 become dry—parched. Comp. Av. Rt. શુષ્ણ =
 Sans. શુષ્ણ = Per. خشیدن

અંદાઈનાંદ } અ-દાઈન-ાંદ, અંદાયતન, andâinand, andâkhtan.

હોંગું } ક્રી० નાખે, નાખતું. V. May throw, to
 throw.

હોંગું-ચું હોંગે-અંગોંશ, hôê-angôsht. ના० ડાબી આંગળી.
 Subs. Left finger.

હુ-દેહી હુ-દેહી, hu-dêhî. ક્રી० બાળ૦ માન—આખું આપવી.
 V. To respect, to give honour.

અંદાઈચે } અંદાઈચે, અંદરચે, andâichê, andarachê. ના०

અંદેશો } અંદેશો, કીકર, ચીન્તા, ધાસ્તી, બીહીક. Subs.

હુશ્યારી Anxiety, fear, fright.

હુશેદ હુશેદ, હોશેદ, hushêd, hôshed. ના० હુશ્યારી, ચા-
 લાકી, ચંચલાઈ, સાવધયણું. ક્રી० હુશ્યારી—ચાલાકી રાખે,
 અક્ષલમંદ થાય. Subs. Cleverness, intelligence,
 activity, advertence, consciousness. V. May
 be mindful—may keep sense—activity.

॥૧૭-૪૩〕 અનેશિદન, andêshîdan. કિ૦ ક્રીકર—પાસી—
॥૧૭-૪૪〕 ચીંતા કરવી. V. To fear, to apprehend.

॥૧૭-૪૫〕 અંગાઈદન, angâidan. કિ૦ યાદ રાખવું, મનમાં
ધરવું, સ્મરણ કરવું, સાંભરવું. V. To remember, to
keep in mind, to recall to memory.

॥૧૭-૪૬〕 ખુશીદન, khushîdan. કિ૦ સુકવવું. V. To dry,
parch.

॥૧૭-૪૭〕 અન્ગાઈદે, angâîdê. ॥૪૪૮ નો લુ૦ કૃ૦ Past
Part. of ॥૪૪૮

॥૧૭-૪૮〕 અનદેહિદે, an-dêhîdê. લુ૦ કૃ૦ નહીં આપેલું—

॥૧૭-૪૯〕 બક્ષેશ કીધેલું—માક કીધેલું. Past Part. Not
given—granted—pardoned.

॥૧૭-૫૦〕 હુ-દાએતે, હુ-દેહિદે, hu-dâêtê, hu-dêhidê. લુ૦

॥૧૭-૫૧〕 કૃ૦ નેક—સારું આપેલું, બક્ષેશ કીધેલું, માક કીધેલું.
Past Part. Well given, granted, pardoned.

॥૧૭-૫૨〕 હુશેદર, hushêdar. ના૦ એક શાખતું નામ છે, કે જે
હુને પછી પેદા થનાર છે; એ “હુશેદર-ભાભી” ને નામથી
ઓલભાય છે. જેમ પેગમ્બર સાહેબ અશો જરથુરે ખોદાતા-
લાની દરગાહથી દીન લાવી આ હુન્યાંભાં ભોનેઝ દેખાડીને અને
વીધ્વાંનો સાથે તકરાર કરીને પોતાની દીન કલુલ કરાવી હતી,
તેજ સુઆંકે એ પણ દીન લાવી શાહ વરાજવંદનાં વખતમાં
ભોનેઝ દેખાડાવીને લોકોને દીન કલુલ કરાવસો અને લોકોને
ખોદાઈ ભાર્ગ ઉપર બેગુમાન કરરો. જરથોશીઓ એને
“હુશેદર જરથોસ્લાન” ને નામે ઓલખે છે, કારણ કે એનું
પેદાથતું જરથોશત સાહેબનાં ખુનથી છે. જરથોસતી ધરમ
પુસ્તકોમાં લખેછે કે, એના બીજા બે બાઈ હુશેદર-માહા અને
ગોધીઓથા બી કેઅભતની વખતે પેદા થઈ પેખમખરી

કર્શે. Subs. Name of a person, who, it is said, will be born hereafter; he is also known by the name of “*Hoshedar-Bâmi*.” It is said that in the reign of Shah Varjávand he will by the exhibition of miracles make people believe in the good faith and make them undoubtful on the path of Heaven, as Zoraster did by miraculous proofs and discussions with philosophers of his times. Zorastrians know him by the name of *Hoshedar Zarthostán*, for his birth will be after Zoraster’s origin. It is mentioned in the books of the Zoroastrian Faith that he (*Hoshedar-Bâmi*) with his two brothers, *Hoshedar-Mâhâ* and *Soshios*, will be born in, the day of judgment, and become prophets.

હોશેદરાન હોશેદરાન, hôshêdarân. See હુશેદર hushedar.

હોશિદર-માહ } હોશિદર-માહ, હોશિદર-મહાન, hôshîdar-mâh,
હોશિદર-મહાન } hôshîdar-mâhân. નાં બવિષ્યમાં થનારે એક પેગઅરનું નામ. See હુશેદર hushedar.

આત્મા

આત્મા અન-દાન, an-dân. વિં અનધક, બેસહભજ, બેવકુક, નાદાન, કમ અક્કલ, પદ્ધત લુછીઓ, નાવકેક, ગમાર. Adj. Ignorant, unintelligent, foolish, childish, idiotic, otherwise, insensate.

આત્મા અન-બાન, an-bân. વિં નેગાહ—ધ્યાન નહીં રાખનારું;

સંભાળ—મહાકેળત નહીં કરનારું. Adj. Inadvertent, careless, inattentive, unmindful.

માર્ગ ઓશુન, oshun. સર્વો તેઓ. Pron. They. એ માર્ગનો નો દુંકો આકાર છે. This is contracted form of માર્ગના

માર્ગ હુ-દાન, hu-dân. વિં સારું અણનારા, દણપણવાલા, જીની, ખખરદાર, ચાલાક, હુથાર, ચંચલ. Adj. Wise, intelligent, mindful, active, clever, sharp.

માર્ગ હુ-બાન, hû-bân. નાં નેક—બાંડો—સારો ધરી—માહેખ—સેઠ. Subs. A virtuous—good master—lord.

માર્ગ હોશે hoshinê. નાં અક્કલ, ખુફ્ફી. Subs. Sense, wisdom.

માર્ગાનુસ અન-શનાસ, an-shanâs. વિં અઅણું, નાવાકેં, બેખખર. Adj. Unfamiliar with, unacquainted, inexpert, unlearned.

માર્ગદુષાનુસ હુ-શનાએશન, hu-shanâêshna. નાં ભાવો નેક—સારી વખાણ—તારીક—સુતી. Abst. Subs. Good praise—commendation.

માર્ગદુષાનુસ } અન-શનાએશનગી, અન-શનાશી. an-shanâ-
માર્ગદુષાનુસ } êshnagî, an-shanâshi. જુઓ માર્ગ =
અન-શનાસ. See માર્ગ = an-shanâs.

માર્ગદુષાનુસ હુ-શનાસગિહા, hu-shanâsgîhâ. કિં અં સારી રીતે અણવાએ—પીછાણવાએ; દણપણ બરેખી રીતે; જાનપણાથી. Adv. By good acquaintance, familiarity; in a wise manner; intelligently.

માર્ગદુષાનુસ અન-શનાસકતુમ, an-shanâshaktum. વિં

તદન પીછાથા—ઓલખ વગરનું, અતીશય નાવાકેક—મૂઢ
—મૂર્જ—નાદાન—અપથ. Adj. Most unfamiliar—
utterly ignorant—foolish—dull.

અનદાનાક અન-દાનાક, an-dânâk. જુઓ સર્વ = અન-દાન. See
સર્વ = an-dan.

હુદાનાક, hu-dânâk. જુવો— સર્વ = હુ-દાન. See
સર્વ = hu-dân.

હોશવારદન, hôshvârdan. કિં બોધતું, કેણતું. V.
To speak—say.

હુબંદ, hu-band. વિં સારા દેખાવતું, ખુખુરત,
શોહામતું, નેક નસુનાદાર. Adj. Sightly, beautiful,
handsome, graceful.

અંભાની અંભાની, anbânî. કિં શકતું, શકત. V. To be
able.

અનબિન, an-bîn. વિં આંધલું, અંજણું, અંદીઠ.
Adj. Blind, unaware, invisible.

હુભાન, hu-bân. નાં સારાં ભાષસો. Subs. Good
men.

હુભાનેહુભાન, hubâne-hubân. નાં લોકો.
Subs. People—individuals.

હોશતુવાર, hôshnuvâr. વિં ખુશતુમા ચેહેરો રાખ-
નાર, ખુખ સુરતીના ચેહેરાવાલો, રાજ રેહનાર, ખુશહાલીવાલો.
Adj. Of beautiful—pleasant face or appear-
ance; cheerful, rejoicing.

ખુશનુદ, khushnud. નાં સંતોશ, રાજ, ખુશી, મરજ,
દૃષ્ટા, ખાહેરા. જું કું ખુશી—ખુશહાલ થયાં.

Subs. Content, pleasure, desire, inclination.

Past Part. Pleased—satisfied. Av. અનુષ્ટુલ—

Per. ખુશનુદ

હુશ્નુક, હોશ્નુક, hushnuk, hoshnuk. ના० શુઠણ.

Subs. The knee.

હુશ્નુદી, khushnûdî. જુવો ગાંધી = શુશ્નુદ ; See

ગાંધી = khushnûd.

હોશોમંદ, hôshômand. વિ० ભોતમંદ, મરણને યોગ્ય.

Adj. Mortal.

હોશનર ઓશ-નર, હોશનવર, ôsh-nar, hôshnavar. ના०

હોશનવર } એક માણસનું નામ છે. કે ને ધારો જાની, દાનાવ, અને
અકૃષ્ણમંદ હતો, એને “હોશવર” કરી કહેછે. Comp. Subs.
Name of a man who was remarkable for his
high intellect and wisdom. He was also known
by the name of “Hoshvar.” Av. અનુષ્ટુલ—

હુશનવર, khushnavar. વિ० શુશ્નાલ, રાજી, સંતોશ.

Adj. Merry, happy, content.

હુંગી અવે-હંગી, avê-hangî. વિ० સચ્ચાઈથી વેગલું, અ-

સત્ય, જુદું. Adj. Far from being true, uncourtly,
false.

અન્શોતા } અનરોતા, anshôtâ. ના० આદમી, પુરુષ, મરદ, નર,

માનવી } માનવી. વિ० હુખદાયક, બયંકાર. Subs. Man,
male, human being. Adj. Harmful, frightful,
fearful.

અન્શોતાઅંન, anshôtâân. જુવો. અન-

શોતા See અન્શોતા = anshôta. (Plural).

અન્શહોતામણ } અ-શોતાઆની, અનસુતાચ, anshôtââmî, an-
શુતામણ } shutâcha. વિ. ભાષસોને લગતું Adj.
Pertaining to man ; human.

અન્શહોતાગીહા, anshôtâgîhâ. ના. એક ધાંસનું
નામ છે. કે જે આદમીના રૂપ—શીડથ—શરીરના જેવું થાયછે,
અને તે ચીન દેશમાં ઉગેછે. Subs. A kind of grass
having the form of a human being, and which
grows in China.

અન્શહોતાક, anshôtâk. ના. આંખની કીકી—પુતલી
Subs. The pupil of the eye.

અન્શહોતાક-અયુમન, anshôtâk-ayuman. જુવો
અન્શહોતાક = અનશોતાક. See અન્શહોતાક = anshôtâk.

અન્શબેખુદી, an-bêbûdi. ના. એક લુરી આદત—
ટેન. Subs. A bad habit.

અવશોવરની, a-vashôvashnî. ના. બાળો ખ-
રાખ નહીં કરવું, હાંની—તુકસાન—ઈજ નહીં પોહોચાડવી.
Abst. Subs. Not to spoil or do harm—injury.

હોશોમંદ, hôshômand. જુવો હોશોમંદ.
See હોશોમંદ = hôshômand

હુ-શોમરશન } હુ-શોમરશન, hu-shômarashna. ના. બાળો
સારી રીતે } ગણની—સુમાર—હોસાખ કરવો તે.
Abst. Subs. To calculate well ; to estimate pro-
perly.

અન્દાક, andâk. ના. સેવટ, છેડો, પરીખાભ. કિ. અં
ન્યાંસુધી. Subs. End, result. Adv. Until, un-
less.

੨-੪੩० ਅਨੀਆਕ, aniâk. ਕੁਝ ਅਤੇ ਭੀਜੁਂ ਕਾਈ, ਸੀਵਾਥ, ਭੀਜੁਂ.

Adv. Second, next, besides. Av. ਅਨੀ = Paz.

ਅਨੀ = Sans. अन्य.

੨-੪੩੧ ਅਨੋਸੇ, anoshê. ਵਿਚ ਅਮਰਗ, ਅਮਰਤ੍ਯ, ਨਹੀਂ ਨਾਸ ਪਾਮ-
ਨਾਵੇ, ਵਗਰ ਮੋਹੋਤ—ਦੁ:ਖਵਾਲੁਂ, ਬੇਹੇਥਤੀ। Adj. Immortal,
deathless, heavenly.

੨-੪੩੨ ਅਵਖਾਕ, avbâk. ਨਾਹੀਂ ਸੀਕਾਰਸ, ਭਲਾਮਨ, ਕੋਈਨੇ ਵਾਸਤੇ
ਆਈ ਆਤਰਦਾਰੀ ਆਪਵੀ। Subs. Commendation,
praise, recominendation; to certify in one's
behalf.

੨-੪੩੩ ਓਸੇ, oshê. ਨਾਹੀਂ ਮੋਤ, ਦੁ:ਖ, ਈਅ, ਪੀਡ। Subs.
Death, harm, injury.

੨-੪੩੪ ਝੁਕ, ਹੁਕ, khushk, hushk. ਵਿਚ ਸੁਕੁਕੁ, ਹਲੁਕੁ,
ਕੁਗਾਲ, ਕੋਰੁਕੁ, ਭੀਨਾਸ—ਤਰੇ ਤਾਜਗੀ ਵਗਰਨੁਂ। ਨਾਹੀਂ ਥੁਕਾਸਾ,
ਛੁਕਾਲ। Adj. Dry, light, mean, parched, free
from moisture—verdure. Subs. Dryness, scar-
city. Av. ਅਨੁ਷ = Sans. = शुष्क. Per. خشک

੨-੪੩੫ ਝੁਸੇ, ਝੁਸੇਹੁ, khushê, khushêh. ਨਾਹੀਂ ਕਾਨਾ ਰਾਸੀ।
Subs. The sign *Virgo*.

੨-੪੩੬ ਹੁ-ਦਾਕ, hu-dâk. ਨਾਹੀਂ ਪੇਦਾਧਾਰ; ਨੇਝੀ—ਖੁਖੀ—ਭਲਾਈ
ਆਪਨਾਰ, ਸੁਖ ਆਪਨਾਵੇ। Subs. Creation; one who
bestows virtue, goodness, kindness, happiness.
Av. ਅਨੁ਷

੨-੪੩੭ ਹੁ-ਬਾਕ, hu-bâk. ਨਾਹੀਂ ਨੇਕ ਰੇਵਾਜ ਆਪਨਾਰ—ਕੇਨਾਰ
—ਪੋਲਨਾਰ—ਚਲਾਵਨਾਰ। One who establishes—
observes or gives (makes current) a good usage
or a virtuous practice.

જુદું ખુશકાવ, khushkâv. વિ. તુંડ, મગદર. Adj.
Proud; arrogant.

હોશકાવશન, હોશકાવશન, khushkâvashna, hosh-kâvashna. ના. બાવો શુકાશ, ફુકાલ. Subs. Dryness, scarcity, famine.

જીડવા ખુશકાવીદન, khushkâvîdan. ક્રિ. તાખડા ઝોડવા, ચીડવાં. V. To clap the hands; to tease, annoy.

અનશકાક્તન, an-shakâftan. ક્રિ. નહીં વાડવું, જોનો આવાજ કાઢવો. V. Not to ring—beat—sound; to give out a sharp, shrill voice.

જુદું ખુશકાવતન, khushkâvtan. ક્રિ. તુંડીકરવી, મગદરી, હેકાર કરવો. V. To be proud—arrogant.

હોશકાર, hôshkâr. ના. કોશોશ કરનાર; તકરાર. Subs. An endeavourer; a discussor.

જીડવા } હોશકારશન, hôshkârashna. ક્રિ. ખખર આ-
જીડવા } જવી; જોવું. V. To give information;
જીડવા } to observe, to see.

જોડવા ખુશકારણ, khushkârashna. ક્રિ. પોકારવું, શોરકરવો; રીમેન નહીં નાહવું. V. To bawl out, to make noise; not to take—omit the *Riman* bath.

જીલ્લવા ખુશકાઈ, khushkârd. વિ. ખખરદાર, વાકેશગાર, જાલીતુ. Adj. Conscious, mindful, aware.

હુશકાઈ, hushkârd. ના. ધીકાર; પોકાર, શોર. Subs. Hate, despise; noise, uproar, a loud cry.

અનોષકી, anôshkî. વિ. ઈજ—મોત—દુઃખ વગરવું.

Adj. Uninjurious, harmless ; immortal ; without pain.

હુશકી, હુશકી, khushkî, hushkî. See હસ્ત =
હુશક, હુશક, hushk.

હુદાકી, hu-dâkî. વિં નેક પૈદાયશને લગતું ; નેક
પ્રેરણ પૈદા કૃપેલું. Adj. Pertaining to good creation ; good-created.

હોશગી, hôshgî. નાં ખુખી ; દોસ્તી ; બલાઈ, મિત્રાઈ.
Subs. Virtue ; friendship ; goodness.

હુશકશાની, khushkashânî. નાં મગજરી,
અંકાર. Subs. Pride, haughtiness, arrogance.

હુદાક-સજી, hu-dâk-saji. વિં નેક પૈદાયશને
લાયકતું, સારી બનાવટને યોગ્ય. Adj. Fit or appropriate for the good creation.

હુશકિનેમ, હુશકિનેમ, khushkînem, hushkînem.
ક્રિં ગર્ભવંતી—હુમેલદાર—ખચાવાલી થાર્ડ. V. I become pregnant—conceived—gravid.

હોશગીન, hôshgîn. વિં મોતમેંદ, મરવા યોગ્ય. Adj. Mortal.

હુશક-જમી, khushk-jamî. નાં કાંકડા, સુક્કી
માતીની એકકી—ધંઢી. Subs. Pebbles ; a mill of dry clay.

હુશક-જમિક-તુમ, khushk-jamîk-tûm. વિં
અતીશય સુક્કી જમીનવાલું ; ધણાન સુક્કા કાંકડા. Adj. Superl. Belonging to an exceedingly dry place —land ; very dry pebbles.

હુશક-ગલુગિહા, khushka-galugîhâ. ક્રિં અં

ગણું સુકાવાએ, તરસી ઉ—ધ્યાસું થવાએ. Adv. From thirst—draught.

૧૯-૪૮ અન-શક, an-shak. વિ૦ બાંતી—શક—સુભેહ વગર. Adj. Without any doubt, suspicion.

૧૯-૪૯ અંદેશે, andêshê. ના૦ વિચાર, સોચના, ધ્યાસ. Subs. Thought, idea, consideration.

૧૯-૫૦ હુ-દેહ, hu-dêh. વિ૦ ખુખીવંતું, બલાઈ બર્યું. Adj. Good, virtuous.

૧૯-૫૧ અન-શકનાઈ, an-shaknâi. વિ૦ કભકૌવત, નખણું, દૂર્બલ, નાચાર ; અધીરે, સંતોશી નહીં તે. Adj. Weak, feeble, helpless ; impatient, insatiate.

૧૯-૫૨ હુ-શકનાઈ, hu-shaknâi. ના૦ સારી શકતી—ટકાઉપણ—મજખુતી ; સારી તકરાર ; સારી સમજુતી. Subs. Good strength, durability, firmness ; a good discussion—understanding.

૧૯-૫૩ ખુશક-વા-તર, khushk-vâ-tar. જીવો. ૪૮૧૭મ = ખુશકવાએ ; see ૪૮૧૭મ = khushk-vâe.

૧૯-૫૪ ખુશકીઓ-તર, khushkîê-tar. વિ૦ ધખુન સુકું—હલકું. Adj. Very dry—light.

૧૯-૫૫ હુ-શકનાતર, hû-shaknâtar. વિ૦ વધારે પુષ્ત, કૌવતમંદ. Adj. Stronger, more powerful, sound.

૧૯-૫૬ ખુશકવાર, khushkavâr. ના૦ સુકું—ઉઝડ—હલકું કરનાર. Subs. One who dries—makes barren —light.

૧૯-૫૭ હુશેવાર, hushevâr. ના૦ અક્કલ—હુફીને મદ્દ કરનાર. વિ૦ સાવધ, ચંચલ, ચાલાક. Subs. One who helps wisdom. Adj. Sensible, conscious, intelligent, active.

૪૩૩૧૧-૪૩૩ ખુશક-વેશ, khushk-vesth. ના૦ મોટો—ભયંકાર દુકાલ. Subs. A great dreadful famine—scarcity.

૪૩૩૧૧-૪૩૩ હુદાક-વસ્તા, hu-dâk-vastâ. ના૦ પવીત્ર અવસ્તા. Subs. The Holy—sacred Avesta.

૪૩૩૧૧-૪૩૩ } ખુશકે-ગેતી, khushkê-gêtî. ના૦ આએ દુન્યાને.

ગ્રાન્ડ્રાન્ડ્રા-૪૩૩ } લગતી જમીન. Subs. The earth.

૧૧૭-૪૩૩ અન-શેકન, an-shêkan. ના૦ નહીં ભાંજનાર—તોડનાર. Sub. One who does not break—rend—dissever.

૧૧૮-૪૩૩ અનોશ-ગુન, anôsh-gûn. વિ૦ અમરગીનાં રંગવાળું; સુરખ્યાણી રેહનારું. Adj. Of everlasting or immortal bloom, of blooming complexion.

૧૧૯-૪૩૩ અનોશેહ, anoshêh. વિ૦ ખુશ, ખુશહાલ. ના૦ દરાખ્નો દાર, પાદશાહ શાહપુરનો કાકાનું નામ, નોજવાન પાદશાહ; દોખા. Adj. Pleasant, cheerful. Subs. Wine; name of the uncle of King *Shahpur*; a young king—emperor ; a blessing.

૧૨૦-૪૩૩ ખુશક-વન, khushk-van. ના૦ દુકાલને ટાલનાર, સુકાળ કરનાર. Subs. One who averts famine—scarcity ; one who makes plenty and cheapness.

૪૩૩૧૧-૪૩૩ હોશકુનિહા, hôsh-kunîhâ. કિ૦ અ૦ સહમજ—વદ્ધક—ભેલવવાની રીતે. Adv. By way of acquiring knowledge—understanding.

૪૩૩૧૧-૪૩૩ ખુશ-કુનશની, khûsh-kunashnî. વિ૦ ખુશી—ખુશહાલી કરનાર ; રાજ રાખનારું. Adj. One who makes cheerful—pleasant; one who keeps others willing and satisfied.

હુશ્કનશ્ની, hushkunashnī. ક્રિ. સુકાવતું. V.
To dry, to parch.

હુશ્કફચ, hushkufach, hushkuf. ના०
અગાશી, માર, છળાં. Subs. Terrace,
balcony; storey, the eave.

હોશ્કોર, khôshkôr. ના० ક્ષારો. Subs. A bed
of garden planted with flowers; a rice field
surrounded by ridges.

હોશ્કોર, hoshkôr. ના० નંગાલ, મેટાન, ભીઆખાન,
વેરાન જગા. Subs. A forest or wood; a plain
meadow; a wild or desolate land.

હુશ્કર, khushkar. વિ. લાચાર, ગરીબ, ઈલાજ—
ઉપાય—ચુક્તી વગરનું. Adj. Helpless, poor, hav-
ing no means—remedy.

હોશ્કર, hôshkar. જીવો ૩,૧૪૮ = હોશ્કોર. See
૩,૧૪૮ hoshkôr.

અન્બાધ, anbâgh. ના० સોખ, કોઈની બાયડી ઉપર
બીજી બાયડી આવે તે. Subs. A second wife; this
term is sometimes applied to a woman unlaw-
fully kept during the life-time of one's married
or legitimate wife.

અન્દાજ, andaj. ના० ઈરાદો, ધારણા, કથાસ, વિચાર,
અદશો; ટોલ, પરમાણા, અંદાજો; ખાહેશ, મરળ, ઈરછા; હુ-
મલો—ગલખો કરનાર. Subs. Intention, object, in-
tent, thought, apprehension; weight, estimate;
desire, wish; one who attacks, an aggressor.

અન્યાજ, anyâz. વિં હાજીત વગરનો, મોહતાજ વગરનો, કાઈબી ચીજની અવસ્થાવાલો નહીં. Adj. Need-less, not in want of anything.

અન્દાચ, andâch. નાં ક્રીકર, અંદેશો, ધાસ્તી, દેહશત, બધ. Subs. Fear, apprehension, fright.

અન્બાજ, anbâz. નાં શરીક, બાચ્યો ; સાથી ; રોશન કરનાર, સલગાવનાર. Subs. Companion, partner ; one who lights, kindles.

હુચાવ, hu-yâv. નાં સારું પામનાર—મેલવનાર—હાંસલ કરનાર ; નકો કરનાર. Subs. One who benefits ; one who acquires good.

અન્દાજન, andâzân. ક્રિ આજાં દાખેલ કરને,
આન્દુજ, નાન્દુજે ; નાં જેતારાઓ, અહો. V. Imper. Admit, throw. Subs. The stars, planets.

હોશ્તાવ, hôshtâv. ક્રિ અં જલદી, તુરત, અખ-
અન્દુજ, ઘડી, જેતાખ. Adv. Quickly, at once.

અંગાચીહ, angâchîh. ક્રિ અં જ્યાં જ્યાં, કે-
ઢુબી ; હૃદેક ડેકાંષે. Adv. Wherever, in whatever place ; in every place.

અંદાચેહ, અંદાનેહ, andâchêh, andâjeh. જુવો
અન્દુલ, હતું = અંદાચ. See હતું = andâch.

હોશચશ, હોશ-ચ-શ, hôshchash, hôsh-cha-sh.
નાં અકુલ. Subs. Sense.

અન્દાજહેદ, andâjihed. ક્રિ ગણેછે, શુમાર—
હીસાખ—ગણની કરેછે. V. He counts, estimates, calculates.

અંગરુદ્ધ અંદાજની, andâzashnî. ના० વિચાર. કુ०
અંગરુદ્ધ સુકૃતું, રાખૃતું. વિ० નમુનેટાર, મીસાલ, ઉપમા.
અંગરુદ્ધ Subs. Thought. V. To put—place
 —keep. Adj. Most handsome; worthy of
 imitation, exemplary.

હુયાવશ્નિ હુ-યાવશ્નિ, hu-yâvashnî. કુ० ઈભત મેલવવી—
 પામવી. V. To obtain or acquire value.

અંગરુદ્ધ અ-નાંગને, andâzashnê. ના० વિચાર, ધારણા,
 ભરતબો. કુ० સરખાવતું, ધારણા પોંહચાડવી, પ્રભાષ કરતું;
 કુકૃતું. Subs. A conjecture, an estimate, an opinion;
 dignity. V. To compare; to conjecture;
 to measure, estimate; to throw.

હુયાવશ્ને હુ-યાવશ્ને, hû-yâvashnê. ના० સારું ધ્યાન આપ-
 નાર. Subs. One who gives good attention.

અંગરુદ્ધ અ-નાંગનદ, andâzinoad. કુ० તે નાખે. V. He
 may throw—pelt.

અંગરુદ્ધ અંદાજેદ, andâzêd. જીવો અંગરુદ્ધ = અંદાજુહેદ.
 See અંગરુદ્ધ andajihed.

અંગરુદ્ધ અન-યાવેદ, an-yâvêd. કુ० નહીં પાને—મેલવે. V.
 May not acquire—obtain.

અંગરુદ્ધ અંદાજુદે, andâzidê. ભૂ० કુ० સંબંધ રાખેલું—રાખ-
 નારું. Past. Part. Connected—related to; one
 who keeps connection with.

અંગરુદ્ધ અંદાજુદાન, andâzidau. જીવો અંગરુદ્ધ = અંદાજ-
 હેદ. See અંગરુદ્ધ = andâjihed.

અંગરુદ્ધ અંદાજેદ, andâzand. જીવો અંગરુદ્ધ = અનાંગનદ.
 See અંગરુદ્ધ = andâzinad.

કોદવન્ } ખોડાવંદ, khôdâvand. ના० સાહેબ, ધરી, ખોડા-
તાલાના } તાલાનાં નામોમાંતું એક નામ. Subs. Lord,
 master; one of the names of god.

અંદાજે }
અંદાજે } અંદાજે, andâzê. જુઓ "અંદાજ" = અંદાજણ. See
અંદાજિદાન } "અંદાજ" = andâzidan.
અંદાજિદાન

હૃયાવગી } હૃ-યાવગી, hri-yâvagî. ના० સારી આખેપત—
ગફા } બદલો—આજુ—પેદાઓશ—નક્કો. Subs. A
 good income, reward, return, produce, profit.

અનદાજગિહા, andâzagîhâ. કિ० અ० અંદાજ
 —મરતથા—દરજા પરમાણે. ના० બાખતો, બાબો, વિષયો,
 Adv. According to dignity—position. Subs.
 Plur. Subjects, matter, objects.

અનદક્ત, andakht. કિ० ભૂ० નાંયું, કેક્યું. V.
 Past. Threw.

અનદાદ, an-dâd. વિ० કાયદા—પ્રમાણ—હુ—અંદાજ
 વગર ; બેદાદ, તરીક્ષ—કાયદાથી ઉલટું ; અનિતીવાલું. Adj.
 Without any regulation—system, unlimited ;
 careless ; contrary to rule ; immoral. Comp.
 Av. **બિડા** + **અસ્થ** = Per. بیداد

અવિક્હત, âvikht. કિ० ભૂ० લટક્યું, ટાંયું. V. Past.
 Hung, suspended.

ઓશ્ટ, osht. ના० દીલની ગરભી ; તંદરોસ્તી, સુખા-
 કારી ; જન, આત્મા, પ્રાણ, જીવ, ચઢતીકલા, આખાડી.
 Subs. The heat of the body, health, happiness ;
 life, soul ; high intellect ; prosperity.

અનુભાદ, anbâd. વિ. પુર, બરેખું, પુષ્ટ, સંપૂર્ણ. Adj.
Full, complete.

ખુન્ડાદ, khundâd. ના. અમશાસ્પંદોમાંના ખુરદાદ
અમશાસ્પંદનું નામ, જે પાણી ઉપર મવકુલ છે, જે હુન્યાની
આભાદી અને સુખ આપનાર છે. Subs. Name of one
of the Ameshâspenta (Arch-angels), the
Khordad. He is appointed to reign over water,
and to spread prosperity and happiness in this
corporeal world. Another form of ખુન્ડ = Khun-
dad. Av. ખુન્ડાદ = Sans. સર્વતાતિ. Per. ૧૧, خور-

હુ-દાદ, hu-dâd. ના. નેકી—ભલાઈ—ખુખી આપનાર;
નેક પૈદાયશ—સૃજી; શૈષ્ઠ—સ્વર્ચ ધર્મ—કાયદો. Subs.
One who does good ; good creation ; the good
religion—law.

હુ-બખ્ત, hu-bakht. વિ. દૈવથોગી, ભાગ્યશાલી, નભી-
ખર્ચંત, ભાગ્યખર્ચંત, બખ્તાવર, સાર્ય સેતારા—દીવસનો ; ભ-
હાભાય. Adj. Fortunate, lucky, prosperous,
well-to-do.

હોશત, hosht. ના. એક પુરુષનું નામ છે. Subs.
The name of a man.

અનુભૂતા, anbâtâ. ના. જથો, સંગ્રહ, સમુદ્દરાય, પૂ-
ર્ણતા, પુષ્ટણતા. Subs. Abst. Heap, collection,
completeness, immensity.

અનુભૂતા, anbâtâ. ના. પદ્ધરનું વાસણ. Subs.
An utensil made of stone.

ઓશ્તાન, oshtan. ઝૂ. ઝૂ. ઉઠાનેખું, ઉલું કીધેખું.
Past Part. Raised.

આદતાવ } ઓશ્તાવ, oshtâv. કું અં તુરત, જલદી, અડ-
જાહેરાન } પથી, સહય પ્રવૃત્ત, સજા, સહસા, એકદમ. Adv.

Immediately, quickly, at once.

આદતાન હુ-દાદ-આન, hu dâd-ân. નાં ડિતીવાન, નીતીવાન,
દ્યાનતદારો, પ્રતીષ્ઠા મેળેલા ખુર્ખો, માન—આખરવાલા, વિ-
વેકી મનુષ્યો, સજાનો, સદગ્રહસ્થો, સુર પુર્ખો. Subs.
Renowned—famous—moral—faithful—trust-
worthy—respectable persons.

આદતાન હુશ્તાન, હુશ્તાની, hushtân, hushtâni. નાં
આદતાનિ ઉલત, ઉંમ, આતુરતા, આહેશ. Subs.
આદતાનિ Eagerness, ecstacy, anxiety, desire.

આદતાનિ અન-શતાની, an-shatâni. વિં હાથમાં પડી—
રાખી નહીં શકાય એવું. Adj. That cannot be held
or kept in hand—unretainable.

આદતાની ઓશ્તાની, oshtâni. નાં ઉઠાવનારું, ભાથેલેનારું,
અંગીકાર, પોતાના જેખે લેનારું. Subs. One who
undertakes on his own responsibility.

આદતાનીનિદે અન-દાદાનીનિદે, an-dâdâñinîdê. વિં અનીતી
વાખું, અભર્યાદ. Adj. Immoral, pert, violating due
deference.

આદતાનીનિદે અન-શતાનીનિદે, an-shatâñinîdê. કું વિં
નહીં પડાયલું—ધીનવી લેવાયલું. Part. Adj. Unde-
tected, unsnatched.

આદતાનીનિદે હુ-દાદ-અન-દવીદ, hu-dâd-an-davidê. કું
વિં સારી નીતી ફેલાયા—પ્રભરયા વગરલું. Part. Adj.
Not diffused with morality.

હોષ્તાવીનીદે, hoshṭāvīnīdē. ક્રિ. વિ. ઉદ્ઘાત-મંદ, ખાહેશમંદ, આતુર, ખંતી, અજ્ઞાસાવાલું. Part. Adj. Eager, anxious, desirous.

હુદાદોમન્ડ હુ-દાદ-ઓમન્ડ, hu-dâd-ômand. વિ. સારી નીતિ—તરીકા—રીતભાતવાલું ; સારા—વાજબી ઠનસાક—ન્યાય—ચુકાદાવાલું, સારા ધર્મ—મજહુબ—કાયદાવાલું. Adj. Of good ethics—rules—manners; with fair justice—judgment; of good faith.

હુશ્તાન-મંદ, hushtân-mand. જીવો = હોષ્તાવીનીદે. See હોષ્તાવીનીદે = hôshṭâvînîdê.

અવસ્તાવ અવસ્તાવ, avashtâv. વિ. ઝીકરમંદ, પાસ્તી—ચીન્તાવાલું, બેકરાર, બેજર, અનીશ્ચીન્ત, ધીરજ વિનાતું ; ના. અવસ્તા—જંદ ભાષા. Adj. Anxious, solicitous, oppressed with fear or care; impatient. Subs. The Avesta—Zend language.

ઓષ્ટાવ ઓષ્ટાવ, ôshtâv. ના. ખદી-ખુરાઈનો ખદ્દો ; સખ ; ક્રિ. અ. મેતાખ, જલદી, તુરત, ઉતાવલે ; અણીએઈને. Subs. A return or requital for wickedness—evil; punishment. Adv. Quickly, immediately; intentionally.

ઓષ્ટાવે ઓષ્ટાવ, ઓષ્ટાવે, ôshtâv, ôshtavé. ના. કૃ-
ગાષ્ટાલ્પા ડતી ભૂક, કુધા ; કેદખાતું, તુર્ગ. Subs. Keen appetite; jail, prison, place of incarceration.

હોષ્તાવ હોષ્તાવ, hôshṭâv. ના. સખ, શાસન, સીક્ષા, દંડ ; દઃખ, દરદ, ઈજ, અજખ, પીડા, રેન, કષ્ટ, સંકટ, વેદના. Subs. Punishment, fine; harm, oppression, danger, difficulty, injury.

ઓષ્ટાવમ હોરતાવ, hōshtâv. ના० શોખ, ખાહેશ, ઉલત, આતુ-
ઓષ્ટાવમ રતા, ઉજમ, ઉશ્કેરણી, સાવધપણુ, સાહુચેતી,
 ચાલાકી, ચતુરાઈ, ચંચલાઈ, હુશ્યારી. Subs. Desire,
 eagerness, enthusiasm, ecstacy ; incitement, en-
 couragement ; wakefulness, sharpness, activity.

ઓષ્ટાવમ ઓરતાવાક, ôshtâvâk. ના० વલાખ આપનાર,
 રસ્તે પાડનાર, રીત દેખાડનાર. Subs. A guide.

ઓષ્ટાવમ હુરતાવાક, hushtâvâk. નિ० ઉશ્કેરણી કરનારું,
 જેશ આપનારું, શોખ—ભાવ ઉત્પન્ન કરનારું ; ચાલાક, ચંચલ,
 સાવધ, હુશ્યાર. Adj. Instigator, encourager;
 active, sharp, awake, clever, intelligent.

ઓષ્ટાવશન ઓરતાવશન, ôshtâvashna. જુવો ઠણુર = હો-
 રતાવ, see ઠણુર = hōshtâv.

ઓષ્ટાવિનાક હુરતાવીનાક, hushtâvînâk. જુવો નાંઠણુર હુ-
 રતાવાક ; see નાંઠણુર = hushtâvâk.

ઓષ્ટાવિદ અ-વરતાવેદ, a-vashtâvêd. ક્રિ० નહીં બોલે, ના-
 કેણ, નાપાડે. V. May not speak, may refuse—
 decline.

ઓષ્ટાવિદ ઓરતાવેદ, ôshtâvêd. ક્રિ० કહેછે, કહેવામાં
 આવેછે ; ઉતાવત—જલદી—શેતાખી કરેછે ; ઈજ—કષ્ટ—
 દુખ—પીડા—વેદના બોગવેછે. V. (They) say, it is
 said ; makes haste ; suffers injury—hardship
 —harm.

ઓષ્ટાવિદન ઓરતાવીદન, ôshtâvîdan. જુવો ઠણુર =
 ઓરતાવેદ ; see ઠણુર = oshtâved.

ઓષ્ટાવમ ઓરતાવ-ગર, oshtâv-gar. નિ० આસ્તે—ધિમે

આલતું—જતું, ધીમી આલતું, થંડું, સુસન. Adj. Moving slowly; sluggish, lazy, indolent, dull.

હોશ્તાવગર, hōshṭāv-gar. ના० ધણો મોટો ઉંડો ખાડો—ખોહ—ગાર. Subs. A very deep hole.

ઓશ્તાફે, ôshtâfê. કુ० અ० સેતાખ, તુરત, જલદી, એકદમ. Adv. At once, immediately.

ઓશ્તાવગર, ôshtâvgar. વિ० દુઃખ દેનારું, તુકસાન કરનારું, ઈજ દેનારું. Adj. Injurious, painful; that does harm.

હોશ્તાક્ત, હોશ્તાક્તે, hōshṭākt, hōshṭāktê. કુ०

વિશ્વાસુદૂર } વિ० ધ્યાન પોહચાડીલું, આગમ બુદ્ધી વાપરનારું, દુરેદ્ધો કરનારું, આગમચેતીવાલું, અગૃત, હુથાર, ચોકેલું. Part. Adj. Premeditated, forewarned, precautions.

અનશેતાક્તન, an-shetâftan. કુ० નહીં ચીરવું —કાડવું. V. Not to split.

હોશ્તાક્તન, hōshṭâftan. કુ० ધ્યાન પુગાડવું, વિચારવું, અક્કલ—બુદ્ધી ભીલવારી, હુથાર—અગૃત રેહેલું, જાવધ રેહેલું. V. To consider, think, apprehend; to be watchful, awake.

ઓશ્તાંતે, ôshtâvtê. See ઓશ્તાવિ ઓશ્તાંતે.

હેશ્તાદ, hēshṭâd. કુ० ઉઠ્યો, ઉભો થયો. V. Stood. Av. શ્વાસ = Sans. નિષ્ઠત.

હેશ્તાની, hēshṭashnî. ના० બાવ૦ ઉસ્તવારી, પાખેદારી. Subs. Abst. Stability.

હોશ્તિઆની, hoshtiâni. વિ० હ્યાતી—નિંદગી —આભાને લગતું. Adj. Pertaining to existence —life—soul.

ઓશ્ત-બક્ત, ôsh-t-bakht. ના० એક પુરુષનું નામ
છે. Subs. The name of a man.

આદ્ધતે, andakhtê. કિ० વિ० એખંડું કીધેલું, સંચદ
— મસુદાય કીધેલો. Part. Adj. Collected, gathered.

આન્બાદ, anbâd. કિ० આ० આસ્તે, ધીરે, હથવે, શાંતિ-
પણે, ધૈર્યપણે. Adv. Slowly, gently, quietly.

હુ-દાદે, hû-dâdê. વિ० બલા તરીકા—કાયદા—રીતિ
વાણું; વાજભી ઈનસાક કરનારું. Adj. Well-regulated;
one who does fair justice.

આશ્તવહેદ, ઓશ્તવદ, ôsh-tavahêd, ôsh-tavad.

આશ્તવહેદ ના० બીજ ગાથા ઉશ્તવતનું નામ. Subs.
The second of the five Gâthâs, called the
Ush્તavant. Av. આશ્તવહેદ.

આદ્ધતન, અન્દાદ્ધતન, andakhtan, andâkhtan.
કિ० નાંખતું, કેકતું, ઈજા દેવી. V. To throw, to cast;
to injure.

આશ્તન, ôshitan. કિ० ધણું ઉચ્ચ જરૂં, વધારે જુલં
ચાલતું—જરૂં. V. To go high above; to be
exalted.

આન્જતુનશને, an-jâtunashne. વિ० આવક—
આભોપત—હંસલ—નકા વગરતું. Adj. Fruitless,
worthless; of no use or profit.

આન્દાદ-વન્દી, an-dâd-vandî. વિ० બેદાદ, જી-
લમાતવાણું, ઈનસાક વગરતું, અંધેર, બેકાયદે. Adj. Care-
less, ill-managed, unjust, complicated, irregular.

આશતુની, hu-shatunî. ના० સારો રેહેવાસી—શે-
હરી, સ્વેદશી. Subs. A good inhabitant—citizen.

હોશ-તંગી, hōsh-tangi. ના० સર્જી—તંગીનું

મોત—મરણ. Subs. A miserable—painful death.

ઓષ્ટવાહેદ ઓષ્ટવોવેદ, ઓષ્ટવદ. oshtôvêd, oshtavad.

ઓષ્ટવાદ } See ઓષ્ટવાહેદ } ઓષ્ટવાહેદ, ઓષ્ટવદ.
ઓષ્ટવદ } ઓષ્ટવાદ }

ઓષ્ટવદ-ગાસ ઓષ્ટવોવદ-ગાસ, oshtôvad-gâs. ના०

ઓષ્ટવાદ } બીજ ગાથા ગાહભારનો વખત; એક
ઘંડગીનું નામ છે. Subs. The time of the second
Gáthâ ; the name of a prayer.

અનબાદે } અનબાદે, anbâdê. ના० આનદાન, પેહેડી, વંશ,

ઓલાદ } ઓલાદ, ગાઢી. Subs. Family, parentage,
generation ; a throne. Paz. અનબાદે

હુખખ્તે હુખખ્તે, hubakhte. વિ० બાધ્યશાલી, નસીખવાન,
ખ્ખતાવર, ખુલંદ તાલેનો, મહા બાધ્યવાન. Adj. Fortu-
nate, lucky, prosperous.

અનખ્તગાન અન-ખ્તગાન, an-bakhtagân. ના० ખદખખત,
કમનસીખ, હૃષ બાધ્યો, પડતી દિશામાં આવેલાઓ, દૈવહૃષ
પુરુષો. Subs. Plur. Unfortunate persons, men
in state of adversity.

હુખ્તગાન હુ-ખ્તગાન; hu-bakhtagân. ના० બાધ્યશાલી,
નસીખવાલા, ચઢતી દિશામાં આવેલાઓ. Subs. Fortu-
nate persons, prosperous men.

ખોષ્ટગી ખોષ્ટગી, khôshtagî. ના० બધ, ધાસ્તી, ખીઠીક,
દેહેશત, ધીકર. Subs. Fear, dread, awe, terror.

હુખ્તે હુ-ખ્તે, hu-bokhtê. વિ० મોડલાસ વાર્ષ, ચાર્ષ.
Adj. Spacious, expansive, capacious ; current.

ગુણદ્રષ્ટામ આન-દાદ-પન્દી, an-dâd-pandî. ના० અનીતિવાલી શીખામણ—નશીહત. Subs. Immoral lesson—advice.

ગુણદ્રષ્ટામ ઓશ્તમત, oshtamat. ના० See ગુણ હુબક્હત
and also see ગુણદ્રષ્ટામ } } } } hubakhte
ગુણદ્રષ્ટામ } } } } ગુણદ્રષ્ટામ } } } } oshtavahêd, oshtavad.

ગુણદ્રષ્ટામ ઓશ્તર, ôshtar. ના० ઉદ્ધ. Subs. Camel.
A.v. ગુણ = Sans. ઉદ્ધ = Per. شتر،

ગુણદ્રષ્ટામ ઓશ્તરાબે, ôshtarâbê. ના० એક જતનું ઉનતું કૃદ્ય. Subs. A kind of woollen cloth.

ગુણદ્રષ્ટામ ઓશ્તર-દીનોદે, oshtar-dînôdê. ના० ઉદ્ધની માંદા, સાંદળી, સાહાનશી. Subs. A female camel, a dromedary.

ગુણદ્રષ્ટામ ઓશ્તરસ્તાન, oshtarastân. ના० ઉદ્ધવાડો, ઉદ્ધનો ગોઢો. Subs. A camel-stall.

ગુણદ્રષ્ટામ અંદા-કર્શાગંડ, andâ-farsagard. કિ० અ० કથામત—રસ્તાભેનનાં દાહાડા—વખત મૂઢી, હુચા—પૃથ્વી—જગતના અન્ત છેડા સુધી. Adv. Till the day of judgment or general resurrection.

ગુણ અ-ગામ, ઓગામ, angâm, ôgâm. ના० ખરવખત; ખરાખર; સરણું; નજરીક. Subs. In time; proper; equal; near, close upon.

ગુણ } અ-જામ, anjâm. ના० જેવઠ, આખેર, છેડો, અંત,
ગુણ } હરેક કાંઈનું જેવઠ; ઓદાતાલાનું એક નામ; છેડો—પરીણામ લાવનાર. Subs. End, conclusion, eternity; one of the names of God; one who brings an end to.

અનદામ, andâm. ના० શુંગાર, આરાયશ, આરાસ્તગી ;

બદન, કાયા, શરીર, ભાસસના અવયવો—સાંધાવો, એક કામને બી કહેછે કે જે મૂળથીન સુલેહ સપનભાં આરાસ્તે થયાં હોય ; પ્રકારા, રોણી, મહલાંજે, કાયદો ; રીત, તરીકો, રવેશ, કૌવિત. Subs. Adornment, decoration ; body, person ; the members or joints of the body ; a work or an undertaking begun well and peaceably. Light, brilliancy ; restraint, regulation ; manner ; strength.

અંખામ, ઓખામ, anbâm, ôbâm. ના० વખત, વક,

લાગ, ચુક્તિ, જુગતી ; જ્ઞાગી, દેષ ; દુન્યાના લોકો, પૃથ્વીપર વસનારાઓ, ડરન ; ઉધીંદું લેટું ; મોહસમ, રતુ, જમાનો, આદમીનું તોલું ; બાજુગાર ; ખાસ—સ્વચ્છ — સ્પષ્ટ બોલનારા. Subs. Time, opportunity, contrivance, effort ; life ; inhabitants on the earth ; debt, indebtedness ; season ; period, age ; a gathering of people ; a conjuror ; a sharp or distinct speaker.

અવગામ, avgâm. નિ० જુદું જુદું, છુદું. Adj. Apart, separate.

હંગામ, અવે-ગામ, અવગામ ; hangâm, avê-gâm, avgâm. See. અંખામ, anbâm, aôbâm.

હંડામ, handâm. ના० બદન, કાયા, શરીર ; અવયવ, સાંધા. Subs. Body, person ; members of the body. Per. اندام

હુ-દામ, hu-dâm. ના० નેક—બલી પેદાયશ—સૂછી—જગત—પૃથ્વી. Subs. The good creation ; the world, universe.

અનુભૂતિ અંદામાન, andâmân. ના० ખદન—શરીરના અવ-
અનુભૂતિ થવો—બાગો ; ખેલાડી ; ખાળગર ; મતુશ્યંતું તોષું ;
સ્પૃષ્ટ બોધનાર ; જન, આભા ; કાથા, શરીર. Subs. The
limbs or members of the body ; an actor, a
player ; a juggler, a conjurer ; a gathering,
an assembly of persons ; a clear or distinct
speaker ; life, soul ; body.

હુનુભૂતિ હુ-દામાની, hû-dâmâni. વિ० સારી સૃષ્ટી—જગત
—દુના—પૃથ્વીવાષું. Adj. Pertaining to the good
creation—the universe.

હંગામ-હોશ, hangâm-hôsh. ના० ચૂર્ધી—રવી તથ
થવાનો વખત. Subs. The time of sunrise.

હંગામ હંગામ હંગામ હંગામ, hangâm hangâm. ટ્રિ० અ०
વખતે વખત, ઘડીએ ઘડી ; મોસમે મોસમ, હંમેશા, અયુક,
સદા. Adv. Often, from time to time ; always,
constantly, perpetually.

અંબામાન અંબામાન, ambamân. See અંબામાન, aô-
bâm.

અનુભૂતિ હંગામાન, hangâmân. ના० ઇસલો, ઇતુઓ, મોહ-
સમો. Subs. Plur. The seasons.

હુનુભૂતિ હુ-દામાન, hûdâmâni. Subs. Plur. See હુ-
dâm.

હુદેમાન હુ-દેમાન, hû-dêmân. ના० નેક—સારો મીજલસી—
સભાસદ. Subs. A good—virtuous member of
an assembly.

હુદેમાન-ગાસ, hû-dêmân-gâs. ના० ચ્છારી

ભીજલસ—સભા—એથક—મંડલીની જગા. Subs. The place of a good meeting—assembly.

હોષ્માર હોષ્માર, hōshmār. ના० ગણની, સંખ્યા, આંક, અંકગણિત; સુભાર—ગણની—અડસટો—છીસાખ કરનાર. Subs. Calculation, number; a figure; arithmetic; limit; one who counts—makes a rough estimate.

હોષ્મારાક હોષ્મારાક, hōshmārāk. Subs. See હોષ્માર = hōshmār.

હોષ્મારદન હોષ્મારદન, hōshmārdan. V. See હોષ્માર = hōshmār.

આનબામે anbāmē. ના० ભીજલસ, સભા, ટોલું; અજુ-મન. વિ० સુદ્ધેલ, બારી, બીકટ, કઠણ, સંગીન. Subs. A meeting, assembly, party, a gathering of persons; a community. Adj. Difficult, heavy, solid, hard.

હંગામી હંગામી, hangāmī. See હંગામ = hangaman.

અનબામીહા an-bāmīhā. વિ० ગદલું, ચેલું; સ્વ-રચતા—નિર્મલતા વિનાતું; Adj. Foul, dirty, unclean.

અંગામીહા angāmīhā. કુ० અ० દર વખતે, સદા, અથુક, હમેશાં. Adv. At every time, always, constantly.

અંદામીહા andāmīhā. કુ० અ० મૂળ—શરૂઆતથી, પેહેલેથીજ, અસલથી. Adv. From the beginning, originally.

અંબામીહા anbāmīha, See અંગામીહા angāmīhā.

અંબાખીહા હુ-બાખીહા, hū-bāmīhā. વિ. નીર્બદ્ધ, સ્વર્ગ, સાકૃ, સુધર, ખાલેશ, મેલ—ડાધ વિનાતું. Adj. Void of dirt—impurity, clear, pure, clean.

અનજામશન } અનજામશન, anjāmashna. ના. સેવટ, છેડો,
અનજામણ } પરીખામ, આપેર, અંત, સમાપ્તી. Subs. The
 end, result, conclusion.

અંબાખી-કર્દ, anbāmī-kard. બૂ. કું વખત—
 તક પ્રભાસે છીધું. વિ. સ્તંબ—ધારા—ટેકાવ—પાથા વિનાતું.
 V. Done timely—opportunely. Adj. Without any support.

અન-દહમી, an-dahmī. વિ. ભલાઈ—નેકી—ખુખી
 વિનાતું, લુઙું, ખરાખ, અનીતિવાખું. Adj. Vicious, wicked, immoral, virtueless, unrighteous.

અંદામ-સફીદ, andām-safid. ના. કોહોર, રક્ત—
 પીત, લોહી વિકાર. Subs. Leprosy.

અંગામ-ઓગામ-સજદ, angām-ogām-sajid.
 કું અ. વખતને અતુભરતું—ઘયબેસતું—માફક આવતું.
 Adj. According or suited to time.

અન્યાભીનીદન, anbāmīnīdan. કું વખત ગુજ-
 રવો—કાદવો—ગુમાવવો. V. To pass—waste time.

અંગામ-બુદી, angām-budī. ના. પોતાની ખરા-
 ખરી કરનાર, હરીકુ, ખરાખરીઓ, સાથી, બાઘો, હમશરીક,
 સરખું—નન્દીક રેહનાર. Subs. A rival, an associate, companion, partner.

અંગામભતી અંગામભતી, angāmbatî. ના० કુદરત. Subs.

Nature, Providence.

અંગામભતી ઓખામે-જાખીન, ôbâmê-zâbîn. ના० જર્વથી
સરસ લાગ—તક—કીભતી વખત. Subs. The best
opportunity—time; valuable time.

હોશ-મનશ્ની હોશ-મનશ્ની, hôsh-manashnî. ના० દાનાઈ,
અગમ ખુદી. Subs. Wisdom, foresight.

અન-દેસુન અન-દેસુન, an-demun. વિ० દીલ—હૃદય વગરતું;
નીરાશ, ઉનમ—ઉલટવગર, નીશ્કલ. Adj. Spiritless,
faint-hearted; disappointed.

કુશ-મન કુશ-મન, khush-man. ના० સારો વિચાર—મત.
Subs A good consideration—opinion.

હુ-દેસુન હુ-દેસુન, hu-demun. ના० સારું દીલ, ઉલટ, ઉનમ,
આશાબેર. Subs. Eagerness, enthusiasm, ecstasy;
hopefulness.

હોશ્મોરશનાન, **હોશ્મારશનાન**, **હોશ્મોરશનાન**,
હોશ્મારા, **હોશ્મારા**, **હોશ્મારા** } Hôshmôrashna,
shnân. See { હોશ્મારશના } hôshmârashna.

હોશ્મરશન, **હોશ્મોરશન**, **હોશ્મારશન**, hoshmarashna, hosh-
મોરશન, **મોરશન** } morashna. ના० સ્મરણ કરતું; જ્ઞાન મેળવતું;
સહમજણ આપનાર; વિચાર, ગણની, સહમજ મેળવનાર.
Subs. Remembrance, mental recitation of a
deity; to obtain knowledge; one who im-
parts knowledge or understanding. Av.

હોષ્મોર્ડ હોષ્મોર્ડ, hoshmôrd. કિ૦ અજ્ઞું, વિચાર્યું, ગજ્ઞું, સહમજણું. V. Counted, understood, thought. See "હોષ્મોર્ડદાન" hoshmôrdan.

હોષ્મોર્ડાર } હોષ્મોર્ડાર, હોષ્મર્ડાર, hôshmôrdâr, hoshmôrdâr.
હોષ્મોર્ડારું } mardâr. ના૦ વેઠ કરનાર ; ગણત્રી કરનાર ; શુભાર કરનાર. Subs. One given to drudgery ; one who counts or makes a rough estimate.

હોષ્મોર્ડિ હોષ્મોર્ડિ, hoshmordî. ના૦ ગણત્રી, હીસાખ, શુભાર. Subs. Calculation, account, estimate.

હોષ્મોર્ડિ-ચા હોષ્મોર્ડિ-ચા, hoshmôrdî-cha. કિ૦ અ૦ ચોકસ ગણત્રી પ્રમાણે. Adv. According to certain calculation.

હોષ્મોર્ડે હોષ્મોર્ડે, hôshmôrdê. કુ૦ ના૦ વિચારનાર, ધ્યાન આપનાર, દુર્દેશ. Subs. Part. Thoughtful, serious-minded, forecasting, thoughtful of the future.

હોષ્મોર્ડન હોષ્મોર્ડન, hôshmôrdan. કિ૦ શીખવતું, સહમજ આપવી, જાન આપવું, સુભાર કરવો, ગણતું, વિચારવું. V. To teach ; to impart knowledge ; to count ; to make a rough estimate.

હોષ્મરાશની હોષ્મરાશની, hôshmarashnî. See "હોષ્મોર્ડિ" hoshmôrdî.

હોષ્મોર્ડ હોષ્મોર્ડ, hoshmard. એક પુરુષનું નામ છે. Subs. The name of a man.

અન્યાર, an-yâr. નીં દોસ્ત વગરનું ; ટેકા વગરનું ;

એખણું પડેલું. Adj. Friendless ; wanting support ; forlorn. Comp. Per. **યાર**

અવભાર, avbâr. નાં પાંદડું. Subs. A leaf.

ઓગાર, ogâr. નાં સહમજ, જ્ઞાન, જુદ્ધિ, ગણની. Subs. Sense ; knowledge ; intelligence ; counting.

અંગાર, angâr. નાં એશી, સેતારેશનાસ, ચિતાર, નક્ષા, ઓઠ, પાણીનું ઓસરવું—ધરવું તે ; હીસાબની ચોપડી ; અભિપ્રાય ; તવારીખ ; કથા ; જરૂરત. Subs. An astrologer ; an astronomer ; a drawing ; a sketch ; ebb ; the reflux of the tide ; an account-book ; an opinion ; history ; fiction ; emergency. Comp. Per. **અંગાર**

અંખાર, ambâr. નાં આનાજનો ટગલો—જથ્થો, વખાર ; બંડાર, ટોખું, સંગ્રહ, પૂર્ણતા ; ધણી એક સારી ચીજે. ક્રિ. આત્માં તું ગણ—સુભાર કર. Subs. A heap of corn ; a warehouse, a store-room ; a congregation ; a collection ; fulness ; many good things ; V. Imper. Count—reckon (thou). Comp. Per. **અંખાર**

અંખાર, ambâr. See **અંખાર** anbârdêh.

હુગાર, hugâr. નાં ઓઠ થવી, પાણી ઓસરી જવાં તે. Subs. Ebbing ; flowing back.

હોગાર, hôgâr. નાં ચિતારનાર, સખી પાડનાર ; નક્ષી કાઢનાર. ક્રિ. આત્માં તું ચિતાર. Subs. A drawer of figures ; a painter ; a portrait-drawer. V. Imper. Sketch (thou).

અંગારીનદ અંગારીનદ, અંગારીનદ, angârhinad, angârinad.

કિ. સુમાર—ગણની કરે, વિચારે. V. May reckon—count; may think.

અંગારાન અંગારાન, angârân. ના. ગણનારા, સુમાર કરનારા, વિચારનારા, અંદેશો—ધ્યાન પુગાડનારા. Subs. Those that reckon—compute—think—meditate.

અંદારશ અંદારશ, andârash. વિ. જીતું, અસલ, ધસાખેલું,

અંતરીવાલું. Adj. Old; ancient; worn out; assured.

અંબારશી અંબારશ, ambârash. ના. તેની અનાજની વખાર; બરવું. Subs. His granary; filling up. Comp. Per. انبارش

અંબારી અંબારી, ambârî. ના. ભાવો પુષ્કલતા, સંથહતા, બરવું. Subs. Abundance; a large quantity; filling up.

અંબારશને અંબારશને, ambârashnê. See **અંગારશ** ambâr.

અંગારશની અંગારશની, angârashnî. See **અંગારશ** ogâr.

અંગારશને અંગારશને, angârashnê. ના. ભાવો જડમેખથી ઉષેડી નાખવું, કાહાડી નાખવું. Abst. Subs. Eradicating; taking out.

અંબારશને અંબારશને, ambârashnê. ના. ભાવો છુપું કરવું, ઢાઠવું, ટગલો કરવો; બરી રાખવું. Abst. Subs. Concealing; burying; piling up; storing up.

યોબારશને યોબારશને, yôbârashnê. ના. ભાવો મદદ કરવી, સહાય થવું, સહાયતા, આશરો; ધણો જથ્યો. Abst.

Subs. Assisting; aiding; help; support; a large quantity.

امہل انباری, ambârî. ۱۰ گلے نے لگائیں; جو کوئی کھلے. Adj. Pertaining to heaps; hoarded up.

امہل دو انباردہ, ambârdeh. ۱۰ بربور, بربوریں; **امہل دو** نیا مبتوا ہے. Adj. Filled to the full; replete; full of; affluent.

امہل دو انبالہستم, ambâlêstum. ۱۰ بخوبی سُدی بربوریں, بخوبی پُرکن. Adj. Filled to the top; over-abundant. Comp. Per. انداشتہر

امہل دو انجاریناد, angârînad. ۲۰ ویسا رے, ویسا ن آپے. V. May think; may give heed to.

امہل دو انبارہد, ambârêd. ۲۰ بے, گلے کرے; وبا رہا بے; وبا رہا پڑھے۔ اے کہنے یا یقین۔ V. May fill—heap up; may store up goods.

امہل دو ابیاریدان, avbâridan. ۲۰ نیچے لے دی جائیں، پہنچی بپر کھی کر دیں، تھی کر دیں، بھی کرا دیں؛ گھسی جائیں؛ آکسوس بے کو آپا ن کا دیں، کا پائیں۔ V. To carry down; to lower; to degrade; to treat with contempt and scorn; to swallow; to groan; to cut. Comp. Per. او باریدن

امہل دو انجاریدن, angârîdan. ۲۰ ویسا رے۔ دو رہے شو کر دیں، گھسی جائیں، شک لے دی جائیں، جسک جائیں، سکھ جائیں۔ V. To think; to foresee; to reckon; to doubt; to know; to understand. Comp. Per. انگاریدن انجا شتن

અંબારીદન, ambâridan. કિ૦ બરી રાખવું ; બરપુર કરવું, બરવું, કોઈ ચીજનો દગ કરવો. V. To hoard up; to fill to the full; to heap up. Comp. Per. ابزاریدن ।

હોશ-રોશનીનેદ, hôsh-rôshnînêd. કિ૦ ખાંમદાદ—પરોટયાંનો વખત શરીર થાએછે, જરૂરલાંનો વખત થાએ છે. V. It begins to dawn; the twilight begins to appear.

અંગારનમ, angârûnam. કિ૦ હું ગણની—સુભાર કરે; હું વીચાર કરે. V. I may reckon—calculate —think.

અવભારે, avbârê. ના૦ જન, આત્મા, હૃથાતી. Subs. જીલો Life; soul; existence.

અંગારે, angârê. ના૦ ગણની, પંચાંગ, સહમજણ. Subs. Reckoning; an almanac; understanding; sense.

અંગાર્ડ, angârd. વિ૦ ઓછું, અધુરું, કમતર, નાકેસ. અંગાર્ડ કિ૦ ગણ્યું, વિચાર્યું. ના૦ વિચારનાર. Adj.

Deficient; less; defective. V. Reckoned; thought. Subs. One who thinks.

અંબાર્ડ, ambârd. વિ૦ સંતોષી, ધરાયલું, જલુરીવાધું. Adj. Content; satisfied; patient.

અંબાર્ડ, ambârd. See અંગાર્ડ ambâr.

અંગાર્ડન, હોગાર્ડન, angârdan, hôgârdan. કિ૦ શુંગાર કરવો, બપકાબરેલું કરવું, રોનક આપવી; ધસારો લાવવો, હુલ્લડ કરવું; ચિતારવું, સખી પાડવી, વિચારવું, જાણવું, ગણવું, શક લેઈ જવો; પીઘાણવું. V. To enu-

merate; to recount; to repeat; to relate; to adorn; to make pompous; to give elegance; to make a sudden attack; to excite sedition; to paint; to draw one's portrait; to think; to know; to reckon; to doubt; to recognise.

અંભાર્ડન, ambârdan. See અંભાર્ડિદાન.

હંગાર્ડન, hangârdan. કું વિચારવું; ગણવું, કોતરવું, પસ્તાવો—પશ્વાતાપ કરવો; પાપની પ્રાયશ્ચિત કરવી. V.

To think; to compute; to engrave; to repent; to atone for sins.

અંભાર્ડે, ambârdê. ભૂં કું બરપુર કીધેલું, ટગ

અરેલો, જથ્યો કીધેલો. Past Part. Filled up; heaped up; stored up.

અંભાર્ડદે, ambârdagî. See અંભાર્ડદે

અંભારમ, ambâram. કું હું નીચે એઉં; હું બંદ. V.

I may look down; I may fill up. Comp. Per.

અંભારમ, avbâram. કું હું નીચે લેઈ અઉં, પદવી

પરથી ઉતારી પાડું. V. I may carry down; I may degrade.

અંદક—અંદક

અંદક, andak. વિં થોડું, ન્હાનું. Adj. Little, small, few. Per. اندک

અનીક,આની,ખીની, anîk, ânî, khînî. વિં કપઠી,

અદેખું, કીનાખોર. નાં લશકર, કોજ ; પેશાની, ચેહેરો,

શિકુલ. Adj. Spiteful; jealous; vindictive. Subs. An army; a force; forehead; face; feature.

ગ્રામ } અનીએ, અવે, aniê, avê. વિ. ભીજું. શબ્દો અ. ગ્રામ }

ગ્રામ } સીવાય, વિના, વતરોગે. Adj. Another, more.

ગ્રામ } Prep. Except, without; exclusive of.

Comp. Av. એં, Sans. અન્ય.

ગ્રામ } ઉસ, ઓન્સ, ઓન્સ, us, ઓઝ, ઓઝ. ઉપરોક્તિ, ખુલંદ,

ગ્રામ } ઉપર. Prefix. On high, above, high up.

ગ્રામ } Comp. Av. એં, ક્રિ=Sans. ઉસ.

ગ્રામ ખવીદ, khavíd. વિ. તાજું, લીધું, બીધું, લીલોનીવાધું.

ના. લીલો અનાજ; લીધું ધાંસ. Adj. Fresh; green; moist verdant. Subs. Green corn; fresh grass. Comp. Per. خوید

ગ્રામ ખોએ, khôê. ના. આદત, સ્વભાવ, ટેવ. Subs. Nature; disposition; habit. Per. خوی

ગ્રામ અનીશ, anîsh. ના. દરવેશ, વેરાગી; તપેસરી. Subs. A dervish; an ascetic; a hermit.

ગ્રામ અવીશ, avîsh. ના. ગુચ્છાના જેવું એક જતનું ધાંસ. Subs. A kind of tufted grass.

ગ્રામ અ-વીશ, a-vîsh. વિ. વધારે—જુખાં નહીં. Adj. Not more—greater. Contrast Per. بيش

ગ્રામ } અ-વીસ, a-vîs. વિ. કુટુંબ—મોહોલ્યા વગરનો; કોમ-

ગ્રામ } વગરનો. Adj. Having no family—street; tribeless. Contrast ગ્રામ, ગ્રામ, Av. એં, Sans. વિશ.

ગ્રામ અવીશ, અવેશ, avîsh, avêsh. ના. પુઠે ચાલનાર—જીનાર, પારડાની ઉપર આપાર રાખનાર, ચાકર. વિ.

લાયક, યોગ્ય, અગલ્યનું; થોડું. Subs. One who follows—survives; dependent on foreigners—others; a servant. Adj. Worthy; fit; important; little.

એવાં અવીશ, avish. સર્વો તે ને, પેણું. Pron. That which; that.

ફળાં અવીશ, avish. વિં ફળવંત; ફળ ઉત્પન્ન કરનારું; હમેલદાર; છોકરાં સાથનું. Adj. Fruitful; producing fruit; pregnant; being with young.

એવાં આનેશ, ânêsh. સર્વો તેઓ. Pron. They.

એવાં એનદી, ênadî. વિં કેઠણું એક. Adj. Some-what.

એવાં એવજશ, ઓજ, evjash, ôjî. વિં બહાદુર, જેરાવર, કૌવતમંદ. Adj. Brave; powerful; strong. Comp. Av. એવજું, Sans. ઓજસ.

એવાં ઓભેશ, ôêsh. સર્વો બીજું; પોતે, જતે. Pron. Another; second; self; personally.

એવાં } ઓજ, ôjî. વિં કૌવતદાર; ચઢતે દરજાનેનું. નાં

એવાં } કૌવત. Adj. Strong; of a higher order. Subs. Strength.

એવાં ઓભશ, ઓભેશ, ઓભેશ, ôbash, ôbêsh, ôêsh.

એવાં નાં મેહેતો, લખનાર, દક્ષતરી, સંબંધ, સંયોગ, મુકા-

એવાં ખલો, હરીક, ડુર્મન, બરાબરીઓ, પરતીવાદી. વિં

એવાં લાયક, સારું, ખુશ. સર્વો તેને, તે વિષે, તેને ભાટે, તેને લગતું. Subs. A clerk; a writer; a registrar; connection; union; comparison; a rival; an enemy; an equal; a defendant; a new era.

Adj. Fit ; good ; pleased. Pron. To him ; about him—it ; for him—it ; relating to him—it.

અંડાં અંડધી, andakî. See **અંડ** } andak.

અંડાં અંડી, andi. કું અં એટલાસુધી, તે સુધી, સુધી.
Adv. So far ; as far as this ; till.

અંડાં અંદેશ, andêsh. નાં વિચાર, ધારણા, ભતવણ ; ચીંતા,
ધાસ્તી, દેહશત. Subs. Idea ; intention ; object ;
anxiety ; fear ; dread. Comp. Per. **અંડિશ**

અંડાં અંબીઅ, અંબીઆ, ambia, ambîâ. નાં એક જતનું
પાડ કે જેનાં પાંડાં ઔખધનાં કાંભમાં આવેછે. Subs.
A kind of tree, the leaves of which are used
medicinally.

અંડાં ઝુબી, હુબી, khûbî, hûbî. વિં સુંદર, સાર્વ, નામાં-
અંડાં } ક્ષીત, સુતીપાત્ર. નાં નેકી, ઝુબી, નામદારી. કું
અં ભારી પેઠે, ખરાખર રીતે. Adj. Beautiful ; good ;
illustrious ; praiseworthy. Subs. Virtue ;
goodness ; fame. Adv. Well ; properly.
Comp. Av. **અંડાંલ**, Per. **خوبی**

અંડાં ખેશ, khêsh. નાં જગું ; પોતે, પોતાનું ; હસ્તી ; સ્વાધીન,
કખજો. Subs. A relative ; self ; one's own ;
existence ; custody ; control. Av. **અંડાંલ** =
Per. **خوبیશ** = Pâz. **અંડ**

અંડાં હુએશ, huêsh. નાં ઈરાદો, ધારણા, કસદ. Subs.
Intention ; aim ; object.

અંડાં } હુખશ, હુએશ, hûbash, hûesh. See **અંડ** obash.

અ-વેશ-અગાહ અ-વેશ-આગાહ, a-vêshî-âgâh. નિ० વધારે
વાકેકગાર નહીં, નાદાન, અસાની. Adj. Not more ex-
perienced—conversant with ; foolish ; ignorant.

અ-ખેશ-અગાહ ખેશ-આગાહ, khêsh-âgâh. નિ० પોતે વાકેક—
અણીતો. Adj. Self-conversant ; self-knowing.

અનબસાન } અનબસાન, anbasân. ના० તકરાર કરનાર ; લડાઈ,
જાણ } જાણ, તુકસાન. Subs. One who
અંબદ્વાર } જધડો ; જાણ, તુકસાન. Subs. One who
discusses ; battle ; a quarrel ; dispute ;
damage ; injury.

અંબદ્વાર } ખેશાન, khêshâñ. Subs. Plur. See ખાર
અંબદ્વાર } khêsh.

અંબદ્વાર ખેશ-ખાર, khêsh-khâr. ના० પોતાનો રોજગાર
—કામ. Subs. One's own profession—business.
Comp. ૧૦૧૭૨૩, Per. خویشکار

અંબશાની } અંબશાની, ambashâñî. ના० ગાંડું ધેણું બોલનાર,
અંબશાની } મર્યાદા વિનાતું બોલનાર, ગાળ ગલોચ વાપડનાર,
અનીતિના શણું વાપડનાર, પ્રતિવચન, જુઠો પાડનાર.
Subs. An irrational prattler ; one who uses
abusive language ; one that speaks indecent
word ; contradiction ; one who contradicts
flatly. Pâz. *અંબશાની*

અવસહિનીદે, avsahînidê. ભૂ० કૂ० તુકસાન
થઅલું, નાંશ પામેલું, કરમાઈ ગયલું ; ધટેલું. Past Part.
Damaged ; ruined ; withered ; lessened.

અંદેશાનીદે, andêshâñidê. ભૂ० કૂ० અંદેશો—

વિચાર કરાવેલું. Past Part. Caused to think (causal). Comp. Per. اندیشانیده

જોખાનિદે, khêshânídê. બૂં કું સગપથમાં આ-
પેણું, સગાઈ—સંબંધ કીધેણું, પોતાનું કરી લીધેણું. Past
Part. Married in the family; established rela-
tionship; formed consanguineal ties.

અનેશાન, andêshân. નાં વિચાર—ધારણા કરનારા,
ખીઆલ—સુભાર કરનારા. Subs. Those that think
—intend—imagine—estimate.

አምሬን ዘንብራኑ, ambashân. See ቅዱስ አምሬን } ambashânî.

ଓବଶାନ ওବଶାନ, ଓଶାନ, ôbashân, ôshâñ. See
ଅନେଷ *anêsh*.

એક લોહી સંબંધ ; સગાઈ ધરાવનાર. Abst.
Subs. Relationship; connection; consanguinity; a person related or connected by blood or affinity. Per. خویشاوند

અનેશ્વર અનેશ્વરી, andêshî. ૧૦ વિચારવંત, અંદેશો કરતું.
Adj. Thoughtful; cogitating. Comp. Per.

ખેશિહા, khêshihâ. કિ૦ અ૦ સગાઈથી, કુદુખી
પણાની રીતે, સ્નેહીપણાથી. Adv. By relationship;
affiliation; by friendly attachment.

હુબશીહા, hubashīhā. ના. બંદીઆતું, કેદાતું
સુરેંગ. Subs. Captivity; prison; jail.

અનુભૂતિ હુબશીહા, hubashihā. નિ० અ० જુબી—બલાઈ
—નેકોથી ; સારી રવેશે. Adv. With excellence—
goodness—virtue ; in a good manner.

અનેશગાસ ખેશ-ગાસ, khêsh-gâs. ના० પોતાની મીલડત ;
ધણીઆતી જગા. Subs. One's own estate ; pro-
prietary land. Comp. Av. અનેશ + અનેશ =
Per. خویش گاد

અનેશશન્ન અનેશશન, અનેશશની, andêshashna, andê-
શશન્ન શશની. ના० અનેશો, ખીઆલ, ધારણા.
Subs. Thought ; idea ; intention. Per. اندیشہ

અનેશશન ખેશશન, khêshashna. નિ० બયંકાર, ધાર્સી—
ભીહીક ઉત્પન્ન કરનારું. Adj. Dreadful ; impress-
ing terror ; exciting alarm.

અનેશશને હુ-જેહેશને, hu-jêhêshnê. ના० સારી આદત—

અનેશશન તેવ—ખાની અત—સ્વભાવ—ચાલચલણ—રીત-
બાંત. Subs. A good habit—nature—charac-
teristic—temper—behaviour. Pâz. અનેશશન

અનેશશન હુ-દેહેશન, hudêhêshna. ના० સારી પેદાયશ, સારી

અનેશશન કુદરત. Subs. Good creation—provi-
dence.

અનેશશિ ખેશી, khêshî. નિ० જગાઈ—પોતાવત ધરાવનારું,

અનેશશિ કુદુંભી, સંબંધ ધરાવનારું, પોતાનું. Adj. Bear-

અનેશશિ ing relationship—consanguinity—fa-
mily connection.

અનેશશને અન-દેહેશને, an-dêhêshnê. નિ० પેદાયશ—હાંસેલ

—ક્ષાયદા વગરનું. Adj. Void of any creation ;
having no profit—advantage.

અંદેશિગાન અંદેશિગાન, andêshîgân. See અંદેશાન andêshân.

ખેશિગાન }
ખેશિ-ગાન }
ખેશિ-ગાન } ખેશિગાન, khêshîgân. See ખેશ khêsh..

ખેશિ-દીન ખેશિ-dîn, khêshî-dîn. નાં પોતાની દીન ; પોતાનું અંતરણ—દીલ. Subs. One's own religion—conscience. Comp. Av. અંદેશિ

ખેશિ-નીદન ખેશિ-nîdan, khêshî-nîdan. ક્રિ. ભગાઈ—સંબંધ કરવો ; ઓળખાંશ કરવી, પોતાને સારું કાઈ મેલવવું, પોતાનું કરવું. V. To connect ; to form an acquaintance ; to gain something for one's self ; to make one's own.

અંદેશિદન અંદેશિદન, andêshîidan. ક્રિ. વિચાર કરવો ; ક્રીકર—ચીન્તા કરવી ; વમાસવું. V. To think ; to be concerned—anxious ; to meditate upon. Per. અંદેશિદન

ખુબદાન ખુબ-દાન, khûb-dân. વિ. સારી રીતે જાણનાર—વાડેજાર, સારું જાન ધરાવનાર. Adj. Well-knowing, fully understanding, well learned. Comp. Av. અણ, અણ

હુજાન હેસાન, હેશુ, khêsân, khêshu. See હુજાન hujashna.

હુજન હુ-જનન, hu-jashna. નાં સારી મરજ, ખુશહાલી, ખુશી. Subs. A good wish ; comfort ; happiness ; pleasure.

હુસજુન હુ-સજુન, hu-sakhun. નાં સારો સખુન ; સારું ભાષણ

—વાર્તા. Subs. A good word—discourse—narration. Comp. Av. ખુબ્દાનાન, Per. سخن خوب‌دانાન khubdânâñ. See ખુબ્દાન khubdân. અદ્ય-અદ્યગુમ અવે-શુનિહેદ, avé-shunihêd. કું સુપરતું નથી, ખરે રસ્તે આવતું નથી. V. Does not improve; does not come to the right path.

અદ્યાદ્યગુમ } અવશાનરન, avshânarâñ. નાં બાનું ઓછું
અદ્યાદ્યગુમ } થતું, ધટતું, નાંસ થવો. Subs. Abst. Lessening, decreasing, decaying.

અદ્યાદ્યાદ્યગુમ અંદરનનીહા, andashnashnîhâ. કું અં આ-
ખેર સુધી, સેવટ સુધી. Adv. Up to the end—last extremity.

અદ્યાદ્યાદ્યગુમ અવે-દાનરનીહા, avé-dânarashnîhâ. કું અં
મૂર્ખાઈથી, નાદાનીથી, અજ્ઞાનપદ્ધાથી. Adv. Foolishly; inconsiderately; ignorantly.

અદ્યાદ્યગુમ ખેનરની, ખેશનરની, khêshnashnî, khêshî-
nashnî. See અદ્યગુમ }
 અદ્યગુમ }
 અદ્યગુમ } khêshî.
 અદ્યગુમ }

અદ્યગુમ અવી-યાની, avi-yâñî. વિં ખુશહાલી—મોજમજહ
વગરતું, દલગીરી ભરેલું, ઉદાસ, નિરાશ. Adj. Void of pleasure—jollity; sorrowful; sad; despondent. Comp. અ = Av. અ + અ = Av. અ-અ = Pâz. અ = Per. يان

અદ્યગુમ ઓજરની, ôjashnî. વિં કઢીતમંદ, જેરાવર, શૂરો.
Adj. Powerful, strong, brave. Comp. Pehl. گ

કહેશની, khavēshnî. વિ. ઈરદ્ધા—ખાહેશને લગતું.

Adj. Pertaining to one's desire—wish.

હુ-સખુની, hu-sakhunî. વિ. મધુર વાચા—વાખી—વાર્તાને લગતું, સારા સખુન બોલનાર. Adj. Pertaining to good speech—narration; speaking good words. Comp. Per. **નિકસ્ક્ખન**

હુ-સખુનીગાન, hu-sakhunîgân. વિ. નેકનામી-વાલા, વિવેકી, નીતિવાંન; સારા સખુન બોલનારા. Adj. Plur. Renowned; prudent; virtuous; those that speak good words.

અવસાનેત } અવસાનેત, avsânêt. કુ. છેડો—સેવટ આવે

અવીયાનેત } છે. V. Comes to a conclusion—ends.

અવીયાનેત, avi-yâñêt. કુ. ઉદાસ—ગમગીન—નીરાશ થાયછે. V. Becomes sad—grieved—despondent.

આનદરને, andashnê. ના. ભાવો ખદીથી સંભાવમાં રેહેતું. Subs. Abst. Abstaining one's self from evil—vice.

આનદરને, an-dashnê. વિ. શરીર—હાડપંજર વગ-રતું; ઊંદગી વિનાતું. Adj. Having no skeleton—body; incorporeal; lifeless.

અવસહીન, avsahîn. ના. તુકદીન, જાણ, ગેર કાયદો. Subs. Harm; injury; disadvantage.

ઓસાન, ôsân. ના. હથિયાર ઘસવાનો પથ્થર. Subs. A whetstone.

ખુદરને, khûdashnê. ના. ભાવો આરાધતું, યાદ કરતું, પુંજ કરવી, વખાલતું. Subs. Abst. Invoking; paying divine homage; worshipping; praising.

કેશુન, khêshun. See કેશાન khêshâñ.

હોશવરાન, hôshvarân. વિ. મોતમંદો ; મર્યાદને લાયકનાં ; દુઃખી, દર્દી. Adj. Plur. Mortals ; subject to death ; the distressed ; the sick and the afflicted.

અવેશકાન, avêshkân. વિ. સુસ્ત, આલથુ, મેહનતું નહીં તે. Adj. Lazy ; idle ; not industrious.

કેશકાર, khêshkâr. વિ. ઉધોગી, મેહનતુ, સવાખકાર. ના. પોતાનું કામ—ધંધો. Adj. Industrious, hard-working, laborious, virtuous. Subs. One's own business—profession. Per. خوبિશકار

કેશકારી, khêshkârî. ના. પોતાનો ધંધો, જારો પેશો, ઉધોગ, કારભાર, વેપાર, હદ ; સગાઈ. વિ. લાયક, યોધ્ય, ધરીએ. Subs. One's own business ; a good profession ; industry ; management ; trade ; limit ; relationship. Adj. Worthy, fit ; proper.

કેશકારશ્નિ, khêshkârashnî. વિ. સહમત —વિચાર—ડહાપણવાળું, જ્ઞાની, દુર્દેશ. Adj. Full of sense—thought ; wise ; learned ; foresighted. Pâz. કાષાલ-કાષાલ

અંદાજ, andâzagî. ના. નાખતું. Subs. Throwing.

અંદાજેઈ, andâzêî. વિ. પ્રમાણ—હદવાળું, અધ્યમ સરતું. Adj. Proportional ; moderate ; kept within due limits. Comp. Per. اندازانہ

અંદેશાંગી, andêshazgî. See અંગ andêshî.

આનુભૂતિ અન-સાજગી, an-sâzagî. વિ० કારીગરી વગરતું ;
નહીં બનાવનારું. Adj. Void of workmanship; not
performing.

આનુભૂતિ અંદાને, andâzê. See ૧૭૭૩ andâzê.

હોશાજી હોશાજી, hôshâz. ના० તરસ, પાણી પીવાની રૂચિ.
Subs. Thirst; a vehement desire of drink.

આનુભૂતિ અનગેશ્ત, angesht. ના० કોલસો. Subs. Coal.
Comp. Per. انجشت

આનુભૂતિ અન-સાક્ત, an-sakht. વિ० કઠણ નહીં, નરમ, પોકલ,
સંગીન—ખત નહીં. Adj. Not hard; soft; hollow;
not solid. Contrast Per. سخت

આનુભૂતિ અવી-દાદ, avi-dâd. વિ० ઈનસાક વિનાતું; જુલમી,
ધારકી. Adj. Not equitable; tyrannical; cruel.
Contrast ૨૮, Av. ایڈ, Per. داد

આનુભૂતિ અવેશ્ત, avêsh. ના० તીર, ન્હાનો નેઝે. Subs.
An arrow; a small lance.

આનુભૂતિ ખેશ્ત, khêsh. ના० ૬૮, ૬૮૨૨૩૧. Subs. A brick.
Comp. Av. ૨૮૩૭, ૨૮૩૮ = ઇષ્ટિકા = Per. خشت

આનુભૂતિ ખોસાક્ત, khôsakhta. ના० નેઝે. ભૂ० ૬૦ વિ०
ચીલ્લો ચહડાવેલો—તાંશેલો. Subs. A lance. Past
Part. Strung (a bow); tightened.

આનુભૂતિ હવેશ્ત, havesht. See ૧૪૫૨૭ hâvêsh.

આનુભૂતિ હુ-દશ્ત, hu-dashta. ના० સારું જંગલ—વન. Subs.
A good forest—wood. Per. شت

આનુભૂતિ અ-ગાંતો, angashtô. ના० એક જતનો પીસેલો અ-
નાજ ; એક જતનો ઓરાક. Subs. A kind of ground
corn; a kind of food.

હોબેખત, હુ-બેખત, ôbêkht, hu-békht. નાં ખુબી, ભલાઈ ; સાં નસીબ. વિં ભાઘ્યશાલી, નસીબવંત. Subs. Excellence ; goodness ; good luck. Adj. Fortunate ; lucky. Av. સંસ્કૃત = Sans. સુભક્ત = Per. نیک بخت

હુબુદાદે, ખુપુદાદે, હુકુદાદે, khub-dâdê, khup-dâdê, dâdê, huf-dâdê. વિં સારા મજહબ—દીન-વાખું. Adj. Of good religion—faith.

હુયશ્ત, hu-yasht. નાં સારી આરાધના ; ધટ્ટતી સુતી—વખાણ. Subs. Good invocation ; worthy praise—adoration. Comp. A.v. સંપૂર્ણાદ

અંગિષ્ઠન, angikhtan. કું પોતાનાં, ઉચ્કી લેવું, ટેકો—આશ્રો આપવો, ઉસકેરવું ; એઈ. V. To raise ; to excite ; to take up ; to support ; to stir up ; to pull out ; to create. Comp. Per. انگیختن

અંબેશ્તન, anbêshtan. કું કાગજ લપેટવું, કાગજને અક્ષરથી બરી ટાઢવું, રેડવું, ધડી વાળવું ; બરવું, ઢગલો કરવો. V. To fold up the letter-paper ; to write down a letter ; to pour ; to fold up ; to fill ; to heap up.

ખેશ-તન, khêsh-tan જર્વો પોતાનું તન, પોતે, જતે, ઘડે. Pron. One's own body, one's self, himself, herself, itself. Per. خویشتن

ફરસંગ, fôsâr નાં ફરસંગ, ૩ મૈલ. Subs. A Farsang ; a league (distance of 3 miles).

અન્દી, andî. કું અં શાં વાસ્તે—કારણથી ; તેટલા
માટે—વાસ્તે, તે સખ્યને લીધે. Adv. Why ? by
 what reason ? for that reason ; therefore.

અંદસ, avdas. નાં એક બીજલસ—વેહેત. Subs.
 One span. Av. એકબીજલસ

અન્દીસ, a-vis. વિં કુંદુંખ—કખીલા—સુકામ વગરનું.
 Adj. Having no family—household—dwelling
 place. Av. એવાં

અંદોઝેસ, ઠેસ. નાં જે રાહદારી આડે માર્ગે જવાની
 હીચછા રાખે તે. Subs. A wayfarer who wishes
 to go in a wrong path.

અંદકી, andakî. See એવાં }
 એવાં } andak.

અંદીક, andik. કું અં કદાચ ; એવું ઘનેકે. Adv.
અંગુંડી } Perhaps ; it may so happen.

અંખસ, anbas. નાં સાંક ડીધેલો અનાજનો દગલો.
 Subs. A heap of cleaned corn.

અન્દકીઆ, an-dakîa. વિં નાપાક, ગદહું, મેહું,
અન્દુગી } તકસ્થીરવાર ઠરેલો ; રદ થખેલો. Adj. Impure ;
 dirty ; unclean ; found guilty ; condemned.

અન્દિશ, અંદેશ, andîsh, andêsh. કું આજાં વિચાર
 કર, દરીઆકૃત કર. V. Imper. Think, ponder.
 Comp. Per. અન્દિશ ; See અંદેશ.

અન્દેશ, an-bêsh. વિં દુઃખ—દરદ—પીડા વિનાનું,
 તંદરોસ્ત, સુખી. Adj. Free from pain—disease—

trouble ; healthy ; happy. Contrast. Av.

અંગદી

અંગદી ઓબેશ, ôbhêsh. See કહેશ khêsh.

અંગદી અંગદી, angadî. ના० ધન, દોલત, ભાલ, પૈસો. Subs. Wealth ; riches ; property ; money.

અંગદી હુબસીઆ, hubasiâ. ના० ભાનસ, ભતુષ્ય. Subs. Human being ; a man.

અંગદી હંઘદી, hanbadî. ના० હુદમન, હમશરીક, દાવાદાર, હરીક. Subs. An enemy ; a co-partner ; a claimant ; a rival.

અંગદી આન-દકીહા, an-dakîhâ. કુ० અ० અપવીત્રીથી, નાપાકીથી, અનીતિથી, ગદલાપણાંથી. Adv. Impurely pollutedly ; immorally ; filthily.

અંગદી હુ-દકીહા, hu-dakîhâ. કુ० અ० સારી પવીત્રીથી નીર્મલતાની રીતે ; પુરતી પરહેજગારીથી. Adv. With good purity ; being void of dirt—uncleanliness ; with sufficient abstinence—piety.

અંગદી અન્દેશી, andêshî. See અંગદી andêshî.

અંગદી ઉશીખશ, ushîkhsh. ના० એક દેવતું નામ છે. Subs. Name of a demon—evil spirit. Av. અંગદી

અંગદી અન્દેશની, અન્દેશને, andêshashnî, andêshashnê. Subs. Thinking power. Av. અંગદી

અંગદી અંગદીદાર, andêshîdâr. વિ० વિચાર કરનાર, દરીઆકત કરનાર. Subs. One that thinks—ponders. Comp. Per. અંગદીશન્દે

અંગદી અવે-સીનિદન, avê-sinîdan. કુ० એવ—ખાંખી

—ખોડખાંપણ વિનાતું કરવું. V. To make free from blemish—defect—deformity.

અંદેશિદી અંદેશિદી, andêshidî. See અંદેશ અંદેશિદી.

અંદેશિદાન અંદેશિદાન, andêshidan. કિં વિચારવું, દરીઆકૃત કરવો, વભાસવું, ક્રીકર કરવી. V. To think, to ponder, to meditate, to reflect, to be concerned.

Per. અંદેશિદાન

અંબસાન અંબસાન, anbasân. નાં તકરાર, તુકસાન, ગેરાયદુર્ઘટાન ક્ષાયદો, ખોટ, આકૃત ; જુઠાઈ, ઠગારો, હુંજત, સુકાયલો. Subs. Argument; injury; disadvantage; loss; calamity; falsehood; a cheat; obstinacy; comparison.

અંબસાન અંબસાન, avbasân. નાં લડાઈ, મારામારી. Subs. Battle; quarrel.

અંબાશને અંબસાની, anbasâni. See અંબસાન.

અંબાશને અંબાશને, anbazashnê. વિં શક બરેખું, વાંધા બરેખું, ભાગમાં ; બેલાયથું, ભાગ—હીસ્તો રાખનારું, કમનસીધ, અસત્ય. Adj. Doubtful; objectionable; in partnership; joined; having a part with another; unlucky; untrue.

અંહસને અંહસને, khosashnê. નાં બય, ખીણીક, ધાસતી, દેહેશત. Subs. Fear; dread; terror; awe.

અંહસિંહ ઓંદસ્તી, ôjdashtî. વિં જુતપરસ્તીને લગતું, પુંટલાં પુંજનારાઓનું. Adj. Pertaining to idolatry; belonging to idol-worshippers. Comp. Pâz.

અંદેશતી અંદેશતી, andêshti. See અંદેશ અંદેશતી.

અન્બેશ્ટન અન્બેશ્ટન, anbêshtan. See **અન્બેશ્ટ** anbêshtan.

ક્હોષ્કારશ્ને ખોષ્કારશ્ને, khôshkârashnê. See **ક્હોષ્કારશ્ન** khôshkârashnê.

હોષ્કારશ્ને હોષ્કારશ્ને, hôshkârashnê. ના० સવાલ, પ્રશ્ન.
Subs. Question ; query.

અંદેશ અંદેશ-રદ, andêsh-rad. ના० સહમજવાળો—
વિચારવાળો માનસ ; ડહાપથનો ધર્ણી, દાનાવ, વિદ્વાન. Subs.
A man of sense—thought ; a man of wisdom—
knowledge ; a *savant*

ક્હોસ્કાર્ડ ખોસ્કાર્ડ, khôskârd. ના० ગુનાહ અથવા તકસ્તીરની
માક્રી માક્રી. Subs. The pardon or remission
of an offence or crime.

ઓઘસીઆ, ôbasîâ. ના० જુબેરગી ; મોટાઈ ; પદ્ધર
ભાંજવાતું લોહડાતું હચ્છાર ; હથોડો ; બંદીખાતું. Subs.
Eminence, greatness ; an iron instrument for
breaking stones, a hammer ; a prison.

અંગેજશને અંગેજશને, angéjashnê. ના० કથામત, રસ્તાઅંજનો
દહાડો. Subs. The day of resurrection—judg-
ment.

ખેસરને ખેસરને, khêsashnê. ના० બીહીક દેખાડવી, બય
ઉત્પન્ન કરવો. Subs. Showing dread ; producing
fear.

અન્દકી અન્દકી, andakî. See **અન્દક** andak.

હુબેશીઆ, hubêsiâ. See **હુબશિહા**.

અન્બેદીગાન, anbêdîgân. ના० દુઃમનો, શતુઓ,

કુળાં કરનારા, બાઘ્યાઓ, સાથીઓ. Subs. Plur. Enemies, foes ; those that quarrel ; partners ; associates.

અન્સેશિ અન-સેશાશી, an-sêâsî. વિ. અસંતોશી, અકાંચ્છિ, નાશખર, નાશેપાશી. Adj. Of a contented disposition ; disagreeable ; wanting patience ; unthankful. Comp. Pehl. ፳፻፻

કુસીનાદ કુસીનાદ, khûsînâd, khûsînâd, khûsînâd. ક્ર.

કુસીનાદ સુકવે, સુકંકું કરે. V. May dry—parch.

કુસીનાદ કુસીનાદ, khusinâd. See કુસીનાદ khôsnâd.

ઓસહિન ઓસહિન, ôsahîn. ના. ઉષહિન ગેહ. Subs. The *Ushahina Geh* (the time of dawn). AV. એણાલ્યુ

અન્દેહી અન-દેહી, an-dêhî. વિ. નાખુદી—નાશ કરનાં ; ગેખ—છુપું કરનાં. Adj. Producing annihilation—destruction ; rendering invisible—hidden.

ખેસિદ ખેસિદ, khêsid. ના. જખમ, ધાહ, કદકો ; બીહીક, ધાસ્તી. Subs. A wound, cut, stroke ; fear, dread.

અંબુસિદન, anbusidan. ક્ર. જહેરમાં આવતું, પ્રયાત થતું ; લોડોની જથામાં આવતું ; કોહી જતું ; કરમઈ જતું ; સાંધામાં સુતુ ભારીજતુ. V. To become public, to become famous ; to come to the notice of the public ; to rot ; to decay ; to become benumbed in the limbs. Comp. Per. انبوسیدن

અન્દેહિદે, an-dêhîdê. See અન્દેહિદે.

હુ-દાએતે, hu-dâêtê. See હુદાએતે hûdââtê.

અનુભૂતિ ખેસીદગી, ખેસ્તાગી, khēsīdagī, khēstagī. ના०
અનુભૂતિ બાવ૦ જખમી કરતું, ચીરતું. Abst. Subs.

Inflicting a wound ; tearing.

અનિધિનશન અ-નીનશન, andinashna. See અનિધિનશનિઃ andishî.

અનશિનશને અ-નશિનશને, a-nashînashnê. વિ० નાશ વિનાતું, નાશ નહીં કરનારું. Adj. Not decaying, not destroying.

અનદુસ અંદસુસ, andsus. ના० ‘અસ્પીન’ નામના દેશનાં એક સુખા અથવા હોકેમતું નામ. Subs. Name of a man who is said to have been the ruler of a country called “Aspin.”

હોસિદુમ, hōsídum. કિ० હું સંભાલ—રક્ષણ કરે ; હું કલ્યાલ કરે ; હા કેહું અને ટેકો આપું. V. I may take care of—protect ; I may assent and support.

કુશિનેદ, ખુસીનાદ, હેચીનેદ, khusínêd, khusínâd, **કુશિનેદ** hēchínêd. કિ० સુકવે ; સુકું થાય. V.

May dry ; may become dry. Av. અનિષ્ટિત = Sans. सिंचनि = Per. خوشک کردن

અવસીનીદન, avsínîdan. કિ० ખરાખ કરતું ; નાશ કરવો ; ધરતું, ઓછું કરતું. V. To spoil, to destroy, to diminish—lessen.

ઓસીનીદન, ôsínîdan. See અવસીનીદન avsínîdan.

અવી-દીનાન, aví-dínâñ. ના० ધર્મ—મજહાય—કાયદા વિનાના ; અનીતિવાલા, બેઈમાંની, અવીશાસુ. Subs. Persons having no faith—religion—laws ; immoral—faithless persons. Comp. અ = Av. અ = not (as in અનિષ્ટિત) + અ = Av. અ = Per.

بے دینا

અનુભૂતિમાં ખુદ-દીનાન, khud-dinân. વિ. એકો ધર્મ — મનુષ્યવાલા ; પોતાની દીનવાલા. Adj. Plur. Of one's own religion ; co-religionists. Comp. Av.

અનુભૂતિમાં અન-સગીનાન, an-sagînân. વિ. પદ્ધરના નેત્રું કઠણ નહીં ; નરમ, હલદું, સંગીન—પૂર્ણ નહીં. Adj. Not so hard as a stone, soft, light; not solid—complete. Contrast Per. سنگین

ઓડ્યમાં } આનીસહ, આનીસે, anîsah, ânîsê. ના. કોઈબી બંધ-
નું } ધાયલી અથવા ઠરી ગથલી પ્રવાહી પદાર્થ. Subs.
Any liquid substance in a congealed state.

અનુભૂતિમાં અન-સેજક-તર, an-séjak-tar. વિ. વધારે નાલાયક—અધરીટ—અયોધ્ય. Adj. More unfit—improper—unworthy.

અનુભૂતિમાં } અગેજશને, angêzashnê. ના. ભાવો કોઈબી
અનુભૂતિમાં } વસ્તુનો સખખ, કાંઈબી ચીજનું મૂલ કારણ. કિ. ૧૦
અનુભૂતિમાં } ઉપર ઉઠાવવું, ઉચ્ચે—ખુલંદ કરવું. Abst.
Subs. The cause or origin of a thing. V. To raise up, to lift up, to exalt.

અનુભૂતિમાં અનજસ્પુક, anjasruk. વિ. મુખારક, પનોતુ, બાધ્ય-શાતી, નસીખવંત. Adj. Blessed, propitious, fortunate, lucky.

અનુભૂતિમાં અવીસ્ત, avist. ના. શીલ્પો, કોટ, મજલુત બંચાવની દેવાલ. Subs. A fort, a fortress; the wall of a fort.

અનુભૂતિમાં ખુસીદ, khusid. ના. રડન, કલાપીટ, વિલાપ, શોક. Subs. Weeping, lamentation, wail, grief.

કુસેદ, khusêd. See **કુસિનેદ**.
કુસિનાદ, khusinâd.

ખિસ્તારી, khîstârî. નાં જખમી થતું. Subs.
 Becoming wounded.

અન્યેસ્ટેશની, an-êstêshnî. વિં કાયમ—
 એકાઉં નહીં, થોડા વખતનું, અનીરવીત. Adj. Not per-
 manent, lasting of short duration, uncertain.

ખેસ્ટે, khîstê. See **ખેસ્ટ**.

ખેસ્ટે, khêstê. નાં જંગલ, વેરાંન જગા, મેદાન.
 Subs. A forest or wood, a desert place, a plain
 or meadow.

ખેસીદ, khêsid. See **ખેસેદ**.

હુ-દસ્તે, hu-dastê. વિં મજબુત—સારા હાથવાળું;
 મદદ કરનારું, સહાય થનારું, ટેકો—આશ્રો આપનારું. Adj.
 Of strong—good hands ; helping, supporting,
 patronizing.

હુ-દિદે, hu-didê. નાં સારી નજર—ચશમ ; સારી
 આંખ. Subs. A good sight—vision; good eyes.

હુ-બસ્તે, hu-bastê. વિં સારું બાધેલું, સારી નીતિવાળું,
 સારા બંધોભસ્તવાળું. Adj. Well bound, well regu-
 lated ; of good morals ; well organized.

અન્-જાસ્તન, an-jastan. કું નહીં કુદાણ—છલાંગ
 મારવી—ભુસકો મારવો. V. Not to jump—leap—
 bound. Contrast Per. جستن

અવ્સિદન, avsîdan. See **અવ્સિનિદન**.

॥૧૪૩૮॥ અવી-સતુન, avī-satun. વિ૦ થામલા વગરતું ; ટેકા
॥૧૪૩૯॥ —આધાર વગરતું ; નીરાધાર ; અલગ. Adj.

Having no pillar—support. Prop. Unsupported ; aloof. Contrast ૩૯૮, Av. ૩૧૩, Per.
ستون, Sans. स्थूना.

॥૧૪૪૦॥ આવેસ્તન, âvêstan. કુૠ હૈમેણદાર—ગર્ભિવંતી થતું.
V. To be pregnant—with young. Comp. Per. آبستن

॥૧૪૪૧॥ અંબસ્તન, anbastan. કુૠ ભરતું ; પુરું કરતું. V.
To fill up ; to complete.

॥૧૪૪૨॥ ખુસીદન, khusîdan. કુૠ સુકવતું, સુકું થતું ; કર
ચલી વતી જવી ; ચીમરઈ જતું. V. To dry ; to become parched ; to be wrinkled ; to shrivel
up. Comp. Per. خوسيدين

॥૧૪૪૩॥ ખહિસ્તહ, khaîstah. ખૂૠ કોટથંડી કીધેલી ; મજ-
જુત કીધેતું. Past Part. Fortified ; strengthened.

॥૧૪૪૪॥ ઝિસ્તેહ, ઝેસ્તે, khîstêh, khêstêh. વિ૦ ધાર્તી
ભરેતું, ભયાંનક ; ઉદારેતું, ખાંપેતું. નાૠ કીલ્લો, કોટ. Adj.
Dreadful, frightful ; erected, built. Subs. A fort, castle, fortress.

॥૧૪૪૫॥ ઝુજસ્તે, khujastê. વિ૦ સુખારક ; બાળશાલી. નાૠ
વતન ; શેહર. Adj. Blessed, propitious ; fortunate. Subs. One's native country ; a city.
Comp. Per. خاجسته

॥૧૪૪૬॥ ઝેસ્તે, khêstê. નાૠ જખમ, ધાહ ; કટકો ; ધાર્તી.
Subs. A wound, cut ; stroke ; fear.

॥૧૪૪૭॥ ઝેસ્તીદે, khêsîdê. નાૠ એક શુનાહ—પાપતું નામ.
Subs. Name of a crime—sin.

હુબસ્તે હુ-ખસ્તે, hu-bastē. ભૂં કૂં સારી રીતે ખાંધેણું.

Past Part. Well—strongly built.

હોદ્-દિદ હોદ્-દિદ, હવી-દિદ, hôd-dîdê, havî-dîdê. ના૦

ડાબી આંખ. Subs. The left eye—sight. Comp.

ગું = Av. ગું + એ = Per. ગું

ખેસ્તાગી ખેસ્તાગી, khêstagî. વિ૦ જખમી, લોહીખુણાન,

ધાર્સી ભરેણું, ભયાંનક. Adj. Wounded, bleeding; stained with blood, dreadful, fearful, frightful.

ગોસીદે ગોસીદે, gôsîdê. ના૦ નમુનો; હાલત, સ્થીતિ.

ગું-ગું Subs. A sample, specimen; state, condition.

હવી-યદમન, હોદ્-યદમન, havî-yadman, hôd-yadman. ના૦ ડાબો હાથ. Subs. The left hand.

આન્-બીન આન્-બીન, અન્-બીન, અ-વીન, anbîn, an-bîn, a-vin.

નહીં વિ૦ નહીં જેતું; આંધેણું. Adj. Not seeing;

નાયિના blind. Comp. Per. નાયિના

ઓબેન ઓબેન, ôbêñ. ના૦ તેણું, ઈન્નન. વિ૦ ખુખ, સાર્સ,

બણું નેક; ખરોખરીંડ, સરણું. ઉભયાં બી, વલી,

એટણું એટણું છતાં પણ. Subs. An invitation, a

call. Adj. Fine, good, virtuous; similar, equal, matching. Conj. Also, too; notwithstanding.

ખવી ખવી, khavî. ના૦ નીંદા, ઉંઘ, સ્વપ્નાં. Subs. Sleep, slumber; a dream. Comp. Pehl. ગું, Av.

સંઘર્ષ Sans. સ્વપ્ન.

અન્-બીના an-bînâ. See ગું an-bîn.

હુ-દીનાન, hu-dînân. ના० નેક દીનદાર માણસો.
હુ-જનાક Subs. Good religious men.

હુ-જનાક, hu-jînâk. ના० સારી જગો. Subs.
હુ-જાળ એક પ્રાણી જગતની જગો. A good place.

હુ-દીનાક, hu-dînâk. ના० ખરો ઈનસાક, વાજબી
ચુકાઓ. Subs. Even-handed justice, a fair deci-
sion.

કુંસંદ, khunsand. વિ० રાજી, ખુશ. Adj. Pleased,
satisfied, contented. Av. خر سند Per.

અનુભૂમ અનુ-ભીની, an-bînî. ના० ભાવ૦ અંધાપો ; આસાન-
પણ ; હૃષિયારીની કોટાઈ. Subs. Blindness ; ignor-
ance ; want of intelligence. Comp. Per.

અનુભૂમ અનુ-ભીનીહેદ, anbînîhêd. ક્રી० અંદીઠ—છુઘ્યુ—
ગેબ થાયછે, નજર આગલથી ગુમ થાયછે, વગર દેખાવવાનું
થાયછે. V. Becomes invisible—hidden ; va-
nishes ; goes away from view or sight.

કુંસંદી, khunsandî. ના० ખુશી ; સંતોષ. Subs.
Pleasure ; contentment. Per.

કુંસંદિહા, khansandîhâ. ક્રી० અ० રાજી
ખુશીથી, ખુશીથી, મરજીથી. Adv. Of one's own
accord ; voluntarily, willingly.

અનુભૂમ અનુ-ભીનીનાક, anbînînâk. વિ० ઠગાઈ ભરેલું ; ખોણું
સહમજવનારું, ભમાવતું. Adj. Deceitful, treacherous;
misinterpreting ; misguiding.

અનુભૂમ અનુ-ભીનીનિદે, anbînînîdê. ખ્રી० છૂ० આંધાનું
કુંસંદિહા Past Part. Made blind, deceived, duped;

annihilated, become invisible, vanished.

॥૧૭૫૪૩ હુ-દીનીનીદન, hu-dînînîdan. કું બલી દીનભા સામેલ થતું. V. To join or embrace the good religion.

અંધારુણુસ અ-ધીનીદારી, anbînîdârî. નાં ભાવં અંધારુણ—આંધલું કરતું ; શુભરાહ કરતું, ભમાવતું ; નાખુદ થતું—કરતું. Subs. Abst. Making dark—blind ; misleading ; misguiding ; becoming—make extinct.

અંધારુણ અ-ધીનીદન, anbînîdan. કું આંધલું કરતું ; ઠગતું. V. To make blind ; to deceive.

અંધાર અ-ધીનાર, anbîngar. નાં ઠગનાર, આંધલું કરનાર ; આંધલો શાસ. Subs. A deceiver ; a cheat ; he who blinds ; a blind person.

અંધારુણ અન-ધીનારી, an-bîngarî. See અંધાર anbînî.

અંધારુણ હુ-ધીનારી, hu-bîngarî. વિં સારી રીતે પીછાણારાં, ફરદેશ, દીર્ઘ દૃષ્ટિવાખું. Adj. Well knowing ; recognising properly foresighted ; thoughtful with respect to future.

અંધારુણ અન-ધીનગર-દારી, an-bîngar-dârî. નાં ભાવં અદેખાઈ—ઠગાઈ કરવી. Subs. Abst. Becoming jealous ; deceiving.

ઓબેન, ôbêñ. ઉભં ભી, વલી. વિં ભીજું, તમામ, પુર્ણા, સનેહી. નાં કુટુંખી. કું અં એક જગામાં, એકજ વખતે, સાથે, જરખી રીતે. Conj. Also, too. Adj. Another, whole, complete ; friendly. Subs. A kinsman. Adv. In one place ; at one time ; together ; along with ; equally.

હુ-દીન, hu-din. વિ૦ સારો ધર્મ પાલનાર, દીનદાર,
યોતાની કરણ ખરાખર અમલમાં લાવનાર. ના૦ બલી દીન
—દેવાજ—કરણ. Adj. Believing in good re-
ligion ; religious ; performing one's duties well.
Subs. A good religion—usage—duty. Av.

ਹੋਏਨ, hōbēn. ੧੦ ਭਰਾਖਰੀਓ, ਭਰਾਅ. ੫੦ ਆਂ
ਏ ਰਵੇਂ—ਰੀਤੇ. Adj. Equal; similar. Adv. In
this manner.

અંધકારી બનાવીન-કર્દન, anbin-kardan. ટું આંધકું કરેતું.
V. To make blind; Comp. Per. نابینا کردن

અંબિન-કર્ડારી, anbîn-kardârî. નાં બાજાં
અંબિનિદારી See **અંબિન** anbînidârî.

હુ-દીન-વર, hu-dîn-var. નાં નેક દીનનો સરદાર,
જો ધર્મ શુરૂ, પેગાયર. Subs. A minister of good
religion, a high priest, a prophet.

အုပ္ပန် အုပ္ပန်, an-bîngî. See အုပ္ပန် anbînî.

ଓ-ବି-ଗର, anbīgar. See ଗର anbīgar.

દુર્લભ ઓસોકુરિદ, osôfarîd. નાં કરજ, બંદળી, વાખેદારી,
ધર્મ. Subs. Duty, prayer, obedience, faith, a
religious duty. Pâz. માનની.

અવે-ગુમાન, અવી-ગુમાન, avê-gumân, avi-gumân.
 વિ. બેશક, ગુમાન વિનાતું, સાક દીલતું, બોધું, કૃપ વિનાતું,
 પાક એતોકાદતું. Adj. Undoubted, free from sus-
 picion ; pure-hearted, frank, free from malice,
 of pure faith. Av. ॥ ફાલાયા-ગુમાન ॥ Per. گમان

ઓદ્વા અન્દી, andî. See અંદી andî.

ઓદ્વા અન્દીક, andîk. ના० જેહાકનું એક નામ ; અનદા,
ઝરી મોઠો સર્પ—નાગ. Subs. One of the names
of Zohak—a large venomous serpent—snake.

ઓદ્વા અન્દીક, andîk. See અંદી andîk.

ઓદ્વા } અવસે, ઓસે, avsê, ôsê. ના० જેખાએશ, શૃંગાર,
ઓદ્વા } બપકો, દમામ ; લઈજનું. Subs. Gracefulness,
beauty, ornament, pomp, splendour ; carrying.

ઓદ્વા અંબદે, અંભાદે, anbadê, anbâdê. ના० ખાનદાન, વંશ,
પેઢી, ઓલાદ, વસીલો, ગાડી. Subs. Family, parent-
age, lineage, progeny ; a throne ; the seat of
some eminent personage. Pâz. અંબાદે

ઓદ્વા ઓસ્કા, ôskâ. કું અખર થવી ; જેતું, આતરી કરવી.
V. Being informed ; seeing ; ascertaining.

ઓદ્વા ઓસ્કાર, ôskâr. ના० ઉત્તેજન, ઉસ્કેરણી, શરાત ;
તકરાર, વાદવિવાદ. Subs. Encouragement ; in-
citemment ; beginning ; argument ; discussion.

ઓદ્વા ઓસ્કાર, khôskâr. ના० કોશેશ, યલ, મેહનત, ઉદ્યોગ.
Subs. Endeavour ; effort ; exertion ; industry.

ઓદ્વા હુ-સીકાલ, hu-síkâl. ના० સારો વિચાર—ધારણા—
મત ; રોધની. Subs. A good thought—intention
—opinion ; light.

ઓદ્વા ઓસ્કારન, khôskârashna. See ઓદ્વા = khôs-
kâr.

ઓદ્વા ઓસ્કારની, khôskârashnî. કું કરીઆદ—
પોકાર કરતું. Adj. Complaining, bawling.

કુલુંગુંડમ ઓસ્કારનીહા, khôskârashnihâ. કું અં
ઉલથી, દીલશોળથી ; તકરારની રીતે, વાદવીવાદપણે.
Adv. Eagerly, heartily, earnestly ; by way of
discussion, argumentative.

કુલુંગુંડમ ઓસ્કારની, khôskârashnî. નાં સહમજ,
વિચાર ; ડહાપણ, સાન, તર્કશક્તિ. Subs. Under-
standing ; consideration ; thought ; wisdom ; know-
ledge ; power of reasoning. Pâz. કુલુંગુંડમ

કુલુંગુંડમ ઓસ્કારને, ôskârashnê. નાં બાવું ઉચેનન,
ઉદ્દેરણી, ઉશ્તવારી, મજબુતી. Abst. Subs. Encour-
agement ; incitement ; firmness ; compactness.

કુલુંગુંડમ ઓસ્કારને, khôskârashnê. નાં બાવું પતેત
—તોભા—પશ્ચાતાપ—પ્રાયશ્ચીત કરવી ; પોકારવું, ગરનવું.
Subs. Abst. Repenting ; feeling sorrow or re-
gret for something done or spoken ; expiating.

કુલુંગુંડમ } હોસ્કારને, hôskârashnê. નાં બાવું આગાહ
કુલુંગુંડમ } કરવું, ખખર આપવી. Abst. Subs. Giv-
ing warning—information.

કુલુંગુંડમ ઓસ્કારીદન, khôskârîdan. કું મસહાત—
મશવરત—વિચાર કરવો. V. To consult, to seek
the opinion or advice of another ; to deliberate
in common.

કુલુંગુંડમ હોસ્કારીદન, hôskârîdan. કું જણિતું—વાકેક-
ગાર—ખખરદાર—ચંચલ—ચતુર થતું—કરવું ; તકરાર—
વાદવીવાદ કરવો. V. To become—make aware—
acquainted with ; to be—make skilful—adept
—smart ; to discuss, to argue.

ઓસ્કાર્ડ, o-skârgar. ના० ઉલટ આપનાર.

Subs. One who gives encouragement.

ઓસ્કાર્ડ ઓસ્કાર્ડ, o-skârd. See ઓસ્કાર્ડ o-skâr.

ખોસ્કાર્ડ ખોસ્કાર્ડ, khôskârd. See ખોસ્કાર્ડ khôskâr.

હોસ્કાર્ડ હોસ્કાર્ડ, hôskârd. See હોસ્કાર્ડ hôskâr.

હુ-સીકાલદ, hu-síkâlad. ભૂ० કુ० સારી રીતે
વિચાર કીધેલો. Past Part. Well considered.

હોસ્કાર્ડન, o-skârdan. See હોસ્કાર્ડન hôskârî-
dan.

ખુસ્કાર્ડન, khuskârdan. See ખુસ્કાર્ડન khôs-
kâridan.

હોસ્કાર્ડન } હોસ્કાર્ડન, hoskârdan. See હોસ્કા-
ર્ડન } rîdan.

અંગિજ, angiz. કુ० આજા० ઉઠાવ, ઉચ્ક. V.

Imper. Lift up, raise (thou). Per. انگیز

અન્સજાહી અન્-સજાહી, an-sajâhî. કુ० નાલાયક—અથોઅથ
—નકાસું—કોડટ હોય. V. May be unfit—improper—useless—unavailing.

અન્સેપાશી, an-sêpâshî. વિ० નીરૂપકારી, અ-
સંતોષી, બેસખર, નીમક હરાંભ, બેવક્ષા, નાસેપાસ, નીષ્ઠલ. ના०
અસંતોષીપણું, બેસખુરી, નીમકહરાંભી, બેવક્ષાઈ. Adj.
Ungrateful; discontented; impatient; unfaithful; perfidious; unthankful; unsuccessful.
Subs. Discontent, impatience, infidelity, ingratitude.

હુ-સેપાહી, hu-sēpāhī. ના० મજબૂત ઓકી—
ખરદાસ્ત ; સંભાળ, બહાદુરી, પેહેલવાંનગરીરી. Subs. A
strong watch or guard ; care, bravery, bold-
ness, valour.

હુલ્લામ હુ-સેપાસ, hu-sēpâs. વિ० આભારી ; સંતોષી ;
સજુરીવાલું ; નીમક હુલાલ, વક્ષાદાર. ના० આભાર, ઉપકાર,
સજુરી, નીમક હુલાલી, વક્ષાદારી, સંતોષ. Adj. Thank-
ful ; contented, patient ; faithful, grateful.
Subs. Gratitude, obligation ; patience ; grati-
tude, fidelity, contentment.

હુ-સેપાસી } અન-સેપાસી, an-sēpâsî. See હુલ્લામ an-
હુલ્લામ } sēpâshî. Comp. Per. ناسپاسی

હુ-સેપાસીહા-તર-ખુદન, hu-sēpâsîhâ-tar-
budan. કુ० ધણીજ સારી રીતે આભાર—ઉપકાર માનવો ;
ખરાખર—ધર્યતી રીતે ગુણ ગાવો. V. To be exceed-
ingly grateful—thankful ; to speak in approp-
riate—adequate terms of one's merits.

હુલ્લામ હુ-સજાક, hu-sazâk. વિ० લાયક, યોધ્ય, ધરીએ,
અતુસરતું. Adj. Proper, fit, appropriate, agree-
able.

હુલ્લામ અન-સજાક-તર, an-sajâk-tar. વિ० વધારે ના-
લાયક—અયોધ્ય—અધરીએ. Adj. Compar. More
improper—unfit—unworthy. Per. ناسزا تر

હોસ્પારુમ } હોસ્પારુમ, hōspârûm. ના० એકવીસ તુસ્ક મધેના

હોસ્પારુમ } એક તુસ્કનું નામ છે ; યનશને કરવાની જગો.
Subs. One of the twenty-one Nusks ; Izesh-
né-gâh.

॥૧૭૧૩લુણ} અવસપાર્દન, avaspârdan. ક્રિ. સૌંપતું, કૃષણાં
 ॥૧૭૧૪લુણ} આપતું, હવાલે કરતું, સવાધીન કરતું. V. To
 ॥૧૭૧૫લુણ} make over or deliver to ; to commit
 to the charge or care of.

॥૧૭૧૬લુણ} અન-આઈવ્યાસ્ત, an-aîvyâst. લૂં છૂં વાકેક-
 ॥૧૭૧૭લુણ} ગારી નહીં મેળવેલી ; અભ્યાસ નહીં કૃથિતો, કુશ્ટી
 નહીં ખાંધેલી. Past Part. Inexperienced ; not
 studied ; not girded up the *kushti* (*i.e.*, sacred
 thread—girdle) round the waist. Comp. Av.

॥૧૭૧૮લુણ} અન-આએવ્યાસ્તન, an-aêvyâstan. See
 ॥૧૭૧૯લુણ} ॥૧૭૨૦લુણ} an-aîvyâst.

॥૧૭૨૧લુણ} અન-સેજ-દાસ્તન, an-sêz-dâstan. ક્રિ. દુઃખ
 — દરદ — પીડા — રોગ વગરતું કરતું — રાખતું ; નાશ — મોત
 વિનાતું કરતું — રાખતું. V. To make or keep free
 from pain — affliction — disease ; to make or
 keep free from destruction — death.

॥૧૭૨૨લુણ} અન-સજ્જશને, an-sazashnê. ના. ભાવી અઘટિટ-
 પણું, અયોગ્યતા, નાલાયકપણું. Subs. Abst. Im-
 propriety, unbecomingness, unworthiness.

॥૧૭૨૩લુણ} અંગોજ શને, angêjashnê. ના. સબખ, બાંશેશ ;
 ॥૧૭૨૪લુણ} ઉત્તીર્ણનું, ખોલંદ કરતું ; કોરોશ, મેહેનત. Subs.
 ॥૧૭૨૫લુણ} Cause, reason ; raising — lifting up ;
 elevating ; endeavour ; exertion, labour.

॥૧૭૨૬લુણ} અન-સજ્જનાદ, an-sazinâd. ક્રિ. નાલાયક — અધ-

દીટ—અયોગ્ય—નકારું થાય. V. May become unfit
—improper—useless.

દ્રુતાત્મા ઓસ્ક્રીનાદ, ôsfinâd. કિં લાખેક થાએ, V.
May become worthy.

દ્રુતાત્મા હુ-સજ્જનાદ, hu-sazînâd. કિં પુરતી રીતે ઉપ-
ધોળી થાએ ; ધણો લાયક—યોગ્ય થાય. V. May be-
come thoroughly useful; may be very suitable
—worthy.

દ્રુતાત્મા અન્દીવીનાદ, an-dîvînâd. કિં ઠગાતું—છેતરાતું
નથી, ડલથાપ આપાતું નથી. V. Is not deceived—
imposed upon. Comp. Av. દ્રુતાત્મા

દ્રુતાત્મા અંગેન્દ્ર, angêzêd. See ગુરું angîzînad.

૧) દ્રુતાત્મા } અંગીજિદન, angîzîdan. કિં ઉઠાવતું, ઉચ્કાતું,
૨) દ્રુતાત્મા } ઉંચું કરતું. V. To lift up, raise; to
elevate. Per. انگیزیدن

દ્રુતાત્મા } અંગેન્દ્રવા, અંકેન્દ્રવા, angêzvâ, ankêzvâ. નાં
દ્રુતાત્મા } ગોસ્પદેને રાખવાની જગા, તબેલો, વાડો. Subs.
દ્રુતાત્મા } A pen or enclosure for sheep; a
દ્રુતાત્મા } stable; a fold.

દ્રુતાત્મા } હુસફનીન, husafnîn. વિં જસદ—કદ્ધર્યને લગતું.
દ્રુતાત્મા } Adj. Pertaining pewter—tin. Comp
Av. દ્રુતાત્મા

દ્રુતાત્મા આસ્પુર, âspur. નાં બાવં પૂર્ણતા, તમામીઅત,
શેવટ, છેડો. Subs. Abst. Completion, fulness,
end, conclusion.

હોસ્પુર હોસ્પુર, hōspur. કિં અં પુરતી રીતે. Adv.
Sufficiently, adequately.

અનસ્પુરી અન્-સપુરી, an-sapûrî. See અન્સ્પરું an-sépurî.
અનસ્પુરી અ-સપુરી, anaspûrî. નાં શુનાણનું પ્રમાણ—
અંદાજે અંદાજે. Subs. Magnitude—proportion
કલુણું અંદાજે. of crime.

ઓસ્પુરી ઓસ્પુરી, ôspurî. નાં અંદાજે ; છદ ; કોલ ; શુના-
હનો પશ્વાચાપ ; ઉમેદવારી. Subs. Magnitude, pro-
portion, limit, promise ; penitence for sin ;
hopefulness.

અ-વેષ્ટાર અ-વેષ્ટાર, a-vêstâr. વિં વગર કરેખ હેવે, વગર
ઠગવું ઠગવે, વગર છેતરવે. Adj. Without beguil-
ing—deceiving—imposing upon.

હોસ્પર્ડન હોસ્પર્ડન, hōspardan. કિં રગડવું, આગળ ટકેલવું.
V. To press and rub roughly ; to push along.

અન્દીદ અન્-દીદ, an-dîd. વિં જેયા વગરનું, આંધળું. Adj.
Unseen, blind. Per. નાડિદ

અનસ્ત અનસ્ત, anast. વિં ખરાખ, ખુરે, નાશ પામવા જેગ.
Adj. Bad, evil ; perishable.

એસ્ત એસ્ત, êst. નાં ઉઠવું, નિકળવું. Subs. Rising,
proceeding from.

ઓસ્ટ ઓસ્ટ, ôst. નાં કૌવત, શકતી, જેર. વિં ઉસ્તવાર,
મક્કામ, મજબુત, નક્કીથાયેલું ; ધણું જારું. Subs. Strength,
ability, power. Adj. Strong, firm, determinate ;
settled ; very good.

કૃત્યામ અન્દીદ, khandid. કું હસ્યું. V. Laughed.

Per. હંડિયે

કૃત્યામ શુસ્ત, khust. કું ભારયું, ઠોકયું, હીન્યું. નાં ઉઙડ
—વેરાન જગા, ધોરી રમતો, વપરાખેલો રસ્તો. V. Beat,
struck, considered as low—base. Subs. A barren—desolate place ; a public road ; a
highway ; a trodden path.

કૃત્યામ } ઓસ્ત, ખસ્ત, khôst, khast. કું વિં ખાવા લાયક
કૃત્યામ } —સ્વાદીષ્ટ કૃધેણું. Part. Adj. Rendered
eatable—tasteful.

કૃત્યામ હિસ્ત, hist. See તું ઈસ્ત.

કૃત્યામ હિસ્ત, hist. કું આત્માં તું ઉઠ—ઉભો થા. V.
Imper. Rise, get up (thou). Comp. Av.

કૃત્યામ હુ-દીદ, hu-dîd. નાં સારી આંખ—નજર, નેકનજર.

Subs. A good eye-sight ; a virtuous—chaste
glance.

કૃત્યામ હોસ્ત, hôst. નાં આનેજી, કાલાવાલા. Subs.
Earnest entreaty ; solicitations.

કૃત્યામ અવસ્તા, ઓસ્તા, avastâ, ôstâ. નાં સેતાયશ,
બંદગી, આરાધના. Subs. Praise, prayer, invoca-
tion.

કૃત્યામ } ઓસ્તાખ, ગોસ્તાખ, ôstâkh, gôstâkh. વિં
કૃત્યામ } મગર, અભિમાની, હિંમતવાન, અવિચારી, બે-
કૃત્યામ } અદ્ય, ધાતકી. Adj. Arrogant, presump-
કૃત્યામ } tuous ; bold, rash, uncivil, cruel.

Comp. Per. ક્ષટાખ

અસ્તાખી ઓસ્તાખી, ôstâkhî. ના० બાવો અવિવેક,
ગોસ્તાખી બેઅદખી, અપ્રમાણીકપણું. See અસ્તાખ, અસ્તાખ,
અસ્તાખ, અસ્તાખ ôstâkh, gôstakh. Abst. Subs.
Thoughtlessness ; rudeness ; disrespect ; dishonesty. Per. કૃસ્તાખી

અસ્તાખાન્મદાન ઓસ્તાખાન્મદાન, ôstakhânmandân. વિ०
બહુવો હાડકાંવાળાં, હાડમેંદ, શરીરને લગતાં ; આએ
હનિયાંના લોડો. ના० ખોદાતાલાનાં નામો મધેનું ઓક નામ છે
કે જે સાહેખ સરવેનાં તનનો રાખનાર છે. Adj. Plur.
Pertaining to or consisting of bones (*lit.*) ;
corporeal ; bodily ; people of this world.
Subs. One of the names of the Almighty
God, who is the protector of the bodies of
all animate beings.

અસ્તાની ઓસ્તાની, ôstâni. વિ० ઉસ્તવાર, મજબુત, થરી-
થામ થયણું ; આનેજ — ડાલાવાલા કરતું. ના० બેશરમી.
Adj. Strong, powerful, settled ; entreating ;
importuning. Subs. Shamelessness.

અવસ્તાની ઓસ્તાની, ôstâni. See અસ્તાખ
યદમાન યદમાન, yadman. વિ० ઉચ્ચ
મદ્દ, સહાયતા, આશ્રો. Subs. Assistance, help,
support.

અવસ્તાન્-યદમન ઓસ્તાન્-યદમન, ôstân-yadman. વિ० ઉચ્ચ
કીધેલા હાથ સાથે ; આનેજ કરતું, માડ માગતું. Adj.

With hands uplifted ; entreating ; asking pardon.

ઓસ્તાનીગાન } ઓસ્તાનીગાન, ઓસ્તીગાન, ઋસ્તાનિગાન, ઋસ્તી-
ગાન } ગાન. નાં રૈથત, પૃથ્વી ઉપર વસનારા લોકો.

Subs. Subjects ; denizens of the earth.

ઓસ્તાનીગી } ઓસ્તાનીગી, ઋસ્તાનિગી. નાં ઓસ્તવારી, મજ-
ઝુતી, મજઝુત તેરાંવ. Subs. Stability ; firmness ;
a strong resolution.

ઓસ્તાન } ઓસ્તાન, ઋસ્તાન. નાં ભરસા ભરેલા આદમીઓ,
ઈમાનદાર પુરુષો ; નેક નઈઅતવોલાઓ, દીગાનતદારો, નીતિ-
વાનો, એલમવાળા માણસો. Subs. Trustworthy
persons ; faithful men ; men of good intentions ;
conscientious ; virtuous men ; learned
persons.

ઓસ્તાન } ઓસ્તાન, અવસ્તાન, ઋસ્તાન, ઋસ્તાન. See ઓસ્તાન
ઓસ્તાન.

હોસ્તાન } હોસ્તાન, hōstān. નાં ઉંખર ; ભરસો, વિશ્વાસ, નેક
નઈઅત, ઈમાનદારી, નીતિ. Subs. The threshold ;
confidence ; trust ; a good intention ; faithfulness.
morals.

આવસ્તાક } અવસ્તાક, avastāk. નાં અવસ્તા ભાષા, જરથોસ્તી-
ગાન } ઓનાં ધર્મપુસ્તકોની પવીત્ર ભાષા. Subs. The
Avesta ; the sacred language of the religious
books of the Zoroastrians.

ક્હિસ્તાક } ક્હિસ્તાક, khīstāk. વિંઠ દુઃખી દીલવાખું, કંટાળેખું,
જરૂરી થયાખું. Adj. Of an afflicted heart, dis-
gusted, wounded.

હોસ્તાવ હોસ્તાવ, hôstâv. ના૦ રંજ, તુકસાન, ઈજ. Subs. Pain, affliction, injury, molestation.

હોસ્તાવગર હોસ્તાવગર, hôstâvgar. ના૦ રંજ—તુકસાન—ઈજ પોણોંભાડનાર. Subs. One who inflicts pain ; one that does harm ; one that molests.

ઉસ્તાદ ustâd. ના૦ શીક્ષક, ગુરુ, શીખવનાર, વાલીમ —કેલવણી આપનાર, દાનાવ શખસ. Subs. A teacher, an instructor, a tutor, a preceptor, a sensible man. Per. اُستاد, اُستاد، اُستاد

એસ્તાદ એસ્તાદ, હેસ્તાદ, êstâd, hêstâd. ક્રી ઉઠ્યો, ઉલ્લો રથ્યો, ખડો થયો. V. Got up ; rose up ; stood up. Comp. Av. એસ્તાદ, એસ્તાદ, એસ્તાદ, Per. ایستاد

એસ્તાદન એસ્તાદન, êstâdan. ક્રી ઉલ્લું રેહેવું, ખડું થવું, **સ્થીર** રેહેવું, ઉઠવું. V. To stand, to get up, to remain motionless. Comp. Av. Rt. س्थान=Sans. स्था=Per. ایستادن

અન-સેથમ, an-sétham. ક્રી જુલમ—આસ્તી—સેતમ વિનાનું. Adj. Free from tyranny—oppression—violence.

અવસ્તામ, avastâm. See ઓસ્તાની, અવ-સ્તાની, ôstânî, avastânî ; and also see હોસ્તામ hôstâm.

અવસ્તામ, avastâm. ના૦ લાચારી, સુધ્લેસી, ગરી-ખાઈ; બંદોખસ્ત, ડેડાવ. Subs. Helplessness, poverty, indigence, management, arrangement, determination.

ઓસ્તામ ઓસ્તામ, ôstâm. ના૦ વિશ્વાસ, ભર્ષો, એકીન, મદ્દ, શાહેતા. Subs. Confidence, trust, faith, assistance, help. Comp. Per. اُستام

હોસ્તાર હેસ્તાર, khêstâr. See હોસ્તાર hôstavgar.

હુદીદાર હુ-ડિદાર, hu-didâr. વિ. ખુખ સુરત, નેક ચેહરાનું.

Adj. Beautiful, of elegant features. Comp.

Per. خوب دیدار

હોસ્તાર હોસ્તાર, hôstâr. ના. તુકસાંન, જાંન, ગેરકાયદો, ટોટો, પીડા. Subs. Harm, injury, disadvantage, loss, trouble, distress.

આન્સતે આન-સતે, an-satê. વિ. ટોખુ—પ્રજા—જાત વિનાનું.

Adj. Having no subjects—tribe—caste.

હુસતે હુ-સતે, hu-satê. ના. બલો ટોલો—કોમ—પ્રજા—જાત.

Subs. A good nation—tribe—people—caste.

ઓસ્તી ઓસ્તી, ઓસ્તી, êstî, ôstî. ના. ભાવો સ્થીરતા,

મહાન્દુષ મહકમપણું, મનજુતાઈ, એકીન, દ્વાનતદારી, ટગલો,

ખાંડુ. Abst. Subs. Stillness, firmness, stability, faith, conscientiousness, a heap, the sleeve of a garment. Comp. Per. استي

અંગિદી અંગિદી, angidî. ના. ભાવો દોલતમંદી, તવંગરી,

દ્રંઘતા, તવાનાઈ. Abst. Subs. Richness, wealthy state, opulence, easy circumstances.

ઓસ્તીઆન ઓસ્તીઆન, ઓસ્તીગાન, હોસ્તીઆન, ôstîân,

હોસ્તીઅન્દાન ઓસ્તિગાન, hôstîân. ના. બંધે દુન્યા ; ગેતી

અને ભીનોઈ દુન્યા ; હુસ્તીનો—બંધે દુન્યાને પેદા

કરનાર ; તમામ શક્તી રાખનાર, તારીક, વખાણ, અક્ષનાર,

કારીગર, પંડીત, પેદા કરનાર, પેશો કરનાર. Subs.

Both worlds (this material world and the spiritual world); the Giver of existence ; the

Creator of both worlds ; All-powerful ; praise

eulogy ; a good workman ; a scholar ; a learned man ; the Creator ; a professional man.

અસ્તાની ઓસ્તાની, ઓસ્તાની, éstashnî, ôstashnî. ના०
બાવ૦ ઉઠું, ઉલ્લું રેહેઠું, ખડું થવું, સ્થીરતા. Abst. Subs.
Getting up ; standing up ; standing upright ;
steadiness.

ઓસ્તાર ઓસ્તાર, ઓસ્તીગાન, હોસ્તાર, હોસ્તીગાન, ôsta-
ઓસ્તિગાન bâr, ôstîgân, hôstabâr, hôstîgân. વિ०
ઓસ્તાચા સારચા, સત્યતાવાલા, વિશ્વાસુ, હૃથ્યાર, ચંચળ,
કાબેલ, ઉસ્તવાર. Adj. Honest, true,
faithful, confidential, intelligent, clever, firm.
Comp. Per. اسْتَوْر

અસ્તિ ઓસ્તી, ôstî. વિ० અક્કમ, સ્થીર, મજબુત. Adj.
Firm, steady, settled, strong. Abst. Subs.
Vigilance.

અસ્તિ અસ્તી, khastî. ના० જખતી, સુરક્ષેલાઈ. Subs.
Hardship, difficulty. Pâz. એજાંસ

અસ્તિગાન ઓસ્તીગાન, ôstîgân. ના० રાહ, રસ્તો, ઝુશી,
અસ્તિયારી હૃથ્યારી, પ્રવીણતા, કેસલો કરનારા, ટીકા, અધ-
અસ્તીભાઈ રદારી, કાબેલીઅત, વિદ્યાન, કારીગર, તાકાત,
અસ્તિકા શક્તિ, ખલકના લોડો, ખોદા, વિશ્વાસ, ઓલાસો,
પૃથ્વી, મોખેદો, પરહેજ ગારો, રૈથત, આભાર, ઉપકાર.
વિ० પૂર્ણ, મજબુત, ઉસ્તવાર. Subs. A way ; road ;
pleasure ; proficiency ; cleverness ; one who
decides ; settles ; a commentary or comment ;
intelligence ; cleverness ; a learned man ; a
good workman ; power ; strength ; people of

the world ; God ; confidence ; explanation ; the world ; *Mobeds* ; devout persons ; subjects ; obligation ; favour. Adj. Perfect ; strong ; firm. Pâz. *

ઓસ્તીગન્દ્રામ } ઓસ્તીગાની, ôstigânî. ના० વિશ્વાસ ; બરશો
ગુજરાતીમ } રાખવો ; પુરાપું ; લોકો ; પાયદારી ; હસ્તી
પરાવનાં, હન્યા. Subs. Confiding in ; trusting ;
perfection ; people ; stability ; having an exist-
ence ; the world.

હેસ્તશની, hêstashnî. વિ० હસ્તી—હયાતીને
લગતું. Adj. Pertaining to existence—being.

ઓસ્તીગન્દ્રામ ઓસ્તીગાનીહેદ, ôstigânîhêd. કુ० વિશ્વાસ
—બરશો રેહેછે. V. Has confidence in.

અન્સ્તીગન્દ્રામ અન્સ્તીગાનુ, anstigân. વિ० રોણી વિનાનાં,
અંપારાવાલાં, દોજાખી. Adj. Destitute of light ;
dark ; residing in hell.

ઓસ્તીગન્દ્રામ ઓસ્તીગાનુ-દાશ્તન, ôstigân-dâshtan.
કુ० આભાર—ઉપકાર માનવો. V. To thank ; to
express gratitude for favour or kindness.

ઓસ્તીગન્દ્રામ ઓસ્તીગાનુ-કારી, ôstigân-kârî. ના० બંદ-
ગીતું કામ. Subs. Act or office of prayer.

ઓસ્તીગન્દ્રામ } ઓસ્તીગાનુ-તર, ઓસ્તીગાનુ-તર, ôstiân-tar,
ગુજરાતીમ } ôstigân-tar. વિ० વધારે પ્રવીષ—કાનેલ
ગુજરાતીમ } —પીધાન કરનાર ; વધારે લાખેક—વિશ્વાસ—
ઈમાનદાર. Adj. More proficient—excellent—
discriminating ; more worthy—faithful—trust-
worthy.

ଓস্টিক-গাহ, ôstik-gâh. না० খলকৃত, পেদায়শা,
পুস্তি. Subs. The whole world; creation;
existence.

બ્રહ્મજ્ઞાન ઓસ્તીગીહા, *Östigihâ.* ના० અતકતના ખોડો.
Subs. People of the world.

ଓৰ্স্টিক-তৰ, ওৰ্স্টী-তৰ, ôstik-tar, ôsti-tar.
ନିଃସ୍ଵାଦୁମୁଖ ନିଃସ୍ଵାଦୁମୁଖ ନିଃସ୍ଵାଦୁମୁଖ—ଭକ୍ତମ—ଉତ୍ସନ୍ଧାର—ଦେଶ
Adj. More strong—firm—stable—durable.

અસ્તિન ઓસ્તીન, ઓસ્તીન, éstín, ôstín. ન૊ સ્થીર, પાયદાર,
અક્કમ, ટકાઉ. Adj. Fixed, permanent, steady,
lasting.

ગામ્યાદુસ ઓસ્તીનંદ, östnand. ટ્રિં તેઓ ઉઠાડેછે—ઉલ્લંઘાયાનું—મજબુત કરેછે. V. They raise—lift up
—set up—strengthen.

દિનદિગુ ઓસ્ટેદ, એસ્ટેદ, ôstêd, êstêd. ફો. ઉઠે, ઠરે, સ્થીર
રેહે. V. May rise—become fixed—steady.

ଓস্টেম, ôstêm. See ଓଷିଟାନ୍ } ôstiân.
ଓଷିଗାନ୍ } ôstigân.

અગુસ્ટે, agûstê. નાં ધૂજરી. Subs. Trembling; tremor. Comp. Av. એસ્ટેઝુન

આવસ્તે, a-vastē. કું વિનહીં ખાંધેણું, છુંકું, આપ-
ખત્તાર, ચુઠાએણું, પીખાએણું. Part. Adj. Not

کوچھ کھوار، ہو گا جسکے، پا پا جسکے. Part. Adj. Not bound—tightened ; loosened from ; independent, ransacked, dishevelled, spoiled. Comp. Per. ناسیت

એસ્ટે એસ્ટે, ઓસ્ટે *êstê*, *ôstê*. See એસ્ટિન *êstîn*, *ôstîn*.

ાર્થગમ ઓસ્તે, ôstê. See ાર્થગમ hôstân.

ાર્થગમ ઓસ્તર, ôstar. વિ૦ ધર્ષણનેક, ધર્ષણ વીજાન—પ્રવીષા, ડહાપથવાલો. Adj. Very virtuous—learned—proficient—sensible—sagacious.

ાર્થગમ ખેસ્તે, khêstê. ભૂૠ કુૠ વિ૦ જખમી થયાંથું, લોહી પુહાંથાં થયાંથું, ધાહ પડેલો. Past Part. Adj. Wounded; bleeding; hurt. Comp. Per. خست

ાર્થગમ સુસ્તે, sustê. વિ૦ આલથુ, અયાચી, નીરઘોગી. Adj. Lazy, pleasure-seeking; indisposed to labour; destitute of employment or business.

ાર્થગમ ઓસ્તવા, ôstavâ. વિ૦ બેશક, સંશય વિનાનું. Adj. Undoubted, free from suspicion.

ાર્થગમાર્થગમ સુસ્ત-એસ્તશની, susta-êstashnî. વિ૦ સુસ્ત હાલતવાધું, આલસુ, નક્કડું. Adj. Being in an indolent state; lazy; feeling no anxiety or care respecting anything.

ાર્થગમાર્થગમ ખુસ્તુહિદન, khustuhîdan કુૠ નક્કી—તેહેથીક કરું, વાજખી ચુકાણો લાવવો. V. To settle; to authenticate; to come to a just decision.

ાર્થગમાર્થગમ ઓસ્તવાનીદન, ôstavânidan. કુૠ બેશક થાં, બહૃસાદાર—ઈમાનદાર થાં. V. To be doubtless; to be confident—faithful.

ાર્થગમ ઓસ્તવાન, ôstavân. વિ૦ બહૃસાદાર, ઈમાનદાર, મજાલ, સોકનાં, કાબેલ, પુરવીષા, ઓસતવાર, રાશત. Adj. Trustworthy; faithful; strong; committing to the charge of; competent; proficient; accomplished; firm; true. Per. اسٹوان

ઓસ્તોવારાન ઓસ્તોવારાન, ઓસ્તોવારાન, ôstavârân, ôstôvârân. ના० અનેકવચન. Subs. Plur.

See ઓસ્તોવારાન ઓસ્તોવારાન.

અસ્તોડાન ઓસ્તોડાન, ôstôdân. ના० સુવેલાંના હાડકો મુક્વાની જગ્ગા. Subs. A repository for the bones of the dead. Per. استودان، استودان

અવસ્તાનશ્નિ અવસ્તાનશ્નિ, avastanashnî. વિ० અખાદ્દી, વધારો, પુષ્કલપણું. Subs. Increase; surplus; abundance.

અસ્તોભાની ઓસ્તોભાની, ôstôbhânî. ના० બાવ૦ એકીનદારી, વિશ્વાસ, એકીનદારીથી રેહેલું. Abst. Subs. Fidelity; confidence; living conscientiously.

હોસ્તવાર ઓસ્તોભાર, ઓસ્તવાર, હોસ્તવાર, ôstôbhâr, ôstavâr, hôstavâr. See ઓસ્તોવારાન ઓસ્તોવારાન.

અસ્તોભારી ઓસ્તોભારી, ôstôbhârî. ના० ઈતભાર, ભરશો, ઈમાનદારી; મજબુતી; ભરથારવાલી ઘાઈડી. Subs. Confidence, trust, faithfulness; stability; a married woman. Per. استواري

અસ્તોભારીદન ઓસ્તોભારીદન, ôstôbhârîdan. ક્રિ० મજબુત—બેશક થતું. V. To be firm—strong; to be sure—doubtless.

અસ્તોભાર્ડે ઓસ્તોભાર્ડે, ôstôbhârdê. ભૂ० કુ० મજબુત—ઉસ્તવાર—સ્થીર કીધેલું. Past Part. Made strong—firm—steady.

અસ્તોભાર-તર, khôstôbhâr-tar. વિ० વધારે

સાચું—વાજખી—રાસ્તા. Adj. More true—just—equitable.

જોસ્તોખીક } ખોસ્તોખીક, khôstôgîk. નાં એકસાર કરવો,
કુદુરુણમ } કલુષ કરવું. Subs. Acknowledging,
assenting to, admitting.

જોસ્તોખી ઓસ્તોખર, ôstôbar. See જોસ્તોખી ઓસ્તવાન.

અન્દીદન, andîdan. કિં તાજુખ—અચરત થવું,
અંગાવવું, મોહીત થવું, પરીશાન થવું; આલસુ થવું; નીચું થવું.
V. To be astonished—amazed ; to send for ; to
be enamoured ; to be disturbed in mind ; to be
sluggish ; mean. Per. ناندیدن

અન્દીદન, an-dîdan. કિં નહીં જેવું—નજર કરવી,
આખાડા કરવા. V. Not to see—look at ; to con-
nive ; to evade. Comp. Per. نادیدن

અન્દેદન, anêdan. કિં તેજ વખતે કરવું, તાજુખ
કરવું; અચરત કરવું. V. To do (a thing) at the
same time ; to amaze ; to astound.

આનીદન, ânîdan. See અન્દીદન. કિં
અંગાવવું. V. To send for.

ઓસ્તન, એસ્તન, ôstan, êstan. કિં ઉલું રૈહેવું,
ઉડું, ટકાવું, પાયદાર—મજુસુત રૈહેવું, જંગીન થવું. V. To
stand ; to get up ; to last ; to be steady—firm
—solid.

ખન્ડિદન, khandîdan. કિં હસવું ; હસી કાહાડવું.
V. To laugh ; to ridicule. Per. خندیدن

કુસ્તન, khustan. કિં પદવું, બણવું, ખંદગી કરવી,

ચાહતું. V. To read, to learn, to study, to pray, to recite, to love, to like.

૧૯૪૩ ખોસ્તન, khôstan. ક્રિ. ઉઠાવતું, ચાહતું, ઈચ્છતું, પસંદ કરતું; પુષ્ટાંતું, ભાગતું. V. To raise, to lift up, to love, to desire, to wish, to choose, to ask, to demand. Comp. Per. خواستن, خواستن

૧૯૪૪ હવસ્તન, havastan. ક્રિ. ઘંધ કરતું, કેદ કરતું, કંપાં રાખતું, સ્વાધીન કરતું. V. To shut up; to close up; to imprison; to take possession of; to intrust.

૧૯૪૫ હુ-દીદાન, hu-dîdân. ક્રિ. જારી રીતે જોવું, તપાસવું, ધ્યાન આપવું, દુરેદેશો કરવો. V. To see well; to examine; to pay attention to; to foresee. Comp. Av. જ + એ

૧૯૪૬ હેચીદાન, hêchîdan. ક્રિ. સુકાઈજતું, સુકુંથતું. V. To become dry; to dry up. Av. Rt. રૂ = Sans. सिच्.

૧૯૪૭ ઓસ્તુક, ôstuk. વિ. કૌવતમંદ, શક્તિવાંન, જેરાવર, જારી હાલતમાં. Adj. Powerful, strong, able; well-to-do; well off.

૧૯૪૮ ઓસ્તોગી, ôstôgî. ના. સંપત્તિ, શક્તિ, કૌવત. Subs. Opulence; power; strength.

૧૯૪૯ ઓસ્તગી, ઓસ્તોગી, ôstagî, ôstâgî. ના. બાવી. ઉઠાવતું, ભાયે લેવું, જેખમ ઐડવો, ઉત્તાવારી, મજબુતી. Abst. Subs. Raising up; lifting up; undertaking; running a risk; stability; firmness.

અનુભૂતિ ખેસેગી, khēstēgī. ના૦ બાવ્યો ઈજ પોણોચાડવી,
અનુભૂતિ દીલ હુઃખવતું, હુઃખી કરવતું, હુઃખ હેવતું, તુકસાન
 કરવતું, બીહીવડાવતું. Abst. Subs. Tormenting ;
 wounding one's feeling ; afflicting ; doing injury ; frightening.

ઘોસ્યાનુભૂતિ ખુસ્તોકીક, khustōkik. ના૦ સાહાદ—આવાજ
 કાઠવો, મોટેથી બોલવતું. Subs. Calling out ; lifting up the voice ; speaking loudly.

જીલાનુભૂતિ ઓસ્તોકરીદ, હોસ્તોકરીદ, ôstôfarid, hôstôfarid.
 ના૦ ખાંનદાનથી ઉતેલી કરજ, કાયમ સવાખ, કરજ આદા
 કરવી, સવાખ ચાલુ રાખવો, ગુકરર કરેલો સવાખ, પોતાના
 ખાંનદાનના સવાખના કામ કરવામાં ઉત્તેવાર રેહેવતું ; દીનના
 કર્માનો અજાવવા તથા નેક કાંભો ઉપર કોશેશ કરવી. Subs.
 Hereditary obligation ; continual deeds of religious merit ; fulfilling one's duty ; continuing deeds of religious merit ; deeds of religious merit enjoined by the house or family ; being foremost and staunch in acts of religious merit ; fulfilling the commandments prescribed by the religion and endeavouring to promote deeds of virtue.

જીલાનુભૂતિ ઓસ્તોકરીદન, હોસ્તોકરીદન, ôstôfaridan,
 hôstôfaridan. ક્રી. પોતાની કરજ કરવી, માનવા કરવી,
 કરજ આદા કરવી, સવાખ ચાલુ રાખવો. V. To do one's duty ; to vow ; to discharge one's duty ; to continue deeds of religious merit.

જીલાનુભૂતિ ઓસ્તોર્ડન, ઓસ્તર્ડન, ôstôrdan, ôstardan. ક્રી.

જીલાનુભૂતિ બોડવતું, છોકી કાહાડવતું ; કાપવતું ; રદ કરવતું, પવિત્ર

કર્તૃ. V. To shave; to scrape; to cut off; to cancel; to purify. Per. ستردن

ઓસ્તોર્ડે, ઓસ્તેં, ઓસ્તેં, ઓસ્તોર્ડે, ઓસ્તાર્ડે. ભૂં કું
ઓસ્તોર્ડું, ઓસ્તેં, ઓસ્તેં, ઓસ્તોર્ડું; ઓસ્તેં, ઓસ્તેં, ઓસ્તોર્ડું;

રદ ક્રીધેલું. Past Part. Shaven; scraped; cut off; erased; cancelled. Per. ستردن, ઓસ્તર્ડે, ઓસ્તાર્ડે
આ-વસ્તે, a-vastê. નિં અદ્દું નહીં થયાં, નીર્મિશ,
સોંગ, ખરાખ થયા વિનાનું. Adj. Not muddled;
void of dirt or impurity; clear, pure; not spoiled.

ઓસ્તોર્ડે એસ્તે, estê. ભૂં કું સ્થીર થયાં, થંબ રહેલું, ઉલું
થયાં, ખોલ્યું ક્રીધેલું. Past Part. Composed,
settled, erected, made open. Comp. A. Rt.
સ્થા = Sans. स्था. Per. ایستادن

ઓસ્તોર્ડું ખુસ્તે, khustê. ભૂં કું બરઢેલું. Past Part.
Ground coarsely or roughly.

ઓસ્તોર્ડું હોસ્તે, hôstê. નાં હુશિયારી, ચાલાકી. Subs. In-
telligence; cleverness.

ઓસ્તોર્ડું હુ-દીદ, hu-didê. નિં સારા દેખાવનું, ખુખુરત.
Adj. Of elegant features; beautiful.

ઓસ્તોર્ડું હુ-દીદ-તુમ, hu-did-tum. નિં ધણા સારા દેખાવનું;
ધણુંજ ખુખુરત. Adj. Of most elegant features;
most beautiful.

ઓસ્તોર્ડું ઓસ્તાર્ડીદ, ôstafarîd. See ઓસ્તાર્ડું ôsto-
ઓસ્તોર્ડું farid.

ઓસ્તોર્ડું ઓસ્તાર્ડીદન, ôstafarîdan. See ઓસ્તાર્ડું
ôstôfarîdan, hôstôfarîdan.

ઓસ્તર ઓસ્તાર, ôstar. નાં મૂર્યની રોશની શરૂ થવાની દીશા;

ઉગમણ—પૂર્વ દીશા. Subs. The part of the horizon where the sun rises ; the east. Comp. Pehl.

ઓસ્તરાસ્તાન { ઓસ્તરાસ્તાન } ઓસ્તરાસ્તાન, ઓસ્તરાસ્તાન. ના० અચ્ચરનો તખીલો. Subs. A stable for mules. Comp. Per. اسْتَرَاسْتَان and Sans. સ્થાન.

ઓસ્તરાદ { ઓસ્તરાદ } ઓસ્તરાદ, ઓસ્તરાદ. કિ० લુલ કરે, વીશરી જય, જતા ખાય. V. May err; may forget; may be in error.

ઓસ્તરાદન { ઓસ્તરાદન } ઓસ્તરાદન, ઓસ્તરાદન. કિ० યાદ નહીં રાખવું, લુલી જવું, યાદદાસ્તમાંથી જવું રેહેવું. V. Not to remember; to forget; to lose memory of.

ઓસ્તરે { ઓસ્તરે } ઓસ્તરે, ઓસ્તરે. ના० અસ્તરો, કાપવાતું હથિયાર, ઓસ્તરું { ઓસ્તરું } છુરી. Subs. A razor; a cutting instrument. Per. اسْتَرَه ; Comp. Pehl. ૧૩૪૮, Av. ૧૩૪૮

ઓસ્તરેનેથ { ઓસ્તરેનેથ } ઓસ્તરે-નેથ, ઓસ્તરે-તવાન, ઓસ્તરે-તેઘ, ઓસ્તરેનેથાન { ઓસ્તરેનેથાન } ઓસ્તરે-tavân. ના० ધારદાર આસ્તરો; તીક્ષ્ણ છુરી. Subs. A sharp razor, a knife having a very thin edge.

ઓસ્તરકતીઆ { ઓસ્તરકતીઆ } ઓસ્તરકતીઆ, ઓસ્તરકતીઆ. ના० આતશનું પાતરું, આકરંગાનીં, (આએ બોલ ઓએમયકની કરહુગ મધે આવેલો છે, અને એનો અવરતા બોલ ૧૩૪૮સુલેખેં કરી સુકેલો છે). Subs. A censer; a vase or pan in which incense is burned. (This word occurs in an old Zend-Pehlvi Glossary, called *Oém-yak*, and its Avesta equivalent is ૧૩૪૮સુલેખેં)

હુસ્પોર્ગિની { હુસ્પોર્ગિની } હુસ્પોર્ગિની, huspôrgînî. નિ० સારી રીતે પૂર્ણતા-

વાણું, કાંઈબી ચીજની અવશ્ય વિનાનું. (અનુભૂતિનો ખગેલો આકાર). Adj. Having sufficient competency; very well-off; wanting nothing. (Corrupt form of અનુભૂતિનું)

અનુદૂર અન્ન-સતર્દ, an-satard. વિ. સુસ્તી વિનાનું, ઉધોગી, મેહનતું, કસાયહું. Adj. Free from idleness; industrious; hardworking; experienced; skilled.

ઓસ્ટર્ડે ઓસ્ટર્ડે, ôstardê. See નીતિશાસ્ત્ર નીતિશાસ્ત્ર } ôstôrdê,
નીતિશાસ્ત્ર નીતિશાસ્ત્ર } ôstardê.

ઓસ્ટર્ડન ઓસ્ટર્ડન, ôstardan. See નીતિશાસ્ત્ર નીતિશાસ્ત્ર } ôstôrdan.

ઓસ્ટર્રે ઓસ્ટર્રે, ôstardê. See નીતિશાસ્ત્ર નીતિશાસ્ત્ર } ôstârê.

અન્સેપાસ અન્-સેપાસ, an-sépâs. વિ. નીમકહરામ, અવગુણીઓ, અસંતોષ, નાસખર; ઉતાવતીઓ, હવેરં ખાવરું. Adj. Ungrateful; thankless; discontented; impatient; hasty; bewildered. Comp. Per. નાસ્પાસ

હુસેપાસ હુ-સેપાસ, hu-sépâs. વિ. સારી રીતે આભાર માનનાર—શોકર ગુજરી કરનાર—સખુરીવાલા. ના. ઓદાતાલાનાં નાભોભાંનું એક નામ. Adj. Sufficiently thankful—grateful—patient. Subs. One of the names of God.

હુસેપાસાન અન્-સેપાસાન, an-sépâsân. Plur. of અન્સેપાસ, which see.

હુસેપાસાન હુ-સેપાસાન, hu-sepâsân. Plur. of અન્સેપાસ, which see.
હુસેપાસ હુ-સેપાસ, hu-sépâs, which see.

હુસેપાસ- હુ-સેપાસ-તર, hu-sēpās-tar. Compar. Adj. of હુસેપાસ hu-sēpās, which see.

અંદચંદ અંદ-ચંદ, and-chand. વિ. કેટલાએક ; થોડુંએક. કિ. અ. થોડાંક પ્રભાષામાં. Adj. Some ; in a small quantity or number. Adv. In some proportion. Comp. Av. છુંસ, છુંસ = Per. જન્દજન્દ.

અંદાજે, andâjê. ના. પ્રમાણ, હદ, નીયમ, રીત તરીકો. Subs. Proportion ; limit ; a rule ; law ; way ; mode ; custom. Comp. Per. આંદાજ

ઓસ્પુરી ઓસ્પુરીક, હુસ્પુરી, ôspurîk; huspurî. વિ. કબીલ, તમામ, ઉમેદ રાખવી. ના. એકવીચ નુસ્ક ; સારી મનશી—દિલ ; સાંદુ કરવું ; ઉમેદ રાખવી, જખુન પાલવો. Adj. Accomplished ; entire ; full of. Subs. 21 Nusks ; a good intention—heart ; making a bargain ; entertaining hope ; to observe a promise.

હુસ્પર ઓસ્પર, હુસ્પર, ôspar, huspar. કિ. આત્માં પાંથરી નાખ, બીધાવ. V. Imper. Spread—stretch out. Av. હુસ્પરા

હુરુસ્પુરી હુરુસ્પુરી, huruspurî. ના. બિગર, અંદરખાંખું, ગર્ભસ્થાન. Subs. The heart ; the innermost part ; the inside ; the womb. See હુરસ્પરા, હુરસ્પરા, હુરસ્પરા, hurusparâ, huraspara.

હોસ્પરદન હોસ્પરદન, hôspardan. કિ. રગડવું, કેલાવવું. V. To press and rub roughly ; to spread, to diffuse.

અનબિમ, an-bîm. વિ. ભય—ધાર્તી—કીકર—

ચીંતા વિનાતું, હીમતવાન, ખહાદુર. Adj. Fearless ; dauntless ; free from anxiety—dread ; courageous ; bold. Comp. Av. **અદ્ભુત**, Per. **યી સીમ**

ધૂમ હુંગામ, hangâm. ના० વખત, રતુ, મોહસભ. Subs. Time ; season ; a recurrent period. Per. **હન્ગામ**

ધૂમધ્રમ હુ-દહમાન, hu-dahmân. વિ० નેક દહમને લગતું, દહમ નામના ક્રેસ્તાને લગતું. Adj. Pertaining to the good *Dahm* (name of an angel). Av. **દહ્રુ + એ**

અનદેમાની } અનદેમાની, andêmâni. ના० મજલેસ, સભા,

અનદેમાન } મંડલી, અંજુમન. કું० અ० આજેરશને વખતે.

વિ० વગર મડાનતું. Subs. An assembly, meeting, a congregation, a community. Adv. At the end of time, at the time of futurity. Adj. Homeless, without any residence.

અનદેમાન અંદામાન, andâmâñ. ના० શરીરના બાગો, ખદનનાં જાંધાઓ. Subs. Limbs—members of the body.

Comp. Av. **અનદેમાની**, Per. **અનદામ**

અનદમાન-તુમ અન-દમાન-તુમ, an-damân-tûm. વિ० અતીશય કવેલાતું, ધણુંજ કવખતતું. Adj. Superl. Most inopportune ; most unseasonable.

હુનદમાન-તુમ, હુ-નદમાન-તુમ, hûdamân-tûm, hû-jamân-tûm. વિ० ધણુંજ વખત સરતું—ટાંકણા સરતું—ખર વખતતું. Adj. Superl. Most opportune—seasonable—well-timed.

અવિમાન અવીમાન, avîmâm. ના० અવિમાન ઈઆને ખાર તેર વરશની છોકરી એક ભરતબે ચાતરીનો તાર કાંતી શકે તેઠથી

અંબાઈ. Subs. *Avimām*, i.e., a length equal to that of thread or twist which a girl of 12 or 13 years can spin at a stretch. Comp. Av. અંબાઈ.

અંબિનું અન્ધીભીહા, *anbīmīlhâ*. કું અઠ વગર ધામતીએ, ડરવા વિના, સોખાઈથી ; બેપરવાણીથી. Adv. Fearlessly ; undauntedly ; impudently ; regardlessly.

અંબિન અંધીન, *anbīn*. વિં આંપણું, નહીં એણું, જેની જેવાની ઝડ્ઠી નહીં હોય તે. Adj. Blind ; not seeing ; destitute of sight.

હુયદમની હુયદમની, *hu-yadmanî*. વિં સારા હાથવાળું, હાથની ચાલાકીવાળું ; સારા ટેકાવાળું, સારા દમાખ—રોખવાળું. Adj. Of good hands (*lit.*) ; skilled to use the hands with ease ; of good support ; displaying —pomp—grandeur.

અંગીર અંગીર, *angîr*. નાઠ દરાખ, દ્રાક્ષ. Subs. A grape, raisin. Comp. Pehl. અંગીર.

અન્સર અન્સર, *an-sar*. વિં છેડો—અખેરી વિનાતું ; અધુરે ; સરદાર—વડા—મુખ્ય વિનાતું. Adj. Endless ; interminable ; imperfect ; having no leader—chief—head. Comp. Av. અન્સર, Per. અન્સર.

હુસરાાન હુસરાાન, *husarâân*. નાઠ સસરો. Subs. A father-in-law.

અવે-બરહમ, *avê-barham*. વિં લેખાશ—પોશાક—વાખ વિનાતું. Adj. Having no clothes on ; unclothed ; bare.

હુસરી હુસરી, *hu-sarî*. નાઠ નેક સાહેખી—સરદારી—

ହକ୍କମତ—ୟାଦ୍ସାହୀ, Subs. Good authority—sway—command—rule.

ଖୁସ୍ତୋ, khusrô. ना० पादशाह, हक्कुमत भोगवनार, हांडेम,
सत्ता अलावनार; एक पादशाह तुं नाम. Subs. A king;
a ruler; a governor; one who exercises power
over others. Comp. Av. **ଖୁସ୍ତାତ୍ମ**, Per. **ଖୁସ୍ତା**.

હુસ્રુ, husru. નાં નક્ષત્ર, ચેતારાનો જીવણો. Subs.
A constellation; a cluster of stars.

ଖୁସ୍ରୋବ, khusrôb. ୨୧୦ See ଖୁସ୍ରୋ khusrô.

ગુણુસ હુસરવંગ, husravang. ના.૦ કેલ્યુસરો પાદશાહ જેણે
પોતાના ખાપ સીઆવકનાં કીનામાં અફ્રાસીઆખને માર્યો
હતો ; એક પણાડું નામ છે. Subs. *Kaikhosru*, an
Irâanian king, who killed *Afrâsyâb* to avenge
the murder of his father (*Syârakhsh*) ; name
of a mountain. Av. *શ્રદ્ધાંશુસાહુસર*

ହୁସ୍ରୋବ, husrōb. ना० सारो—विवेक भग्ने—मञ्जुन,
मधुरवाणी, नेकनाभी, वभसायथवो पुहृष, नोशीरवान आहेत
पादशहातुं असत नाम. वि० नेकनाभी भरेलुं, खुबसुरत, सुंदर,
मान पामेलुं. Subs. A good—sensible word;
sweet speech; a good name; fair fame; a
famous person; original name of Naushirvân
the Just. Adj. Famous; beautiful; elegant;
respected.

خُسْرَوْبَيٰ، خُسْرَوْبَهٰ، khusrôbî, husrôbî. See
خُسْرَوْبَهٰ husrôb.

ଖୁସ୍ତୋଭୀନିନଦ ଖୁସ୍ତୋଭୀନିନଦ, hu-sarobînînad, khusrôbînînad, husarobînînad. କି ୦ ସାରୋ ସଞ୍ଜୁନ—ମଧୁରଵାଣୀ ବୋଲେ, ନାଭଦାର ଥାଯ, ଶୀର୍ତ୍ତି ମେଲବେ. V. May speak a good word; may deliver a sweet speech; may become famous; may acquire glory.

ହୁ-ସରୋଭି-ତର, hu-sarôbî-tar. ୩ ୦ ବଧାରେ ନେଇନାଭୀ—ଶୀର୍ତ୍ତିଵାହୁ. Adj. More famous—glorious—illustrious

ଗୁପ୍ତମ୍ ହୁ-ସରୋବେ, hu-sarôbê. ୨ ୦ ସାରୋ ଚେହରୋ, ଖୁଖୁସ୍ତତ ଦେଖାଇ. Subs. A good face; an elegant feature.

ଶୁଭମ୍ ହୁ-ସରୋଭୀ, hu-sarôbî. ୨ ୦ ସାରୀ ଶୀର୍ତ୍ତି, ନେଇନାଭୀ, ବଖାଣ, ସୁତି. Subs. Fair fame; celebrity; praise; eulogy. Comp. Av. ଶୁଭମୁକ୍ତମ୍

ଖୁଶୁଭତର, khusrubtar. See ଶୁଭମ୍ hu-sarôbitar.

ଶୁଭରୋ ହୁ-ସରୋବେ, hu-sarôbê. ୨ ୦ ସାରା—ବିବେଷୀ ଶବ୍ଦ ବାପରନାହିଁ; ମଧୁରଵାଚାଵାହୁ. Adj. Speaking good-sensible words; sweet-tongued.

ଶୁଭ୍ରମ୍ ହୁ-ସ୍ତୋପତୁମ, husrôbtum. Superl. Adj. of ଶୁଭମ୍ husrôb, which see.

ଶୁଭମୁଦ୍ରତର, hu-sarôb-tar. See ଶୁଭମ୍ hu-sarôbitar.

ଶୁଭମ୍ ହୁ-ସରୋବ, hu-sarôb, another form of ଶୁଭମ୍ hu-srôb, which see.

અવસર્ડન અવસર્ડન, avsardan. કું શેર જતું, ઉઠાપતું. V.
To carry; to lift up.

મૃદુ

મૃદુ અનદુ, andû. વિં થોકુંક ; કાઈક. Adj. Some-
what a little, some. Comp. Pehl. મૃદ, Per. اندك

મૃદો } અનદો, અનદોહ, andô, andôh. નાં ખલાપો, ગમ-
મૃદુ } ગીની, નાજુશી, સોગ ; અદેખાઈ. Subs. Grief ;
મૃદુમ } sorrow ; displeasure ; mourning ; jea-
લુદુ } lousy. Per. اندوہ, انداد

મૃવા } અવા, avâ. શબ્દો અં સાથે, એડાયખું. Prep.
મૃવ } With ; along with ; joined ; united.

મૃવિન } અ-વીન, અ-ભીન, avîn, anbîn. વિં અપંગ, નહી
મૃવિન } એનાર્, અનદેખહતું, ધૂપું, બેમાખુભ, અંધકાર, અંધાપો.
મૃવિન } Adj. Blind ; not seeing ; unseen ; con-
cealed ; imperceptible ; unknown. Subs. Blind-
ness ; darkness ; ignorance. Av. + اند

મૃવિન, avîn. વિં તે માર્ક, નાલાયક. કું અં એટ-
ખુતો, એવી રીતેનું. Adj. Similar to that ; un-
worthy. Adv. So much ; in such a way.

મૃવ હન્દુ, handû. નાં હિન્ડુસ્થાન. Subs. India.
Comp. Av. سિન્ધુ = Sans. सिन्धु = Per. هند

મૃવ હુબો, hû-bô. નાં ઝુશબો, સારી સુગંધ. Subs.
Fragrance ; grateful odour or perfume. Comp.
Av. پوی = Per. پوی

અન્ગવા } અન-ગવા, અન-ગવાહ, an-gavâ, an-gavâh. વિ૦
અન્ગવાહી } ગવાહી—શાખશી વગરતું. Adj. Having no
 witness—evidence—testimony.

અન્દો અનદોહ, andôh. See ૨૩, ૪૨૩ andô, andôh.

અન્બના અન-બના, an-banâ. ક્રો અ૧ ખસુસન નહીં. Adv.
 Not especially—particularly.

અંબુઈ, anbûî. વિ૦ વાશ મારતું. Adj. Stinking.

અંબોહ, anbôh. ના૦ જથો ; પુષ્કલપણું ; તોણું ;
અંગવાની સુંગવાની ઈંદ્રી. Subs. A mass ; quantity ;
 abundance ; a multitude ; the sense of smelling.
 Comp. Per. انبوہ

અન્ગવાહ, an-gavâh. See ૨૩ an-gavâ.

અન્દોહ, અનદોહા, andôh, andôhâ. Plur. of
 ૨૩, ૪૨૩, ૪૨૩, ૭૨૩, ૭૨૩ andô, andôh, which see.

અન્દુહિદાન, anduhîdan. ક્રો ગમ—ખલાપો—
 સોગ—અક્ષોસ કરવો. V. To grieve ; to mourn ;
 to feel sorrow—regret. Comp. Per. اندوھیدن

અન્દુહુર્દાન, andûh-khûrdan.

અન્દુહિદાન See ૧૧૭-૪૨૩ anduhîdan.

અન્બોહિઆનુ, anbôhiânu. ના૦ સોગ—ગમ કરનારા
 —રાખનારા. Subs. Those that mourn—feel
 sorrow.

હુ-બોખશન, hû-bôkhshna. ના૦ સારી—ધટી
 ખખરોશ. Subs. Well-directed charity—gift.

અન્ગુનાહ, an-gûnâh. વિ૦ બેગુનાહ, વગર તકશીરતું.
 Adj. Innocent ; free from guilt. Comp. Per.
 بیگناہ

અવ્યામ આ-વીનાક, a-vînâk. વિ૦ અંધારું, નહીં જોઈ શકનાર
—એનાર, આંધયું. Adj. Dark ; destitute of sight ;
not seeing ; blind.

અવ્યામ } આ-વીનાકીન, a-vînâkîn. વિ૦ નહીં એનારું, આં-
ધામ } ધયું, છૂટ્યું. Adj. Blind ; not seeing ;
અવ્યામ } concealed.

અવ્યામ અન-ગનાકે, an-ganâkê. વિ૦ નહીં તુટનારું. Adj.
Not breaking—falling to pieces.

અવ્યામ અનદૃહ-કુન, andûh-kun. કું આત્મા ગમ કર—
પકડ. નાૠ ગમ કરનાર. V. Imper. Grieve ;
bemoan. Subs. One who bemoans.

અવ્યામ આ-વીનાકી, a-vînâkî. નાૠ ભાવ૦ અંધાપો. Abst.
Subs. Blindness. Comp. Per. نا بیتا نی

અવ્યામ આ-વીનાકીન, a-vînâkîn. See અવ્યામ a-vînâkîn.

અવ્યાવ્યામ આ-વીનાવદાક, a-vînâvdâk. See અવ્યામ } a-vî-
અવ્યામ } ના-
અવ્યામ } kîn.

અવ્યાવ્યામ આ-વીનાવદાકી, a-vînâvdâkî. See above.

અવ્યામ અનદૃષ્ટ, andûkht. કું ભૂૠ મેળવ્યું. V. Past.
Acquired ; obtained ; collected. Per. اندوخت

અવ્યામ } અનદૃષ્ટને, andûkhtanê. નાૠ જમાત, કોમ, અન-

અવ્યામ } જીમન ; તીજેરી ; નકો. Subs. A com-
munity ; a body of co-religionists ; a nation ;
an assembly ; a treasury ; profit. Comp. Per.

અવ્યામ } اندوختہ
અવ્યામ અનદૃષ્ટન, andûkhtan. કું સંગેરણું, એકણું કરણું,

જમે કરવું, મેળવવું, કરન પાછું આપવું. V. To accumulate, to collect, to amass, to obtain, to repay one's debt. Per. અનુભૂતિ

અનબુદ્ધિદન, anbūdhan. કું સુંગવું, વાશ કરવો,
ગંધ—ઓ કરવી. V. To smell; to emit
an offensive smell; to stink. Contrast Per.

બોલીદન

અનબોજતે, an-bôkhtê. કું વિં છુટકો નહીં
પાશેલું, દુઃખમાંથી ખલાસી નહીં મેળવેલી. Part. Adj.
Not liberated; not released from affliction—
trouble. Comp. Per. અનુભૂતિ

અનબુદ્ધિ-તર, anbûî-tar. વિં વધારે ઓ કરનાર—
વાશ મારવું. Compar. Adj. More stinking—
noisome.

અનબોહ-તર, anbôh-tar. વિં વધારે બીજીઆર.
Compar. Adj. More abundant.

હુબોઈ-તર, hûbôî-tar. વિં વધારે સુંગવાલું, વધારે
સારી ખુશબોવાલું. Compar. Adj. More fragrant
—odoriferous. Av. અનુભૂતિ

અનગવાર્દન, an-gavârdan. કું હજમ નહીં
થવું. V. Not to be digested. Contrast Per.

ગોરિદન

અનબોદ, an-bôd. વિં ભુફી વગરતું. નાં ખરાખ
ગંધ. Adj. Void of sense—intelligence. Subs.
A bad smell.

અનબોબ, anbôb. નાં કરન. Subs. Duty,
obligation.

અનબુબ, anbûb. નાં કરશ, બીધાણું; વનસ્પતીનું

સુલીઈ; ખરનાં ગાંઠ; નલી. Subs. A carpet; a bed; bedding; the root of an herb; the knots or joints of a reed; a pipe. Comp. Per. انبہ
હુ-ગોબ, hû-gôb. નાં સારી ભાવા—જખાન. Subs. A sweet tongue; a good speech.

હુ-બોએ, hû-bôê. નાં ઝુશબો, કુલ, ચમપેલી, નરગેશ. Subs. Fragrance; grateful odour; a flower; the jessamine flower; narcissus.

હુ-બોદ, hû-bôd. નાં સારી ઝુફ્ફી, સુગંધ, ઝુશબોઈ,
હુ-લોખાન. Subs. Good sense; grateful odour; fragrance; benzoin. Av. હુદુલ

આન-દુશ, an-dûsh. વિં ખદ નહીં; સાંદ; ખાંધ વગ-
 રતું. Adj. Not bad; evil; good; having no shoulder.

આ-વીની, a-vînî. વિં નહીં જેતું, ખરાખ નજર—દર-
 શતી. Adj. Not seeing; having a bad sight—
 eye.

હુ-ગોશ, hû-gôsh. નાં સારા—તીક્ષ્ણ કાંન. Subs. Sharp—good ears. Av. હુદુલ-ાં

અન-ગોશેદ, angôshêd. નાં નમુનો, મીશાલ. કિં
 નમુના પ્રમાણે કીધું. Subs. A specimen; sample;
 a simile. V. Formed according to a model.

અન-ગોશિદ, angôshidê. See અન-ગોશિદાન angôshidâ.

અન-ગોશિદાન, angôshidân. કિં ચીતરતું, ચીત
 પાડતું, જથાતું, ખુજતું, કેકર કરવી, અંદરો કરવો, વિચાર
 કરવો, ભીહીતું, નમુનો બનાવવો, નકલ કરવી, સખી પાડવી,
 કોરોશ કરવી. V. To draw; to delineate; to

know; to understand; to be concerned—
solicitous; to think; to fear; to prepare a
model; to copy; to portray; to endeavour.

અન્ગોશીદિન
Per. અન્ગોશીદિન

અન્ગોશીદિન, an- { "અન્ગોશીદિન } andêshînîdan.
dêshîdan. See { "અન્ગોશીદિન } andêshidan.

અન્ગોશીદે, angôshîdê. ના० નસુનો, મીશાલ, મેલાપ,
ખ્યાલ, દેહશત, વીચાર, અંદેશો, જ્ઞાન; પેવસ્તગી, ગાંદેભી.
ક્રી. અ० એ રવેશો, એક સરખી રીતે, એકસાન. Subs.
A specimen; a simile; meeting; idea; fear;
thought; anxiety; knowledge; union; over-
powering. Adv. In this manner; equally;
similarly.

અન્ગોશીદે, andêshîdê. Past Part. of "અન્ગોશીદિન"
andêshidan.

હુ-દોશીદે, hû-dôshîdê. બૂ० કૂ० સારી રીતે
ચાહેલું, સારો ઘાર રાખેલું. Past Part. Well liked
—wished; well regarded with tenderness of
affection.

અન્ગોશીદગીહા, angôshidgîhâ. ક્રી. અ०
નસુનાતરીકી. Adv. By way of a specimen—model.

અન્જમાન, an-jôdân. વિ० જવાન નહીં તે. Adj.
Not young.

અવિનશ્ન, a-vînashna. ના० ભાવ૦ નહીં જોવું.
Subs. Abst. Not seeing.

હુ-ગવશને, hû-gavashnê. ના० ભાવ૦ સારી વાચા
—વાંણી, સારા સખુન. Subs. Abst. A good

speech.

અનુભૂતિ અનગોરની, angôshnî. ના० ભાવ૦ પડવું, પડી-
જવું. Subs. Abst. Falling; falling down.

અનિનશની } અ-વીનશની, a-vînashnî. વિ० નહીં જેતું; આંધવું,
અનિનશની } ખરાખ વીચારવાખું. Abst. Subs. Not see-
ing; blind; evil-minded.

હૃગવશની હૃ-ગવશની, hû-gavashnî. વિ० સારી વાચને લગતું;
સારી ગવશનીવાખું. Adj. Pertaining to good words;
speaking good words.

અવિનશની અ-વીનશની-ચ, a-vînashnî-cha. વિ० નથી બત-
ાવતું; નહીં આપમ પડું. Adj. Not showing—
exhibiting; not coming to one's knowledge.

હૃગવશનીતર હૃ-ગવશની-તર, hû-gavashnî-tar. Comp.
Adj. of હૃગવશની hugavashnî, which see.

અવિનશી અ-વીનશી, avînashnî. See હૃગવશની.

અંખુદાન } અંખુદાન, અંખુદન, અંખુજન, anbûdân, anbûdan,
અંખુદાન } anbûzan. વિ० ઘેદાએશમાં મોજુદ. Adj.
અંખુદાન } Existing in the creation.

હુગોખાન હુ-ગોખાન, hû-gôbân. વિ० સારો જેતાખ—નામ.
રાખનાં. ના० જમાસ્પ હકીમનાં ખાપતું નામ, હજુખ. Adj.
Possessing a good title—name. Subs. Name
of the father of Jâmâsp the philosopher;
Haboob. Comp. Av. هبوب = Per. هبوب

હુજોદાન } હુ-જોદાન, hû-jôdân. ના० સારો—અપલ જવાન.
હુજોદાન } Subs. A good—active youth. Comp.

Av. خوب جوان = Per. جوان خوب

અંગાન

હંડુગાન, હંડુસ્તાન, હંડુકાન, handûgân, handûs-tân, handûkân. See હંડુ.

અંગાલ

હુ-દોશે, hû-dôshê. વિ. સારું ચાહનારું; પસંદ પડતું.
Adj. Well-wishing; agreeable; pleasing.

હુ-દોશે-તર, hû-dôshê-tar. Comp. Adj. of હંડુ which see.

અંગોસ્તી અંગોસ્તી, એરેઝદ, અંગોસ્ત, angôsht, êrêzad,
અંગોસ્ત અંગથું, આંગલ, પગનું આંગથું.

Subs. A finger; an inch; a finger's breadth;
a toe. Av. અંગોસ્ત = Sans. અઙ્ગુષ્ઠ = Per. انگشت

અંગુષ્ઠી અંગુષ્ઠી, angûshtrî. નારું અંગુષ્ઠી, વીઠી. Subs.
A thimble, a ring. Per. انگشتری

અંબોબ અંબોબ, ambôb. નારું ફરશ, બીજાંખું. Subs. A
carpet; bedding; a bed.

અનદોહ અનદોહ, andôh. નારું હીંદ; અદ્દોસ, ગમ, સોગ.
Subs. A Hindoo; sorrow; grief; mourning.
Per. اندوہ، اندوہ

અન્બુસ અન્બુસ, anbûs. વિ. અહેર, પ્રગટ, ઓલથું. નારું
એક જાતનો મેવો. Adj. Manifest, public, clear.

અન્બુસ અન્બુસ અન્બુસ. Subs. A kind of fruit. Comp. Per. انبوس

હુ-જંદી હુ-જંદી, hû-jandî. નારું ભાવું સારી છંદગી.
Abst. Subs. Good existence—life.

હુ-બોઈ હુ-બોઈ, hû-bôdî. નારું સારી બોખે, ખુશબોઈ. વિ.
ખુશબોઈ વાનું. Subs. Grateful odour; fragrance.

Adj. Odoriferous, fragrant. Av. **હુ-ગોભ-દાન**=Per.

હુ-ગોભ

હુ-ગોભ હુ-ગોભ-દાન, hû-gôb-dân. નિ० સારી રીતે ભાષા અણનાર. Adj. Knowing the language well.

હુ-ગોભશે, hû-gôbashnê. ના० સારી—શુભ વાચા.

હુ-ગોભ } Subs. A good—elegant speech.

હુ-ગોભશે અંભોઅશને, anbôêshnê. ના० ભાવ૦ ખુશખોઈ કરવી, ભાગ કરવા, તરખીઅત આપવી, ખાહેશ કરવી, ભોહોખત રાખવી, સુંગવું, સુંગવાની ઈંદ્રી, ખાવું. Abst. Subs. Perfuming; filling with odour; dividing; educating; wishing; desiring; regarding with affection; smelling; sense of smelling; eating.

Pâz. **હુ-ગોભશે**

હુ-ગોભશે } હુબોઅશને, hûbôêshnê. See **હુ-ગોભ** ambô-
હુ-ગોભશે } શે

હુ-ગોભશે અનભુશીદન, anbûsîdan. કૃત જાહેર થવું. V. To be known; to become public.

હુ-ગોભ } અંગુખીન, angûbîn. ના० મધ્ય. Subs. Honey.

હુ-ગોભ } Comp. Per. انجیین

હુ-ગોભ અ-વીનાકીન, a-vînâkîn. See **હુ-ગોભ** a-vînâkîn.

હુ-ગોભ અંગોસ્ત, angôst. ના० ધૂંઠી. Subs. The ankle-joint. See **હુ-ગોભ** angôsht.

હુ-ગોભ અવીનન્જેદ, avînjêd. કૃત પાછા રાખે. V. May keep back.

હુ-ગોભ હુ-દોસ્ત, hû-dôst. ના० સારો દોસ્ત, ખરો દોસ્ત, સારો પેઅાર રાખનાર. Subs. A good—sincere

friend; one who sets his affections well (on a person or a thing). Comp. Per. خوب دوست

ાંદુગામ હું-હસ્તાનું, handûstân. See હસ્તાનું handûgân.

ાંદુગામ } હું-દોસ્ત-દાર, hû-dôst-dâr. વિ ૦ સારી ભીતરા-
ાંદુગામ } ચારી—મોહોખત રાખનાર. Adj. Entertain-
ing true friendship—intimacy.

ાંદુગામ આ-વીન-દિદે, a-vîn-didê. ના ૦ આંધલી આંખ;
નહીં જેતી આંખ. Subs. A blind eye; eyes de-
stitute of sight.

ાંદુગામ અનબુઈદનું, anbûîdan. કિ ૦ બોઝે નહીં કરવી.
V. Not to perfume. Comp. Per. فابوئیدن

ાંદુગામ હું-બોઈદનું, hû-bôîdan. See હુંબોશ્ના hû-bôêshna.

ાંદુગામ અંગોસ્તવાને, angôstavânê. ના ૦ અંગોકી,
મોહોર. Subs. A thimble; a seal or stamp.
Comp. Per. انگشتواه، انگشتانه

ાંદુગામ અંબુદનું, anbûdan. See અંબુદાન anbûdân.

ાંદુગામ આનિનેદ, ânînêd. કિ ૦ મંગાવે. V. May send
for.

ાંદુગામ અન-જવીદ, an-javîd. વિ ૦ જુદું નહીં, એકતું. Adj.
Not separate; apart—joint; together.

ાંદુગામ આ-વીનિતા, a-vînîtâ. વિ ૦ સારચ્યું. Adj. True.

ાંદુગામ અન-ડવીદનું, an-davîdan. કિ ૦ નહીં દોડવું. V.
Not to run.

ાંદુગામ આ-વીનીદનું, a-vînîdan. કિ ૦ અનદીઠ થવું, ગેખ થવું.
V. To become invisible; to disappear. Contrast
Av. અંદુગામ

ાંગુનીદન, angûnidan. ક્રિ. એરવેશો થવું - ખનવું.

V. To happen—occur in this manner.

ાંબુદ્ધદન, anbûddhan. See ાંબુર anbûddhan.

ક્રિ. ઓએ કરવી, શુંગવું, ધૂંદ્ધ કરવી, ગંધ કરવી. V. To perfume; to smell; to fumigate; to emit a strong offensive smell.

હુલુરુઃ હુ-ઓ-એ-તુમ, hû-bôê-tûm. વિ. અતીશય સરસ જુશબોવાખું. Adj. Superl. Most fragrant—odorous. Av. હુલુરુઃ

ાન્ગંડિદ, an-gandidê. વિ. ગંડગી વગરવું. Adj. Free from stink—bad smell. Per. ناگندید

ાન્ડવિદ, an-davidê. ભૂ. કૂ. નહીં દોડેખું. Past Part. Not run. Per. نادوید

ા-વીનિદ, a-vinidé. ભૂ. કૂ. નહીં એયખું. Past Part. Not seen.

ાવે-વેરાન, avê-vêrân. વિ. ઉન્ડ—વેરાન નહીં તે. Adj. Not desolate—waste—ruined. Contrast Per. ویران

ાવિન-ગરદન, a-vin-gardan. ક્રિ. નેગાહ કરવી, તપાસવું, નીહાલવું. V. To look at; to examine; to inspect closely and attentively.

ાંગુન, અન્ગીન, હંગુન, angûn, angîn, hangûn. ના. જેખ, રોનક, રસમ, આદત, રવેશ. Subs. Elegance, grace, custom, habit, usage.

ાંદુ, andû. ક્રિ. એ તરેહ—રવેશો. Adv. In this way—manner.

ાંદુન, andun. ના. તે જગો—જેહાન—વખત. વિ.

ધર્તું, લાયક. Subs. That place—world—place.
Adj. Worthy, fit, proper.

૧૪૩ } અવીનુ, avīn. ક્રિ ૦ અ ૦ એ ભીસાલ, અસલ, જલદી, નાખુદ,
૧૪૪ } ધર્ણું, જેમકે. વિ ૦ આંધ્રણું, અંદીકુ, નજીબું, હસ્તી વગ-
૧૪૫ } રનું. ના ૦ સહમજ, વખત. Adv. In this manner;
originally; soon; extinct; much; for instance.
Adj. Blind; invisible; non-existent; worthless.
Subs. Sense; understanding; time.

૧૪૬ ઓગુન, ôgûn. ના ૦ લોખાન. Subs. Frankincense.

૧૪૭ અંગુન, angûn. ક્રિ ૦ અ ૦ એ રવેશે, એ પરમાણે, કારણ
એ કે, તેવું, હમણાં, જુદી જુદી રીતે, આએ વખત. ના ૦
હંગામ, મોસમ, રંગ, રવેશ. Adv. In this manner—
way; the reason being; such; now; in various
ways; at this time. Subs. Occasion; time;
season; colour; way. Pâz. *

૧૪૮ ઝીન, khîn. વિ ૦ તીજું, ધર્ણંજ જલદ; અર્થ. ના ૦
પોલાદ; લોંકું; છોટ, ક્રીલ્વો. Adj. Pungent; hot;
rapid of operation; true. Subs. Iron; steel;
a fort; fortress.

૧૪૯ ઝીનો, khînô. ના ૦ લોટાંતું વાસન. Subs. An iron
vessel—pot.

૧૫૦ હુ-ગુન, hû-gûn. ક્રિ ૦ અ ૦ બલાઈથી, નરમાશથી. ના ૦
શોબૈતો રંગ; સારી રીત. Adv. Mildly; gently.
Subs. An elegant colour; a good mode—
manner. Comp. Pehl. ۾, Av. ۾-۾

૧૫૧૧૧૫૨ ઝીન-આહીનુ, khîn-âhîn. ના ૦ તીજું—અર્થ લોંકું.
Subs. Hardened and refined iron; steel.

અનુભાવ અનગુન-આઈનીહા, angûn-âinîhâ. ક્રો

અં જુદી જુદી રીતે, તરેહવાર રીતે. Adv. In different —various ways.

અવીનુમાનક અવીન-હુમાનાક, avîn-hûmânâk. ક્રો અં

એ માદુક—રીતે. Adv. In this manner ; thus.

અવીનાવિધ અવીન-અવિધા, avîn-avdîhâ. ક્રો અં સેવ-
ને વખતે. Adv. Finally, ultimately.

હુબોદ, hû-bôd. See હું hû-bôd.

અનબુચિદન અનબુચીદન, anbûçîdan. ક્રો જહેર આવવું ;
સુતુ થવું ; જાંધામાં સુનમારી જવું ; કોહી જવું. V. To
be known ; to become public ; to become torpid ; to become benumbed in the limbs ; to
rot ; to become putrid. Comp. Per. انبوسیدن

હુદુનસ્તદાર, hû-dûnâct-dâr. વિં સારી તન-
દરોસ્તી ધરાવનાર. Adj. Enjoying good health.

અનગુનસ્તન, angûnaçtan. ક્રો પાકીને—સાક
કરવું, જેખ—જનત આપવી, સંગારવું. V. To purify ;
to free from pollution ; to grace ; to embellish ;
to adorn.

અગોવીન, angôvîn. See અગ્ર, અગ્રું angûbîn.

ઓગુનબોદ, ôgûn-bôd. See હું, હું hû-bôd.

અવીનગેરાન, avîn-gêrân. વિં ધણી સખતી ઉપ-
જવનારું, ધણું ભારી—જલદી. Adj. Producing great
hardship ; very heavy—quick.

અવીનગેરાનતુમ, avîn-gêrân-tum. Adj.
Superl. of અગ્ર which see.

અંગુન-ચ, angûna-cha. ક્રો અં તેજ પરમાણે,
એન } એન કારણને વાસ્તે, તેમજ. Adv. In the
same manner; for the same reason; just so.

આવિન્-ચિગુન, avín-chigûn. ક્રો અં એવા
ઉપાય—તરીકાથી. Adv. By such means—mode.

આવિન્-જકાશ, avín-zaka-sh. ક્રો અં જેટથું
તેણે. Adv. As much as he (*lit.*)

અંગુત, અંગુનતન, angút, angûntan. નાં પહાડી
ગાં. Subs. A mountain cow.

અંગુન-મ, angûna-m. ક્રો અં એ રવેશે ભને.
Adv. In this manner or similarly to me (*lit.*)

અન્દુક, andûk. નાં ચાતરી; ચાતરી ઉપર છુતિલો
દોરો. Subs. A spindle; thread spun on a
spindle.

અનદોહ, andôh. See અંદોહ andôh.

અન્બોહ, anbôh. વિં ભીસીઆર, પુષ્પણ. નાં
દોહું; જમીઅત; હુલડા લોકોની ભીડ. Adj. Much;
abundant. Subs. A crowd; a multitude;
mob. Per. انبوہ

હંગુને, hangûnê. See હંગુને avín-hûmânâk.

હુ-ગુને, hû-gûnê. નાં સારી રીત—બાત—તરાંહ.
Subs. A good practice—way—mode.

હેંદુ, hêndû. See હંડુ handû.

હિન્દુગાંની, hîndûgânî. વિં હિન્દુસ્થાની, હિન્દુ-
સ્થાનનું. Adj. Indian; pertaining to India.

હિન્દુગાંનીહા, hîndûganîhâ. નાં હિન્દુસ્થાનનાં
લોકો. Subs. People of India.

અનુકાન, handûkân. See હં handû.

અનુકોડુલ } અનુકોડુલ, andûkê. ના० એક ચાતરી. Subs. A
spindle.

અનુકી અનુકી, andûkî. ના० ખદી, ખરાબી, જુદું. Subs.
Vice; evil; a lie.

અનુક્ષિદાર અ-નયોક્ષિદાર, a-nayôkshidâr. વિ० નહીં
સાંભળનાર, સાંભળ્યા વગર. Adj. Not hearing;
without hearing.

અનુક્ષિદાન અ-નયોક્ષિદાન, a-nayôkshidân. કિ० નહીં
સાંભળતું. V. Not to hear. Comp. Per. نایوشیدن
અનુક્ષિક, handûkik. ના० સંસ્કૃત બાષા, હિન્દુસ્થાનને
લગતી બાષા. Subs. The Sanskrit language;
the Indian language.

અંગુહન, angûhûn. See અંગુહન.

અંજેઘ, anjôgh. ના० સખત જેરથી ખેંચતું; કુટતું.
Subs. Pulling very forcibly; pounding.

અનંગન, an-ganj. વિ० ખજંણાં વગરતું. Adj.
Having no treasure. Comp. Per. بیگنے

અનુગુનચા, angûna-cha. See અવિનાનાક avîn-ômâ-
nâk.

અનુજ, andûj. કિ० આત્માં તું એકદું કર. ના० એકદું
કરનાર. V. Imper. Collect thou. Subs. One
who collects. Per. اندوز

અનુગુનચાશ, angûna-cha-sh. કિ० અ० એવી
રીતે તેભી, Adv. Even that in such a manner
(lit.)

અન્દો અન્દો-ચેશ, an-dô-chêsh. વિં એ ચીજ નહીં તે.
Adj. Not two things.

અન્દુજ, andûjî. નાં બાળ એકનું કરવું. Subs.
Abst. Collecting. Per. اندوزش

અન્દુજની } અન્દુજની, andûjashnî. See અન્દુજ andûjî.
અન્દુજની }

અન્દુજી, andûjî. વિં વધારો કરનારું. Adj.
Doing more—greater.

અન્દુજ, andûj. See અન્દુજ andûj.

અન્દુજ, andûz. See અન્દુજ andûj.

અન્દુજી, andûzî. See અન્દુજ andûjî.

અન્દુજાન, anbûzan. See અન્દુજાન anbûdân.

અન્ગુત } અન્ગુત, કાવેદ, angût, kâvêd. See અન્ગુત
અન્ગુંતા } angûntan.

અન્ડ, andûd. નાં લપેટવું, ઘડી વાલવું, મલમપતો ;
મલમ ; છોંખો ; "નો ભૂતકાલ. Subs. Rolling up ;
folding up ; a plaster ; ointment ; mortar. Past
Tense of "નો which see. Per. اندوں

અવીનદ, avînad. નાં સરવેથી ખરતર દુન્યા. Subs.
The highest world.

અંગુતા, angûtâ. See અન્ગુત, angûntan.

અન્ધુદી, an-bûdî, નાં બાળ નાખુદી, નાખુદ
થવું. Subs. Abst. Extinction ; annihilation.
Comp. Per. نابودی

હંખુદી, hanbûdî. નાં શરીક, બાઝો. Subs.

અન્ધુદ } A partner ; a sharer.

અન્ગુતીન, angûtin. See અંગુતીન, angûtan.

અન્ગુતે, angûtê. See અંગુતીન, angûtan.

અન્ગુત, અન્ગુત, અન્ગુતે, anbût, anbûtê. નાં બીજાંખું, જેતરંજ. Subs. A bed; bedding; a carpet.

અન્ગુતન, angûtan. See અંગુતીન, angûtin.

અન્ગુદન, angûdan. કિં મટણું; ટાકણું; સુસત કરવું. V. To overlay or line; to cover up; to render lazy.

અન્હુદન, andûdan. કિં એકણું મેળવવું, એકણું કરવું; ટાકણું; કલકાત કરવી; ચુંઠવું; ચુનો ધોરવો; લોખ કરવો; પડ ચાલવું; શુચવણ ભરેલું કરવું. V. To mix up, to collect; to cover up; to calk; to stop or stuff the seams with oakum; to knit; to braid; to white-wash; to be covetous; to incrust; to complicate. Per. اندوڈن

અન્ખુદન, anbûdan. કિં ચુંટવું, તારી કાહાડવું, વીધવું, ઉક્ખાવું; સાંધામાં સુનપણું આવવું; નિશ્ચળ થવું; નીચે નાખવું; નાખી દેવું. V. To cull; to pick out; to select from many; to winnow; to be seized with a torpor or numbness in the limbs; to become unsuccessful; to throw down; to cast away. Comp. Per. انبوڈن

અવીન-તન, avîn-tan. નાં અંદીઠ ઇપ—કાયા. Subs. The invisible form—body.

હંદુ-તન, handû-tan. નાં હીન્ડુ લોકો. Subs. The Hindoos.

અંગુપા અન્ગુપા, angúpâ. ના० એક જતની વનસ્પતિ, જેને
અરબીમાં હન્ડેબ (હન્દબ) કહેછે. Subs. A kind of herb;
Cichorium endiva, called in Arabic. હન્ડેબ

અંગુવિન, angúvîn. See ૩૧૨૩ angúvîn.

હુંગોકૃતારી અન્ગોકૃતારી, an-gôftârî. ના० ભાવ૦ અન-
ધટા જખુન બોલવા. Subs. Abst. Speaking im-
proper—indecent words.

હુંગોળું હુંગોકૃતારી, hû-gôftârî. ના० ભાવ૦ સારા
જખુન બોલવા ; સારી વાચા. Subs. Abst. Speaking
good words ; a good speech. Comp. Per.
نيك گفتاري

અંગુમિન અન્ગુમિન, angúmîn. See ૩૧૨૩ angúvîn.

ગુમા અન્ગુર, angûr. ના० દરાખ. Subs. Grapes ;
raisin. Per. انگور

હન્દુરુન, handûrûn. ના० નજીકી, સાથે મલી જવું,
મજલેસ. Subs. Nearness ; proximity ; uniting
together ; an assembly.

અનદોરજ } અનદોરજ, અનદરજ, andôrj, andarj. ના० વસીહત,
અનદુ } નસીહત, વીલ. Subs. The last will and
testament, admonition ; counsel. Comp. Av.
અનદુરજ, Per. اندورج

અંડુરજફર્માન અંડુરજ-કર્માન, andûrj-farmân. ના० એક
શુનાહતું નામ છે ; કોઈ શખસે મરતી વખતે અથવા સફર
જતી વખતે પોતાનાં વારસ યા કોઈ મુકરર કીધેલા શખસને
વસીઅત કરી હોયે, તે વસીઅત તે વારસ યા કોઈ મુકરર

કૃધેલો શાસ્ત્ર બજ નહીં લાવે બલકે તેથી ઉલટી રીતે કરે તેથી ને શુનાહ લાગે તે. Subs. The offence committed by the heir or nominee, in violation of, or in opposition to, the injunctions or instructions enjoined or directed by a person at the time of his death or proceeding on a journey abroad, is called the sin of “*Andaraz Firmân*.”

ઓદોર્ડન, ઓદોર્ડન, *ôdôrdan*, *ûdôrdan*. ક્રિ. ભરતું; આએ નીચલી દુનિયાંમાંથી સજ્જથી ચઢતી દુનિયાંમાં જતું. V. To die; to depart from this the lowest to the highest world.

૭૫૩

અદીક, અદીવક, *adîk*, *adîvak*. વિ. એકન, એક છે, એક. Adj. Only one, there is one; single. Av. يك = Per. يك

અનદીક, અનદીક, *andak*, *andîk*. વિ. થોડું, કમ. અસ See અનદીક. Adj. Little, short of. અણુસ Per. اے

અનીક, *anîk*. ના. પેશાંની, કપાલ. Subs. The forehead; the skull. Av. سان، Sans. અનિક.

ખુદક, *khûdak*. ના. અરકુશતર, નાશકારક અન્યર; દેડકો. Subs. *Khrafâstra*, (*i.e.*, a noxious animal); a frog.

ખુબે, *khûbê*. વિ. સારું, ખુબ. Adj. Good; excellent. Comp. Av. خوب = Per. خوب

જુબે, જુનબે, જુમબે, khûbê, khûnbê, khûmbê.
 ના० એક બદદળી શક્તિનું નામ કે જેની સુરત સ્વી
 ઇપી છે ; દેવોની આશુક ; કુલાર ; ભટોડીનાં વાસન
 બનાવનાર. Subs. Name of an evil spirit
 in the form of female; a female para-
 mour of the *Devas*; a potter; a maker of
 earthen pots and ware. Av. કુમ્ભ = Sans. કુમ્ભ:
 = Per. حم

હુબે, hûbê. ના० હીમાચેત, પોશતી, મદદ, આંધ.
 Subs. Protection; advocacy; support; assist-
 ance.

અનદકીયાં અનદકી, andakî. ના० બાળો થોડાપણું, ન્હાનાપણું.
 અનદુન્યાં વિ० થોડુંકન. Abst. Subs. Littleness;
 અનદુન્યાં smallness in size or bulk. Adj. Only
 small. Per. اندکي

અનદકીયાં અન-દકીયાં, an-dakîâ. વિ० બાહું, અપવીત,
 અનદુન્યાં નાપાક, ગલીય. Adj. Desecrated; impure;
 unholly; filthy.

અનદકીયાં અનદકી-પિરી, andakî-pîrî. ના० થોડો ખુ-
 લાપો. Subs. Comparative old age. Comp. Per.
 پيري + اندکي

અનયકનીમુનતન અન-યકનીમુનતન, an-yaknîmûnatan. ટ્રિ०
 કાએમ—ખર—ઉલું નહીં રેહેતું. V. Not to be erect
 —standing—firm.

અનદકાંચાં અનદક-ચા, andak-cha. વિ० થોડુખી. Adj. Even
 અનદુન્યાં little.

અન્દું અનદક-તર, andak-tar. વિં વધારે થોડું. Adj.
Less; fewer.

ખોડું ખોદ્ધ, khôdagh. નાં વીચ્છુ. Subs. A scorpion.
અન્દાંચ, anda-cha. વિં એટલુંબી. Adj. Even
ત્રણું so much.

અવીજ, avîz. વિં ખાલેશ, નિર્મલ. Adj. Pure;
void of dirt or impurity.

ખીવ, khîv. નાં શુક, મોહોડાંની લખ. Subs.
ટપું Spittle; saliva. Per. حيو

અન્દજાહ, andzâh. નાં વિચાર, ધારણા. Subs.
Judgment; opinion; intention.

અવીજેહા, avîzêhâ. ક્રિં અં ખાલેશીથી, પવીત્રા-
ઈથી, સકાઈથી. Adv. Guilelessly; with purity
—neatness. Comp. Pâz. અન્દજાહ

હુભાશક હુ-ખજશક, hû-bazashk. નાં સારો તખીય.
Subs. A good physician—doctor. Comp. Av.
સુભેષન=Sans. સુભેષન.

આવેજેદ, a-vêjêd. ક્રિં વિં લગેટાએલું—મલેલું
નહીં નહીં તે, વીટલાએઓ વગરનું, છુઢું. Partic.
Adj. Not enwrapped—mixed up; not entwin-
ed; separate.

અન્દચંદ, and-chand. વિં એટલું વધારે; જેટલું
ઓઈએ—ઘટે તેટલું. ક્રિં અં કેટલેક દરજને;
આએ વખત, તે વખત. Adj. So much more;
ગાયાં adequate; sufficient. Adv. In some
measure; at this—that time. Comp. Av.
સુધીં, Pâz. ગાયાં

ગાલ્યા અવીચની, avichanî. ના० એક જતનું માપ. Subs.

A kind of measurement. Av. આવિચનિ

ગાલ્યા } અવે-પંદ, avê-pand. વિ० નશીહત—ચાનાક વગ-
ગાલ્યા } રતુ. Adj. Void of admonition—salu-
ગાલ્યા } tary advice. Contrast Per. નિય

અગાલ્યા અનુદ્ધ-ચંદી, and-chandî. કુ० અ० જાથેબી, જે
આં તલકકે. Adv. Even together—in company
of, until.

અગાલ્યા અ-વીજ્ઞ-વેશ, a-vizh-vêsh. વિ० ધણુંજ ગડતું—
નાખાલેશ. Adj. Very impure—dirty.

અગાલ્યા આવીજ્ઞ-વેશ, âvîzh-vêsh. ના० ભાવ૦ ધણી આ-
લેશી—પવીનાઈ. Abst. Subs. Much guileless-
ness—purity.

હુફરોભી હુફરોભી, ખુસ્રોભી, hûfarôbî, khûsrôbî. ના०
ભાવ૦ નેકનાંભી, યાદગારી. Abst. Subs. Fair fame,
memento—memorial to awaken memory. Av.
લાલાલાલાલાલા

હુદ્જિમ અવેજિમ, avêzîm. વિ० અજિમ, ખુજેરગ, ખુદું.
Adj. Exalted; eminent; high in quality or
dignity.

હોઝે-નંગુ, hôêzang. ના० ડાખાપગનો નળો. Subs.
The bone of the left leg. Comp. Av. લાલાલાલાલા

લાલાલા

હોઝુદ અવે-જુદ, avê-zûd. વિ० શેતાભી વગરતું, ધીમું.
Adj. Without haste, slow.

હુનીદ આનીદ, ânîd. કુ० મંગાંદું. V. Sent for.

અંગદ, angad. ના० તવંગર—પૈસાદાર ભાણસ. Subs.
 એટાંગડ એટાંગડ એટાંગડ
 A rich—wealthy person.

ખાએત, khaêt. ના० યજશનેનાં બતરીશમાં હાતું નામ.
 Subs. Name of the 32nd Chapter of Yaçna.
 Av. કેઠાંગદું

ખાનિદ, khanîd. વિ० મશહૂર, અહેરીઅત પાંચિલું.
 એટાંગડ એટાંગડ
 Adj. Renowned ; become conspicuous ;
 noted.

ખવિદ, હીગત, khavîd, hîgat. વિ० લીલું, બીલું,
 એટાંગડ એટાંગડ
 તાળું. ના० થુક. Adj. Wet, moist, fresh.
 Subs. Spittle. Per. خوید

ખવેદ, khavêd. કુ० હુંગાએ, સુવે. V. May sleep
 —slumber.

ખુન-દદ, khûn-dad. ના० પુરતાપણું આપનાર, ઓર-
 એટાંગડ એટાંગડ
 દાદ અમશાસ્પદ, પાણી ઉપરનો મવડલ એક કુરેશાતો,
 છઠા રોજાનું—ત્રીજ મહીનાનું નામ. Subs. One that
 gives competency — sufficiency ; *Khordâd Amshâspand* ; the angel presiding over the
 waters ; name of the sixth day of every month ;
 the third month of the Zoroastrian year.

Comp. Av. ખુનાંદાદ = Per. داد خوردار

ખુનિદ, khûnid. જૂ० કુ० પસંદ કીધેલું ; આધેલું, પીધેલું ;
 એટાંગડ એટાંગડ
 પેટેલું. Past Part. Approved of ; eaten ;
 drunk ; recited ; learnt by heart.

ખેત, khêt. ના० એતી. Subs. Agriculture.

હૃત } ખેદ, khêd. ના० પોકાર, શોર. Subs. Uproar ;
હૃષ } clamour, noise.

હૃત હૃત, huît. ભૂ० કું કુટેલું, છુટેલું. Past Part.

Pounded, beaten. Comp. Av. હૃત = Sans. ચુત.

મહૃમ અનીતા, anîtâ. ના० મટલીઠું ઝાડ, ગુલમોહોર, ન-
ળિનો. Subs. Myrtle; a flower tree; a gem or
precious stone.

મહૃમ હવીદા, havîdâ. વિ० અહેર, રોશન, દેખઈતું. Adj.
Public; open; clear; evident.

મહૃમદાદ } અવે-દાદ, અબે-દાદ, avê-dâd, abê-dâd. વિ०

મહૃમદાદ } અધિત, ઐદાદ, ઐઈનસાક, અન્યાયી. Adj.

મહૃમદાદ } Improper; unjust; inequitable; cri-
minal. Per. દાદિ.

મહૃમદાદ } ખવીદી, khavîdî. ના० ભાવી તાજગી; ભીનાશ;

મહૃમદાદ } લીલાશ; લીલોતરી; ચોપડું. Subs. Abst.

Freshness; moisture; greenness; verdure;
greasiness.

મહૃમદાદ } ખેત-દાદી, khêt-dâdî. ના० પોતામાં—ખેશીમાં

લગન કરવાં. Subs. Giving (a son or a daughter)
in marriage among relations. Av. મહૃમદાદ

મહૃમદાદ } ખવીદી, khavîdî. See મહૃમદાદ } khavîdî.

મહૃમદાદ } ખીદી, khîdî. ના० લગાડવું; ચોપડવું. Subs.

Applying; besmeering; rubbing over (oil, &c.)
Pâz. કાણ

મહૃમદાદ અનીતિનશ્ને, anîtînashnê. ના० ભાવી ભાષુદુ

કરવું. Abst. Subs. Making known.

ખેતીઓદસ સગાંધર્મન કિંસફોળ્લન	એતીઓ-દસ, ખેતુક-દેસ, khētiôdas, khêtûk-dêś. નાર્થ સગાં સગાંધર્માં લગન. Subs. Marriages between kinsfolk. Av. કિંસફોળ્લન
---	--

॥ମୁଦ୍ରଣ ଅନିତିନତନ, anitinan. ୬୩ ଜାପାନ୍, ଚୁନ୍ତି,
ପାଇକ ଥିଲୁ. V. To know; to understand; to be
acquainted with.

ક્રેત, khētva. નાં બાનુ જગપણ, સગાઈ, ભેશ.
Abst. Subs. Connection ; relationship ; a
relation. Av. **خویشی** = Per.

କେତୁ-ଦାସ } khétu-das.
କେତୁ-ଦେସ } khétu-dêś.

ાન્-ઈદન, *an-idan*. ક્રિ. ચોકસ વખતે કરવું, આજ-
એબ કરવું. V. To do (a thing) at a particular
time; to do wonders.

॥૧૭॥ આનિદન, *ânîdan*. ક્રિ. મંગાવવું, લાવવું, આગાહ કરવું.
V. To send for; to bring; to inform.

૧૯૭૩ ખનીદન, khanidan. ડિંગ પોલાંડ આવાજ કરવો, મશ-
હુરી પાંખવી, પસંદ કરવું. V. To vociferate; to
become famous; to choose; to approve of.

શાશ્વત } અનીતુનીએ, *anîtûnîê*. કિ૦ આજા૦ તું જણ, તું
શાશ્વત } સમજ. ના૦ વાકેકગારી; અનુભવ. V. Im-
શાશ્વત } per. Know (thou); understand (thou).
 Subs. Acquaintance; experience.

અનીતુનશ્ને, anítúnashnê. નાં બાળો જ્ઞાનથું, જુનથું; જ્ઞાન. Abst. Subs. Knowing; understanding; knowledge.

॥૧૭॥ ॥૧૮॥ અનીતુનસ્તન, અનીતુનતન, anîtûnastan, anîtû-
॥૧૭॥ ॥૧૮॥ natan. કિં જાણશું, ખુજશું, વિચારશું; શુમાન
—શક લાવવો. V. To know; to understand; to
think; to doubt; to suspect.

લ્રાલ્ગા ॥૧૯॥ અનીતુનસ્તે-ચ, anîtunaçtê-cha. ભૂં હું
જાણેશું; જાણીને; ખુજેશું; વાકેકુગાર થયશું. કિં અં
જાણી એઈ. Past Part. Known; having known;
understood; acquainted with. Adv. Know-
ingly; designedly.

૭૧૭ગા ॥૨૦॥ અનીતુનસ્તે, anîtunaçtê. See the preceding
word.

॥૨૧॥ ॥૨૨॥ અનીતુનતન, anîtuna- { ॥૧૭॥ ॥૧૮॥ } anîtunaçtan.
tan. See { ॥૧૭॥ ॥૧૮॥ } anîtunatan.

૭૧૮ગા જેત, khêt. See ૭૧૮ ખેત્તવા.

૨૨૨ગા ॥૨૩॥ ખાઈતુક-દસાન, khaítuk-daçân. નાં પરષેલાં
એડા. Subs. Plur. Wedded pairs.

૨૨૨ગા ॥૨૪॥ ખેતૂ-દસી, khêtû-daçî. નાં બાળો સગાઈ;
છોકરો—છોકરી સગપથાં આપવું. Subs. Relation-
ship; giving a son or a daughter in marriage
among relations. Av. ખેતુદસાન

૨૨૨ગા ॥૨૫॥ ખેતુમસ, ખેતુમથ, ખેતુમેહ, khêtumaç, khêtumath,
khêtumêh. See ૭૧૮ ખેત્ત.

૨૨૨ગા ॥૨૬॥ અવેતેહ, avêtêh. નાં તે જગો. Subs. That
place—spot.

૨૨૨ગા ॥૨૭॥ ખનિદે, khanîdê. વિં ભશાહર, પ્રભ્યાત, અહેર, પસંદ
કીધેશું, જાની, દાનાવ. નાં આવાજ, પ્રતિશબ્દ. Adj.
Famous; celebrated; wise; renowned; public;

chosen ; learned ; prudent. Subs. A sound ; an echo. Per. خنیده

ખવિદગી ખવિદગી, khavîdagî. ના० આપણું, બોંહોસ, ઓંટાતી, હતીલાઈ ; લીલોતરી. Subs. Obstinacy ; stubbornness ; persistency ; freshness ; greenness.

હુડદગી હુડદગી, hu-dadgî. ના० બાળો માન—આ-
દુનું બર આપવી. Abst. Subs. Giving respect
—honour.

કેટમેત કેતમેત, khêtmêt. ના० ખતરીશમાં હાતું નાંભ.
Subs. Name of the 32nd Chapter of *Yagnâ*.
Av. કેટમેતાનુદ્ગ

ખિવ ખિવ, khiv. See ઉં, ઉં ખિવ.

અન્યાસ અન્યાસ } અન-એવ્યાસ્ત, an-êvyâṣt. See અન્યાસ an-
અન્યાસ } એવિચ્છ. કુ० વિ० ઉપર નહીં બેઠેલું ; હેક
કામમાં પૂર્વિંશ—કાબેલ નહીં થયાલું ; નાવાકેક. Partic.
Adj. Not sat upon (*lit.*) ; not experienced—
versed in any business ; unacquainted. Av.

અન્ગપીન અન્ગપીન, angapin. ના० મધ. Subs. Honey.
Per. انگبین

અન્ગપીર અન્ગપીર, angapîr. ના० દરાખ, દ્રાક્ષ. Subs. A
grape ; raisin. Per. انگور

અવસ્પુરી અવસ્પુરી, હોસ્પુરી, avaçpurî, hôçpûrî. ના०
અવસ્પુરી } કરજ, કરજઆત. Subs. Duty ; a sacred
obligation or duty.

અવેપતાર અ-વેપતાર, a-véptâr. વિ० નહીં ઠગનારો—કરેખ
આપનારો ; વગર કરેખ હેવે. Adj. Not deceiving—
beguiling ; without imposing upon.

એવિમ, a-vîm. વિ० બય—ધાર્તી—ખીણીક વીનાતું.

Adj. Free from fear—dread. Comp. Av.

* + **એન્સિફ** = Per. بی بیم

એવિમ, khîm. See કુષ્ણ કુષ્ણ.

અન્દમાન, andmân. ના० સગું, અતલગતું, કોણ,
દગ્ધો. Subs. A kinsman; a person connected
by birth or marriage; deceit; fraud.

અન્દમાન, an-damân. વિ० કૃષાતતું. Adj.
Untimely.

અન્દમાની } અન્દમાની, andamâni. વિ० મકાન વગરતું, કૃષ-
અન્દમાનું } અતતું, ઉંડ, વેરાંન. ના० ભાવો જગાઈ, ભાઈ-
ખંધી, નજદીકી. Adj. Having no residence; un-
timely; barren; waste. Abst. Subs. Rela-
tionship; brotherly intercourse; feeling; pro-
ximity.

હુન્દમાની, hû-damâni. વિ० સારાં મકાનવાલું,
સારાં અંતઃકરણવાલું. Adj. Having a good resi-
dence—conscience.

અવીમાન } અવીમાન, avîmâni. ના० એક અતતું માપ—પરમાન.
એવિમ } Subs. A kind of measurement. Av.

ફ્રેન-સિસ

એવિમાર, a-vîmâr. વિ० હુણ — દરદ — રોગ

એવિમ } વિનાતું; તંદરોસ્ત, સુખી. Adj. Free from
pain — ailment — disease; healthy; happy.

Contrast Per. بیمار

અન્ગમિન, angamîn. See એવિમ angapîn.

અન્બમન અન્બમન, anbaman. See અંગપિર angapîr.

અવે-મોસ્ત અવે-મોસ્ત, avê-môct. વિ૦ આજેજ—કાલાવાલા
વગરતું; તંગી—તુકસાન વિનાણું. Adj. Free from
earnest entreaty—solicitations.

અનદુની અન-દુની, an-damûnî. વિ૦ ઐટીથ. Adj.
Dissatisfied, disaffected, disheartened.

હુદમુની હુ-દમુની, hû-damûnî. વિ૦ સારાં દેલવાલું, માઝે-
આણું દેલવાલું, મ્હોટાં દીલતું. Adj. Having a good
heart; kind-hearted; high-minded.

અવે-મોગ, avêmôg. વિ૦ વગર એડ. Adj. Hav-
અવે ing no shoes.

અન-ઈર, an-îr. ના૦ ઈરાનનો રેહેવારી નહીં તે, દીનદાર
—તાયેદાર નહીં તે, બલો નહીં તે, જુદ્ધીન, ખદ્ભાશીઅતનો
શક્સ, અધરમી, પરદેશી. Subs. *Un-Arian*; not
a resident of *Iran*; not religious—obedient
—noble; one belonging to a different creed
—faith; ill-natured; haughty; irreligious;
alien. Comp. Av. અન્બમન

અનગર, અનઘર, angar, anghar. વિ૦ ઐહેણ, છેડા

અન્દુસ વગરતું. Adj. Illimitable; endless. Av. અન્દુસ

અનદર, andar. ના૦ એક દેવતનું નાંભ છે કે જે આરદીભે-
શત આમશાસ્પદની સામનો હરીક છે, ઈંદ્ર. Subs. Name
of a demon (an opponent of *Ardibehesht*),
Indra. Av. અનદર = Sans. ઈંદ્ર.

અનદર, andar. શબ્દો અ૦ અંદર, મધ્યમ, માં. Prep.
Within; holding the mean; into. Av. અનદર = Sans. અન્તરः = Per. اندار

અનબર, an-bar. વિ. વાદ્ય વગરનું. Adj.

Cloudless. Av. अनभः = Sans. અનભः = Per. بے ابر

અવદેર, avdēr. ના. કાકો, ખાપનો બાઈ. Subs. A paternal uncle; the brother of one's father.

આવીર, a-vīr. વિ. શુરો—ખહાદુર નહીં તે; હીચકારો. Adj. Not brave—valiant; cowardly. Comp. فارس +

આવીર, હવેર, avīr, havēr. ના. ખાંપ. Subs. The shoulder.

ખવીર, khavīr. ના. દાનાઈ; સમજ. Subs. Wisdom; understanding.

ખીર, khīr. વિ. જખમ કરતો. Adj. Wounding.

હવેર, havēr. ના. સરપ, સાંપ. Subs. A serpent. Páz. ١٢٥

હુકર, hūkar. ના. એક પહાડનું નામ છે. Subs.

સુગ્રીવ. Name of a mountain. Av. सुग्रीव = Sans.

અનદરાબ, andarāb. ના. ગીતાનમાં આવેલાં એક શેહેરનું નામ; ટાપુનું નામ. Subs. Name of a city in Ghilán; name of an island. Comp. Per. اندراب

ઓદ્રા, ôdrā. ના. સીસોલીડ. Subs. A porcupine.

હૈર્યા, hēryā. See હવેર havēr.

ઓદ્રાઇહેદ, ôdrāihēd. ક્ર. કહેણે. V.

Speaks; says.

અવેરાશ્ટિહા અવેરાશ્ટીહા, avêrâshthîhâ. કું અં રા-
સ્તીથી ઉલ્લટી રીતે. Adj. In a manner contrary to
truthfulness.

અન્ગેરાઈએ અન્-ગેરાઈએ, an-gérâîé. વિં હુલડાઈથી નહીં
ક્રીધેલું, થડે પેટ કરેલું. Adj. Not committed rashly ;
performed calmly—deliberately.

હંગેરાઈદે, hangérâîdê. ભૂં કું કંબનેર થયલું.
Past Part. Weakened.

અન્દરાએન્દ અન્-દરાએન્દ, an-darâîend. કું નહીં ખોલે, પો-
કાર નહીં મારે. V. May not speak—bawl out.

અવિરાણ અ-વીરાણેન્દ, a-vîrâîend. કું વગર શીંગારતું
થાય ; તે નહીં શીંગારે, નહીં કેહે—ખોલે. V. May be-
come unadorned—undecorated ; may not de-
corate ; may not speak—utter.

અવિરાસ્તે અ-વીરાસ્તે, a-vîrâstê. ભૂં કું શીંગારેલું—સમા-
રેલું નહીં તે. Past Part. Undecorated, unadorned.

અવેરાસ્તે અવે-રાસ્તે, avê-râstê. વિં રાસ્ત નહીં તે, જુદું.
Adj. Untrue ; false.

અન્ગેરાઈદાર, અ-ગેરાઈદાર, an-gérâîdâr, a-
ગેરાઈદાર. See અન્ગેરાઈદાર a-gérâîdâr.

અન્દરાઈદન, an-durâîdan. કું પોકાર નહીં
મારવો, શોર નહીં કરવો, નહીં ખોલતું. V. Not to bawl
out—vociferate—speak.

અવેરાન, avêrân. વિં વેરાન, બીઆખાન, આખાદી

વગરતું, Adj. Desolate ; waste ; destitute
of inhabitants.

અનેરાન અનેરાન, અનધરાન, anērān, anaghārān. ના૦

અનીરાન વીશભાં રોજ તું નામ, ડોલ અને નેકાહ ઉપર ભવકલ
કરેશ્ટો, બેશુમાર ; જુદ્દીનો, દીનદુશમનો, નાંકરમાનો.
વિ૦ ઐહૃદ. Subs. Name of the 30th day of every
month ; the angel presiding over marriage and
promise or word of honour ; men of a different
creed—faith ; *Un-Arians*; disobedient persons.

Adj. Illimitable. Comp. Av. અનુદ્વા, and અનુદ્વાનુ

અનીરાન અન્-ઈરાન, an-irān. See ઈર અન-ઈર.

અન્ગ્રાન અન્-ગેરાની, an-gērāni. વિ૦ સુશકેલ—બારી
નહીં તે, સેહેલ, સુતરું. Adj. Not difficult—hard ;
easy.

અનીરાની અનીરાની, anīrānī. ના૦ ભાવ૦ દરવંટી, જુદ્દીની,
પુષ્કલતા. Abst. Subs. Non-Zoroastrianism ;
Un-Arianism ; state of being in a different
creed ; abundance.

અવ્રાની અ-વેરાની, a-vērānī. ના૦ ભાવ૦ વેરાણી વગરું,
વસ્તી ; આયાદીવાળું મકાન. Abst. Subs. State of
being not desolate ; population ; a cultivated
populous place. Contrast Per. ویرانی,

અવ્રાની અવેરાની, avērānī. ના૦ ભાવ૦ વેરાણી કરવી,
ઉંડ કરવું. Abst. Subs. Desolating ; laying
waste.

અવ્રાની અવેરાની, avērānī. ના૦ ભાવ૦ વેરાણ હાલત ;
ઉંડપણું. Abst. Subs. Desolation ; barrenness.

અનીરાનીદન, anīrānīdan. કુ૦ જુદ્દીન—દીનથી

ઉલટું થવું, V. To become Un-Arian ; to change one's religion.

અનુસૂદાન અ-વેરાનીદન, a-vêrânîdan. કું વગર વેરાણતું થવું, આખાદ રેહેવું. V. Not to be desolate ; to remain prosperous. Contrast Per. ویران شدن

અનુસૂદાન અ-વેરાનગરીહા, a-vêrângarîhâ. કું અં વગર વેરાણીઅતથી, આખાઈથી. Adv. Not desolately ; with prosperity.

અનુસૂદાન અનદરખૂર, andarkhûr. વિં લાયક, સજવાર. Adj. Worthy ; suitable ; fit. Per. اندر خور

અનુસૂદાન અનદર-આવાએદ, andar-âvâêd. કું અં ઘટી રીતે, ભોણોતાજ સુવાકેક, ગરજઉપણે. Adv. Becomingly, according to one's need ; in a needy manner.

અનુસૂદાન અન-દરાઝેદ, an-darâzêd. કું લમખાણ નહીં થાય. V. May not be lengthened.

અનુસૂદાન અન-દરાજિદન, an-darâzidân. કું લામણું નહીં કરતું, પીજણ નહીં કરતું, દુંક કરતું. V. Not to lengthen ; not to expatiate ; not to dilate ; to be concise.

અનુસૂદાન હન્દરાખ્ત, handarakht. નાં એક શુનાહતું નામ કે જે કોઈને ગેરઈનસાક્ષી તુકસાન કરતું તથા કોઈનાં સારાં કામભાં ખચલ કરવી તે. Subs. Name of a crime, that of doing harm to a man unjustly and hindering him from doing good deeds. Comp. પાંચ. અનુસૂદાન

અનુસૂદાન અનગરદ, angard. વિં તમામ, પુરું, સુખતેસર. નાં અનુસૂદાન શુમાર, મીસાલ, અણતું, દરાખ, એક શુનાહતું નામ છે

કે જે કોઈને ધંધાથી ધંધા વગરનું કરું. Adj. Entire; perfect; abridged. Subs. Estimate; an example; knowing; a grape; name of a crime, that of dismissing a person from his service.

અન્ગરે, angharê. See અંગર, અંગરા. A.v. અંગર, અંગરા

અન્દરું અનદરું, andarg. શબ્દો અઠ અંદર, મધ્યમ. **અન્દરું** નાઠ વચગાલો, તકાવત, મતલખ, સુખ, લગરું. Prep. **અન્દરું** Within; holding the mean. Subs. An interval; difference; purpose; design; source.

A.v. અન્દરું, Per. અંડર

અવદરું આ-વદરું, a-vadarg. નાઠ કમારગ, ખરાખ રસ્તો, અવદરું આડો રસ્તો. Subs. A wrong way; a crooked path.

ઓગરું ઓગરું, ôgarg. નાઠ ઈંગાર. Subs. Cinders; hot ashes.

ઓદરે, ôdarê. નાઠ ઓક દરીઆઈ કુતરાનું નામ છે. ઓદરે જેને કારસી મધે આંગારી સગે-આખી કરી કેણે છે.

Subs. A water-dog. A.v. ઓદરે

હુકરે, hûkarê. See હુક, હુકર hûkar.

હંગરે, hangarê. નાઠ વખત. Subs. Time.

અનદરું, અનદરું, અનદરુંા, andarg, andargâ. See અન્દરું, andarg.

અનીરી, anîrî. See અનીરાની anîrânî.

અવિરશ, avîrash. See અવારશ avâvarasht.

અંડર્ગાસ અંડર્-ગાસ्, andar-gás. ટ્રિં અઠ વખતસર.
Adv. In time.

હુબરેહનશ્નિહા હુ-બરેહેનશ્નિહા, hû-barêhênahsnîhâ. ટ્રિં
અઠ નેક પેદા થાયણું, સારાં બખતનું પેદા થયણું ; બાળશાખી-
પણો ; સારાં નસીબે. Adv. Well-created ; created
at a favourable juncture ; fortunately ; luckily.

અવેરશ્ન અવે-રશ્ન, avê-rashna. વિં રશનેથી ઉલટું, સાચું
નહાંતે, જુદું. Adj. Opposed to *Rashné* ; untrue ;
false ; fictitious.

અવેરશ્ન અવેરશ્ન, avêrashna. નાઠ એક શુનાહનાં વજણતું
નાંભ છે. Subs. Name of the weight of a crime.

હુબરશ્નિ હુ-બરશ્નિ, hû-barashnî. નાઠ સારી બેઠ, સારી
અર્પણ કાપેલી ચીજ ; અલવણી—માહારેજત કરવી. Subs.
A good offering ; a good dedicated thing ;
protecting ; preserving. Comp. Av. અદ્ભુત

હંગરશ્નિ હંગરશ્નિ, હંકરશ્નિ, hangarashnî, hankarash-
અનગીરશ્નિ nî. નાઠ બાવું વિચાર ; ધારણા ; ગણણ.
Abst. Subs. Thought ; intention ; counting ;
calculating. Comp. Per. انگارش

અનગીરશ્નિ અ-નગીરશ્નિ, a-nagîrashnî. વિં નેગાહ નહીં
કરવી, વગર જેવે. Adj. Not seeing—looking at ;
without beholding.

અવેરોશ્ત, avêrôsh. See અવેરશ્ન avâva-
rasht.

અનુભૂતિ ઓષેરશ્ટ, ઠેરાસ્થ. ના૦ પંદર અસેરણું વજન.

Subs. The weight of 15 asters.

અનુભૂતિ અનદર્ગ-અરેમાન, andarg-arêmân. ક્રિ ૩૦ અ૦
ઘેરનાં મધ્ય બાગમાં. Adv. In the middle of the
house. Comp. Av. અનુભૂતિનાં દેખાયો. દીક્ષાયો

અનુભૂતિ અનુગરેહ, an-garêh. વિ ૦ ગાંડ વગરણું. Adj.
Free from knots ; knotless. Per. بીગ્ર

અનુભૂતિ અનીરી, anîrî. ના૦ બાવ૦ ખુરાઈ, નાકરમાની.
Abst. Subs. Evil ; disobedience.

અનુભૂતિ અંબરી, anbarî. ના૦ અંમખર. Subs. Amber-
gris.

અનુભૂતિ અનગરદી, angardî. ના૦ બાવ૦ ધારણાં, ઈરાદો.
Abst. Subs. Intention ; aim ; purpose.

અનુભૂતિ અનદરગશ, andarga-sh. શબ્દો ૩૦ તે મધે—
માં, તેને અંદરથી. Prep. Into it ; from within it.

અનુભૂતિ અનદરગી, andargî. ના૦ મધ્યપણું. Subs. The
part equally distant from the extremities ;
middle.

અનુભૂતિ અંદર્દાશ્તન, andarg-dâshtan. ક્રિ ૦ ૬૨-
મેઆન—મધ્યમ—હદમાં રાખવું. V. To keep in the
middle ; to keep within due bounds.

અનુભૂતિ ઓષેરશ્ટ, ઠેરાસ્થ. ના૦ શુનાહણું નાંખ છે કે જે
અનુભૂતિ પંદર અસેરણો ગણાએ છે. Subs. Name
of a crime equal in weight to 15 astirs.

અનુભૂતિ હંદરેખત, હંદરોયખત, handarêkht, handarô-
અનુભૂતિ yakht. See હંદ્રાક્ષત handarakht.

હુકર હુકરે-ખોલંદ, hûkaré-bôland. ના० ઉનચો હુકર
હાડ નાંભનો પહાડ. Subs. The lofty mountain
 called *Hûker*.

અવેરસ્તગાન અવે-રસ્તગાન, avê-rastagân. ના० છુટકારો
 નહીં પામેલાઓ. Subs. Plur. Those that are not
 liberated—released. Contrast Per. રસ્તગાન
અવેરસ્તગાન અવેરસ્તગાન, avêrastagân. ના० આજર દેનારા.
 Subs. Plur. Tormentors.

અનદરીન અનદરીન, andarîn. વિ० જથ્થી અંદરનું. Adj.
 Innermost.

ઓબરીન ઓબરીન, ôbarîn. વિ० છુપું, ટોકિધું. Adj. Con-
 cealed, hidden.

અ-વદર્ગ-બરાન અ-વદર્ગ-બરાન, a-vadarg-barân. વિ० કભારગે
 લઈ જનાડે. Adj. Carrying in a wrong path.

અનદરુની અનદરુની, andarunî. ના० ભાવી અધ્યપણું, વચે
 આવનાર, વચ્ચેમાં પડનાર, એલચી. Abst. Subs. Mid-
 dle; coming between; a go-between; an
 ambassador.

અનબરી અનબરી, anbarî. See અનબરી anbari.

અનદરગાચા અનદરગાચા, andarga-cha. કુ० અ० વલી—અને
 વચ્ચોવચ્ચમાં. Adv. Even in the middle; and in
 the midst.

અનગરદદ અનગરદદ, angar-dad. કુ० તમામ—પુરું કરે. V.
 May finish off—complete.

અનિરેદ અનિરેદ, anîrêd. કુ० નાકરમાન થાય. V. May
 become disobedient.

અન્દું આંદરેદ, અંદરાદે. કું તે મીસાળે હું પણ કરેં. V.

I may do likewise.

અન્ગાડું અ-નગિરેદ, a-nagîrêd. કું નહીં જેથ. V.

May not see. Comp. Per. نگرید

અન્બુરું અન-બુરિદે, an-bûrîdê. ભૂં કું નહીં કાપેલું.

Past Part. Not cut.

અન્ગરું અ-નગરીદ, a-nagrîdê. કું વિં નહીં જેથલું.

Part. Adj. Not seen. Comp. Per. نگریده

અન્દરું અ-નગિરિદન, a-nagîridan. કું નહીં જેલું. V.

Not to see. Contrast Per. نگریدન, نگરસ્તન

અન્દરું અન-દરિદન, an-darîdan. કું નહીં કાડતું—ચીરતું.

Not to tear—rend—split. Comp. Per. نાદરિદન

અન્દરું અનદરવા, અનદરવાએ, andarvâ, andarvâê.

નાં વાતાવરણ, પૃથ્વીની આસપાસ વીટલાયલો

હવાનો જીછો. Subs. Atmosphere; the

whole mass of air surrounding the

earth. Comp. Av. ئەندەر = Per.

અન્દરોએ

અન્દરું અનદરવાસ, andarvâs. નાં હેરાંનગતી, હાજત-

અન્દરું ભંટી, ઉમેદ, આરજી, સર નીચું કરતું, શરભીંદળી,

ઉધો અથાલ. Subs. Privation; distress; needful-

ness; hope; desire; stooping down one's head;

bashfulness; a foolish thought; a vain idea.

અન્દરું અનદરવાએ, andarvâê. { andarvâ }

See { andarvâ }

અન્દરું અનદર-વયાત, andar-va-yât. ના० હુંડરખત તથા

યાત શુનાહ. Subs. *Handerakht* and *yât* (names of sins). See Patet Aderbad, Chap. 3.

અન્દરું અનદરનદાદ, andarûn-dâd. વિ० મધ્યમ નીતિવાખું. Adj. Moderately virtuous.

અન્દરું અનદરોસ્ત, an-darôst. વિ० નાંદરોસ્ત, ખરું નહીં, માબેત નહીં. Adj. Not proper—right—correct; not proved. Per. نادرست

અન્દરું અવેરોષત, avêrôshît. See અવારું avâvâgarાન્દરું rasht.

અન્દરું હુંડરોયખત, handarôyakht. See હન્દરક્ષત handarakht.

હુંગરોયશનાન હુ-ગરોયશનાન, hû-garôyashnân. વિ० સારા—પકાં ઈમાનવાલા. Adj. Plur. Having a good—unshaken faith.

અન્દરું અનદર-નીમે, અનદરીન-નીમે, અનદરનું-નીમે, andar-nîmê, andarîn-nîmê, andarûn-nîmê.

અન્દરું ના० આનદરનો ભાગ, આનદરની તરફ, વચ્ચેલો ભાગ. Subs. Interior ; the inside ; the middle part. Av. અન્દુઃ-દીપાં

અન્દરું અનદરન, andarûn. ના० અંદરની ખાજુ, મધ્ય ભાગ ;

અન્દરું વચે આવનાર, એલચી ; રેહેઠાંશ, દાખેલ થવું તે.

શાખ્દો અ० અંદર, વચ્ચમાં. Subs. The inside ; the middle part ; a go-between ; an ambassador ; residence ; entrance. Prep. Into ; in the midst of. Per. اندرون

અદ્રાણ ઓદરાન, ôdarân. ના० ભરવું, બેનથી આત્મમાં જવું.

Subs. Dying ; going to a higher world.

અવારાશ્ટ અવેરાસ્તે, avérâshṭê. See અવારાશ્ટ avâvarasht.

અદરુની અનદરની, andarûnî. See અદરુની andarûnî.

અનદરુનિદન, અનદરનીદન, andarûnîdan. ક્રી. દાખેલ કરવું.

V. To suffer or give leave to enter.

અદરુન અનદરન, ઓદરન, andarûn, khô-darûn. ના० દેલ, તન, પોવાતું દેલ. Subs. The heart ; the body ; one's own heart.

અદરુન અનદરની, andarûnî. વિ० ભીતરને લગતું. Adj. Pertaining to the heart—the inner part of anything.

અનદરનું-તન, andarûn-tan. ના० સહથી અંદરનું દીલ. Subs. The inmost heart.

અનદરનું-તુમ, andrûn-tûm. વિ० ધણુંજ અંદર, છેક અંદરનાં ભાગ. Adj. Superlat. Innermost ; most within.

અનદરનું-તુમ-રખ્મેમન, andarûn-tum-rab-mêman. ના० છેક અંદરનું દેલ. Subs. The innermost heart.

અનદરનું-તર, andrûn-tar. વિ० વધારે અંદરનું. Adj. Compar. More within ; inner.

અદ્રુન અનદરુંજ, an-darûj. વિ० જુંન નહીં, સાચું, દર્જ વગરનું, આજર વગરનું, ઘદરહી શકતી વગરનું. Adj. Not false ; not doing any harm ; true ; free from *Druj* or the evil spirit. Comp. Av. અદ્રુન, Sans. અદ્રુહ.

દ્રુજ ઓ-દર્જન, ô-darûj. ના० પેલો દર્જ. Subs. That Druj.

અન્દરુજ અન્-દર્જાન, an-darûjân. વિ० વગર આજરનાં. Adj. Plur. Not doing any harm.

અનીર્વાજન અનીર-વજન, anîr-vajân. ના० જ્રદીની—કાદેરી પાંથરનારા. Subs. Those that spread irreligiousness—infidelity.

અન્દોજન અનીરોજન, anîrôjân. ના० રાહનન, જુની રસમને ખોણાર કરનારા ; ભોરદનાં ઝાડને કેહુ છે કે જેનાં પાતરાં દવામાં કંબ આવે છે. Subs. A high-way robber, those that demolish old customs—usages; name of a tree, the leaves of which are used medicinally.

હુદરુદાન, hû-darûdân. ના० નેક—મારી દોખાલેનારાં, નેક-ખાનદાન. Subs. Those that receive pious—good blessings ; a virtuous family.

અન્બરૂત અન્બરૂત, અમૃત, anbarût, amrût. ના० એક અન્બફુલ જતનું ફલ ; પેર. Subs. A kind of fruit ; a guava. Comp. Per. انبرد

અન્દરાંદે, an-darandê. કૃ० વિ० કાડી—ચીરી નહીં નાખનારે. Part. Adj. Not tearing—splitting.

હુદરુદે, hû-darûdê. ભૂ० કૃ० દોખા કીધેલું—દીધેલું. Past Part. Blessed ; pronounced happy.

અન્ગરક, angarak. વિ० વેરાંશ થયલું. Adj. Desolated.

અન્દરગૂ, andarg. ના० મતલખ. Subs. Object ; purpose.

ઓદરે ઓદરે, ôdarê. See ઓદરી ઓદરે.

હુબ્રાહ } હુબ્રાહ, hubrah. વિ ૦ હેરાન; પરેશાન. Adj. Distracted; perplexed.

અનદર્ગાહ અનદર્ગાહ, andar-gâh. ના ૦ દરગાહ. Subs. A court; a threshold.

ઓડરી ઓડરી-આવી, ôdare-âvî. ના ૦ દરીઆઈ કુતરે. Subs. A water-dog. Comp. Av. ઓડરી=Per. سگ آئی

અંદર્કશિદન અંદર્કશિદન, andar-kashîdan. નામ સાધિત. કિ ૦ લશકરતું પાછું જવું, લશકરતું નાહસતું, અંદર ખેચતું, પાછું હટવું. Denom. V. The retreat—flight of the army; drawing within; receding.

અનદોરજ, andôrj. ના ૦ ફોર્ને દાખમાં—લગામમાં રાખવું; શીખામણ; નસીહત, વશીઅત. Subs. Restraining; curbing a person; admonition; counsel; a precept; a last will or testament. Av. અનદોરજાં=Per. اندرز

અનદરાચ } અનદરાચ, andara-cha. શઃદ૦ અ ૦ અંદરભી. અનદરાચ } Prep. Even within—inside.

અનદોરજિહા, andôrjîhâ. કિ ૦ અ ૦ નશીહત—શીખામણ પરમાણે. Adv. According to one's advice—admonition.

અનદોરજિ, andôrjî. વિ ૦ નશીહત—વશીઅતને લગતું. Adj. Pertaining to advice—admonition; pertaining to the last will or testament.

અન્દોરજિનાક અનદોરજનાક, andôrjînâk. ના० નશીહત—આનાક બરેણું. ના० નશીહત કરનાર. Adj. Full of admonition—salutary advice. Subs. One who gives advice—admonition.

અન્દોરજિનિદાન } અનદોરજનીદાન, અનદોરજનિદાન, andôrjînîdan,
અન્દોરજિદાન } andôrjîdan. કુ० નશીહત કરવી, શીખામણ દેવી, કારજ કરવું, વશીઅત કરવી. V. To give advice; to counsel; to affiance; to contract to any one in order to marriage, to grant by will; to demise.

અન્દરજિનિદાન અનદરજનીદાન, andarjînîdan. કુ० વેહેણું; કારજ કરવું, નાંભ પાડવું. V. To flow; to contract to any one in order to marriage; to affiance.

અન્દરજે અનદરજે, andarjê. ના० નશીહત—વશીહત કરનાર. Subs. One who gives precepts; one who bequeaths.

અન્દરચે } અનદરચે, અનદાઈચે, andarchê, andâîchê. ના०
અન્દરચુણું } કેકર, અંદેશો. Subs. Anxiety; concern; solicitude.

અન્દરપદ અનદરન્યાદ, andarj-pad. ના० શેડ—ધણી—આલેની નશીહત—વશીઅત. Subs. The precepts of a master—owner, the last will or testament of one's master.

અન્દોર્જફર્માન અનદોર્જ-કુરમાન, andôrj-farmân. See અર્થાતીએ
 andôrz-farmân. ના० શાત અસ્તેર વજનના શુનાહણું

નામ. Subs. Name of a crime equal in weight to 7 astirs.

અનદર્જા અનદર્જા, andarz. નિ૦ જહેર, આશકાર, પ્રગટ.
Adj. Published; public; known far and wide; apparent.

અંગરદ અનગરદ, angard. ના૦ ભીસલ, વિચાર, તેડાવ, શુભાર,
ગણત્રી, દરાખ, એક શુનાહતું નાંભ છે કે જે કોઈને ધંધાથી વગર
ધંધાનું કરે. ક્રિ૦ ગણયું, વિચારયું. Subs. Simile; an
example; thought; determination; counting;
calculation; a grape; the offence of throwing
out of employment an employed person. V.
Counted; estimated; thought. Comp. Pâz.

અંગરદેહ અનગરદેહ, angardêh. ના૦ દરાખનાં ઠલીઆ.
Subs. Seeds or stones of grapes.

અંગરદી અંગરદી, angardî. ના૦ વિચારશક્તિ, ભીસાલ,
અંગરદી વિચાર. ક્રિ૦ અ૦ લાયક રીતે, એકમત—વિચા-
રથી. Subs. The power of judgment; simile;
an example; thought. Adv. Worthily;
unanimously; with one mind—opinion.

અંગરદી અંગરદી, angardî. ના૦ અંદાજે, પ્રમાણ, સુખતે-
અંગરદી સર, સમપૂર્ણ, પુરાપણું, જમાવ, ઈનસાકુનાર,
દાનાવ માનસ, ગણત્રી, શુભાર, અટકલ, ઈનસાકુનાં કામભાં
પુરો, ખોલાસો, પારખવાની શક્તિ. Subs. A measure;
proportion; abridgement; perfection; fulness;
a collection or an accumulation (of things,
men, &c.); one who administers justice; a
sensible person; computation; explanation;

discrimination; rough estimate; conjecture;
an adept in administering justice.

અંગર્ડી, angardî. કું અં વિચારથી, વિચાર
પરમાણે. નાં પરમાણા, વિચાર, ઈનસાકના ડામભાં પુરો.
Adv. Thoughtfully; according to one's idea.
Subs. Proportion; thought; an adept in administering justice.

હાંગર્ડી, hangardî. ૧૦ દુર્દેશ, ધ્યાન આપનાર,
દીર્ઘ દૃષ્ટીવાખું. Adj. Foresighted; attentive; long-
sighted, far-seeing.

અગરડિગી } અંગરૂઢીએ, angardîgî. ના. આવો તમાંભીઅત,
અલગડિગી } સંપૂર્ણતા. બું કું દરાખેલું, તૃપ્ત થાખેલું; વિ. વિચારવંત. Abst. Subs. Fulness, completion, perfection. Past Part. Satisfied ; satiated. Adj. Thinking ; thoughtful ; considerate.

અનુગ્રહિત અનુગ્રહિતિંહા, angardīgīhâ. કું અં ગણની
—સહમતની રીતે. Adv. By way of computation
—judgment.

અનુગર્દ્ધિગીનીદન, angardîgînîdan. કિ૦
 ખીશીઆર કરવું; પુરું—તમામ કરવું; સરનઅમ પોહોચાડવું.
 V. To do much; to finish; to bring to an
 end; to accomplish.

ଓଲାଙ୍ଗାଳିମ ଅନ୍ତର୍ଦୀନିଟେ, angardînîdê. ଖୁବ୍ ହୁବୁ ତମାମ
—ପୁଣି କ୍ଷିଧେଖୁ. Past Part. Finished; completed.

અનગર્દીગિનિદે, angardîgînîdê. ભૂં હું
વિચારથી કૃધેલું—ખનાવેલું. Past Part. Prepared—
performed, thoughtfully.

અંગરદીતર અનુગરદીતર, angardî-tar. વિ. વધારે બોહોલા વિચારવાખું. Adj. Compar. Having a more liberal idea.

અંગરદીન અંગરદીન angardîn. વિ. ધરાયલું. કિ. અંગરદીનાને. Adj. Satisfied ; satiated. Adv. At last ; in the end.

અંગરદીનતન અનુગરદીનતન, angardînatân. કિ. તમામ કરવું, ઉઠાવવું, વિચાર કરવો. V. To finish ; to raise ; to lift up ; to think.

અંગરદીગી અંગરદીગી, angardîgî. ના. વિચાર ; ઈનસાક. Subs. Thought ; justice.

અંગરદીદન અનુગરદીદન, angardîdân. કિ. સંપૂર્ણ—પુરુષ કરવું, દરાયલું કરવું, તૃપ્ત થયલું કરવું, ભરવું ; ઉઠાવવું, ઉલ્લં કરવું. V. To complete ; to finish ; to make (a person) satisfied—satiated ; to fill ; to lift up ; to raise ; to elevate.

અનીરતોખ્મે અનીરતોખ્મે, anîr-tôkhmê. ના. હલકી ખુની-આદ. Subs. Un-Arian seed (*lit.*) ; low extraction.

અનીરતોખ્મવન અનીરતોખ્મવન, anîr-tôkhma-van. ના. ખરાખ તોખમનો નાશ કરનાર. Subs. One who destroys a bad seed—breed. Comp. Av. અનીરતોખ્મ, અનીરતોખ્માન and અનીરતોખ્માન

અંગરદનીદન અનુગરદનીદન, angardanîdân. કિ. સરંજામ કરવું, દરાયલું કરવું. V. To bring to an end ; to make (a person) satiated.

અંગરદન અનુગરદન, angardan. કિ. ભરવું, સંપૂર્ણ—પુરુષ

કરતું, દરાયતું કરતું. V. To fill; to complete; to finish; to satiate.

ઓદરદન ઓદરદન, ôdardan. કિં મરતું. V. To die.

અનદર-તુમ, andar-tûm. વિં ધણુંજ અંદર, સર્વથી છેડેતું—નીચેતું. Adj. Superl. Innermost; to the farthest end; lowermost. Av. અદ્રાદુમ = Sans. **अनिम**.

અનદર્દિન-તર, an-dard-tar. વિં વધારે દુઃખ વગ-રતું, સુશકેલીથી વધારે દૂર. Adj. Compar. More free from pain—disease; more remote from difficulty. Comp. Per. **બિડર્ડતર**

અનિર-તર, anîr-tar. વિં વધારે ઐઈઆન, વધારે જેગાનો, વધારે અધમી. Adj. Compar. More faithless—alien—irreligious; more un-Arian (*lit.*). Comp. Av. અનાર્યતર = Sans. **अनार्यतर**.

અવીર-તર, avîr-tar. વિં વધારે હીચકારો—બાખેલો, **વધારે ભાનસને નહીં ધાને તેતું**. Adj. Compar. More cowardly—effeminate; more unsuitable to a man. Contrast Av. **બીજ**

અનદરવા, andarvâ. See અદર, અદર andarvâ.

હુકરફે, hû-karafê. વિં સારાં શરીરવાલું, ફરેશતાઈ **દેખાવતું**, વધારે સવાખકાર. Adj. Having a good body; possessing angelic features; more righteous. Av. અધીષ્ટણું

અનિર-પદ, anîr-pad. નાં અધમીઓનો વડો; જુદીનોનો સરદાર. Subs. The chief of irreligious

persons; the leader of non-Zoroastrians. Comp.

Av. अनार्यपनि = Sans. अनार्यपनि : = Per. انيز پان

આર્વાદ હુ-ગેરકૃત, hû-gêraft. ભૂં કૂં સારી રીતે—મજુસુત પકડેલું. Past Part. Well grasped; firmly caught. Pâz. અધેરા-ઓ = Comp. Per. خوب گرفتہ، Sans. सुगृहीत.

આર્વાદ અએર્વાદાન, aêrvadân. See ૧૩૯૫૮, ૧૪૦૫૮ આર્વાદાન and ૧૪૫૮ એરવાદ.

આર્ગમ અનુ-ગરમ, an-garam. વિ ૦ ગરમ નહીં, થંકું, ધીમું, જહડપવાલું નહીં તે. Adj. Not warm—hot; cold; slow; not fast. Contrast Av. અદીલ

આર્ગમ } અનુ-દરેમ, an-darêm. વિ ૦ ચાઠાં—ડાખ વગરતું.
આર્ગમ } Adj. Free from scars—spots.

આર્ગમ અનુ-દેરમ, an-dêram. વિ ૦ પૈસાવગરતું, ગરીબ, ના-ચાર. Adj. Moneyless; poor; helpless. Comp. Per. پرم

આર્ગમ અનદરૂ-માહ, andar-mâh. ના ૦ સૂર્ય અને જમીન વચેનો ચંદ્ર, ચાંદગાતનો પેહેલો દીવસ, કેટલાક પડવાથી તે પુનમસુધીના ચાંદને કેહેછે, કેટલાખેક પડવાથી તે પાંચમ સુધીના ચંદ્રને કેહેછે. Subs. The moon between the earth and the sun; the first night of the moon after conjunction; according to some the first fortnight after the new moon; according to others the first five days after the new moon. Comp. Av. અનદરૂ-દીવાસ = Sans. અનરમાસ. Per. اندر ماه

અંદરુલોગમ અંદરુ-માહી, andar-mâlî. વિ. એકમથી તે પાંચમ સુધીનાં ચંદ્રને લગતું. Adj. Pertaining to the first five days after the new moon.

હુદર્માન હુદર્માન, hû-darmân. ના. અસરકારક દવા, સારો ઉપાય. Subs. An efficacious medicine; a good remedy.

અંદરામન અંદરમન-નીમે, andaram-nîmê. See અંદરામનનીમે an-darûn-nîmê.

અનીરુ-મન, anîr-man. ના. નાકરમાની, અધર્મી મન. Subs. Disobedience; an irreligious mind.

અનીરુ-મનેશ, anîr-manêsh. ના. ભાવો અધર્મી વિચાર. Subs. Abst. An irreligious thought.

અનીરુ-મુની, anîr-mûnî. See અનીરુ-મન anîr-man.

અનીરુ-મટ, a-nîrmad. વિ. ભટ્ટ —આશરા વિનાતું. Adj. Destitute of assistance—support.

અંદરુ-મદ, andar-mad. કુ. અંદર દાખેલ થયું. V. Entered into. Comp. Per. اندار ماد

અનીરુ-મટી, a-nîrmadî. See અનીરુ-મટ a-nîrmad.

અનીરુ-જરમાટોબ, an-jaram-tôb. વિ. સારો ધંધો —રોજગાર નહીં ચલાવતું. Adj. Not carrying on a good profession—business.

અનદરુ-મદન, andar-madan. કુ. દાખેલ થવું,

અનદરુ-મટ } મલતું, વચમાં આવતું, પોહોંચતું. V. To enter into; to come to or arrive at; to come in the middle; to meet. Comp. Per. اندار مادن

અનગર-રોચુન, angar-rôchûn. ના० બેહદ રોશની.

Subs. Illimitable light. Av. અનગર-રોચુન

૧૩૪

અતુ, અઉવ, અવી, anû, auva, avî. સર્વો પેણું, આએ,
તે. શખ્દો અઠ નીચે, નજીક, ઉપર, આગલ. Pron.
That; this; he, she, it. Prep. Below; beneath;
near; above; before. Av. અનુ, અવી = Sans. અવ
= Per. ઓ

અતુ, anû. વિ० માંકસર, કાષેદાસર, નાંધું. Adj.
Moderate; proportionate; according to regulation;
small. Av. અનુ = Sans. અતુ.

અવનુ, avan. See અનદર andar.

અવે, avê. શખ્દો અઠ સિવાય, વગર. Prep.
Without; except.

અવનુ, êvan. ના० ખોરાક, ખાંણું. Subs. Food;
meal.

ઓ, એશો, ô, êshô. સર્વો તે, જે, જેતે, પેણું. Pron.
He, she, it; who, who; that which; that.

અનુ, khan. ના० ધરેણું, જવાહેર, જણસભાવ. Subs.
Ornaments; jewellery; bijou. Av. અનુ

અની, khanî. ના० બાવી પ્રકાશ, અલકાઈ. Abst. Subs.
Lustre; brightness.

ખાવ, khâv. ના० See અનુ, અનુ khâv.

અની, khîn. વિ० તીણું, જલદ. ના० ધાતુ, ડિલવું. Adj.
Pungent, hot; rapid of operation. Subs.
Metal; boiling.

૧૩૭ ખુન, ખુને, khûn, khûnê. વિ૦ અલકતું, સોહામણું,
૧૩૮ સુંદર. Adj. Shining; elegant; beautiful
glittering. Comp. Av. ૧૩૯

૧૩૯ ખુન, khûn. વિ૦ સખત. ના૦ પદ્ધયરનો ઠંડોલો—
૧૪૦ ખોઆંન. Adj. Hard, strong. Subs. A low
stone platform for arranging ceremonial vessels
and apparatus used in the Izashnê ceremony.

૧૪૧ ખુર, khûr. See ૧૩ એવાન.

૧૪૨ ખોએ, khôê. See ૧૩ khôê.

૧૪૩ ખોવ, khôv. ના૦ દરીઓ. વિ૦ ખાલેસ, નીતરું, સ્વરચ્છ.
Subs. The sea. Adj. Pure; not muddy—
turbid; clear.

૧૪૪ હુ, hû. વિ૦ પકું, પુર, ધણું. Adj. Thorough,
૧૪૫ sufficient, abundant; much. See ૧૩ hû.

૧૪૬ હુન, hûn. ના૦ લોહી, ખુન. Subs. Blood. Av.
નાનું, નાનું = Per. خون

૧૪૭ હુન, hûn. ના૦ લશ્કરની હરોલ. શખ્દ૦ અ૦ આગલ, ૧૦૮-
દીક. Subs. The rear of an army. Prep. Be-
fore, near.

૧૪૮ હુવો, hûvô. વિ૦ નેક, સારું; નેમકે લ્લાંગ hûvî-gôbâ-
nacha. Adj. Upright; virtuous.

૧૪૯ હવનદીયાન, havandîyân. ના૦ બરાખરી કરનારા.
Subs. Competitors; rivals.

૧૫૦ હુ-ન્યાક, hû-nyâk. ના૦ નેક બાપદાદ—વડાવાઓ.
Subs. Good-virtuous forefathers.

૧૫૧ અન-વનાહકી, an-vanâhkî. વિ૦ બેશુનાહ, તક-
સીર વગરનું. Adj. Innocent; not criminal.

અન્વેશગી અન્વેશગી, an-vêshgî. વિ. જાહે—વધતું નહીં
તે. Adj. Not increasing—augmenting.

અનોષેશગી અનોષેશગી, anôêshgî. વિ. ખુશાલીવાનું. Adj.
Enjoying happiness—comfort.

હુખાહી હુખાહી, hu-khâhî. ના. સારી ઈચ્છા—ખાહેશ.
Subs. A good wish—desire.

હુનીયાકી, hû-nîyâkî. ના. બા. સારી અવેજ-
નની દોસ્તી—મીત્રાચારી, સારી ખાહેશ. Abst. Subs.
A good friendship; a close intimacy—attachment.

હોનાખે, hônâkhmê. કૃ. વિ. લટકવેલું, ઉપર સુકેલું,
કુદરતી. Adj. Suspended; placed above; natural.

હુવખ્શ હુવખ્શ, hû-vakhsh. ના. સૂર્યતું વધતું—ઉપર આવ-
તું, સારું વધતું, નેક—સારો વધારો, પોકાર કરનાર. Subs.
The coming up of the sun; growing well; a
good addition; increase; one who bawls out.
Av. હુવખ્શ—રૂળ

હુવખ્શી હુવખ્શી, hû-vakhshî. ના. પોકાર, શોર. Subs.
Uproar, noise.

હુવખ્શી હુવખ્શી, hû-vakhshî. See હુવખ્શ hû-vakhsh.

અનુભૂસી અનુભૂસી, અનુસી, an-ûsî, anûsî. ના. હોશ વગરતું
આદ્ભી, અક્કલ વિનાતું માનસ. Subs. A person void
of sense; an unintelligent man.

અવનાસ અવનાસ, a-vanâs. વિ. એગુનાહ, તકસીર વગરતું;
નિદીશ, પાક. Adj. Innocent; harmless; not
guilty, pure. Per. بی گناہ

તૃપ્તિમાસ હુ-આસ, hû-âs. નાં સારો ઉંચો દાર. Subs. Good liquor; excellent wine.

અવનાસાન, અ-વનાસાન, a-vanâsân. નાં શુનાહ વગરના માનસો, બેશુનાહ લોકો. Subs. Men free from guilt; innocent persons.

અવનાસિ અ-વનાસી, a-vanâsî. નાં ભાવો નિરપરાધીપણું, બેશુનાહી, શુનાહથી વેગલાઈ, લાચારી. Abst. Subs. Innocence; guiltlessness; freedom from guilt; helplessness.

અવનાસિહાતર, અ-વનાસીહાતર, a-vanâsîhâ-tar. ક્રિ. અં વધારે બેશુનાહથી, વધારે નિર્દોષપણાથી. Adv. More innocently—guiltlessly.

અવનાસીતર, અ-વનાસીતર, a-vanâsî-tar. વિ. વધારે બેશુનાહ, વધારે પાક—અશો. Adj. Compar. More innocent; more virtuous—pure.

અવનાસિન ખીન-આસીન, khîn-âsîn. નાં લોહોડાંતું પીગલવું. Subs. The melting of iron.

હુવખસંહ, હુ-વખસંહ, hû-vakhsand. ક્રિ. તેઓ સારો વધારો કરે. V. That they may make fair progress.

અનુઆસ્તારેદ, અનુ-આસ્તારેદ, anû-âstârêd. ક્રિ. તે શુનેહ-ગાર થાયછે. V. He—she becomes guilty.

અવેઆસ્તારેદ, અવે-આસ્તારેદ, avê-âstârêd. ક્રિ. શુનેહગાર નહીં થાય. V. He—she may not be guilty. Contrast A.v. અનાસ્તારેદ

આનાઇને, ânâînê. નાં જેના જેવી શિકલ કરનાર બીજો કોઈ નહીં; ખોદાતાલાનાં નાંમો મધેનું એક નાંમ છે.

Subs. The Incomparable Modeller (*i.e.*, God); one of the names of the Supreme Being.

હુનામ હુ-અનામ, hû-anâm. ના० સાર્વ—તંદરોસ્ત શરીર ; મજૂત ખણ—ખાંડો. Subs. A good—healthy body ; a powerful constitution.

હુનાન હુનાન, hûnân. કુ० આ० એ રીતે. Adv. In this manner.

કુન્દોમાસ ખુન-ઓમન્દ, khûn-ômand. વિ० દશાનવાતી, અ-ભડાયલી (ઓરત). Adj. Menstruous ; a woman who has an issue of blood. Av. ખુનાંસુનાંસ

હુનાક હુનાક, khûnâk. ના० રાગ. Subs. A tune ; a mode of song or music.

હુનાગર ખુનાકગર, ખુનાગર, khûnâk-gar, khûnâgar. ના० ગવધો, ચાગી. Subs. A musician ; a public singer or vocalist.

હુનાજ હુનાજ, khûnâz. ના० કરમાંખરદાર ભરદ. Subs. An obedient person.

હુનાવ હુ-આવ, hû-âv. ના० સાર્વ—ચોખુ—નિતર્થ પાણી. Subs. Clear—pure—limpid water.

હુનાજ અવે-આજ, avê-âjî. કુ० આ० વગર ઉલ્લે, સુસ્ત-પણે. Adv. Without eagerness—zeal ; lazily.

હુનાવજ હુ-આવજર, hû-avzâr. ના० સાર્વ—ઉપયોગી હથી-આર, દાનાઈનું હથીઆર. Subs. A good—useful instrument ; a weapon of prudence ; good sense. Pâz. خوب اوزار = Per.

હુનાવજ હુનાવજ, ખવજ, khûnâvzî, khavzî. ના० કરમાંખરદાર ભરદ. Subs. An obedient person.

અનુભૂતિ અન्-વાવર્દન, an-vâvardan. ક્રિ. કથુલ—મન-
જીર નહીં રાખવું. V. Not to approve—confirm.
Contrast Per. باورکردن، باوریدن

અનુભૂતિ અનુ-અવર્તન, anû-avar-tan. વિ. મોહોટાં તન-
વાણું. Adj. Having a large body.

અનુભૂતિ અનુ-આવોર્દન, anû-âvôrdan. ક્રિ. તે લઈ આવ-
વું, લાવવાને વાસ્તે. V. To bring it; for bringing
(it).

ખુનાદ, khûnâd. ક્રિ. શીંગાર્ચું. V. Adorned.

હુવાદાન, hû-vâdân. ના. સારો—ખુશનુભા પવન.
Subs. Fine—good breeze. Comp. Av. હુવાદાન + પવન
= Sans. સુ + વાત.

અનુહમ, anû-ham. ના. એકઠું કરવું, સાથે જોડવું.
Subs. Collecting—joining together.

અવેહમ, avê-ham. ક્રિ. અ. એકઠું; સાથે મળીને.
Adv. Together with; conjointly.

અન્વામ, anvâm. ના. નમાન, નમસ્કાર. Subs. A
bending of the body in token of reverence; a
sacred inclination of the head.

અન્વામુમ, anvâmûm. ક્રિ. હું નમાન કરુંછું. V.
I pay divine homage or obeisance. Comp.
Av. આનમસ્યામि = Sans. આનમસ્યામि.

અવનામુમ, a-vanâmûm. ક્રિ. પાછું નહીં કરું—
કેરવું. V. I shall not do—alter it again.

અનુએ, anûê. See અનુ.

ગામ } અનુદ, and. વિ. એટલું ; કિ. તેઓ છે. Adj. So
ગમ } much. V. They are. Comp. Per. એ

ગામ અવંગ, avang. ના. કંઈખી ચીજ લઠકાવેલી તે ; દરાખ-
ના જુમખા અથવા કોઈખી મેવો સુકાવાને માટે ટગિલો તે.
Subs. Anything suspended; bunches of grapes
or other fruits hung up to dry. Per. ઑંગ

ગામ અવંદ, avand. ના. સામાન ; બપુરચીખાનાના વાસણ ;
ડાંગ ; લડાઈનું મેદાન. Subs. Furniture; culinary
pots; a club; a field of battle. Per. એન્ડ

ગામ } આનોએ, અનોએ. ના. તે જગ્યા, તે જેહાં, ભીનો દુનીઆં.
ગમ } Subs. That place; the other world; the
ગમ } invisible world.

ગામ

ગામ આવંદ, avand. ના. દક્ષિણ, દાખલો, હીમત, તર્ફ, ગાંધી-
ચો. Subs. A proof; a simile; an illustration;
courage; a throne; a carpet.

ગામ ખુનદ, khûnd. ના. ખાનદાન, પેહેડી. Subs. Family;
line of succession.

ગામ ખુનદ, khûnad. કિ. પદ. V. May read—recite
—learn.

ગામ } ખોએ, khôએ. ના. કુલો, ખાસીઅત. Subs. A well;
ગમ } innate quality; natural disposition. Per.
خوي

ગમ અનુ-શા, anû-sha. જર્વો તેને, તેનું, તેને. Pron. To
him—her—it; his, hers, its; that which.

ગમ } અનોશ, anôsh. ના. એક ભીનોઈ ખોરાકનું નામ છે કે
ગમ } જેનું નેક માનસતું રવાન બેહેથત મધે દાખિલ થાયછે

કે તુરત તેને આપવામાં આવેછે તેને જરમય રોગનતું ખાલું કરી કેહેછે ; ઝુશી, મીઠાશ, બેહેશત, નોશેરવાન પાદશાહતું નામ. વિ. ઝુશ, બેઅાજાર, સુખી, બાઘ્યશાલી. Subs. A kind of celestial nectar, called in Avesta *Zaramaya-Raoghna*, given to the blessed souls of the virtuous, at the time of their entrance in paradise; pleasure; happiness; sweetness; paradise; King Nowshirwân. Adj. Pleasant; cheerful; harmless; happy; fortunate. Comp. Per.

નોશ, نوش , نوشہ

-خان ઝુન્દેહ, khûndêh. ના. હાંસી. Subs. Laughter.

-خان ઝુનશ, ઝુરશ, khûnash, khûrash. ના. ઓરાક.

Subs. Food. Comp. Av. خورش = Per. خورش

-خان } ઝુની, khûnî. વિ. લોહીઆર, લોહીવાલું. Adj.

-خان } Full of blood. Per. خونین

-خان } હુની, hûnî. ના. ખાલું. Subs. A cup.

-خان } હુન્યા, રરા, hûnyâ, rarâ. ના. કાંન. Subs. An

-خان } ear.

الل

-خان } હુનોશ, હવીદાક, hûnôsh, havîdâk. ના. કાકરોના

-خان } પેશવાતું નામ. Subs. The leader—head of infidels.

-خان } અતુગાહ, અતુ-ગાસ. anû-gâh, anû-gâs. કિ.

-خان } અ. તે વખતે, ત્યારે. Adv. At that time; then. Comp. Per. آنگاه

-خان } અતુશાહ, anûshah. ના. ખરચું. Subs. A child; an infant.

અનોશા, anôshâ. ના० જરયુશતની દીન ; ખુશી, આદા-
લત ; એમરળી. Subs. The Zoroastrian religion ;
pleasure ; cheerfulness ; a court of justice ; im-
mortality. Comp. Av. **અનોશા** = Per. **અનોશે**

અનદાક્હે } અનદાક્હેતે, andâkhtê. ભૂં કૂં નાખી દીપેણું. Past
અનદાક્હા } Part. Thrown away ; cast off. Per.

અનોશે } **અનોશા**-રોખાન, અનોશે-રોખાન, anôshâ-rôbân,
અનોશે } anôshê-rôbân. ના० નોશીરવાન ; see
અનોશે anôshê-rôbân. Subs. *Nawshirwán*.

અનોશી, anôshî. ના० બાજી ઐહેશ્તમાં વાસો કર-
અનોશી } વો, સુખ, અમરગી. Abst. Subs. Residing
in paradise ; immortality ; happiness ; blessed-
ness.

અનોશને એવનુ-દેહેશને, êvan-dêhêshnê. ના० બાજી ખાંખું—
ખોરાક આપવો. Abst. Subs. Giving food ; sup-
plying with nutriment.

અનોશી, anôshî. See **અનોશા** anôshâ.

ખુરશેદ, khûrshêd. ના० આકૃતાખ, ચૂર્ય. Subs.
The sun. Av. **અનુષુષુદ-દીગ** = Per. **ખુરશિદ** =
Sans. **सूर्य**.

ખુન્બાન, khûnbân. See **ખુન્બા**, **ખુન્બા** khûnî.

ખુનશની, khûnashnî. નિ० ખાવાલાયક, ખોરાકને
માટે લાયક. Adj. Eatable ; proper—fit for food.

હુનશની, hûnashnî. ના० બાજી નીચવતું, ગાલવતું.
Abst. Subs. Squeezing ; straining ; sifting.
Comp. Av. **અનુષુષુદ**

અનોશ-વશ્તમણ, anôsh-vashtamân. ના० એ-

હેઠતી ખોરાક, મેટીઓજરેમ રોગન. કુ० આજા० તું બેહે-
શ્તી ખોરાક—જરમય રોગન ખા. Subs. Celestial food;
Zaramaya-Raoghna. V. Eat (thou) the cele-
stial food—*Zaramaya-Raoghna.*

અનોશની, anôshnî. ના० ભાવ૦ શાંભળતું. Abst.

Subs. Hearing. Pâz. અનોશની

અનુશુન, anûshhûn. કુ० અ० એ રવેશે—રીતે. Adv.

In this manner; thus.

અનુશન } ખુનશને, khûnashhnê. ના० ભાવ૦ પદતું, પદાણ ;

અનુશન } ખાતું. Abst. Subs. Reading; reciting;
eating.

હોશનવાર, hôshnavâr. વિ० ખુશનુમાં ચેહેરો રાખ-

નાર, ખુશી હાંસલ કરતું, રાજ થયતું. Adj.

Possessing elegant features; deriving pleasure;
pleased with.

અનોશો, અનુઓશો, anôshhê, an-ôshhê. ના० દોઆ,

આકરીન; ખુશ, ખુશહાલ; હમેશે; ખોદાતાલાનાં નાંભો

મધેનું એક નાંભ; બેહેશ્તી રવાનનો ખોરાક; અંનગુરી

દાર; પાદશાહ શાહપુરની કુઈનું નાભ કે જે ધખી સાહલેશ અને

પરહેજગાર હતી; દાનાં ખ્વી; નોજવાન પાદશાહ, ઈનસાક

કરનાર; સલામતી. વિ० અવિનાશી; પરહેજગાર; બેહેશ્તી;

નિરપરાધી; અખ્તાવર; સુખી. Subs. A blessing; a

benediction; one of the names of God; a kind

of celestial food for the blessed souls of the

virtuous; wine made from grapes; name of

the paternal aunt of *King Shâpur*, who was a

pious and noble lady; a sensible woman; a young king; one who administers justice; safety. Adj. Imperishable; pious; celestial; innocent; fortunate; happy. Pâz. હું પેર.

અનોશ

૨-૪૧૩ ખુન્યાક, khûnyâk See ૧૧૧૨૩, ૧૫૩૨૩ khûnâkgar.

૨-૪૧૩ હવીદક, havîdak. See ૪૧૩ hûnôsh.

૨-૪૧૩ હુનોશક, hûnôshk. See ૪૧૩ hûnôsh.

૨-૪૧૩ હુશક, hûshk. ૧૦ સુકું. Adj. Dry. Av. ૨૧૪૭
= Sans. હુશ્ક = Per. خشک

૩૬-૪૧૩ હુનીકીન, hunikîn. ૧૦ હમેલદાર, ગર્ભવંત. Adj.
Pregnant; being with young.

૩૩૨-૪૧૩ હુનીકીનેમ, hûnikînêm. ક્રો હું હમેલદાર થાઉ.

V. I may become pregnant. Comp. Av. ૩૩૨-૪૧૩

અનોશગાન, anôshgân. ના૦ મોટ વગરનાઓ,
આશીરવાદ પામેલાઓ. Subs. Plur. Those that are
free from death; those that are blessed.

૪૭૨-૪૧૩ } અનોશગી, anôshgî. See ૨૧૩ anôshî.

૪૭૨-૪૧૩ }

૪૭૨-૪૧૩ હુનોશગી, hûnôshgî. ના૦ હુનોશ નાંભનો દેવ.
Subs. *Hunosh* (name of a *Dev*).

૪૭૨-૪૧૩ હુનીકીની, hûnikînî. ક્રો આજા૦ તું હમેલદાર
થા; તું હમેલદાર થાયછે. V. Imper. Be thou
pregnant; thou becomes pregnant. Comp.
Av. ૩૩૨-૪૧૩

૧૧૪૭૨-૪૧૩ અનોશકીનીદન, anôshkînidan. ક્રો અમૃત
કરતું, આશીરવાદ પામેતું કરતું, સુખી જીદગી ગુજરવી. V.

To make immortal ; to make (a person) blessed ; to pass a happy life.

અનોશ્કિન-રદાન } અનોશ્કિન-રદાન, anôshkîn-radân. ના०
અનોશ્કિન-રદાન } બેહેશતી સરદારો. Subs. Celestial
leaders ; heavenly chiefs. Comp. Av. અનોશ્કિન +
નોશ્કિન = Per. અનોશ્કિન-રદાન

આનોશ્કવાતર } આનોશ્કવાતર, anôsh-kavâtar. ના० એક
નામ છે. કેને ધર્મભરું નોશેરવાન કોખાદ હોતું જેઈએ. Subs.
Prop. A name generally believed to be that
of *Nowshirwân Kobâd*.

હનુશકંડ, hanûshkand. વિ० સેતમગાર, જીલમી.
Adj. Tyrannical ; despotic.

હન્શેહ, hûnshêh. ના० એક દોજખતું નામ. Subs.
The name of one of the hells.

આનોશ્કર્ડાર, anôsh-kêrdâr. વિ० બેમર્ગ,
બેહેશતી કામ કરનાર. Adj. Immortal ; performing
heavenly deeds.

આશીરવાદ પામેલો
શર્ષ. વિ० બેહેશતી કદવાલું. Subs. A blessed per-
son. Adj. Of heavenly stature. Comp. Per.

અનોશ્કવાદાન, anôsh-kavâdân. ના० નો-
શીરવાન કોખાદ, નોશેરવાન આહેલતું નામ છે. Subs.
Nowshirwân (the son of *Kobâd*) ; *Nowshirwân*
the Just.

આનોશે-રોભાન, anôshê-rôbân. ના० બેહેશતી-
રવાન. Subs. Heavenly soul. Comp. Av.
અનોશ્કિન-રદાન = Per. અનોશ્કિન-રદાન

માનોશે-આવાદાન, *ânôsh-âvâdân*. નાૠ તે આખા-
દીવાતી જગો. Subs. That prosperous place.

માનુષભાસ હુ-ન્યાજાદાન, *hû-nyâzâdân*. નાૠ સારી ઉમેદ
—આશા રાખનારા. Subs. Those that entertain
good hopes.

હૃદાસ હુ-વશ્ત, હુ-વરશ્ત, *hû-vasht, ha-varasht*. નાૠ નેક
કાંભ. Subs. A good—virtuous deed. Av. ૧૯૩૫માર્ગ

હૃદાસ હુ-વેખ્તગી, *hû-vêkhtagî*. વિ૦ સારી રીતે ગલાથયું.
Adj. Well strained. Comp. Per. خوب بیاختن

॥૧૪૭॥ અ-વેખ્તન, *a-vékhtan*. કિ૦ નહીં ગાલવું. V. Not
to strain. Per. نا بیاختن

॥૧૪૮॥ હુવશ્તન, *hûvashtan*. કિ૦ મકાન કરવું, ઉતારો કર-
વો. V. To settle, to alight; to halt.

॥૧૪૯॥ હુ-વશ્તન, *hû-vashtan*. કિ૦ સારી રીતે—જહાયમાં
કરવું. V. To turn—move well; to move rapidly.

॥૧૫૦॥ હુ-વેખ્તન, *hû-vêkhtan*. કિ૦ સારી રીતે—સંબા-
ધથી—ગાલવું. V. To strain well—carefully.
Comp. Per. خوب بیاختن

॥૧૫૧॥ હુ-વશ્તમુનતન, *hû-vashtamunatan*. કિ૦
સારી રીતે ખાવું. V. To eat well; to do justice to.

અનુષ-પદ, *anôsh-pad*. નાૠ ઐહેશતનો ધર્ણી.
Subs. The inmate of Elysium; the owner of
heavenly beatitude. Comp. Av. ૧૯૩૫ + ૧૯૩૫માર્ગ

અનુ-દામ, *anû-dâm*. નાૠ તે પેદાથયા. Subs. That
creation.

॥૧૫૨॥ હુશ્મોર્ડન, *hûshmôrdan*. કિ૦ ગાંશવું, શુમાર

॥૧૫૩॥ કાહાડવો ; પદવું. V. To count; to esti-

mate ; to read ; to learn. Comp. Av. Rt. ૫૬

(અન્નિર્મદ) = Sans. स्मृति = Per. شمردن

અન્નિર્મદ અન-નિર્મદ, an-nîrmad. નિ૦ મદ્દ—આશા
વગરતું. Adj. Destitute of help—support.

ઓવસ ઓવસ, ôves, ôvas. ના૦ જેશા, સણું, પેવંદ,
ખાનદાન. Subs. A relation ; a kinsman ; con-
nection ; family.

અન્નસા અન-નસા, an-nasâ. નિ૦ નસા વગરતું. Adj. Free
from dead organic matter. Comp. Av. ૧૩-૧૪

અન્વેશ અન્-વેશ, an-vêsh. નિ૦ વધારે નહીં, ઓછું. Adj.
Not more—greater ; less.

અવન્ગશ અવન્ગશ, ખુન્ગા, avangash, khûngâ. ના૦ કીમી-
આગર. Subs. An alchemist.

અવનીશ અવનીશ, ખુનેશ, avanîsh, khûnêsh. ના૦ ચુસાડુર,
અવનીશ દરવેશ. Subs. A traveller ; a *dervish*.

હવન્દી, havandî. નિ૦ ભરાખરીં, સરણું. Adj.
Equal ; on a par with. Per. ૯ ઓંડી

હુનજ્યા, hûnajyâ. See હું, ૧૦ હુનિા, rarâ.

હુનિશાન હુ-નીશાન, hu-nîshân. ના૦ સારી નીશાન—નેમ—
અગમચેતી. Subs. A good sign—object—fore-
sight.

હુનિશાનિ-દારી, hû-nîshânî-dârî. નિ૦
સારી નીશાન—નેમ રાખનાંશ, સારી રીતે તીકનાંશ. Adj.
Possessing a good sign ; having good inten-
tions ; right-hitting.

ગુનુગામ } અ-વ-દર્શની, a-vandashnî. ના.૦ ભાવ૦ નહીં મેળવવું
ગુનુગામ } —પાંભવું. Abst. Subs. Not obtaining—
procuring.

ગુનગામ અયેનીગાન, aenîgân. વી.૦ ક્રીનો લેનાંદ, એગાંતુ, દેખી.
Adj. Vindictive; alien; foreign; inimical.
Comp. Av. ગુનગામ = Sans. એનસ.

ગુડામ અવનીદ, avanîd. ના.૦ ચોકીદાર; સુસાકર. Subs.
A watchman; a guard; a traveller.

ગુડામ અવનીસ, avnîs. ના.૦ સીસું ગાલનાર. Subs. One
who melts lead.

ગુડામ આનીસ, ânîs. See ગુડામ avangash, khûngî.

ગુડામ ખુનેસ ખુનેસ khûnêṣ. See ગુડામ } avanîsh.
ગુડામ } khûnêṣ.

ગુનુગામ ખુનેસીહા, khûnêṣihâ. ના.૦ હીરાકશી. Subs.
Green vitriol.

ગુનુગામ ખુનેસ્તન, khûnêstan. ક્રી.૦ સુખારક—આમીન કર-
વુ. V. To make propitious; to make *amen*.

ગુનુગામ } હુનીસ્તન, hûnistan. ક્રી.૦ પાક—સાક—નીતદે

ગુનુગામ } કરવું. V. To purify; to free from impu-
rities; to clean; to make clear—limpid.

ગુનુગામ અનુસો, anûsô. વી.૦ નારાજમંદ, નાખુશ, દલગીર, નાપાંક.
Adj. Not permitting; displeased; sorry; im-
pure. Comp. Av. ગુનુગામ

ગુનુગામ ખુન્સન્દ, khûnsand. વી.૦ ખુશ, ખુશહાલ, સંતોષી, દરાયવું,
સખુરીવાખું. Adj. Pleased; happy; contented;
satisfied; patient. Pâz. ગુનુગામણ = Per. خرستند

ખુન્સંદામ ખુન્સન્દ-હિભી, khûnsand-himî. વિ. સંતોષ-
બરી ખાસી અતિં. Adj. Of a contented nature.

ખુન્સંદેહામ ખુન્સન્દેહ-ગરી, khûnsandêh-garî. વિ. રજ-
મંદ, ખુશી કરનારું. Adj. Permitting; consenting;
giving pleasure; pleasing. Comp. Av.
ખુન્સન્દેહ + ગરી = Per. ખુશનું ગરી

ખુન્સંદેહામ ખુન્સન્દ-ખેરડી, khûnsand-khêradî. વિ. સં-
તોષી મનવાયું. Adj. Of a contented mind. Comp.
Av. ખર્સન્દ - ખર્સન્દી = Per. ખર્સન્દ + ખર્સન્દ

ખુન્સંદગીામ } ખુન્સન્દગી, khûnsandgî. See ખુન્સામ, ખુન્સાતામ
} **ખુન્સાતામ** } Abst. Subs. Contentment; pleasure.
Comp. Per. ખર્સન્દી

ખુન્સંદગીામ } ખુન્સન્દગી, khûnsandgî. See ખુન્સામ, ખુન્સાતામ
} **ખુન્સાતામ** } Khuñsandî.

ખુન્સંદતરામ ખુન્સન્દ-તર, khûnsand-tar. વિ. વધારે સંતોષી.
Adj. More contented. Comp. Per. ખર્સન્દતર

અનુભેદામ અનુભેદ, anubêd. ક્રિ. તે થાયછે. V. It be-
comes—happens.

અવાનસ્તામ અ-વનસ્ત, a-vanast. ક્રિ. વિ. ખરાખી વગરતું, ગડખું
—ખરાખ નહીં તે, નહીં બેલાયલું, નેક, ખાલેસ, નિર્ભલ. Adj.
Free from evil; not turbid—bad; unmixed;
virtuous; pure; limpid; clear.

ખોસ્તામ } ખોસ્ત, khôst. વિ. ખાવા લાયક. Adj. Eatable;

} **ખોસ્તામ** } fit to be eaten.

ખુદામ

૧૯૭૧મ } હુનસ્ત, હુનસ્તે, hûnast, hûnastê. વિ૦ ખાલેસ,
ગુજરાતીમ } નિર્ભલ. Adj. Pure ; unmixed ; clear.

૨૦૮૨મ } ખુનસ્તી, khûnastî. ના૦ ભાવ૦ ખાલેશી, નિર્ભલતા,
સ્વરચ્છતા. Abst. Subs. Purity ; freedom from
foreign admixture ; clearness.

૨૧૭૩મ } અગુસ્તે, agûstê. ના૦ ધુજરી. Subs. Trem-
ભલ } bling, tremor. Comp. Av. ગુજરાતી

ગુજરાતીમ હુનસ્તે, hûnastê. ના૦ ખોદાતાલાનાં નાંમો ભયેનું એક
નાંમ છે. Subs. One of the names of God.

૨૨૪૪મ } હુ-સેતોબ, hû-sêtôb. કુ૦ વિ૦ સારી રીતે આજેજ
થયાનું. Part. Adj. Thoroughly enfeebled—
become helpless. Pâz. ગુજરાતી -ણુ

૨૨૪૫મ } અનુભીદન, anûbîdan. ના૦ બેસ્પતી સેતારો. Subs.
ગુજરાતી } The planet Jupiter.

૨૨૪૬મ } અનોભીદન, anôbîdan. કુ૦ જરી કરવી, વીલાપ
કરવો, રડવું. V. To weep ; to mourn ; to be-
wail ; to cry.

૨૨૪૭મ } ખુનસ્તન, khûnastan. કુ૦ પદવું, બોલવું. V. To
recite ; to read ; to learn ; to speak.

૨૨૪૮મ } ખુનેસ્તન, khûnêstan. કુ૦ લડાઈ કરવી ; શાંત
કરવું ; ખુશી કરવું ; આસાન કરવું ; બરદું ; રેડવું ; ખાવું ;
લખવું. V. To fight ; to quarrel ; to pacify ; to
please ; to make easy ; to fill ; to pour ; to eat ;
to write.

૨૨૪૯મ } ખુનસ્તે, khûnastê. ભૂ૦ કુ૦ સુખારક—આમીન
ગુજરાતી } થયાનું. Past Part. Become auspicious ;

turned out to be as desired.

અનોસ્ટે, anôsté. See અનોસ્ટ.

આવનસ્ટે, a-vanastê. વિ૦ ખરાખી વગર. Adj. Free from evil.

હુનદી, hû-jandî. ના૦ ભાવ. નેક—સુખવાસી અં-
દુઃખી. Abst. Subs. A virtuous—happy life.

આવનાક, an-vînâk. વિ૦ નહીં જેનારું, આંપણું.
Adj. Not seeing ; blind.

હુવિનશ, hû-vînash. ના૦ રેહેમ—સારી નજર.
વિ૦ રેહેમ નજરવાણું. Subs. Mercy ; pity ; kind
regard. Adj. Merciful; expressing sympathy.

હુવિની, hû-vînî. વિ૦ રેહેમ નજરવાણું, દ્વારું, નભ-
તાવાણું. Adj. Merciful ; compassionate ; modest ;
humble.

આવનશે, an-vînashnê. ના૦ ભાવ૦ છુદ્ધું કરું.
Subs. Abst. Concealing.

હુગોભાનચા, hû-gôbhâna-cha. ના૦ ભાવ૦ સારી
રીતે બોલવું—ભણાવું. Subs. Abst. Speaking—
reciting well. Comp. Pâz. હુગોભાનચા

હુવિનિદન, hû-vînidan. કિ૦ સારી રીતે નેગાડ
કરવી—જેવું—તપાસવું. V. To see—view minutely
—to inspect—examine thoroughly. Comp.
Per. خوب دیدن

આનુન, an-bûn. વિ૦ થડવગરતું, કષુન્યાદ. Adj.
Having no stem or trunk ; ignoble ; of
low origin. Comp. Per. بُن

હુનુન, hû-bûn. ના૦ સારું જેવઠ ; સારી શરૂઆત. Subs.
A good end ; a good beginning. Av. ہے

અનુયોદ, an-nayôk. વિં સાંહેનીંતે; ખુદે. Adj.
Not good ; bad ; evil.

અવિને, an-vînê. See અવિનાક an-vînâk.

ખુન્દે, khûndê. વિં કર્ષું, કુદરતી. Adj. Re-
volving ; natural.

હિન્દગાન, hîndûgân. See હિન્દ handû.

હુન્યોક્ષી, hû-nayôkshî. નાં બાળો સારી
રીતે શાંભળવું, તીક્ષ્ણ કાન રાખવા. Subs. Abst.
Hearing well ; pricking up one's ears.

અવન્દે, a-vandê. વિં વગર નેકોનું. Adj. Not
virtuous.

અન્દક, અન્દક, khûndak, andak. વિં થોડું,
જરાક. Adj. A little ; in a small quantity ;
somewhat.

અન્દબે, અન્દબે, અન્દબે, khûnbê, khûmbê, khûmb.
See અન્દબે. નાં એક દેવીનું નામ છે.
Subs. Name of a she-Deva—*Devi*.

Av. અન્દબે

જીવન્દે, jîvandê. વિં જીવતું, જીવનાં. Adj.
જીવન્દે Living alive.

અન્દચંદ, and-chand. See અન્દચંદ, અન્દચંદ
ચંદ. વિં જેટલું એઈએ તેટલું. ક્રિં અં
આએ વખતે, ત્યારે. Adj. Adequate to wants.
Adv. At this time ; then.

અન્દચંદી, and-chandî. ક્રિં અં જ્યાંહાં સુધી કે.
અન્દચંદી Adv. So long as.

દ્વારામ } અન્દ-ચંદમ, and-chandam. વિ૦ જેટણું ભને, એ-
દ્વારામ } ટણું ભને. Adj. As much to me; this
much to me.

દ્વારામ } ખનીદ, khanid. See દ્વારામ khanid.

દ્વારામ ખુન્દદ, ખુર્દદ, હર્વદદ, khûn-dad, khûr-dad, har-vadad. ના૧૦ ખોરાક—સુખ આપનાર કૃત્યશતો, ખોરદાદ
અમશાસ્પદ, ત્રીજ મહીનાંતું નામ ; છઠા રોજનું નામ ; ખુદ સે-
તારો. Subs. The angel presiding over happiness
—food; *Khordâd Amshâspand*; name of the
third month of the year; the sixth day of every
month; the planet Mercury. Av. خوراداد =
Sans. સર્વતાતિ = Pâz. سرپتاتي = Per. خوراداد =

દ્વારામ હુનીદ, hûnid. ભૂં કૂં ગારેલા—નીચવેલા (હોમ);
બીજું. Past Part. Strained—filtered (*Hom*);
moist; wet. Av. માં = Sans. સુત.

દ્વારામ ખુન્દદ-દાદ khûndad-dâd. ભૂં કૂં વિ૦ ખોરદાદે
અપેકું. Past Part. Adj. Given by *Khordâd*
(archangel).

દ્વારામ } ખોઅટુ-દસ, ખોઅટુ-દદ, ખોઅટક-દસ, khôêtû-
દાદ } das, khôêtû-dad, khôêtak-das. ના૧૦

દ્વારામ } સગપથમાં આપવું, સગાંસગાંમાં લગન કરવાં,
સીલસીલો, સગાઈ. Subs. Giving in marriage
among relations; marriage between members
connected by family ties; family connection;
relationship. Comp. Av. $\text{سچوئے} \text{ زلے}$ = Pâz.
 $\text{سچوئے} \text{ زلے}$

॥૪૧૩ આનીદન, ânidan. ક્રો તાજુખ કરવું, (કંઈ ચીજ) શકની રેખે બોલવું. V. To surprise ; to speak (something) in a doubtful manner.

॥૪૧૪ ખુનીદન, khûnidan. ક્રો શીગારવું, તારીક કરવી, સુતી કરવી. V. To adorn ; to praise ; to eulogize.

॥૪૧૫ હુનીદન, hûnidan. ક્રો કુટવું, છુડવું, નિયવવું. V. To pound ; to thrash ; to squeeze. Av. Rt. ૭

॥૪૧૬ હુનીદ, hûnidê. ભૂૠ કુૠ કુટેલું, ગારેલું. Past Part. Pounded ; strained.

હુદરાએ હુ-દરાએ, hû-darâê. વિ૦ શારે બોલનારે ; દોઆ કરનારે. Adj. Speaking well ; wishing happiness to. Av. Rt. ૭ = Sans. Rt. સુ.

હુવિરાએ હુ-વિરાએ, hû-vîrâê. વિ૦ સારી વર્કશક્તિ ધરાવનારે ; સારી પેઠે પારખ કરનારે. Adj. Possessing a good reasoning power ; discriminating well.

હન્દરાખ્ત, handarakht. See હન્દ્રાખ્ત handarakht.

હુવિરિ, hû-vîrî. નાૠ ભાવ૦ અન્ધું શુરાપણું. **હુવિરિ** Abst. Subs. Excellent bravery. Comp.

Av. સુવીર = Sans. સુવીર.

હુનગિરાશની, hû-nagîrashnî. નાૠ ભાવ૦ નેક નજરે જેતું, ઘારથી જેતું. Abst. Subs.

Seeing with a kind look ; looking affectionately.

હુવેરાશ્ત, avêrasht. નાૠ એક શુનાહતું નાંભ.

Subs. Name of a crime. Comp. Av. સુનાહતું

હુનેરી, anêrî. નાૠ ભાવ૦ નાકરમાંની. Abst.

Subs. Disobedience. Av. અનાર્યા = Sans. અનાર્યા:
= Per. انسيري

અંગુલ } ખુને-રસ, ખુન-રસ, khûnê-ras, khûna-ras. ના०
અંગુલ } કેશવરતું નામ ; વચ્ચમાંનો મુહુક, સુંદર ચલકતી ગાડી.

Subs. Name of a *Keshvar* (region); the central region; a beautiful-shining chariot. Av. અંગુલ = Per. خوبصورت

અનુએ, anûê. See ૧૩ anô.

અનુન, anûn. ના० ગરેથમાન, સદિથી મ્હોટું બેણેશ્ત. Subs. The most blissful seat of sanctified souls after death; the highest heaven.

અવીન, avîn. કિ૦ અ૦ એ ભીસાલે. Adv. In this manner.

આનો, ખુન, ânô, khûn. See ૧૩, ૧૩ anô, anôê.

હનુન, હનો, hanûn, hanô. કિ૦ અ૦ જ્યારે, ત્યારે, શી તરેહ, એ ભીસાલે, કોઈભી રીતે. Adv. When; then; how; in this manner; anyhow.

હૃ-વન, hu-van. ના० સારી સુગંધવાલું જાડ. Subs. An odorous tree.

અન-વનાહકી, an-vanâhkî. ના० ભાવ૦ બેશુ-
નાહી, નીરપરાધીપણું, નીર્દોષતા. Abst. Subs. Guiltlessness; innocence. Comp. Per. بીજાની

અરવંદ, arvand. ના० એક પહાડતું નામ છે. Subs. Name of a mountain. Comp. Pâz. ماروا

અનેંદ, khanênd. કિ૦ ખોધે. V. May dig.

હવંદ, havand. See ૧૦ havand.

૧૧૩ હો-૧૬, hōnvad. ના૦ પેહેલા ગાથાનું નામ ; એક બંદગી-
તું નામ. Subs. Name of the first Gāthā ; name
of a Prayer. Av. ^{પાંચાંશા} = Pâz. ^{પાંચાંશા}

૧૧૩ અનોશ, anôsh. See ૧૩૩ anôsh.

૧૧૩ ખુની, khûnî. વિ૦ લોહીઆર. See ૧૩૩ khunî.
Adj. Bloody ; plethoric ; full of blood.

૧૨૧૩ ખુનેશને, khunêshnê. ના૦ ભાવી પદ્ધતિ, પદાંશ. Abst.
Subs. Reading ; reciting ; recitation.

૧૨૧૩ અનોશે, anôshê. See ૧૩૩ anôshê.

૧૨૧૩ અનોશક, anôshak. ના૦ ખરચું, બેઠો. Subs. A
child ; a son.

૧૨૧૩ ખુનોશે, khunôshê. ના૦ છોકરું ; ખરચું. Subs.
An issue ; an offspring.

૧૨૧૩ અનોશગાન, anôshgân. ના૦ સાંપનાં ખરચાં, સે-
તાખી કરનારા. Subs. The young ones of a ser-
pent ; those who hasten.

૧૨૧૩ અનોશકીનીનદ, anôshkînînad. ક્રી અમર્ગી
—બેહેશતી થાયછે, અમરગી કરેછે. V. Becomes
immortal ; becomes a resident of paradise ;
makes immortal.

૧૨૧૩ અનોશકીન-રદાન, anôshkîn-radân. See
૧૨૧૩ anôshkîn-radân.

૧૨૧૩ અનોશ-કનીનિદન, anôsh-kanînidan. ક્રી અ-
લાઈ કરવી, બેહેશતી—પરહેજગાર થતું. V. To practise
goodness—virtue ; to be a resident of para-
dise ; to become pious.

લુ॥૩ અતુ-વસ્પ, હર્વેસ્પ, anû-vasp, harvêsp. ફૂં અઠ

તમામ સુદૃઢા, હર્મશે. Adv. All the time; always.

લુ॥૪ હુવીદ, hûvîd. નાં બંદગી. Subs. Prayer; worship.

લુ॥૫ અન-ઉન, an-ûn. વિં વગર આડનું, ઉનાડ, વેરાન. Adj. Treeless; barren; desolate.

લુ॥૬ હનુન, hanûn. See લુ hanûn, hanô.

લુ॥૭ હુ-ઉન, hû-ûn. નાં સારુ—દેખાંમણું દરખત—આડ. Subs. A fine—elegant tree.

૭-૮૧॥૮ ખુન-ઓશે, khûn-ôshê. વિં લોહી પીનારું. Adj. Blood-drinking.

૭૧॥૯ ઓટુક, ônûk. નાં કલ્લઈ. Subs. Tin. Comp. Av. ઓટુક

૭૧॥૧૦ ખનવંદ, khanvand. વિં પ્રકાશનું, ચલકતું. Adj. Shining; glittering. Comp. Av. ખનવંદ

૭૧॥૧૧ ખુન-વદર્ગી, khûn-vadargî. નાં લોહીનું વેહેનું—ચાલતું. Subs. Flowing—passing of the blood.

૭૧॥૧૨ અતુ-વર્મન્શાન, anû-varmanshân. સર્વોત્તમાનાં, તેઓની માઝક. Pron. Theirs, like them.

૭૧॥૧૩ ખુનક, khûnak. નાં સાસુ. Subs. A mother-in-law.

૭૧॥૧૪ ખુનક, khûnak. નાં ખુણું. Subs. A corner.

૭૧॥૧૫ ખુનુક, khînûk. વિં તાજુ; સુખી; બાઘશાહી. આનंદી. Adj. Fresh; happy; fortunate; pleasant. Per. خنک

૭૧॥૧૬ ખુને, khûnê. નાં ઘર. Subs. A house. Per. خانہ

આનુકી, આનુનગી, anûkî, anûngî. નાં ભકી. Subs.
A furnace ; an oven.

ખોશક, khôshk. વિં સું. Adj. Dry. Av.
ખશક = Sans. શુષ્ક = Per.

જુશકી, khûshkî. See ખુશકી.

હુ-નગીરશ્ની, હુ-નગ્રશ્ની, hû-nagîrashnî, hû-nagrashnî. See હુનગ્રશ્ની.

અવોકિરાશ્ત, અવવરાશ્ત, અવોવરાશ્ત, avôkirasht,
avavarasht, avôvarasht. See અવવરાશ્ત.

હુન્કુસુરગ, hûnkûsûrag. નાં નશતર. Subs.
A lancet.

હુ-કેરદારી, hû-kêrdârî. નાં નેક કાંબ. Subs.
નિકકરદાર—virtuous deed. Comp. Per.

અવગંદન, avgandan. કિં નાંખું, કેકું. V. To
throw ; to fling ; to cast. Comp. Per.

એકન્ડન, એકન્ડન. Even that.

અવોજ, ઓજ, avôj, ôj. વિં બોલંદ, ચટ્ટુ. Adj.

Elevated ; exalted ; high. Comp. Ar. ઓજ

આનુચ, anû-cha. જર્વો તેભી. Pron. Even that.

અવોજ, ઓજ, avôjî, ôjî. નાં ભાં બોલંદી, બ-

અવોજ રતરી, ઉનચાઈ, ખુજેરગી, ઝોટી ઝીમત. Abst.

Subs. Elevation ; a higher state—position ;

attitude ; greatness ; a high value.

હુ-વજિન, hû-vajîn. વિં ખરાખર પસંદ ઝીધેખું ;

ધણુંજ ભરસ. Adj. Well-chosen ; most excellent.

Comp. Av. હુ + વ = Per. ગુરીન

હુવજન્નોભસ્ની હુ-વજન-રોભસ્ની, hû-vajîn-rôbashnî. ના०
આ૧૦ ઉત્તમ ચાલ. Abst. Subs. Most excellent conduct.

હન્જેદ, hanjêd. ક્રિ. હીલવે, લટકાવે, લોભાવે ;
હન્જે હંખ દે ; ખીજવે. V. May shake—move ;
may hang up ; may suspend ; may tempt—
molest—irritate. Comp. Per. હન્જિદન

અન્વજદાર, an-vajîdâr. વિ. તમીન નહીં કર-
નારું ; ચુંઠી નહીં કાઢનારું. Adj. Not discriminating
—selecting.

હન્જદાર, hanjîdâr. ના० હીલવનાર, લટકાવનાર.
Subs. One who shakes ; one who hangs up—
suspends.

અનુચાવ્રમણાન અતુ-ચ-વર્મનશાન, anû-cha-varmanshân.
સર્વો તેઓને ; તેમનેભી. Pron. To them ; even to
them.

અનુજ ખુનજ, ખુનજે, ખુનજક, khûnzâ, khûnzê, khûn-
ડ zak. ના० નામરદ, નપુંસક. Subs. An im-
કુ potent man ; an eunuch ; an hermaphro-
dite. Comp. Ar. خشنا

અનુઝક, anû-zak. સર્વો જે કોઈ. Pron. Who-
ever.

અરેદ, અર્દ, arêd, ard. ના० પાકી, સકાઈ, સચ્ચાઈ.

અર્મ વિ. ખોરાક—આનાજ વગર. Subs. Purity ;

cleanliness ; uprightness ; truthfulness. Adj.
Without food—corn.

જીમ શુંદ, khûnd. ભૂં કું પીસેથું, બારીક થીધેથું. Past
Part. Ground ; reduced to powder.

જીમ અરેથશ્તરાન, અર્થશ્તરાન, arêthashtarân,
જીમ અર્થશ્તરાન arthashtarân. નાં અરેથશરને લગતાં,
અરેથશરતું વંશ. Subs. Those connected with
Ardesheer (by ties of consanguinity) ; the
family of Ardesheer.

જીમ હૃદાર, hûdâr. નાં ખોલંદ—મોહોટો આવાજ, મોહોટે
પદ્ધતું, ખોલંદ—ખુશ આવાજે પદ્ધતું. Subs. A loud cry ;
vociferation ; reciting loudly ; praying in clear
(or ringing) pleasing tone.

જીમ અનત-વહશત, અરેદ-વહશત, unta-vahasht,
જીમ અરેદ-વહશત arêda-vahasht. નાં ખોદાતાલાની એક
શક્તિનું નામ, એક ક્રેશતાનું—ખીજ મહીનાનું—તરીજ
રોજનું નામ. Subs. One of the powers of God ;
name of an archangel ; name of the second day of
every month. Av. ﴿ ﴾ = Per. اردبشت

જીમ શુંદન, khûndan. કું પદ્ધતું. V. To read ; to
recite ; to learn. Per. خواندن

જીમ હુનતન, hûnatan. કું કરતું. V. To do, to
perform.

જીમ અનુતુનાદ, anûtûnâd. કું આશીર્વાં રાખને !
રાખો ! V. Benedic. May keep ! may preserve !

જીમ અનુતુનીન, anûtûnîn. કું હું જણું. V. I may
know.

જીતામ અન-વદે, an-vadē. વિં ખરાબ નહીં, સારુ. Adj.
Not bad—evil ; good.

જીતામ અ-વન્દે, a-vandē. વિં નહીં મેળવતું—હસેવ કરતું.
Adj. Not acquiring—gaining. Contrast Av. ^{વાંદું}

જીતામ ખુંડે, khūndē. ભૂં કૂં કુટેલું, છુટેલું. Past Part.
Pounded ; beaten ; bruised.

જીતામ } જુરૂદે, khūrdē. ભૂં કૂં ખારીક થીયલું, ભરડેલું, પીસેલું,
જીતામ } નાદલું, નીચું, ખાવા લાયક. Past Part. Reduced

જીતામ } to powder ; ground coarsely ; pounded ;
small ; low ; eatable. Comp. Per. ^{خરد}, ^{خوردن}

જીતામ અન-ઓપ, an-ōp. વિં પાણી વગરતું, કોરકું. Adj.
Waterless ; not wet ; dry. Av. ^{آشام}

જીતામ } હૃદ, hūd. વિં ખુખ, સારુ, મનેહતું. Adj. Fine,
જીતામ } good, excellent. Per. ^{خوب}

જીતામ અતુપા, anupā. નાં એક જાતનું વસાણું. Subs.
A kind of drug—electuary.

જીતામ હુપંગહાઉ, hūpanghāu. નાં પરસ્વેષો. Subs.
Perspiration.

જીતામ અતુમ, anūm. કિં અં એ રવેશો. વિં નાઉમેદ.
Adv. In this manner. Adj. Disappointed ;
hopeless.

જીતામ } અઉન્મા, અરનભ, aūmma, arnab. નાં સસલો.
જીતામ } Subs. A hare.

જીતામ } અતુ-મય, anū-maya. નાં માંકકસર કદતું પણ,
જીતામ } મકર રાશી. Subs. A beast of a moderate

small size. Capricorn. Av. ^{مچھلے}-મા

અનુમ અતુમા, anūmā. સર્વો હમેને. Pron. To us.

અનુમ ઓન્મા, ônmā. સર્વો હમો. Pron. We.

અમલુચિમ } અતુ-મય-મસા, anū-maya-masā. વિ૦ ના-

અમલુચિમ } લાં કટનાં પશુ જેટખું મોઢું, નાલાં કટનાં પશુ
જેટલી કીમતનું. Adj. As large as a small beast ;
of the worth of a small beast. Av. અમલુચિમ-અમલુચિમ

અનુમિદ } અતુમીનીદે, anūmīnidē. ભૂ૦ હૂ૦ નાઉમેદ—

અનુમિદ } આશાવિનાતું થાયણું. Past Part. Become
disappointed—defeated of expectation.

અનુમિદ અતુમીનીદન, anūmīnidan. હુ૦ નાઉમેદ—નીરાશ
—આનેજ થતું. V. To be disappointed—defeat-
ed of expectation ; to be helpless. Comp.
Per. نا امید دشدن

અનુમેદ, anūmēd. વિ૦ નાઉમેદ, નિરાશ, આનેજ.
Adj. Disappointed ; despondent ; helpless.

Per. نا امید

અનુર, anū-ra. સર્વો મારું, મને. Pron. Mine ;
to me.

અનુર, ઓનર, ઓનર, anûr, ônar, khônar. ના૦
હૃમત, શુરાપણું. Subs. Courage ; bravery. Pâz.
ક્ષમણ, ક્ષમત

અનુર, khanûr. ના૦ જેતી, જેતી કરનાર, જેડુત. Subs.
Cultivation ; a cultivator ; a husbandman.

હુનર, hù-var. ના૦ સારી મોગાં—ઈચા—આહેશ,
વિ૦ સારી છાતીવાણું, હિમતવાન. Subs. A good in-
tention—wish—desire. Adj. Having a fine
breast ; courageous.

જીમ હૂલ, hûl. વિ. ઉંસુ. Adj. High, elevated.

જીમ હોનર, hônar. ના. હીકમત, હુનર, વિદ્યા, કલા. Subs. Skill; art; learning; scheme; plan. Av. હન્રે = Per.

જીમ હુન્-વર, hûn-var. ના. સાહેખની મોરાં—ઈચ્છા, ખો-દાઈ ઈચ્છા, એક બંદગીનું નામ છે, એકવિસે તુસ્કું, એકટું નામ. Subs. Lord's desire—will; the Divine will; name of a prayer; the collective name of 21 Nosks. Av. વાસ્તવિક હુન્-વર

જીમ્યુનરાન } હોનરાન, hônarân. See જીમ હોનર.

જીમ્યુનરાવંદ, hônarâvand. વિ. હુનરમંદ, હીકમતી, સદગુણી, ખુખીવાન. Adj. Skilful; ingenious; good-natured; possessing merit. Av. હન્રે મંદ = Per.

જીમ્યુનરાવંડી, હુનરાવંડી, hûnarô-vandî. ના. હુનરમંડી. Subs. Skilfulness.

જીમ્યુનરાન્-વેશ, hônarân-vêsh. ના. બાવો હુન-રનું પુષ્કલપણું, ધણી હીકમત. Subs. Abst. Abundance of skill; a good deal of contrivance—ingenuity.

જીમ્યુનર-ઓમંદ, hônar-ômand. See જીમ્યુનરાવંદ.

જીમ્યુનરાન્-થંડી, hônar-ômandî. ના. બાવો હુનરવાણું થંડું. Abst. Subs. Becoming skilful.

જીમ ખુનરી, khûnari. વિ. હીમતવાન. Adj. Courageous.

હોનરી, hōnari. વિ. હુનર—હૃકમતવાળો. Adj.
Skilful; ingenious.

અવોરશ્ટ, avôrasht. See અવારશ્ટ, અવારશ્ટ avâva-
rasht.

હુ-વરષત, hū-varasht. નાં નેક કાંભ ; સારી કરણી.
Subs. A virtuous action; a good deed.

Av. ખુનરાસ = Per. خورشت khûnaras. See ખુનરાસ } khûnérás.
ખુનરાસ } khûnaras.

ହୁନଜ୍ୟେ, hūnajyā. ୧୧୦ କାଣ. Subs. An ear.

ખનિરાથ } ખુનરસુ-ભામી, khûnaras-bâmî. ના० અલડા-
ખનિરાથ } એ મંદ-દેશતમંદ “અનીરથ.” Subs. The
bright—wealthy *Khanîrath* (region). Av.

ଖନରାତ୍ରି ଖୁନରାସ-ବେହ-ବାମୀ, khûnaras-vêh-bâmî.
ନାଥ ଅଳ୍ପ ଅଳକାଟମେଣ୍ଟ ଘନିରଥ. Subs. The good and
bright *Khanîrath*.

અવોરના, અવોરનાએ, avôrnâ. avôrnâê. ૧૦
નોજવાન, જુવાનીની ઉમરમાં આવેલું. Adj.
Quite young; arrived at the age of youthfulness.
Av. નોજવાન

અવોરના, a-vôrnâ. ૭૦ જવાનીમાં નહીં આવેલું તે.
અવોરન Adj. Underage; not youthful. Contrast
 Per. اورنا

અદ્ભુત આઉરંગ, aurang. ના० તખત, તાજ, કીર્તી; આખરું, હણપણ, ગોઠવણ. Subs. A throne; crown; glory; honour; wisdom; arrangement. Per. اورنگ

હોનર-કેરદારી, hōnar-kērdārī. ના० ભાવો હુનનર હાંસેલ કરવો. Abst. Subs. Acquiring skill —art.

હુ-વરજ, hû-varj. ના० સારાં કાંખો કરનાર. Subs. One who performs good—virtuous actions. Comp. Av. ایسا ممکن نہ ہے

અનુવર્દન, an-vardan. કિ० નહીં કરતું. V. Not to turn.

આવોરદન, âvôrdan. કિ० લાવતું. V. To bring.

આ + મૃ = Per. اور دن Av. Rt. آ + م = Sans. آ + مृ = Per.

ખુર્મા, khurmâ. ના० ખજુર. Subs. Dates.

Per. خرماء

હોનર-માદિગાન, hōnar-mâdîgân. ના० હુનરને લગતી ભાખત. વિ० સારા શુષ્ટા ધરાવતું; સરભ. Subs. A subject pertaining to some art—contrivance. Adj. Plur. Endowed with good qualities; excellent.

ખનક, khanak. ના० કાખરચિત્રા રંગનો ધોડો. Subs. A grey horse.

ખુક, ખુગ, khuk, khug. ના० હુકુર, ખુંડ. Subs. A

hog; a boar. Per. خوک

જુહ, khûh. નાૠ ખાશીઅત, ચાહ. Subs. Characteristic, affection. Per. خوی،

જોહ, khôh. નાૠ એહેન. Subs. A sister. Comp. Pâz. જેલ્લ

જોહ, khôh. નાૠ એક જતનું જંગલી ધાંસ કે જે ધડને
કિંતાં અટકાવેછે ; એક જતનો વેલો ; શુંગલાવવું. Subs.
A kind of weed (or wild grass) which hinders
the growth of wheat; a creeper; ivy; suffoca-
tion. Comp. Per. خود،

જુક, hûk. નાૠ શુભકુ. Subs. A boil.

અન્કા, ankâ. નાૠ શીમોરગ ; એક જતનું કલ્પીત પક્ષી.
Subs. An ostrich; a fabulous bird. Comp.
Ar. عَنْكَاء

અન્હયાદે, an-hayâdê. નાૠ ખોદાતાખાનાં નાંભો મધેનું
એક નાંભ છે. કે જેની શકૃતી જેવી કોઈ બીજાની નહીં. Subs.
One of the names of God; the Omnipotent.

અન્કાન, an-kân. નાૠ નહીં ખોડવું. Subs. Not
digging.

અન્ગાન, a-nêgân. વિૠ છુંણ નહીં તે, આહેર. Adj.
Not concealed—secret; open; evident. Contrast
Per. نَجَان

અન્ગાર, angâr. નાૠ અયાલ, વિચાર, ધારણા. Subs.
Idea; thought; intention. Per. رُؤيا

અંગોર, ôkâr. નાૠ એતી કરનાર, ખાગખાન, એકુત.
Subs. A cultivator; a gardener; a husband-
man.

۱۱۷۸۰ هُ-کار, hû-kâr. نा० شુભ કામ. Subs. A good work—business.

۱۱۷۸۱ હોકાર, hôkâr. ના० ઓઠ. Subs. Ebb.

۱۱۷۸۲ અંગારીહેદ, angârîhêd. ۴۰ શીંગાર કરે.. V. May adorn—embellish.

۱۱۷۸۳ અન-કારી, an-kârî. ۷۰ વગર કાંમતું, નકાંમતું. Adj. Useless; worthless. Comp. Per. نا بکار

۱۱۷۸۴ } અન-ગારદન, angârdan. ۴۰ શીંગારવું; ગણતું,
۱۱۷۸۵ } વભાસતું, ખયાલ કરવો. V. To adorn; to count; to meditate upon; to consider. Per.

۱۱۷۸۶ } અવે-કારદન, avê-kârdan. ۴۰ هر—નકાંમતું કરવું.
انگاردن
V. To remove; to render useless.

۱۱۷۸۷ } અનકદ, ankad. ۷۰ તવંગર, પઈસાદાર, સખ્ત, મૂર્ખ. Adj.

۱۱۷۸۸ } Adj. Rich; wealthy; hard; foolish. Comp. Ar. عنك

۱۱۷۸۹ } ખુકી, khûkî. ના० ખુશકી, જમીન. Subs. Dry land; land.

۱۱۷۹۰ } ખોહી, khôhî. ના० ખમલત. ۷۰ ચાહનાર. Subs. Characteristic. Adj. Loving.

۱۱۷۹۱ } હનગી, hangî. ના० ભાવી સાચવટ, રાસ્તી. Abst. Subs. Truth; truthfulness.

۱۱۷۹۲ } અનકદાન, ankâdân. ના० લોભી માનસો. Subs. Avaricious persons. Comp. Ar. آنکادا

۱۱۷۹۳ } અનકદાન, ankâdân. ના० આદમીની સુરતનો દેવ; જે માનસની ચાલચલણ તથા કાંભો દેવના જેવાં હોય;

જનવરી ખસલતતનું આદમી. Subs. An anthropomorphic *Deva*; the man whose manners and ways of action resemble those of the *Deva*; the man with the instincts of the brute.

અન્કષ્ટું અન્કષ્ટું, *ankashtū*. ના० એક જાતનો ખોરાક.
Subs. A kind of food.

ખુકી, *khûkî*. See ૪૧૩ *khûkî*.

ખોહી, *khôhî*. ના० ખાચીઅત. વિ० ખાચીઅતને લગતું.
Subs. Characteristic. Adj. Pertaining to one's innate quality.

અન્કદીં અન્કદી, *ankadî*. ના० બા० તવંગરી. Abst. Subs.
Richness; state of being rich.

અન્કિનિદે, *an-kînidê*. કુ० વિ० ધીનો નહીં ધીધેલો.
Past Part. Unrevenged.

ખુકી, *khûkî*. See ૪૧૩ *khûkî*.

અન્કેજવા, *ankêzvâ*. ના० ગોસ્પદોને રેહેવાની જગ્યો; ગાય ઢોરને રાખવાની જગ્યા। Subs. A pen or enclosure for sheep; a cattle-pen.

અન્કેજદ, *ankêzad*. ના० હિંગ. Subs. Assafœtidia. Comp. Per. اન્કેજ

હુકેરેદ, *hûkêrêd*. ના० અગર. Subs. Aloewood. Comp. Av. ૩૧૧-૩૭૨, Pehl. ૧૩૧

અન્ગિરિદે, *a-nagîridê*. See ૧૦૫૮ a-nagrîdê.

ખોઝે, *khôê*. ના० આદત, ખાચીઅત, ખવાસ, ચાલચલણ.
Subs. Habit; characteristic; nature; behaviour. Comp. Per. خوی

હુકોદ, *hûkôd*. See ૪૧૩ *hûkêrêd*.

૧૧૧૮ હુકદ, hûkand. ઉભયાં અં ઓદખારગી, અગરને.

Conj. From one point of view; even; if.

૧૧૧૯મ્ અનકુદાન, ankûdân. See ૧૧૭૭મ્ ankadân.

હુકુસીઉર } હુકુસીઉર, હુકુસુરોગ, hûkûsiûr, hûkûsûrôg.
લડવાન } See ૧૧૭૧મ્ hûkûsûrôg.

૧૧૨૦ હુ-કુન, hû-kûn. નાં સારે કરનાર. કિં આજાં સારે
કર. Subs. One who does good (to others).

V. Imper. Do good.

૧૧૨૧ હુ-ગુન, hû-gûn. વિં સારી તરાંહ—રીતનું; સારા રેગનું.
Adj. Of good sort—fashion; having a fine
colour. Comp. Av. હુકુનશ્ચ

૧૧૨૨ હંગુન, hangûn. See ૧૩૩ hangûn.

૧૧૨૩ હુ-કુનશ્ચ, hû-kûnashna. નાં નેક કાંબ—કરતુક.
Subs. A good deed—action.

૧૧૨૪૧૧૨૫ હુકુનશ્ચની, hû-kûnashnî. નાં સારા કરતુક—
કાંબ કરનાર. Subs. One who practises good—
virtuous actions. Pâz. હુકુનશ્ચ

૧૧૨૫૧૧૨૬ હુ-કુન-તુમ, hû-kûn-tûm. વિં સરવેથી સરુસ
કરનાર. Adj. Doing the best work.

૧૧૨૬ હુ-કરે, hû-kard. ભૂં કું નેક ક્રીધેણું. Past Part.
Well—rightly done; acted virtuously.

હુકેરારી } હુકેરારી, hû-kêrdâri. નાં બાવં નેક કાંબ
કરતું. Abst. Subs. Doing a virtuous
deed. Comp. Per. خوب کرداری

૧૧૨૭ હુ-કરેદ, hû-kardê. નાં નેક કાંબ. ભૂં કું સારે—ધ-
રતી રીતે ક્રીધેણું. Subs. A good—virtuous action.

Past Part. Well done; properly achieved.
Av. અંકુતન, Sans. सुकृत.

ાંકુતન અંકુતન, ankūtan. નાં પહાડી ગાય, નંગલી ગાય.
Subs. A mountain cow; a wild cow.

ાંકદન આં-કન્દન, ân-kandan. ક્રિ. પુરુષ કરવું, ભરવું. V.
ાંકદન To fill; to fill up; to replenish. Comp.
Per. કન્દન

હુકરન હુ-કરન, hû-kardan. ક્રિ. સારં—શુભ—શોભઈતું
કરવું. V. To do well; to make elegant.

હુકરન ખુબ કરન, કરવું. Subs. A blind dog; a
dog five or seven days old. Comp. Av. અંકડ

હુકોર, સુકોર, hûkôr, sûkôr. નાં આંધલો કુતરો,
પાંચ સાત દાહડાનો કુતરો. Subs. A blind dog; a
dog five or seven days old. Comp. Av. અંકડ

હુવરેશ્ટ, હુવરાશ્ટ, hûvarêsh્ત. See હુવરાશ્ટ avikîrasht.
અનકદ, ankad. See અનકદ ankad.

હુપેદ, હુ-પેદ, hû-pêd. નાં સારો—નેક ખાપ. Subs.
A good—virtuous father. Comp. Av. અનુષ્ઠાન+દ
= Sans. સુપિતા.

હુફાશ્ટ હુ-કરાશ્મોક, hû-farâshmôk. નાં પેહેલી અ-
રધી રાત. Subs. The first half night. Comp.
Av. અનુષ્ઠાન+દ

અંગર, angar. See અંગર angar. Av. અંગર
હુકર, hûkar. નાં અલખુરજ પાહાડની એક ટોંચનું નામ
છે જે માંથી અરદ્વીસૂર વેહે છે. Subs. Name of a peak
of Mount Alborz from which the River
Ardwisûr flows. Av. અંગર

હુકર હુકર, hûkar. ના० કેલવાથલો કુતરો, કાલા કાનનો જગ.
Subs. A trained dog; a dog with black ears.

ઓક્રા ઓક્રા, ôkrâ. ના० રાંધવાનાં ચોખા. Subs. Table
rice.

આનગ્રશને આ-નગ્રશને, a-nagrashnê. See આનગ્રશને a-naga-
rashnê.

હંકરશને હંકરશને, hankarashnê. ના० ભાવી વિચાર. Abst.
Subs. Thought, consideration. Comp. Per.

અન્કલ્યુન અન્કલ્યુન, ankalyûn. ના० ખાઈખલ; ખીસી લોકોની
ધર્મપોથી. Subs. The Bible; the sacred book
of the Christians.

ઓહરબરશ્ત ઓહરબરશ્ત, ઓરબરશ્ત, ôharbarasht, ôru-
barasht. ના० ઉત્તર તરફ આવેલા એક સુલુ-
કનું નામ છે કે જે 'વોઉજનરશ્ત' નામના સુલુકથી વચ્ચાં
પહાડ આવવાને લીધે છુટો પડેલો છે (પ્રોફેસર ચુસ્તી); ખની-
રથ ખાનીની વાવ્ય દીશાએ આવેલા સુલુકનું નામ. Subs.
Name of a region situated to the north, and
separated from *Vourujarasht* by a mountain
(Prof. Justi); name of a region situated to the
north-west of *Khaniratha*. Av. ઓહરબરશ્ત

ઓહરજરશ્ત ઓહરજરશ્ત, ઓરજરશ્ત, ôharjarasht, ôrû-
jarasht. ના० ઉત્તર તરફ આવેલા એક સુલુકનું
નામ (પ્રોફેસર ચુસ્તી); ખનીરથની ઈશાનકુને આવેલા એક
કેશવરનું નામ. Subs. Name of a region situated
to the north (Prof. Justi); name of a *keshvar*
situated to the north-east of *Khaniratha*.

ହୁକର୍ଦା }
ହୁକର୍ଦା }
ହୁକର୍ଦା }
 ହୁକର୍ଦା, ହୁକର୍ଦା, hûkard, hûkardâ. না० কপুর.
 Subs. Camphor.

ହୁକେର୍ଦାରୀ ହୁ-କେରଦାରୀ, hû-kêrdârî. See **ହୁକର୍ଦା** hûkér-dârî.

ଅନୁକର୍ଦ୍ଦି an-kardî. না० সରଦାର, সବାର. বি०
ଧାନାବ, ଡାମେତ, ପୁରବୀଷ. Subs. A chief; a leader;
a rider; a cavalier. Adj. Sensible; accom-
plished; proficient.

ହୁକର୍ଦାନ ହୁ-କର୍ଦାନ, hû-kardan. কি० সାଙ୍-—ধର୍ତ୍ତু କର୍ତ୍ତু. V.
To do good; to perform what is proper.

Comp. Av. $\text{କର୍ଦା} + \text{ତ}$ = Sans. **ଶୁକ୍ର** = Per. **ଖୁବକର୍ଦା**—
ହୁକର୍ଦା ହୁ-କର୍ଦା, hû-karaf. না० নেକ—সାରୀ ଅତ, সାଙ୍—শୋଭିତ୍ତୁ
ବନ୍ଦନ. Subs. A good—virtuous nature; a good
—elegant body. Comp. Av. **କରାଫାତ**, **କରାଫାତ**,
Sans. **ଶୁକ୍ର + କଲ୍ୟ**.

ହୁକର୍ଦାତୁମ ହୁ-କର୍ଦା-ତୁମ, hû-karaf-tûm. Adj. Superl. Of
which see **ହୁକର୍ଦା** hû-karaf. Comp. Av. **କରାଫାତୁମ**

୧୩

ଅନ୍ଧର anghar. See **ଅଂ** angar. Av. **ଅଞ୍ଚା**

ଅନ୍ଜ anj. না० ଅଳି ନିକଲେଲୋ ଚେହେରୋ—ଦେଖାବ; ଅଛେର
ଖୋଲ୍ଲୋ ଦେଖାବ. Subs. A blooming face—feature;
outward appearance.

অবচ avach. কি० କଣ୍ଠ, ବୋଲ୍ଯୋ. V. He or she
said—spoke.

દ્રોમ અ-વચ, a-vach. વિં સખુન—વાચાવિનાતું. Adj.
Speechless; deprived of the power of speech.
Av. લુઙ્ગાણા

દ્રોમ અવજ, avaj. નાં ખુલ્લેરળી; કૌવત, જેર, શકતી;
હવા. વિં ધણુંજ મોદુ—ખુલંદ. Subs. Eminence;
strength; power; air; climate. Adj. Very
large—exalted. Comp. Av. લંઘા = Sans.
ઓજસ = Pâz. ફુ

દ્રોમ બેજ, ૩j. વિં શેતાખ; જહાયવાલું. Adj. Swift;
rapid; fast.

દ્રોમ } ઓજ, ૩j. નાં ભાવો મોટાઈ, ખુલંદી, તવાંનાઈ;
} દખદખો; ચઢતો દરજાએ, તવંગરી; ઉચાઈ; કુડવુ.
મામ } ક્રિં અં ખુલંદીથી; ઉપરથી. શખદો અં વિના,
દ્રોમ } વતરોગે. Abst. Subs. Greatness; emi-
nence; power; pomp; exalted dignity; rich-
ness; exaltation; jumping. Adv. With exal-
lation—sublimity; from above. Prep. Ex-
cept; exclusive of. Comp. Av. ક, સ = Sans.
ઉદ્, ઉત્, ઉર.

અદ્રોમ } ખુજાએ, khujâé. નાં ચીતાર, નકશ, ચીનાંમણ.
દ્રોમ } Subs. Painting; picture; drawing the
outline.

અનુભૂતિ અન-ચાસ્ત, an-châst. વિં અજ્ઞાની, નાવાડેક, બે-
ખખર. Adj. Ignorant; unacquainted; inex-
perienced; uninformed.

ઓંજા } ઓંજ-હેદ, ઓંજ-હસ્ત, ઓંજ-આઈત, ઓj-hêd, ઓj-
જા } હસ્ત, ઓj-ait. કું ઉપર ચેદ, જુલંદીએ જાય;
 જેરાવર થાય; ઉપર ચેદછે. V. May rise up; may
 be exalted; may become powerful.

જા ઓંજ-આઈદ, ઓj-âêd. કું ઉપર આવે; જેર આવે.
 V. May come up—high; may get strength.

જા હિજાન, hijân. નાં જુલમ, જેર, જસ્તી. Subs.
 Tyranny; force; compulsion.

જા } અંજમ, anjâm. નાં જેવઠ, છેડો, આણીરી, ખોટા-
જા } તાલાના નાંભોમાતું એક નામ. Subs. End;
જા } conclusion; termination; one of the
 names of God. Comp. Per. انجام

ગુજા } ઓંજ-ઓમંદ, ઓj-ômand. વિં કૌવતમંદ; જુજે-
ગુજા } રગીવાલું; જુલંદીવાલું; ઉપર ચનારું; જેરરાખ-
 નારું; બલવાન, જુજેરગ. નાં પાદશાહ શુશતાસ્પનો જેતાખ.
 Adj. Strong; exalted; eminent; rising on
 high; possessing strength; powerful. Subs.
 Surname of King Gushtâsp. Comp. Av.

જુજાંજાંજાંજાં

ગુજા ઓંજ-ઓમંદી, ઓj-ômandî. See above.

ગુજાંગુજા ઓંજ-ઓમંદીહા-તુમ, ઓj-ômandihâ-tûm.
 કું અં અતીશાય જેર—કૌવતથી, અતીશાય મજજુતાર્યી.
 Adv. Most powerfully—mightily; most firmly.

ગુજાંગુજા ઓંજ-ઓમંદ-તુમ, ઓj-ômand-tûm. વિં સર-

વેથી વધારે કૌવતમંદ, અતીશાય એરાવર. Adj. Superl.
Most powerful—strong.

કુલાંગદ્રામ ઓન્ડ-ઓમન્ડ-તર, ôj-ômand-tar. નિ૦ વધારે
કુવતમંદ—ખલવાન. Adj. Compar. More power-
ful ; stronger.

કુલાંગદ્રામ ઓન્ડ-ઓમન્ડ-તરી, ôj-ômand-tarî. See
કુલાંગદ્રામ ôj-ômand-tar.

આફશ્નુન ઓન્ડ-અફશુન, ôj-afshûn. ના૦ મજબુત—અસર-
કારક મંત્ર—નીરંગ. Subs. Powerful charm ; effi-
cacious spell—talisman.

આવશ્નુન ઓન્ડ-આવશુન, ôj-avshûn. ક્રિ૦ આજા૦ ઉચ્ચે—
ઉપર છાટ. V. Imper. Sprinkle over—on high.

આવશ્નુન ઓન્ડ-આવશને, ôj-âvashnê. નિ૦ દસુથતું, ઉગતું,
ઘીલતું, વધતું. Adj. Rising ; appearing above the
horizon ; blooming ; growing.

આવશ્નુન ઓન્ડ-આવશને, ôjâvashnê. ના૦ કૌવતમંદ તુર—પ્રતાપ.
Subs. Powerful brightness—lustre.

અદ્રામ } ઓન્ડ-અવર, ઓન્ડ-મદમ, ôj-avar, ôj-madam.
ફર્દ્રામ } ના૦ ધણુંજ ચઢતે દરનેતું—કૌવત, ધણીજ શક્તિ.
Subs. Power of the highest order ; greatest
strength.

અફ્રામ ઓન્ડ-અફા, ôj-afrâ. ના૦ આશીર્વાદાર્થક—
વખાણવાયોગ્ય કૌવત—જેર. Subs. Praiseworthy
strength ; power—force deserving of applause
—benediction.

હન્જાડ હન્જાદ, hanjâd. કિ૦ માર્ખું, ખેંચ્યું. V. Struck; beat; pulled.

હન્જમ અન્જમ, anjâm. ના૦ સેવટ; છેડો. Subs. End; conclusion.

હન્જમિ અન્જમિ, anjâmî. વિ૦ સેવટ આવતું; છેડો આવતો. Adj. Ending; concluding.

હન્જમિહેદ અન્જમિહેદ, anjâmîhêd. કિ૦ આભિરી પોહોંચે છે, સેવટ આવેછે; પુરું થાયછે. V. Draws to an end; terminates; completes. Comp. Per. انجام میدن

હન્જમશન અન્જમશન, અન્જમશને, anjâmashna, anjâ-
હન્જમશને mashnê. See હન્જમ anjâmî.
હન્જમાન

હન્જમાન અન્જમિાન, anjâmîân. ના૦ પુરું કરનારા, સેવટ લાવનારા. Subs. Plur. Those that accomplish —finish.

હન્જમિનેદ, anjâmînêd. કિ૦ સરેજમ પોંહચાડે, સેવટ લાવે. V. May accomplish; may bring to an end—close.

હન્જમિનુંદ, ôj-âmûzad. કિ૦ ચણતી કેલવણી લે—શીંઘે. V. May receive higher education—training.

હન્જાર અન્જાર, an-châr. વિ૦ નાચાર, આશા રહિત, ઈલાજ વિનાતું. Adj. Helpless; destitute of support—means. Comp. Per. بی جاره

નીર્માણ અન્જાર, anjâr. ના० રાહ, રવેશ, રીતી, તરીકો.

Subs. Way ; mode ; manner ; practice.

નીર્માણ ઓજાર, ôjâr. વિ० જુલેર્ગ, જુલંદ, ઉંચું. Adj.
Noble ; exalted ; grand.

નીર્માણ હુ-ચાર, hû-châr. ના० ઘટતો ઈલાજ—ઉપાય ;
સારો આશરો. Subs. A proper remedy—means ;
good support.

નીર્માણ } અન્-ચારે, an-chârê. See નીર્માણ an-châr.

નીર્માણ } અ-નેજારે, a-nêjârê. વિ० નાતવાની—દુર્ખલતા વિ-
નીર્માણ } નાતું. Adj. Free from weakness—debi-
lity. Contrast Per. ,

નીર્માણ હુ-ચારેહ, hû-chârêh. વિ० સારા ઉપાય—ઈલાજ-
વાધું ; બેહેલ. Adj. Possessing good remedies—
means ; easy.

નીર્માણ હુ-ચેહેરે, hû-chêhêrêh. વિ० સારા ચેહરાનું, ખુખ-
સુરત હેખાવનું ; હેખામણું. Adj. Having comely
features ; beautiful ; elegant. Comp. Av.

નીર્માણ અન્-ચારે-ચ, an-chârê-cha. કુ० અ० તે કારણ-
સર ; તે સખખને લીધે. Adv. For that reason ; on
that account.

નીર્માણ અ-વજાર્ડન, a-vajârdan. કુ० નહીં શુઅરવું ;
નહીં આપવું ; નહીં કરવું ; રાજ નહીં કરવું. V. Not to
pass—pay—perform—satisfy. Comp. Per.

નાગ્ડરદન

જીજુદ્રામ } ઓળ, ઓજિ. વિ. કૌવતવાતું ; આગત વધનારે, દ્વારા
જીજુદ્રામ } દ્વારાવાતું. ના. ખુલંદી, મહોટાઈ, કૌવત. Adj.
 Strong; making progress; pompous. Subs. Eminence; greatness; strength.

જીજુદ્રામ ઓજિહા, ઓજિહા. કિ. અ. મજબુતાઈથી ; કૌવત-
 પણાથી. Adv. Strongly; powerfully; by main
 force.

જીજુદ્રામ ઓજન્-દેહેશને, ઓજ-déhêshnê. ના. બાવ. કૌવત
 આપતું, શક્તિવાન થતું. Abst. Subs. Giving
 strength; becoming powerful.

જીજુદ્રામ ઓજન્-દેહિગિ, ઓજ-déhîgî. ના. મુત્તીપૂજા, ખુદ-
 પરસ્તી. Subs. Idol-worship; idolatry.

જીજુદ્રામ ઓજશીદ, ઓજshîd. કિ. પોંહચ્છે ; આવશે ; મલશે.
 V. Will reach—come—meet.

જીજુદ્રામ ઓજહેદ, ઓજihêd. કિ. ખુલંદી આપે ; ખાહેશ કરે ;
 ઈચ્છે ; ખાહેર નીકલે. V. May elevate; may
 desire—wish; may come out.

જીજુદ્રામ ઓજનન, ઓજashna. ના. બાવ. ખોડવું, ચાલતું.
 Abst. Subs. Digging; moving; walking.

જીજુદ્રામ ઓજનની, ઓજashnî. ના. બાવ. ચઢતું, ખુલંદીએ
 જતું, ઉંચી પંકતીએ પુંગતું. Abst. Subs. Rising;
 soaring on high; gaining an exalted dignity.

જીજુદ્રામ ઓજનની-તુમ, ઓજashnî-tûm. વિ. સર્વથી અને
 પંકતી વાતું—ચઢતે દરજેતું. Adj. Superl. Enjoying
 the most exalted dignity; most distinguished—
 elevated.

અજદૂમ ઓનરને, ôjashnê. See એ, એ, એ, એ ઓ.

અજનિઅજદૂમ ઓનરને-મંદ-તર, ôjashnê-mand-tar. વિ. ૧૦
વધારે ડૌવતમંદ. ના. ૦ નસાસાલાર. Adj. Compar.
More powerful—strong. Subs. *Nasásálár* (a
corpse-bearer).

અજદૂમ ઓનર-શમ, ôj-sham. ના. ૦ મોટું—સારું નામ. Subs.
An exalted—great name.

હુચશ્મ હુ-ચશ્મ, hû-chashma. ના. ૦ સારી આંખ ; મેહેર-
બાંની ભરેલી નજર ; દોસ્ત, મજબુત દૃષ્ટિ. Subs. A
good eye-sight, (*lit.*) ; a kind regard ; a friend ;
a powerful sight. Comp. Av. મણુસ-ામ = Sans.
सुचक्षुस,

હુચશ્મિ હુ-ચશ્મિ, hû-chashmî. વિ. ૦ સારી નજરવાખું ;
દ્વારાં, મેહેરબાંન ; સારી દ્વારાનતદારીવાખું, પોતાની મોરાદ
મુનેભનું. Adj. Having a good eye-sight (*lit.*) ;
merciful ; kind ; conscientious ; according to
one's desire.

હુચશ્મિહા હુ-ચશ્મિહા, hû-chashmîhâ. કુ. ૦ એ. ૦ સારી
—નેક નજરથી, માયાપુપણે, દેહમદીલથી, મીતતાઈપણે ;
ઝડી દૃષ્ટિએ—નેત્રથી. Adv. With a kind eye,
mercifully, favourably, propitiously, indul-
gently.

અન્ચિર અન્ચિર, an-chîr. વિ. ૦ ક્ષાવવા વિનાનું, નાગાલેખ,
ક્રતેહમંદી—મજબુતી વિનાનું ; હારી જતું, નીરાશ. Adj.
Not succeeding ; not prevailing over ; not
victorious—stable. Contrast Per. જિર્દ

હુચિર હુ-ચિર, hû-chîr. વિ. ૦ સારી ગાલેખીવાખું ; મુરતી

રીતે ક્ષાવનારું. Adj. Succeeding well; gaining the advantage—victory fully.

હુલ્લુસ હુ-ચેહેર, hû-chêhêr. See હુલ્લુસ હુ-ચેહેરે.

હુલ્લુસ હુ-ચિહ્રી, hû-chîhrî. See હુલ્લુસ હુ-ચિર.

હુલ્લુસ હુ-ચેહેરી, hû-chêhêrî. નાં આવો સારો દેખાવ—દૃષ્ટિ. Abst. Subs. A good sight—look—aspect.

હુલ્લુસ હુ-ચિરિહા-તુમ, hû-chîrhâ-tûm. ક્રિ. અંતિશય ગાલેખીપણાથી. Adv. Overpowering in the highest degree.

હુલ્લુસ હુ-ચિર-તર, hû-chîr-tar. વિ. વધારે સારી રીતે ક્ષાવનારું—ગાલેખ થનારું. Adj. Compar. Prevailing over in a better way.

ઓજેશતુનતન, ઓજે-શતુનતન, ôjè-shatûnatan. ક્રિ. બધાથી આલતું. V. To walk pompously.

ઓજ્ડ્રામ } ઓજ્ડ્રા-દેસ, ôj-dês. નાં સુર્તી, ખુતપરસ્તી; ઓડી —
ઓજ્ડ્રામ } અણી કાટવું; ઉભેડી કાટવું. Subs. An
ઓજ્ડ્રામ } idol; idolatry; digging out; plucking up. Comp. Av. પાંદ્રુદ્રુ = Pâz. એન્ડ્રુદ્રુ

ઓજ્ડ્રામ } ઓજ્ડ્રા-દેસ્ત, ôjdêst. See above. Av. એન્ડ્રુદ્રુ,
ઓજ્ડ્રામ }

ઓજ્ડ્રામ ઓજ્ડ્રા-દેસ્તાન, ઓજ્ડ્રા-દેસ્તાન. નાં સુર્તી રાખવાની જગ્યા. ખુતખાતું, દેહકુ. Subs. An idol temple; a Hindoo temple.

ઓજુદ્ગું ઓળસ્તાન, ôjîstân. ના० પુતું; સુર્તિ. Subs.

An image, an idol.

હુચુદ્ગું હુચીસ્તાન, hûchîstân. ના० એક શેહેરતું નામ છે. Subs. Name of a city.

ઓજુદ્ગું ઓજુદેસ્તાર, ôj-dêstâr. See ઓજાણું ôjdê-

stân.

ઓજુદ્ગુંલ-જુદ્ગું ઓજુદેસ્પરસ્તગી, ôjdêsparastagî. ના० બાવ૦ સુર્તિપુંઅ. Abst. Subs. Idolatry; idol-worship. Pâz. એણાણું એણાણું

અનુદ્ગું અન-ચિગુન, an-chîgûn. કિ० અ० તે માફક નહીં; લારે નહીં. Adv. Not in that manner; not then.

ઓજાણું ઓળનાક, ôjînâk. વિ० બલવાન, કૌવતમંદ, જેરા-
વર. Adj. Powerful; strong; vigorous.

ઓજાણદ ઓળનદ, ôjînad. કિ० વાગેછે; વેહેછે. V.
Strikes upon; beats; flows.

ઓજાણદ ઓળનેદ, ઓળનીદ, ôjînêd, ôjînîdê. બુ० કું ક્ષાવેખું, સરસાઈ પામેખું, બલવાન થયેખું. Past Part.
Succeeded; gained superiority; become power-
ful.

ઓજાણદ ઓળનગરીહા, ôjîngarîhâ. કિ० અ० પસંદ
કરવા જોગ રીતે. Adv. Agreeably.

અનુદ્ગું અ-વજિન, a-vajîn. વિ० નાપસંદ, નહીં ગમતું. Adj.
Disagreeable; unpleasant; distasteful. Con-
trast Per. گریں

ગમદ્ધા ઓળનંદ, ôjînand. કિં ચટે, દુબા રૈહે. V.
May ascend—stand.

ગમદ્ધા ઓજ-દુક, ôj-dûk. નાં ખુલંદ—ઉચી જતની ખુશી
—મજાહ. Subs. Enjoyment—pleasure of a high
order.

ગમદ્ધા ઓળને, ôjînê. વિં આન—આખવાખું ; ખુલ્લો, પ્ર-
વીષા ; પ્રથાત. Adj. Respectable ; honourable ;
noble ; exalted ; erudite ; well-knowing ;
famous.

ગમદ્ધા હુળને, hûjînê. નાં પુસ્તક, ચોપડી. વિં કાયદાકારક.
Subs. A book, a volume. Adj. Advantageous.

ગમદ્ધા ઓળનૃગી, ôjingî. નાં બાવી કાયદો—નકો
મેલવવો. Abst. Subs. Acquiring profit ; gaining
advantage.

ગમદ્ધા અવનેદ, avjêd. વિં અણદીઠ, છુપ્યું, ખાનગી. Adj.
Invisible ; secret ; private.

ગમદ્ધા અ-વનેદ, a-vajêd. કિં નહીં વેહે—ચાલે. V.
May not flow—walk—move.

ગમદ્ધા } ઓનેદ, ôjêd. કિં ઉગો, વધે, ચટે, ઉઠે, હીલે,
ગમદ્ધા } ખુલંદ થાય. વિં ફર, આંધું, સુખારક. V. May
ગમદ્ધા } rise—grow—ascend—flow—move ; may
be exalted. Adj. Distant ; remote ; propitious.

ગમદ્ધા ઓનેદ, khôjêd. કિં મેહનત—ઉઘોગ કરે. V.
May work—may be industrious—busy.

અદ્વાચ હેન્જેદ, hēnjēd. કિં ઘોડે, સીપે, નમે; સુકવી નાખે.

V. May forsake; may sprinkle—pour; may dry. Av. અદ્વાચ = Sans. સિંચતિ.

અદ્વાચુદ્રા ઓળદાર, દ્જિદાર. વિં બુલંટી—દરજે રાખનારું, કોવતદાર. Adj. Enjoying greatness—dignity; strong; powerful.

અદ્વાચા અ-વજિદારાન, a-vajīdārān. વિં નહીં ઉદારાં, નહીં ચુંટનારાં, નહીં એખીઆર—હાસેલ કરનારાં, નહીં ફર કરનારાં. Adj. Not flying; not selecting—choosing—acquiring; not avoiding.

અદ્વાચુદ્રાન ઓળ-દારાન, દ્જિ-dârān. Subs. Plur. See અદ્વાચ દ્જિદાર.

અદ્વાચુદ્ધિ ઓળદ્ધિએદ, દ્જિદ-bôd. નાં ઉંચી બુદ્ધિ; શ્રેષ્ઠ અદ્દકત—મનશક્તિ. Subs. Great intelligence; superior sense—intellectual power.

અદ્વાચ } ઓળદે, દ્જિદે. ભૂં કું ચુંટી કહાડેલું, પસંદ કીધેલું,
અદ્વાચ } ચુનંદું. Past Part. Chosen; selected; approved of; most excellent.

અદ્વાચ અ-ઉજિદન, a-ujîdan. કિં પસંદ નહીં કરવું; આહેશ નહીં કરવી. વિં પસંદ નહીં કરનારું. V. Not to choose—desire. Adj. Not choosing.

અદ્વાચ અ-ન્યીદન, anchîdan. કિં આધીન—તાબે થવું; કોઈનાં કદ્યાભાં રહેલું, જવું, વલવું, આવવું. V. To become obedient—submissive; to comply with the instructions of a person.

॥૪૭૩ અ-જદન, anjîdan. કિં હજમત કરવી ; દુક્કડે દુકડા કરવા ; ખાહેર ખેંચવું ; ખાતું ; ખીજવતું ; નાશ કરવો ; જખમ કરવો. V. To shave; to break in small pieces; to pull out; to eat; to vex; to destroy; to wound. Comp. Per. અન્જિદન, انجیدن

॥૪૭૪ ઓજદન, ôjîdan. કિં ખુલંદ—યથે દરજનેતું—ખુલેગું રેહતું—કરતું ; યથતું. V. To be exalted—elevated; to make (a person) exalted—ennobled.

॥૪૭૫ હન્જદન, hanjîdan. કિં ખાહેર ખેંચી કાદવું. V. To pull out forcibly. Comp. Av. Rt. ૨૪૮, Per. آنھنجیدن

॥૪૭૬ હેન્જદન, henjîdan. કિં સ્વીપવું ; કુવામાંથી પાણી કાદવું ; છુદુ સુકવું. V. To sprinkle; to draw water from a well; to let loose or free.

॥૪૭૭ અ-વજદે, a-vajidê. વિં અવિવેકી, દર્શની, અનીતિ-વાન. Adj. Indiscriminating; vicious; immoral.

॥૪૭૮ ઓજદે, ôjîdê. See ॥૪૭૩ ઓજદે. ખૂં હૂં ઉચ્ચે યથતું. Past Part. Elevated.

૫૧૩ અન્-ચેમ, an-chêm. વિં કારણ—મતલખ—સખ્યા વિનાતું ; અર્થ—કૌવત વિનાતું. Adj. Having no cause—reason; void of any object—signification—energy. Contrast Per. جم

૫૧૪ હુચેમ, hûchêm. કિં આજાં હું છુાખું કરે. V. Imper. I may conceal.

હુલ્લો હુ-ચેમ, hû-chêm. નારી સારો ધટતો સખખ—કારણ,
સારી મતલખ. Subs. A good reason; a proper
cause; a good end—purpose.

અન્દ્રૂ અન-ચીર, an-chîr. See અન્દ્રૂ an-chîr.

અન્જિર અનજિર, anjîr. નારી એક નદીનું નામ છે કે જે હેરાતમાં
આવેલીછે; અંજર; સકરો. Subs. A river in
Herat; the garden fig; *anus*. Comp. Per.

انجیر

ઓંગર ઓંગર, ôjgar. વિંઠું, મોઠું, અઢતે દરજનેતું.
Adj. High; elevated great; exalted.

ઓંગેરી ઓંગેરી, ôjgêrî. નારી બાળો કૌવત આપવું;
કોઈને અઢતે દરજનેતું ખનાવવું. Abst. Subs. Giving
strength; making a person exalted—dignified.

અન્દ્રાશન અન-ચીરશન, an-chîrashna. નારી બાળો ઈલાજ
—ઉપાય વિનાની હાલત; નાચારી. Abst. Subs. State
of being helpless; want of means—remedy;
indigence.

અવજારશન અ-વજરશન, a-vajîrashna. વિંઠીલાજ—ઉપાય
—છુટકારા વિનાતું, નાચાર. Adj. Destitute of
means—remedy—release; helpless.

ઓંગરશન ઓંગ-ગરશન, ôj-garashna. નારી બાળો નાતવાની,
નખલાઈ. Abst. Subs. Weakness; debility.

અવજરશની અવજરશની, avajîrashnî. વિંઠી વસ્તીઅત—
નસીહત પ્રમાણેતું. Adj. According to one's last
will and testament; according to one's ad-
monition—instruction.

ઓજરાશ્નિ ઓન્જગરશની, ôjgarashnî. ના० બાવ૦ વધા-
રતું, શક્તિવાન થતું; કૌવત આપતું; શુર, જેર. Abst.
Subs. Increasing; promoting; becoming
strong—powerful; giving strength; vigour;
power.

હવાજિરાશ્નિ હવજરશની, havajîrashnî. ના० બાવ૦ હોકમ
પ્રમાણે ચાલતું. Abst. Subs. Obeying one's orders.

હોનારત ઓજરાશ્નિહા, ઓજરાશ્નિહા. ટ્રિં અ०
હોનારત સુનેખ, બનનારી રીતે. Adv. By a decree
of fate; by chance; casually.

આવદીરાશ્નિ આ-વદીરશની, a-vadîrashnî. વિ० પાયદાર,
કાયમ, નહીં જ નાંશ—નાંશ પાંભનાંશ. Adj. Firm;
permanent; not passing—perishing; undecaying.

ઓજરાશ્નિ } ઓન્જગરશની, ôjgarashnî. ના० બાવ૦ મોહ-
ઓજરાશ્નિ } ટાઈ, ઉંચાઈ, ખુલંદી; નાતવાની, નીર્બિલતાપણું;
પાલતું; ચઢતે દરજને પોંહચાડતું, ચઢતો દરજાએ. Abst.
Subs. Greatness; elevation; eminence; weak-
ness; debility; nourishing; exalting; a high
dignity.

ઓજરાશ્નિ-તર ઓન્જ-ગરશની-તર, ôj-garashnî-tar. વિ० વધારે
કૌવતમંદ, વધારે ખુઅનેરગી બરેણું, વધારે ઉધારનાંશ, વધારે
ચઢતો દરજાએ બોગવનાંશ. Adj. Compar. More
powerful—eminent; more nourishing; enjoy-
ing a more exalted dignity.

આવજિરાશ્ને આ-વજરશને, a-vajîrashnê. See ઓજરાશ્નિ ઓજ-
રાશના.

અજાદલુસ ઓળરને, ઓંગરને, ઓજિરશ્લે, ઓજગરશ્ને.

See અંતણુસ ઓજગરશ્ના.

હુચિરલુસ હુ-ચીરને, hu-chîrashnê. See હુચિરુસ hu-chîr,
and also હુચેરુસ hu-chêhîr.

અંજારુસ અ-ંજરે, anjîrê. નાં સકરો ; સુસાકરીને માટેની
જરૂરની ચીજે. Subs. The anus ; necessaries for
travelling. Comp. Per. انجیر دا

અંજુ અ-ંજુ, anjû. કિં અં ખાહેર ; ખેંચી કાઢેયું. Adv.
Outwardly ; abroad ; drawn out.

આન્ચે, ân-chê. સર્વો જે કાઈ ; વલી તેઓ ; તેઓનેભી.
Pron. Whatever ; even they ; to them also.

ઓંજ ઓંજ, ઓંજે, ôj, ôjê. See ઓ, ઓં, ઓં, ઓં ઓj.

હોજવાન, hôjvân. નાં જુલમ, જેર, જખરદસ્તી.
Subs. Tyranny ; violence ; unjust force.

અન્ચંદ, an-chand. કિં અં કેટલેક દરળે ;
એટથું બધું, કેટલાક. ગાંગુસ “અ-ંદ-ચંદ” નો દુંડો આકાર.
Adv. In some degree ; so much ; some. Contracted form of ગાંગુસ, and-chand.

ઓજીએ, ôjîê. See ઓં ઓj, ઓjê.

ઓજુદ, ઓં-વનુ, ôj-vad. કિં અં ઉચ્ચે—ઉપર સુધી.
Adv. Up to the top ; high up.

ઓજુન, ઓં-વનુ, ôj-ûn, ôj-van. નાં ઉચું—
એરાવર ઝાડ. Subs. A lofty—mighty tree.
Comp. Av. ઉચુંફાં + ઉચું

અન્ગાદ્રમ ઓન્-કાર, ેંજે-કાર. ના૦ ચઠે દરનેતું—શ્રેષ્ઠ કામ.

Subs. A work of an exalted order; an excellent work.

અન્જિવાજશ્ને ઓન્-વજશને-ઓમન્દ, ેંજી-વજશને-ઓમન્દ.

વિ૦ ઝડપથી વેહનારું, ઝરાને લગતું. Adj. Fast-flowing; pertaining to a fountain. Comp. Av.

અન્જિવાજશ્ને

અન્જાદ્રમ ઓન્-વજશને, ેંજી-વજશને. ના૦ બાજી ઝડપથી

—ઉચ્ચેથી વેહતું. Abst. Subs. Flowing fast—from upward.

અન્જુમન અન્જુમન, anjumān. ના૦ મીજલસ, સભા, મંડલી,

કોઝ, પંચ, પંચાયત. Subs. A meeting; a society; an army; an assembly of five or more arbitrators. Comp. Av. અન્જુમની=Per. انجمن

અન્જુમની અન્જુમની, anjumānī. ના૦ મીજલસી, સભાસદ.

Subs. A member of an assembly; an individual of a society.

અન્જુમનીગાન અન્જુમનીગાન, anjumānīgān. Subs. Plur.

See above.

અન્જાની અન્જુમુનીગી, anjumānīngī. વિ૦ અંજુમન—

મીજલસ—સભા—કોઝને લગતું. Adj. Pertaining to an assembly—meeting—army.

અન્જર ઓન્વર, ેંજર. વિ૦ રાકિતવાન, કૌવતમંદ, ખુલ્લી ધરા-

વતું, અસરકારક, મોહ પમાડનારું. Adj. Powerful; strong; possessing certain virtues; efficacious; alluring.

અવજીડ્ય અજોદ્દ, avjôrd. નાં પેહરણ ; શરીર ટાકવાનું વખ.

Subs. A garment ; clothing for the body.

અવજીડ્ય અવજ-વર્દી, avaj-vardî. નાં પાછું કેરવતું, હર-

ધુત કરવું, ધીક્કારી—તુચ્છકારી—હાંકી કાદવું. Subs. Turning back ; treating with contempt ; slighting ; driving away.

અવજીડ્ય } ઓજ-વર્દી, ôj-vardî. નાં સર્વાઈને કેરવવી—

અવજીડ્ય } ઉલટાવવી, જરૂર બોલવું, કૌવતને પાછું હતાડવું ;
નખાડું કરવું. Subs. Upsetting the truth ; representing falsely ; telling a lie ; counteracting one's power ; enfeebling. Pâz. અવજીડ્ય

અવજીડ્યિદન ઓજ-વર્દીદન, ôj-vardîdan. See અવજીડ્ય,

અવજીડ્ય ઓજ-વર્દી. કિં સર્વાઈને કેરવવી—ઉલટાવવી,
જરૂર બોલવું, કૌવતને પાછું હતાડવું, નખાડું કરવું. V. To upset the truth ; to represent falsely ; to tell a lie ; to counteract one's power ; to enfeeble.

હન્જે ઓન્ઝે, ôjê. See અજી ઓજ.

આંચક, ânchak. નાં સીંધુ નદી ઉપરના એક શેહરતું
નામ છે. Subs. Name of a city situated on the Indus.

હન્જે હન્જે, hanjê. See અજી anjî.

હંજી ઓન્ઝે, ôjê. નાં થનશનેનાં આલાત ભરવાનું વાસણ,
કુડી. કિં કુટાયવું. શખ્દો અંદો ઉપર. Subs. A large round vessel of copper for putting ceremonial utensils, usually called a *Koondée*. Adj. Pounded. Prep. Up, on, above.

ઓજેદર ઓજે-તર, ôjê-tar. See **ઓજોંડ** ôj-ômand-tar.

આવજાદે, avjadê. બું કું મારેલું, તુટેલું, જર્ખની શાધેલું. Past Part. Beaten; broken up; wounded. Comp. Av. **આવજાદ**

હાંજાતે, hanjatê. બું કું એકદમ મારેલું; મારીનામેલું. Past Part. Struck at once; killed. Comp. Av. **આંજાદ** See **આવજાદે**.

ઓજુમ ઓજુમ, ôj-tûm. See **ઓજોંડ** ôj-ômand-tûm. Av. **આવજુમ**

અજાંડુમ ઓજાંડગી, ôjdagî. વિં વધારો કરનારું, ડેલાવનારું, આખાદ થતું. Adj. Increasing; promoting; thriving.

અચ્છાલુમ અન્યત્વમન, anchâtpaman. નાં સીનો, છાતી. Subs. The breast; the chest.

હચ્છાલુમ હુચ્છત્વમન, hûchatpaman. નાં આંગતું. Subs. A finger.

ઓજુર ઓજુર, ôj-tar. See **ઓજોંડ** ôj-ômand-tar. Av. **આવજુર**

ઓજવાનવર ઓજવાનવર, ôj-vân-var. વિં કૌષત—જેર રાખનાર. Adj. Possessing strength—power. Pâz. **આવજવાનવર**

ઓજપતે ઓજપતે, ôjpatê. નાં ઉંઘું વાલતું, પાડી નાખતું, વાડું વાલતું. Subs. Upsetting, overthrowing, throwing down, bending down. Comp. Av. **એ + એ = Sans. ષત् = Per.** اقتدار

અજુજદ્રામ ઓન્પતગી, ôjpatagi. ના० ભાવ૦ કોવન, ખણા-
હરી, ચઢતી કણા—પદવી. Abst. Subs. Strength;
bravery; prosperity.

અજુજદ્રામ ઓન્પતગી, ôjpatgi. ના० સંદર્ભ જ તું રેહતું,
શુભ થવું, નાશ પામતું. Subs. Becoming extinct—
non est; decaying.

અજદ્રામ ઓચ્પમન, ôchpaman. See ફેલ્ડ્ર લુચતપા-
મન.

અજમ ઓન્મ, ôjam. કિ० આત્માં હું ઉં—ઉભો થાડ—
ચહું—ખુલંટ કરું. V. Imper. I may get up—stand
up—ascend—exalt.

અજદ્રામ ઓન્-મદમ, ôj-madam. વિ० ધર્મના ચઢતે દરજનેતું
—ઉચ્ચી પંકતીનું. Adj. Of the highest order—
dignity.

અજુજદ્રામ ઓન્-મદમ-કાર, ôj-madam-kar. ના० ચઢતે
દરજનેતાં—ઉચ્ચી પંકતાનાં કામ. Subs. Works of the
highest order—dignity.

અજમ
અજદ્રામ } અ-જમન, anjaman. See એન્જ્ર અન્જુમાન.

અજદ્રામ ઓન્મનંદ, ôjmand. See એન્જ્ર અંજનંદ.

અજુજદ્રામ અ-જુમનીણા, anjumanîhâ. કિ० અ० મંડતી—
સભાના કાયદા પ્રમાણે. Adv. According to the rules
of an assembly—society.

અંજમણીય ઓજમણીહા, ôjmandihâ. ક્રિ. અ. અજ-
અંજમણીય જુતાઈથી, જુલંટીથી, કૌવતથી. Adv. Firm-
ly; strongly; exaltedly; powerfully.

અંજમણી આંજમણી, anjamanî. See અજમણી anjûmûnîgî.
અંજમણીય ઓજમણીહા તુમ, ôjmandihâ-tûm. ક્રિ.
અ. અતીશય કૌવતથી. Adv. Superl. Most power-
fully.

અંજમણીય આંજમણીતર, anjamanîtar. વિ. વધારે છોટી
મીનસમ—મંડલી સભાવાણુ. Adj. Compar. Having
a larger assembly—society.

અંજમણીય ઓજમણ-તર, ôjmand-tar. See અજમણી ઓj-
mand-tar.

અંજમણીય આંજમણ-દક્યા, anjaman-dakyâ. ના. પરિચ
સભા; ધરમગુરુઓની મંડલી. Subs. A sacred as-
sembly—a society of spiritual guides—divines.

અંજમણીય આંજમણીગી, anjamanîgî. See અજમણી an-
jûmûnîgî.

અંજમણીક આંજમણીક, anjamanîk. ના. અંજમણમાં બેસનાર,
અંજમણી સભાસદ. Subs. A member of an assem-
bly; an individual of a society.

અંજમણીય ઓજમુદકારી, ôjmûd-kârî. ના. અજમાતવા
લાયકનું કામ, અજમાયશ, અતુભવ. Subs. A work
fit for a trial; experience; long practice.

અંજમણીય ઓજમુદગી, ôjmûdgî. See above.

ઓજરાદ્વા ઓજ-રાદીગાન, ôj-ràdígân. ના० ભૂતીપુંજડો,
જુતપરસ્તો. Subs. Plur. Idolators; idol-wor-
shippers.

અજર્ગ અ-જર્ગ, anjarg. વિ० ધરાયલું, તૃતે થયલું, સંતોષી,
સખુરીવાલું. Adj. Satisfied; satiated; content-
ed; patient.

અજ્રા અ-જર્ગ, અ-જર્ગરગ, anjarg, anjrag. ના० ભતલી;
એક જબજની જત. Subs. Myrtle; an evergreen
shrub.

અજિફાશની ઓજરાશની, ôjírashnî. કુ० અ० હોકમ—આસા
સુનેથ, વસીઅત—નસીહત પ્રમાણે. Adv. In accord-
ance with commands—orders; in accordance
with one's last will—instructions.

અજર્લ ઓચરત, ôcharat. ના० અજયખી, અચરતી, હેરત.
Subs. Wonder; amazement; bewilderment.

હોચ્રત હોચ્રત, hôchrat. ના० પાદશાહી લાયક સરપાવ;
અખરેસમી કપડા, અખતર. Subs. A princely gar-
ment; a rich silken robe; an armour.

ઓજરત ઓજરત, ôjrat. ના० તસુ. Subs. An inch;
the 32nd part of a yard.

સુ

ઓજ ઉજ, uz, See એ ઓ. Av. ૦, s,

ઓજ ઓજ, ôz. વિ० ઉચું; બીજું, પરાચું. ના० પુછું.
Adj. Elevated; lofty; another; foreign. Subs.
An idol.

ଶୁଣ୍ଟ ହୋଜ୍, hōz. ନାମ ଆଵାଜ ; ପୋକାର ; ସାଇ. Subs. Sound ; noise ; voice.

ଶୁଣ୍ଟାଇ ଓଁଅ, ôzâ. କିମ୍ ଆଜାମ ଯାତ, ଅ. V. Imper. Go, walk, get on.

ଶୁଣ୍ଟାଇ ଓଁଅ, ôzî. କିମ୍ ଯାତନାଇ. Adj. Walking.

ଶୁଣ୍ଟାଇ ଅନ-ଜାହକ, an-zâhak. କିମ୍ ବେହେ, ପରଭୂଷ ବିନାନୁ. Adj. Unlimited ; disproportionate.

ଶୁଣ୍ଟାଇର ଓଁଅଈର, ôzâîr. ନାମ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଗେହ, ଦଣ୍ଡାନୀ ଚିତ୍ତ ଗେହନୁ ନାମ ; ଏକ କ୍ରେତାନୁ ନାମ ଛେ କେ ନେ ନୀଅ ପୋହୋରନା ବ୍ୟବସା ଉପର ଭବକୁଳ ଛେ. Subs. Oziren-geh (the 3rd subdivision of the day) ; the angel presiding over the same. Av. ଓଁଅଈରିକୁ.

ଶୁଣ୍ଟାଇନ ଓଁଅନ୍-ଆଏଶନ, ôz-âêshna. ନାମ ବାଷପ ଉପର ଆଵନୁ, ପ୍ରକାଶନୁ, ଉଗନୁ, ପ୍ରୟବୁ. Abst. Subs. Coming up ; rising ; shining ; increasing.

ଶୁଣ୍ଟାଇନି ଓଁଅନ୍-ଆଏଶନୀ, ôz-âêshnî. Same as above.

ଶୁଣ୍ଟାଯାନ ଓଁଅ-ଯାନେ, ôzâ-yâne. ନାମ ଧରୀ ଆପକ—ପୂର୍ଣ୍ଣି—ପ୍ରଧାରେ. Subs. A large income—increase—surplus.

ଶୁଣ୍ଟାଯଶନ ଓଁଅଯଶନ, ôzâyashna. See ଶୁଣ୍ଟ ଓଁଅଏଶନା.

ଶୁଣ୍ଟାଯଶନି { ଅନ୍ତାଏଶନୀ, avzâêshnî. କିମ୍ ପ୍ରଧାରେ, କେଲାବୋ କରନାଇ. Adj. Increasing ; promot-

ing ; diffusing.

ઓજુન્ ઓજુન્-આએની, ôz-âêshnî. See ઓજુન્
ôz-âêshnî.

ઓજુન્ ઓજુન્યરની, ôzâyashnî. ના૦ ભાવ૦ વધારો,
આખાદાની. Abst. Subs. Increase; prosperity.

હુંડાગી હુંડાગીની, hû-zâdgi. ના૦ ભાવ૦ નેક
જુદગી; દોલત, ભતા; આસાની—સેહલાઈથી જનમ આપવો.
Abst. Subs. A virtuous life; wealth; property;
easy child-birth. Comp. Av. હુંડાઘાણ=Pâz.

હુંડાઘાણ

હુંડાશ ઓજુન્-આએશ, ôz-âêsh. See ઓજુન્ ઓજુન્
âêshna.

હુંડાદુન્ હુંડાદુન્, hû-zâdgî. વિ૦ નેકીથી જણાયાં;
હુંડાન્યાદ ના૦ નેક જનમ; નેક ખુંયાદ—નસલ. Adj.
Giving good birth. Subs. A good birth;
noble parentage—lineage.

હુંડાદુન્ ઓજુન્-આએદ, ઓજુન્હેદ, ôz-âêd, ôzhêd. કુ૦ ઉચ્ચે
અદેછે—આવેછે. V. Ascends; rises.

હુંડાઈર ઓજાઈર, ôzâîr. See હુંડાઈર ઓજાઈર.

હુંડાડુન્ હુંડાક, hû-zâk. વિ૦ નેક પેદા થયાયું. ના૦ સાંચે કર-
જાન્દા. Adj. Well-born. Subs. A good child.

હુંડાઝકશ અન-જાહકશ, an-zâhkash. વિ૦ અતલગતું, નજદી-
કીયું, દુરી વિનાતું. Adj. Closely connected;
related to; akin; not distant.

અનુક્રમ અ-જર, anzâr. ના० પુરુષતા, ખીશયારી ; દુર્બલતા, નાતવાંની. Subs. Abundance ; copiousness ; weakness ; feebleness.

અનુક્રમ } અ-જર, avzâr. ના० હથયાર, શાખ, ઓજર ; હંડી.
અનુક્રમ } Subs. A weapon ; an instrument ; an implement ; an organ ; a sense.

અનુક્રમ અ-જર-વન્દશની, anzâr-vandashnî. ના० બાવ૦ વગર હંસેલની ભતલખ, નીરથી ઈરછા ; ખીશયાર પામતુ. Abst. Subs. A disinterested motive ; useless desire ; acquiring much.

અનુક્રમ અ-જરે, avzârê. વિ० હથયાર—શાખ રાખનાર. Adj. Furnished with arms—weapons.

અનુક્રમ ઓજરેહ, khôzârêh. વિ० થોડું. Adj. Little ; few.

અનુક્રમ હોજારદન, hôzârdan. ક્રિ० જરું ; આપરું ; કરું ; સાક કરું ; પીછાણરું. V. To pass ; to pay ; to perform ; to clean ; to distinguish.

અનુક્રમ ઓઝ-શહા-મીનિદારી, ôz-shahâ-minî-dârî. ના० બાવ૦ વેહેભી તથા ખુતપરસ્ત કિયા કરવી. Abst. Subs. Performing superstitious and idolatrous ceremonies.

અનુક્રમ ઓઝ-દાહિગાન, ôz-dâhîgân. વિ० પરાથા—પારકા દેશનું. Adj. Foreign ; a lieu ; belonging to a foreign land. Comp. Av. એટાનું

અનુક્રમ ઓઝદાઈ, ôzdâi. ના० પરાથું—પારકા દેશ ; જેહો

ମୁହୂର୍ତ୍ତ. **ମିଠା ଭୁଲ୍ଲଦ.** Subs. A foreign country; a different region. Adj. Elevated, exalted.

ઉજશી, *ûzashî*. **વિ.** ખુલંદ, શ્રેષ્ઠ, યદે દરજાનેતું.
Adj. Elevated; excellent; enjoying a high dignity.

દૂર-કુમા ઓજ-દહિગાન, òz-dahigân. નાં પારકા દેશ—
સુલકનાં લોકો, પરદેશીઓ. Subs. Plur. People of a
foreign country; foreigners.

આદ્વારી ઓન્ડાએન, Ozdâêshna. નાં દેહકાંની, ખુલંદ,
ઉઠાવતું, છુટે હાથે આપવું. Subs. A clown; a rustic;
raising on high; giving freely.

અંગુનું ઓળદેહેને, ઓદ્દેહેશને. નાં પારકાં દેશો —
સુલકો. વિં જુલાંદ, ઉંચું. Subs. Foreign countries
—regions. Adj. High; elevated; exalted.

સુક્ષુ-દાય ઓફાઈનેદ, ôzdáînêd. કિૠ સુકવે, સુકું કરે.
V. May dry; may make dry.

ઓઝ-ડાયંડ, ôz-dâyand. ફો. ૫૦ પાઁડ—ખુશુક કરે,
માને, ઉંઘે. V. May purify—dry; may clean
—rinse—scour.

ଓজান-চৰ্ম ওজনদার্তনিনদ, ózdáinînad. See above.

ଓজ-ଦୀକ୍ଷମ ଓଜନ୍ଦାଇନେଦ, ôzdâinêd. See **ଓଜ-ଦୀକ୍ଷମ** ôzdâi-nêd.

॥૪૭-૮૫ ઓન્-દાઈદન, on-dâidan. ક્રિ. પાક—સુકૃત—
શુદ્ધ કરવું, માનવું, ઉંમરવું. V. To purify; to
clean; to dry; to scour; to rinse.

અન્ઝિયાંગી, an-ziângi. વિ. નુકસાન—

જાણ નહીં કરનાં. Adj. Not doing any harm —injury.

ઓન્ડેઅાર, ઓન્ડેઝાર, ઓદેવાર, ઓદેવાર, ઓદેવાર.
નાં દીવાર; એક કીલાનું નામ છે. કે ને પાદશાહ
કોણુશરોએ ધણી મેહનતે ફેહ કર્યો હતો અને
તેમાં “આદર ગોશર્પ” નામનાં આતશને પરઠયો હતો, જેને
“ખેડમન દેઝ” અને “ચાચચશે વર” કરી કહેછે; ખુત-
ખાણું; દેવલ, મુઠલું. Subs. A wall; name of a
strong fort, otherwise called *Bahmandéz* and
Chaechasté-var, conquered by *Kaikhosru*
after an obstinate fight. In this fort the King
had consecrated the sacred fire called *Ader-*
goshasp; an idol-temple; a church; an idol.

ઓડાન, ôz-dâdan. કું બેશ આપવો, ઉભાંખાં
થવું; ઉપર ધ્રીણ થવું. V. To boil; to be boiled;
to effervesce; to froth.

ઓંડેહ, ôzdêh. નાં ખુટ, મુટલી, સુર્તી; ખુત-પરસ્તી. Subs. An idol; a human figure in wood, stone, &c.; idolatry.

ਦੁਖੀ ਅੰਕ੍ਰ-ਦੇਸ਼ੀਗੀ, dz-dêshîgî. ਨਾਂ ਬਾਵਾਂ ਸੁਤੀ-
ਪੁਆ, ਖੁਤਪਰਸਤੀ. Subs. Abst. Idolatry; idol-
worship.

અંતર્માણકુ ઓન્ધ-દશ્તાનીહા, ôz-dashtânhâ. ટ્રિં અંદે
દશ્તાનનાં કૌવતથી. Adv. By the power of *menses*.

અંતર્માણકુ ઓન્ધેશ્તાનીહા, ôzêshânhâ. ટ્રિં અંદે
જણવાની જગોઅથી, જેહદાંથી, ગર્ભસ્થાંનની મારકૃતે.
Adv. From the womb—*uterus*; through the
womb.

અંડકુ ઓન્ધેસ, ôzdêś. See અંદ, ઉંડા, ઉંડા બિજેસ.

અંગનકુ ઉંઘેઈશ, ઉંઘેઈશ. નાં વધારો, વૃષ્ટિ, અંગની. Subs.
Increase; growth; rise.

અંદધુકુ } ઓન્ધેણી, ôz-dêhî. See અંદધુકુ ઓંદધુકુ-
અંગનકુ } ગાં.

અંદરુકુ } ઓન્ધેસી, ôzdêsi. નિં મૂર્તીપુંજા ; મૂર્તી—
અંદરુકુ } પુટલાને લગતું. Adj. Idolatrous; per-
taining to an idol-image. Comp.
Pâz. અંદરુકુઃ, અંદરુકુ,

અંદરુકુદુરુલા } ઓન્ધેસપરાસ્તાગી, ôzdêsparastagi. નાં
અંદરુકુદુરુલા } પુત્રાને પુજવાનો શુનાહ ; દેવોને ભાન-
અંદરુકુદુરુલા } વાનો શુનાહ. Subs. The sin of
worshipping idols; the sin of keeping faith in
false Gods—*devs*. Comp. Pâz. અંદરુકુ-અંદરુકુ

અંદેવકુ ઓન્ધેવ, ôzdêv. See અંદ, ઉંડા, ઉંડા બિજેસ.

અંદેવા ઓન્ધેવ-યંદે, ôzdêv - yazadê. See
અંદેવા-અંદેવ, અંદેવા-અંદેવ, અંદેવા-અંદેવ ઓંદધુકુ ઓંદધુકુ-

ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓન્નદેવ-યજગી, ôz-dêv-yazagî. ના૦ બાળ૦ દીનની રાહ ઉપર નહીં રેહેતું; વઠલી જરૂર; દેવોને માનતું. Abst. Subs. Not adhering to the path of religion; becoming an apostate; a belief in false Gods—*devs*.

ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓન્નદેવજાર, ôzdêvzâr. See ઓદેવ, ઓદેવકુમાર, ઓન્નદેવજાર, ઓન્નદેવજાર, ôzdêvzâr, ôzdêvzâr.

ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓન્નદેવ-પદ્ધિગી, ôz-dêv-pazdîgî. ના૦ બાળ૦ દીનની રાહ ઉપર ઉસ્તવાર નહીં રેહેતું; દીનનાં કંભમાં ખલલ નાખવી. Abst. Subs. Not being firm on the path of religion; offering resistance in religious works.

ઓદેવાપુરુષકુમાર } ઓન્નદેવ-પર્દંગી, ôz-dêv-pardagî. See ઓદેવાપુરુષકુમાર } above.

ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓન્નદેવ-મનિદાર, ôz-dêv-manîdâr. ના૦ બાળ૦ ખુતપરસ્તીની—પુરલાં પુંજવાની માનતા કરવી. Abst. Subs. Making vows for worshipping idols—images.

ઓદેવાપુરુષકુમાર } ઓન્નદેવજાર, ôzdêzâr. See ઓદેવ, ઓદેવકુમાર } ઓદેવજાર, ôzdêvzâr.

ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓન્નદેવ-પરસ્તગી, ôz-dêz-parastagî. See ઓદેવાપુરુષકુમાર, ઓદેવાપુરુષકુમાર, ઓદેવાપુરુષકુમાર ઓદેસપરાસ્તગી.

ઓદેવાપુરુષકુમાર } ઓન્નરેન, ઓન્નર, ôzîrêñ, ôzîr. See ઓદેવ } ઓદેવકુમાર } ઓદેવજાર, ઓદેવજાર, ôzdêzâr.

અર્કુ ઓળન, ઓઝિન. નાં વાહનશી ઓરત ; જાદી, અભાદી, અર્કુ વધારો. Subs. A barren woman ; increase ; growth.

હુ-જન, hû-zîn. નાં સારુ—તેજ હથીઆર—શાખ. અર્કુ Subs. A good instrument ; a sharp weapon. Av. હુ-જન-

શુકુનશ્નિ ઓળનશ્નિ, ઓઝિનશ્નિ. નાં બાળો સારી—નેક અંદગી ગુજરવી. Abst. Subs. Passing a virtuous —good life.

શુકુનશ્નિ હુ-જિવશની, hû-zîvashnî. વિં નેક અંદગીવાધું, સારી રીતે અવનારું. Adj. Pertaining to a virtuous life ; living a good life.

શુકુનશ્નિ હુ-જિંદાન, hû-zîndân. નાં સારી તુરંગ, સારુ કેદાધું ; આસાન કેદ. Subs. A good jail ; easy confinement.

શુકુનશ્ને હુ-જિવશને, hû-zîvashnê. See શુકુનશ્નિ, hû-zîvashnî.

હુલુનેદ, hûlînêd. કું વધેછે ; જણેછે ; સારી અંદગી બોગવેછે. V. Grows ; gives birth ; begets ; leads a good life.

હુલુનિદાર, hûlînidâr. નાં જેહદાન, ઓરતની શરમ ગાહ. Subs. Womb ; pudendum mulieris.

હુલુન, hûlîn. See હુલુનશ્નિ, hû-zîn.

હુલુનનંદ, ઓઝિનાંદ. કું અદાવે. V. May raise —elevate—mount.

હુલુનેહ, khûlînêh. નાં મેહનત, જેહનત. Subs. Trouble ; hardship.

સુકડોલા | સુકડોલા | કુળાયરેન, ઓળાઈર, અન્યરેન, ઉચીરેન, ઓચિર,
સુકડોલા | સુકડોલા | azayarén. See સુકડોલા ઓચાઈર.

ଓজেড, ôzêd. See **ওজ** ôjêd.

અંજદે, ઓજદે, ôzidê. લૂં હું ઉપર અંદેથું, પોણચેથું.
Past Part. Ascended; reached.

॥**અવ્યાદન**, avzidan. કું હોકું ; મરોડી નાખું ; અથાં થાં, વધારાં, વધારું ; જણાં. V. To strike ; to knock ; to twist—bend ; to increase ; to promote ; to grow ; to beget.

॥૪૭૫॥ ઓજિદન, ઓરિડન. કું ઉચે અટલું, પોહાયલું; ઉગલું, ચસાવલું, હાડલું, નાંખલું, કેકલું, વધારો કરવો. V. To ascend ; to reach ; to grow ; to set or keep in motion ; to drive ; to throw ; to augment.

ଓଁର } ওଜିର, ওଜିରେନ, ôzîr, ôzîrêñ. See **ଓଜାଇର**
ଓଁରା } ôzâîr.

અવ્જન, avzan. નાં એન્મત, ચમકાર; દીન; નાખતુ.
Subs. Wonder; miracle; marvel; religion;
throwing.

ହିଜ୍ଵା, hizva. ନାମ ଶବ୍ଦ, ଭାଷା, ବାଚ୍ୟା, ଶୋକୀ. Subs.
Tongue; language; speech; dialect. Comp.

Av. जिव्हा = Sans. जिव्हा = Per. جیون ; Pâz. چیوکار

ગુરુદાસ અંગ્રેજ-વાદેદ, ઓઝ-વાદેદ. ફું મહોટેચી કણું, જો ખાંચું. V. Said loudly; informed. Comp. A.v.

હુજ્વાસ્ત ઓજ્વાસ્ત, ôzvâst. કિ૦ ઉઠયું. V. Rose ; mounted.

હુજ્વાસ્ત હુજ્વાસ્તન, hûzvâstan. કિ૦ ઉઠાવતું, ઉચકતું. V. To raise ; to lift up.

હેજ્વાન } હેજ્વાન, hêzvân. See જ્વાન, hîzva.

હુજ્વાની હુજ્વાની, hûzvâni. ના૦ બાવો જખાનને કામમાં લાવવી—વાપરવી. Abst. Subs. Using one's tongue ; making use of one's language.

હેજ્વાની હેજ્વાની, hêzvâni. નિ૦ જખાન—ભાષા—બોલને લગતું. Adj. Pertaining to the tongue—speech—language.

હોજ્વાદ્યસુ ઓજ્વા-દેવ-યસુ, ôz-dev-yasu. See હુડ્ધે, ôzdéh.

હેજ્વાન-દરાઈનીદાર } હેજ્વાન-દરાઈનીદાર, hûzvân-darâinî-
હુજ્વાન-દરાઈની } દાર. નિ૦ જખાનને ચત્વાવનાર, જખાન-દરાઈ, બોલકણું, ચાપવુસીઓર, દુષ્ટ સખુન બોલનારું. Adj. Using the tongue freely ; loquacious ; talkative ; obsequious ; speaking bad words. Comp. Av. હુજ્વાન-દરાઈ

હોજ્વારેશ ઓજ્વારેશ, ôzvârêsh. ના૦ પેહેલવી ભાષા. (જુવો પેહેલવી રાષ્ટ્રકોરાનો વાલમ પેહેલો દીખાચાને સરે cx.-cxiv.) Subs. The Pehlvi Language. (See Vol. I., Introduction, pp. xliv.-xlvii.)

હુજ્વારશન ઓજ્વારશન, ôz-vârashna. ના૦ ચઢતો વારેસ, અવસ્તાનો (પેહેલવી) તરજુમો, પેહેલવી ભાષા ; મોહોર, સીક્કો.

Subs. An heir of a superior claim ; translation of the Avesta (in Pehlvi); the Pehlvi language ; a seal or stamp ; a coin.

હોઝ્વાર્ડન હોઝ્વાર્ડન, hōzvārdan. ક્રો. કેહલું, એસ્તેઅે કરવી ; તમામ કરવું ; છુટું કરવું. V. To say ; to make an inquiry ; to finish ; to set free.

ઉજુશ્તાની ઉજુશ્તાની, ûzûshṭânî. ના. ભાવો સુવેખું ખરચું જણાવું. Abst. Subs. Giving birth to a still-born child. Comp. Av. ઓઝુશ્ત્રી, ઓઝુશ્ત્રી

હુજુશ્તાની ઓઝુશ્તાની, hûzûshṭânî. વિ. દીલની ગરભી વિનાતું, અની વિનાતું, સુવેખું. Adj. Void of animal heat ; lifeless ; dead.

હુજુશ્તાની હુજુશ્તાની, hûzûshṭânî. ના. ગર્ભસ્થાન, ગર્ભ. Subs. Womb ; a foetus ; an embryo.

ઉજુશ્તાન ઉજુશ્તાન, ûzûshṭân. ના. સરકરાજ, ખરતરી, ખુલંદી, હમેલ પાડવો. Subs. Exaltation ; superiority ; elevation ; miscarrying.

વુલંદ ઓઝુશ્તાને, ôzûstâñê. વિ. વધનારું ; ખરતર, ખુલંદ, સરકરાજ. Adj. Growing ; higher ; elevated ; exalted.

હુ-જાંદી, hû-zandî. ના. નેક છંદળી. Subs. A virtuous life.

ઉજુસ્તાન ઉજુસ્તાન, ûzûstân. See **હુજુશ્તાની** ઉજુશ્તાન.

હુજુસ્તાન હુજુસ્તાન, hûzûstân. ના. કરંદ જણવાનો નજીફીકનો વખત. Subs. The time of delivery—child-birth.

શાકમાં હેજુખ, hēzūb. નારો જુ પાદશાહ, જેને જુ બીજુન
તેહમાસ્પ કહેછે. Subs. Zu; the name of an ancient King of Persia, the son of *Tehmāsp*.

શાકમાં અંજુન, avzūn. નારો વધારો, વૃદ્ધિ. કિરો આસ્તાં
શાકમાં તું વધાર. Subs. Increase; growth. V.
શાકમાં Imper. Increase (thou).

શાકમાં ઓજુન, ôzūn. See **શાકમાં**, **શાકમાં** astarûn, ôhzûn.
નારો વાંહજણી સ્ત્રી. Subs. A barren woman.

શાકમાં અંજુનીગાન, avzūnîgân. નારો મોટા—ખુલેરગ
શાકમાં લોકો. Subs. Plur. Great men; men of high dignity.

શાકમાં હુ-જુદગી, hû-zûdgî. See **શાકમાં** hû-zandî.

શાકમાં અંજુન, avzûn. See **શાકમાં**, **શાકમાં** avzûn.

શાકમાં અંજુદન, avzûdan. See **શાકમાં** ôzîdan.

શાકમાં હુ-જુદગી, hû-zûdagî. See **શાકમાં** hû-zûdgî.

શાકમાં અંજુલ, avzûl. કિરો એરો સેતાખ, જલદી, તુરત, એકદમ. Adv. Soon; quickly; immediately; at once.

શાકમાં અન-જાદ, an-zad. બૂરો કૂરો ભારયા—તુકસાન કર્યો
વિનાતું. Past Part. Not struck; uninjured.

શાકમાં ઓંડેસ-પરસ્તાગી, ôzdêsparasstagî.
See **શાકમાં**, **શાકમાં**, **શાકમાં** ôzdêsparasstagî.

શાકમાં ઓંડ્દીદન, ôzdîdan. કિરો નાખતું, ફેકતું. V.
To throw; to cast.

અંગુલ અંજદાન, avzadan. કું મારવું, કટલ કરવું, કાપી-
નાખવું. V. To strike; to kill; to slaughter.

ઓર્ડર્સ ઓર્ડરમ, ôzma. નાં અજમાવવું, પરિક્ષા કરવી, કસવું;
દરાખ. Subs. Trying; making experiment of; examining; testing; assaying; grapes; raisin.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાએશની, ôzmâêshnî. વિં અજમાવનારું,
કસનારું, પરિક્ષા કરનારું. Adj. Trying; testing; examining.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાએશને, ôzmâêshnê. નાં બાર્યાં Abst.
Subs. See above.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાસ્ત, ôzmâst. નાં તપાસ, અજમાયશ,
પરિક્ષા, કસોઠી. Subs. Inspection; trial; examination; test; making trial; a touch-stone.

ઓર્ડર્સનું અન્જમાન, anzamân. કું અં આભેરશને વખતે,
કયામતને દહાડે, રસ્તાખેજની વખતે. Adv. Ultimately;
ly; on the day of Judgment.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાન, ôzmân. See ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાએશની.

ઓર્ડર્સનું હુંજુમાન, hûzmân. વિં વાજબી, ખરાખર, અપક્ષ-
પાત, સત્યતાવાખું. Adj. Proper; just; impartial; truthful.

ઓર્ડર્સનું હુંજુમાન, hû-zamân. નાં સારો—શુભ વખત—
ઓધડયું. Subs. Opportune time—a good opportunity—juncture.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમી, ôzmi. See ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમાએશની.

ઓર્ડર્સનું ઓર્ડરમીતર, ôzmîtar. વિં વધારે પુષ્ટ અજમા-
યશવાખું—કસાયખું. Adj. Compar. More experienced—tried.

ઓઝમબોર્ડ, ôzma-bôrd. ફું અજમાયશ
કીધી, તપાસ કીધી. V. Made trial of; tested;
examined.

ଓ্ৰিয়া ওজমুক, ôzmûk. See ওজমাইশনি ôzmâêshnî.

ଓজম ওজমুকি, ôzmûkî. না० বা৷০ Abst. Subs.
See **ওজ** ôzma.

જીવન ઓળખું, ઓઝમાન્ડ. કો અજમાંથું, કસથું, પરિક્ષા થીધી.
V. Experienced; examined; tested.

યોજુદાર, ઓજુદાર, ઓઝમુદાર, ઓઝમુદર. Subs. An examiner; a tester; one who makes an experiment of.

ଓম্বুদ্দুম ওম্বুদ্দুরান, ôzmûdârân. See above.

અંગ્રેજી ઓઝમુદારીહા, ôzmûdârîhâ. કિ૦ અ૦ પરિ-
ક્ષાની રીતે કસવાથી, ખારીક રીતે અવલોકન કરવાથી. Adv.
By way of trial; test; by examining minutely.

અર્જુની ઓર્જુનીહા, ôzmuñdîhâ. ક્રિ. અઠ અજમાયશને
લિધે. Adv. On account of experience.

ଓ্ৰিজিনাল ওজনসুদৰণি, *ôzimûdashnî*. See ৫৪^ম ôzma.

॥૭૫॥ ઓઝ્મુદન, Ozmûdan. કું અજમાવવું, કસીએવું,
પરિક્ષા કરવી. V. To experience; to test; to
examine.

ଓଜନ୍ମୁଦେ, ôzmûdê. ଭୂତ କୁଠା ଅନ୍ତଭାବେହୁ, କ୍ଷେତ୍ରେ,
ପରିକ୍ଷା କ୍ଷୀଧେହୁ. Past Part. Experienced; tested;
examined.

ઓર્જુદ્કુમ ઓન્ડ્રસુદગાન, ôzmûd-dagân. નાૠ અન્નમાયશવાલા,
કસી જેનારાં, ખારીક રીતે અવલોકન કરનારા. Subs.
Plur. Experienced persons; those that test;
those who make minute observations.

ઓર્જુદ્કુમ ઓન્ડ્રસુદ-કારી, ôzmûd-kârî. See ઓર્જુદ્કુમ
ôzmâeshnî.

ઓર્જુદ્કુમ ઓન્ડ્રસુદ-તર, ôzmûd-tar. See ઓર્જુદ્કુમ-ôzmîtar.

ઓર્જુદ્કુમ ઓન્ડ્રમત, ôzmat. See ઓર્જુદ્કુમ ôzmûd.

હુ-જરુનરની, hû-zarlungashnî. નાૠ બાળ૦
સેહેલાઈથી જનમ આપવો, સારી રીતે ઉગવું. Subs. Abst.
Giving birth to a child with ease; growing
well.

ઉજ્-લાલા-વર્જિદન, uz-lâlâ-varzîdan. કુત
તોનેશ—પ્રાયશ્વીત—પશ્વાચાપ કરવો. V. To be peni-
tent; to feel sorrow for sin; to regret. Comp.
Av. وَلَامْ + وَلَامْ

૩૩૮

ઓર્જુન્ત, અર્દ, ant, ard. વિ૦ ખાલિશ, સ્વરષ્ટ, નીતણું, પાક,
પવિત્ર. Adj. Sincere; unsoiled; limpid; pure.

ઓર્જુન્ત અવદ, avad. નાૠ અજયભી, આશ્વર્યતા. વિ૦ ધણું

ઓર્જુન્ત ઝુલંટ—ઊચું; પેહણું. Subs. Wonder; amaze-
ment. Adj. Exceedingly high—elevated;
first; earliest.

ઓર્જુન્ત ઓત, ôt. સર્વો તું, તુંને. Pron. Thou; to thee.

ઓર્જુન્ત-ત, ân-ta. સર્વો તુંનેતે. Pron. That to thee.
Comp. Per. آن ترا (i.e. آنت)

ના આનત, ânat. સર્વો તારે. Pron. Thy; thine.

ના ખવુદ, ખુદ, khavûd, khûd. સર્વો પોતે, જતે, અસલ,
જતી, વાત. Pron. Personally; one's self; origi-
nal. Comp. Av. નાંસુ = Sans. સ્વતः = Per. خود

ના હૃત, hût. નાં મીન રાશી. Subs. The sign Pisces.

નાંસુ } ખોડા, khôdâ. નાં સર્વે જગત—મૃષ્ણીને પેદા કરનાર,
નાંસુ } 'સર્વનો ધર્ષિ, શેહનશાહ, સરદાર, શેઠ, ધર્ષિ, રવાન.
Subs. The Creator of the universe; the
sovereign of all created things; an emperor; a
chief lord; master; soul. Comp. Av. નાંસુ = Pâz. = Per. خدا

નાંસુના ખોડાયાન, khôdâyân. નાં સાહેબો, સરદારો,
હકેમો, અકાભરો, ધર્ષિઓ. Subs. Plur. Lords;
chiefs; governors; great men; masters.
Comp. Pâz. નાંસુ

નાંસુના ખોડા-ઓમન્દ, khôda-ômand. નાં સાહેબી—
સરદારી બોગવનાં, ખોટાઈ—દખદખાવાણું, વક્ષાદાર; તાબે-
દાર. Adj. Enjoying mastery—superiority;
magnificent; pompous; faithful; obedient.

નાંસુ } ખુદાએ, khûdâê. See નાં ખોડા.

નાંસુ } ખુદી, khûdî. See નાં khavûd, khûd.

નાંસુ અનદાશ, andâsh. નાં ભાવો લવાન્નમ, ખોટાઈ,
હક્કાઈ. Abst. Subs. An allowance; a fourth
part; commission; fee.

આદશાહી, khôdâî. ના० ભાવ૦ સાહેભી, સરદારી, પાદશાહી, મોટાઈ, રાજ્ય; સત્તા. Abst. Subs. Mastery ; leadership ; sovereignty ; greatness ; rule ; authority.

હુનું હુ-તાશીદ, hû-tâshîd. ભૂ० કૂ० નેક સરનેહું—
પેદા થપહું ; સારો આકાર ઘડેલો—બનાવેલો ; ખુખસુરત.
Past Part. Well-created—made ; well-modelled—shaped ; beautiful. Comp. Av. સુતક્ષણ=Sans. સુતક્ષણ=Per. جو تا شید

આર્દેશીર } અર્થશીર, આન્તાશીર, અર્દેશીર, arhashîr, antâ-shîr, ardêshîr. ના० પાદશાહ અર્દેશર ; કદીમ ઈરાનના એક નામાંકિત પાદશાહનું નામ ; સાસાનીઅન વંશનો સ્થાપનાર. એ પાદશાહ પોતાના વખતમાં તોસર નામના એક ડાખેલ દસ્તુરની મારકૃતે જરતોરતી ધર્મને લગતાં ને વીખરદી ગયાં પુસ્તકો હતાં તે સધલાંઓને એકઠાં કરીને બરાબર ગોઠવાવ્યાં, ધર્મ સંબંધી સધળીકેતાઓ જલવી રાખવાને તેણે પોતાની રૈયતમાં એક કુરમાન ખાહાર પાડ્યું. એ પાદશાહ અલેમ તથા વિદ્યાનો સુરખ્યાની હતો. Subs. King Ardesheer ; name of a illustrious King of Ancient Persia ; the founder of the Sassanian dynasty. This King, with the valued assistance of a learned Dustoor, named Toser, collected all the Works relating to the Zoroastrian religion and arranged them in due order. He issued an order to his subjects that all religious books should be well preserved.

કુદાયશ, khûdâyash. See કુદાયશ khôdâî.

ખુદાયાન } ખુદાયાન, khûdâyân. See ખુદાયાન ખુદાયાન.

અર્થેશ્તર } અર્થેશ્તર, arthêshtar. See અર્થાત, અર્થાત

અર્થાશ્ચિર } arthashîr, antâshîr, ardêshîr.

ખોદાઈ-તર, khôdâî-tar. વિં વધારે અદતી
હકુમતવાસું. Adj. Compar. Enjoying a higher
authority.

ખુદાઈ, khûdâî. નાં ધણીઆણી, પલી. Subs.
The mistress of a family ; the female head of a
family.

ખુદાયશ, khûdâyash. See ખુદાઈ khôdâî.

ખુદાઈ-અશ, khûdâî-ash. નાં તેની—પેલાની
હકુમત. Subs. His or her authority—power.

ખુદાએ, khûdâê. નાં આવંદ, ખોડા. Subs. Lord ;
God.

ખુદ-અસ્ત, khûd-ast. કું પોતે હોય—છે. V.
May be himself—herself; is himself—herself.

ખુદ-યાવર, ખુદ-અઈવાર, khûd-yâvar, khûd-
aîvâr. નાં પોતે જતે મદદ કરનાર. Subs. One
who gives support personally.

ખુદાઈ-વાર, khûdâî-vâr. નાં પાદશાહી બોગવનાર
—કરનાર. Subs. One who enjoys sovereignty ;
one who rules.

ખોદાઈનિદે, khôdâînîdê. બૂં કું જેને હકુમત
—સાહેભી બોગવેલી તે. Past Part. One that ruled
or enjoyed superiority.

અમ્શાસ્પદ ખોડા-કામે, khôdâ-kâmê નાં મોરાદનો સાહેબ,
શેહેરવર અમૃતાસ્પદની લક્ષ્ય થાને ઓળખ છે. Subs.
Master of one's own wishes; surname of
Sheherivar Amshaspand.

ખુદાદ } ખુદાદ, khûdâd. વિં પોતાના ઠેડવેલા ભાઈ પ્રમાણે
ખુદાન } ચાલનારું, પોતે પોતાનું ઠેડવેલું કામ કર્યું જનારું; પો-
ખુદાન } તાની મેળે પેદા થયાંનું; કુદરતી. Adj. Going
round the fixed course; performing one's own
appointed business; self-created; natural.
Comp. Av. **ખુદાની**

ઉતાનુન, utânûn. નાં શક્તિવાન થતું. V. To
become powerful—strong.

ખુદાન ખુદાન, khûdân. Plur. Of **ખુદા** which see.

ખોડાવંદ, khôdâvand. See **કાલાદાવંદ**.

હુંતાક, hû-tâk. વિં સારી રીતે વેહેણું, અડયથી
ચાલતું. Adj. Well-flowing, quick-running,
rapid. Comp. ૩ + ૧૩ = Av. ૧૩ = Per. **تگ**
crd. of **تگیدن** Comp. تاخشن

હુંડાક, hû-dâk. વિં નેક પેદા થયાંનું; બાધ્યશાલી.
Adj. Well-created; fortunate.

હુદાકી, khûdâkî. નાં બાવં સાહેબી, માલેકી,
સાહેબ, ધર્ણી. Abst. Subs. Superiority; mastery;
a master; an owner.

હુદાદ ખુદાદ, khûdâd. See **કાલાદા**.

હુદાદી, khûdâdî. See above.

અંદામ, andâm. See **અંડા**.

કુળમ હુ-તખમ, hû-takhma. વિ૦ સારે એર રાખનાર, એરાવર, શુરો. Adj. Possessing good strength; powerful; brave. Comp. Av. એ + કાલીલા

હુદાર, hû-dâr. See હુદાર hûdâr.

અન્તારીદ, antârîdê. બૂ૦ કૃ૦ વારેખું, પાછું ખેંચું
અન્તારીદ ચેલું, ગોલ થીયેલું; કરાખ, પોહોલું. Past Part. Turned back; withdrawn; made circular; spacious; wide.

અન્તારીદન, antârîdan. કુ૦ વારવું, પાછું ખેંચવું, ગોલ કરવું, કરાખ કરવું. V. To turn back; to withdraw; to make circular; to widen; to make spacious.

ખુદ-શ, khuda-sh. વિ૦ તેનું પોતાનું, ખુદ પોતાને લગતું. Adj. His or her own; pertaining to one's self.

ખુદી, khûdî. ના૦ પોતાની મેલે, આપોઆપ, પોતાનું. Pron. Himself; herself; of one's accord; of itself; one's own.

ખુદિહા, khûdîhâ. કુ૦ અ૦ પોતે જતે; ખસુસ કરીને. Adv. Personally; particularly.

ખુદ-દેહશન, khûd-dêhêshna. ના૦ ભાવ૦ પોતે જતે આપનું. Abst. Subs. Giving (something) personally.

ખુદશ-વશોવશને, khûdash-vashôvashnê. કુ૦ અ૦ પોતાના અરાખ કરતુકને લિયે. Adv. On account of one's own evil deeds.

ખુદદાદ, khûd-dâd. See હુદાર khûdâr.

ખુદશતુની, khûd-shatûnî. ના૦ ફાન્નાટણી.

વિ૦ પોતાના ગાંભ—શેહેરને લગતું. Subs. A fellow-citizen. Adj. Pertaining to one's own country—native place.

અન્દિક અન્દીક, andik. See એંડ andak.

ખુદિગિનિદે ખુદીગીનિદે, khûdîgînîdê. બૂૠ કૂૠ પોતાની મેલે થયાં. Past Part. Happened of itself.

ખુદસુરી ખુદ્સુરી, khûdsûrî. નાૠ હલાલ મેહનતનો ખોરાક. Subs. Food obtained by one's own labour.

ખુદ-ગોહરીહા ખુદ-ગોહરીહા, khûd-gôharîhâ. કુૠ અૠ જતી શક્તિથી, અસત ખુખીને લીધે. Adv. By one's natural power; by one's own virtue—natural faculty.

ખુદ-દોષે ખુદ-દોષે, khûd-dôshê. વિ૦ આપમતલખયું, ખુદ-પસંદ, બોહસીયું, હટીયું. Adj. Selfish; self-interest-ed; pleased with one's self; obstinate; stubborn.

ખુદ-દોશગી ખુદ-દોશગી, khûd-dôshagî. નાૠ ભાવ૦ બોહંશ, હટીલાઈ, આપમતલખ. Abst. Subs. Obstinacy; stubbornness; self-interest.

ખુદ-દોશે-તર ખુદ-દોશે-તર, khûd-dôshê-tar. વિ૦ વધારે—બોહસીયું—આપમતલખયું. Adj. Compar. More obstinate—self-interested.

ખુદ-દોસ્તી ખુદ-દોસ્તી, khûd-dôstî. નાૠ પોતાની સાયની દોસ્તી. Subs. Friendship with one's self.

અવત } અવત, અવદ, avat, avad. વિ૦ ધણું ખુલંદ—
અભ } ઉચું; પૈહાયું. Adj. Very exalted—elevated;
એજ } first.

અન્ય } ખુદ, ખુદે, khûd, khûdê. અર્વ૦ પોતે; જતે. નાૠ

આદમી, માલેક, ખોડા. Pron. Himself; herself.
Subs. Man; an owner; God.

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ ખુદનાઈ, khûdnâî. ના० કારીગર, કીસબી. Subs.
An artisan; one skilled in any art or profession.

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ હુ-તોખશ, hûtôkhsh. ના० પ્રમાણિકપણે કામ કર-
નાર, ઉદ્યોગી માનસ, કારીગર; દુનિયાદારી માનસ; મેહેદીન.
Subs. One who works honestly; an industrious person; an artisan; a handi-craftsman;
a worldly man; a layman. Pâz. અતુલપૂર્વાનુભૂતિ

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ હુ-તોખશાઈ, hû-tôkhshâî. ના० ભાવ૦ હુલાલ
—અતી મેહનત, સારી કોશેશ, પોતાની કૌવતે—ખાજુએ કી-
ઘેણું તે; ઉદ્યોગ. Abst. Subs. One's own—rightful labour; a good effort; what is done with
the strength of one's own arm; industry.

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ હુ-તોખશાગાન, hû-tôkhshâgân. ના० સારો
ઉદ્યોગ—ધંધો કરનારા, સારા—ચાલાક કારીગરો. Subs.
Plur. Those that are industrious; those that carry on a good business; good—skilful
artisans.

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ હુ-તોખશાક, hû-tôkhshâk. See above.

અતુલપૂર્વાનુભૂતિ હુ-તોખશાગી, hû-tôkhshâgî. નિ० કામભાં મેહ-
નાં, કોશેશ કરનાં, ઉદ્યોગી, સારા કામ કરવાની આદત પડેલી.
ના० સારી કોશેશ—મેહનત—ઉદ્યોગ; આખરદાર ધંધો.
Adj. Well-endeavouring; properly industrious; hard at work; industrious; being habituated to do good actions. Subs. A good effort—work—industry; an honourable profession.

۱۳۹۱م هُ-تُوكھشی, hû-tôkhshî. نا० سارے دن�اداری—
وےپاری—کیجئی. Subs. A good tradesman—
merchant; a skilful artisan. Pâz. هُ-تُوكھشی

۱۳۹۱م هُ-تُوكھشی, hû-tôkhshî. See above.

۱۳۹۱م } آن-ت-وہشت, آرڈ-وہشت, anta-vahasht, ard-
۱۳۹۱م } vahtasht. نا० بہہشت نی خالیشی ; خالیش—

پوری بہہشت، برتر پوری اردی ; آرڈی بہہشت آن شاسپاند ;
بیج بھینا نام نام نام نام ; اے کرستو، سدھلی
آت نام آت شو ۳۴۲ تے بن ۲ پیغ و نانام و نام ۳۴۲ تے بن
پاکی پوری اردی اے سکھا اردی ۳۴۲ بند کھل اے ; پر شک راسی ;
اوک مانس نام نام اے. Subs. The purity of heaven ;
the taintless paradise ; purity of a higher
order ; Ardiebehesh Amshâspand ; the second
month of the year ; the third day of every
month ; this heavenly spirit presides over all
kinds of fire, the summer season and over-purity
and cleanliness ; the sign Scorpio ; name of a
man. Comp. Av. هُ-تُوكھشی = Pâz. هُ-تُوكھشی = Per. ارڈ بہہشت

۱۳۹۱م هُ-تُوكھشت, hû-tôkhshht. See هُ-تُوكھشی hû-tô-
khshî.

۱۳۹۱م آن-تُوكھشتار, آرڈهشتار, antôhashtar, arthash-
tar. See هُ-تُوكھشی، هُ-تُوكھشی arthashîr.

۱۳۹۱م هُ-تُوكھش-تار, hû-tôkhsh-tar. نا० و پارے بھوٹو
وےپاری، مانس نام نام اے. Subs. A merchant of a
higher grade ; name of a person.

۱۳۹۱م سے-تاناکوہرگان, sê-tanâfôhargân. نا०

તનાકુર શુનાણ. Subs. Three *Tanâfurs* of sin.
 Comp. ર = A.v. સંસ = Sans. ત્રિ = Eng. three = Pâz.
 = મ = Per. س = A.v. پا = Pâz.
 تنافورگان = Per.

હુંઘમ હુ-તોખમે, hû-tôkhmê. વિ. સારી જુન્યાદ—તોખમ-
વાણુ. Adj. Of high parentage; of noble
descent.

ପ୍ରାଣ୍ୟ ହୃତୋଶ, hûtôsh. ना० पादशाह गुश्तास्पनी ओरतଙ୍କ
ନାମ ଛେ. Subs. Name of the wife of King
Gushtâsp. Av. ସୁଷ୍ଠାସ୍ପି

ହୁତୋଖାନୀ hû-tôbâñî. **ବିଂ** ସାରୀ ଶକ୍ତିବାହୁ.
Adj. Possessing good power.

નારો ખદલો, સાં કૌવત.
Subs. A good reward—strength.

ગુરૂમ હુતોસ, hûtôs. નાં એક માનસનું નામ છે. Subs.
Name of a person.

॥१७३४ हु-तन्व, hû-tanva. ना० सारो खांधो; शोभावंतु शरीर.
Subs. A good constitution; an elegant person
—body. Comp. r Av. ०८ = Sans. पूँ = Pâz. ०९
= Per. ०८ + १० = Av. १०८ = Pâz. १०९ = Sans. तनुः =
Per. ०९

ହୁତୁନ, hûtûn. ना० ती२. Subs. An arrow.

ગુદનેશ, gûdnêsh. ના. અઠડી, ઉલટાપણું. Subs.
Sultriness: sensation of heat.

॥અનુનતન, antûnatan. ફિં ઉઠાવવું, ઉપર રાખવું ;
રાખવું. V. To raise ; to keep up ; to preserve.

ગુણમ આન્ડકે, અન્ડકે, andûkê, khandûkê. See અન્ડકે.

ગુણમ શુદ્ધક, khûdûk. ના० અદેખાઈ, ઈરશા. Subs. Jealousy; emulation; the spirit of competition.

ગુણમ } અન્જળ, andûjî. ના० બાવ૦ સંગેરતું, મેલવતું,
ગુણમ } એકટું કરતું. Abst. Subs. Collecting; acquiring; accumulating.

ગુણમ } અન્દક, andak. See અન્ડક.

ગુણમ શુદ્ધક, khûdak. ના० જેર, કૌવત, શુર. Subs. Strength; power; energy.

ગુણમ શુદે, khûde. ના० એક દેવતું નામ છે, એતું ડામ એ છે કે, આદમીઓને ખાતાં ખાતાં ઉશરોરતું. સર્વ૦ પોતે. Subs. Name of a *dev* whose business is to excite—irritate men while taking their meals. Pron. Himself; herself; personally.

ગુણમ હુદે, hûdê. વિ० હક, વાનખી, રાસ્તા, દોરોસ્તા; જુતું. Adj. Just; equitable; true; proper; old.

ગુણમ શુદાચ, khûda-cha. સર્વ૦ પોતેખી, અને પોતે. Pron. Even he himself; and one's self.

ગુણતદ્રિણ આવે-તજશનાન, âvê-tajashnân. ના० વેહેતાં પાણીઓ. Subs. Flowing waters. Comp. Av.

ગુણતદ્રિણ .દેખ

ગુણતદ્રિણ શુદદોશે, khûd-dôshê. See ગુણમ khûd-dôshê.

. ખુદપેદાક, khûd-pêdâk. વિ. પોતાની મેલે દેખ-
ઈતું, અહેરીમાં આવેલું. Adj. Self-evident; given
out; spread abroad.

. ખુદરાઈ, khûd-râî. ના. પોતા વિરો ઉચ્ચું ભત;
અભિજાન. Subs. A high opinion of one's self;
vanity. Comp. Per. خود رائی

. અનતરાજ અનતરાજ antarâz. વિ. એલમ—વિદ્યા વિનાતું;
અભાગ, અજ્ઞાન, મૂઢ. Adj. Destitute of knowledge
—learning; ignorant; unlearned; stupid.

. અવદર્ગ અવદર્ગ, a-vadarg. ના. અરાબ માર્ગ—રસ્તો.
Subs. A bad way—road.

. અવદર્ગબરાન અવદર્ગ-અરાબ, a-vadarg-barâñ. ના. અરાબ
—આડ માર્ગે લેઈ જનારાં, અરાબ રસ્તો દેખાડનારાં. Subs.
Those that lead astray; those that show a
wrong path.

દૃષ્ટિ

. દોક, dôk. ના. તોનેશ, સંજ, શિક્ષા. Subs. Punish-
ment; chastisement.

. દોક, khôf. ના. બીહીક, ધાસ્તી, બથ, દેહશત. Subs.

. દૃષ્ટિ Fear; dread; danger; terror.

. હુક, hûk. વિ. ખુખ, સારું, નેક, સુંદર, નીતિવાન, ઉંચું, કુમા-
સદાર, શોભઈતું, ખરાખર, સધખું. Adj. Good; excel-
lent; virtuous; beautiful; moral; exalted; of
fine texture; elegant; equal; all.

. અન્કાસ, anfâs. ના. એખારત, વાક્યરચણા, મતલઘ.
Subs. Style; the manner of writing with
regard to language; purport.

હૃપાસ્ત **હૃપાસ્ત**, hûpâst. ના० સુકો ખોરાક. Subs. Dry food.

હૃપાનગી **હૃપાનગી**, hû-pânagî. ના० બાવ૦ સારી મદદ કરવી ; પુરતી મદદ આપવી ; સારી સંભાળ કરવી ; સારી રીતે બચાવવું. Abst. Subs. Giving good—sufficient assistance ; taking care of well ; protecting well.

હૃપાતખ્શાઈ **હૃપાતખ્શાઈ**, hû-pâtakhshâî. ના० સારું રાજ્ય—પાદશાહી. Subs. A good kingdom—rule.

હૃહમ્યકી **હૃહમ્યકી**, hûf-hamyâkî. વિ० સારી રીતે તકનારું. Adj. Lasting well ; durable.

હૃહમુક્ત **હૃહમુક્ત**, hûf-âmukht. વિ० પુષ્ટ—સારી રીતે કેલવાયથું—શીખથું. Adj. Well-instructed ; well-informed—educated.

હૃહમુક્તન **હૃહમુક્તન**, hûf-âmukhtan. ક્રિ० સારી રીતે કેલવાયથું—શીખથું. V. To learn properly ; to acquire knowledge well.

હૃપાર **હૃપાર**, anpâr. ના० રોશની. Subs. Light.

હૃપાર **હૃપાર**, ñpâr. વિ० વેહતું, તપકતું ; અડકતું, ગલી જરુ ; ખાઈ જનારું. Adj. Flowing ; dribbling ; oozing out ; leaking ; eating away.

હૃપાર **હૃપાર**, hûpâr. ક્રિ० આત્મા તું ગલ—ટપક—વેહે—નીકલ—અડક—ખાઈ જ. V. Imper. Leak—dribble—flow—ooze—eat away (thou).

હૃપારી **હૃપારી**, anpârî. વિ० બરાયથું, ધરાયથું, તૃપું થયથું. Adj. Filled up ; satisfied ; satiated.

હુપારી હુપારી, hûpârî. See હુપારી ઓપાર.

હુપારિદન હુપારીદન, hûpârîdan. કિ૦ વેહેતું, ટ્યક્ટું; નીકલતું; ગલી—ખાઈ જગ્યા. V. To flow; to dribble; to come out; to leak; to eat away.

આપાર્ડ અઉપાર્ડ, aupârd. Past tense of હુપારિદન au-pârdan, see below.

આપાર્ડન અઉપાર્ડન, aupârdan. See હુપારિદન. Per. او باشتن، او باريدين

હુફશ ઓાક્ષા, ôfash. વિ૦ લાયક, ધારીત, થોથ્ય. Adj. Proper; fit; worthy.

હુફશ હુફશ, hûfash. See ઓ હુફ.

હુપેહ હુપેહ, hû-pêh. વિ૦ પુરતું અરથીવાખું, દોંગું. Adj. Sufficiently fat; plump; corpulent.

હુફી હુફી, hûfi. ના૦ ભાવ૦ ઝુબી, બલાઈ, નેકી, શીગાર, શોભા. Abst. Subs. Excellence; goodness; virtue; ornament; elegance.

હુફિહા હુફિહા, ઝુપીહા, hûfîhâ, khûpîhâ. કિ૦ અ૦ ઝુબીથી, પુરતી રીતે, નેકીથી. Adv. Excellently; sufficiently; virtuously.

હુફ-દાશ્તન હુફ-દાશ્તન, hûf-dâshtan. કિ૦ ખરાખર રાખતું, ખરદાસત—જગતન કરવી. V. To preserve well; to take care of properly.

હુફ-દાદે હુફ-દાદે, hûf-dâdê. See હુબ-દાદે khûb-dâdê.

હુફિલાન ઓપશ્તન, ôpashtan. કિ૦ પડી જગ્યા, તુઠી પડવું. V. To tumble; to fall down.

હુફિલાન અ-નપશ્મન, a-napashman. વિ૦ પોતાનું નહીં; પોતે નહીં. Adj. Not one's own; not one's self.

હુપેશો, hū-pēshē. વિ. સારા ધંધા—રોજગારને
લગતું. ના. સારો ધંધાદારી—વેપારી. Adj. Pertaining
to a good profession—calling. Subs. A
good working man ; a good tradesman.

ઓપશની, ôpsashnī. ના. આવો તુટી પડવું;
પડી જવું. Abst. Subs. Tumbling ; falling down.
કુપ્સિનેદ, khûpsinêd. કિ. સુવે, ઉધાય. V.
May sleep—slumber.

કુપ્સિદ, khûpsid. કિ. સુતું, ઉધાયું. V. Slept ;
slumbered.

કુપેસીદ, hū-pêsidê. બુ. કું સુંદર શીંગાર કી-
પેલું ; બરાબર તૈયાર કીધેલું. Past Part.
Well-adorned ; well-prepared.

કુપેસ્ટે, ôpêstê. બુ. કું પડી ગયલું ; તુટી પડેલું.
Past Part. Tumbled ; fallen down.

કુપ્સિનેસ્ટે, khôjêstê. વિ. સુખારક, સર્કલ, તથાસુ,
આભીન. Adj. Auspicious ; successful ; fruitful ;
amin ; so be it.

કુપ્સિદન, khûpsidan. કિ. સુતું, ઉધાવતું. V.
To sleep ; to slumber.

કુપાસ્ત, anfastâ. કુ. વિ. કરમઈ ગયલું ; શીકું.
Part. Adj. Withered ; pale ; weak of taste.

કુપાસ્ત, avpasta. કુ. વિ. પડેલું, અરાખ હાખતમાં
આવેલું, અવદશાવાલું. Part. Adj. Fallen ; reduced
to a wretched state ; misfortune.

કોપાસ્તાન, ôpastân. ના. બુલંદી, મોટાઈ, દયદયો,
દરજો. Subs. Altitude ; greatness ; pomp ;
dignity.

અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તી, *ôpasti.* ના.૦ બા.૧૦ નીચાઈ, હલકાઈ,
આવદરા, પડતી હાથત, હીનપસ્તી, નાભોશી ; પડયું. *Abst.*
Subs. *Lowness :* meanness ; misfortune ;
adverse state ; disgrace ; shame ; falling down.

અલ્પદુલ્લાસ અન્ફસ્તે, *anfastê.* See અન્ફસ્ત અન્ફસ્તે.

અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તે, *ôpastê.* See ઓપસ્ત ઓપસ્તે.

અલ્પદુલ્લાસ હુક્સ્તે, *hûfastê.* બૂ. કુ. ખાહેર કાઢેલું, ખેચેલું,
અલ્પદુલ્લાસ તાણેલું. Past Part. Driven out ; pulled
out ; drawn.

અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તની, *ôpastanî.* See અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તિ.

અલ્પદુલ્લાસ ઓક્સ્તન, ઓવેસ્તન, આવસ્તન, *ôfastan,* *ôvêstan,*
avastan. કુ. જાણતી વખતની વેદના ખેંચવી ; સુવા-
પડમાં હોતું ; જાણતું ; નીચે પડતું. V. To be in labour ;
to lie-in ; to bring forth ; to fall down.

અલ્પદુલ્લાસ હુક્સ્તન, *hûfastan.* કુ. ખાહેર કાઢતું ; ખેંચી કાઢતું.

V. To draw out ; to pull out.

અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તે, *ôpastê.* See અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તિ.

અલ્પદુલ્લાસ ઓપસ્તગી, *ôpastagî.* ના.૦ બા.૧૦ આપવડાઈ ;
આપમતલઘ ; સુરક્ષેભી, નીચા—હલકા દરજા ઉપર આવતું.
Abst. *Subs.* Self-praise ; self-interest ; poverty ;
degradation.

અન્પેસિદે, *an-pêsidê.* કુ. નિ.૦ શીંગાર કર્યો
વિનાતું ; તૈયાર નહીં થયતું. Part. Adj. Unadorned ;
not prepared.

અન્પેસિદે ઓપસ્તે, *ôpastê.* બૂ. કુ. પદભાષ થયતું, જમીન-
દોસ્ત થયતું ; હીણ પડેલું, સુધરેલું નહીં તે. Past Part.
Dethroned ; levelled with the ground ; razed ;
degraded ; not improved.

ગાજુદ્ધારીએ ઓપસ્તગીએ, opastagié. કું વિં છુંડું પાડનારું ;
બાંજ નાખનારું, તુકસાન કરનારું. Part. Adj. Disuniting ; breaking ; doing harm.

ગુદ્ધારીએ ખોક્ષીએ, khôfîé. વિં છુંચું, ખાંનગી, અહેર નંહાં તે.
Adj. Secret; private; not public. Comp. Per. *ખુફી*

જીદ્ધારી ઓપેદ, ôpêd. કું પે, ઠોકર ખાય. V. May fall down ; may tumble.

જુઓજ્જદ્ધારી અન્પેદાકી, an-pêdâkî. વિં અહેર કર્થી વિનાતું,
બરમાં રાખવા યોધ્ય. Adj. Not revealed ; fit for keeping secret.

જુદ્ધારી હુદેમ, hûfêm. કું હું પકું—ઠોકર ખાઉ. V. I may fall down—tumble.

જુલાઈએ હુ-પોખ્ત, hû-pôkht. કું વિં સારુ—લેહજતદાર—પકાવેલું. Part. Adj. Well-cooked ; deliciously prepared for the table.

જુહ-જાઈએ હુદ્દ-દાશ્ત, hûf-dâsh. નાં ખરદારત, મહાદેવત. Subs. Treating with care and attention ; protection.

જુલુગાઈએ હુદ્દ-વસ્તરી, hûf-vastarg. નાં ઉંચું—કુમાસદાર કુપકું—વસ્ત્ર. Subs. Cloth of fine texture ; superior cloth.

જુલુગાઈએ હુદ્દ-વસ્તર્દ, hûf-vastard. કું વિં સારાં કપડા—વસ્ત્ર પેહરેલું, સારાં પેહરણવાલું. Part. Adj. Well-clothed, well-clad ; finely dressed.

જીલા } આવ-પુર, àv-pûr. નાં પુષ્ટિ પાણી ; આખર,
જીલા } પ્રતીષ્ઠા. Subs. Copious water ; honour ; respect.

મુદ્વાલ્યા હુક્ક-વરોભેન, hûf-varôshna. ના० ભાવ૦ સારી રીતનો ખચાવ—ટાકણ કરવું; સારીપેઠે ઈમાનદાર થવું.
Abst. Subs. Preserving; covering well; becoming much faithful.

મુદ્વાલ્યા હુક્ક-કર્ડ. hûf-kard. કૂ० વિ० સારું કીધેલું. Part. Adj. Well made, well done.

મુદ્વાલ્યા હુક્ક-કર્ડન, hûf-kardan. કુ० (કાઈ ચીજ) શોભઈતી—ખુબી બરેલી કરવી. V. To do (a thing) elegant—excellent.

મુદ્વાલ્યા હુક્ક-કર્ડે, hûf-kardé. જૂ० કૂ० સુશોભીત કીધેલું—ખનાવેલું. Past Part. Well done; elegantly made.

મુદ્વાલ્યા હુક્ક-જુદ, ખુખ્-જુદ, hûf-zûd, khûb-zûd. ના०
મુદ્વાલ્યા સારો કિયા કરનાર, ચાલાક ધર્મગુરુ. Subs. A good minister of religion; an active spiritual guide.

મુદ્યા અનકૃત, anaft. ના० તુકસાંન ; જાંન ; વાદલ ; તરસ. Subs. Harm; injury; a cloud; thirst.

મુદ્યા અવ્પત, avpat. કુ० આજા० તું પડી જ. V. Imper. Tumble (thou); fall down.

મુદ્યા ખુપ્ત, khûpt. કુ० સુતો, ઉંઘાયો. V. Slept; slumbered.

મુદ્યા ઓફ્તાક, ôftâk. ના० તલાવ, સરોવર. Subs. A tank; a lake.

મુદ્યા અફ્તાદન, avftâdan. કુ० દુર થવું, સરી જતું; પડવું. V. To go at a distance; to slide; to go on smoothly; to fall. Comp. Av. દુર + એ,

સં + ફા = Sans. અવ + પત = Paz. પ્રસ્તુતિ = Per.

અન્તાદ, અન્તાદન

હૃતાદ, hūtādē. See હૃતાદ ઓપેસ્ટે.

હૃતાર હૃતાર, hūptār. ક્રિં અં કુદરતી રીતે. Adv.
Naturally.

હૃતાની હૃતાની, hūtashnī. See હૃતાની ઓપશની.

હૃતાને હૃતાને, hūtashnē. વિં પડનારું, સરી જનારું,
કોકર ખાતું. Adj. Falling; sliding; tumbling.

હૃતાસ્તન હૃતાસ્તન, hūptastan. See હૃતાસ્તન ઓપશ્ટન.

હૃતાસ્તન ઓક્તીનશને, ôftinashnē. નાં બાવં પાછું રાખવું
—રેહવું. Abst. Subs. Keeping back; remaining
behind; receding.

હૃતાદન ઓક્તીનીદન, ôftinidān. ક્રિં પાછું રાખવું; રેહવું;
પાડવું. V. To keep back; to remain behind;
to recede.

હૃતાદન ઓક્તીદન, ôftidān. ક્રિં વરસવું, પાછું પડવું, નીચે
પડવું. V. To rain; to fall back; to fall down.

હૃતાની અનકૃતે, anaftē. See અન્ત અનાફ્ટ.

હૃતાની ખૃતાન, khūftan. See ખૃતાન ઓપસિદાન.

હૃતાની હૃતાન, hūf-tan. See હૃતાની ઓપશ્ટન.

હૃતાની હૃતાન, hūftan. ક્રિં છુયું કરવું, ખાંનગી રાખવું.
V. To hide; to keep secret; not to reveal.

હૃતાની હૃતાન, hū-patvand. નાં સારું જેડું; સારો
સંબંધ. Subs. A good connection; a good pair.

એટામ અન-પટે, an-patē. વિ ૦ ધણી—માલેક વિનાતું, નપણાતું. Adj. Having no owner—proprietor.

હુલામ હુ-પટે, hû-patē. વિ ૦ સારા ધણી—માલેકવાનું. Adj. Having a good owner—master.

હુફાલામ હુકૃતગી, hûftagî. See હુફાલ હુફાલને.

હુલામ હુકૃતર, hûf-tar. વિ ૦ વધારે સારું—બળું—નેક. Adj. Comp̄ar. Better; nobler; more virtuous. Per خوبتر

હુલામ ઓપમન, ôpaman. ના ૦ મોહું, ચેહરો; પેદા કરતું; જીવન—જોસેજેઈ કરવી; સખણ; તકલીફિયણું. Subs. Face; features; creating; expecting; making an inquiry; reason; groundlessness; falsity.

હુલમ આવ-પુર, âv-pûr. See હુલ આવ-પુર.

હુલામ, હુલામ હુ-કરાશ્મો-દાદ, hû-farâshmô-dâd. ના ૦ સુર્યને ઉગવાની આગમનનો દેખાવ; આકૃતાખને ઉપર આવવાનો વખત, ખામદાદનાં ઝડપકલાંનો વખત. વિ ૦ આગથ વધતું; વધારો કરનારું. Subs. The appearance before sun-rise; the time of sun-rise; the morning twilight. Adj. Progressing; proceeding. Comp. Av. وسوسه-کھلے

હુલામ, હુલામ હુ-કરાશ્મો-દાદ, hû-farâshmô-dâd. See above.

હુલામ, હુલામ હુકૃ-રાઈનિદારી, hûf-râinîdârî. વિ ૦ સારી રીતે અલાવનારું, મહલાને—મર્યાદા રખાવનારું. Adj. Well progressing; observing decorum—decency.

હુકરાશ હુકરશ, hūfarash. ના० ગોશ્તકરયાંનની બેહનતું નામ ; અખતઅહની ભાયડીતું નામ ; સારી રીતે ચહુવાયહું. Subs. Name of the sister of *Gosht-Fryán*; and the wife of Akht, the Conjurer.

હુફરિા હુકરીઆ, hūfariâ. વિ० સારી રીતે ચહુવાયહું ; ધણું ખાંસ. Adj. Well-beloved; very dear.

અન્ફરિદ અન-કરીદ, an-farîd. વિ० ખુબેરગી વિનાતું, મોટાઈ-વાખું નહીંતે. Adj. Void of greatness—eminence.

અન્ફરિદે અન-કરીદે, an-farîdê. વિ० મગર—આપમતલખી નહીંતે. Adj. Not proud—selfish.

અન્ફરવાખન અન-કર્વામશને, an-farvâmashnê. વિ० હીલચાલ આટકાવનારં. Adj. Hindering the motion.

હુફરું હુક્કરોખાકી, huf-rôbâkî. ના० સારો રેવાજ—રીતભાંત. Subs. A good custom—usage.

હુપરવાશન હુ-પરવરશને, hû-parvarashnê. ના० સારીપેઠ પોખણ કરતું. Subs. Well-nourishing.

હુપરવાદાન હુ-પરવાદાન, hû-parvardâñ. ના० નેકીથી પરવરેશ પામેલાઓ, દસ્તુર આદરખાદ મારાસ્પદના ખપાવાતું નામ છે. Subs. Those that are well-nourished; name of the paternal grandfather of Dustoor *Aderbâd Mârâspand*. Pâz. જુંબાલાલ

હુપરવદ } હુ-પરવદ, hû-parvard. વિ० સારી રીતે પોખણ શીધેલું ; પુરતી રીતે—તરતીખથી પરવરેશ થયાંનું ; સારી કરવશીવાખું ; આશીર્વાદ પામેલું. ના० શુન્જરેલા મુદ્દોને માટે વપડાતો માનસુચક શાખ ; એક દીનદાર દથુરતું નામ.

Adj. Well-nourished ; sufficiently fed ; having an excellent *fravashi* or guardian angel ; blessed. Subs. A term of respect applied to deceased persons ; name of a devout Dustoor.

હુ-પરવર્દન, hû-parvardan. ક્રો સારીપિઠે પરવર્દન—રેશ કરતું—ભારતું—છેરતું—પાલણપોષણ કરતું. V. To nourish—feed well.

હુ-ફરજામી, an-farjâmî. વિં આકેખત—સેણે—પરિણામ—છેડા વિનાતું ; અપૂર્ણ ; અધૂરું. Adj. Not producing any result ; having no end or conclusion ; imperfect ; incomplete.

હુ-ફરજામી, hû-farjâmî. વિં સારાં પરિણામ—છેડાવાખું ; સંપૂર્ણ, તમામ. Adj. Having a good result ; conclusion ; end ; entire ; complete.

હુ-પરવર્દાન, hû-pardân. See હુ-પરવર્દાન.

હુ-ફરવદ, hû-farvad. See હુ-પરવર્દાન, હુ-પરવર્દાન.

હુ-ફર્માની, hû-farmâni. વિં સારાં કરમાન—આસા—હોકમને લગતું. Adj. Pertaining to a good precept—order—mandate.

હુ-ફર્માન, hû-farmân. નાં ધટતું—નેક કરમાન—હોકમ—આસા. Subs. A good precept ; a proper order—mandate.

હુ-ફોર, hôfrar. વિં ખદ, નઠારું. Adj. Bad ; evil.

ફ્રેન્ચ

ફ્રેન્ચ ઓમ, ôm. સર્વો હું, મને. Pron. I; to me.

ફ્રેન્ચ ખુમ, khûm. નાં માંટલું, વાસણ, પાણીનો ધડો. Subs.

An earthen pot; an earthen vessel to hold water; a pitcher.

ફ્રેન્ચ હોમ, hôm. કું હું છું. V. I am.

ફ્રેન્ચ હોમ, hôm. નાં હોમ નામના ક્રેસ્તાતું નામ છે. પાદશાહ ક્રેસ્તની ઓલાદનો એક શાખા કે જે પેગામ્બરી દરજનેનો હતો અને ધર્મો જેરાવર હતો; જેણે “આજરભાયઅંત” શેહરમાં તુરકસ્તાનનાં પાદશાહ અફરાસીઆખને પડીને કથાની પાદશાહ કેખુશરોને સ્વાધીન કીધો હતો અને જેને પદ્ધતિઓથી તે પાદશાહ મારી નાંખ્યો હતો. “હોમસલી” તથા હોમનો રસ કે જે મોખેદ લોકો પાવમેહલની કિયાનાં કાંભમાં વાપડવેશમાં લે છે. એક ભાનસતું નામ છે. Subs. Hom, name of an angel or good spirit; an illustrious descendant of King Feridoon; he was of a robust constitution and rose to the high dignity of Prophetic mission. This eminent personage seized Afrâsiâb (the Turanian King) while wandering in *Azerbaizân* and gave him in charge of Kaikhosru, the Kyanian King; who afterwards put an end to his life; the *Hom* twigs (now brought from *Iran* by traders) and the *Hom* juice (prepared by Mobeds) are used in the Zoroastrian ceremonies of a higher order; name of a man. Comp. Av. *ah̄ma-*= Sans સૌમ= Per. μέλος

હોમા અતુભી, anūmî. ના० બકું, ધેઢું; માડકસર કદું
પશુ. Subs. A goat or lamb; a sheep; a middle-sized beat. Comp. Av.

હોમાએ, hōmâê. ના० અએ હોમ! એક સ્વીતું નામ
ના० છે જે ઈરાનની રાજગાડી ઉપર થોડો વખત હકુમત
કરી ગઈ હતી. Subs. Oh Hom! Queen Homâe,
who ruled over Persia for some time.

આનુમાએશની અ-તુમાએશની, a-nûmâêshnî. વિ० દેખાતું
નાનુમાએશની નહીં, અંદીઠ, છુઘું. કિ० અ० છુપી રીતે.
નાનુમાએશની Adj. Not visible; unseen; concealed. Adv. Secretly; privately.

આનુમાએશની આ-તુમાએશની, a-nûmâêshnî. વિ० હુશ્યાર,
ખખરદારીવાલું, પ્રકાશીત; ખોલ્યું, દેખઈતું; પ્રગટ. Adj.
Intelligent; vigilant; clear; open; manifest.

આનુમાએશની હોમાએશની, hōmâêshnî. ના० ભાવ૦ નેગેઝ-
નાનુમાએશની બાની, બંચાવ, રક્ષણ, જતન. Abst. Subs.
નાનુમાએશની Watch, protection, preservation; care.

આનુમાએશને, a-nûmâêshnê. See નાનુમાએશની,
નાનુમાએશની, નાનુમાએશની a-nûmâêshnî.

હોમાસ્ત, hōmâst. ના० એક બંદગીનું નામ છે,
જે ઓરતોએ દશતાનની તથા સુવાવડીની હાલતમાં દશતાન
તથા સુવાવડી ઘટતી સેંબાલ નહીં રાખી હોય તેઓની
નથતે,—શું જવતાંજવત કે ભરણ પામવા પછી—કરવામાં
આવે છે. એ બંદગી ૪) તરેહની કરવામાં આવે છે.
૧ લી.—૧૨) કરેશ્તાની નથતે ૧૪૪) ઈજશે કરવામાં આવે

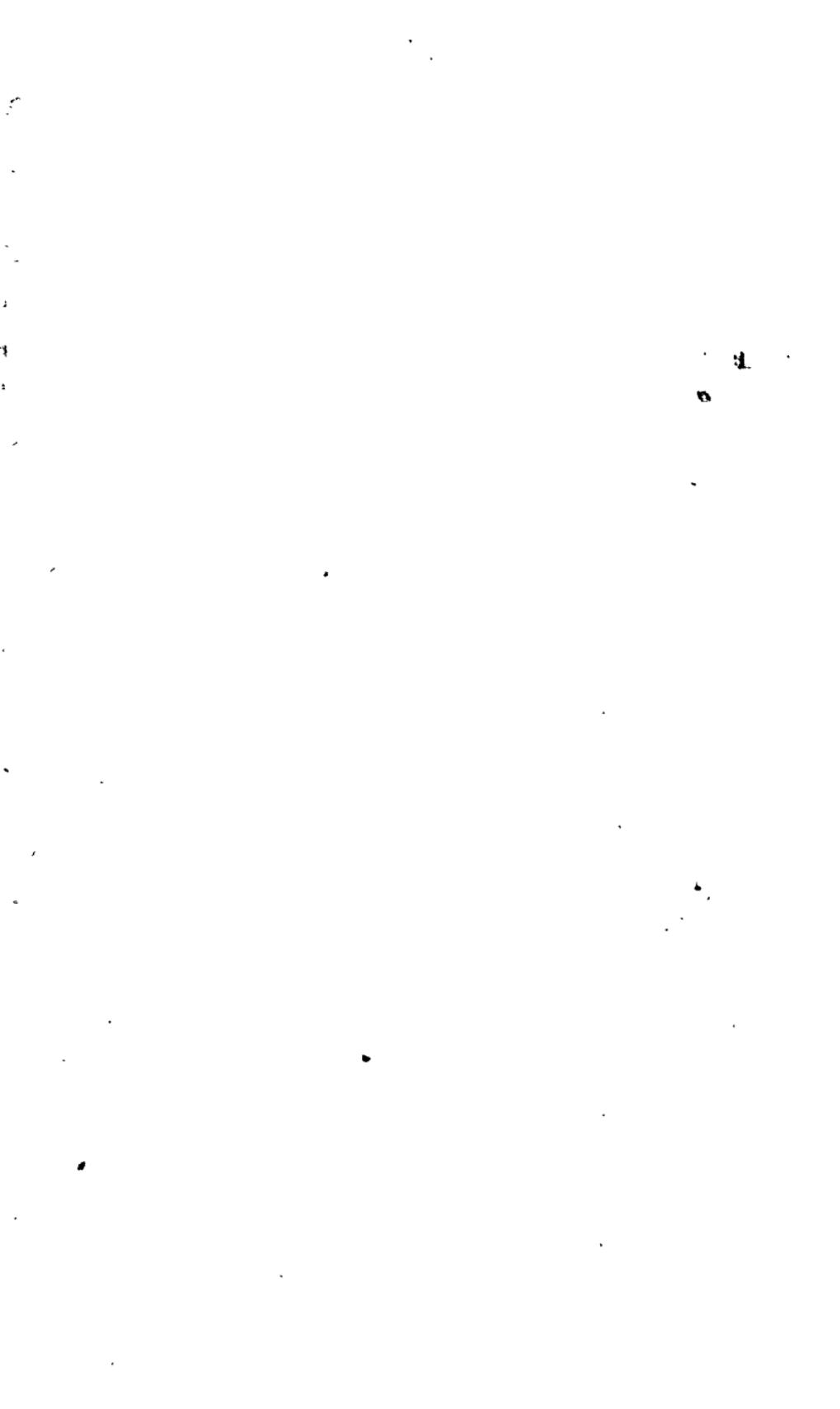
છ. ૨) — તેજ કરેશતાની નથે (૧૪૪) ઈજશને અને ૧૨) વંદીદાદ કરવામાં આવે છે. એ બેઠુંને હાલમાં નાદલી હમા-
અશેતને નામે જરયોશીઓ ઓલખે છે; પણ આગલા વખતમાં
પેહેલ્ખીને “અશેવક હોમાસ્ત” અને બીજીને “દો હોમાસ્ત”
કરીને ઓલખતા હતા. ૩) — ઉપલા (૧૨) કરેશતાની નથે (૧૪૪)
ઈજશને તથા (૧૪૪) વંદીદાદ કરવામાં આવે છે. એને
“દવાન્ડેહ-હોમાસ્ત” ને નામે આગલ ઓલખતા હતા, પણ
હાલમાં એને ગુંઠી હમાઅશેતને નામે ઓલખે છે. ~૪) થી,—
૧૮) કરેશતાની નથે (૨૧૬) ઈજશને તથા તેટલાજ વંદીદાદ
કરવામાં આવે છે. એને “દવાન્ડેહ-દો-હોમાસ્ત” ને નામે
ઓલખે છે. પેહેલ્ખી તથા ચોથી હમાઅશેત હાલના મોબેદો
કરતા નથી, પણ બીજ અને ત્રીજ કરવામાં આવે છે.
પેહેલ્ખી તથા ચોથી હમાઅશે વીરો મેં મારા ઉસ્તાદથી
શાંભળ્યું છે. એ જુદી જુદી અતની ૪) હમાઅશેની મતલખ
વધતા ઓછા ખરચ પ્રમાણે કરવાને બની આવે તેને માટે
તેડવેલું દીસે છે. વલી એક ઈજશને કરાવવા (અથવા
ભણાવવા) તું સવાખ ૧૦,૦૦૦) તનાકુર વજન નેટલું, અને
એક વંદીદાદ ભણાવવાનું સવાખ ૧,૦૦,૦૦૦) તનાકુર વજન
નેટલું છે, એવું લખાણ પેહેલવી કેતાબો ઉપરથી આપ-
ણને મલે છે. Subs. The name of a prayer that
is recited on behalf of women, living or dead,
who, during their confinement or menstruation,
may have failed to take that proper care re-
quired by either of those (physiological) con-
ditions. The prayer is performed in four
different forms:—(1) By reciting 144 *Izashnés*
(2) By reciting 144 *Izashnés* and 12 *Vendidáds*
in honour of the same Ferishtás or angels.

Both these forms of prayers are presently known among the Zoroastrians by the name of little *Hamâesht*, but in the early days, the former was called “*Aévak-Hômâst*,” and the latter “*Dô-Hômâst*.” (3) By reciting 144 *Izashnés* and 144 *Vendidâds*, in honour of the aforesaid 12 Ferishtâs or angels. This was formerly known by the name of “*Dvâzdéh-Hômâst*,” but it is now known as the great *Hamâesht*. (4) By reciting 216 *Izashnés* and the same number of *Vendidâd* in honour of the 18 Ferishtâs or angels. This is called “*Dvâzdéh-dô-Hômâst*.” Modern Mobeds do not perform the first and the fourth kinds of prayer. They only perform the 2nd and the 3rd. I have heard my religious preceptor refer to the 1st and the 4th. It seems that the four forms are prescribed with the object of meeting light or heavy expenses, that is to say, with the view to suit the means of different persons. We learn, besides, from certain Pehlvi books, that the virtue of performing or causing to be performed one *Izashné* is (considered) equal in weight to 10,000 *tanâfûrs*, and that of one *Vendidâd* to 100,000 *tanâfûrs*.

આમાનાશ હુમાનાશ, *hûmânâ-sh.* ક્રિ. અ. રે મીસાલે,
તેની મુવકેક. Adv. In that manner; similarly.

આમાનાશ ઓમાનાક, *Omânâk.* નાં દાખલો, ઉપમા; ભરખામણી;

↑ (100) and
7/16

N.C.
N39 41 $\frac{1}{2}$

Central Archaeological Library,

NEW DELHI.

35821

Call No.

491.5332

P.G.E.D

Author—

Pahari Gujarati and
Title— English Dictionary

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return